Stadsfullmäktiges

i

Västerås

Protokoll

och

Handlingar

1930

REGISTER.

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Allmänna läroverket, högre, anslag till terminsavgifter	155	526
Allmänna läroverket, högre, ombyggnader och reparationer inom	65	
Allmänna läroverket, högre, val av ny ledamot i lokalstyrelsen	79	
Allmänna läroverket, högre, utredning av fråga ang. ombildning till samläroverk	120, 127	
Allmänna pensionsförsäkringen, budget för år 1931	158	407, 517, 536, 629
Ambulansautomobilen, förbättring av	25, 34	
Ambulansautomobilen, överenskommelse med 1. flygkåren rör. reserv för	69	
Amorteringsplanen för de tekniska verken, tillägg till	125	381
Arbetareinstitutet, anslag till biblioteksverksamheten	155	455, 526
Arbetareinsitutet, anslag till föreläsningsverksamheten	58	
Arbetarnes Bildningsförbunds biblioteksverksamhet, anslag till	160	539, 553
Arbetsförmedlingen, anslag till	159	537
Arbetsförmedlingen, revision av räkenskaperna för år 1929	42	
Arbetslöshet, åtgärder i anledning av	131	
Arbetsstugan, anslag till	159	537
Arosgården, anslag till	160	538
Arrende, upplåtelse av mark vid Pilgatan till A.-Bol. Naftasyndikat för bensinstation	66	
Bad-, frilufts-, anordnande av	57	202
Badhusen, budget för år 1931	157, 163	400, 418, 419 495, 533, 546, 616, 643

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Badhusstyrelsen, årsberättelse för 1929	30	30
Barnavården, budget för år 1931	154	396, 416, 437, 523, 600, 639
Barnavårdsnämnden, val av vice ordförande och suppleant i	7	
Barnavårdsverksamheten, omorganisation av	24, 31, 73	60
Barnhemmet, anslag till	159	537
Barnhemmet, donation av änkefru Louise Åhfeldt	114	366
Barnkrubban, anslag till	159	537
Befattning, förberedande åtgärd för återbesättande av	6	4
Begagnade föremål, tillstånd för G. E. E. Berglund att försälja	46	
Begagnade föremål, tillstånd för G. L. Eriksson att försälja	47	
Begagnade föremål, tillstånd för Elna Falk att försälja	46	
Begagnade föremål, tillstånd för S. N. I. Olofsson att försälja	46, 79	
Begagnade föremål, tillstånd för Folke Pettersson att försälja	19, 26	
Begagnade föremål, tillstånd för M. Pettersson att försälja	92	
Beklädnadsersättning åt överkonstaplarne, Kungl. Maj:ts utslag ang.	44	103
Beredningsutskott, val av	2, 79	
Bibliotek, folk- och lands-, val av ny ledamot i kommittén för upprättande av	79	
Bostadsbrist, åtgärder i anledning av	88	292
Bostadskreditförening för staden, åtgärder för bildande av	20	11
Bostadskreditförening för Västmanlands län, anslag till	124	375
Borgmästarebefattningen, ytterligare anstånd med återbesättande av	8, 38	
Borgmästarebefattningen, ny lönestat för	77, 96	275
Borgmästarebefattningen, bestämmelse om vakansvikariearvode	158	536, 550, 553
Bostadslån, ur statens bostadslånefond	30, 116	368
Brandchef, vice, återbesättande av befattningen samt ny lönestat för densamma	63	214
Brandchef, vice, förordnande av	37	
Brandchefens årsberättelse för 1929	40	73
Brandordningen, ändring i	37, 81	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Brandstodsmedel, användning av, för byggnadsändamål vid Hovdestalund	35	
Brandstationen, ändringsarbeten inom	86	288
Brandverket, budget för år 1931	158	401, 419, 503, 534, 619, 643
Brandverket, högtidlighållande av 25-års jubileum	77	274
Brandverket, nya hjulringar till stora utryckningsbilen	126	384
Brandverket, pension till brandchefen A. Danielsson	38	
Brandverket, pensionsunderstöd åt f. Brandchefen A. Danielssons änka	126	386
Brandverket, sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare- samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna	110	341
Brandverket, värdesättning för år 1931 av personalens tjänstebeklädnadsförmån	142	
Brandverket, ändrade naturaförmåner för en del av brandverkets personal	86	288
Brandstyrelsen, val av ny ledamot i	79	
Broar, reparation av körbron över Svartån nedom järnvägsbron	69	
Budget för år 1931	153	393, 593
Budget för år 1931, Beredningsutskottets betänkande		551
Budget för år 1931, Drätselkammarens betänkande		521
Budget för år 1931, Magistratens betänkande		548
Budget för år 1931, kyrkliga ändamål		670
Byggnadsnämnden, budget för år 1931	159	410, 425, 519, 537, 632, 649
Byggnadsordningen, tilläggsbestämmelse i	143	
Byggnadsordningen, eventuella ändringar i, i och för motverkande av bostadsbristen	88	292
Byggnadsverksamheten, understödjande av sådan för personal hos ASEA	125	378
Centrallasarettet, villkor för leverans av elektrisk energi till	111	351
Donation av Ingenjören Hans Bergström, mottagande av	100	335
Donation, förklaring i anledning av änkefru Åhfeldts testamenten	114	366
Drätselkammaren, löne- och pensionsreglering för Byggmästaren Alb. Andersson	64	221

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Drätselkammaren, löne- och pensionsreglering för vice värden för stadens gårdar A. G. Eriksson	64	221
Drätselkammaren, räkenskapsberättelse för 1929	49	147
Drätselkammaren, val av ny ledamot i	79	
Drätselkammaren, återbesättande av befattningen som förman vid förrådet	138	
Dyrtidstillägg å oreglerade löner och pensioner för år 1931	142	
Elektricitetsverket, överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom stadens centrum	72, 86, 125	227, 287, 383
Elektricitetsverket, överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom Valsborg, Lindsborg, Ängsgärdet m. fl. områden ...	21	13
Elektricitetsverket, utbyggande av elektriskt ledningsnät för byggnadsområdet Sofieberg och angränsande fastigheter	101	
Elektricitetsverket, anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet samt anläggande av elektriska ledningar för kv. Olga och Petra	133	555
Elektricitetsverket, villkor för leverans av elektrisk energi till centrallasarettet och tuberkulossjukhuset	111	351
Elektricitetsverket, prisnedsättning vid leverans av högspänd elektrisk ström nattetid för värmeändamål	134	556
Elektricitetsverket, beräkning av tjänsteår vid pensionering av maskinisten C. F. Jonsson	9	
Elektrisk belysning, nedsättning i taxan för	157, 161	477, 544
Elektrisk ledning, omändring av en del av högspänningsledningen till vattenuppfordringsverket vid Hesslö från luftledning till jordkabel	21	15
Elektrisk ledning mellan Statens kraftverk och Hesslö, förflyttning av	60	
Explosiv vara av 2:dra klass, tillstånd för Birger Svensson att saluföra	94, 101	
Fastighet, utarrendering av mark vid Pilgatan till A.-Bol. Naftasyndikat för bensionstation	66	
Fastighet, användning av brandskademedel för byggnadsändamål vid Hovdestalund	35	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Fastighetshandel, försäljning av fastigheten N:o 97 västra kv. och tomtmark invid Bondegatan	100	336
Fastighetshandel, försäljning av kv. Gunvald	124	
Fastighetshandel, försäljning av bebyggd tomt i kv. Arvid	76	267
Fastighetshandel, försäljning av mark för utvidgning av Kungl. Vattenfallsstyrelsens reservkraftstation	42	92
Fastighetshandel, försäljning av tomt inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet	34	70
Fastighetshandel, försäljning av tomter av stadens mark vid Rusthållarevägen	99	331
Fastighetshandel, försäljning av mark å Ragvaldsbacke	37	
Fastighetshandel, försäljning av mark i och för bostadsbristens motverkande	88	292
Fastighetshandel, inlösen av fastigheten N:o 87 västra kv.	5	2
Fastighetshandel, inlösen av byggnader å f. d. regementsområdet	22	20
Fastighetshandel, köp av fastigheten N:o 84 a västra kv.	80	
Fastighetshandel, köp av mark av lägenheten Jakobslund	22	19
Fastighetshandel, köp av mark för vidgning av Malmabergsgatan	117	
Fastighetshandel, köp av tomt till banvaktsstuga vid Hammarby	58	
Fattigvården, budget för år 1931	153, 161	396, 416, 428, 522, 543, 596, 638
Fattigvården, hyra för åt polisväsendet upplåtet bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund	82	
Fattigvården, uppförande på fast stat av kokerske- och tvättföreståndarinnebefattningarne vid ålderdomshemmet	138	
Fattigvårdsbyrån, ändring av kvinnliga kontorsbiträdesbefattningen av I klass till kassörsketjänst	154	429, 522
Fattigvårds- och sjukanstalter, fastställande av ersättningsbelopp för vård å sådan för åren 1931—1935	95	
Fattigvårdsstyrelsen, val av vårdare inom	25, 36	
Fattigvårdsstyrelsen, årsberättelse för 1929	75	239
Folkräkning, anslag i och för	114	364

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Folkräkningsdistrikt, indelning av staten i, samt val av kommunalombud vid folkräkning	106, 120	
Folkskolan, lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal	139	
Folkskolan, upptagande på extra stat av en befattning som skolsköterska	154	442, 524, 551
Folkskolan, höjning av arvodet åt tillsyningslärarinnan vid Hammarby skola	155	442, 525
Folkskolan, hyresavdrag för folkskollärare, som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan	24, 136	568
Folkskolan, hyresavdrag för folkskolans trädgårdslärare i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna	24, 137	572
Folkskolan, ordnande av vaktmästaregöromålen vid Hammarby skola	154	441, 524, 551
Folkskolan, ändring av värmeledningssystem i Djäknebergsskolans gymnastikhus	154	441, 523
Folkskolan, budget för år 1931	154	397, 416, 440, 523, 551, 601, 639
Flicklärоverket, högre, anslag till	22	21
Fornminnesföreningen, anslag till	111, 134	558
Friluftsbad, anordnande av	57	202
Förslagsanslaget	163	412, 542, 634
Försäljning av kv. Gunvald	124	
Försäljning av fastigheten N:o 97 västra kv. och tomtmark invid Bondegatan	100	336
Försäljning av bebyggd tomt inom kv. Arvid	76	267
Försäljning av mark å Ragvaldsbacke	37	
Försäljning av tomter vid Rusthållarevägen	99	331
Försäljning av tomt inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet	34	70
Försäljning av mark för utvidgning av Kungl. Vattenfallsstyrelsens reservkraftstation	42	92
Försäljning av mark vid Kristiansborg samt områdenas förseende med gatu- och ledningsnät i och för bostadsbristens motverkande	88	292
Gasledning i en del av Nedre Trädgårdsgatan, omläggning av	42	93
Gaspriset, sänkning av	161	476, 544
Gasverket, uppförande på ordinarie stat av befattningarne som eldare vid	26, 29	25

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Gasverket, återbesättande av mätarejusterareförmansbefattningen vid	64	219
Gator, Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av stadsplaneändring inom kv. Mimer (borttagande av en del av Kungsängsgatan)	30	29
Gator, inköp av mark för vidgning av Malmabergsgatan	117	
Gator, omsättning av del av Stora gatan och Pilgatan	156	528, 549, 552
Gator, stensättning av del av Utanbygatan	156	529, 549, 552
Gatubelysningen, utökning av	156	487, 530, 548
Gatuläggning, iordningställande av Skenvretsgatan med donerade medel	100	335
Gymnastikföreningen, anslag till	160	539
Hamnen, reparation av stenpiren ut till fyren	44, 67	98
Hamnen, tillbyggnad av varuskjulen i gamla hamnen	76	268
Hamnen, budget för år 1931	157	400, 418, 467, 532, 615, 642, 660
Hamnavgiften för järnmalm, nedsättning i	31, 40	56
Hamnkontoret, inrättande av en ordinarie manlig kontorsbiträdestjänst av 2:dra klass å	126	387
Hamnordningen beträffande explosiva varor och eldfarliga oljor, tillägg i	31, 94	56
Hamntaxa, ny för Västerås	30, 39	34
Hamntaxa, Kungl. Maj:ts fastställelse rör. höjning av	38	
Hälso- och sjukvård, budget för år 1931	155	398, 417, 459, 527, 552, 611, 641
Hälsovårdsväsendet, anslag till vikariatarvode under 1:ste stadsläkarens semester år 1929	137	574
Hälsovårdsväsendet, anslag till insulin åt mindre bemedlade och obemedlade sockersjuka	155	459, 527, 552
Hälsovårdsväsendet, årsberättelse för 1929	45	107
Hälsovårdsväsendet, förbättring av ambulansautomobilen	25, 34	
Hälsovårdsväsendet, överenskommelse med 1. flygkåren rör. reserv för stadens ambulansautomobil	69	
Högre allmänna läroverket, ombyggnader och reparationer inom	65	
Högre allmänna läroverket, utredning av fråga ang. ombildning till samläroverk	120, 127	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Högre allmänna läroverket, val av ny ledamot i lokalstyrelsen	79	
Högre allmänna läroverket, anslag till terminsavgifter	155	526
Idrottsplatsen, nya, val av ledamöter i styrelsen för	128	
Idrottsplatsen, nya, anslag till färdigställande av	41, 113	89, 355
Inkomst- och utgiftsstat för år 1931	153	393, 593
Inkomst- och utgiftsstat för år 1931, Beredningsutskottets betänkande		551
Inkomst- och utgiftsstat för år 1931, Drätselkammarens betänkande		521
Inkomst- och utgiftsstat för år 1931, Magistratens betänkande		548
Inkomst- och utgiftsstat för år 1931, kyrkliga ändamål		670
Insulin åt mindre bemedlade och obemedlade sockersjuka, anslag till	155	459, 527, 552
Kommunalt förtroendeuppdrag, J. V. Råbergs avsägelse av	74	
Kommunala förtroendeuppdrag, Joh. Anderssons avsägelse av	73	
Kommunala förtroendeuppdrag, M. A. Hedbergs avsägelse av	83	
Kommunala förtroendeuppdrag, E. A. Westholms avsägelse av	73	
Kommunala förtroendemän, val av	2, 5, 7, 36, 47, 63, 78, 79, 106, 120, 127, 128, 145—155	580—589
Kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande	96, 138	576
Köp av fastigheten N:o 84 a västra kv.	80	
Köp av fastigheten N:o 87 västra kv.	5	2
Köp av mark av lägenheten Jakobslund	22	19
Köp av tomt till banvaktsstuga vid Hammarby	58	
Köp av mark för vidgning av Malmabergsgatan	117	
Köpingsvägen, stensättning väster om järnvägskorsningen vid Hammarby	156	529, 549, 552
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet, budget för år 1931	158	406, 511, 536, 626

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Köttbesiktningsbyrå, ny, plats för	102	
Landstings- och stadsfullmäktigeval, sammanförande av till en valdag	5	3
Landstings- och stadsfullmäktigeval, valdistriktsindelning för	81	
Lantegendomsnämnden, val av ny ledamot i	79	
Lantegendomsnämnden, lönereglering för befattningen som bokhållare vid stadens lantbruk	139	589
Lantegendomsnämnden, budget för år 1931	157, 158	400, 403, 405, 418, 421, 424, 588, 533, 535, 615, 623, 625, 642, 645, 649, 665
Ledningar, allmänna, anslutningsavgifter för år 1930	43	97
Ledningar, allmänna, i och för bostadsbristens motverkande, anläggning av	88	292
Ledningar, allmänna, i Nyboms- och Geijersgatorna, utsträckning av	87	290
Ledningar, i en del av Kopparbergsvägen, anläggning av	124	377
Ledning, elektrisk, mellan Statens kraftverk och Hesslö, förflyttning av	60	
Ledningar, elektriska, för byggnadsområdet Sofieberg och angränsande fastigheter	101	
Ledningar, elektriska, för kv. Olga och Petra, anläggning av	133	555
Ledning, gas, i en del av Nedre Trädgårdsgatan, omläggning av	42	93
Ledningar, omläggning av vattenledningen genom Stora Torget och Smedjegatan till Vasagatan	112	353
Ledning, vatten-, från vattenuppfordringsverket till I flygkårens hangarer vid Hesslö, anläggning av	21	15
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas, i Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan, anläggning av	41	86
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, till kv. Olga och Petra, anläggning av	41	87
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, vid Gripsborg, anläggning av	40	85
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, inom byggnadsområdet Sofieberg, anläggning av	77	273
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, till fastigheter inom Aroslund, anläggning av	43	94

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i delar av Malmabergs- och Montörsgatorna, anläggning av	43	95
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, i fortsättningen av Vasagatan och Persbovägen, anläggning av	76	270
Lån, tillfälliga, upptagande av	23	
Lån ur statens bostadslånefond	30, 116	368
Lån, tillstånd för staden att gälda anslag med lånemedel samt ändrat sätt att gälda anslag för framdragning av ledningar till östligaste delen av Stensborgsområdet	117, 125	370, 383
Läroverket, högre allmänna, val av ny ledamot i lokalstyrelsen	79	
Läroverket, högre allmänna, ombyggnader och reparationer inom	65	
Läroverket, högre allmänna, val av kommitté för utredning av frågan ang. ombildning av, till samläroverk	120, 127	
Läroverket, högre allmänna, anslag till terminsavgifter	155	526
Läroverket, högre, för flickor, anslag till	22	21
Lönebestämmelser för folkskolans personal år 1931	139	
Löne- och pensionsreglering för byggmästaren Alb. Andersson	64	221
Löne- och pensionsreglering för vice värden för stadens gårdar A. G. Eriksson	64	221
Lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare, besvär över Stadsfullmäktiges beslut beträffande poliskåren	6, 47, 56,	195
Lönestat, ny, för borgmästarebefattningen	77, 96	275
Lönestat, ny, för vice brandchefstjänsten	63	214
Lönestat, ny, för stadsfogdebefattningen	126, 139	
Lönestat, ny, för kassörsbefattningen vid tekniska verken	63	217
Lönestaten, upptagande däri av befattningen som bokhållare vid stadens lantbruk	139	589
Lönestaten, uppförande däri av kokerske- och tvättföreståndarinnebefattningarne vid ålderdomshemmet	138	
Lönestaten, sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare- samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna	110	341
Lösningsrätt till fastigheten N:o 87 västra kv.	5	2
Magistraten, ytterligare anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen i staden	8, 38	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Magistraten, ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m.	77, 96	275
Magistraten, bestämmelse om vakansvikariearvode för borgmästarebefattningen	158	536, 550, 553
Magistratens reservfond, besvär över Stadsfullmäktiges beslut ang. pensionsreglemente för stadens befattningshavare	5, 47, 56, 92	187
Magistraten och Rådhusrätten, budget för år 1931	158	405, 510, 535, 550, 553, 625
Mantalsskrivningsombud, arvode åt	158	536
Markförsäljning vid Bondegatan	100	336
Markförsäljning å Ragvaldsbacke	37	
Markförsäljning vid Rusthållarevägen till tomter	99	331
Markförsäljning i och för bostadsbristens motverkande	88	292
Markförsäljning för utvidgning av Kungl. Vattenfallsstyrelsens reservkraftstation	42	92
Markförvärv, köp av mark för utvidgning av Malmabergsgatan	117	
Markförvärv, köp av lägenheten Jakobslund	22	19
Markförvärv, köp av tomt till banvaktstuga vid Hammarby	58	
Markförvärv, för utvidgning av vattenledningsverket vid Hesslö	21	15
Markupplåtelse för tennishall	94	
Minnesord efter Häradshövding Max Schenström	123	
Minnesord efter Brandchefen Aron Danielsson	85	
Musik- och sångestrad, uppförande av i Vasaparken	122	
Musikverksamhet, anslag till	160	538
Musikanslaget, förstärkning av	113	354
Mätningsförrättningar, val av god man vid	79	
Naturaförmåner för stadens befattningshavare för år 1930, värdesättning av	3	1
Naturaförmåner, för stadens befattningshavare för år 1931, värdesättning av	141, 142	
Naturaförmåner, ändrade, för en del av brandverkets personal	86	288
Naturaförmåner, hyresavdrag för folkskolans trädgårdslärare i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna	24, 137	572
Naturaförmåner, hyresavdrag för folkskollärare, som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan	24, 136	568

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Natthärberget, anslag till	159	537
Nykterhetskurs i Västanfors, anslag till	106, 111	349
Nykterhetsnämnden, årsberättelse för 1929	44	100
Nykterhetsnämnden, anslag till	160	538
Nykterhetsnämnden, val av ny ledamot och suppleant i	79	
Oktroj, ny, för systembolaget	44, 61	206
Pensioner, dyrtidstillägg å, för år 1931	142	
Pension, till Brandchefen A. Danielsson	38	
Pension till Renhållningsarbetaren Carl Arvid Andersson	35	
Pension till änkan efter f. Renhållningsarbetaren Emanuel Andersson	110	347
Pensionering, beräknande av tjänsteår i vissa fall efter uppnådd pensionsålder	109	339
Pensionering, beräkning av tjänsteår för Inspektionskonstapeln C. A. Eriksson	10	
Pensionering, beräkning av tjänsteår för maskinisten vid elektricitetsverket, C. F. Jonsson	9	
Pensionering av stadens arbetare	11	5
Pensions- och lönereglering för Byggmästaren Alb. Andersson	64	221
Pensions- och lönereglering för vice värden för stadens gårdar A. G. Eriksson	64	221
Pensionsreglemente för stadens befattningshavare, ändring i	24, 93, 127	23, 390
Pensionsreglemente för stadens befattningshavare beträffande Magistratens reservfond, besvär över Stadsfullmäktiges beslut	5, 47, 56, 92	187
Pensionsreglemente och lönestat för stadens befattningshavare, besvär över Stadsfullmäktiges beslut beträffande poliskåren	6, 47, 56	195
Pensionsreglemente för stadens befattningshavare, besvär över Stadsfullmäktiges beslut beträffande poliskommissarien	6, 47, 57, 93 127	200, 390
Pensionsreglemente för stadens kommunalarbetare, ändring i	33	69
Pensionsunderstöd åt f. Brandchefen A. Daniedssons änka	126	386
Pensionsunderstöd åt Rörläggaren vid tekniska verken Karl Gottfr. Löf	127	389

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Pensionärshem, byggande av	134	562
Pensionsnämnden, höjning av anslaget till arvode åt pensionsnämndens ordförandes skrivbiträde	158	517, 536
Pensionsnämnden, val av ledamot och suppleanter i	7	
Pilsnerdricka, tillstånd för A.-Bol. John Edling att försälja	45, 90, 145	305
Pilsnerdricka, tillstånd för Ellen Matilda Eriksson att utskänka	45, 51	
Pilsnerdricka, tillstånd för Hilma Maria Eriksson att utskänka	45, 50	
Pilsnerdricka, tillstånd för Anna Lovisa Gustafsson att utskänka	45, 51	
Pilsnerdricka, tillstånd för Frida Carolina Jansson att utskänka	45, 55	
Pilsnerdricka, tillstånd för Ebba Larsson att utskänka	92	
Pilsnerdricka, tillstånd för Sara Johanna Lindmark att utskänka	45, 49	
Pilsnerdricka, tillstånd för C. Lindström och O. M. Hammarström att byta försäljningsställe	102, 118, 128	
Pilsnerdricka, tillstånd för Västerås Nya Bryggeri, Hugo Andersson & C:o, att försälja	119, 130	
Pilsnerdricka, tillstånd för Maria Nordfeldt att utskänka	45, 52	
Pilsnerdricka, tillstånd för Olga Maria Sedell att utskänka	45, 53	
Pilsnerdricka, tillstånd för Selma Ingeborg Sevelius att utskänka	45, 52	
Pilsnerdricka, tillstånd för Helena Sohlström att utskänka	45, 54	
Pilsnerdricka, tillstånd för Iris Sofia Ström att utskänka	45, 54	
Pilsnerdricka, tillstånd för R. Wennerström att flytta utskänkningsrörelse	91	
Planteringarne, budget för år 1931	156	399, 417, 464, 529, 613, 641
Planteringarne, tilläggsanslag till underhåll av	113	
Poliskåren, besvär över Stadsfullmäktiges beslut ang. ny lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare	6, 47, 56	195
Polisen, inrättande av ny överkonstapeltjänst	38	
Polisen, Kungl. Maj:ts utslag ang. beklädnadsersättning åt överkonstaplarne	44	103
Polisen, beräkning av tjänsteår vid pensionering av inspektionskonstapeln C. A. Eriksson	10	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Polisen, detektiva, anslag till utredning i brottmål ...	93, 100	337
Polisen, värdesättning för år 1931 av personalens tjänstebeklädnadsförmån	142	
Polisväsendet, hyra till Fattigvårdsstyrelsen för upplåtet bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund	82	
Polisväsendet, budget för år 1931	158	407, 424, 512, 536, 627, 649
Processreformen, kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter dess genomförande	96, 138	576
Revision av arbetsförmedlingens räkenskaper för år 1929	42	
Revision av stadens räkenskaper för år 1929	99	327
Renhållningsverket, värdesättning för år 1931 av personalens tjänsetbeklädnadsförmån	142	
Renhållningsverket, pension till renhållningsarbetaren Emanuel Andersson	110	347
Renhållningsverket, pension till renhållningsarbetaren Carl Arvid Andersson	35	
Renhållningsverket, återbesättande av två lediga befattningar som renhållningsarbetare	120	206
Rusdryckshandel, ny oktroj för Systembolaget	44, 61	
Räkenskapsberättelse, Drätselkammarens för 1929 ...	49	147
Räkenskaps- och kassaväsen, lagändring för möjliggörande av centralisering av	90	298
Samläroverk, högre allm. läroverkets ombildning till	120, 127	
Sanatoriet, villkor för leverans av elektrisk energi till	111	351
Sjuk- och fattigvårdsanstalter, fasställande av ersättningsbelopp för vård å sådana, för åren 1931—1935	95	
Sjukkasseverksamheten, anslag till	159	537
Sjuksköterskeföreningen, anslag till	160	539
Skollovskoloniverksamheten, anslag till	44, 58, 160	205, 539, 553
Slumstationen, anslag till	160	538
Sparvboet, anslag till	159	538
Stadsfogden, ny lönestat för befattningen	126	
Stadsfogdebefattningen, anstånd med återbesättande av samt anslag till vikariatarvode	139	
Stadsfullmäktige, ändrad tid för dess sammanträden	2	
Stadsfullmäktige, val av ordförande och vice ordförande	2	
Stadsfullmäktige, utseende av interimistisk ordförande för början av år 1931	133	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Stadsfullmäktige, val av nya ledamöter i	75, 85, 98	
Stadsfullmäktige, G. H. Kolmodins avsägelse av ledamotskap i	96	
Stadsfullmäktige, Sven Erikssons avsägelse av ledamotskapet i	83	
Stadsfullmäktige, Hj. Nelsons avsägelse av ledamotskap i	131	
Stadsfullmäktige, sammanförande av landstings- och stadsfullmäktigevalen till en valdag	5	3
Stadsfullmäktige- och landstingsmannaval, valdistriktsindelning för	81	
Stadsläkaren, Förste, anslag till semesterarvode för 1929	137	574
Stadsplanekommittén, val av ledamot i	7	
Stadsplaneändring inom kv. Karolina	121	
Stadsplaneändring rörande kv. Norna	145	
Sadsplaneändring inom kv. Mimer m. m., borttagande av en del av Kungsängsgatan, Kungl. brev med fastställelse av	30	29
Strömsholms våg, revision av räkenskaperna för år 1929	99	327
Sundinska fonderna, anmälan om understödstagare ur	73	
Sundinska fonden, understöd åt änkefru I. Hedman...	22	
Svenska Stadsförbundets kongress, val av ombud vid	47, 63	
Systembolaget, ny oktroj för	44, 61	206
Systembolaget, val av ny ledamot i styrelsen för	79	
Sång- och musikestrad, uppförande av, i Vasaparken	122	
Taxa, hamn, ny för Västerås	30, 39	34
Taxa, hamn-, Kungl. Maj:ts fastställelse ang. höjning i	38	
Taxa å elektrisk belysning, nedsättning i	161	477, 544
Taxeringsnämnd, val av suppleant i	7	
Taxeringsnämnderna, arvode åt ledamöterna	160	539, 554
Tekniska skolan, inköp av en s. k. kipphyvel	115	
Tekniska skolan, budget för år 1931	155	398, 417, 457, 526, 544, 610, 641
Tekniska verken, tillägg till amorteringsplanen för	125	381
Tekniska verken, inköp av bergborrningsmaskin	87	291
Tekniska verken, återbesättande av befattningar vid	26	
Tekniska verken, omorganisation och ny lönestat för kassörstjänsten och en kontorsbiträdesbefattning	63	217

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Teknsika verken, återbesättande av mätarejusterareförmansbefattningen vid gasverket	64	219
Tekniska verken, uppförande på ordinarie stat av befattningarne som eldare vid gasverket	26, 29	25
Tekniska verken, beräkning av tjänsteår vid pensionering av maskinisten vid elektricitetsverket, C. F. Jonsson	9	
Tekniska verken, pensionsunderstöd åt Rörläggaren Karl Gottfr. Löf	127	389
Tekniska verken, överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom stadens centrum	72, 86, 125	227, 287, 383
Tekniska verken, anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet samt anläggande av nya elektriska ledningar för kv. Olga och Petra	133	555
Tekniska verken, prisnedsättning vid leverans av högspänd elektrisk ström nattetid för värmeändamål	134	556
Tekniska verken, överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom Valsborg, Lindsborg, Ängsgärdet m. fl. områden	21	13
Tekniska verken, utbyggande av elektriskt ledningsnät för byggnadsområdet Sofieberg och angränsande fastigheter	101	
Tennishall, markupplåtelse för	94	
Tjänstebefattning, förberedande åtgärd vid återbesättande av	6	4
Tomt, förvärv av, till banvaktsstuga vid Hammarby	58	
Tomter, gäldande av köpeskilling för tomten N:o 4 Hubert	99	332
Tomtförsäljning, kv. Gunvald	124	
Tomtförsäljning vid Rusthållarevägen	99	331
Tomtförsäljning inom f. d. regementsområdet	34	70
Tomtmark invid Bondegatan, försäljning av	100	336
Tomtreglering, förvärv av mark av lägenheten Jakobslund för reglering av tomten N:o 3 Gude	22	19
Trafikkommittén, val av ledamot i	79	
Tuberkulosföreningen, anslag till	156	459, 527
Tuberkulossjukhuset, villkor för leverans av elektrisk energi till	111	351
Understöd ur Sundinska fonden åt änkefru I. Hedman	22	
Understödstagare ur Sundinska fonderna, anmälan om	73	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Utgifts- och inkomststat för år 1931	153	393, 593
Utgifts- och inkomststat för år 1931, Beredningsutskottets betänkande		551
Utgifts- och inkomststat för år 1931 Drätselkammarens betänkande		521
Utgifts- och inkomststat för år 1931, Magistratens betänkande		548
Utgifts- och inkomststat för år 1931, Kyrkliga ändamål		670
Uttaxeringen för år 1931	163	426, 542, 546, 550, 554
Val av kommunala förtroendemän	2, 5, 7, 36, 47, 63, 78, 79, 106, 120, 127, 128, 145—153	580—589
Val av nya ledamöter i Stadsfullmäktige	75, 85, 98	
Val av ordförande och vice ordförande i Stadsfullmäktige	2	
Val av vice ordförande och suppleant i Barnavårdsnämnden	7	
Val av nya ledamöter och suppleanter i Beredningsutskottet	2, 79	
Val av ny ledamot i Brandstyrelsen	79	
Val av ny ledamot i Drätselkammaren	79	
Val av ny ledamot i lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket	79	
Val av kommitté för utredning av fråga ang. ombildning av högre allm. läroverket till samläroverk	127	
Val av vårdare i Fattigvårdsstyrelsen	36	
Val av ny ledamot i kommittén för upprättande av ett folk- och landsbibliotek	79	
Val av ledamöter i styrelsen för nya idrottsplatsen	128	
Val av kommunalombud vid folkräkning samt indelning av staden i folkräkningsdistrikt	106, 120	
Val av ny ledamot i Lantegendomsnämnden	79	
Val av god man vid mätningsförrättningar	79	
Val av ny ledamot och suppleant i Nykterhetsnämnden	79	
Val av ledamot och suppleanter i Pensionsnämnderna	7	
Val av ledamot i Stadsplanekommittén	7	
Val av ny ledamot i Systembolagets styrelse	79	
Val av ny ledamot i nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden	79	
Val av suppleant i taxeringsnämnd	7	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Val av ny ledamot i Trafikkommittén	79	
Val av ny ledamot i Vatten- och Gasverksstyrelsen...	79	
Val av ombud vid Svenska Stadsförbundets kongress	47, 63	
Val, sammanförande av landstings- och Stadsfullmäktigevalen till en valdag	5	3
Valdistriktsindelning för stadsfullmäktige- och landstingsmannaval	81	
Varmbadhuset, understöd till baderskan H. Tärnlund	110	346
Varmbadhuset, återbesättande av maskinistbefattningen vid	111	
Vasaparken, uppförande av en ny sång- och musikestrad	122	
Vatten-, gas- och elektricitetsverken, budget för år 1931	156, 157, 161,	399, 418, 476, 530, 533, 544, 548, 550, 553, 615, 616, 642, 652
Vatten- och gasverksstyrelsen, val av ny ledamot i	79	
Vatten- och gasverksstyrelsen, årsberättelse för 1929	98	309
Vattenledning från vattenuppfordringsverket till I flygkårens hangarer vid Hesslö, framdragning av	21	15
Vattenledning genom Stora Torget och Smedjegatan till Vasagatan, omläggning av	112	353
Vatten- och gasledningar i en del av Kopparbergsvägen, anläggning av	124	377
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan, anläggning av...	41	86
Vatten-, avlopps- och gasledningar vid Gripsborg, anläggning av	40	85
Vatten-, avlopps- och gasledningar till kv. Olga och Petra, anläggning av	41	87
Vatten-, avlopps- och gasledningar inom byggnadsområdet Sofieberg, anläggning av	77	273
Vatten-, avlopps- och gasledningar i delar av Malmabergs- och Montörsgatorna, anläggning av	43	95
Vatten-, avlopps- och gasledningar i fortsättningen av Vasagatan och Persbovägen, anläggning av	76	270
Vatten-, avlopps- och gasledningar till fastigheter inom Aroslund, anläggning av	43	94
Vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar i Nyboms- och Geijersgatorna, anläggning av	87	290
Vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar, anslutningsavgifter för år 1930	43	97

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Vattenledningsverket vid Hesslö, disposition av mark för utvidgning av, samt ändring av högspänningsledningen till vattenuppfordringsverket	21	15
Wahlbeckska välgörenhetsfonden, val av ny ledamot i nämnden över	79	
W. C.-avgiften, nedsättning i	88, 156	292, 476, 530, 550, 553
Vägar, stensättning av Köpingsvägen väster om järnvägskorsningen vid Hammarby	156	529, 549, 552
Väghållning, Kungl. brev med fastställelse av nya grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom staden	30	27
Vägvisare inom staden, anordnnade av	123	373
Västmanlands fornminnesförening, anslag till	111, 134	558
Årsberättelse, Badhusstyrelsens för 1929	30	30
Årsberättelse, Brandchefens för 1929	40	73
Årsberättelse, Drätselkammarens räkenskapsberättelse för 1929	49	147
Årsberättelse, Fattigvårdsstyrelsens för 1929	75	239
Årsberättelse, Hälsovårdsnämndens för 1929	45	107
Årsberättelse, Nykterhetsnämndens för 1929	44	100
Årsberättelse, Vatten- och gasverksstyrelsens för 1929	98	309

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1930

Västerås Central-Tryckeri 1930

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 2 januari 1930.

Närvarande: Direktören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Domprosten Fredr. Fåhræus, Tapetseraren Carl Bäckman, Direktören E. Falk, Köpmannen Carl Hedberg, Verkmästaren J. Andersson, Byggmästaren Axel Hammer, Svarvaren C. G. Pettersson, Folkskolläraren G. Leontein, Rektorn Hj. Thyresson, Sjukbesökaren E. Keijser, Metallarbetaren O. Håvberg, Sjukvårdaren J. O. Wass, Bokförlagsföreståndaren R. Hult, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, Förmannen E. A. Westholm, Överingenjören O. Hellman, Byggmästaren F. Eklund, Träarbetaren G. Sund, Hamnarbetaren K. Hellström, Lokomotivföraren Oskar Dahrné, Stationskarlen C. F. Melin, Överingenjören R. Liljeblad, Fru Agnes Söderquist, Järnarbetaren Josef Widén, Rektorn S. Landtmansson, Vaktmästaren Einar Gelin, Ritsaren Edvin Andersson, Kaptenen G. Robsahm, Plåtslagaren C. F. Larsson, Fru Ida Olsson, Skorstensfejaremästaren C. V. Karlsson, Förste postiljonen E. L. Östlund, Valsaren Karl Aug. Berg, Expeditören Bror Lindberg, Handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson, Förmannen G. F. Lundberg och Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Brandchefen A. Danielsson, Redaktören A. Pers, Ingenjören P. Hiersemann, Fru Ida Grönberg, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Tubdragaren K. Engdahl, Redaktören Hj. Nelson och Folkskolinspektören Em. Granér.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 1.

Sedan Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m., öppnades nu sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Val av ordförande. Företogs val av ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag av Herr Keijser med acklamation Herr Domprosten Fredr. Fåhræus.

§ 3.

Val av vice ordförande. Sedan Herr Fåhræus övertagit ledningen av förhandlingarne utsågo Stadsfullmäktige på förslag av Herr Keijser till vice ordförande för år 1930 med acklamation Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 4.

Val av beredningsutskott. Härefter valde Stadsfullmäktige efter framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i beredningsutskottet Förmannen E. A. Westholm, Hamnarbetaren Karl Hellström, Verkmästaren J. Andersson, Bokförlagsföreståndaren R. Hult, Träarbetaren G. Sund, Köpmannen C. Hedberg, Rektorn Hj. Thyresson, Redaktören Hj. Nelson och Folkskolläraren G. Leontein.

Till suppleanter i Beredningsutskottet valdes likaledes med acklamation Lokomotivföraren O. Dahrné, Stationskarlen C. F. Melin, Förste Postiljonen E. L. Östlund, Fru Ida Olsson och Järnarbetaren J. Widén att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Westholm, Hellström, J. Andersson, Hult och Sund, Förste Provinsialläkaren G. Fjellander, Byggmästaren Axel Hammer och Överingenjören O. Hellman att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Hedberg, Thyresson och Nelson samt Folkskoleinspektören Em. Granér att inträda vid förfall för Herr Leontein.

§ 5.

Ang. tid för Stfms. sammanträden. På förslag av Herr Keijser beslöto Stadsfullmäktige, att Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden hädanefter skulle i regel taga sin början kl. 6 em.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 januari 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 januari 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Eklund, Sund, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edv. Karlsson, Danielsson, Keijser, Hellman, Engdahl, Liljeblad, Gelin, Robsahm och Fru Olsson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 6.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 innevarande januari.

§ 7.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Håvberg och Fjellander att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 8.

Ang. värdesättning av befattningshavares naturaförmåner.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 december 1929, vilken bordlagts vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 samma månad och år hade Lönenämnden på anförda grunder föreslagit, att för år 1930 värdet av *fri bostad,* som tillkomme en del befattningshavare, skulle utgå med följande belopp att avdragas från de i lönestaten upptagna lönerna, nämligen:

för ett rum och kök	425	kronor,
för två rum och kök	700	„
för tre rum och kök	1,000	„
för fyra rum och kök	1,250	„

samt att avdrag för år 1930 från i lönestaten upptagna löner för värdet av in natura åtnjuten förmån av *fritt bränsle* skulle ske med följande belopp:

för ett rum och kök	130	kronor,
för två rum och kök	180	„
för tre rum och kök	235	„
för fyra rum och kök	290	„

Efter föredragning av berörda framställning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) uppstod en stunds överläggning och yrkades härunder dels av Herr Sundström bifall till Lönenämndens förslag, dels av Herr Westholm den ändring i samma förslag beträffande värderingen av bostadsförmånen, att härför skulle fastställas följande belopp: för ett rum och kök 400 kronor, för två rum och kök 675 kronor, för 3 rum och kök 950 kronor och för fyra rum och kök 1,200 kronor, i vilket yrkande Herrar Granér och Hult instämde, dels ock slutligen av Herr Edv. Andersson sådan ändring i Lönenämndens förslag, att värdet av bostadsförmån upptogs med samma belopp som för innevarande år eller för bostäder av resp. storlekar 375, 625, 875 och 1,100 kronor.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de under densamma gjorda yrkandena, varvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Lönenämndens förslag vara med övervägande ja besvarad. Sedan härvid votering begärts och Stadsfullmäktige genom särskild begärd och anställd omröstning till kontraproposition i huvudvoteringen med 29 ja emot 7 nej, avgivna för Herr Edv. Anderssons yrkande, antagit Herr Westholms förslag, beslöto Stadsfullmäktige genom anställd huvudvotering med 22 ja emot 17 nej, avgivna för Herr Westholms förslag, till alla delar godkänna Lönenämndens i ärendet framställda förslag.

Härefter föredrogs ytterligare en från Lönenämnden inkommen skrivelse av den 24 innevarande januari, däri såsom tillägg till ovan omförmäda förslag hemställts, att Stadsfullmäktige ville för år 1930 fastställa värdet av bostadsförmån i logement till 264 kronor och värdet av den bostad om 5 rum och kök med tillhörande förmåner, som stadens jordbruksförvaltare innehade, till 1,600 kronor och att häremot svarande belopp skulle avdragas vederbörandes kontanta löneförmåner.

Detta Lönenämndens tilläggsförslag blev av Stadsfullmäktige utan omröstning godkänt.

§ 9.

Ang. inlösen av fastigheten N:o 87 västra kv.

Sedan Stadsfullmäkige den 28 sistlidne november på förslag av Drätselkammaren beslutat göra stadens lösningsrätt gällande i anledning därav att lagfart den 14 oktober 1929 meddelats å den på stadens grund belägna gården och tomten N:o 1 i kvarteret Laura eller N:o 87 västra kvarteret, som E. Andersson i Oppgårda tillhandlat sig för 23,000 kronor, så hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) med anledning därav, att till Drätselkammaren överlämnats ett av härvarande Rådhusrätt den 9 december 1929 utfärdat lagfartsbevis, enligt vilket lagfart sist sagda dag meddelats å samma fastighet för handlanden Axel Johansson i Himmeta, vilken köpt fastigheten av Andersson och dennes hustru för 21,000 kronor, föreslagit Stadsfullmäktige att besluta, att med avstående från lösningsrätten på grund av förstnämnda fång, uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla på staden ankommande åtgärder för att göra dess lösningsrätt gällande på grund av ovan omförmälda senast lagfarna fång.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 10.

Ang. sammanförande av landstings- och stfme.valen till en valdag.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 3) hade Magistraten på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att stadsfullmäktigevalen innevarande år skulle äga rum samma dag som landstingsmannavalet.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning härav beslut i ärendet utan omröstning enligt Magistratens hemställan.

§ 11.

Ang. besvär över stfms. beslut anförda av magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Genom resolution den 14 innevarande januari hade Konungens Befallningshavande i länet till Stadsfullmäktiges ordförande remitterat av ledamöterna av Magistraten anförda besvär över Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut att antaga reglemente för pensionering av stadens befattningshavare, i vad samma beslut kunde anses innebära en disposition av Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond på annat sätt än som vore bestämt i Kungl. Maj:ts brev den 11 januari 1850.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Lönenämnden och Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

§ 12.

Ang. av poliskåren anförda besvär över Stadsfullmäktiges beslut rörande ny lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Genom resolution den 15 innevarande januari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en skrivelse till Konungens befallningshavande i länet från befattningshavarna vid härvarande poliskår, vari de dels anhållit, att Konungens befallningshavande måtte i vissa avseenden vägra fastställelse å Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut om ny lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare samt deras änkor och barn, dels ock över samma beslut anfört besvär.

Tillika hade i samma ärende till Stadsfullmäktige genom resolution av Magistraten den 18 innevarande januari överlämnats ytterligare en skrivelse med bilagor från polispersonalen.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet för förberedande yttrande till Lönenämnden och Beredningsutskottet.

§ 13.

Ang. av poliskommissarien anförda besvär över Stadsfullmäktiges beslut rörande pensionering av stadens befattningshavare.

Genom resolution den 15 innevarande januari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, vilka anförts av Poliskommissarien C. A. Linder över Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut rörande pensionering av stadens befattningshavare.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden utan omröstning remittera handlingarna i ärendet till Lönenämnden och Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

§ 14.

Ang. förberedande åtgärd vid återbesättande av tjänstebefattning.

Sedan Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 augusti 1929 på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta förelägga under Stadsfullmäktige lydande nämnder och styrelser att, så snart befattning blivit ledig, till Stadsfullmäktige göra anmälan härom med förfrågan, huruvida hinder mötte för befattningens återbesättande samt att till förhindrande av onödigt dröjsmål sådan anmälan borde så snart ske kunde ingivas till Lönenämnden för förberedande behandling, samt Stadsfullmäktige den 29 samma månad och år remitterat framställningen till Beredningsutskottet för utlåtande, hade Beredningsutskottet nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande januari tillstyrkt bifall till Lönenämndens förslag. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds

överläggning och yrkade härunder dels Herrar Sundström och Westholm bifall till Lönenämndens förslag, dels ock Herr Granér det tillägg däri, att efter ordet "återbesättande" skulle tillfogas uttrycket "med ordinarie innehavare".

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Lönenämndens förslag oförändrat.

§ 15.

Ang. val av vice ordf. och suppleant i barnavårdsnämnden.

Jämlikt av Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande januari framställt förslag, utsågo Stadsfullmäktige till vice ordförande i Barnavårdsnämnden för tiden intill 1933 års utgång Folkskoleinspektören Em. Granér.

Till suppleant i nämnden för dess ledamot Distriktsläkaren L. Bladini valdes för åren 1930—1933 med acklamation praktiserande läkaren Doktor Josef Lundblad.

§ 16.

Ang. val av ledamot och suppleanter inom pensionsnämnderna.

Valdes enligt Beredningsutskottets förslag med acklamation till suppleant för ledamoten av Pensionsnämnden för äldre stadsområdet Fru Agnes Söderquist för tiden intill utgången av år 1933 Fru Elin Askerlund.

Till ledamot av Pensionsnämnden för f. S:t Ilians socken efter avlidne ledamoten Lantbrukaren A. Eklund valdes med acklamation för tiden intill 1931 års utgång suppleanten i Nämnden Trädgårdskonsulenten Gunnar Larsson samt till suppleant efter Herr Larsson, som varit ersättare för Mats Hellblom, intill utgången av år 1933 Rörarbetaren Eskil Widén.

§ 17.

Ang. val av suppleant i taxeringsnämnden.

Befriades Bokbindaren Rob. Pettersson i anledning av dennes därom gjorda framställning från uppdraget att vara suppleant i innevarande års taxeringsnämnd i stadens 1:sta taxeringsdistrikt, och valdes med acklamation till suppleant i nämnden i stället för Herr Pettersson, vilken varit ersättare för ledamoten Sågverksägaren A. R. Rudén, Fabrikören Otto Pettersson.

§ 18.

Ang. val av ledamot i stadsplanekommittén.

Till ledamot av Stadsplanekommittén efter Lägenhetsägaren C. J. Frändberg, vilken på egen begäran befriades från detta uppdrag, valdes med acklamation Redaktören Ernst Berg.

§ 19.

Ang. ytterligare anstånd med återbesättande av borgmästarebefattningen i Västerås.

Föredrogs följande från Lönenämnden inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning av Stadsfullmäktige har Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 30 augusti 1929 medgivit anstånd med åtgärder för återbesättande av borgmästarebefattningen härstädes till den 1 mars 1930 med åliggande för vederbörande att i god tid dessförinnan till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till ny lönestat för befattningen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 augusti 1929 framlade Lönenämnden förslag till omreglering av lönen i befattningen som borgmästare. Sedan detta förslag remitterats till Magistraten och Drätselkammaren för utlåtande och sådana utlåtanden till Stadsfullmäktige inkommit, var förslaget föremål för Stadsfullmäktiges behandling den 28 november 1929, därvid Stadsfullmäktige, i anledning av att detsamma vore baserat på bibehållande av sportler i tjänsten, beslöto återremiss av ärendet till Lönenämnden och Drätselkammaren för övervägande av frågan om avvägning av lönen i befattningen på sådant sätt, att med densamma förbundes skyldighet för befattningens innehavare att redovisa med tjänsten förenade sportelinkomster till stadskassan.

Sedermera hava Stadsfullmäktige den 16 december 1929 i samband med antagande av ny lönestat för stadens befattningshavare givit Lönenämnden i uppdrag att i samråd med Magistraten och sportelavlönade tjänstemän företaga en allsidig utredning angående sportelsystemets bibehållande.

Lönenämnden har fattat innebörden av detta senare beslut vara, att Stadsfullmäktige ansett, att frågan om reglering av lönen i borgmästarebefattningen utan bibehållande av sportlerna böra föregås åtminstone av en utredning angående de ekonomiska konsekvenserna av sportelsystemets avskaffande över huvud taget.

Denna utredning, varmed Lönenämnden är sysselsatt — huruvida densamma kommer att resultera uti ett förslag av Lönenämnden att bibehålla sportlerna eller icke, är för tidigt att yttra sig om — har visat sig vara av så vidlyftig beskaffenhet, att den kommer att kräva ytterligare någon tid, och måste därför det uppskov som givits med återbesättandet av befattningen som borgmästare förlängas.

För att undgå ett än ytterligare uppskov härmed — det kan i detta sammanhang uppmärksammas, att varje remiss och återremiss av ett förslag fördröjer dess avgörande med en eller annan månad — anser Löne-

nämnden, att det ytterligare anståndet icke bör begränsas till allt för kort tid och icke under 6 månader.

Lönenämnden får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville utverka ytterligare uppskov med åtgärder för tillsättande av befattningen som borgmästare i staden, till den 1 september 1930.

Västerås den 24 januari 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet utan omröstning enligt Lönenämndens förslag.

§ 20.

Föredrogs följande från Lönenämnden inkomna skrivelse:

Ang. beräkning av tjänsteår vid pensionering av maskinisten vid elektricitetsverket.

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt bestämmelse uti det av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagna reglementet för pensionering av stadens befattningshavare får såsom tjänsteår ej räknas tid, som befattningshavare tjänstgjort efter uppnådd pensionsålder.

På grund härav skulle befattningshavare, som nu enligt reglementet är skyldig att avgå och som redan förut uppnått den stadgade pensionsåldern, utan att då hava den för full pension erforderliga tjänstetiden, icke i pensionsavseende få räkna sig till godo den tid han tjänstgjort och som ligger emellan uppnådd pensionsålder och tidpunkten för avskedstagandet.

Det synes vara med rättvisa och billighet förenligt, att dylik befattningshavare, som tjänstgjort med obruten arbetskraft, medgivas rätt, att som tjänstetid få räkna denna mellantid till godo, särskilt som en dylik dispens från gällande bestämmelse icke kan verka prejudicerande, då densamma endast har avseende å en kortare övergångstid och ett fåtal befattningshavare.

Nu har Vatten- och Gasverksstyrelsen till erhållande av pension från den 1 januari innevarande år anmält maskinisten vid elektricitetsverket, C. F. Jonsson, som räknar tjänsteår från den 1 september 1906 och som redan den 20 januari 1924 uppnått den stadgade pensionsåldern, eller 65 år. I sin ansökan om pension har denne, under åberopande av att reglemente för pensionering icke fanns antaget vid hans inträde i pensionsåldern, begärt att få räkna tjänsteår under hela tjänstgöringstiden.

Lönenämnden får, under hänvisning till det förut anförda, hemställa, att Stadsfullmäktige ville medgiva Lönenämnden rätt att vid bestämmande av pension för Jonsson tillgodoräkna honom tjänsteår ända till avgången ur tjänsten den 1 januari 1930.

Västerås den 24 januari 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herrar Sundström och Bäckman samt sedan Herrar Westholm och t. f. Borgmästaren yttrat sig utan yrkande, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med Lönenämndens framställning.

§ 21.

Ang. beräkning av tjänsteår vid pensionering av inspektionskonstapeln C. A. Eriksson.

Föredrogs följande från Lönenämnden inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt bestämmelse uti det av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagna reglementet för pensionering av stadens befattningshavare får såsom tjänsteår ej räknas tid som befattningshavare tjänstgjort efter uppnådd pensionsålder.

På grund härav skulle befattningshavare, som nu enligt reglementet är skyldig att avgå och som redan förut uppnått den stadgade pensionsåldern, utan att då hava den för full pension erforderliga tjänstetiden icke i pensionsavseende få räkna sig till godo den tid han tjänstgjort och som ligger emellan uppnådd pensionsålder och tidpunkten för avskedstagandet.

Det synes vara med rättvisa och billighet förenligt, att dylik befattningshavare, som tjänstgjort med obruten arbetskraft medgives rätt, att som tjänstetid få räkna denna mellantid till godo, särskilt som en dylik dispens från gällande bestämmelse icke kan verka prejudicerande, då densamma endast har avseende å en kortare övergångstid och ett fåtal befattningshavare.

Nu har inspektionskonstapeln vid ordningspolisen, C. A. Eriksson, hos Lönenämnden anmält sig till erhållande av pension från den 1 januari innevarande år. Med anmälan att Eriksson äger räkna tjänsteår från den 15 november 1898 och att han den 3 september 1925 uppnått den för avgång ur tjänst enligt pensionsreglementet stadgade levnadsåldern, 55 år,

hemställer Lönenämnden, att Stadsfullmäktige måtte medgiva Lönenämnden rätt att tillgodoräkna Eriksson av den tid han tjänstgjort efter uppnådd pensionsåder vad som erfordras såsom tjänsteår för erhållande av full pension.

Västerås den 24 januari 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herrar Sundström och Bäckman samt sedan Herrar Westholm och t. f. Borgmästaren yttrat sig utan yrkande, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Lönenämndens framställning.

§ 22.

Ang. pensionering av stadens arbetare.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 augusti 1929 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat ett av Lönenämnden framställt förslag till pensionsreglemente för stadens kommunalarbetare samt deras änkor och barn (Stadsfullmäktiges handlingar år 1929 N:o 48), hade utlåtande i ärendet av Drätselkammaren avgivits i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5).

Efter föredragning av berörda handlingar samt efter framställning av nedan omförmälda särskilda yrkanden, fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet på sätt protokollet i det följande närmare omförmäler.

Till en början behandlades och fattades preliminärt beslut i fråga om varje särskild paragraf i det föreslagna reglementet.

§ 1 godkändes utan omröstning enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

§§ 2 och 3 antogos enligt Lönenämndens förslag.

Beträffande *§ 4* godkändes Drätselkammarens ändringsförslag.

§ 5 godkändes enligt Lönenämndens förslag.

Beträffande *§ 6* godkändes till en början de av Drätselkammaren påyrkade ändringarne beträffande införande av "rättare vid stadens lantbruk" och förflyttning av "pumpvakt" till annan avdelning inom paragrafen. Vidkommande återigen de i samma paragraf upptagna pensionsunderlagsbeloppen yrkade Herr Westholm, att vart och ett av de 4 första beloppen skulle höjas med 300 kronor till resp. 2,100, 2,400, 2,700 och 3,000 kronor samt det sista med 150 kronor till 3,150 kronor, varemot Herr

Sundström härutinnan yrkade bifall till Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag. Stadsfullmäktige fattade i detta hänseende sitt beslut genom begärd och anställd omröstning med 20 nej emot 15 ja, avgivna för Lönenämndens förslag, enligt Herr Westholms ändringsyrkande.

§ 7 fastställdes enligt Drätselkammarens ändringsförslag, varvid skulle iakttagas, att det av Drätselkammaren föreslagna tillägget skulle tillfogas paragrafens sista stycke, ej första stycket, som i Drätselkammarens skrivelse av misstag angivits.

§ 8 godkändes enligt Lönenämndens förslag.

§§ 9 och 10 godkändes med iakttagande av de mindre ändringar som av Drätselkammaren föreslagits.

§§ 11—13 godkändes enligt Lönenämndens förslag.

I fråga om *§ 14* yrkade Herr Westholm bifall till det av Drätselkammaren föreslagna tillägget, dock att det däri på två ställen förekommande beloppet 600 kronor skulle utbytas mot 700 kronor. Herr Sundström yrkade härutinnan bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat. Stadsfulmäktige fattade jämväl härutinnan sitt beslut genom på begäran anställd votering och biföllo härvid med 26 nej emot 9 ja, avgivna för Drätselkammarens förslag, Herr Westholms yrkande.

Ett av Herr Westholm ytterligare framställt ändringsförslag, att sista satsen i det av Drätselkammaren föreslagna tillägget: "därest pensionstagaren prövas etc.", skulle utgå, blev av Stadsfullmäktige utan omröstning avslaget.

§§ 15—22 godkändes enligt Lönenämndens förslag.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning dels med iakttagande av de särskilda beslut, som Stadsfullmäktige nu, på sätt ovan angivits, fattat, antaga och godkänna det framställda förslaget till pensionsreglemente för Västerås stads arbetare, dels ock genom Lönenämnden underställa pensionsreglementet Kungl. Maj:ts prövning till den del Kungl. Maj:ts fastställelse för dess giltighet vore av nöden.

Stadsfullmäktige hade alltså antagit och godkänt följande:

"PENSIONSREGLEMENTE
för Västerås stads arbetare.

§ 1.

Pensionsrättens omfattning.

Till erhållande av pension å stadens stat berättigas på sätt och under de förutsättningar, som i detta reglemente angivas, vid avgång från anställning i stadens arbeten fast anställda arbetare, vilka avlönas på annat sätt än enligt av Stadsfullmäktige antagen lönestat och av Lönenämnden

efter därom av vederbörande styrelser framställda förslag förklarats vara ordinarie arbetare.

Pension tillkommer ock, på sätt i detta reglemente stadgas, pensionsberättigad arbetares änka och barn.

För att kunna förklaras som ordinarie arbetare, skall kommunalarbetare hava stadigvarande och full sysselsättning vid stadens verk med arbeten, som äro oundgängligen nödvändiga för den normala verksamhetens behöriga upprätthållande, samt utan längre avbrott än högst en månad och beträffande säsongarbetare högst fyra månader varje kalenderår hava tjänstgjort under minst tre år och, vad beträffar efter år 1929 antagna arbetare, hava erhållit stadigvarande anställning i stadens tjänst vid högst 35 års ålder.

§ 2.

Tid för inträde av pensionsrätt.

Rätt att uppbära pension inträder för därtill berättigad arbetare:

a) när han uppnått i § 3 här nedan angivna levnadsålder;

b) då han till följd av olycksfall i stadens arbete eller eljes på grund av sjukdom eller kroppsskada, som han bevisligen ådragit sig vid utförandet av sådant arbete, av förvaltningsstyrelse, under vilken han lyder, efter inhämtat läkareutlåtande prövas vara för framtiden oförmögen att sköta sitt arbete och ej heller anses kunna lämpligen förflyttas till annat likvärdigt eller likartat arbete i stadens tjänst;

c) då han till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte i andra fall än under b) sägs eller eljes till följd av nedsatt arbetsförmåga under mer än tre fjärdedelar av tre på varandra följande år varit och av den myndighet, som under b) sägs, efter inhämtat läkareutlåtande anses för framtiden oförmögen att sköta sitt eller annat likställt eller likartat arbete i stadens tjänst;

d) då han uppsagts från arbetsanställningen och uppsägningstiden gått till ända eller då han eljes utan egen begäran nödgas avgå från sin anställning utan att på grund av stadgandet i § 5 hava förverkat sin pensionsrätt.

§ 3.

Pensionsåldern.

Den i § 2 mom. a) omförmälda pensionsåldern, varå rätt till ålderspension grundas, utgör 65 år.

Pensionsåldern skall anses inträda vid utgången av den kalendermånad, under vilken arbetarens ovanberörda levnadsålder uppnåtts.

§ 4.

Avgång från anställning. Arbetare, som uppnått den för rätt till ålderspension i § 3 stadgade levnadsålder, är skyldig att från anställningen avgå.

Arbetare, som enligt § 2 mom. b)—d) är berättigad till pension, vare skyldig att avgå från anställningen efter beslut av den förvaltningsstyrelse, varunder han lyder.

§ 5.

Förlust av pension. Rätt till pension tillkommer ej arbetare, som blivit för fel eller försumlighet från anställningen skild och ej heller den, som utan att därtill på grund av bestämmelserna i § 4 vara skyldig, avgått från sin anställning.

§ 6.

Pensionsunderlag. Såsom underlag för bestämmande av den årliga pensionens storlek fastställas för nedannämnda slag av arbetare följande belopp:

Vid stadens lantbruk anställda kördrängar och fördrängar samt med dem likställda lantarbetare	Kr.	2,100: —
Vid stadens lantbruk anställda ladugårdskarlar, smeder, slöjdare, fodermarskar, svinskötare samt med dem i lönehänseende likställda lantarbetare	„	2,400: —
Rättare vid stadens lantbruk, grovarbetare, vedgårdsarbetare, diversearbetare samt med dem i lönehänseende likställda arbetare	„	2,700: —
Snickare och träarbetare, som hålla egna verktyg, montörer, smeder, rörläggare, förrådsbiträde vid tekniska verken, timavlönade renhållningsarbetare, pumpvakt vid avloppsledningens pumpstation, arbetare, vilka periodvis tjänstgöra som kran- och maskinskötare, samt med dessa i lönehänseende likställda	„	3,000: —
1:sta klass montörer, chaufförer, ständiga kranskötare samt med dem i lönehänseende likställda	„	3,150: —

§ 7.

Pensionsbelopp. Pension är antingen hel eller avkortad.

Hel pension utgår med 65 % av pensionsunderlaget.

Avkortad pension utgår med så stor del av den hela pensionen, som motsvarar förhållandet mellan arbetarens sammanlagda anställningstid, i hela år räknat, och det antal anställningsår, som enligt § 8 erfordras för erhållande av hel pension;

dock skall gälla att:

a) om avgång sker enligt § 2 c), pension utgår med lägst 50 % av hel pension, dock med den inskränkning, att pensionen icke må överstiga den pension, som arbetaren skulle hava erhållit, därest han kvarstått i arbete till pensionsålderns inträdande, och

b) om den avgående har hustru och barn, vilka i händelse av hans frånfälle skulle vara berättigade till familjepension, pensionen utgår med minst det belopp, varmed denna familjepension skulle utgå.

§ 8.

Villkor för hel pension; anställningsålder.

Hel pension tillkommer arbetare, som vid inträde i pensionsåldern eller avgång från anställningen på grund av förhållanden, som omförmälas i § 2 mom. c) och d) uppnått 30 anställningsår.

Hel pension utgår därjämte till arbetare, som avgått på grund av förhållanden, som angivas i § 2 mom. b), under förutsättning att arbetaren skulle hava erhållit hel pension, därest han kvarstått i anställningen till uppnådd pensionsålder.

§ 9.

Beräkning av tjänsteår.

Såsom anställningsår för erhållande av pension beräknas den tid arbetaren efter fyllda 20 år i stadens tjänst innehaft anställning, som icke varit av rent tillfällig natur.

Härvid iakttages, att avdrag skall göras för tid, omfattande minst 30 dagar i följd, under vilken arbetaren ej tjänstgjort, dock icke för säsongavbrott, som varat högst fyra månader, semester eller för tid, varunder han åtnjutit ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring, särskilt offentligt uppdrag, eller utan att tjänstgöra i sin anställning ägt uppbära oavkortad lön eller honom avtalsenligt tillkommande sjukhjälp.

Till anställningsår må ej hänföras tid, som arbetaren på grund av särskilt medgivande varit anställd efter uppnådd pensionsålder.

I fall, som i § 2 mom. b) sägs, räknas till anställningstiden även den tid, som för arbetaren återstår till dess han ingår i pensionsåldern.

Arbetare, vars anställning på grund av omständigheter, som omförmälas i § 5 upphört, utan att pension därvid kunnat tilldelas honom, må icke, därest han sedermera erhåller anställning hos staden, såsom anställningsår kunna åberopa sådan föregående anställning.

§ 10.

Villkor för avkortad pension.

Avkortad pension utgår:

a) till arbetare, vilken på grund av bestämmelsen i § 4, första styc-

ket, avgår från anställningen utan att vid inträde i pensionsåldern hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet anställningsår;

b) arbetare, vilken avgår från anställningen av anledning, som i § 2 mom. c) och d) sägs, utan att hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet anställningsår;

c) arbetare, vilken avgår från anställningen av anledning, som i § 2 mom. b) sägs, och vilken, därest han kvarstått i anställningen till uppnådd pensionsålder, icke skulle hava erhållit hel pension.

För erhållande av avkortad pension — och således pension över huvud taget — erfordras för fall, som avses i denna § under punkt a), att arbetarens anställningstid vid uppnådd pensionsålder icke med mer än 15 år understiger den för full pension stadgade, samt för fall, som avses under punkt b), att anställningstiden vid avgången icke understiger 10 år.

För fall, som avses under punkt c), gäller intet sådant förbehåll, som nyss sagts.

§ 11.

Avdrag för livränta.

Pensionstagare, vilken uppbär pension enligt bestämmelserna i § 2 mom. b) och c) samt därjämte enligt lag om olycksfall i arbete eller eljes är berättigad till livränta för varaktig oförmåga till arbete, är skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgå på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pensionen med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om livräntan fortfarande utginge.

§ 12.

Familjepension.

Rätt till familjepension tillkommer pensionsberättigad arbetares änka så länge han lever ogift, och arvsberättigat barn, tills det uppnår 18 års ålder eller dessförinnan ingår äktenskap.

Därest pensionsberättigat barn befinnes vid uppnåendet av 18 års ålder på grund av sjukdom eller vanförhet vara oförmöget att genom arbete försörja sig samt sakna medel till sitt uppehälle, äger Lönenämnden besluta, huruvida och med vilket belopp pension må jämväl efter uppnåendet av sagda ålder av pensionstagaren åtnjutas.

§ 13.

Giftermål och adpotion, som ej grunda pensionsrätt.

Giftermål eller adoption grundlägger icke pensionsrätt, om giftermålet eller adoptionen ägt rum:

a) efter det arbetaren fyllt 50 år, uppnått pensionsåldern eller börjat uppbära förtidspension;

b) under det arbetaren lider av sjukdom, som inom sex månader efter giftermålet medför hans död; dock att det må ankomma på Lönenämnden att, där anledning finnes antaga, att sjukdomens livsfarliga beskaffenhet vid giftermålet icke varit vederbörande bekant, pröva, huruvida pension till änka eller barn må utgå.

Arbetares styvbarn åtnjuta icke pensionsrätt.

§ 14.

Familjepensionens belopp.

Familjepension utgår för år räknat:

a) till ensam änka med tjugo procent av pensionsunderlaget, dock att sådan pensionstagare, för vilken den efter sagda procenttal utgående pensionen skulle understiga 700 kronor, må kunna av Lönenämnden tillerkännas pensionsfyllnad, så att den samfällda pensionen uppgår till högst nämnda belopp, 700 kronor, därest pensionstagaren prövas på grund av ålder eller sjuklighet vara ur stånd att med eget arbete väsentligt bidraga till sitt uppehälle;

b) till änka jämte ett eller flera pensionsberättigade barn med samma belopp, som för ensam änka, förhöjt med 40 % för ett barn och därutöver med 10 % för varje ytterligare barn;

c) till pensionsberättigade barn, där änka ej finnes:

om endast ett barn finnes, med hälften av beloppet för ensam änka; om barnen äro två, med samma belopp som för ensam änka; om barnen äro tre eller flera, med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 %, därest barnen äro tre, samt därutöver med 10 % för varje ytterligare barn.

§ 15.

Äganderätt till familjepension.

Pension för barn delas mellan dem efter huvudtalet.

Änka äger uppbära pensionsbeloppet för barn, därest ej förmyndaren gör anspråk på detsamma.

§ 16.

Avdrag å familjepension för livränta.

Är arbetares efterlevande berättigad till livränta enlig lag om olycksfall i arbete eller eljes, är pensionstagaren skyldig att, om livräntan skall utgöras av Västerås stad eller utgår på grund av försäkring, för vilken Västerås stad erlagt avgift, vidkännas avdrag å pension med livräntans belopp.

Har i stället för hel eller del av sådan livränta utgivits ett kapital för en gång, sker avdrag såsom om hela livräntan fortfarande utginge.

§ 17.

Avrundning av pensionsbelopp.

Därest vid beräkning av årlig pension detsammas krontal befinnes icke vara jämnt delbart med 3, skall det avrundas till närmast högre med 3 delbara krontal. Öretal bortfalla.

§ 18.

Tid för pensions utgående och utbetalning m. m.

Pension utgår från och med månaden efter den, då avgång från anställning ägt rum, eller, beträffande familjepension, arbetaren avlidit, till och med den månad, under vilken pensionstagare avlider eller hans rätt till pension annorledes upphör.

Pension utbetalas månadsvis å den 20:de dagen i månaden eller, om helgdag då inträffar, nästföregående söckendag.

För barn, som födes efter faderns död, räknas pensionsrätten från och med den månad, varunder barnet föddes.

När änka eller barn, som har pension, dör eller enderas pensionsrätt eljes upphör ävensom när änka, som fått pension, föder barn, avlat i äktenskap, varå hennes pensionsrätt är grundad, skall reglering ske enligt i § 14 meddelade bestämmelser.

Pension får ej tagas i mät för gäld.

Vid utbetalning av pension äger staden att för täckande av skuld, vari pensionären möjligen häftar till staden, avdraga intill halva årliga pensionsbeloppet, till dess skulden blivit gulden.

§ 19.

Ansökan om pension.

Pension sökes genom vederbörande myndighet hos Lönenämnden med anförande av de skäl och meddelande av de uppgifter, på vilka sökanden grundar sin rätt till pension.

§ 20.

Pensionsbrev.

Då pension beviljas, utfärdar Lönenämnden pensionsbrev.

§ 21.

Tolkning och tillämpning av reglementet.

Tolkning och i de fall, där detta ej tillhör annan myndighet, tillämpning av detta reglementes bestämmelser ankommer på stadens Lönenämnd.

§ 22.

Detta pensionsreglemente, vilket icke äger tillämpning å de pensioner, Stadsfullmäktige före dess ikraftträdande beviljat f. d. hos staden

anställda arbetare eller deras efterlevande, skall träda i kraft från och med ingången av kalenderåret näst efter det, under vilket Kungl. Maj:ts fastställelse av detsamma, för så vitt det är av beskaffenhet att erfordra sådan fastställelse erhållits".

§ 23.

Ang. tillstånd för Folke Pettersson att idka handel med begagnade föremål.

Genom resolution den 27 innevarande januari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Köpmannen Folke Pettersson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om rätt att driva handel med begagnade föremål i affärslokal inom huset N:o 15 vid Vasagatan här i staden.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 6 februari 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Oskar Håvberg. Gunnar Fjellander.

Offentligen uppläst den 6 februari 1930, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 Februari 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Lenotein, Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, J. Andersson, Fru Grönberg, Herrar Wass, Engdahl, Dahrné, Robsahm och C. V. Karlsson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 24.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Keijser och Thyresson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 25.

Ang. åtgärder för bildande av en bostadskreditförening för staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6) hade Drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville giva i uppdrag åt Drätselkammaren att på lämpligt sätt verka för bildandet av en bostadskreditförening för Västerås och att ställa till Drätselkammarens förfogande för de med tillkomsten av en sådan förening förbundna organisationskostnaderna samt förvaltningskostnaderna därefter ett årligt belopp under tre år att utgå med högst 2,000 kronor av de i respektive års budgeter avsatta anslagen för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 26.

Ang. överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom vissa områden.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stdasfullmäktige den 13 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) tillstyrkt, att Stadsfullmäktige villle i anslutning till sitt principbeslut den 31 maj 1928 för överförande från likström till växelström av distributionen av elektrisk energi inom byggnadsområdena Valsborg, Lindsborg, Gustafsborg, Rosenhill, Kristiansborg, Hoffsta, Karlsdal, Katrinelund, Tegelvreten, Nygård samt ett område, som begränsades av Knutsgatan, Kopparbergsvägen och Norra Ringvägen ävensom områdena Ängsgärdet, Viktoriaföreningen och Sandgärdet anvisa ett belopp av 115,500 kronor att under de närmaste åren utgå av vinstmedel från elektricitetsverket med 30,000 kronor pr år.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Liljeblad, Johansson och Hiersemann bifalla vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 27.

Ang. disposition av mark för utvidgning av vattenledningsverket vid Hesslö samt diverse ledningsanläggningar för Hesslö flygfält.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande februari hade Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt styrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med ett vid skrivelsen fogat förslag å stadens vägnar träffa överenskommelse med flygstyrelsen rörande markupplåtelse från Hesslö egendom för utvidgning av stadens vattenledningsverk samt beträffande omändring av en del av den elektriska högspänningsledningen till vattenuppfodringsverket från luftledning till jordkabel och framdragning av vattenledning från uppfodringsverket till I. flygkårens hangarer vid Hesslö ävensom för berörda anläggningsarbeten anvisa ett anslag å förslagsvis 15,700 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Berörda skrivelse, som ingivits till Drätselkammaren, hade Drätselkammaren med skrivelse den 13 innevarande februari överlämnat till Stadsfullmäktiges prövning, och hade Drätselkammaren därvid tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Vatten- och gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren i detta ärende föreslagit.

§ 28.

Ang. understöd åt Ingeborg Hedman.

Med överlämnande av en ansökan från änkefru Ingeborg Hedman i Falun om fortsatt understöd även för år 1930 ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande februari föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för år 1930 ur ifrågavarande fond tilldela Fru Hedman samma understöd som föregående år eller 500 kronor att utgå med 300 kronor i början av året och med 200 kronor såsom dyrtidstillägg i slutet av året.

Stadsfullmäktige godkände efter härav tagen del utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet sålunda föreslagit.

§ 29.

Ang. inköp av mark av lägenheten Jakobslund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, åt staden förvärva av Ingenjören E. Otto Eriksson tillhöriga lägenheten Jakobslund och stadsägan N:o 1808 sammanlagt 853,3 kvm. att ingå i nyreglerade tomten N:o 3 i kvarteret Gude och för ändamålet anvisa erforderligt anslag, förslagsvis 8,500 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 30.

Ang. inlösen av byggnader å f. d. regementsområdet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att åt staden inlösa de Västmanlands regementes enskilda lägerkassa förut tillhöriga byggnader fördelade å två lägenheter, benämnda Klockartorpet A och B, som funnes uppförda å den del av regementets förutvarande område invid landsvägen till Stockholm öster om Sommarro, som sedan den 1 juli 1929 vore i stadens ägo, samt för ändamålet anvisa erforderligt anslag 4,900 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda hemställan.

§ 31.

Ang. anslag till Västerås högre elementarläroverk för flickor.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande februari (Stadsfullmäk-

tiges handlingar N:o 11) hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta dels för tiden 1 juli 1930—30 juni 1931 anslå 7,447 kronor, motsvarande ränta efter 5 1/2 % å stadens insats i tillkomsten av läroverkets fastighet 135,000 kronor samt 1,650 kronor, motsvarande av staden efterskänkt ränta efter enahanda procentsats å ett stadens lån till läroverket å 30,000 kronor, dels för samma tid bidraga till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter med, vad anginge ålderstilläggen, halva det belopp, staten ansloge för ifrågavarande tid, samt beträffande pensionsavgifterna i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges i motsvarande ärende den 31 mars 1910 fattade beslut och grunderna i Kungl. Kungörelsen den 23 december 1910, dels ock slutligen bestämma, att berörda anslag i första rummet skulle utgå av den efterskänkta räntan 1,650 kronor och till återstående del av uttaxerade medel.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 32.

Ang. upptagande av tillfälliga lån.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadens behov under innevarande år av penningmedel för bestridande av löpande utgifter i avvaktan på vid uppbörderna av kommunalutskylderna inflytande medel för bestridande av utgifter, som slutligen skola gäldas med fasta lån för hållande av nödiga förråd av materialier och annat som förbrukas i den kommunala verksamheten, samt för hållande av rörelsekapital åt stadens tekniska verk, föranleder fortfarande såsom hittills tillfällig upplåning.

Drätselkammaren hemställer för den skull, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga ej mindre Drätselkammaren att i bankinrättning eller eljes för stadens räkning upptaga tillfälliga lån för ovan angivna ändamål, i vad de avse Drätselkammarens förvaltning, till belopp Drätselkammaren kan finna erforderligt, än även Vatten- och Gasverksstyrelsen att ikläda staden skuld genom upptagande av tillfälliga lån till erforderligt belopp för tillgodoseende av de tekniska verkens behov av rörelsekapital för närmaste år framåt.

I samband härmed anhåller Drätselkammaren om bemyndigande att under år 1930 för ytterligare ett år framåt förnya stadens borgen för i

bankinrättning lämnad kredit för Aktiebolaget Arbetarbostäder å 50,000 kronor.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 33.

Ang. ändring av § 4 i pensionsreglementet för stadens befattningshavare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige, med ändring av sitt den 16 december 1929 fattade beslut om antagande av pensionsreglemente för stadens befattningshavare, ville i nära överensstämmelse med Lönenämndens och Drätselkammarens ursprungliga förslag antaga följande tillägg till 1:sta mom. under § 4 i reglementet: "vederbörande myndighet, på vilken det ankommer att utse efterträdare, likväl obetaget att, där myndigheten är kollegial, för så vitt minst $^2/_3$ av antalet ledamöter i myndigheten därom äro ense, låta uppå ansökan av befattningshavaren för ett år i sänder och, i fall ej annorlunda är särskilt stadgat, för en sammanlagd tid av högst tre år med avskedet anstå, därest befattningshavaren prövas fortfarande kunna på ett tillfredsställande sätt sköta sin befattning".

Efter föredragning av handlingarne i ärendet, yrkade dels Herrar Sundström och Granér bifall till Lönenämndens förslag, dels ock Herr Keijser avslag å detsamma.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 21 ja emot 19 nej, avgivna för avslagsyrkandet, vad Lönenämnden i ärendet föreslagit.

§ 34.

Ang. hyresavdrag för folkskollärare, som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande februari hade folkskolestyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville medgiva uppskov med den beslutade hyresökningen för den del av folkskolans lärarepersonal, som bodde i folkskolans bostadsfastighet vid Västgötegatan.

På yrkande av Herrar vice ordföranden, Sundström och Bäckman samt sedan Herr Granér yttrat sig utan yrkande, beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Lönenämnden och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 35.

Ang. hyresavdrag för folkskolans trädgårdslärare i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande februari hade folkskolestyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att hyran för de till trädgårdslärarne i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna anvisade bostäderna för vartdera av åren 1929 och 1930 skulle utgöra 1,000 kronor.

På yrkande av Herrar vice ordföranden, Sundström och Bäckman samt sedan Herr Granér yttrat sig utan yrkande beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Lönenämnden och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 36.

Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 november 1929 till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för utlåtande remitterat ett från Barnavårdsnämnden inkommet förslag angående omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden hade nu de infordrade utlåtande till Stadsfullmäktige inkommit.

På yrkande av Herr vice ordföranden remitterades handlingarne i ärendet till Lönenämnden med uppdrag för Nämnden att däri avgiva utlåtande till Stadsfullmäktiges nästa ordinarie sammanträde.

§ 37.

Ang. val av vårdare inom fattigvårdsstyrelsen.

Med anmälan, att vårdaren inom stadens 6:te fattigvårdsdistrikt Fru Maria Kolmodin nyligen avlidit hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande februari föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till vårdare i den avlidnas ställe för tiden intill 1933 års utgång utse Gårdsägaren K. A. Bejbom.

Efter föredragning härav föreslog Herr Keijser, med instämmande av Herrar Hult och Westholm, att till ifrågavarande uppdrag måtte utses Fru Vilma Hellström.

Stadsfullmäktige företogo valet med acklamation och utsågo härvid Fru Hellström till vårdare i 6:te fattigvårdsdistriktet för tiden intill utgången av år 1933.

§ 38.

Ang. anslag till förbättring av ambulansbilen.

Från Hälsovårdsnämnden hade inkommit en framställning om ett anslag å förslagsvis 1,600 kronor till gäldande av kostnader för stadens ambulansautomobils förseende med dubbeltändning och ballongringar.

Efter yttrande av Herr t. f. Borgmästaren och på yrkande av Herrar Bäckman och Falk, med vilka Herrar Keijser, Eklund, Westholm och Hult

förenade sig, beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande, varvid Drätselkammaren bemyndigades att, därest Drätselkammaren så funne lämpligt och nödvändigt, i samråd med Hälsovårdsnämnden och utan att avvakta Stadsfullmäktiges slutliga beslut vidtaga de åtgärder, som av det förhandenvarande läget påkallades.

§ 39.

Ang. tillstånd för Folke Pettersson att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 27 januari 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Köpmannen Folke Pettersson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om rätt att driva handel med begagnade föremål i affärslokal inom huset N:o 15 vid Vasagatan här i staden samt Stadsfullmäktige den 30 samma januari månad remitterat handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande, hade Hälsovårdsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande februari föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del, dock med undantag för handel med lump, ben och skrot, tillstyrka bifall till sökandens framställning.

Stadsfullmäktige fattade utan omröstning sitt beslut i ärendet i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 40.

Ang. anmälan om vakanta befattningar vid stadens tekniska verk.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande februari hade Vatten- och Gasverksstyrelsen meddelat, att följande befattningar vore vakanta vid stadens tekniska verk, nämligen: befattningen som gasmästare, en kontorsbiträdesbefattning av II klass och två maskinistbefattningar vid elektricitetsverket samt hemställt, att platserna finge återbesättas i vederbörlig ordning.

Berörda skrivelse, som ingivits till Lönenämnden, hade av Nämnden överlämnats till Stadsfullmäktige för besluts fattande, och hade Lönenämnden därvid tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 41.

Ang. uppförande på ordinarie stat av befattningarne som eldare vid gasverket.

En av Lönenämnden med eget yttrande till Stadsfullmäktige överlämnad framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående uppförande på ordinarie stat av befattningarne som eldare vid gasverket, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström bordlägga.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 mars 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Hjalmar Thyresson. Einar Keijser.

Offentligen uppläst den 3 mars 1930; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 Mars 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmansson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Hedberg, Johansson och Dahrné.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 42.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Grönberg och Herr Leontein att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 43.

Ang. uppförande på ordinarie stat av befattningarne som eldare vid gasverket.

Sedan Stadsfullmäktige den 16 december 1929 vid antagandet av ny lönestat för stadens befattningshavare beslutat att anställning som gasverkseldare skulle uppföras på fast stat samt anmodat Vatten- och Gasverksstyrelsen att yttra sig beträffande frågan, till vilken lönegrupp befattningen borde hänföras och huruledes borde förfaras med den löneförmån, som under benämning förmanspenningar tillkomme s. k. förste eldare hade Vatten- och Gasverksstyrelsen i avgivet utlåtande den 12 nästlidne februari föreslagit, att gasverkseldarne skulle placeras i 25:te lönegruppen och att några förmanspengar ej vidare skulle utgå.

I anledning av berörda utlåtande, som av Vatten- och Gasverksstyrelsen överlämnats till Lönenämnden, hade Nämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 februari innevarande år tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Efter föredragning av ifrågavarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne februari bordlagda handlingar (Stadsfullmäktiges

handlingar N:o 13) biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad sålunda i detta ärende föreslagits.

§ 44.

Ang. Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av nya grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom staden.

Föredrogs och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14) till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 24 januari 1930, varigenom Kungl. Maj:t till efterrättelse fastställt Stadsfullmäktiges den 28 mars 1929 fattade beslut att godkänna av Drätselkammaren preliminärt träffad överenskommelse angående ändrade grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom staden.

§ 45.

Ang. Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av stadsplaneändring vid tivoliplatsen.

Föredrogs och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 31 januari 1930, varigenom Kungl. Maj:t fastställt ett av Stadsfullmäktige den 29 augusti 1929 antaget förslag till ändringar i och tillägg till stadsplanen för Västerås beträffande kv. Mimer.

§ 46.

Ang. lån ur statens bostadslånefond.

Föredrogs och lades till handlingarne en Stadsfullmäktige tillhandakommen styrkt avskrift av ämbetsskrivelse från Kungl. Finansdepartementet till Konungens Befallningshavande i länet den 14 februari 1930, enligt vilket Kungl. Maj:t bifallit stadens anhållan jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 26 september 1929 om tillstånd att upptaga det lån å högst 70,000 kronor, som staden ägde att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 december 1929 utfå ur statens bostadslånefond.

§ 47.

Ang. badhusstyrelsens årsberättelse för 1929.

Anmäldes och lades efter yttrande av Herr Engdahl till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16) badhusstyrelsens till Stadsfullmäktige avgivna verksamhetsberättelse för år 1929.

§ 48.

Ang. ny hamntaxa för Västerås.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handingar N:o 17) hade Hamnstyrelsen överlämnat förslag till ny taxa å avgifter för Västerås hamn att gälla från och med 1931 års ingång under hemställan, att Stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna förslaget samt till Kungl. Maj:t ingiva detsamma med en skrivelse, vartill förslag av Hamnstyrelsen vidfogats.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet yrkade dels Herrar Hellström och Bäckman bifall till Hamnstyrelsens förslag, dels ock Herrar Falk och Sundström bordläggning av ärendet.

Vid framställning av proposition å sist omförmälda yrkande och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag avgöra ärendet, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bordlägga detsamma.

49.

Ang. nedsättning i hamnavgiften för järnmalm.

Ett av Hamnstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18) framställt förslag angående nedsättning i hamnavgiften för järnmalm beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hellström bordlägga.

§ 50.

Ang. tillägg i hamnordningen beträffande explosiva varor och eldfarliga oljor.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19) hade Hamnstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att såsom tillägg till den av Stadsfullmäktige den 27 maj 1926 och den 24 februari 1927 antagna och av Konungens befallningshavande i Västmanlands län den 5 mars 1927 fastställda hamnordningen för Västerås, för sin del antaga och till Konungens befallningshavande i länet för fastställelse överlämna vid skrivelsen fogat förslag till föreskrifter för lossning, lastning och transport av explosiva varor och eldfarliga oljor inom Västerås hamnområde.

På yrkande av Herr Hellström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Hamnstyrelsen sålunda föreslagit.

§ 51.

Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 november 1929 hade Barnavårdsnämnden under åberopande av anförd motivering hemställt, att Stadsfullmäktige måtte i överensstämmelse med vad i skrivelsen närmare utformats besluta,

1:o) att administrationen beträffande barns omhändertagande för samhällsvård och skyddsuppfostran med därtill hörande arbetsuppgifter skulle såsom hittills vara förlagda till fattigvårdsbyrån;

2:o) att för Nämndens övriga verksamhet skulle inrättas en till fattigvårdsbyrån ansluten avdelning, inom vilken skulle anställas en föreståndare, en kvinnlig barnavårdsman samt en inspektris och sköterska för tillsyn av fosterbarn, utackorderade barn och en inom avdelningen anordnad barnavårdscentral;

3:o) att dessa befattningar skulle i lönehänseende inrymmas, föreståndarebefattningen i 36:te lönegruppen och de båda kvinnliga befattningarne i 22:dra lönegruppen av den numera av Stadsfullmäktige antagna nya lönestaten;

4:o) att till arvode åt en vid barnavårdscentralen anställd läkare anvisa 800 kronor årligen; samt

5:o) att till anskaffande av inventarier och trycksaker m. m. för barnavårdsverksamheten för en gång anvisa ett belopp av 1,500 kronor.

Sedan denna framställning den 28 november 1929 av Stadsfullmäktige remitterats för utlåtande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet samt dessa myndigheter till Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 februari 1930 inkommit med sina uttalanden, hade Stadsfullmäktige sist sagda dag beslutat infordra jämväl Lönenämndens yttrande i ädendet, och hade även detta nu till Stadsfullmäktige inkommit.

Drätselkammaren hade, under uttalande att avgörandet av frågan om de nya tjänsternas inplacering i lönestaten borde föregås av utlåtande av Lönenämnden och att den nya organisationen borde genomföras med försiktighet och successivt, förklarat sig icke hava något att invända emot barnavårdsnämndens framställning samt föreslagit, att de för omorganisationen erforderliga anslagen, till den del de behövde tagas i anspråk under innevarande år, måtte beviljas att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Beredningsutskottet hade i sitt yttrande i allt anslutit sig till vad Drätselkammaren anfört och föreslagit med tillägg, att Beredningsutskottet ansett Lönenämndens yttrande i avseende å de nya tjänsternas avlöning även böra innefatta ett klarläggande av den nye föreståndarens tjänsteställning i förhållande till fattigvårdssysslomannen.

Slutligen hade Lönenämnden i sitt utlåtande, under tillstyrkande i huvudsak av det föreliggande förslaget, anslutit sig till den uppfattningen att organisationen skulle genomföras successivt och till en början med en mera tillfällig anställningsform för de nya befattningarne vidare förordat att den nye föreståndaren skulle i sin tjänsteställnnig underordnas fattigvårdssysslomannen, samt i fråga om avlöningarne föreslagit, att föreståndarebefattningen måtte inrymmas i lönestatens 33:dje grupp i stället för den av Barnavårdsnämnden föreslagna 36:te och att de kvinnliga befattningshavarne måtte såsom barnavårdsnämnden föreslagit inrymmas i 22:dra lönegruppen.

Efter föredragning av ovanberörda handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20) beslöto Stadsfullmäktige till en början på yrkande av Herr Sundström att i princip godkänna den föreslagna omorganisationen,

sådan den sammanfattats i punkterna 1 och 2 av Barnavårdsnämndens här ovan återgivna förslag.

Under den fortsatta behandlingen av ärendet yrkade dels Herrar Sundström och Bäckman bifall till vad Drätselkammaren och Lönenämnden däri anfört och föreslagit, varemot Herrar Granér, vice ordföranden och Westholm yrkade, att Stadsfullmäktige icke måtte nu fatta något beslut rörande barnavårdsföreståndarens tjänsteställning i förhållande till fattigvårdssysslomannen samt att föreståndarebefattningen i lönehänseende måtte inrymmas i lönestatens 34:de grupp.

Sedan överläggningen förklarats avslutad beslöto Stadsfullmäktige vid framställd proposition å de därunder gjorda yrkandena:

dels utan omröstning att icke fastslå något rörande barnavårdsföreståndarens tjänsteställning i förehållande till fattigvårdssysslomannen,

dels likaledes utan omröstning att tillsättningen av de nya tjänstebefattningarne borde ske successivt och med användande av mera tillfällig anställningsform,

dels genom begärd och anställd omröstning med 29 nej emot 15 ja, avgivna för Herr Granérs m. fl. yrkande, att föreståndarebefattningen skulle inrymmas i 33:dje lönegruppen,

dels utan omröstning att såväl den kvinnliga barnavårdsmannabefattningen som ock befattningen som barnavårdsinspektris och sköterska skulle inrymmas i 22:dra lönegruppen,

dels utan omröstning att såsom arvode årligen åt en vid barnavårdscentralen anställd läkare finge disponeras 800 kronor och att till engångskostnader skulle anvisas 1,500 kronor,

dels ock slutligen att till den del för organisationen erforderliga medel behövde tagas i anspråk redan under innevarande år, dessa skulle utgå av årets förslagsanslag.

§ 52.

Ang. pensionsreglementet för stadens kommunalarbetare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 21) hade lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville i anslutning till Lönenämndens ursprungliga förslag godkänna följande tillägg till § 4 mom. 1 i reglementet för pensionering av Västerås stads arbetare samt deras änkor och barn: "vederbörande förvaltningsstyrelse likväl obetaget att låta uppå ansökan av arbetare för ett år i sänder och för en sammanlagd tid av högst 3 år med avskedet anstå".

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 53.

Ang. försäljning av tomt inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 22) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

dels förklara sig icke hava något att invända emot att den av Stadsfullmäktige den 28 november 1929 beslutade försäljningen av en tomt av Västmanlands regementes f. d. övningsfält utmed Pilgatan finge avse norra hälften, cirka 5,000 kvm., av det kvarter, som avsåges i Stadsfullmäktiges berörda beslut,

dels ock medgiva, att Drätselkammaren i blivande köpeavtal tillförsäkrade köparen av tomten optionsrätt under en tid av 5 år att få köpa även den återstående södra delen av samma kvarter.

Drätselkammaren hade tillika anmält, att emot dess beslut reservation anförts av Herrar Jonsson och Andersson; den senares skriftligen avfattade reservation hade bilagts drätselkammarens skrivelse.

Efter föredragning av handlingarne i detta ärende yrkade dels Herrar Sundström och Eklund bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Hellman, att framställningen måtte för utlåtande remitteras till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Byggnadsnämnden.

Sedan efter överläggningens slut Stadsfullmäktige till en början vid framställning av proposition å remissyrkandet och frågan om ärendets omedelbara avgörande beslutat genast företaga detsamma till slutlig behandling, blev Drätselkammarens förslag utan omröstning av Stadsfullmäktige bifallet.

§ 54.

Ang. förbättring av ambulansautomobilen.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne februari i anledning av en från hälsovårdsnämnden inkommen framställning om ett anslag å förslagsvis 1,600 kronor till gäldande av kostnader för stadens ambulansautomobils förseende med dubbeltändning och ballongringar beslutat remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande, varvid Drätselkammaren bemyndigades att, därest Drätselkammaren så funne lämpligt och nödvändigt, i samråd med Hälsovårdsnämnden och utan att avvakta Stadsfullmäktiges slutliga beslut vidtaga de åtgärder, som av det förhandenvarande läget påkallades, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande mars meddelat, att Drätselkammaren redan gått i författning med anskaffandet av ifrågavarande utrustning, samt hemställt att Stadsfullmäktige med godkännande av åtgärden ville för gäldandet av kostnaderna härför anvisa ett förslagsanslag å 1,600 kro-

nor av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 55.

Ang. användning av brandskademedel för byggnadsändamål vid Hovdestalund.

Föredrogs och bifölls utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Samtidigt med avtal, varigenom stadens lantegendom Hovdestalund ånyo utarrenderats till förutvarande arrendatorn, har med denne såsom en detalj i avtalet träffats överenskommelse angående uppförande av nya ekonomibyggnader å fastigheten i stället för de som härom året genom eld ödelades, och har arrendatorn härför betingat sig en ersättning av 12,500 kronor.

Under åberopande av, att Stadsfullmäktige enligt beslut den 25 april föregående år icke ansett sig kunna biträda ett förslag av Drätselkammaren att för omläggning av de elektriska ledningarne vid Nordanby och Malma anlita de brandstodsmedel, som i anledning av de genom förenämnda eldsvåda förorsakade skadorna till staden utbetalats och fonderats och som nu uppgå till ett belopp av 17,294 kronor 60 öre samt att anledningen till denna ståndpunkt synes hava varit, att Stadsfullmäktige ansett dessa medel i första hand böra tagas i anspråk för nybyggnader å stadens lantegendomar, får Drätselkammaren, med bifogande av arrendeavtalet härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville förklara hinder ej föreligga att av dessa medel utbetala den ersättning, som enligt avtalet skall tillkomma arrendatorn av Hovdestalund för den nybyggnadsskyldighet, denne åtagit sig.

Västerås den 6 mars 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow".

§ 56.

Ang. pensionering av renhållningsarbetaren Carl Arvid Andersson.

Från Lönenämnden hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 januari innevarande år hava Stadsfullmäktige

beträffande pensionering av sådan stadens befattningshavare, som enligt av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 antaget pensionsreglemente på grund av därförut uppnådd pensionsålder omedelbart vore skyldig att avgå ur tjänst utan att för full pensions erhållande erforderlig tjänstetid vid pensionsålderns inträde förelåge, i princip medgivit den avvikelse från bestämmelsen, att som tjänstetid ej finge räknas tid, varunder befattningshavare efter uppnådd pensionsålder tjänstgjort, att denna mellantid finge räknas som tjänstetid för erhållande av pension.

Förtom de två fall, som Stadsfullmäktiges förenämnda beslut avsåge, föreligger nu ett tredje, i det Lantegendomsnämnden till pension anmält renhållningsarbetaren Carl Arvid Andersson, som med rätt att räkna tjänsteår från och med år 1898 den 29 april 1926 uppnådde för avgång bestämda pensionsåldern, men som därefter och allt hitintills tjänstgjort.

Som för erhållande av full pension i befattningen fordras 30 tjänsteår vid inträde av pensionsålder, fattades för Andersson vid uppnådd pensionsålder två år för rätt att erhålla sådan.

Lönenämnden hemställer, att Stadsfullmäktige måtte medgiva nämnden rätt att tillgodoräkna Andersson av den tid, han efter uppnådd pensionsålder tjänstgjort, vad som erfordras såsom tjänsteår för erhållande av full pension.

Västerås den 17 mars 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit

§ 57.

Ang. val av vårdare i 3:dje fattigvårdsdistriktet.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 25 nästlidne februari hade Fattigvårdssyrelsen meddelat, att kontoristen fröken Agda Björkvall på grund av hälsoskäl anhållit om entledigande från uppdraget att vara vårdare i 3:dje fattigvårdsdistriktet.

Stadsfullmäktige beslöto entlediga fröken Björkvall från ifrågavarande uppdrag.

Till vårdare i den avgångnas ställe i 3:dje fattigvårdsdistriktet för tiden intill 1933 års utgång utsågo Stadsfullmäktige med acklamation enligt av fattigvårdsstyrelsen samtidigt framställt förslag Fru Anna Lundell, Tegelvreten 4.

§ 58.

Till Stadsfullmäktige hade inkommit en så lydande framställning: *Ang. försäljning av mark å Ragvaldsbacke.*

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås stad är ägare till fastigheten stadsägan N:o 175 belägen å den s. k. Ragvaldsbacke och innehållande i areal omkring 540 kvm.

Av denna stadsäga är ett område i areal omkring 290 kvm. utarrenderat till skomakaren J. A. Thilén, som låtit inhägna området tillsammans med honom tillhöriga stadsägan N:o 174 även kallad lägenheten Vernersborg.

Av anledning att Thilén nu begärt att få inköpa det av honom arrenderade området och en försäljning härav icke är till hinders för erforderliga regleringar, hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att till pris och under villkor, som kunna vara för staden antagliga, försälja området ifråga.

Västerås den 6 mars 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens hemställan.

§ 59.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars hade Brandstyrelsen i anledning därav att den brandredskap, som ställts till brandverkets förfogande av Kungl. Västmanlands regemente efter detta regementes indragning ersatts av beredskap vid 1. flygkåren enligt uppgörelse med chefen för denna kår, varom Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1929 närmare omförmälde, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta den formella ändring, som härav föranleddes i den av Stadsfullmäktige den 17 maj 1924 antagna brandordningen för staden med däri den 25 september 1924 beslutade ändringar och tillägg, eller att i § 5 mom. d) orden "Kungl. Västmanlands regemente" och "regementets" utbyttes emot orden "1. flygkåren" och "kårens". *Ang. ändring i brandordningen.*

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad sålunda föreslagits.

§ 60.

Ett från brandstyrelsen inkommet meddelande av den 26 innevarande mars att styrelsen, sedan förutvarande vice brandchefen Olof Clarholm *Ang. förordnande av vice brandchef.*

utsetts till brandchef, förordnat en yrkesutbildad person att mot visst arvode, som utginge av avlöningsanslaget till den lediga v. brandchefsbefattningen tjänstgöra som vice brandchef tillsvidare och intill dess frågan om sistnämnda befattnings bibehållande i oförändrad form blivit slutligen avgjord.

Stadsfullmäktige beslöto lägga skrivelsen till handlingarne.

Ang. Kungl. Maj:ts fastställelse rör. höjning av hamntaxan.

§ 61.

Föredrogs och lades till handlingarne en till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av en ämbetsskrivelse den 14 mars 1930 från Kungl. Handelsdepartementet till härvarande länsstyrelse, enligt vilken Kungl. Maj:t medgivit, att de avgifter, som utginge enligt den av Kungl. Maj:t den 23 juli 1926 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås finge tillsvidare till 1930 års slut höjas med fyrtio procent.

Ang. Kungl. Maj:ts medgivande rör. anstånd med tillsättande av borgmästarebefattningen.

§ 62.

Föredrogs och ledas till handlingarne en till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts brev den 14 mars 1930, varigenom Kungl. Maj:t medgivit att med åtgärder för återbesättande av borgmästarebefattningen i Västerås finge ytterligare anstå till den 1 september 1930 samt ålagt vederbörande att i god tid dessförinnan till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till ny lönestat för befattningen.

Ang. pensionering av brandchefen A. Danielsson och inrättande av en ny överkonstapeltjänst.

§ 63.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet den 7 mars 1930 givna resolution med fastställelse av Stadsfullmäktiges den 30 december 1929 fattade beslut angående pensionering av Brandchefen A. Danielsson och angående inrättande av en ny överkonstapeltjänst.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 april 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ida Grönberg. Georg Leontein.

Offentligen uppläst den 5 april 1930, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 April 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Pers, Hedberg, J. Andersson, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Gelin, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Danielsson, Falk, Hammar, Hellström, Widén, Landtmansson, Edvin Andersson och Lundberg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 64.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Johansson och Pettersson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

Ang. förslag till ny hamntaxa.

Sedan Hamnstyrelsen med skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 nästlidne mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 17) överlämnat förslag till ny taxa å avgifter för Västerås hamn att gälla från och med 1931 års ingång under hemställan, att Stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna förslaget samt till Kungl. Maj:t ingiva detsamma med en skrivelse, vartill förslag av Hamnstyrelsen vidfogats, samt Stadsfullmäktige den 27 nästlidne mars bordlagt ärendet, blev detsamma nu upptaget till fortsatt behandling.

Under överläggning härom yrkade Herrar Hellman och Bäckman bifall till Hamnstyrelsens förslag, varjämte den förstnämnde, med överlämnande av ett till Stadsfullmäktige ställt yttrande i ärendet från Handelskammarens för Örebro och Västmanlands län länsutskott, anhöll, att Stadsfullmäktige måtte medgiva att detta yttrande finge, utan att detsamma av Stadsfullmäktige åberopades, åtfölja Stadsfullmäktiges taxeförslag, å vilken anhållan emellertid Herr Bäckman yrkade avslag.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning bifalla Hamnstyrelsens framställning.

I fråga om Herr Hellmans särskilda yrkande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning avslå detsamma.

§ 66.

Ang. nedsättning i hamnavgiften för järnmalm.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne mars bordlagt ett av Hamnstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 samma månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18) framställt förslag, att Stadsfullmäktige ville medgiva, att hamnavgiften för järnmalm och slig omedelbart nedsattes till 5 öre pr ton, utan provisoriskt tillägg, dock att å den sålunda nedsatta avgiften i hamntaxan förekommande rabattbestämmelse icke skulle äga tillämpning, så återupptogs nu detta ärende till förnyad handläggning.

Stadsfullmäktige godkände nu utan omröstning Hamnstyrelsens förslag.

§ 67.

Ang. brandchefens årsberättelse.

Föredrogs och lades till handlingarne av Brandstyrelsen med skrivelse den 21 nästlidne mars till Sadsfullmäktige överlämnad, av brandchefen avgiven berättelse över brandkårens verksamhet år 1929 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23).

§ 68.

Ang. anläggning av ledningar vid Gripsborg.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne mars hemställt, att Stadsfullmäktige ville ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa 4,900 kronor för anläggande av vatten-, gas- och avloppsledningar i en trafikled förbi Gripsborg mellan Lantvärnsgatan och Solvägen, samt denna framställning av styrelsen överlämnats till Drätselkammaren för förberedande behandling, hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige samma dag underställt ärendet Stadsfullmäktiges avgörande och därvid på anförda grunder hemställt, att framställningen icke för närvarande måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24).

Under överläggning härom yrkade dels Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag för närvarande avslå Gatten- och Gasverksstyrelsens framställning, dels ock Herrar Johansson, Hiersemann och Robsahm bifall till styrelsens förslag.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning godkänna Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

§ 69.

Ang. anläggning av ledningar i Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges avgörande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse den 3 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) under åberopande av de skäl Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört, tillstyrkt att Stadsfullmäktige ville för utförande av nya vatten-, avlopps- och gasledningar från Stora gatan genom Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan till Smedjegatan ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett belopp av 38,200 kronor.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad sålunda i ärendet föreslagits.

§ 70.

Ang. anläggning av ledningar till kv. Olga och Petra.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne mars hemställt om anslag till ledningsanläggningar för kvarteren Olga och Petra samt överlämnat denna framställning till Drätselkammaren för förberedande behandling, hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 26) på anförda skäl och under förmälan, att Drätselkammaren icke hade något att erinra emot en mindre i skrivelsen omförmäld ändring av höjdläget på en viss sträcka av avloppsledningen, som möjligen komme att något fördyra anläggningen, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa 35,000 kronor för utdragning av stadens allmänna ledningar till kvarteren Olga och Petra, med bemyndigande för styrelsen att i den mån styrelsen så funne lämpligt och i ekonomiskt hänseende tillfredsställande låta utföra ifrågavarande anläggning.

Efter yttrande av Herrar Hiersemann och Engdahl godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 71.

Ang. anslag till färdigställande av nya idrottsplatsen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27) hade Drätselkammaren under åberopande av en framställning i ämnet från härvarande allmänna idrottsorganisationer, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för färdigställande av anläggningen av den nya idrottsplatsen vid Kristiansborg anvisa ett anslag å intill 27,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att framdeles gäldas av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 72.

Ang. revision av arbetsförmedlingsanstaltens räkenskaper för år 1929.

Med överlämnande av avgiven berättelse över av vederbörande revisorer verkställd revision av arbetsförmedlingsanstaltens i Västerås räkenskaper för år 1929 hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande april jämlikt revisorernas i berättelsen framställda förslag hemställt, att Stadsfullmäktige ville för sin del bevilja styrelsen för anstalten ansvarsfrihet för revisionsåret.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning av handlingarne beslut i ärendet utan omröstning enligt Drätselkammarens hemställan.

§ 73.

Ang. försäljning av mark för utvidgning av Kungl. Vattenfallsstyrelsens reservkraftstation.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) hade Drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Drätselkammaren att med Kungl. Vattenfallsstyrelsen sluta avtal om försäljning till Vattenfallsstyrelsen på villkor och mot den köpeskilling, Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, av ett öster och sydost om det nuvarande tomtområdet för statens reservkraftstation i Västerås beläget område av stadens mark, tillhörande stadsägan N:o 2253 av omkring 19,500 kvms areal.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 74.

Ang. omläggning av gasledning i en del av Nedre Trädgårdsgatan.

Med överlämnande av en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen att Stadsfullmäktige ville låta utbyta befintliga 2-tums gasledningar i Nedre Trädgårdsgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan mot 4-tums ledningar samt befintliga 2-tums gasledningar i Karlsgatan från Nedre Trädgårdsgatan omkring 70 m. norrut mot 7-tums ledningar ävensom att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaden härför anvisa ett anslag å 3,700 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april tillstyrkt den sålunda gjorda framställningen (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29).

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad sålunda i detta ärende föreslagits.

§ 75.

Ang. utsträckning av stadens ledningar till fastigheter inom Aroslnnd.

Med överlämnande av en framställning från vatten- och gasverksstyhelsen, däri styrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna för utdragning från redan befintliga ledningars ändpunkter dels av vatten-, avlopps- och gasledningar i Akademivägen fram till tomten N:o 8 B Aroslund och dels av ledningar av samma slag i Arosvägen in i Agnegatan fram till tomterna N:ris 9 B och 8 C Aroslund anvisa ett belopp av 3,600 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april tillstyrkt vatten- och gasverksstyrelsens framställning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30).

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning förevarande framställning.

§ 76.

Ang. utsträckning av stadens ledningar i delar av Malmabergs- och Montörsgatorna.

Med överlämnande av en framställning från vatten- och gasverksstyrelsen, däri styrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaden för anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar dels i Malmabergsgatan mellan Urgatan och Montörsgatan och dels i Montörsgatan från Malmabergsgatan till tomten N:o 2 i kvarteret Pluto anvisa ett belopp av 4,300 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april tillstyrkt bifall till framställningen (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31).

Efter yttrande av Herrar Engdahl, Johansson, Westholm, J. Andersson och Liljeblad biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 77.

Ang. fastställande av anslutningsavgifter för de allmänna ledningarne under år 1930.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande april på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att avgiften för ledningsanslutning skulle under år 1930 utgå med 1 krona 10 öre pr kvm. tomtyta, därav för avlopp 44 öre, för vattenledning 34 öre, för gasledning 22 öre och för elektrisk ledning 10 öre, hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april överlämnat förslaget för besluts fattande och därvid tillstyrkt detsamma (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32).

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad sålunda i detta ärende förslagits.

§ 78.

Ang. reparation av stenpiren i gamla hamnen.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Hamnstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna för förstärkning av stenpiren ut till fyren i gamla hamnen anvisa ett belopp av 4,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att täckas på sätt av Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budget för nästkommande år kunde bliva beslutat.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning på yrkande av Herr Bäckman vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 79.

Ang. nykterhetsnämndens årsberättelse.

Av Nykterhetsnämnden avgiven verksamhetsberättelse för år 1929 anmäldes och lades till handlingarne. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34).

§ 80.

Kungl. Maj:ts utslag ang. beklädnadsersättning åt överkonstaplarne.

Anmäldes och lades till handlingarne Kungl. Maj:ts den 11 sistlidne februari givna utslag på besvär som av överkonstaplarne vid härvarande poliskår anförts över Konungens Befallningshavandes i länet den 8 november 1928 meddelade utslag i fråga om beklädnadsersättning till dessa befattningshavare. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35).

§ 81.

Ang. tilläggsanslag till Västerås skollovskoloniförenings verksamhet.

En av Herrar Granér och Pers till dagens sammanträde ingiven motion om tilläggsanslag till Västerås skollovskoloniförenings verksamhet under innevarande år, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Granér remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 82.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Sedan Magistraten genom resolution den 9 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över Systembolagets i Västerås hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställning om fortsatt tillstånd att försälja rusdrycker efter 1930 års utgång, hade Nykterhetsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande april avgivit utlåtande i ärendet.

Efter anmälan härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 83.

Ang. tillstånd för A.-B. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka i N:o 5 Engelbrektsgatan.

Sedan Magistraten genom resolution den 14 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av A.-Bol. Joh. Edling hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan här i staden i lokal, som övertagits efter avlidne handlanden Charles Andersson, vilken innehaft rättighet att försälja pilsnerdricka, med köpmannen Bror Edling såsom föreståndare till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande behandling, i avgivet yttrande den 15 innevarande april på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till ansökningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning och yrkade härunder dels Herr Keijser, med vilken Herrar Bäckman, Wass, Westholm, Hult och Pers förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till ansökningen och därvid som skäl framhålla, att antalet avhämtningsställen i staden vore allt för stort och att därför detta tillfälle att inskränka deras antal borde begagnas, dels Herrar Sundström och Hellman bifall till Nykterhetsnämndens förslag, dels ock Herr Hedberg, med instämmande av Herr C. V. Karlsson, återremiss av ärendet till Nykterhetsnämnden för förnyat yttrande, varjämte Herrar Fjellander, J Andersson och Dahrné yttrade sig utan att framställa något särskilt yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å Herr Hedbergs yrkande och frågan om ärendets omedelbara avgörande, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 19 ja emot 18 nej, avgivna för frågans omedelbara avgörande, återremittera ärendet till Nykterhetsnämnden för förnyat utlåtande.

§ 84.

Ang. tillstånd för diverse personer att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 nästlidne mars infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över av tio särskilda personer hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda ansökningar om tillstånd att här i staden utskänka pilsnerdricka vid måltid, hade Nykterhetsnämnden över ansökningarne avgivit förberedande utlåtanden.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige bordlägga dessa ärenden.

§ 85.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för år 1929.

Hälsovårdsnämndens till Stadsfullmäktige överlämnade verksamhetsberättelse för år 1929 anmäldes och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36).

§ 86.

Ang. tillstånd för S. N. I. Olofsson att försälja begagnadeföremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 3 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av försäljaren S. N. I. Olofsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 1 vid Smedjegatan här i staden idka handel med begagnade föremål, som sökanden hade för avsikt att bevara, dels i nämnda fastighet och dels inom fastigheten N:o 25 vid Kopparbergsvägen här i staden, hade Hälsovårdsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande åtgärd, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden meddelades tillstånd att inom fastigheten N:o 1 vid Smedjegatan försälja och förvara samt inom fastigheten N:o 25 vid Kopparbergsvägen förvara begagnade föremål, i intetdera fallet dock lump, ben och skrot.

På yrkande av Herr Bäckman och sedan Herr t. f. Borgmästaren yttrat sig i ärendet, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 87.

Ang. tillstånd för Elna Falk att försälja begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 3 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av fru Elna Arvida Falk hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 9 vid Vasagatan här i staden idka handel med begagnade föremål, dock ej lump, ben och skrot, hade hälsovårdsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande åtgärd, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter yttrande av Herr t. f. Borgmästaren fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 88.

Ang. tillstånd för G. E. E. Berglund att försälja begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 12 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Mureriarbetaren G. E. E. Berglund hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att inom fastigheten N:o 46 Ängsgärdet här i staden idka handel med begagnade föremål, dock icke lump och ben, hade Hälsovårdsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande åtgärd, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter yttrande av Herr t. f. Borgmästaren fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 89.

Ang. tillstånd för G. L.Eriksson att försälja begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 11 innevarande april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Gustav Leonard Eriksson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att inom fastigheten N:o 11 vid Smedjegatan här i staden idka handel med begagnade föremål, dock icke lump och ben hade Hälsovårdsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande åtgärd, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka ansökningen.

Efter yttrande av Herr t. f. Borgmästaren fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 90.

Ang. förberedande utlåtanden i anledning av anförda besvär över stfms. beslut rör. ny löne- och pensionsstat för stadens befattningshavare.

Anmäldes och bordlades från Lönenämnden och Beredningsutskottet inkomna förberedande utlåtanden i anledning av särskilda besvär, som blivit anförda över Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut om antagande av ny löne- och pensionsstat för stadens befattningshavare.

§ 91.

Ang. ombud vid Svenska Stadsförbundets kongress i Örebro.

Från Svenska Stadsförbundet hade inkommit kallelse till förbundets kongress i Örebro den 27 och 28 augusti 1930.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till Beredningsutskottet med anmodan att upprätta förslag till val av ombud för staden vid kongressen.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 1 maj 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

C. G. Pettersson. Karl Johansson.

Offentligen uppläst den 1 maj 1930, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 Maj 1930.

Närvarande: Vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Hedberg, Pettersson, Leontein, Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderqvist, Herrar Widén, Landtmanson, Gelin, Edv. Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg och Willebrand.

Frånvarande med godkänt förfall voro Ordföranden Herr Domprosten Fred. Fåhræus samt Herrar Danielsson, Falk, Pers, J. Andersson, Hammer, Hierseman, Fru Grönberg, Herrar Westholm, Hellman och Liljeblad.

§ 92.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Hedberg och Bäckman att jämte dagens ordförande justera det vid sammanträdet förda protokollet.

§ 93.

Ang. Drkns räkenskapsberättelse för år 1929.

Drätselkammarens till Stadsfullmäktige avlämnade räkenskapsberättelse för år 1929 anmäldes och lades till handlingarne. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37).

§ 94.

Ang. tillstånd för Sara Johanna Lindmark att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Sara Johanna Lindmark hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i de matsalar och den festvåning, som komme att tillhöra den hushållsskola, som sökanden ämnade under firma "Hushållsskolan Margareta" inrätta i den under byggnad varande fastigheten N:o 17 vid Vasagatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Sökanden driver redan nu i en hel del städer i landet, däribland i Stockholm, pensionat- och matserveringsrörelse under firma "Hushållsskolan Margareta". Ifrågavarande pensionat och matserveringar hava

namn om sig att vara synnerligen väl hållna och skötta. Detta förhållande skulle ju visserligen kunna motivera att sökanden, oaktat densamma hittills icke drivit utskänkningsrörelse av detta slag här i staden, redan nu skulle kunna erhålla sin framställning tillstyrkt av Stadsfullmäktige men då ett sådant beslut skulle innebära ett avsteg från de grundsatser, som hittills varit vägledande, när det gällt för de kommunala myndigheterna att avgöra frågor av denna art, anser Nykterhetsnämnden likväl lämpligast, att den sökta rättigheten tillsvidare tillstyrktes att gälla endast för ett år.

Som redan nämnts, är den fastighet, där rörelsen skall bedrivas, ännu ej färdigbyggd, varför lokalernas lämplighet endast kunnat bedömas efter tillgängliga byggnadsritningar. Av dessa synas framgå att ingen anmärkning torde kunna vara att göra mot lokalerna. Dessa omfatta i våningen en trappa upp en större matsal, en mindre salong, sju enkelrum samt övriga utrymmen samt i våningen två trappor upp en mindre matsal, en mindre salong, åtta enkelrum jämte övriga utrymmen.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka att Fru Sara Johanna Lindmark beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1931 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 17 vid Vasagatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar och sedan Herr Sundström yrkat bifall till Nämndens förslag samt Herrar Bäckman, Engdahl, Edv. Karlsson och Hult yttrat sig utan yrkande, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 95.

Ang. tillstånd för Hilma Maria Eriksson att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Änkefru Hilma Maria Eriksson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens pensionat i fastigheten N:o 9 vid Vasagatan här i staden hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Änkefru Eriksson innehade under utställningstiden förliden sommar tillstånd av länsstyrelsen att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka. Denna utskänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning.

De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 9 vid Vasagatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 96.

Ang. tillstånd för Anna Lovisa Gustafsson att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Anna Lovisa Gustafsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens pensionat i fastigheten N:r 29 vid Källgatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Fru Gustafsson innehar tillstånd att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930. Denna utskänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning.

De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:r 29 vid Källgatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 97.

Ang. tillstånd för Ellen Matilda Eriksson att utskänka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Änkefru Ellen Matilda Eriksson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens pensionat i fastigheten N:o 2 vid Stora torget här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Änkefru Eriksson innehar tillstånd att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930. Denna ut-

skänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning. De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillsytrka att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:r 2 vid Stora torget här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 98.

Ang. tillstånd för för Agnes Maria Nordfeldt att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Agnes Maria Nordfeldt hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Fru Nordfeldt innehar tillstånd att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930. Denna utskänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning. De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 58 vid Stora gatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 99.

Ang. tillstånd för Selma Ingeborg Sevelius att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Selma Maria Ingeborg Sevelius hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930 till spi-

sande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens pensionat i fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Fru Sevelius innehar tillstånd att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930. Denna utskänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning. De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 100.

Ang. tillstånd för Olga Maria Sedell att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av matserveringsinnehavarinnan Olga Maria Sedell hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 9 vid Kristinagatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Matserveringsinnehavarinnan Olga Maria Sedell innehar tillstånd att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930. Denna utskänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning. De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 9 vid Kristinagatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sam-

manträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 101.

Ang. tillstånd för Helena Sohlström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Helena Sohlström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 15 vid Smedjegatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Fru Helena Sohlström innehar tillstånd att till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från den 1 oktober 1929 till den 1 oktober 1930. Denna utskänkningsrörelse har av henne skötts utan anmärkning. De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1933 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 15 vid Smedjegatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 102.

Ang. tillstånd för Iris Sofia Ström att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Iris Sofia Ström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 4 vid Stora gatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Sökanden har hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka, varför Nämnden anser, att sökandens lämplighet härför

bör prövas tills vidare under ett år. De lokaler, som skola för ändamålet användas äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Fru Iris Ström beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1931 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 4 vid Stora gatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 103.

Ang. tillstånd för Frida Carolina Jansson att utskäuka pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 29 mars 1930 infordrat Sadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Frida Carolina Jansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att under tre år, räknat från den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i sökandens matserveringslokaler i fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som fått ärendet till sig under hand överlämnat för förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne april anfört bland annat följande:

"Sökanden har hittills i staden icke innehaft någon utskänkningsrätt av pilsnerdricka, varför Nämnden anser, att sökandens lämplighet härför bör prövas tillsvidare under ett år. De lokaler, som skola för ändamålet användas, äro härför lämpliga.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka att sökanden beviljas tillstånd att under tiden från den 1 oktober 1930 till och med den 30 september 1931 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka inom lokaler i fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan här i staden".

Efter föredragning av ifrågavarande, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 104.

Ang. besvär av magistratens ledamöter rör. pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom resolution den 14 januari 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över av ledamöterna av Magistraten anförda besvär över Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut att antaga reglemente för pensionering av stadens befattningshavare, i vad samma beslut kunde anses innebära en disposition av Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond på annat sätt, än som vore bestämt i Kungl. Maj:ts brev den 11 januari 1850, samt Stadsfullmäktige den 30 januari 1930 remitterat handlingarne i ärendet till Lönenämnden och Beredningsutskottet för förberedande yttrande, hade nämnda myndigheter nu i avgivna utlåtanden på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till besvären.

Efter föredragning av förevarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning att, med åberopande av vad Lönenämnden och Beredningsutskottet anfört, avstyrka bifall till besvären.

§ 105.

Ang. besvär av poliskåren rör. lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 januari 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en skrivelse till Konungens Befallningshavande i länet från befattningshavare vid härvarande poliskår, vari dessa dels anhållit, att Konungens Befallningshavande måtte i vissa avseenden vägras fastställelse å Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut om ny lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare samt deras änkor och barn, dels ock över samma beslut anfört besvär samt Stadsfullmäktige den 30 januari 1930 remitterat handlingarne i ärendet till Lönenämnden och Beredningsutskottet för förberedande yttrande, hade nämnda myndigheter nu i avgivna utlåtanden på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till besvären.

Efter föredragning av förevarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39) beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning att, med åberopande av vad Lönenämnden och Beredningsutskottet anfört, avstyrka bifall till besvären och hemställa, att Konungens Befallningshavande i övrigt ville lämna vad i skrivelsen anförts utan avseende.

§ 106.

Ang. besvär av poliskommissarien rör. pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Sedan Magistraten genom resolution den 15 januari 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av det av Poliskommissarien C. A. Linder hos Konungens Befallningshavande i länet anförda besvär över Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut rörande pensionering av stadens befattningshavare, samt Stadsfullmäktige den 30 januari 1930 remitterat handlingarne i ärendet till Lönenämnden och Beredningsutskottet för förberedande yttrande hade nämnda myndigheter nu i avgivna utlåtanden på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville hos Konungens befallningshavande hemställa, att besvären icke måtte föranleda någon åtgärd.

Efter föredragning av förevarande vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 24 nästlidne april bordlagda handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40) beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning att, med åberopande av vad Lönenämnden och Beredningsutskottet anfört, hemställa, att Konungens befallningshavande måtte finna besvären icke böra föranleda någon dess åtgärd.

§ 107.

Ang. anordnande av friluftsbad.

Sedan Fru Söderquist samt Herrar Hellström och Wass i avgiven motion som överlämnats till Drätselkammaren för att med dess yttrande tillställas Stadsfullmäktige, hemställt, att åt Drätselkammaren måtte givas i uppdrag att i samförstånd med vederbörande markägare anordna två friluftsbad, ett söder om den s. k. Notudden och ett inom den s. k. Carlsbergs hage, hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande den 15 innevarande maj på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att motionen icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41).

Efter föredragning härav uppstod en stunds överläggning; och yrkades därunder dels av Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr Wass återremiss av ärendet till Drätselkammaren för ytterligare behandling, i vilket yrkande Fru Söderquist samt Herrar Hedberg och Engdahl instämde, den sistnämnde under yrkande tillika att ärendet jämväl måtte remitteras till Badhusstyrelsen, varjämte Herrar Hult, Lundberg och Bäckman yttrade sig utan yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å frågan om Stadsfullmäktige nu ville företaga ärendet till slutligt avgörande eller låta ytterligare bereda detsamma; och beslöto Stadsfullmäktige därvid, med avslag å yrkandet om remiss till Badhusstyrelsen,

återremittera ärendet till Drätselkammaren för förnyad utredning och yttrande.

§ 108.

Ang. tilläggsanslag till skollovskoloniverksamheten.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne april till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en av Herrar Pers och Granér väckt motion med förslag angående anvisande av ett tilläggsanslag å 3,000 kronor för understödjande av skollovskoloniernas verksamhet under innevarande år, hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande den 15 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte, med bifall till motionen, bevilja det begärda anslaget att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning förevarande hemställan.

§ 109.

Ang. anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från styrelsen för Västerås Arbetareinstitut hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande maj hemställt, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa ett anslag å 3,000 kronor för upprätthållande under år 1931 av institutets föreläsningsverksamhet.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 110.

Ang. förvärv av mark för tomt till banvaktstuga vid Hammarby.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammarens djuphamnsbyggnadskommitté i skrivelse till Drätselkammaren anmält att i anledning av den i planen för djuphamnsbyggnaden ingående förflyttningen av banvaktsstugan vid Hammarby från södra till norra sidan av järnvägen det vore nödigt att utöver förut av staden förvärvat område för denna förflyttning ytterligare förvärva ett område av Hammarby egendom i areal omkring 720 kvm. samt att härom med ägaren av egendomen, Allmänna Svenska Elektriska A.-Bol., förda underhandlingar lett till en preliminär uppgörelse, får Drätselkammaren, med överlämnande av kommitténs skrivelse och därvid fogad karta, varå området för den nya förläggningen av banvakts-

stugan närmare angivits, hemställa, att Drätselkammaren måtte bemyndigas att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna för staden antagliga förvärva ovannämnda område.

Västerås den 1 maj 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

ävensom däri omförmälda skrivelse från Djuphamnsbyggnadskommittén, så lydande:

"*Till Drätselkammaren i Västerås.*

Bland de arbeten, vilka skola utföras i samband med den av Stadsfullmäktige beslutade vagntippningsanordningen vid djuphamnen, ingår flyttning av den nuvarande banvaktsstugan vid landsvägsövergången vid Hammarby, enär denna byggnad är i vägen för den blivande spårförbindelsen med vagntipparen.

Enligt den uppgjorda planen skulle banvaktsstugan flyttas till norra sidan om landsvägen och järnvägslinjen.

Emellertid är icke å den mark av Hammarby egendom, som staden enligt avtal med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget den 28 juni 1929 förvärvat, tillräckligt tomtutrymme för banvaktsstugan. Kommittén har därför hos Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget förfrågat sig, om staden kan, under samma villkor som i berörda avtal stipulerats, ytterligare förvärva ett mindre för ifrågavarande ändamål erforderligt område om cirka 722 kvm:s areal intill det förut förvärvade området norr om järnvägslinjen.

Sedan Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget i skrivelse till kommittén den 19 innevarande april förklarat sig vilja godkänna en dylik försäljning, får kommittén härmed, under åberopande av närlagda av Stadsingenjören Smitt upprättade förlagskarta av den 14 april 1930, anhålla, att Drätselkammaren ville vidtaga åtgärder för förvärv åt staden av ifrågavarande område.

Västerås den 22 april 1930.

För Djuphamnskommittén:

THEOFIL ÖBERG".

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 111.

Ang. omändring av kraftledningen till Heslsö.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt här bilagt utdrag av protokoll för den 8 nästlidne april har Vatten- och Gasverksstyrelsen anmält, att en förflyttning av ledning mellan Statens kraftverk och Hesslö till ett östligare läge föranledes av nyligen skedd försäljning till Statens kraftverk av mark av lägenheten Viksäng emellan Notudden och landsvägen till Hamre samt att kostnaden härför kan beräknas till 3,300 kronor, och får Drätselkammaren under hänvisning till att det enligt villkoren för markupplåtelsen åligger staden att från det försålda området borttaga hinderliga ledningar, föreslå att Stadsfullmäktige ville för nämnda förflyttning ställa till de tekniska verkens förfogande ett anslag å 3,300 kr. att på sätt föreslagits utgå med 1,000 kr. av elektricitetsverkets överskottsmedel och med 2,300 kr. ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 15 maj 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

ävensom däri åberopade protokollsutdrag från Vatten- och Gasverksstyrelsen, så lydande:

"Utdrag ur protokoll hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens sammanträde den 8 april 1930.

§ 78.

Chefen för verken anmälde, att, sedan Statens kraftverk av Västerås stad inköpt den mark av Viksängsområdet mellan Mälaren och Hamrevägen där jordkablarna på kraftledningen, kraftverket—Hesslö, lyfte och överginge i luftledning, komme ett järnvägsspår att utläggas på en bank över kablarna. De fyra ledningsstolparna med linjefrånskiljarne komme att stå inom kraftverkets kolupplag och skulle enligt upprättat köpekontrakt avlägsnas.

I anledning av det anförda bleve nödvändigt att förflytta kraftledningen längre österut. Kostnaderna härför vore beräknade till 3,300: — kronor.

Med hänsyn till att ifrågavarande arbete icke vore föranlett av för-

hållanden, som hade avseende å elekericitetsverkets drift, men dock genom nyanläggningen ledningsförbättring uppstode, beslöt styrelsen att vid utverkande av anslag för gäldande av här ovan angivna kostnader, 3,300 kr. föreslå stadsfullmäktige att av anslaget skulle 1,000 kronor gäldas av överskottsmedel av elektricitetsverkets drift och 2,300 kronor av verkets amorteringsfond.

Som ovan.

In fidem:

Eric Plantin".

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 112.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Sedan Magistraten genom resolution den 9 nästlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över systembolagets i Västerås hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställning om fortsatt tillstånd att försälja rusdrycker efter 1930 års utgång samt Nykterhetsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande behandling avgivit utlåtande i ärendet och Stadsfullmäktige därefter den 24 nästlidne april remitterat handlingarne i ärendet även till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande och sådant av utskottet avgivits, företogo nu Stadsfullmäktige det sålunda föreliggande ärendet till behandling (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43).

Vid behandling av ärendet punktvis fattade Stadsfullmäktige däri följande beslut.

Jämlikt Nykterhetsnämndens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning för sin del, att Systembolaget skulle medgivas rätt att under åren 1931—1933 utöva detaljhandel inom Västerås stads kommun med de i 1 § Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker.

Vidare beslöts ävenledes utan omröstning enligt Nämndens och Beredningsutskottets förslag att nämnda rätt skulle avse två utminuteringsställen för spridrycker och vin, belägna ett vid eller i närheten av Stora torget och ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster.

I fråga om utskänkningsställena uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Hedberg, Sundström, Hult och Nelson bi-

fall till Nykterhetsnämndens och Beredningsutskottets förslag, dels ock av Herrar Östlund, Bäckman, Leontein, Granér, Sund och Edv. Karlsson samt Fru Söderquist, bifall till den inom Beredningsutskottet avgivna reservationen, varjämte Herrar Engdahl och Wass yttrade sig utan yrkande. Vid efter överläggningens slut i denna del av ärendet framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 18 nej emot 14 ja, avgivna för Nykterhetsnämndens och Beredningsutskottets förslag, i överensstämmelse med reservationen inom Beredningsutskottet, att detaljhandelsrätten ifråga om utskänkning av spritdrycker och vin skulle avse sju ställen, nämligen tre inom norra och södra kvarteren, två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde och ett å ett utvärdshus samt en s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige i fråga om ifrågavarande detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och på utskänkningsställe förtära rusdrycker, enligt Nykerhetsnämndens och Beredningsutskottets förslag, att härom skulle gälla följande bestämmelser:

"1:o) *Beträffande utminuteringen:* Den kvantitet spritdrycker, som av systembolaget må utminuteras, inskränkes till i regel högst 2 liter per motbok i månaden, dock med rätt för bolaget att medgiva högre utminutering intill i gällande rusdrycksförordning tillåtna maximikvantitet till motboksinnehavare, som på grund av särskilda omständigheter prövas hava behov därav, därvid givetvis utminuteringen i varje fall skall ske i enlighet med de av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdade bestämmelserna härför.

Därest motboksinnehavare underlåter att under en månad uttaga den honom tillkommande kvantiteten spritdrycker, äger dock bolaget, efter prövning i varje särskilt fall, rätt att en följande månad tilldela sådan motboksinnehavare 4 liter.

Utminutering må till den som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll endast ske med högst 1 liter spritdrycker per månad, och bör utminutering över huvud taget av rusdrycker icke ske till annan än den, som fullgör skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för barn utom äktenskapet.

2:o) *Beträffande utskänkningen:* Till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker, må icke ånyo utskänkas sådana drycker på samma ställe förrän efter fyra timmar.

I fråga om utskänkning av spritdrycker och vin skall i övrigt gälla

vad Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker föreskriver, samt de bestämmelser, som av Kungl. Kontrollstyrelsen kunna utfärdas".

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige enligt Nykterhetsnämndens förslag uttala sig för, att Systembolaget måtte tillhålla föreståndare för bolagets egna utskänkningsställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till person, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänktes spritdrycker.

§ 113.

Ang. val av ombud vid Svenska Stadsförbundets kongress.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne april uppdragit åt beredningsutskottet att upprätta förslag till val av ombud att företräda staden vid Svenska Stadsförbundets 7:de ordinarie kongress i Örebro den 27 och 28 nästkommande augusti, så utsågo nu Stadsfullmäktige med acklamation enligt av Beredningsutskottet avgivet förslag till stadens ombud vid kongressen Drektören Axel Sundström, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Drätseldirektören Theofil Öberg med Handlanden Carl Hedberg, Sjukbesökaren Einar Keijser och Stadsombudsmannen Ragnar Tenow till personliga suppleanter för de valda ombuden i den ordning dessa och suppleanterna nu blivit nämnda.

§ 114.

Ang. återbesättande av befattningen som vice brandchef och ny lönestat för tjänsten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande maj hade Brandstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att tjänsten som vice brandchef i staden fortfarande skulle upptagas i 37:de gruppen av gällande lönestat och att befattningen finge kungöras till ansökan ledig.

Lönenämnden, som häröver avgivit yttrande i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj, hade för sin del tillstyrkt bifall till Brandstyrelsens hemställan med den ändring att befattningen inplacerades i lönestatens 36:te lönegrupp.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44) godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen enligt Lönenämndens ändringsförslag.

§ 115.

Ang. omorganisation av och ny lönestat för kassörsketjänsten och en kontorsbiträdesbefattning vid de tekniska verken.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande maj hade Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta dels att kassörskebefattningen vid tekniska verkens kontor tillsvidare skulle utbytas mot kassör vid samma kontor med befattningens inplacering i gällande lönestats 29:de lönegrupp, dels ock att en manlig kontorsbiträdesbefattning av 1. klass vid verkens kontor skulle utbytas mot en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av samma klass, ävensom att

Stadsfullmäktige ville medgiva, att de nya befattningarne finge besättas med ordinarie innehavare.

Lönenämnden, som häröver avgivit yttrande i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj hade för sin del tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45) godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 116.

Ang. återbesättande av mätarejusterareförmansbefattningen vid gasverket.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande maj hade Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att befattningen som mätarejusterareförman för vatten- och gasmätare vid de tekniska verken finge återbesättas med ordinarie innehavare.

Lönenämnden, som häröver avgivit yttrande i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj hade för sin del tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 117.

Ang. löne- och pensionsreglering för byggmästaren Albert Andersson.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47) hade Lönenämnden i anledning av framställning i ämnet från Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte förklara byggmästaren vid stadens byggnadskontor Alb. Andersson vara berättigad att från och med den 1 nästkommande juli uppbära avlöning efter högsta lönegraden i 39:de lönegruppen i stadens lönestat ävensom att på den sålunda bestämda avlöningen för sig och sin familj åtnjuta pension i överensstämmelse med föreskrifterna i för stadens befattningshavare antaget pensionsreglemente.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 118.

Ang. löne- och pensionsreglering för vice värden för stadens gårdar A. G. Eriksson.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47) hade Lönenämnden i anledning av framställning i ämnet från Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte förklara biträdande vice värden för stadens gårdar A. G. Eriksson vara berättigad att från och med den 1 nästkommande juli uppbära avlöning

efter högsta lönegraden i 36:te lönegruppen i stadens lönestat, ävensom att på den sålunda bestämda avlöningen för sig och sin familj åtnjuta pension i överensstämmelse med föreskrifterna i för stadens befattningshavare antaget pensionsreglemente.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 119.

Ang. ombyggnader och reparationer inom byggnaderna för Västerås högre allmänna läroverk.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med skrivelse den 17 mars innevarande år har rektor vid härvarande högre allmänna läroverk, Samuel Landtmanson, överlämnat ett uttalande av kollegiet och lokalstyrelsen vid läroverket angående behovet av en del ombyggnader och reparationer inom läroverksbyggnaderna och därvid hemställt, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige förorda utförandet av dessa arbeten.

Enligt kollegiuttalandet skulle arbetena avse åstadkommande av ett ytterligare läsrum i gamla huvudbyggnaden genom omändring av gossarnes w. c.-anordning och denna senares förläggning på annat håll, förslagsvis under stora trappan i utbyggnaden bakom byggnaden, anordnandet av ett särskilt w. c. för flickorna, förslagsvis i ett rum i närheten av trappuppgången till vinden, vidare en grundlig reparation jämte omändring av gamla annexet, däri skulle ingå en ombyggnad av värmeledningen, anordnandet av w. c. i övre våningen, ordnandet av bänkarne i geografiska lärosalen anfiteatraliskt och uppställande på taket av en astronomisk tub samt slutligen borttagande av en del skåp i läsrummen i nya annexet.

I ärendet får Drätselkammaren nu anföra följande.

Vad angår reparationen av gamla annexbyggnaden, vilken jämte inredning av särskilt w. c. för flickorna angivits vara mest brådskande av alla arbeten, föreligger i anledning av begäran av rektor redan under år 1929 om denna reparations utförande en utredning av kostnaden, och är denna beräknad till 17,286 kronor 50 öre, däri emellertid inginge ett belopp av 2,400 kronor för redan under år 1929 genomförd omändring av de gamla slöjdsalarne till läsrum. Vid det förhållande att denna senare kostnad redan täckts av uttaxerade medel, skulle för återstående reparationsarbeten, inberäknat installation av ny värmeledning, erfordras ett anslag å i runt tal 15,000 kronor.

I samband med utredning av de ekonomiska konsekvenserna av flickors intagande i läroverket har kostnaden för anordnande av w. c. för fickor i huvudbyggnaden beräknats uppgå till 3,300 kronor.

Som Drätselkammaren förut antytt, skulle reparationen av gamla annexbyggnaden och anordnandet av särskilt w. c. för flickor, enligt vad Drätselkammaren har sig bekant, vara de arbeten, som närmast och omedelbart måste komma till utförande, och skulle framställningen i dessa delar för möjliggörande av arbetenas igångsättande omedelbart efter terminens utgång genast kräva beslut av Stadsfullmäktige.

Med hänsyn till den ännu rådande ovissheten om den slutliga gestaltningen av läroverksorganisationen och, att, därest denna, vad angår Västerås, möjligen kan ansluta sig till statsutskottets förslag angående ombildning av läroverket till ett samläroverk, en stor byggnadsfråga skulle upprullas — detta har varit skälet till att med omändringen av gossarnes w. c. till läsrum tills vidare skulle kunna anstå — synes det Drätselkammaren vara lämpligt att ej heller för närvarande binda sig för ett särskilt förslag för ordnandet av flickornas w. c. utan härutinnan förbehålla stadens myndigheter — närmast Drätselkammaren — fria händer likvisst härvid underförstått, att denna detalj i det hela skall vara löst före nästkommande lästermin på ett tillfredsställande och författningsenligt sätt.

Med överlämnande av handlingarne i ärendet får Drätselkammaren för sin del föreslå, att Stadsfullmäktige i anledning av framställningen för närvarande ville besluta, att äldre annexet i anslutning till gjord beräkning av kostnaden härför skall repareras och förses med ny värmeledning och härför anvisa ett förslagsanslag å 15,000 kronor att utgå av i årets budget avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov, samt att uppdraga åt Drätselkammaren att ombesörja utförandet av dessa arbeten ävensom inredning av w. c. för skolan, på sätt kan befinnas vara mest lämpligt.

Västerås den 28 maj 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Landtmansson utan omröstning vad Drätselkammaren i detta ärende föreslagit.

§ 120.

Ang. upplåtelse av mark till A.-Bol. Naftasyndikat för bensinanläggning vid Pilgatan.

Föredrogs och godkändes på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan ett bensinförsäljningsbolag — A.-Bol. Naftasyndikat — hos

Drätselkammaren begärt att å förra regementsområdet invid Pilgatan få plats upplåten för anläggning av en bensinförsäljningsstation, har Drätselkammaren träffat avtal om dylik upplåtelse mot ett årligt arrende av 3,000 kronor för en tid av 10 år med Drätselkammaren förbehållen rätt att godkänna planen för anläggningen.

Enligt ett av Stadsingenjören Gösta Smitt uppgjort utkast till planläggning av denna del av regementsområdet, anslutande sig till angränsande del av stadsplanen och vilket förslag i annat sammanhang eller vid beslut om försäljning till Koop. Föreningen Svea av tomt av området varit delgivet Stadsfullmäktige, skulle upplåtelsen avse ett område emellan och nära föreningspunkten av den redan förefintliga men till 26 meters bredd vidgade Pilgatan och en projekterad ny 30 meter bred trafikled — en fortsättning öster ut av Södra Esplanaden, försedd med en halva dess bredd upptagande viadukt i sned riktning korsande hela järnvägssystemet.

Med hänsyn till att genomförandet av detta projekt, hur dess öde än kommer att gestalta sig, torde ligga så långt fram i tiden att den av Drätselkammaren gjorda upplåtelsen genom sin tidsbegränsning icke kan bliva hindrande för lösande av de trafikproblem, som härvidlag kunna komma i fråga och att vid genomförandet av senaste stadsplaneutvidgning vid tivoliplatsen skapas en för avsevärd tid framåt till synes rätt så tillfredsställande förbindelse mellan Pilgatan och Södra Esplanaden, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville godkänna åtgärden att upplåta platsen i fråga.

Västerås den 28 maj 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 121.

Ang. tilläggsanslag samt ytterligare anslag för reparation av stenpiren ut till fyren i hamnen.

Från Hamnstyrelsen hade inkommit en så lydande framställning:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Efter framställning av Hamnstyrelsen, vilken framställning av Drätselkammaren tillstyrktes beslöto Stadsfullmäktige den 24 april innevarande år att för bestridande av kostnaderna för förstärkning av stenpiren ut till fyren i gamla hamnen anvisa ett belopp av 4,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att täckas på sätt av Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budget för nästkommande år kunde bliva beslutat.

Kostnaderna voro beräknade att uppgå till 200 kronor pr längdmeter och skulle alltså förstärkningsarbetena omfatta 20 längdmeter av piren från fyren räknat. Förstärkningsarbetet har emellertid kommit att omfatta i runt tal 30 meter i stället för de beräknade 20. Kostnaderna härför hava uppgått till omkring 5,000 kronor, motsvarande cirka 166 kronor pr längdmeter mot beräknade 200. Genom arbetets ökade omfattning har sålunda beviljat anslag överskridits med ungefär 1,000 kronor.

Då det nuvarande synnerligen låga vattenståndet gör förutsättningen för arbetets fortsättande mycket fördelaktig och det kan ifrågasättas, om återstående ramponerade del av piren kan hålla stånd mot möjligen uppkommande höststormar, får Hamnstyrelsen föreslå, att ytterligare 30 meter av piren förstärkas på samma sätt som hittills skett.

Hamnstyresen får alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville dels anvisa ett tilläggsanslag å 1,000 kronor för bestridande av de kostnader, som varit förenade med ökad omfattning av det redan beslutade förstärkningsarbetet å stenpiren ut till fyren, dels ock för bestridande av kostnaderna för förstärkning av ytterligare 30 meter av samma pir anvisa 5,000 kronor eller tillhopa 6,000 kronor.

Västerås den 27 maj 1930.

För Hamnstyrelsen:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin".

I ärendet hade Drätselkammaren avgivit utlåtande av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 24 april innevarande år beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Hamnstyrelsen och tillstyrkan av Drätselkammaren att anvisa ett anslag å 4,000 kronor för förstärkning av hamnpiren ut till fyren i gamla hamnen på en sträcka av 20 meter närmast fyren.

Nu har Hamnstyrelsen med anmälan, att arbetet kommit att omfatta en pirlängd av 30 meter, i följd varav anslaget överskridits med 1,000 kronor och under hänvisning till att det exeptionellt låga vattenståndet i Mälaren underlättade arbetet med en fortsatt förstärkning, som ändock förr eller senare måste komma till utförande, föreslagit en ombyggnad av piren på en sträcka av ytterligare 30 meter och anvisande av ett an-

slag dels för det redan utförda arbetet, dels ock för det ytterligare förstärkningsarbetet å 6,000 kronor, och får Drätselkammaren nu, med överlämnande av framställningen, för sin del tillstyrka bifall till densamma med förslag att anslagen måtte förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas, på sätt Stadsfullmäkige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budget för nästkommande år kunde komma att besluta.

Västerås den 28 maj 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Vad Hamnstyrelsen och Drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herrar Bäckman och Hedberg till alla delar bifalla.

§ 122.

Ang. reparation av körbron över Svartån.

Föredrogs och lades till handlingarne en från Drätselkammaren inkommen anmälan, att Drätselkammaren i anledning av det dåliga skick, varuti körbron över Svartån söder om järnvägsbron befunne sig, måst avlysa bron från tyngre trafik och påbörja reparation av densamma, ävensom att Drätselkammaren, sedan kostnaden härför blivit närmare bestämd, komme att begära anslag för dess täckande.

§ 123.

Ang. överenskommelse med 1. flygkåren rör. reserv för stadens ambulansautomobil.

Från Hälsovårdsnämnden hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sitt till Stadsfullmäktige år 1928 ingivna förslag till budget för Hälsovårdsnämnden för år 1929 hemställde Nämnden om anvisande av ett anslag å 500 kr. för bestridande av kostnader för anskaffande av lämplig reserv för sadens ambulansautomobil, vilken hemställan ock av Stadsfullmäktige bifölls. Anslaget upptogs även i staten för Nämnden för innevarande år.

Den av Hälsovårdsnämnden i budgetbetänkandet för år 1929 antydda möjligheten för frågans lösande genom viss överenskommelse med automobilägare i staden, har Hälsovårdsnämnden emellertid av kostnadsskäl ansett sig böra avstå ifrån.

I stället torde frågan om reserv för stadens ambulansbil kunna ordnas på följande sätt.

För närvarande finnes ju visserligen reserv för stadens egen ambulansbil därigenom att genom tillfällig överenskommelse mellan länets landsting och brandstyrelsen, landstingets ambulansautomobil är uppställd i brandstationen.

Huru länge denna överenskommelse kommer att bestå är emellertid ovisst varför Hälsovårdsnämnden, även med hänsyn därtill att denna ambulansautomobil mycket ofa är tagen i anspråk för utryckningar till orter långt utom stadens område, sökt finna andra utvägar för sakens ordnande.

Sedan det kommit till Hälsovårdsnämndens kännedom att 1. Flygkåren innehar en ambulansautomobil, hava förhandlingar förts mellan kårchefen och Hälsovårdsnämnden rörande rätt för staden att i vissa fall få förfoga över kårens ambulansbil. Dessa förhandlingar hava resulterat i det förslag till överenskommelse, som Nämnden här bilägger.

Orsakerna till att Nämnden nu underställer överenskommelsen Stadsfullmäktiges prövning äro de, att överenskommelsen innehåller medgivande att stadens ambulansbil får för Flygkårens räkning utrycka till kårens utom stadens område belägna, blivande flygfält vid Hesslö, ävensom att densamma kan medföra ekonomiska förpliktelser för staden, i det, som synes, följande bestämmelse finnes.

"Västerås stad är ersättningsskyldig för all sådan egendoms- och presonskada, som inrymmes i bestämmelserna för fullständig försäkring av automobil och vilken skada utan förarens eget förvållande kan uppstå vid stadens begagnande av ambulansbilen".

För de önskade ekonomiska förpliktelserna kan staden ju antingen påtaga sig självrisk eller ock försäkra risken genom fullständig automobilförsäkring. Det senare alternativet skulle — då försvarsväsendet tillhöriga bilar eljes ej försäkras — förutsätta en ytterligare överenskommelse av något slag med flygkåren, som i egenskap av ägare skulle först försäkra bilen, att staden skulle gälda den årliga premien. Inträffar skada å bilen vid andra tillfällen än då bilen användes för stadens räkning, kan tänkas, att till följd därav utbetalda skadestånd, som ju komme att tillföra kronan en opåräknad inkomst, i första hand skulle användas till utjämning av de belopp, som staden kunde visa sig hava erlagt i premier.

Då flygkårens ambulansbil endast i undantagsfall torde komma att tagas i bruk för stadens räkning, anser hälsovårdsnämnden för sin del, att de med bilens användning förenade riskerna böra vara så pass ringa, att staden kan påtaga sig självrisk, helst som premien för en fullständig bilförsäkring i detta fall uppgår till ej mindre än cirka 350 kronor.

Beträffande de ekonomiska riskerna för staden vid utryckning med stadens ambulansbil för flygkårens räkning äro ansvarsriskerna — men ej egendomsskadan å själva bilen — garanterade därigenom att Hälsovårdsnämnden för denna ambulansautomobil redan tecknat trafikförsäkring

Under hänvisning till det anförda hemställer Hälsovårdsnämnden

dels att Stadsfullmäktige med godkännande av bilagda förslag till överenskommelse ville bemyndiga Hälsovårdsnämnden att på Stadsfullmäktiges vägnar underteckna detsamma, dels ock att Stadsfullmäktige ville besluta att staden åtager sig självrisk för de med användningen av 1. flygkårens ambulansbil eventuellt förenade skadeståndsanspråk.

Västerås den 27 maj 1930.

För Hälsovårdsnämnden:
VICTOR ÅSBERG.
Eric Plantin".

Vid densamma fanns fogat ett förslag till överenskommelse av följande lydelse:

FÖRSLAG TILL ÖVERENSKOMMELSE.

Mellan Västerås stad genom dess Hälsovårdsnämnd samt Chefen för 1. Flygkåren är följande överenskommelse träffad angående begagnande inom Västerås stad av Flygkårens ambulansbil att gälla tillsvidare och till dess annat kan bliva avtalat.

Flygkåren medgiver i trängande fall Västerås stad användning av kårens ambulansbil vid tillfällen då densamma icke skall stå till kårens uteslutande förfogande.

Ambulansbilen kan således ej utlånas till staden måndagar—fredagar kl. 8—17, därest ej för särskilt fall tillfälligtvis särskilt undantag kan göras.

Framställning om ambulansbilens utlåning skall ske genom brandkåren till dagofficeren vid 1. Flygkåren, som i varje fall meddelar om kårens ambulansbil kan påräknas.

Ambulansbilen utlånas med chaufför, men utan sjukvårdspersonal.

Ingen körning får äga rum utöver 40 kilometer räknat från kårens kasernområde.

Ersättning för användande av ambulansbil utgår enligt av Kungl. Flygstyrelsen fastställd taxa rörande användning av flygvapnet tillhöriga motorfordon.

Västerås stad megiver under enahanda villkor och förutsättningar utlåning till 1. Flygkåren av stadens ambulansbil, däri jämväl inbegripet utryckning till kårens flygfält vid Heslö.

Västerås stad är ersättningsskyldig för all sådan egendoms- och personskada, som inrymmes i bestämmelserna för fullständig försäkring av automobil, och vilken skada utan förarens eget förvållande kan uppstå vid stadens begagnande av ambulansbilen."

I ärendet hade Drätselkammaren avgivit följande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Hälsovårdsnämnden till Drätselkammaren för beredning överlämnat en skrivelse till Stadsfullmäktige med anhållan om godkännande av ett skrivelsen vidfogat förslag till överenskommelse med chefen för 1. flygkåren angående tillhandahållandet av en kåren tillhörig ambulansbil åt staden såsom reservambulans, får Drätselkammaren nu vid handlingarnes överlämnande till Stadsfullmäktige såsom sitt yttrande i ärendet förklara, att Drätselkammaren intet har att erinra emot den träffade uppgörelsen.

Västerås den 28 maj 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige godkände vad Hälsovårdsnämnden sålunda i ärendet hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 124.

Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom viss del av staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) hade Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige dels ville besluta att vid den elektriska distributionen en övergång från likström till växelström skulle företagas även inom centrala delar av Västerås stad och utföras successivt i den mån det visade sig fördelaktigt för staden, dels ville för överförandet under innevarande år av ett område, som begränsades av Stora gatan, Vasagatan, Smedjegatan, Stora torget, Kungsgatan och Slottsgatan samt intilliggande fastigheter anvisa ett anslag av 145,000 kronor att utgå av lånemedel.

På yrkande av Herr Johansson beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drässelkammaren för utlåtande.

§ 125.

Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 17 innevarande maj, varigenom Konungens Befallningshavande godkänt Stadsfullmäktiges den 27 mars 1930 fattade beslut om omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden, innefattande beslut om inrättande av vissa nya befattningar.

§ 126.

Ang. anmälan om understödstagare ur Sundinska fonderna.

Anmäldes och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av protokoll hållet vid nämndens över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen sammanträde den 3 innevarande maj, innehållande av nämnden fattade beslut om utseende av understödstagare för innevarande år.

§ 127.

Ang. E. A. Westholms avsägelse av kommunala förtroendeuppdrag.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj hade förmannen E. A. Westholm anhållit om befrielse från uppdraget att vara Stadsfullmäktige i Västerås samt från övriga kommunala förtroendeuppdrag, vartill han av Stadsfullmäktige valts.

Stadsfullmäktige biföllo den gjorda framställningen.

Anmälan om den härigenom uppkomna ledigheten inom Stadsfullmäktige skulle göras till Magistraten för anställande av röstsammanräkning för utseende av ny Stadsfullmäktigeledamot i den avgångnes ställe.

Beredningsutskottet anmodades att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till återbesättande av de övriga kommunala uppdrag, som genom Herr Westholms avgång blivit lediga.

§ 128.

Ang. Joh. Anderssons avsägelse av kommunala förtroendeuppdrag.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande maj hade Verkmästaren Joh. Andersson anhållit om befrielse från uppdraget att vara stadsfullmäktig i Västerås samt från övriga kommunala förtroendeuppdrag, vartill han av Stadsfullmäktige valts.

Stadsfullmäktige biföllo den gjorda framställningen. Anmälan om den härigenom uppkomna ledigheten inom Stadsfullmäktige skulle göras till Magistraten för anställande av röstsammanräkning för utseende av ny Stadsfullmäktigeledamot i den avgångnes ställe.

Beredningsutskottet anmodades att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till återbesättande av de övriga kommunala uppdrag, som genom Herr Anderssons avgång blivit lediga.

§ 129.

Ang. J. V. Råbergs avsägelse av ledamotskap som god man vid mätningsförrättningar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande maj hade förmannen J. V. Råberg anhållit om befrielse från uppdraget att vara god man vid mätningsförrättningar.

Stadsfullmäktige biföllo denna anhållan samt anmodade Beredningsutskottet att till Sadsfullmäktige inkomma med förslag till val av annan god man i den avgångnes ställe.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 juni 1930.

ALB. LUNDKVIST.

Carl Bäckman. *Carl Hedberg.*

Offentligen uppläst den 5 juni 1930, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 Juni 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Pers, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Hellman, Eklund, Hellström, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Gelin, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Elow Eriksson, Lundberg, Willebrand och Fru Ellen Fellers.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herr vice ordföranden Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Danielsson, Falk, Fjellander, Sund, Engdahl, Dahrné, Melin, Landtmanson, Edvin Andersson, Granér och Sven Eriksson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. borgmästaren V. Åsberg.

§ 130.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Hammer och Hiersemann att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 131.

Ang. val av nya ledamöter i stfm.

Föredrogos två särskilda till Stadsfullmäktige överlämnade utdrag av Magistratens protokoll för den 17 innevarande juni, enligt vilka vid nämnda dag företagna särskilda röstsammanräkningar för utseende av nya ledamöter bland Stadsfullmäktige efter avgångna ledamöterna Herrar E. A. Westholm och Johan Andersson, härtill blivit för tiden intill utgången av innevarande år utsedda Fru Ellen Fellers och Stationskarlen Sven Eriksson.

Ordföranden hälsade den nya ledamoten Fru Ellen Fellers, som infunnit sig till sammanträdet, välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 132.

Ang. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse.

Fattigvårdsstyrelsens till Stadsfullmäktige överlämnade verksamhetsberättelse för år 1929 anmäldes och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 99).

§ 133.

Ang. försäljning av bebyggd tomt i kv. Arvid.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 50) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskillnig av 15,000 kronor och de villkor i övrigt, Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja den staden tillhöriga bostadsfastigheten jämte tillhörande lämpligt avmätt tomtområde inom ett planlagt byggnadskvarter Arvid av Kristiansborgs ägor.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 134.

Ang. tillbyggnad av varuskjulen i gamla hamnen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande juni hade Hamnstyrelsen på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa för bestridande av kostnaderna dels för utbyggnad av det s. k. Arosskjulet vid gamla hamnen ett belopp av 4,000 kronor, dels ock för tillbyggnad av "Västeråsskjulet" därstädes ett belopp av 10,000 kronor eller sammanlagt 14,000 kronor att gäldas av hamnens inkomster under förslagsvis fem år.

Drätselkammaren, som med skrivelse den 5 innevarande juni överlämnat framställningen till Stadsfullmäktiges prövning, hade därvid tillstyrkt bifall till det av Hamnstyrelsen framställda förslaget, men tillika meddelat, att emot Drätselkammarens beslut reservation anmälts av Drätselkammarens ordförande, som för sin del ansett, att Drätselkammaren bort avstyrka bifall till Hamnstyrelsens framställning. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet yrkade Herrar Bäckman och Hellström bifall till Hamnstyrelsens framställning, varjämte Herr Sundström yttrade sig utan yrkande.

Stadsfullmäktige biföllo härefter utan omröstning hamnstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta hemställan.

§ 135.

Ang. utsträckning av stadens vatten-, avlopps och gasledningar i fortsättning av Vasagatan och Persbovägen.

Med överlämnande av en utredning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för nyanläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Vasagatans fortsättning från Apalbyvägen till Persbovägen samt därifrån i Persbovägen till fastigheten N:o 5 Nedre Rosenhill anslå 25,760 kronor att utgå med 14,000 kronor av förut beviljat anslag till ledningar i Gurksaltare- m. fl. gator, 8,000 kronor såsom anslutningsav-

gifter av reserverade köpeskillingsmedel och 3,760 kronor av de tekniska verkens amorteringsfond (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52).

Efter föredragning härav yrkade Herr Sundström, med instämmande av Herr Elow Eriksson, bifall till Dräselkammarens hemställan med den ändring att, då det förut tillgängliga anslaget, enligt vad som utrönts, utgjorde icke 14,000 kronor utan 9,000 kronor, det för ändamålet erforderliga anslaget 25,760 kronor skulle utgå med 9,000 kronor av förut beviljat anslag till ledningar i Gurksaltare- m. fl. gator, 8,000 kronor såsom anslutningsavgifter av reserverade köpeskillingsmedel och 8,760 kronor av de tekniska verkens amorteringsfond.

Stadsfullmäktige biföllo härefter utan omröstning Drätselkammarens framställning med den ändring, som av Herr Sundström förordats.

§ 136.

Ang. utdragning av vatten-, avlopps och gasledningar inom byggnadsområdet Sofieberg.

Med skrivelse den 12 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) hade Drätselkammaren under tillstyrkan till Stadsfullmäktige överlämnat en skriftlig hemställan från Vatten- och Gasverksstyrelsen, att Stadsfullmäktige ville ur de tekniska verkens amorteringsfond bevilja ett anslag av 11,300 kronor för utbyggnad av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Sofieberg med angränsande områden.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning ifrågavarande hemställan.

§ 137.

Ang. högtidlighållande av brandkårens 25-årsjubileum.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Brandstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för högtidlighållande av Västerås brandkårs under innevarande år uppnådda 25-åriga tillvaro såsom fast institution till Brandstyrelsens förfogande ställa ett anslag å 1,000 kronor att utgå av det i innevarnade års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Sedan Herr Sundström yrkat bifall till det föreliggande förslaget framställdes proposition å bifall till och avslag härå, och beslöto Stadsfullmäktige därvid genom begärd och anställd omröstning med 21 nej emot 13 ja, avgivna för bifall, avslå ifrågavarande framställning.

§ 138.

Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m.

Stadsfullmäktige hade vid behandling den 28 november 1929 av förslag till ny löne- och pensionsstat för befattningen som borgmästare i staden återremitterat förslaget till Lönenämnden och Drätselkammaren för förnyad utredning samt vidare i samband med antagande av ny löne-

stat för stadens befattningshavare den 16 december 1929 uppdragit åt Lönenämnden att verkställa utredning rörande omreglering av särskilt övriga Magistratens befattningshavares och även andra sportelavlönade tjänstemäns löner, under förutsättning att sportlerna i tjänsten redovisades till stadskassan.

Med anledning av berörda remissbeslut hade nu förnyade utlåtanden inkommit från Lönenämnden och Drätselkammaren (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55).

Lönenämnden hade därvid, med överlämnande av en skrivelse från Magistraten rörande villkoren för indragning av sportlerna för rådmännen och assessorn hos Magistraten och under åberopande av en utförligare motivering, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta

1:o) att ifråga om eventuell indragning till stadskassan av sportlerna för rådmännen och assessorn vid Magistraten finge bero vid vad Lönenämnden härutinnan nu anfört, samt

2:o) att beträffande ny lönestat för borgmästaren avlöningen från och med den dag ny befattningshavare tillträdde tjänsten skulle för år räknat utgöra 9,000 kronor jämte tre ålderstillägg à 456 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring, allt i överensstämmelse med avlöningen i 48:de lönegruppen i den av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagna lönestaten för stadens befattningshavare, att i fråga om pensionsstat för borgmästarebefattningen skulle gälla, att sportelinkomsterna av tjänsten beräknades till ett belopp av 10,000 kronor årligen, samt att för befattningen i övrigt skulle i tillämpliga delar gälla, vad i Kungl. Maj:ts nådiga brev den 18 november 1921 angående arbetsordning och lönestat för Magistraten och Rådhusrätten i Västerås funnes föreskrivet.

Drätselkammaren hade förklarat sig i allt ansluta sig till Lönenämndens uppfattning och tillstyrkt vad Nämnden föreslagit.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet yrkade Herr Sundström bifall till vad Lönenämnden och Drätselkammaren nu föreslagit, varjämte Herrar Pers och t. f. borgmästaren yttrade sig utan yrkande.

Stadsfullmäktige fattade härefter utan omröstning till alla delar sitt beslut enligt Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

§ 139.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne maj uppdragit åt Beredningsutskottet att inkomma med förslag till återbesättande av de på Stadsfullmäktiges val beroende kommunala uppdrag, som blivit lediga i följd av att Förmannen E. A. Westholm, Verkmästaren Joh. Andersson och Förmannen J. V. Råberg entledigats från av dem innehavda dylika uppdrag,

så valde Stadsfullmäktige nu med acklamation enligt av Beredningsutskottet avgivet förslag:

till ledamot i Dräselkammaren intill utgången av år 1931 Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson,

till ledamot i Lantegendomsnämnden intill utgången av år 1932 Förmannen G. F. Lundberg,

till ledamot i lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket i Västerås intill utgången av år 1933 Byggmästaren Fritz Eklund,

till ledamot i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden intill utgången av år 1931 Fru Agnes Söderquist,

till ledamot i Trafikkommittén Lokomotivföraren Oskar Dahrné,

till ledamot i kommittén för upprättande av ett folk- och landsbibliotek Valsaren Karl A. Berg,

till ledamot i Brandstyrelsen intill utgången av år 1932 Vaktmästaren Einar Gelin,

till ledamot i Nykterhetsnämnden intill utgången av år 1931 suppleanten i nämnden Sjukvårdaren J. O. Wass och till suppleant i dennes ställe intill utgången av år 1933 Journalisten Henry Karlsson,

till ledamot i styrelsen för Systembolaget i Västerås intill utgången av innevarande år Metallarbetaren O. Håvberg, samt

till god man vid mätningsförrättningar, intill utgången av år 1935 Faktorn E. A. Svedlund.

I fråga om val av en ledamot i Vatten- och Gasverksstyrelsen efter Herr J. Andersson, varutinnan olika förslag framställts, företogs detta med slutna sedlar, och valdes härtill för tiden intill utgången av år 1933 Järnarbetaren Josef Widén med 20 röster. Närmast i röstetal kom Statens lantbruksingenjör H. Welin-Berger med 15 röster, varjämte en blank röstsedel avlämnades.

Till ledamöter i Beredningsutskottet utsågos med acklamation på förslag av Herr Keijser Herrar Dahrné och Melin samt till suppleanter i deras ställe Herrar Larsson och Lindberg.

Ang. tillstånd för Selim Olofsson att idka handel med begagnade föremål.

§ 140.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 innevarande juni infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Försäljaren Selim Olofsson i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i fastigheten N:o 1 vid Smedjegatan här i staden idka handel med begagnade föremål, dock icke ben, samt att, med undantag för lump och skrot, förvara de varor, som komme att försäljas i av sökanden disponerade lokaler dels i ovannämnda fastighet och dels i

fastigheten N:o 25 vid Kopparbergsvägen här i staden, ävensom att förvara för sökandens rörelse avsedd lump och skrot i lokaler vid Västerås båtvarv å Västerås stads område, hade Hälsovårdsnämnden, till vilken handlingarne under hand överlämnats för förberedande utlåtande, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande juni anfört bland annat följande:

Genom resolution den 30 i samma månad har Länsstyrelsen remitterat framställningen till Magistraten i Västerås med anmodan att infordra yttrande från Stadsfullmäktige och har Magistraten den 2 innevarande juni remitterat ärendet.

För ärendets skyndsammare behandling har Hälsovårdsnämnden utan föregående remiss satts i tillfälle att avgiva förberedande utlåtande och får Hälsovårdsnämnden i sådant avseende anföra.

Sökanden innehar för närvarande tillstånd att uti lokaler i fastigheten N:o 1 vid Smedjegatan försälja och förvara samt inom fastigheten N:o 25 vid Kopparbergsvägen förvara begagnade föremål, dock i intetdera fallet lump, ben eller skrot.

Då den utvidgning av rörelsen, som sökandens framställning avser, i intet fall innefattar försäljning eller förvaring av ben, kan ur hälsovårdssynpunkt inga skäl anföras för avstyrkande av bifall till framställningen utan får Hälsovårdsnämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Försäljaren Selim Olofsson beviljas tillstånd att uti lokaler i fastigheten N:o 1 vid Smedjegatan här i staden försälja begagnade föremål, dock icke ben, och, med undantag för lump och skrot, förvara de varor, som komma att försäljas i lokaler i fastigheten N:o 1 vid Smedjegatan och N:o 25 vid Kopparbergsvägen här i staden, ävensom att förvara för rörelsen avsedd lump och skrot i lokaler vid Västerås båtvarv å stadens område".

Efter föredragning av handlingarne fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet utan omröstning enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

Ang. inköp av fastigheten N:o 84 a västra kv.

§ 141.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För i stadsplanen upptagen breddning av Stora gatan i den s. k. Oxbacken eller mellan kvarteren Malvina och Laura åtgår en avsevärd del av den nuvarande tomtarealen till de gamla tomterna inom kvarteret Malvina. Staden äger förut alla tomterna i detta sistnämnda kvarter utom en eller N:o 4 (N:o 84 a västra kvarteret).

Då genomförandet av nämnda gatuvidgning med den snabbt växande

trafiken alltmera tränger på såsom en ofrånkomlig angelägenhet och då ett förvärv av blott den del av fastigheten N:o 4 Malvina, som åtgår för gatuutläggningen är otänkbart på grund av att därefter endast en obetydlig markareal blir kvar, har Drätselkammaren inlett underhandling med ägaren av fastigheten om förvärv av densamma. Därvid har Drätselkammaren visserligen icke ernått lägre pris än 12,000 kronor, vilket ju i förhållande till fastighetens oansenlighet är högt. Å andra sidan kan den med hänsyn till ägarens verksamhet för honom ha sådant värde, att hans anspråk är fullt förståeligt. Att gå expropriationsvägen kan Drätselkammaren, särskilt då det ej är fråga om större affär än vad här är fallet, icke förorda.

Drätselkammaren får sålunda med hänsyn till betydelsen för staden av ifrågavarande markförvärv hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 12,000 kronor, att utgå av reserverade köpeskillingsmedel och de villkor i övrigt, som Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, åt staden inköpa gården och tomten N:o 84 a i stadens västra kvarter eller N:o 4 i byggnadskvarteret Malvina.

Västerås den 5 juni 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 142.

Ang. ändring i brandordningen.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet till Stadsfullmäktige överlämnade resolution den 17 nästlidne maj, varigenom Konungens befallningshavande fastställt av Stadsfullmäktige den 27 mars 1930 beslutad ändring i § 5 mom. d. av stadens brandordning.

§ 143.

Ang. valdistriktindelningen vid årets kommunala val.

Genom resolution den 10 innevarande juni hade från Konungens befallningshavande i länet överlämnats styrkt avskrift av en cirkulärskrivelse till länsstyrelserna från Kungl. Socialdepartementet rörande valdistriktindelning vid årets kommunala val.

Efter härav tagen del och sedan därjämte föredragits en skrivelse till Stadsfullmäktige från Magistraten av den 18 innevarande juni, däri Magistraten meddelat, att den valkrets- och valdistriktindelning, som för närvarande vore gällande här i staden, stode i överensstämmelse med det förslag till författning i hithörande ämne, som omnämndes i cirkulärskrivelsen, varför någon åtgärd från Magistratens och Stadsfullmäktiges sida i ifrågakomna avseende icke behövde vidtagas, beslöto Stadsfullmäktige lägga de inkomna skrivelserna till handlingarne.

§ 144.

Ang. hyra till fattigvårdsstyrelsen för åt polisväsendet upplåtet bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund.

Föredrogs följande från Polisnämnden inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter framställningar från Fattigvårdsstyrelsen och Polisnämnden föreslog Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 juni 1929, att Stadsfullmäktige ville för omändrande av f. d. tvättstugan vid ålderdomshemmet till bårhus med obduktionsrum för Fattigvårdsstyrelsens och Polisnämndens behov anvisa 4,500 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel i stadens budget för år 1930. Stadsfullmäktige godkände Drätselkammarens förslag. Angivna belopp 4,500 kronor är uttaxerat i Fattigvårdsstyrelsens budget för år 1930.

Genom överenskommelse mellan Fattigvårdsstyrelsen och Polisnämnden har det årliga hyresbeloppet för den del av bårhuset, som disponeras av Polisnämnden, bestämts till 300 kr. Bårhuset har tagits i bruk från och med den 1 april innevarande år. Då något anslag för ändamålet icke finnes å Polisnämndens stat upptaget, får Polisnämnden hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett tilläggsanslag i Polisnämndens budget för år 1930 å 225 kronor avseende gäldande av hyra till fattigvårdsstyrelsen för Polisnämndens bårhuslokaler vid Ålderdomshemmet Karlslund.

Västerås den 18 juni 1930.

För Polisnämnden:
J. O. WASS.

Eric Plantin."

ävensom Drätselkammarens däröver avgivna yttrande av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Polisnämnden,

emot vilken Drätselkammaren intet har att erinra, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att av det i 1930 års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov åt Polisnämnden anvisa 225 kronor för gäldande av hyra till Fattigvårdsstyrelsen under tiden 1/4—31/12 1930 för åt polisverket upplåtet bårhus vid ålderdomshemmet Karlslund.

Västerås den 25 juni 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Wass utan omröstning den föreliggande framställningen enligt Drätselkammarens försag.

§ 145.

Ang. M. A. Hedbergs avsägelse av kommunala förtroendeuppdrag.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande juni hade Kassören M. A. Medberg anhållit om entledigande från uppdragen att vara revisor av Västerås stads räkenskaper för år 1930 samt huvudman för Västerås stads sparbank.

Stadsfullmäktige biföllo den gjorda framställningen samt uppdrogo åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till val av innehavare av ifrågavarande uppdrag i den avgångnes ställe.

§ 146.

Ang. Sven Ericssons avsägelse av ledamotskap i stfm.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande juni hade den nyvalde stadsfullmäktigeledamoten Stationskarlen Sven Ericsson med åberopande av läkareintyg av hälsoskäl anhållit om befrielse från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige godkände den gjorda framställningen samt beslöto härom göra anmälan till Magistraten i och för röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i den avgångnes ställe.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 juni 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Axel Hammer. *P. Hiersemann.*

Offentligen uppläst den 30 juni 1930, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 Augusti 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Håvberg, Wass, Hult, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Dahrné, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmanson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg, Fru Fellers och Herr Flodell.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Hammer, Hiersemann, Fjellander, Hellström, Fru Olsson, Herrar Willebrand och Kolmodin.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 147.

Ang. val av nya ledamöter i stfm.

Föredrogs särskilda till Stadsfullmäktige överlämnade utdrag av Magistratens protokoll för den 22 nästlidne juli, utvisande, att vid samma dag företagna röstsammanräkningar för utseende av nya ledamöter av Stadsfullmäktige för tiden intill innevarande års utgång efter dels Stationskarlen Sven Eriksson, som vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 sistlidne juni entledigats från uppdraget, och dels Brandchefen Aron Danielsson, vilken avlidit den 30 juni 1930, till ledamöter av Stadsfullmäktige blivit utsedda efter Eriksson Metallarbetaren C. F. Flodell och efter Danielsson Pastor G. H. Kolmodin.

Ordföranden hälsade den nyvalde ledamoten Herr Flodell, som infunnit sig till sammanträdet, välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 148.

Ang. minnesord efter Aron Danielsson.

Vid sammanträdets öppnande uttalade ordföranden några minnesord i anledning av stadsfullmäktigeledamoten Brandchefen Aron Danielssons den 30 sistlidne juni timade frånfälle, varvid han gav uttryck åt Stadsfullmäktiges och stadens tacksamhet för vad Brandchefen Danielsson såsom kommunalman och i sin tjänst verkat till stadens bästa.

§ 149.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Pers och Falk att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 150.

Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne maj till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från Vatten- och gasverksstyrelsen (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) angående överförande från likström till växelström av den elektriska energidistributionen även inom den centrala staden, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innev. augusti (Stadsfullmäktiges handl. N:o 56), under tillstyrkan av ifrågavarande framställning, föreslagit, dels att Stadsfullmäktige måtte i princip besluta, att vid den elektriska distributionen en övergång från likström till växelström skulle företagas även inom centrala delar av Västerås stad och utföras successivt i den mån det visade sig fördelaktigt för staden, dels ock att Stadsfullmäktige måtte för överförandet under innevarande år av ett område, som begränsades av Stora gatan, Vasagatan, Smedjegatan, Stora torget, Kungsgatan och Slottsgatan samt intilliggande fastigheter anvisa ett anslag av 145,000 kronor att gäldas av lånemedel, ävensom att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut i vad beslutet avsåge anslagets täckande genom lån samt att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom kunde komma att överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning av berörda skrivelse uppstod en stunds överläggning och yrkades härunder av Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, i vilket yrkande Herr Liljeblad instämde under uttalande att Vatten- och gasverksstyrelsen måtte med frihet att anlita utomstående sakkunnig, utreda på vad sätt utbyggnaden av växelströmsnätet kunde förenklas, därvid särskilt ekonomiska synpunkter borde beaktas.

Stadsfullmäktige godkände härefter utan omröstning vad Vatten- och gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren i detta ärende föreslagit med uppdrag till Vatten- och gasverksstyrelsen att taga under övervägande vad Herr Liljeblad under överläggningen framhållit.

§ 151.

Ang. vissa ändringsarbeten inom brandstationen samt ändrade naturaförmåner för en del av brandverkets personal.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) hade Drätselkammaren på anförda skäl och under åberopande av en skrivesle från brandstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att för omändrings- och reparationsarbeten inom brandstationsfastigheten i dess våning 1 tr. upp samt införande i lokaliteterna därstädes av värmeledning anvisa ett belopp av förslagsvis

7,000 kronor att utgå av 1930 års förslagsanslag, att den vice brandchefen tillkommande tjänstebostaden från och med tidpunkten för omändringsarbetenas färdigställande skulle omfatta 3 rum och kök, samt att de vid brandverket anställda befattningshavare, vilka tilldelades tjänstebostad med värmeledning, skulle vara skyldiga utgiva ersättning för bostadens uppvärmning genom avdrag å lönen i enlighet med de grunder, som av Stadsfullmäktige särskilt bestämdes för värdering av befattningshavare tillkommande bränsleförmån.

Efter föredragning av berörda handlingar och sedan Herr Robsahm, med instämmande av Herr Sundström, yrkat bifall till Drätselkammarens förslag samt Herr Gelin yttrat sig utan yrkande, godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 152.

Ang. utsträckning av stadens allmänna ledningar i Nyboms- och Geijersgatorna.

Sedan Vatten- och gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande augusti på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 7,200 kronor för utsträckning av stadens allmänna ledningar till en längd av 280 meter i Nyboms- och Geijersgatorna med anslutning till ledningarne i Malmabergsgatan, hade Drätselkammaren, till vilken framställningen överlämnats, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande augusti förordat, att Stadsfullmäktige måtte till alla delar godkänna det av Vatten- och gasverksstyrelsen framställda förslaget (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58).

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 153.

Ang. anskaffande av en bergborrningsmaskin för de tekniska verken.

Sedan Vatten- och gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande augusti på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 6,000 kronor för anskaffande av en bergborrningsmaskin med tillbehör, samt att beloppet finge amorteras under en tid av 6 år med 1,000 kronor om året, hade Drätselkammaren, till vilken framställningen överlämnats, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande augusti tillstyrkt det av Vatten- och gasverksstyrelsen framställda förslaget (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59).

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 154.

Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist.

Sedan den av Stadsfullmäktige den 28 februari 1929 tillsatta särskilda kommittén med uppdrag att verkställa utredning med anledning av den i staden rådande bostadsknappheten och därest utredningen därtill gåve anledning, framlägga förslag till åtgärder från stadens sida med anledning av densamma, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 augusti samma år (Stadsfullmäktiges handlingar 1929, N:o 61) efter anförd motivering föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att vid försäljning av nedan angivna staden tillhöriga markområden, nämligen:

1) området omedelbart öster om järnvägslinjen Västerås—Tillberga och norr om Tegnérgatan,

2) området av Kristiansborg omedelbart nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar,

3:o) området av Blåsbojorden mellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen, och

4:o) den redan för styckning planlagda delen av Stensborg omedelbart norr om järnvägslinjen Västerås—Köping, i huvudsaklig överensstämmelse med av Stadsingenjören Gösta Smitt uppgjorda förslag till kvarters- och tomtindelningar, köpeskillingen skulle bestämmas sålunda, att den skulle utgöras av ett markvärde av i genomsnitt 1 krona 50 öre pr kvm. samt stadens självkostnader för områdenas iordningställande med gatu- och ledningsnät, av kommittén beräknat till högst 2 kronor pr kvm.,

att lämna Drätselkammaren och Vatten- och gasverksstyrelsen i uppdrag att närmare utreda dessa senare kostnader och åt Drätselkammaren bemyndigande att, sedan berörda kostnader utretts, genomföra de ifrågasatta tomtförsäljningarne,

att sådan försäljning skulle vara begränsad till tre år efter det beslut i ärendet av Stadsfullmäktige fattats och att vid försäljningarne skulle uppställas vissa villkor till förhindrande av spekulation i tomterna,

att giva Byggnadsnämnden och Stadsplanekommittén i uppdrag att företaga undersökning i vad avseende en lättnad i bostadsproduktionen kunde beredas genom ändringar i gällande byggnadsföreskrifter, och för Stadsfullmäktige framlägga det förslag, som en sådan undersökning kunde föranleda,

samt att den årliga avgift av 25 kronor, som nu utginge för w. c.-anordning skulle bottagas eller nedsättas till förslagsvis 10 kronor,

hade Stadsfullmäktige den 29 augusti 1929 beslutat remittera kommitténs betänkande för utlåtande till Drätselkammaren, Vatten- och gasverksstyrelsen, Stadsplanekommittén och Byggnadsnämnden.

Med anledning härav hade nu utlåtanden i ärendet inkommit från Vatten- och gasverksstyrlesen samt Drätselkammaren (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60).

Vatten- och gasverksstyrelsen hade i sitt den 10 februari 1930 avgivna utlåtande lämnat uppgifter å kostnaderna för de ifrågasatta områdenas förseende med ledningar samt i fråga om w. c.-avgifterna avstyrkt kommitténs förslag.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 14 innevarande augusti efter anförd motivering hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att bemyndiga Drätselkammaren att till enskilda byggnadsföretagare eller sammanslutning av dylika försälja tomter inom ett område av Kristiansborg, beläget omedelbart nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar i huvudsaklig överensstämmelse med kommittéutredningen bilagt tomtindelningsförslag,

att köpeskillingen vid försäljningen skulle avvägas efter ett markvärde av omkring 1 krona 50 öre pr kvm. och stadens självkostnader för områdets förseende med ledningar och gator, allt under förutsättning att garanti skapades för en bebyggelse av området i en väsentligare utsträckning inom en kortare tidsfrist, exempelvis tre år, med befogenhet för Drätselkammaren att härom nämare bestämma, liksom ock vad anginge föreskrifter till förhindrande av spekulation i tomterna,

att uppdraga åt Byggnadsnämnden att, eventuellt i samband med framläggande av förslag till ändrade byggnadsföreskrifter, ägnade att i allmänhet underlätta bostadsproduktionen, upprätta och för Stadsfullmäktige framlägga förslag till bestämmelser, som avsåge att det i kommitténs utredning omförmälda området av Blåsbojorden mellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen skulle bebyggas med större hus i slutet byggnadssätt,

samt att uppskjuta avgörandet av förslaget angående borttagande av eller nedsättning uti årsavgiften för w. c.-anordning till behandlingen av budgeten för nästkommande år.

Efter föredragning av dessa handlingar uppstod en stunds överläggning varunder Herrar Sundström, Hellman, Hult, Eklund, Pers, Bäckman och Falk yrkade bifall till Drätselkammarens förslag. I detta yrkande instämde Herr Robsahm, som samtidigt uttalade önskemålet, att frågan om bebyggelsen av Blåsbojorden enligt Drätselkammarens förslag med större hus och slutet byggnadssätt *snarast* måtte kunna lösas, ävensom Herr Engdahl, som samtidigt framförde önskvärdheten av att genom samarbete mellan Drätselkammaren och Byggnadsnämnden kunde åstadkommas en

standardiserad, billig typ för bostadshus, som kunde komma till mera allmän användning vid bebyggelsen.

Utan särskilda yrkanden yttrade sig därjämte Herrar Hedberg, Nelson, Keijser och C. V. Karlsson.

Sedan överläggningen i ärendet förklarats avslutad fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 155.

Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

Sedan Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 nästlidne juli anmodat Stadsfullmäktige att senast den 7 nästkommande september avgiva yttrande över ett av Svenska Stadsförbundet hos Kungl. Maj:t avgivet förslag om sådan ändring i gällande lagar om fattigvård, barnavård, folkskoleväsen m. m. att kommunens anslagbeviljande myndigheter måtte äga full frihet att genomföra en centralisation av kassa- och räkenskapsväsen för kommunens förvaltning i dess helhet, då sådan befunnes önskvärd, samt Stadsfullmäktiges vice ordförande under Herr ordförandens frånvaro låtit anmoda Fattigvårdsstyrelsen, Barnavårdsnämnden, Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren att i ärendet avgiva förberedande utlåtande, som förväntades inkomma till dagens sammanträde, hade samtliga sålunda begärda utlåtanden till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) och hade det framställda förslaget därvid enstämmigt tillstyrkts.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige, under åberopande av vad de hörda myndigheterna anfört, utan omröstning tillstyrka Svenska Stadsförbundets ifrågavarande framställning.

§ 156.

Ang. tillstånd för A.-B. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 14 april 1930 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av A.-Bol. Joh. Edling hos Konungens befalllningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan här i staden i lokal, som övertagits efter avlidne handlanden Charles Andersson, vilken innehaft rättighet att försälja pilsnerdricka, med köpmannen Bror Edling såsom föreståndare, till avhämtning försälja pilsnerdricka, samt Stadsfullmäktige den 24 samma april månad efter tagen del av ansökningshandlingarne och Nykterhetsnämndens i ärendet avgivna förberedande yttrande den 15 april 1930, däri Nämnden föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till ansökningen, beslutat återremittera ärendet till Nykterhetsnämnden för förnyat utlåtande, hade Nykterhetsnämnden nu i skrivelse till Stadsfull-

mäktige den 18 innevarande augusti på ytterligare anförda skäl fortfarande föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka förevarande ansökan, dock hade en del av Nämndens ledamöter i särskild reservation, som fogats vid Nämndens yttrande, för sin del hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta avstyrka framställningen (Stadsfullmäktiges handl. N:o 62).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning, och yrkade härunder dels Herr Wass, med vilken Herr Bäckman förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till ansökningen i enlighet med reservanternas förslag, dels Herr Hellman, med instämmande av Herrar vice ordföranden, Sundström och C. V. Karlsson, att Stadsfullmäktige i enlighet med Nykterhetsnämndens förslag måtte tillstyrka bifall till framställningen, dels ock Herr Granér, i vilkens yrkande Herr Eriksson instämde, att Stadsfullmäktige ville besluta ånyo återremittera ärendet till Nykterhetsnämnden med uppdrag för Nämnden att företaga en principiell utredning i fråga om försäljningen av pilsnerdricka i staden och till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i ärendet.

Herrar Robsahm, Hedberg och Nelson yttrade sig utan särskilt yrkande.

Sedan härefter överläggningen förklarats avslutad framställdes av Herr ordföranden först proposition å Herr Granérs yrkande om ärendets återremiss till Nykterhetsnämnden och frågan om Stadsfullmäktige ville omedelbart avgöra ärendet; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning nu företaga ärendet till slutligt avgörande.

Vid slutligen framställd proposition å övriga under överläggningen gjorda yrkanden, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 17 nej emot 15 ja, avgivna för godkännande av Nykterhetsnämndens förslag, att i enlighet med den inom Nämnden avgivna reservationen avstyrka bifall till den föreliggande framställningen.

§ 157.

Ang. tillstånd för R. Wennerström att flytta utskänkningsrörelse med pilsnerdricka

Sedan Magistraten genom resolution den 14 nästlidne juli infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av restauratören Richard Wennerström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från och med den 1 oktober innevarande år överflytta den honom enligt Konungens befallningshavandes beslut den 18 september 1929 beviljade rättigheten att under tre år räknade från och med den 1 oktober 1929 till spisande gäster utskänka pilsnerdricka i lokaler inom fastigheten N:o 7 vid Timmermansgatan här i staden till lokaler i fastigheten N:o 8 vid Nedre Trädgårdsgatan härstädes, hade Nyklerhetsnämnden, till vilken handlingarne överlämnats för förberedande behandling, i avgivet yttrande den 18 innevarande augusti före-

slagit Stadsfullmäktige att tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökan.

Efter härav tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 158.

Ang. tillstånd för Ebba Larsson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 28 nästlidne juli infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fru Ebba Larsson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att, sedan sökanden övertagit den av Fröken Olga Sedell i fastigheten N:o 9 vid Kristinagatan här i staden bedrivna matserveringsrörelsen, i samband varmed Fröken Sedell innehaft Konungens befallningshavandes tillstånd att under tre år, räknade från och med den 1 oktober 1930, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, i samma lokaler och under angivna tid utskänka pilsnerdricka till spisande gäster, hade Nykterhetsnämnden, till vilken handlingarna överlämnats för förberedande behandling, i avgivet yttrande den 18 innevarande augusti föreslagit Stadsfullmäktige att tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökan.

Efter härav tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Nykterhetsnämndens förslag.

§ 159.

Ang. tillstånd för M. Pettersson att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 nästlidne juli infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Fabrikören M. Pettersson gjord ansökning om tillstånd att i samband med av honom bedrivna handelsrörelse med cyklar, cykeldelar och dylikt i förening med reparationsverkstad inom fastigheten N:o 9 vid Vasagatan här i staden idka handel med begagnade föremål, hade Hälsovårdsnämnden, till vilken handlingarna överlämnats för förberedande behandling, i avgivet utlåtande den 13 innevarande augusti föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till ansökningen, dock att tillståndet icke borde gälla handel med ben.

Efter härav tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 160.

Ang. Kons. Befhds utslag i anledning av besvär av magistratens ledamöter över viss del

Med resolution den 19 innevarande augusti hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat Konungens befallningshavandes i länet den 12 juli 1930 meddelade utslag på de besvär t. f. Borgmästaren Victor Åsberg, Rådmännen J. V. Ödman och Gunnar Hedenström, t. f. Rådmannen Olof Berglind samt Assessorn H. Cronholm i Västerås anfört över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att godkänna ett av Lönenämn-

av stfms. beslut rör. pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

den upprättat förslag till pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare, enligt vilket förslags 22 § första punkten stadskassan och för ändamålet tillgängliga fonder svarade för befattningshavarnas egen pension, i den mån beslutet innefattade bestämmelse att en uti Kungl. Maj:ts nådiga brev den 11 januari 1850 omförmäld reservfond för Magistratens ämbets- och tjänstemän och deras änkor och barn skulle svara för stadens samtliga befattningshavares pensionering, genom vilket utslag Konungens befallningshavande upphävt Stadsfullmäktiges överklagade beslut, i vad det kunde avse att omförmälda reservfond skulle svara för pensionering av stadens samtliga befattningshavare.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Drätselkammaren med bemyndigande för Drätselkammaren att därest Drätselkammaren därtill funne anledning över utslaget anföra besvär.

§ 161.

Ang. Kons. Befhds. utslag i anledning av besvär av polischefen m. fl. rör. anslag till vissa arbeten för detektiva polisen.

Med resolution den 4 nästlidne juli hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat Konungens befallningshavandes i länet den 4 juni 1930 meddelade utslag på de besvär polischefen i Västerås t. f. Borgmästaren Victor Åsberg, med instämmande av f. d. Kamreraren Axel Areskough och advokaten Frithiof Wiklund, båda i Västerås, den senare i egenskap av förvaltare i Repslageriaktiebolaget P. E. Erikssons Eftrs i Västerås konkurs anfört över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1927 att förklara, att ett Polisnämndens förslag, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 1,575 kronor för gäldande av kostnader i och för sädskild granskning av i konkurs försatta Repslageri A.-Bol. P. E. Erikssons Eftr:s bokföring, icke föranledde någon Stadsfullmäktiges åtgärd, genom vilket utslag Konungens befallningshavande beträffande de av t. f. Borgmästaren V. Åsberg anförda besvären funnit skäligt undanrödja överklagade Stadsfullmäktigebeslut och visa ärendet åter till Stadsfullmäktige för ny behandling.

Stadsfullmäktige beslöto remittera utslaget till Drätselkammaren med uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i ärendet.

§ 162.

Ang. besvär anförda av poliskommissarien, över stfms. beslut rör. pensions reglemente för stadens befattningshavare.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande augusti hade Konungens befallningshavande i länet i anledning av de besvär Poliskommissarien i Västerås C. A. Linder anfört över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare lämnat Stadsfullmäktige tillfälle att innan Konungens Befallningshavande meddelade sitt beslut taga under övervägande viss ändring i förberörda pensionsreglemente.

Stadsfullmäktige beslöto anmoda Lönenämnden och Polisnämnden att i ärendet avgiva utlåtande.

§ 163.

Ang. upplåtelse av mark för byggande av tennishall.

Den 30 maj 1929 hade Stadsfullmäktige beslutat till Drätselkammaren för utlåtande remittera en såsom egen motion av Herrar Falk och Keijser upptagen framställning från Västerås Tennisklubb angående överlåtelse till klubben av en byggnadsplats inom Stallhagsparkens område för uppförande av en tennishall.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande augusti hade Drätselkammaren erinrat, att sedan Drätselkammaren i sin tur inhämtat yttrande i ärendet från Planteringsnämnden ifrågavarande angelägenhet vunnit sin lösning på det sätt, att staden genom Drätselkammaren för ändamålet försålt ett tomtområde väster om det s. k. Käringberget, samt i anledning härav, och då det i motionen framställda förslaget icke längre vore aktuellt, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte låta bero vid Drätselkammarens anmälan om vad i ärendet åtgjorts.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning bifalla Drätselkammarens förslag.

§ 164.

Ang. Kons. Befhds fastställelse av Stfms beslut rör. tillägg till hamnordningen.

Med resolution den 14 nästlidne juli hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat Konungens befallningshavandes i länet resolution den 22 maj 1930, varigenom Konungens befallningshavande fastställt av Stadsfullmäktige den 27 mars 1930 antaget tillägg till gällande hamnordning för Västerås, innefattande föreskrifter för lossning, lastning och transport av explosiva varor och eldfarliga oljor inom Västerås hamnområde.

Stadsfullmäktige beslöto lägga resolutionen till handlingarne samt låta tillställa Hamnstyrelsen avskrift av densamma.

§ 165.

Ang. tillstånd för Birger Svensson att saluföra explosiv vara av 2:dra klass.

Med resolution den 16 innevarande augusti hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en av Fabrikören Birger Svensson i Varberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd för sökanden att saluföra explosiv vara av 2:dra klass i sökandens avdelningskontor inom fastigheten N:o 18 vid Stora gatan här i staden.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande.

§ 166.

Ang. fastställande av ersättningsbelopp för vård å vissa sjuk- och fattigvårdsanstalter för åren 1931—1935.

Sedan Magistraten genom resolution den 25 näsltidne juli anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en underdånig framställning från Kanslirådet G. H. von Koch rörande fastställande av ersättningsbelopp för vård å vissa sjuk- och fattigvårdsanstalter för åren 1931—1935 samt Fattigvårdsstyrelsen under hand anmodats avgiva förberedande utlåtande i ärendet, hade nu från Fattigvårdsstyrelsen inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Anmodad avgiva förberedande utlåtande rörande Kanslirådet G. H. von Kochs underdåniga framställning om fastställande av ersättningsbelopp för vård å vissa sjuk- och fattigvårdsanstalter för åren 1931—1935, får Fattigvårdsstyrelsen i vad det rör sjuk- och vårdavdelningar vid fattigvårdsanstalt i ärendet anföra.

Ett fastställande av dagersättningsbeloppen på samma grundval och efter samma principer, som hittills skett, synes styrelsen innebära rättvisa i största möjliga mån. De föreslagna dagersättningsbeloppen torde också i huvudsak ansluta sig till de verkliga självkostnaderna.

I vissa kommuner torde dock under de senare åren mera omfattande ny- och ombyggnader m. m. av fattigvårdsanstalter förorsakat betydande räntekostnader och därmed avsevärt stegrade vårdkostnader. Vad Västerås stad i detta hänseende beträffar, så uppstår en betydande skillnad mellan självkostnadsbeloppet, som i genomsnitt för hela anstalten för år 1929 utgjorde 4: 07 kr. och de föreslagna ersättningsbeloppen, som utgöra 1: 80 och 2: 50 kr i respektive försörjnings- och sjukvårdsavdelning.

Även om sagda självkostnadssiffra möjligen kan anses för hög och icke stå i skälig proportion till den vård och försörjning, som därför erhålles, så synes dock motiverat att ersättningsbeloppet närmare ansluter sig till självkostnaden. Den högre levnadsstandard, som möjliggöres genom mera tidsenliga såväl vård- som ekonomilokaler torde giva skäl härför, liksom icke heller denna högre standard bör motverkas av allt för lågt fastställda dagavgifter. Särskilt blir ju detta fallet, då en anstalt, ofta till förfång för kommunens egna vårdbehövande, nödgas i stor utsträckning mottaga vårdtagare tillhörande andra kommuner. Det kan ur denna synpunkt framstå såsom önskvärt att även vårdens kvalité i viss mån verkar reglerande vid fastställandet av ersättningsbeloppen.

På grund av vad sålunda anförts får Fattigvårdsstyrelsen sålunda i princip ansluta sig till framställningen i ärendet och tillika hemställa att

även anförda synpunkter i görligaste mån jämväl måtte vinna beaktande.

Västerås den 26 augusti 1930.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.
Ordförande.

Axel Norén."

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning såsom infordrat utlåtande åberopa, vad Fattigvårdsstyrelsen sålunda anfört.

§ 167.

Ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.

Med resolution den 26 nästlidne juli hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande före den 15 oktober 1930 remitterat av särskilda sakkunniga avgiven utredning angående kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.

Stadsfullmäktige beslöto anmoda Beredningsutskottet och Drätselkammaren att i ärendet avgiva förberedande utlåtande.

§ 168.

Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen i staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande augusti hade Magistraten, med åberopande i styrkt avskrift av en av Magistraten avlåten skrivelse till Konungen den 22 i samma månad, varigenom Magistraten för nådig fastställelse underställt den av Stadsfullmäktige den 26 juni 1930 antagna nya lönestaten för borgmästarebefattningen i staden, därvid Magistraten utgått från, att någon ändring ej avsetts uti den i Kungl. brevet den 18 juli 1912, borgmästaren tillförsäkrade semester om en och en halv månad och anslag till semesterarvode utgående med 400 kronor för månad, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte förklara sig intet hava att erinra emot, att bestämmelsen om borgmästarens semester tolkades på sätt som skett i Magistratens underdåniga skrivelse.

Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt Lönenämnden att å Stadsfullmäktiges vägnar i ärendet fatta beslut.

§ 169.

Ang. avsägelse av ledamotskap i stadsfullmäktige.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande augusti hade fabrikören G. H. Kolmodin anhållit om entledigande från uppdraget att vara stadsfullmäktig i Västerås.

Stadsfullmäktige biföllo den gjorda framställningen och beslöto göra anmälan härom till Magistraten i och för röstsammanräkning för utseende av ny Stadsfullmäktigeledamot i den avgångnes ställe.

In fidem:

ERIC PLANTIN.

Justerat den 4 september 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Erik *Falk.* *And. Pers.*

Offentligen uppläst den 4 september 1930, betygar

Ex officio:

Eric Plantin.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 September 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, samt Herrar Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmanson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg, Willebrand, Fru Fellers, Herr Flodell samt Fru Ida Johansson.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Sundström, Pers, Pettersson, Keijser, Hellman, Dahrné och Granér.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 170.

Ang. val av ny ledamot i Stfm.

Föredrogs till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Magistratens protokoll för den 20 september 1930 utvisande att vid företagen röstsammanräkning för utseende av ny ledamot av Stadsfullmäktige efter fabrikören G. H. Kolmodin, som entledigats från uppdraget, till Herr Kolmodins efterträdare för tiden intill 1930 års utgång utsetts Fru Ida Johansson.

Ordföranden hälsade den nya ledamoten välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbeten.

§ 171.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Lundkvist och Edv. Karlsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 172.

Ang. vatten- och gasverksstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1929.

Anmäldes och lades till handlingarne Vatten- och Gasverksstyrelsens med skrivelse från Drätselkammaren den 4 innevarande september till Stadsfullmäktige överlämnade förvaltningsberättelse för år 1929 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 63).

§ 173.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1929.

Med resolution den 8 innevarande september hade Magistraten överlämnat av vederbörande revisorer avgiven berättelse över verkställd granskning av stadens samtliga räkenskaper samt räkenskapen för Strömsholms våg för år 1929 ävensom av Magistraten från vederbörande förvaltningsstyrelser infordrade förklaringar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 64).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Robsahm utan omröstning jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja vederbörande förvaltningar ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattat.

§ 174.

Ang. försäljning av tomter av stadens mark vid Rusthållarevägen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande september hade Drätselkammaren som låtit till tomter indela staden tillhöriga stadsägan N:o 2284, utgörande del av gamla lägenheten Rosendal och belägen invid Rusthållarevägen norr om Stohagsvägen, under framhållande av att en försäljning av dessa tomter på grund av stark efterfrågan vore genomförbar och att det vore av vikt, att spekulanterna bereddes tillfälle att välja emellan olika stadsområden, anhållit, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja tomterna inom ifrågavarande område.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 175.

Ang. gäldande av köpeskilling för tomten N:o 4 i kv. Hubert.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande september hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a. föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för möjliggörande för föreningen att gälda den oguldna köpeskillingen för tomten N:o 4 i kvarteret Hubert, utgörande 11,000 kronor ikläda staden underborgen å ett föreningens lån med personlig borgen av ledamöterna i föreningens styrelse och med ytterligare säkerhet i en inteckning i fastigheten närmast efter inteckningar upp till ett sammanlagt belopp av 196,000 kronor (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 176.

Ang. emottagande av donation.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande september hade Drätselkammaren överlämnat ett meddelande från utredningsmännen uti Ingenjören Hans Borgströms dödsbo, att staden enligt den avlidnes önskan skulle såsom donation erhålla ett belopp av 2,000 kronor att användas för iordningställande av Skenvretsgatan och därvid föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, under uttalande av sin tacksamhet, emottaga donationen till förvaltning av Drätselkammaren och användande för det därmed avsedda ändamålet. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67).

Stadsfullmäktige godkände efter härav tagen del utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 177.

Ang. försäljning av fastigheten N:o 97 västra kv. och annan tomtmark invid Bondegatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville dels godkänna av Drätselkammaren ingånget preliminärt avtal om försäljning av gården och tomten N:o 97 västra kvarteret, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunde vara för staden antagliga, försälja övrig staden tillhörig, inom byggnadskvarteret Kleopatra fallande mark utmed Bondegatan i areal innehållande omkring 298 kvm.

Efter härav tagen del biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 178.

Ang. fråga om anslag till viss utredning för detektiva polisen.

Sedan Magistraten genom resolution den 4 sistlidne juli till Stadsfullmäktige överlämnat Konungens befallningshavandes i länet den 4 juni 1930 meddelade utslag i anledning av besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1927 att avstå en framställning om anslag till gäldande av kostnader för av kriminalpolisen föranstaltad särskild granskning av i konkurs försatta Repslageriaktiebolaget P. E. Erikssons Eftr:s bokföring, genom vilket utslag Konungens befallningshavande undanröjt överklagade stadsfullmäktigebeslutet och visat ärendet åter till Stadsfullmäktige för ny behandling, samt Stadsfullmäktige den 28 nästlidne augusti anmodat Drätselkammaren att i ärendet avgiva yttrande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande september, med förmälan, att Drätselkammaren i anledning av att staden genom Kungl. Maj:ts i dess högsta domstol den 5 april 1930 givna dom efter talan av Repslageriaktiebolagets konkursbo, som till de experter, vilka för utredningen anli-

tats, utbetalat den omtvistade ersättningen, 1,575 kronor, ålagts ersätta konkursboet denna utgift jämte rättegångskostnader, till konkursboet av i innevarande års budget avsatt anslag låtit utanordna det utdömda beloppet, tillhopa 2,141 kronor 19 öre, samt under uttalande, att Drätselkammaren av innehållet i Kungl. Maj:ts omförmälda dom funnit, att domen icke hade en allmännare prejudicerande räckvidd, samt att Drätselkammaren fortfarande hölle på sin åsikt, att det vore oriktigt, att stadskassan såsom regel skulle belastas med utgifter av dylikt slag, utan att direkt beslut härom fattades av den anslagsbeviljande myndigheten, hemställt, att Stadsfullmäktige ville, under anslutning till Drätselkammarens uttalande, låta bero vid den av Drätselkammaren gjorda utbetalningen av det utdömda beloppet. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69).

Efter härav tagen del biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens i ärendet gjorda hemställan.

§ 179.

Ang. anslag till elektriska ledningar inom byggnadsområdet Sofieberg m. fl. fastigheter.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande september på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville ur de tekniska verkens amorteringsfond bevilja ett anslag å 2,500 kronor till utbyggande av elektriskt luftledningsnät för växelström inom byggnadsområdet Sofieberg och angränsande områden, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande september, med överlämnande av berörda till Drätselkammaren ingivna framställning, för egen del tillstyrkt bifall till densamma.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet biföllo stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 180.

Ang. tillstånd för Birger Svensson att försälja explosiva varor.

Sedan Magistraten genom resolution den 16 nästlidne augusti till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en av Fabrikören Birger Svensson i Varberg hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att saluföra explosiva varor av 2:dra klass i sökandens avdelningskontor inom fastigheten N:o 18 vid Stora gatan här i staden samt Stadsfullmäktige den 28 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande september under hänvisning till, att sprängämnesinspektören i sitt handlingarna bifogade yttrande gjort ett bifall till framställningen beroende på, att ett verkligt behov av en dylik handelsrättighet skulle föreligga, samt med

hänsyn till att, då redan förut fem försäljningsställen för explosiv vara av 2:dra klass vore tillfinnandes inom staden, sådant behov icke syntes föreligga, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta avstyrka bifall till framställningen.

Efter av handlingarne tagen del fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hellström beslut i ärendet utan omröstning enligt Beredningsutskottets hemställan.

§ 181.

Ang. tillstånd för C. Lindström och O. M. Hammarström att flytta pilsnerdricksförsäljning.

Genom resolution den 6 innevarande september hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av C. Lindström och O. M. Hammarström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd för sökandena, som erhållit tillstånd att försälja pilsnerdricka i parti och till avhämtning från lokaler i fastigheten N:o 14 vid Slottsgatan här i staden, att flytta dessa försäljningsrättigheter till lokaler i fastigheten N:o 2 B vid Stora gatan här i staden.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera handlingarne till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 182.

Ang. plats för ny köttbesiktningsbyrå.

Från Drätselkammaren hade inkommit följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt på grund av Stadsfullmäktiges bemyndigande den 30 maj 1930 upprättat skriftligt avtal med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget har staden som bekant till bolaget försålt bl. a. kreatursmarknadsplatsen med köttbesiktningsbyråns område, med rätt för staden att på vissa villkor tillsvidare disponera över köttbesiktningsbyrån.

Jämlikt mom. 12 i berörda avtal har bolaget uppsagt stadens dispositionsrätt till byrån.

I anledning härav hava åtgärder vidtagits för utredning av frågan om uppförande av ny köttbesiktningsbyrå till en början av förklarliga skäl i främsta rummet omfattande fastslående av lämplig plats för densamma.

Detta sistnämnda utredningsarbete har till en början inriktats på byråns förläggande till kvarteret Nimrod, den s. k. gamla gasverkstomten. Emellertid har Drätselkammaren med hänsyn till att en upplåtelse av mark för byrån inom angivna kvarter icke skulle stå i god överensstämmelse med utnyttjandet av intilliggande tomtmark för annat byggnadsändamål, ansett sig icke kunna förorda upplåtelse inom detta kvarter, utan har Drätselkammaren överlämnat till Hälsovårdsnämnden an-

tingen att utvälja en av tre andra föreslagna platser nämligen å området norr om tennishallen invid Köpingsvägen, tomten n:o 4 inom kvarteret Gude samt å förutvarande regementsområdet invid Pilgatan eller att eventuellt uttala sig för annan mark, som Hälsovårdsnämnden kunde finna för ändamålet lämplig.

I skrivelse till Drätselkammaren den 18 innevarande månad, vilken skrivelse jämte därvid fogat utdrag av Hälsovårdsnämndens protokoll för den 17 september 1930 här bifogas, har Hälsovårdsnämnden såsom lämplig plats förordat mark å förutvarande regementsområdet invid Pilgatan, närmare angivet inom byggnads kvarteret Dolken.

Då det framgår av Hälsovårdsnämndens protokoll, att meningarna om lämplig förläggningsplats för köttbesiktningsbyrån varit mycket delade, har Drätselkammaren ansett lämpligt att, innan ytterligare arbete nedlägges på frågans utredning, Stadsfullmäktige bestämma vart byrån skall förläggas, och får Drätselkammaren därför med överlämnande av handlingarna i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut huruvida hinder möter för upplåtelse av mark för ändamålet å det av Hälsovårdsnämnden förordade området vid Pilgatan.

Västerås den 18 september 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.
v. Ordf.

Eric Plantin".

Vid skrivelsen funnos fogade:

dels en skrivelse till Drätselkammaren från Hälsovårdsnämnden så lydande:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Drätselkammaren ansett sig icke kunna förorda att för ny köttbesiktningsbyrå upplåtes mark inom byggnadskvarteret Nimrod på sätt som Hälsovårdsnämnden tidigare hemställt, har Drätselkammaren genom beslut vid sammanträde den 12 innevarande september till Hälsovårdsnämnden återremitterat frågan om lämplig plats å staden tillhörig mark för ny köttbesiktningsbyrå.

Vid sammanträde den 17. innevarnade månad har Hälsovårdsnämnden ånyo behandlat detta ärende.

Inom Nämnden framställdes härvid tvenne yrkanden, *dels* att Nämnden skulle såsom plats förorda förutvarande regementsområdet invid Pilgatan (å bilagd karta angivet med N:o 2), *dels ock* tomten N:o 4 inom kvarteret Gude (angiven såsom N:o 4).

Genom verkställd omröstning beslöt Nämnden med dess ordförandes utslagsröst godkänna det första yrkandet och alltså såsom lämplig plats föreslå förutvarande regementsområdet invid Pilgatan.

Den återremissen bilagda kartan återställes härmed.

Västerås den 18 september 1930.

För Hälsovårdsnämnden:
VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin."

dels ock följande utdrag av Hälsovårdsnämndens protokoll.

"Utdrag av protokoll, hållet vid Hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 17 september 1930.

§ 205.

Till Hälsovårdsnämnden hade inkommit en så lydande skrivelse:

'Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Drätselkammaren har vid behandling den 12 innevarande månad av frågan om anvisande av staden tillhörig mark såsom plats för ny köttbesiktningsbyrå ansett sig icke kunna förorda att härför upplåtes mark inom byggnadskvarteret Nimrod men väl att endera av övriga ifrågasatta platser härför utväljas. Dessa platser äro området norr om tennishallen invid Köpingsvägen, tomten N:o 4 inom kvarteret Gude samt å förutvarande regementsområdet antingen invid Pilgatan eller väster om vägen till nya gasverket.

Platserna äro angivna å bifogade karta.

Drätselkammaren har härom velat lämna Hälsovårdsnämnden meddelande för att sätta Hälsovårdsnämnden i tillfälle uttala sig för endera av dessa platser eller eventuellt annan som Hälsovårdsnämnden kan för ändamålet finna lämplig.

Västerås den 16 september 1930.

För Drätselkammaren:
THEOFIL ÖBERG.

Ragnar Tenow.'

Under den diskussion, som i anledning av den inkomna skrivelsen uppstod, yrkades det av Herr Eklund med instämmande av Herr Ordföranden och Herr Wass att Hälsovårdsnämnden skulle som lämplig plats förorda förutvarande regementsområdet invid Pilgatan, dels av Herr Jonsson, i vilkens yrkande Herr vice Ordföranden och Herr Oest förenade sig, att Nämnden skulle som plats förorda tomten N:r 4 inom kvarteret Gude.

Efter framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöt Hälsovårdsnämnden genom omröstning med 3 röster och Herr Ordförandens utslagsröst avgivna för Herr Eklunds yrkande mot 3 röster avgivna för Herr Jonssons yrkande, godkänna vad Herr Eklund i ärendet yrkat och alltså såsom lämplig plats för ny köttbesiktningsbyrå förorda förutvarande regemenstområdet invid Pilgatan.

Mot Hälsovårdsnämndens förberörda beslut anmälde Herrar Thunström, Oest och Jonsson avvikande mening under avgivande av följande skriftliga reservation:

'Mot Hälsovårdsnämndens beslut att förorda plats på förutvarande regementsområdet för nya köttbesiktningsbyrån få vi, Karl Thunström, Otto Oest och Martin Jonsson anmäla vår avvikande mening. Genom beslutet, som fattades med tre röster mot tre, synes oss frågan icke ha fått en fullt lycklig lösning. Hälsovårdsnämnden har vid ett föregående beslut, då gamla gasverkstomten föreslogs, uttalat sig för att byrån bör ha ett centralt läge och vi äro fortfarande av den åsikten att den icke bör förläggas i någon utkant av staden. I andra städer har man sökt få köttbesiktningen förlagd så nära saluhall som möjligt. Att förlägga den långt ut vid Pilgatan, som redan förut är starkt trafikbelastad och där möjlighet till parkering knappast kan tillåtas, finna vi mindre välbetänkt. Platsen ifråga är mycket värdefull och säkerligen långt mera lämplig och begärlig för annat ändamål, därest en fortsatt bebyggelse längs Pilgatans södra sida över huvud taget är något eftersträvansvärt önskemål, något som ur stadsplanesynpunkt torde kunna starkt ifrågasättas. Därest plats för byrån icke kan beredas inpå gamla gasverksområdet bakom busstationen, så vilja vi förorda en av Drätselkammaren jämväl föreslagen tomt i kvarteret Gude N:o 4 emellan Kopparbergsvägen och Ringvägen.'

Som ovan.

In fidem:
ERIC PLANTIN.

Justerat:
Victor Åsberg."

Efter föredragning av ovanintagna handlingar uppstod en stunds överläggning, varunder dels Herrar Eklund, Wass och Edv. Karlsson yrkade bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Fjellander, med vilken Herrar Engdahl och Nelson förenade sig, yrkade återremiss av ärendet till Drätselkammaren för förnyat utlåtande, varjämte Herr Bäckman yttrade sig utan särskilt yrkande och Herr t. f. Borgmästaren uttalade sig för Drätselkammarens hemställan.

Vid först framställd proposition å återremissyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till avgörande, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning nu avgöra frågan. Härefter biföllo Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 26 ja emot 10 nej, vilka avgåvos för avslag, Drätselkammarens i ärendet gjorda framställning.

§ 183.

Ang. anslag till nykterhetskurs i Västanfors

Föredrog Herr Ordföranden för vederbörlig behandling av Stadsfullmäktige en till honom ankommen, till Stadsfullmäktige ställd skrivelse, dagtecknad i augusti 1930, från Centralförbundet för nykterhetsundervisning och bestyrelsen för en tillärnad nykterhetskurs i Västanfors år 1931 med hemställan om anslag från Västerås stad till denna nykterhetskurs.

Stadsfullmäktige beslöto remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 184.

Ang. indelning av staden i folkräkningsdistrikt och val av kommunalombud.

Från Beredningsutskottet hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med mantalsskrivningen för år 1931 skall jämlikt Kungl. förordning av den 23 maj innevarande år (Svensk författningssamling 1930 N:o 171) allmän folkräkning i riket företagas och är i avseende härå föreskrivet, att Länsstyrelse skall för varje kommun fastställa det minsta antal av de i § 7 mom. 1 mantalsskrivningsförordningen omförmälda kommunalombud, som bör för kommunen väljas med hänsyn till ombudens befattning med folkräkningen, kommunen obetaget att därutöver välja det ytterligare antal, som befinnes erforderligt samt att den väljande myndigheten — i stad Stadsfullmäktige — före valet av dylika ombud skall hava beslutat om kommunens indelande i folkräkningsdistrikt, ett för varje ombud och pastor hava föreslagit ombud (§ 6 i förordningen).

I skrivelse till Magistraten, som med dess resolution den 23 innevarande månad överlämnats för kännedom till Stadsfullmäktige, har Konungens befallningshavande med stöd av nyss angiven paragraf i förordningen fastställt minsta antal kommunalombud till 8 därvid beräknats att minst ett ombud bör väljas för vart och ett av följande folkräkningsdistrikt, nämligen:

Norra kvarteret, norra utgårdarna, södra kvarteret, södra utgårdarna, västra kvarteret, västra utgårdarna, S:t Ilians f. d. socken och Lundby f. d. socken.

Vidare har pastor i staden, Domprosten Fr. Fåhræus, i anslutning till detta beslut och med tanke på, att någon eller några av de förut av Stadsfullmäktige utsedda mantalsskrivningsombuden skulle kunna anlitas för folkräkningen, föreslagit, att till kommunalombud särskilt för folkräkningen måtte utses nedan angivna sju personer:

På grund av ärendets brådskande beskaffenhet — mantalsskrivningen skall påbörjas under nästkommande månad — har beredningsutskottet utan att avvakta remiss upptagit ärendet till förberedande behandling och får Beredningsutskottet, under hänvisning till bilagda avskrift av § 7 i förordningen, som anger kommunalombudens funktioner i avseende å folkräkningen, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att staden skall indelas i åtta folkräkningsdistrikt nämligen: Norra kvarteret, norra utgårdarna, södra kvarteret, södra utgårdarna, västra kvarteret, västra utgårdarna, S:t Ilians f. d. socken och Lundby f. d. socken samt att till kommunalombud för folkräkningen förutom förut utsedda kommunalombud vid mantalsskrivningen välja följande av pastor i församlingen föreslagna personer, nämligen: Fanjunkarne K. A. Jansson, Sommarro och K. A. Lindholm, Haga, Löjtnanten G. S. Gustafsson, Sommarro, Bokföraren O. Hj. Jonsson, Hammarby stadshage 164, f. Köpmannen Sv. Svensson, Herrgärdsgatan 4, Bokföraren Tage Jonsson, Skultunavägen 8 och Byggmästaren K. A. Darnell, Västmannagatan 26.

Västerås den 25 september 1930.

För Beredningsutskottet:
CARL HELLSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav samt tagen del av de vid skrivelsen fogade handlnigarne biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hellström Beredningsutskottets förslag beträffande stadens indelning i folkräkningsdistrikt, varefter med acklamation till kommunalombud för folkräkningen förutom förut utsedda ombud vid mantalsskrivningen utsågos de av Beredningsutskottet föreslagna personerna.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 september 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Alb. Lundkvist. Edv. Karlsson.

Offentligen uppläst den 30 september 1930, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 Oktober 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Hammer, Pettersson, Leontein, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Dahrné, Melin, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmanson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Eriksson, Lundberg, Willebrand, Fru Fellers, Herr Flodell och Fru Johansson.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Hiersemann, Fru Grönberg, Herrar Johansson och Liljeblad.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 185.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Johansson och Herr Flodell att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 186.

Ang. beräknande av tjänsteår i vissa fall efter uppnådd pensionsålder.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta medgiva Lönenämnden befogenhet att vid pensionering av stadens befattningshavare och arbetare under en tid av tre år, räknat från och med år 1930, tillämpa ett kompletterande tillägg till vad som i av Stadsfullmäktige antagna pensionsbestämmelser vore bestämt om kvarstående i tjänst efter uppnådd pensionsålder och att sådan tjänstetid ej finge räknas till godo såsom tjänsteår för erhållande av pension, av innehåll, att nu i pensionsåldern varande befattningshavare och arbetare, som redan i reglementsenlig ordning medgivits kvarstå i tjänst eller nu anmälts till avsked, och sådana anställda, som under sagda tre år uppnådde pensionsåldern och likaledes medgåves rätt att kvarstå i tjänst, skulle vid pensionering få räkna sig till godo tjänstetid efter uppnådd pensionsålder sålunda, att vid avgång under år 1930 denna tid skulle

utgöra intill tre år, vid avgång under år 1931 intill två år och vid avgång under år 1932 intill ett år.

Efter föredragning härav yrkade dels Herrar Bäckman, Granér, Engdahl, Keijser, Gelin, Wass, Pers, Hedberg, Thyresson och Fjellander bifall till Lönenämndens förslag, dels ock Herrar C. V. Karlsson och Hellman avslag å förslaget.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Lönenämndens förslag.

§ 187.

Ang. sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) hade Lönenämnden, på anförda grunder och under åberopande av framställning i ärendet från Brandstyrelsen, m. fl. handlingar, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta sammanföra ej mindre befattningen som 2:dre brandmästare med befattningen som 1:ste brandmästare under gemensam tjänstebenämning brandmästare, med uppflyttning av befattningen som 2:dre brandmästare i 29:de lönegruppen i gällande lönestat, än även befattningarne som 2:dre brandförman och maskinist med befattningen som 1:ste brandförman under gemensam tjänstebenämning brandförman med uppflyttning av de två förstnämnda befattningarne i 26:te lönegruppen, ävensom att dessa ändringar skulle träda i kraft den 1 januari 1931.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning vad sålunda föreslagits.

§ 188.

Ang. understöd åt baderskan E. Tärnlund vid varmbadbuset.

Med överlämnande av en framställning i ärendet från badhusstyrelsen hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hemställt, att Stadsfullmäktige ville tilldela f. baderskan Henny Tärnlund ett årligt understöd av 300 kronor, varå ej skulle utgå något dyrtidstillägg, att bestridas av uttaxerade medel i varmbadhusets budget.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda hemställan.

§ 189.

Ang. pensionering av änkan efter f. renhållningsarbetaren Emanuel Andersson.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 73) hade Lönenämnden i anledning av en framställning i ämnet från Lantegendomsnämnden föreslagit, att Stadsfull-

mäktige ville medgiva Lönenämnden rätt att, med tillämpning av reglementet för pensionering av stadens befattningshavare, tillerkänna änkan efter f. renhållningsarbetaren Emanuel Andersson, vilken pensionerats före tillkomsten av sagda reglemente, från dagen för mannens dödsfall en årlig pension av 732 kronor.

På yrkande av Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Lönenämndens förslag.

§ 190.

Ang. återbesättande av maskinistbefattningen vid varmbadhuset.

Under tillstyrkande av en framställning i ämnet från Badhusstyrelsen hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne september föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara Badhusstyrelsen berättigad att vid nuvarande innehavarens av befattningen som maskinist vid varmbadhuset förestående avgång ur tjänsten utse ny innehavare av befattningen.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning av handlingarne på yrkande av Herr Bäckman beslut i ärendet enligt Lönenämndens förslag.

§ 191.

Ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

En såsom egen motion av Herrar Pers, Lundkvist, Falk och Granér upptagen framställning från Västmanlands Fornminnesförening om understöd till föreningens verksamhet, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk remittera till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 192.

Ang. anslag till nykterhetskurs i Västanfors.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från Centralförbundet för nykterhetsundervisning och bestyrelsen för en tillärnad nykterhetskurs i Västanfors år 1931 med hemställan om anslag från Västerås stad till denna nykterhetskurs, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 250 kronor att utgå av det anslag för diverse och oförutsedda behov, som komme att avsättas i nästkommande års budget.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 193.

Ang. villkor för leverans

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 nästlidne september hade Vat-

av elektrisk energi till centrallasarettet och tuberkulossjukhuset.

ten- och Gasverksstyrelsen på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville medgiva styrelsen rätt att med vederbörande träffa avtal om utlämnande av elektrisk ström till centrallasarettet och tuberkulossjukhuset i Västerås efter följande grunder:

1:o) Uppmätning av strömmen skall ske på högspänningssidan.

2:o) För densamma betalas ett grundpris av 80 kronor per maximal kilowatt och år,

3:o) samt ett förbrukningspris av:

10 öre kw.-tim för de första 60,000 kw.-tim.
4 öre kw.-tim för de följande 50,000 kw.-tim.
3,5 öre kw.-tim. för de följande 50,000 kw.-tim.
3 öre kw.-tim. för all ström därutöver.

4:o) Till grund för beräkning av maximalbelastningen skall på sätt i taxa 1 föreskrives läggas medelvärdet av årets 4 högsta månadsavläsningar,

5:o) Sjukhusen skola tillgodose hela sitt behov av elektrisk ström från Västerås stad.

6:o) Uppgörelsen skall gälla med en ömsesidig 1-årig uppsägningstid, räknat från den 1 januari varje år.

Drätselkammaren hade i häröver avgivet yttrande den 2 innevarande oktober tillstyrkt Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning beslut enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

§ 194.

Ang. omläggning av vattenledning genom stora torget och Smedjegatan till Vasagatan.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 nästlidne september på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för omläggning av vattenledningen mellan Köpmangatan och Vasagatan utefter södra sidan av Stora torget och i Smedjegatan anvisa ett anslag av 3,100 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond, hade Drätselkammaren, till vilken framställningen överlämnats, med skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande oktober underställt densamma Stadsfullmäktiges prövning och därvid tillstyrkt vad Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76).

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herrar Engdahl och Keijser utan omröstning det sålunda framställda förslaget.

§ 195.

Ang. förstärkning av musikanslaget.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 77) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för förstärkning av det för innevarande år beviljade anslaget till friluфts- och folkkonserter anvisa ytterligare 500 kronor att utgå av det i 1930 års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda framställning.

§ 196.

Ang. tilläggsanslag till planteringarnas underhåll.

Med överlämnande av en skrivelse från Planteringsnämnden, däri Nämnden, under hänvisning till att stadens trädgårdsarbetare genom avtal fått sina timlöner höjda och att denna höjning, som trätt i kraft den 1 januari innevarande år, komme att föranleda utgifter utöver i budgeten för planteringarne beräknade, anhållit, att Stadsfullmäktige ville för dessa ökade utgifters täckande anvisa ett tilläggsanslag å 4,000 kronor, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bifalla berörda framställning med det tillägg, att anslaget skulle utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stdasfullmäktige utan omröstning vad Planteringsnämnden och Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 197.

Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 78) hade Drätselkammaren, med överlämnande av till ärendet hörande och i skrivelsen åberopade handlingar föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta dels att i huvudsak godkänna såväl de i en skrivelsen vidfogad P. M. uppdragna riktlinjerna för täckande av kostnaderna för färdigställandet av den nya idrottsplatsen vid Kristiansborg som ock ett skrivelsen jämväl bilagt förslag till stadgar för en ekonomisk förening u. p. a., vilken skulle övertaga förvaltningen och skötseln av idrottsplatsen, i följd varav stadens insats i föreningen bestämdes till 74,830 kronor 55 öre, dels ock att anvisa för täckande av utav staden utgivna avbetalningar å ett lån till idrottsplatsen 7,125 kronor 69 öre samt för utfyllande utöver vad som skulle utgå av tidigare beviljade anslag av det lån å 75,000 kronor, som staden skulle tillhandahålla

för ifrågavarande ändamål, 68,034 kronor 24 öre, eller tillhopa 75,159 kronor 93 öre att utgå av tillgängliga medel och, i den mån återbetalning härav ej komme att ske av idrottsplatsrörelsen, framdeles täckas av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel.

Under överläggningen härom yrkades av Herrar Bäckman, Engdahl, Granér, Pers och Keijser bifall till Drätselkammarens förslag, varefter Stadsfullmäktige vid framställning av proposition härå och å frågan om avslag å framställningen utan omröstning till alla delar godkände Drätselkammarens förslag.

På förslag av Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige härefter uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag angående det val, som med anledning av nyss omförmälda beslut skulle företagas.

§ 198.

Ang. anslag i anledning av påbjuden folkräkning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79) hade Drätselkammaren anhållit, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av de särskilda kostnader, som förväntades bliva förbundna med den i samband med mantalsskrivningen för år 1931 påbjudna folkräkningen utöver för mantalsskrivningskostnaderna redan anslagna medel, anvisa ett tilläggsanslag å förslagsvis 4,300 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 199.

Ang. förklaring i anledning av änkefru Åhfeldts testamenten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80) hade Drätselkammaren, under hänvisning till en därvid fogad skrivelse från utredningsmannen i dödsboet efter änkefru Louise Åhfeldt, född Tössberg, vari lämnats närmare redogörelse för av fru Åhfeldt upprättade testamenten samt den brist på överensstämmelse, som förelåg emellan dem i visst hänseende, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville enligt utredningsmannens framställning förklara sig för stadens del godkänna, att ett i Fru Åhfeldts testamente av den 6 juli 1908 gjort förordnande angående överlämnande till Västerås stad av den s. k. Oresstugan och 10,000 kr. för beredande av tillfälle till sommarvistelse för fattiga och klena barn skulle vara upphäft genom hennes förordnande i testamente av den 2 september 1920 av innehåll, att av kvarlåtenskapen 10,000 kronor skulle tillfalla barnhemmet i Västerås.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 200.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ang. anslag till maskin för tekniska skolans verkstadsskola.

I skrivelse till Drätselkammaren, som här bifogas, har styrelsen för Västerås skolor för yrkesundervisning begärt medgivande av Stadsfullmäktige att för komplettering av utrustningen i verkstadsskolan för elektromekaniker få inköpa en s. k. kipphyvel och har härvid meddelat, att utgiften, beräknad till omkring 2,000 kronor, icke skulle behöva föranleda särskilt anslag, enär härför funnes tillgängliga besparade medel i budgeten för skolan samt statsbidrag.

Med hänsyn härtill och till behovet av ett fullständigande av skolans utrustning, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta medgiva styrelsen inköpa hyveln i fråga för en köpeskilling av förslagsvis 2,000 kronor att till den del denna ej kan bestridas genom statsbidrag täckas av besparade medel i innevarande års budget för skolorna.

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow".

jämte den däri åberopade framställningen av följande lydelse:

"Till Drätselkammaren, Västerås.

För komplettering av utrustningen till verkstadsskolan för elektromekaniker anser styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning det vara i hög grad önksvärt att en s. k. shapingmaskin — kipphyvel — inköpes. Maskin för järnbearbetning medelst hyvling saknas för närvarande i skolans utrustning. Infordrade preliminära offerter visa, att kostnaden för en lämplig maskin blir cirka 2,000:— kronor. I staten för innevarande år har emellertid på motsvarande anslagspost (4 Ec 3) icke upptagits så stort belopp, att det här ifrågasatta inköpet kan göras. Å andra sidan visar ett preliminärt överslag av skolornas utgifter och in-

komster för året, att det ifrågasatta inköpet torde kunna göras, utan att det av staden för budgetåret beräknade anslaget till skolorna behöver helt anlitas. Härtill bidrager att statsbidrag med halva anskaffningsbeloppet kan påräknas.

Styrelsen får på grund av det ovan anförda vördsamt anhålla

att Drätselkammaren måtte föreslå Stadsfullmäktige att styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning under innevarande år får för ett beräknat belopp av ungefär 2,000: — kronor till verkstadsskolan för elektromekaniker inköpa en shapingmaskin, trots att den motsvarande utgiftspostens beräknade storlek därigenom överskrides med ungefär det angivna beloppet.

Västerås den 14 oktober 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.
Ordf. i styrelsen.

Folke Ericsson."

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Drätselkammaren i förevarande ärende hemställt.

§ 201.

Ang. förmedling av lån ur stadens bostadslånefond.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81) hade Drätselkammaren i anledning av en cirkulärskrivelse från statens byggnadsbyrå hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels upptaga ett lån å intill 50,000 kronor ur statens bostadslånefond att utlämnas till enskilda byggnadsföretagare i den ordning, Kungl. Kungörelsen den 23 maj 1930 stadgade, *dels ock* bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande, att å stadens vägnar utfärda erforderliga låne- och andra förbindelser för lånets utbekommande samt att handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som funnes omförmälda i förenämnda kungörelse.

Stadsfullmäktige fattade på yrkande av Herr Bäckman och sedan Herrar Widén och Pers yttrat sig utan yrkande, utan omröstning beslut i ärendet enligt Drätselkammarens förslag.

Beslutet förklarades genast justerat.

§ 202.

Ang. inköp av mark för vidgning av Malmabergsgatan.

Föredrogs och bifölls utan omröstning på yrkande av Herr Bäckman följande av Drätselkammaren gjorda framställning.

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Malmabergsgatan skall enligt föreliggande förslag till reglering vidgas i sträckningen mellan Nybomsgatan och Frejagatan. Nu hava ägarne av utefter denna gatusträckning belägna fastigheterna stadsägorna N:ris 1951 och 1955 erbjudit staden inlösa den för denna vidgning erforderliga marken av dessa stadsägor, utgörande av resp. omkring 185 och 170 kwm.

Då någon skyldighet för dessa markägare att utan ersättning avstå mark för vidgning icke föreligger och vidgningen nu kan genomföras enligt för staden antaglig uppgörelse — Drätselkammaren avser att till grund härför lägga taxeringsvärdet — hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, förvärva markområdena ifråga.

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow".

§ 203.

Ang. tillstånd för staden att gälda anslag med lånemedel samt ändrat sätt att gälda anslag till viss ledningsanläggning.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlnigar N:o 82) hade Drätselkammaren överlämnat avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. Finansdepartementet den 26 september 1930, innehållande Kungl. Maj:ts medgivande för staden att genom upptagande av amorteringslån bestrida vissa av Stadsfullmäktige beslutade utgifter samt i anledning därav att enligt samma skrivelse Kungl. Maj:t avslagit stadens ansökan i vad den avsåg rätt att förmedelst amorteringslån täcka ett den 30 augusti 1928 av Stadsfullmäktige anvisat anslag å 6,230 kronor för framdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar till östligaste delen av Stensborgsområdet, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att berörda utgift i stället skulle bestridas ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Stadsfullmäktige biföllo efter härav tagen del utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 204.

Ang. tillstånd för G. Lindström och M. Hammarström att idka handel med pilsnerdricka i fastigheten n:o. 2 B vid Stora gatan

Sedan Magistraten genom resolution den 6 nästlidne september infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av C. Lindström och O. M. Hammarström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd för sökandena, vilka förut erhållit tillstånd att försälja pilsnerdricka i parti och till avhämtning från lokaler i fastigheten N:o 14 vid Slottsgatan här i staden, att flytta dessa försäljningsrättigheter till lokaler i fastigheten N:o 2 B vid Stora gatan härstädes samt Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september beslutat remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande utlåtande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober anfört följande:

"Framställningen avser dels rätt att idka partihandel med pilsnerdricka, dels att försälja pilsnerdricka till avhämtning. Beträffande den förstnämnda rätten tillstyrker Nämnden bifall till densamma. Enligt Konungens befallningshavandes tillstånd den 25 september 1925 hava sökandena hittills haft tillstånd att utan någon inskränkning till avhämtning försälja pilsnerdricka. Denna försäljning har tillgått så, att kunder dels själva avhämtat pilsnerdricka, dels fått rekvirerad vara till sig hemsänd. Beträffande försäljning till avhämtning av pilsnerdricka är det tydligt, att yttrande från Nykterhetsnämnden i denna fråga nu och för framtiden måste avgivas med hänsynstagande till vad i Stadsfullmäktige förekommit vid avgörande av A.-Bol. Joh. Edlings framställning att i fastigheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan här i staden få försälja pilsnerdricka till avhämtning och att Nykterhetsnämnden sålunda enbart med hänsyn härtill skulle avstyrka bifall till här föreliggande framställning. Då emellertid härtill kommer, att handlanden Axel Broman innehar rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka inom fastigheten Stora gatan 2 C, belägen omedelbart intill de lokaler, där sökandena önska utöva sin försäljningsrätt, och sålunda i detta fall intet behov föreligger av den nu begärda försäljningsrätten, föreligga ytterligare skäl för Nämnden att avstyrka bifall till framställningen.

Beträffande slutligen frågan om rätt för sökandena att till kunder hemsända rekvirerad vara, finnes, enligt nykterhetsnämndens åsikt, då det allmänna nykterhetstillståndet inom staden icke röner inflytande av en sådan rättighet, ingen anledning att beröva sökandena den rätt, som de i förevarande avseende tidigare innehaft.

Nykterhetsnämnden får sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville dels tillstyrka att C. Lindström och O. Hammarström beviljas tillstånd

ej mindre att idka partihandel med pilsnerdricka än även att efter rekvisition i vanlig ordning till köpare hemsända och i deras respektive bostäder avlämna pilsnerdricka".

Efter föredragning härav yrkade dels Herr Wass, med instämmande av Herrar Engdahl och Hult, att sökandenas framställning måtte av Stadsfullmäktige tillstyrkas i hela dess omfattning, dock endast för en tid av tre år, dels ock Herr Edv. Karlsson återremiss av ärendet till Nykterhetsnämnden för förnyat yttrande.

Efter överläggningens slut framställdes först proposition å återremissyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville nu avgöra ärendet, varvid Stadsfullmäktige utan omröstning beslöto i dag företaga ärendet till slutligt avgörande. Vid härefter framställd proposition å Nykterhetsnämndens förslag och Herr Wass' yrkande fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet enligt sistnämnda yrkande.

§ 205.

Ang. tillstånd för Västerås Nya Bryggeri Hugo Andersson & C:o att idka handel med pilsnerdricka i fastigheten N:o 4 A. Västgötegatan.

Sedan Magistraten genom resolution den 2 innevarande oktober till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av Västerås Nya Bryggeri, Hugo Andersson & C:o, här i staden hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan att, sedan firman övertagit en av Carl Johnson och John T. Löfström i fastigheten N:o 4 A vid Västgötegatan här i staden under firma Mineralvattenfabriken Källan bedriven vattenfabriksrörelse, jämväl få å sökandefirman överflyttat det tillstånd, som de förutvarande ägarne haft att idka partihandel med pilsnerdricka samt till kunder hemsända rekvirerad sådan vara, hade Nykterhetsnämnden, som tagit ärendet under förberedande behandling, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande oktober anfört följande:

"Då firman Västerås Nya Bryggeri, Hugo Andersson & C:o, förut har rätt att från sitt tillverkningsställe, bryggeriet, försälja pilsnerdricka, finner Nykterhetsnämnden obehövligt att firman beviljas tillstånd att å annan plats i staden idka partihandel med och i detalj försälja pilsnerdricka, även om detta tillstånd endast skulle innebära rättighet för firman att efter rekvisition i vanlig ordning till köpare hemsända och i deras respektive bostäder avlämna pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del avstyrka bifall till framställningen."

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Hult, med instämmande av Herrar Robsahm, Hellman och Engdahl, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka ansökningen, dels ock Herr Edv. Karlsson, att Stadsfullmäktige måtte enligt Nykterhetsnämndens förslag avstyrka densamma, varjämte Herrar Wass, Bäckman och t. f. borgmästaren yttrade sig utan

yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 21 nej emot 11 ja, avgivna för Nykterhetsnämndens förslag, att tillstyrka den föreliggande ansökningen.

§ 206.

Ang. återbesättande av två ledigblivna befattningar som renhållningsarbetare.

Sedan Lantegendomsnämnden i skrivelse den 13 sistliden juni hemställt, att Stadsfullmäktige ville lämna Nämnden medgivande att återbesätta två genom de förutvarande befattningshavarnes avgång med pension ledigblivna befattningar som ordinarie renhållnnigsarbetare, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 nästlidne september såsom eget yttrande i ärendet hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Lantegendomsnämndens framställning.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 207.

Ang. yttrande rör. ombildning av allmänna läroverket härstädes till högre samläroverk.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 sistlidne juli, som inkommit till Stadsfullmäktiges expedition den 28 innevarande oktober, hade Länsstyrelsen i anledning därav, att Konungens befallningshavande uti nådigt brev den 27 juni 1930 anbefallts att från Stadsfullmäktige inhämta och till Kungl. Maj:t överlämna yttrande, utvisande huruvida och i sådant fall från vilken tid Västerås stad ville åtaga sig av Riksdagen föreskrivna villkor för ombildning av högre allmänna läroverket i Västerås till högre samläroverk, anmodat Stadsfullmäktige att avgiva och till Konungens befallningshavande inkomma med yttrande i angivna hänseende.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att avgiva förslag rörande tillsättande av en särskild delegation för förberedande behandling av den föreliggande frågan.

§ 208.

Ang. avsägelse och val av ett ombud vid mantalsskrivningen och folkräkningen innevarande år.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Beredningsutskottet sedan Pastor i församlingen meddelat, att Bokföraren O. Hj. Jonsson, som av Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september utsetts till ombud vid årets mantalsskrivning och folkräkning avsagt sig uppdraget, enligt Pastors därom framställda förslag hemställt, att Stadsfullmäktige till ombud i Jonssons ställe ville utse Tjänstemannen C. W. Forslund.

Efter godkännande av den gjorda avsägelsen valde Stadsfullmäktige

med acklamation til ombud för nu pågående mantalsskrivning och folkräkning Tjänstemannen C. W. Forslund.

§ 209.

Föredrogs följande från Byggnadsnämnden inkomna framställning: *Ang. stadsplaneändring inom kv. Karolina.*

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren i staden har hos Byggnadsnämnden anhållit, att Byggnadsnämnden ville lämna sin medverkan till genomförandet av sådan ändring i den för staden gällande stadsplanen i avseende å byggnadskvarteret Karolina, att kvarterets södra gräns skulle rätas ungefär i flukt med Bondegatans norra gatulinje samt att i samband härmed den å stadsplanen nu utlagda förgården emot den öppna platsen söder om kvarteret skulle försvinna, allt på sätt närmare angivits å en av Stadsingenjören Gösta Smitt upprättad karta.

Sedan förslaget behandlats enligt Kungl. Kungörelsen den 31 augusti 1907 angående bestämmelser i fråga om behandling av förslag till stadsplan och tomtindelning utan att under denna behandling någon erinran emot förslaget försports, får byggnadsnämnden härmed överlämna detsamma till Stadsfullmäktige och därvid såsom eget yttrande i ärendet föreslå, att Stadsfullmäktige vid det förhållande, att förslaget medför en fördelaktigare fasadlinje emot förenämnda öppna plats och en bättre anslutning av norra gränsen för denna senare till Bondegatan, ville besluta godkänna den ändring i stadsplanen, förslaget innebär, ävensom giva Byggnadsnämnden i uppdrag, att hos vederbörande myndighet begära fastställelse å detta beslut.

Västerås den 6 oktober 1930.

För Byggnadsnämnden:
VICTOR ÅSBERG.
Ragnar Tenow".

samt den däri åberopade skrivelsen från Drätselkammaren, så lydande:

"Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Drätselkammaren i Västerås anhåller härmed att Byggnadsnämnden ville vidtaga åtgärder för genomförande av den ändring i stadsplanen

beträffande byggnadskvarteret Karolina och den ändring i tomtindelningen för detta kvarter, som framgår av bifogade karta. Förslaget avser bibehållande av förgård mot Djäknebergsgatan samt slopandet av förgården mot Bondegatan.

Västerås den 1 mars 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige godkände efter yttrande av Herr t. f. borgmästaren utan omröstning till alla delar det av Byggnadsnämnden framställda förslaget.

§ 210.

Ang. uppförande av ny sång- och musikestrad i stadsparken.

En av Herrar Lindberg och Lundkvist vid sammanträdet avgiven motion angående utredning om uppförande av en ny sång- och musikestrad i Vasaparken, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Lindberg remittera till Planteringsnämnden och Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 november 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ida Johansson. *C. F. Flodell.*

Offentligen uppläst den 4 november 1930, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 November 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Hammer, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Lantmanson, Gelin, Edvin Andersson, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Willebrand, Fru Fellers och Herr Flodell.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Hierseman, Dahrné, Granér, Eriksson, Lundberg och Fru Ida Johansson.

Närvarande å Magsitratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 211.

Minnesord efter Häradshövding Max Schenström.

Vid öppnandet av sammanträdet erinrade ordföranden om, att Stadsfullmäktiges förutvarnade mångårige ledamot och ordförande Häradshövdingen Max Schenström under gårdagen avlidit samt uttalade Stadsfullmäktiges och stadens tacksamhet för den bortgångnes intresserade och betydelsefulla arbete i hans ovannämnda uppdrag till stadens bästa.

§ 212.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Fellers och Herr Willebrand att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 213.

Ang. anordnande av vägvisare inom staden.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 mars 1927 till Drätselkammaren och Trafikkommittén för utlåtande remitterat en från Magistraten inkommen hemställen om ett anslag å 2,000 kronor för anordnande inom Västerås stad av vägvisare enligt Kungl. Automobilklubbens system, hade såväl Drätselkammaren som Trafikkommittén, Drätselkammaren i skrivelse den 7 april 1927 och Trafikommittén i utlåtande av den 25 oktober 1930, avstyrkt Magistratens framställning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 83).

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens och Trafikkommitténs förslag, att Magistratens framställning ej skulle föranleda till någon Stasfullmäktiges vidare åtgärd.

§ 214.

Ang. anslag till en bostadskreditförening för Västmanlands län.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från ordföranden i interimstyrelsen för bostadskreditkassan för Västmanlands län, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att såsom tillskott för de omkostnader, som väntades bliva förbundna med igångsättandet av bostadskreditkassans för länet verksamhet, av det anslag, Stadsfullmäktige den 27 februari 1930 anvisat till vissa engångskostnader för en dylik förening för enbart Västerås stad — en förening, som dock ej kunnat komma till stånd —, ställa till förfogande 1,000 kronor såsom engångsanslag.

På yrkande av Herrar Pers och Sundström samt efter det Herr Engdahl yttrat sig utan yrkande, godkände Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 215.

Ang. nya vatten- och gasledningar i en del av Kopparbergsvägen.

Drätselkammaren hade under tilstyrkan av den föreliggande framställningen med skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58) överlämnat en skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen av den 29 nästlidne oktober, däri styrelsen på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag å 7,300 kronor för anläggande av 6″ vatten- och gasledningar i Kopparbergsvägen mellan Allégatan och Östra Ringvägen.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 216.

Ang. försäljning av kv. Gunvald.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande november hade Drätselkammaren i anledning därav, att utsikt förelåge att försälja det staden tillhöriga kvarteret Gunvald å Herrgärdet, varvid med försäljningen skulle förbindas villkoret, att Drätselkammaren skulle förbehållas rätt att granska och godkänna ritningarne till kvarterets bebyggande, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja ifrågavarande kvarter.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 217.

Ang. medverkan till bebyggande å ett ASEA tillhörigt område vid Gideonsberg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86) hade Drätselkammaren i anledning av en inkommen framställning angående medverkan från stadens sida till en planerad större byggnadsverksamhet å ett Allmänna Svenska Elektriska A.-Bol. tillhörigt jordområde vid Gideonsberg lämnat Stadsfullmäktige vissa meddelanden angående företagna utredningar i ärendet och rörande Drätselkammarens ståndpunkt till framställningen, sådan den för närvarande förelåge.

Efter föredragning härav uppstod en stunds överläggning, varunder Herr Sundström, med instämmande av Herrar Liljeblad, Engdahl, Pers och Hult, yrkade, att Stadsfullmäktige ville med godkännande lägga Drätselkammarens skrivelse till handlingarna.

Stadsfullmäktige fattade beslut härutinnan enligt dettas förslag.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige enligt ett av Herr Liljeblad, med vilken Herr Pers instämde, framställt yrkande hemställa hos Drätselkammaren att vid den fortsatta behandlingen av förevarande angelägenhet allvarligen överväga möjligheten av en lösning av frågan genom tillhandahållande av annat eller andra områden för den ifrågasatta bebyggelsen i utbyte mot det nu ifrågavarande.

§ 218.

Ang. tillägg till amorteringsplanen för de tekniska verken.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 nästlidne oktober och däröver avgivet yttrande den 6 innevarande november hade Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att för årliga amorteringen under 30 år skulle i de tekniska verkens amorteringsplan upptagas, utöver vad som förut vore föremål för amortering, dels ett belopp av 89,881 kronor 89 öre, utgörande i räkenskaperna hittills under benämningen rörelsekapital balanserad skuld, dels ock ett belopp av 24,500 kronor, utgörande under beteckning av tomtvärde ävenledes oreglerad skuld (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 87).

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 219.

Ang. tillstånd

Föredrogs och lades till handlingarne en av Drätselkammaren över-

för staden att gälda visst anslag med lånemedel.

lämnad avskrift av Kungl. Maj:ts medgivande för Västerås stad att bestrida av Stadsfullmäktige den 28 augusti 1930 beslutad utgift å 145,000 kronor för omläggning av en del av stadens elektriska likströmsnät till växelströmsnät genom upptagande framdeles av amorteringslån (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 88).

§ 220.

Ang nya hjulringar till brandverkets stora utryckningsbil.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Brandstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 89) hemställt, att Stadsfullmäktige i enlighet med Brandstyrelsens framställning för anskaffning av nya ringar till brandverkets 3-tons Scania Vabisautomobil ville anvisa ett förslagsanslag å 3,600 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

Ang. ny lönestat för stadsfogdebefattningen.

§ 221.

En från Magistraten inkommen framställning angående omreglering av löne- och pensionsvillkoren för stadsfogdebefattningen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera till Lönenämnden för utlåtande.

§ 222.

Ang. pensionsunderstöd åt f. brandchefen A. Danielssons änka.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 90) hade Lönenämnden i anledning av därom gjord ansökning föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara änkan efter f. Brandchefen i staden A. Danielsson, Fru Sigrid Danielsson, berättigad att så länge hon levde ogift uppbära ett årligt understöd å 700 kronor, varå ej skulle utgå något dyrtidstillägg, att bestridas av uttaxerade medel.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning det av Lönenämnden sålunda framställda förslaget.

§ 223.

Ang. inrättande av en ordinarie manlig kontorsbiträdesbefattning

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 nästlidne oktober hade Hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1931 skulle å Hamnstyrelsens stat inrättas en ordinarie manlig kontorsbiträdesbefattning av II klass med avlöning enligt gällande lönestat i 19:e lönegruppen.

av 2:dra klass å hamnkontoret.

Lönenämnden hade i häröver avgivet yttrande den 10 innevarande november tillstyrkt bifall till Hamnstyrelsens framställning. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 91).

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning den föreliggande framställningen.

§ 224.

Ang. pensionsunderstöd åt rörläggaren vid tekniska verken Karl Gottfrid Löf.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 92) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville tilldela f. rörläggaren Karl Gottfrid Löf från avgången ur stadens tjänst ett årligt understöd av 1,100 kronor, varå icke skulle utgå dyrtidstillägg, att bestridas av inflytande medel i de tekniska verkens stat.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 225.

Ang. ändring i pensionsreglementet för stadens befattningshavare.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 sistlidne augusti i anledning av de besvär poliskommissarien i Västerås C. A. Linder anfört över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare lämnat Stadsfullmäktige tillfälle att, innan Konungens Befallningshavande meddelat sitt beslut taga under övervägande frågan om viss ändring i pensionsreglementet samt Stadsfullmäktige den 28 samma augusti månad beslutat anmoda Lönenämnden och Polisnämnden att i ärendet avgiva utlåtande, hade nu de infordrade utlåtandena inkommit och hade däri de båda nämnderna enstämmigt föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att i det av Stadsfullmäktige den 27 februari 1930 antagna tillägget till § 4 mom. 1 i reglementet orden "på vilken det ankommer att utse efterträdare" skulle utgå (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 93).

Stadsfullmäktige beslöto efter härav tagen del utan omröstning godkänna vad Lönenämnden och Polisnämnden sålunda föreslagit.

§ 226.

Ang. val av kommitté för utredning av fråga ang. ombildning av h. allm. läroverket till samläroverk.

Sedan Länsstyrelsen i länet anmodat Stadsfullmäktige att avgiva yttrande i frågan, huruvida och i så fall från vilken tid staden ville åtaga sig av riksdagen föreskrivna villkor för ombildning av högre allmänna läroverket i Västerås till högre samläroverk, samt Stadsfullmäktige den 30 nästlidne oktober anmodat Beredningsutskottet att avgiva förslag rö-

rande tillsättandet av en särskild delegation för denna frågas förberedande behandling, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande november föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta tillsätta en kommitté för frågans beredning bestående av fem personer.

Detta förslag beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla.

Härefter valdes med acklamation enligt Beredningsutskottets i samma skrivelse avgivna förslag till ledamöter i kommittén Rektorn S. Landtmanson, Rektorn Hj. Thyresson, Folkskoleinspektören Em. Granér, Byggmästaren Fritz Eklund och Sjukvårdaren J. O. Wass.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige jämväl enligt Beredningsutskottets förslag uppdraga åt Herr Landtmanson att sammankalla kommittén samt berättiga kommittén att för de ekonomiska och andra utredningar, som kunde innefattas i kommitténs uppdrag, tillkalla sakkunniga personer.

§ 227.

Ang. val av ledamöter i styrelsen för nya idrottsplatsen.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne oktober uppdragit åt Beredningsutskottet att avgiva förslag till val av de ledamöter och suppleanter för den ekonomiska förening, som enligt av Stadsfullmäktige samtidigt godkänt förslag till stadgar skulle övertaga förvaltningen och skötseln av den nya idrottsplatsen vid Kristiansborg, så valde Stadsfullmäktige nu enligt av Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande november avgivet förslag med acklamation till ledamöter i sagda styrelse intill utgången av år 1932 Folkskoleinspektören Em. Granér, Sjukbesökaren E. Keijser och Drätseldirektören T. Öberg, med personliga suppleanter för Herr Granér Folkskolläraren Karl Nordlund, för Herr Keijser Redaktionssekreteraren Henry Kalsson och för Herr Öberg Stadsombudsmannen Ragnar Tenow.

§ 228.

Ang. tillstånd för C. Lindström och O. Hammarström att försälja pilsnerdricka.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne oktober avgivit infordrat yttrande över en av C. Lindström och O. M. Hammarström gjord ansökan om tillstånd at utöva rätt att försälja pilsnerdricka i nya lokaler i annan del av staden, till vilken de ämnade överflytta den av dem med vederbörligt tillstånd hittills bedrivna försäljningsrörelsen, hade Stadsfullmäktige anmodats i ärendet avgiva förnyat yttrande.

I anledning härav hade Nykterhetsnämnden, som förehaft frågan till förberedande behandling, avgivit ett så lydande utlåtande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 30 oktober 1930 hava Stadsfullmäktige beslutat tillstyrka att en

av C. Lindström och O. Hammarström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd för sökandena, vilka förut erhållit tillstånd att försälja pilsnerdricka i parti och till avhämtning från lokaler i fastigheten n:r 14 vid Slottsgatan här i staden, att flytta dessa försäljningsrättigheter till lokaler i fastigheten n:r 2 B vid Stora gatan härstädes, av Konungens befallningshavande beviljades för en tid av tre år.

Nykterhetsnämnden hade för sin del på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka att C. Lindström och O. Hammarström beviljades tillstånd ej mindre att idka parithandel med pilsnerdricka än även att efter rekvisition i vanlig ordning till köpare hemsända och i deras resp. bostäder avlämna pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden hade sålunda icke tillstyrkt rätt för sökandena att i de nya lokalerna till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Magistraten i staden hade såsom eget utlåtande åberopat vad Stadsfullmäktige i ärendet anfört. T. f. Borgmästaren V. Åsberg hade vid avgivande av Magistratens utlåtande förklarat, att han, som deltagit i Nykterhetsnämndens beslut i detta ärende, allenast ville tillstyrka ansökan på sätt Nykterhetsnämnden föreslagit.

Med resolution den 12 november innevarande år har Länsstyrelsen i Västerås med hänsyn till bestämmelsen i § 15 i Kungl. förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka, att tillstånd till försäljning av nu ifrågakomna art skall meddelas, att gälla tillsvidare och så länge Konungens befallningshavande ej finner skäl återkalla detsamma, återsänt handlingarna till Magistraten i Västerås med anmodan, att lämna Stadsfullmäktige här i staden tillfälle att i ärendet avgiva förnyat yttrande och har Magistraten den 17 november innevarande år remitterat ärendet till Stadsfullmäktige för yttrande.

För tids vinnande har Nykterhetsnämnden utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till förberedande behandling och får i anledning härav anföra.

Av de yttranden, som förekommo inom Stadsfullmäktige vid detta ärendes handläggning den 30 oktober innevarande år, synes det framgå, att Stadsfullmäktige förutsätta, att någon blivande utredning angående försäljning av pilsnerdricka i staden kan leda därhän, att Stadsfullmäktige efter en tidsrymd av tre år önska fria händer för att tillgodose de önskemål rörande denna försäljning, som då kunna vara för handen, och hava Stadsfullmäktige i anledning därav beslutat tillstyrka framställningen för ovan angivna tid.

Enligt Konungens befallningshavandes här ovan relaterade resolution äro möjligheter för den åsyftade tidsbegränsningen ej tillfinnandes.

För den händelse Stadsfullmäktige fortfarande hysa den åsikten, att man bör inrikta sig på att få försäljningen av pilsnerdricka ordnad under andra former än de nuvarande, bör alltså, enligt Nykterhetsnämndens uppfattning, försiktigheten bjuda stadsfullmäktige att söka, i den mån det är möjligt, minska nuvarande antal försäljningsställen och i här förevarande fall avstyrka bifall till framställningen i vad den avser försäljning till avhämtning.

Sedan Nykterhetsnämnden avgav sitt föregående, den 20 oktober 1930 daterade, utlåtande i detta ärende hava inga som helst nya omständigheter inträtt, som kunna giva Nykterhetsnämnden skäl att avvika från den ståndpunkt Nykterhetsnämnden då intog i frågan.

Nykterhetsnämnden får alltså, under åberopande av de skäl nämnden förut anfört och då behov icke föreligger av att ytterligare ett s. k. avhämtningsställe för pilsnerdricka inrättas inom den trakt av staden, där sökandena ämna bedriva sin försäljning, föreslå, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka, att C. Lindström och O. Hammarström beviljas tillstånd att inom lokaler i fastigheten N:o 2 B vid Stora gatan här i staden tillsvidare idka partihandel med pilsnerdricka samt att försälja pilsnerdricka, vilket tillstånd beträffande försäljningen, dock endast får innebära rättighet för sökandena att efter rekvisition i vanlig ordning till köparen hemsända och i deras resp. bostäder avlämna pilsnerdricka.

Västerås den 24 november 1930.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin".

Efter föredragning härav yrkade dels Herr Sundström bifall till Nykterhetsnämndens förslag, dels ock Herr Wass, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka sökandenas framställning till alla delar på det sätt, att det begärda tillståndet skulle gälla tills vidare.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å berörda yrkanden fattade Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 21 nej emot 14 ja, avgivna för bifall till Nykterhetsnämndens förslag, sitt beslut i ärendet enligt Herr Wass' yrkande.

§ 229.

Ang. tillstånd för Västerås

Föredrogs Konungens Befallningshavandes i länet till Stadsfullmäk-

tige överlämnade resolution den 5 november 1930 angående tillstånd för innehavarne av firman Västerås Nya Bryggeri Hugo Andersson & C:o att i lokaler i fastigheten N:o 4 a vid Västgötegatan försälja pilsnerdricka. *Nya Bryggeri att försälja pilsnerdricka*

Stadsfullmäktige beslöto överlämna resolutionen till Nykterhetsnämnden för kännedom.

§ 230.

En av Herrar Engdahl och Edvin Andersson framburen motion angående särskilda åtgärder för bekämpande av arbetslöshet, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Engdahl remittera till Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren för utlåtande. *Ang. åtgärder i anledning av arbetslöshet.*

§ 231.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Redaktören Hj. E. Nelson, som blivit återvald till Stadsfullmäktigeledamot för åren 1931—1934, anmält, att han på grund av avflyttning från staden icke bleve berättigad att efter den 1 januari 1931 innehava sagda uppdrag. *Ang. avsägelse av ledamotskap i Stadsfullmäktige (Hj. Nelson).*

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige hos Magistraten i och för ny röstsammanräkning göra anmälan om Herr Nelsons förestående avgång från Stadsfullmäktigeuppdraget.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 29 november 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

J. E. Willebrand. *Ellen Fellers.*

Offentligen uppläst den 29 november 1930, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 22 December 1930.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt Herrar Sundström,, Edv. Karlsson, Bäckman, Falk, Pers, Hedberg, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Johansson, Thyresson, Keijser, Fjellander, Håvberg, Wass, Hult, Hellman, Eklund, Sund, Engdahl, Hellström, Melin, Liljeblad, Fru Söderquist, Herrar Widén, Landtmanson, Gelin, Robsahm, Nelson, Larsson, Fru Olsson, Herrar Granér, C. V. Karlsson, Östlund, Berg, Lindberg, Lundberg, Willebrand och Fru Fellers.

Frånvarande med godkänt förfall voro Fru Grönberg, Herrar Dahrné, Edvin Andersson, Eriksson, Flodell och Fru Ida Johansson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren V. Åsberg.

§ 232.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Berg och Östlund att jämte Herr ordföranden justera det vid detta sammanträde förda protokollet.

§ 233.

Ang. utseende av interimistisk ordförande för början av nästkommande år.

På förslag av Herr vice ordföranden utsågo Stadsfullmäktige i anledning därav, att val av Stadsfullmäktige ägt rum under innevarande år sin till tjänsteåren äldste ledamot Direktören Axel Sundström att från ingången av nästkommande år utöva ordförandeskapet till dess Stadsfullmäktige under nästkommande januari månad utsett ordförande för år 1931.

§ 234.

Ang. anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet samt anläggande av nya elektriska ledningar för

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 95) hade Drätselkammaren i enlighet med en av Vatten- och Gasverksstyrelsen gjord vid Drätselkammarens skrivelse fogad framställning föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte för anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet och för anläggande av nya elektriska ledningar för denna station och för kvarteren Olga och Petra till Vatten- och Gasverksstyrelsens förfogande ställa ett anslag å 9,000 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond.

kv. Olga och Petra.

Efter tagen del härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 235.

Ang. prisnedsättning vid leverans av högspänd. elektrisk ström nattetid för värmeändamål.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige, som överlämnats till Drätselkammaren, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte giva styrelsen befogenhet att i mån av tillgång till Kooperativa föreningen Svea och andra avnämare i med avseende å belastning och dylikt liknande förhållanden, under förutsättning av kontinuerlig drift året om, leverera elektrisk ström av cirka 6,000 volt spänning att uttagas under natten mellan kl. 10 em. och 7 fm. mot en grundavgift av kronor 7: 50 pr kilowatt och år samt en förbrukningsavgift av 2 1/4 öre pr kilowattimme, hade Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december under tillstyrkande av Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag underställt ärendet Stadsfullmäktiges prövning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 96).

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den sålunda gjorda framställningen.

§ 236.

Ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne oktober till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren för utlåtande remitterat en såsom egen motion av Herrar Pers, Lundkvist, Falk och Granér upptagen framställning från Västmanlands fornminnesförening om understöd till föreningens verksamhet, hade nu de infordrade yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 97).

Folkskolestyrelsen hade för sin del tillstyrkt motionen. Jämväl Drätselkammaren hade på så sätt tillstyrkt densamma, att Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville för år 1931 bevilja Västmanlands Fornminnesförening ett bidrag av 3,000 kronor till upprätthållande av föreningens verksamhet, i vad den avsåge till Västerås stad förlagda institutioner, att utgå av uttaxerade medel.

Efter härav tagen del och sedan Herr Sundström yrkat bifall till Drätselkammarens förslag samt Herr Falk påyrkat den ändring däri, att det förordade anslaget skulle beviljas att utgå för vart och ett av åren 1931—1933, biföllo Stadsfullmäktige vid framsätllning av proposition å berörda yrkanden utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 237.

Ang. pensionärshem.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 februari 1929 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en samma dag av Herr Keijser och Fru Söderquist

väckt motion angående uppförande av ett pensionärshem, hade Drätselkammaren avgivit utlåtande i ärendet den 11 maj 1929 (Stadsfullmäktiges handlingar år 1929 N:o 36).

Vid behandling av detta ärende den 30 maj 1929 hade Stadsfullmäktige efter en längre överläggning återremitterat ärendet till Drätselkammaren för förnyat utlåtande.

I anledning härav hade Drätselkammaren med bifogande av yttranden från Fattigvårdsstyrelsen och en av Drätselkammaren tillsatt särskild kommitté för frågans förberedande behandling i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 98) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å förslagsvis 85,000 kronor för uppförande av en byggnad, avsedd att inrymma ett s. k. pensionärshem, i huvudsaklig överensstämmelse med handlnigarne bifogade ritningar att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas av uttaxerade medel på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren framdeles kunde komma att besluta,

att såsom plats för denna byggnad upplåta tomten N:o 14 inom byggnadskvarteret Bertil,

att bemyndiga Drätselkammaren att handhava uppförandet av byggnaden,

att uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att ombesörja skötseln och tillsynen av denna byggnad,

samt att godkänna Drätselkammarens i dess tidigare avgivna utlåtande framställda förslag till bestämmelser angående bodstadstilldelningen i hemmet, så lydande:

1:o) Tilldelning av bostad handhaves av Fattigvårdsstyrelsen.

2:o) Den, som önskar få bostad sig tilldelad, har att därom göra ansökan hos Fattigvårdsstyrelsen, som efter verkställd behovsundersökning fattar beslut i ärendet.

3:o) Bostadslägenhet får icke under några förhållanden upplåtas åt andra än äldre ensamstående personer eller åldriga äkta makar, vilka prövas förtjänta därav enligt nedan i punkt 4:o) angivna närmare betingelser.

4:o) För att kunna antagas till lägenhetsinnehavare skall sökande:

a) vara känd för en hedrande vandel;

b) i fattigvårdshänseende äga hemortsrätt i Västerås;

c) leva i sådana förhållanden, som påkalla fattigvård enligt 1 § fattigvårdslagen eller kommunalt pensionstillskott enligt lag om

kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag av den 14 juni 1918;

d) vara i saknad av anhöriga, som äro pliktiga och i stånd att bekosta sökandens hyra.

5:o) Inneboende få icke under någon som helst förevändning av lägenhetsinnehavare intagas.

Härjämte hade Drätselkammaren meddelat, att emot dess beslut reservation anförts av dess ledamöter Herrar Hellman och Paul Anderson, vilka, utan att motsätta sig förslaget, att en byggnad för ifrågavarande ändamål uppfördes, hade ansett den av Drätselkammaren föreslagna byggnaden vara alltför dyrbar i utförandet.

Under överläggningen i detta ärende yrkades dels av Herrar Sundström, Keijser, vice ordföranden, Hult, Widén och Fru Söderquist bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr Hellman avslag å förslaget, varjämte Herr Engdahl yttrade sig utan yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 238.

Ang. hyresavdrag för folkskollärare som bebo lärarebostäderna Västgötegatan.

Sedan Folkskolestyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 februari innevarande år hemställt, att Stadsfullmäktige ville medgiva uppskov med den av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 beslutade höjningen i löneavdrag för av lärare vid folkskolan innehavd bostad i fastigheten Västgötegatan 11, till dess att åtgärder härför kunde i laga ordning vidtagas, samt Stadsfullmäktige den 27 i samma månad remitterat framställningen till Lönenämnden och Drätselkammaren för utlåtande, hade dessa utlåtanden nu till Stadsfullmäktige inkommit, och hade därvid Lönenämnden i skrivelse den 11 nästlidne november på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte förklara folkskolestyrelsens framställning icke föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd samt Drätselkammaren — under reservation av dess ordförande och vice ordförande, vilka förenat sig med Lönenämndens förslag — hemställt, att Stadsfullmäktige ville lämna det av Folkskolestyrelsen begärda medgivandet att avse lärare, som hade kontrakt upprättade angående innehavd lägenhet, och att i fråga om tid vara gällande till efter uppsägning inträffande fardag (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 99).

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström och Bäckman enligt Lönenämndens förslag, att framställningen icke skulle

föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd, dels ock Herrar vice ordföranden, Engdahl, Granér, Edv. Karlsson, Hedberg och Hult bifall till Drätselkammarens förslag.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 239.

Ang. hyresavdrag för trädgårdslärarne i Herrgärds- och Skepparbackskolorna.

Sedan Folkskolestyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 februari innevarande år hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta, att hyresavdraget för de till trädgårdslärarne i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna anvisade bostäderna för vartdera av åren 1929 och 1930 skulle utgöra 1,000 kronor, samt Stadsfullmäktige den 27 i samma månad remitterat framställningen till Lönenämnden och Drätselkammaren för utlåtande, hade nu de begärda utlåtandena inkommit; och hade därvid såväl Lönenämnden som Drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att framställningen icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 100).

I denna fråga uppstod en stunds överläggning och yrkades härunder dels av Herrar Granér och Hedberg bifall till Folkskolestyrelsens framställning, dels ock av Herr Sundström bifall till Lönenämndens och Drätselkammarens hemställan, att framställningen ej måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd, varjämte Herrar Engdahl och Hellman yttrade sig utan yrkande.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å ovanberörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 11 nej, avgivna för Lönenämndens och Drätselkammarens förslag, bifalla Folkskolestyhelsens i ärendet gjorda framställning.

§ 240.

Ang. anslag till vikariatarvode under Förste stadsläkarens semester år 1929.

Under tillstyrkande av en vidfogad framställning från Hälsovårdsnämnden hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december (Stadsfullmäktigse handlingar N:o 101) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 390 kronor såsom ersättning åt vikarie för förste Stadsläkaren Carl Thunström under av denne åtnjuten semester år 1929 att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herrar Sundström, Engdahl, Bäckman, Hedberg och vice ordföranden, samt efter yttrande av Herr t. f. Borgmästaren beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens förslag samt

därjämte till Hälsovårdsnämnden rikta ett uttalande om önskvärdheten av en revision av stadsläkareinstruktionen för Västerås, särskilt beträffande uppehållandet av tjänst under semester och rörande förste Stadsläkarens åligganden med anledning av att landstinget övertagit epidemisjukvården även för stadens del.

§ 241.

Ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.

Sedan Magistraten genom resolution den 26 sistlidne juli anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över av särskilda sakkunnige avgivet utlåtande med förslag angående kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande samt Stadsfullmäktige den 28 augusti 1930 remitterat ärendet till Beredningsutskottet och Drätselkammaren för förberedande utlåtande, hade nu dessa utlåtanden till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 102).

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäkitge enligt Beredningsutskottets hemställan såsom eget yttrande åberopa vad i Drätselkammarens i ärendet avlåtna skrivelse av den 4 innevarande december anförts.

§ 242.

Ang. uppförande på fast stat av befattningarne som kokerska och tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet.

Sedan Stadsfullmäktige den 16 december 1929 vid behandling av fråga om ny lönestat för stadens befattningshavare bland annat beslutat, att befattningarne som kokerska och tvättföreståndarinna vid fattigvårdens ålderdomshem skulle uppföras på fast stat samt att till lönenämnden för förberedande behandling hänskjuta frågan om dessa befattningars inplacering i lönestaten, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande december hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att ifrågavarande befattningar skulle från ingången av år 1931 vara intagna i 1:sta lönegruppen av gällande lönestat och att innehavare av befattningarne skulle utöver den kontanta lönen åtnjuta fritt vivre.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Lönenämndens förslag.

§ 243.

Ang. återbesättande av befattningen som förman vid drkns förråd.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande december hade Lönenämnden tillstyrkt en av Drätselkammaren gjord framställning om medgivande att med ordinarie innehavare återbesätta befattningen som förman vid Drätselkammarens förråd, vilken befattning på grund av nuvarande innehavarens förestående avgång med pension inom närmaste tiden komme att bliva ledig.

Stadsfullmäktige biföllo den gjorda framställningen.

§ 244.

Ang. lönereglering för befattningen som bokhållare vid stadens lantbruk

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 104) hade Lönenämnden i anledning av en framställning i ämnet från Lantegendomsnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att hos Lantegendomsnämnden skulle från och med den 1 januari 1931 vara anställd en bokhållare å ordinarie stat med avlöning enligt 27:de lönegruppen i gällande lönestat och att, därest nuvarande innehavaren av bokhållaretjänsten erhölle denna befattning, han skulle utöver lönen årligen åtnjuta ett personligt lönetillägg å 400 kronor, allt utan naturaförmåner, att bestridas av för Lantegendomsnämnden tillgängliga medel.

Efter härav tagen del biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 245.

Ang. anstånd med återbesättande av stadsfogdebefattningen samt anslag till vikariatarvode.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande december hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, under förutsättning, att Stadsfogden Erhard Kumlin erhölle begärt avsked från den 1 januari 1931, besluta, att med uteslutande ur budgeten för nästkommande år av anslag för avlöning av Stadsfogden Kumlin i dess ställe däri skulle uppföras dels anslag för pensionering av Kumlin med belopp, som av Lönenämnden kunde bliva bestämt, dels ock ett anslag av 3,000 kronor att månadsvis tillsvidare och i avbidan på genomförande av ny lönestat för stadsfogdebefattningen utgå med 250 kronor såsom arvode för vikarie i stadsfogdebefattningen under vakanstiden.

Efter det Herr t. f. borgmästaden yttrat sig och därvid förordat ett vikariatarvode av 4,000 kronor för år räknat, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström remittera framställningen till Magistraten för yttrande samt tillsvidare ställa till förfogande såsom vikariatarvode ett belopp beräknat enligt Lönenämndens förslag efter 3,000 kronor om året.

§ 246.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal.

Föredrogs följande från Lönenämnden inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Utan att för år 1931 ifrågasätta någon ändring uti de lönebestämmelser, som för innevarande år enligt Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 varit gällande för folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för så vitt ej sådan påkallas av en under år 1931 tillä-

tyrs genomförd statlig löneregleringför denna personal, hemställer Lönenämnden, att Stadsfullmäktige med beslut att förbehålla sig fria händer för genomförandet av den ändring, som kan föranledas av en dylik statlig reglering, ville för år 1931 fastställa följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:

1) Lagstadgad minimilön;
2) statens dyrtidstillägg och tillfällig löneförbättring;
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning;
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura, skall utgå med

för ett rum och kök	kr.	550:—
för två rum och kök	„	850:—
för tre rum och kök	„	1,150:—
för fyra rum och kök	„	1,450:—

för fränsle för ovan nämnda lägenhetsstorlekar med respektive 130:—, 180:—, 235:— och 290:— kronor.

De lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden skola härför vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning, som för bostad enligt ovan skall utgå;

5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare samt för folk- och småskollärarinna med 300 kronor för manlig befattningshavare och 200 kronor för kvinnlig befattningshavare;
6) kommunalt dyrtidstillägg, utgående på den del av den kontanta delen av minimiavlöningen (således ej å bostads- och bränsleersättningarne), varå statens dyrtidstillägg för folkskolans lärare ej beräknas och å ersättningen för övertidsläsning efter samma grunder, som om de belopp, varå det utgår, tillhörde det dyrtidstilläggsunderlag, varå statens dyrtidstillägg beräknas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmån med tillägg av

100 kronor jämte däråbelöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits;

för skolköksläraringa: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte däråbelöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits;

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

Västerås den 13 december 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 247.

Ang. värdesättning av befattningshavares förmåner av bostad och bränsle år 1931.

Föredrogs följande från Lönenämnden inkomna framställning:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Någon ändring för år 1931 uti av Stadsfullmäktige för år 1930 fastställt värde av bostadsförmån och förmån av fritt bränsle, där sådan förmån av staden tillhandahålles befattningshavare, är icke av Lönenämnden ifrågasatt, och föreslår därför Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta för år 1931 åsätta förmån av fri bostad följande värden:

för bostad i logement	kr.	264: —
för ett rum och kök	„	425: —
för två rum och kök	„	700: —
för tre rum och kök	„	1,000: —
för fyra rum och kök	„	1,250: —
för stadens jordbruksförvaltare tillhandahållen bostad å fem rum och kök jämte övriga förmåner	„	1,600: —

och förmån av fritt bränsle följande värden:

för ett rum och kök	kr.	130: —
för två rum och kök	„	180: —
för tre rum och kök	„	235: —
för fyra rum och kök	„	290: —

ävensom bestämma, att i lönestaten upptagna lönebelopp skola minskas med belopp motsvarande dessa värden.

Västerås den 13 december 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning berörda framställning.

§ 248.

Ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån år 1931.

Från Lönenämnden hade inkommit följande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I fråga om värdesättning för år 1931 av förmånen av fri tjänstebeklädnad för såvitt sådan förmån enligt nyligen fastställd lönestat åtnjutes av stadens befattningshavare, anser Lönenämnden någon ändring icke böra ifrågasättas och får därför föreslå bibehållande av nuvarande värdesättning och att således anslaget för år 1931 till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som är därtill berättigad, skall beräknas för en var av personalen vid poliskåren till 225 kronor, personalen vid brandkåren till 180 kronor och personalen vid renhållningsverket till 65 kronor, ävensom att kriminalkonstapel och kriminalöverskonstapel tillkommande slitningsersättning för samma år skall utgå med 225 kronor.

Västerås den 13 december 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning den gjorda framställningen.

§ 249.

Ang. dyrtidstillägg å oreglerade löner och pensioner för år 1931.

Från Lönenämnden hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att av Stadsfullmäktige antagen pensionsstat för stadens befattningshavare icke är gällande för de befattningshavare, som

förut erhållit pension eller pensionsersättning och icke heller för de änkor efter befattningshavare, som erhållit dylik, i följd varav å dessa pensioner och ersättningar utgående dyrtidstillägg tillsvidare och i avbidan på beslut om pensionstagarnes överförande å reglerad pensionsstat måste bibehållas, vilket även är förhållandet med dyrtidstillägget å hittills utgående lön i beställningen som borgmästare i staden, föreslår Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta, att hittills gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg å här förut angivna pensioner och pensionsersättningar och å lönen i borgmästarebeställningen måtte tillsvidare vara gällande även under år 1931.

Västerås den 13 december 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 250.

Ang. viss tilläggsbestämmelse i stadens byggnadsordning.

Sedan Konungens befallningshavande i länet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 december 1929, under erinran att enligt § 28 mom. 3 i Kungl. byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 i städernas byggnadsordningar skulle finnas föreskrifter meddelade för äldre stadsdel angående de i § 28 mom. 2 i stadgan omförmälda ämnen, anmodat Stadsfullmäktige att fatta det beslut, som påkallades av ovanberörda författningsrum och det anmärkta förhållandet, att uti Västerås sads byggnadsordning saknades sådana föreskrifter, samt Stadsfullmäktige den 30 december 1929 remitterat den inkomna skrivelsen till Byggnadsnämnden för yttrande, hade Byggnadsnämnden i avgivet utlåtande den 3 innevarande december anfört följande:

"§ 28 i byggnadsstadgan för Rikets städer innehåller i sitt första mom. bestämmelse, att boningshus ej må byggas med flera än fem våningar, bottenvåning däri inräknad, i sitt andra mom. bestämmelse om, att i ny stadsdel byggnad ej må uppföras till större höjd än bredden av den gata, vid vilken byggnaden lägges, ökad med en och en halv meter, och slutligen i sitt tredje mom. bestämmelse om, att för äldre stadsdelar föreskrifter skola i byggnadsanordningarne meddelas angående de i mom. 2 omförmälda ämnen, därvid föreskrifterna böra så långt omständigheterna det

medgiva bringas i överensstämmelse med vad som är stadgat för ny stadsdel.

Enligt av Konungens befallningshavandes den 10 augusti 1904 fastställd lydelse av 28:e § i den för staden gällande byggnadsordningen må grundmurat stenhus — vare sig detta förlägges inom äldre eller ny stadsdel — uppföras till den i byggnadsstadgan högst tillåtna höjd, men under iakttagande av stadgans föreskrifter i övrigt få trähus ej uppföras högre än 10 meter.

§ 28 i stadens byggnadsordning jämförd med § 28 mom. 1 i byggnadsstadgan för Rikets städer reglerar alltså hushöjd även i äldre stadsdel, ehuruväl icke fullt i överensstämmelse med i mom. 3 i samma författningsrum givna anvisningar, vilka såsom stadgandet är formulerat, icke äro av kategorisk natur. Att inför förestående tillkomst av ny stadsbyggnadslag — proposition härom kommer antagligen att föreläggas nästkommande års riksdag — vari som en integrerande del skulle ingå föreskrift om detaljerade byggnadsbestämmelser för varje kvarter, alltså även sådana reglerande hushöjden — nu ordna med tillkomsten av dylika bestämmelser, är ägnat att framkalla betänkligheter. Det är att antaga, att i denna ordning tillkomna hela det äldre stadsområdet berörande byggnadsbestämmelser, måste efter ikraftträdandet av ny stadsbyggnadslag ändras. Lämpligast synes det därför byggnadsnämnden vara att avvakta tillkomsten av denna nya lag och därefter i anslutning till däri givna bestämmelser för bebyggelse av ett stadsområde — begreppet äldre och ny stadsdel skulle enligt föreliggande lagförslag försvinna — få till stånd nu efterlysta byggnadsbestämmelser.

I överensstämmelse med denna sin uppfattning föreslår Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige ville, under framhävande av här angivna synpunkter, hos Konungens Befallnnigshavande anmäla att Stadsfullmäktige anse det lämpligt att det tills vidare och i avbidan på tillkomsten av ny stadsbyggnadslag må anstå med åtgärder för tillkomsten av de i förberörda skrivelse omförmälda bestämmelser".

Efter föredragning härav fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet utan omröstning enligt byggnadsnämndens förslag.

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige i anledning av en från Konungens befallningshavande ankommen skrivelse av den 29 nästlidne november, däri Konungens befallningshavande anhållit om meddelande, när Stadsfullmäktiges beslut i ovanberörda fråga kunde väntas föreligga, hänvisa till det beslut i frågan, Stadsfullmäktige nyss fattat.

§ 251.

Ang. ändring i stadsplanen rör. kvarteret Norna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december hade Konungens befallningshavande i länet anhållit om meddelande, när svar från Stadsfullmäktige kunde förväntas i det till Stadsfullmäktige den 14 oktober 1927 remitterade ärendet angående underdånig ansökan om ändring i den för Västerås stad gällande stadsplanen beträffande byggnadskvarteret Norna.

Sedan antecknat blivit, att Stadsfullmäktige den 27 oktober 1297 beslutat inhämta utlåtande i detta ärende av Stadsplanekommittén samt tillika upplysts att ärendet nyligen varit föremål för kommitténs behandling och beslut och att kommitténs utlåtande vore att förvänta inom den närmaste tiden, beslöto Stadsfullmäktige genom utdrag av protokollet delgiva Konungens befallningshavande vad sålunda förekommit.

§ 252.

Ang. tillstånd för A.-Bol. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka i fastigheten N:o 5 Engelbrektsgatan.

Genom resolution den 12 innevarande december hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av A.-B. Joh. Edling hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka med Köpmannen Bror Edling som föreståndare.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande.

§ 253.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 103) hade Beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter eller i följd av att mandat med innevarande års utgång utlöpte.

Med ledning av dessa förslag med däri av utskottet enligt meddelande av dess ordförande gjorda ändringar, företogs nu ifrågavarande val på sätt i §§ 254—288 här nedan närmare förmäles.

Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 254.

Drätselkammaren.

Till ledamot i Drätselkammaren intill utgången av år 1931 valdes Ingenjören David Sjölander efter Ingejören Paul Andersson, som på grund av avsägelse entledigades från uppdraget.

§ 255.

Hamnstyrelsen.

Till ledamot i Hamnstyrelsen för åren 1931—1935 valdes Bergsingenjören Gust. Lundberg efter Ingenjören Paul Andersson, som avsagt sig

förnyat uppdrag, samt omvaldes till suppleant för åren 1931—1933 Verktygsarbetaren Karl Andersson.

§ 256.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Valdes till ledamöter i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för år 1931 Hamnarbetaren C. J. Hellström och Tapetseraren Carl Bäckman, ävensom till suppleanter för samma tid Metallarbetaren O. Håvberg och Ingenjören David Sjölander.

§ 257.

Byggnadsnämnden.

Till ledamöter i Byggnadsnämnden för åren 1931—1934 valdes Baningenjör Carl Henning, Byggmästare Fritz Eklund och Byggnadssnickaren David Johansson samt till suppleanter för samma tid Fabrikören Joh. Svensson, Brandchefen O. Clarholm och Faktorn Emanuel Svedlund.

§ 258.

Brandstyrelsen.

Till ledamöter i Brandstyrelsen för åren 1931—1934 valdes Fabrikören J. Keijser och Tapetseraren C. Bäckman samt till suppleanter för samma tid Folkskolläraren I. Fröier och Järnvägstjänstemannen Thure Bergqwist.

§ 259.

Sakkunniga vid brandsyn.

Till sakkunnige vid brandsyn för år 1931 utsågos Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Muraren Mats Hellblom med Kakelugnsmakaren Jonas Johansson och Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, som suppleanter.

§ 260.

Fattigvårdsstyrelsen.

Till vårdare i Fattigvårdsstyrelsens 5:te distrikt intill utgången av år 1933 utsågs Skomakaremästaren Ernfrid Carlsson efter Vedgårdsföreståndaren A. G. Eriksson, som på grund av avsägelse entledigades från uppdraget.

§ 261.

Direktionen för ålderdomshemmets t. b. c.-avdelning.

Återvaldes till ledamöter i direktionen för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning för åren 1931—1934 Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Andre Stadsläkaren Carl Idar samt till suppleant för samma tid Distriktsläkaren L. Bladini.

§ 262.

Badhusstyrelsen.

Återvaldes till ledamöter i badhusstyrelsen för åren 1931—1934 Drätseldirektören Theofil Öberg, Förste Stadsläkaren Carl Thunström och Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 263.

Planteringsnämnden.

Återvaldes till ledamöter i Planteringsnämnden för åren 1931—1933 Redaktören A. Pers och Sjukbesökaren E. Keijser, Lektorn M. Floderus, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson och Förmannen G. F. Lundberg.

§ 264.

Taxeringsnämnderna.

Beslöts, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av 1931 års taxeringsnämnder skulle vara tre med tre suppleanter med undantag för 11:te distriktet, där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika antal suppleanter.

Härefter valdes till ledamöter och suppleanter för år 1931 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes, att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren J. A. Fredriksson, Bokföraren R. Söderquist och Sågverksägaren A. R. Rudén.

Suppleanter: Handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson, Verkstadsarbetaren Emil Thörn och Fabrikören Otto Pettersson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Grosshandlaren Frithiof Sandberg, Bokförlagsföreståndaren R. Hult och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Bankkamreraren J. Hult, Gjutaren Axel Larsson och Förste Postiljonen J. E. Wirén, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Kvist och Sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: Bryggaren O. M. Hammarström, Marmorarbetaren Gustaf Karlsson och Handelsföreståndaren Axel Andersson, att inträda vid

förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Fanjunkaren K. A. Jansson och Byggnadssnickaren Karl Viktorsson.

Suppleanter: Kalkylatorn Oskar Norstedt, Fanjunkaren Gustaf Olsson och Gjutaren Aug. Lindström, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Tråddragaren Bernh. Borg och Kontoristen C. G. R. Sjöberg.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Verkstadsarbetaren Gust. Spännare och Köpmannen Emil Kumlin, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och uppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Järnvägstjänstemannen Thure Bergkwist.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Bankdirektören R. Beijnoff och Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Handelsföreståndaren C. E. Juhlin och Bokföraren Tage Jonsson.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Metallarbetaren C. F. Flodell och Överingenjören O. Hellman, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Skräddaren K. Torstensson och Byggnadssnickaren K. J. Pettersson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. Slöjdläraren F. Brandt, Plåtarbetaren Emil Johansson och f. Guldsmeden C. E. Tengström.

Suppleanter: Justeraren Wilh. Karlsson, Plåtslagaren J. V. Bergstrand och Ingenjören F. O. Berling, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Verkmästaren V. Linde-Olsson, Målaremästaren O. Hansson och Plåtslagaren C. F. Larsson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren K. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredr. Wetter, Lantbrukaren Jakob Pettersson och Ingenjören Ernst Löf.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, Lantbrukaren J. Jansson och Snickaren J. A. Grönberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

I samband härmed beslöto Stadsfullmäktige enligt Beredningsutskottets förslag, att det skulle uppdragas åt Nämnden i det 11:te distriktet och närmast åt ledamoten i nämnden Herr Pettersson att taga befattning med virkestaxeringen inom staden, på sätt funnes angivet i 81 § i taxeringsförordningen den 28 september 1928 med Herr Jansson som suppleant i detta särskilda uppdrag.

§ 265.

Ombud vid mantalsskrivning.

Återvaldes till ombud vid mantalsskrivningen år 1931 Skrivaren Axel Andersson, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Snickeriförmannen Hugo Svensson och f. Körsnären Alb. Grönberg.

§ 266.

Brandstodskommitten för fast egendom.

I fråga om val av ledamöter och suppleanter i Brandstodskommittén för fast egendom beslöto Stadsfullmäktige i anledning därav att Byggmästaren Fritz Eklund, som av Beredningsutskottet föreslagits till ledamot i kommittén nu undanbad sig uppdraget, uppdraga åt Beredningsutskottet att inkomma med nytt valförslag.

§ 267.

Överförmyndare.

Till överförmyndare i staden intill utgången av år 1932 efter f. Postmästaren V. Ohlson, som på grund av avsägelse entledigats från uppdraget, valde Stadsfullmäktige förutvarande suppleanten Bankdirektören R. Beijnoff och till suppleant i hans ställe för samma tid Kassören Joh. Tideström.

§ 268.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Återvaldes till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1931 Ingenjören H. Håkansson, Direktören K. Hägwall, Studieledaren G. Hirdman, Direktören E. Falk, Häradshövdingen B. Malmström, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Ingenjören S. Norberg, Folkskolläraren I. Fröier och Skulptören Gust. Sund.

§ 269.

Styrelsen för Västerås sjukkassors Fortsättningskassa.

Till ledamot i styrelsen för Västerås sjukkassors Fortsättningskassa återvaldes för åren 1931—1934 Verkstadsarbetaren Hugo Avelin samt till suppleant för samma tid Pressaren Alb. Tillman.

§ 270.

Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

Enär med innevarande års utgång förutvarande ledamöterna i Nämnden Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman och Folkskoleinspektören E. Granér ej längre komme att tillhöra Stadsfullmäktige och enligt bestämmelserna i reglementet för fonden därefter icke vore berättigade att kvarstå i Nämnden, valdes till ledamöter efter de avgående för tiden intill 1931 års utgång Fru Ida Olsson, förste Postiljonen J. E. Wirén och Handelsträdgårdsmästaren E. Billert.

§ 271.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Till ledamöter i nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål valde Stadsfullmäktige dels för åren 1931 och 1932 Domprosten Fredr. Fåhræus, Förste Postiljonen J. E. Wirén och Handelsträdgårdsmästaren Erik Billert, dels ock för år 1931 efter Fru Ida Grönberg, vilken på grund av upphörande Stadsfullmäktigeuppdrag icke efter innevarande års utgång ägde kvarstå i nämnden, Fru Ida Olsson.

§ 272.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för åren 1931—1932 Fabrikören C. A. Palmén och Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 273.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Valdes till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för tiden intill 1932 års utgång från tjänstemannaklassen Komministern E. Enochsson, från handlande- och hantverkareklassen Fabrikören C. A. Palmén och Fabrikören Arvid Svensson samt från arbetsklassen Järnsvarvaren C. O. Eng.

§ 274.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1931—1932 Fabrikören Joh. Svensson och Fru Ida Grönberg.

§ 275.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Återvaldes till ledamöter i styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning för åren 1931—1934 Domprosten Fredr. Fåhræus, Överingenjören M. Schenström och Plåtslagaren C. F. Larsson.

§ 276.

Styrelsen för Västerås Högre Elementarläroverk för flickor.

Till ledamöter i styrelsen för Västerås Högre Elementarläroverk för flickor valdes för tiden 1931—1932 Fru Agnes Söderquist och Stadsombudsmannen Ragnar Tenow.

§ 277.

Västerås systembolags styrelse.

Till ledamot i Västerås Systembolags styrelse för åren 1931—1933 återvalde Stadsfullmäktige Metallarbetaren O. Håvberg med Bokförlagsföreståndaren R. Hult som suppleant.

§ 278.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper.

Till revisor av stadens räkenskaper för år 1930 efter Kassören M. A. Hedberg, vilken tidigare befriats från uppdraget, utsågs Järnvägstjänstemannen Thure Bergqwist.

Till revisorer av stadens räkenskaper för år 1931 utsågo Stadsfullmäktige Kaptenen G. Robsahm, Expeditören Bror Lindberg, Byggnadsarbetaren Joh. Emanuel Willebrand, Stuveriförmannen Joh. Edv. Andersson, Folkskolläraren David Sjöholm, Bankkamreraren A. Åstedt och Järnvägstjänstemannen Thure Bergqwist med Bankkamreraren S. Ljungquist, Kamreraren Rick. Landstätt, Svarvaren Viktor Karlsson, Bokföraren Josef Emanuel Westling, Folkskolläraren Knut Karlfors, Kassören Gösta Lundberg och f. Postmästaren V. Ohlson som suppleanter.

§ 279.

Revisor av arbetareinstitutets räkenskaper för år 1931.

Återvaldes till revisor av Arbetareinstitutets räkenskaper för år 1931 Ingenjören F. O. Berling med Kassören Gösta Lundberg som suppleant.

§ 280.

Revisor av Västerås högre allm. läroverks byggnadsfonds räkenskaper.

Återvaldes till revisorer av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1931 Vattenrättsingenjören A. V. Nordin och Fängelsedirektören C. E. Wallgren.

§ 281.

Revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper.

Till revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1931 återvaldes Folkskolläraren G. Leontein med Bokföraren Josef Emanuel Westling som suppleant.

§ 282.

Revisor av flickskolans räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västerås högre elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1931 Folkskolläraren I. Fröier.

§ 283.

Revisor av arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet.

Til revisor av räkenskapen för Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet för år 1931 utsågo Stadsfullmäktige Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson med Posttjänstemannen E. L. Östlund som suppleant.

§ 284.

Huvudmän i Västerås stads sparbank.

Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1931—1935 utsågo Stadsfullmäktige Sjukbesökaren Einar Keijser, Baningenjören C. Henning och Byggmästaren Axel Hammer.

Till huvudman för tiden intill utgången av år 1931 valdes Expeditören C. G. Pettersson efter Kassören M. A. Hedberg, som på grund av avsägelse tidigare entledigats från uppdraget.

§ 285.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till att såsom sakkunnige gå Rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1931 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, Sjökaptenen G. Thorslund, Ång-

båtsbefälhavaren Nils Sander, Maskiningenjören G. Wallenius och Bergsingenjören G. Lundberg.

§ 286.

Kommittén för utredning av frågan om utvidgning och förändringar av gällande stadsplan.

Till ledamot i kommittén för utredning av frågan om utvidgning och förändring av gällande stadsplan valde Stadsfullmäktige, efter entledigande av Muraren G. Dahlfors, Bokförlagsföreståndaren R. Hult.

§ 287.

Torghandels- och Saluhallskommittén.

Till ny ledamot i kommittén för utredning om ordnande av torghandeln samt uppförande av en saluhall valdes Bokförlagsföreståndaren R. Hult samt till ny suppleant efter Muraren G. Dahlfors, som entledigades från uppdraget, Köpmannen Erik Sjöquist.

§ 288.

Arbetslöshetskommittén.

Valdes till ledamöter i Arbetslöshetskommittén för år 1931 Byggmästaren Edv. Karlsson, Direktören A. Sundström, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Överingenjören Magnus Schenström, Skulptören Gust. Sund, Direktören K. R. Liljeblad, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Målaren A. Vestling och Bokförlagsföreståndaren R. Hult.

Till suppleanter i kommittén valdes för samma tid Bergsingenjören Gust. Lundberg och Lindaren Fredr. Wetter.

§ 289.

Ang. utgifts- och inkomststat för år 1931.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för stadskommunen år 1931, över vilket förslag Beredningsutskottet avgivit utlåtande den 6 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarne i detta ärende, vilka funnos intagna under N:o 94 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

Utgifterna:

Fattigvården.

Beträffande fattigvårdens utgiftsstat beslöto Stadsfullmäktige efter yttrande av Herr vice ordföranden, vilken förklarade sig icke hava något att erinra emot de ändringsförslag, som Drätselkammaren härutinnan

framställt, godkänna densamma med iakttagande av berörda ändringar; och innefattade sålunda detta Stadsfullmäktiges beslut bland annat.

att Stadsfullmäktige uttalade sig för att ålderdomshemmets budget och bokföring bringades i överensstämmelse med varandra så till vida att värdet av inre arbeten och produkter skulle inflyta även i budgeten, i följd varav dennas utgiftssida liksom även inkomstsidan, skulle höjas med ett häremot svarande belopp, av Drätselkammaren beräknat till 24,000 kronor, att fördelas på olika titlar med ledning av de verkliga förhållandena enligt 1929 års bokslut,

att till Lönenämnden för yttrande remittera Fattigvårdsstyrelsens förslag, att kvinnliga kontorsbiträdesbefattningen av I klass å fattigvårdsbyrån skulle omändras till kassörsketjänst,

att för hushållet vid ålderdomshemmet skulle anvisas 45,500 kronor såsom i innevarande års stat samt

att det sedvanliga anslaget å 1,000 kronor till inköp av snus för ålderdomshemmet skulle nedsättas till 500 kronor.

Barnavården

Godkändes förslaget till utgiftsstat för Barnavårdsnämndens verksamhet.

Folkskolan m. m.

Beviljades enligt Drätselkammarens ändringsförslag till underhåll och reparationer av folkskolans fastigheter ett anslag å 39,400 kronor, vilket anslag icke omfattade av Folkskolestyrelsen ifrågasatt omändring av värmeledningssystemet i Djäknebergsskolans gymnastikhus.

Efter yttranden av Herrar Granér, Wass och Engdahl beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens, av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag till Lönenämnden för yttrande remittera den av Folkskolestyrelsen gjorda framställningen om upptagande på extra stat av en befattning som skolsköterska.

I fråga om det av Folkskolestyrelsen väckta förslaget angående ordnande av vaktmästaregöromålen vid Hammarby skola uppstod en stunds överläggning varunder yrkades av Herrar Granér, Hult, Engdahl och Pers bifall till Folkskolestyrelsens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag samt av Herrar Sundström, Keijser, Hellman och Edv. Karlsson bifall till reservationen inom Folkskolestyrelsen och Drätselkammarens därmed överensstämmande förslag. Vid framställning av proposition å berörda yrkanden fattade Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 22 ja emot 20 nej, avgivna för Folkskolestyrelsens förslag, sitt beslut i denna fråga enligt Drätselkammarens förslag, vadan alltså Stadsfullmäktige härutinnan beslutat, att till arvode för uppehållande av vaktmäs-

taregöromålen vid Hammarby skola skulle för år 1931 anvisas 1,700 kronor, samt att det av Folksgolestyrelsen begärda anslaget till reparation av inventarier skulle höjas med 700 kronor.

Med bifall till Folkskolestyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige vidare dels år 1931 höja arvodet åt tillsyningsläraren vid Hammarby skola från 100 till 150 kronor, dels för år 1931 öka anslaget till lärjungebiblioteket från 800 till 1,000 kronor och dels för samma år till lärjungarnes skolresor anvisa ett med 500 kronor förhöjt belopp av 1,000 kronor.

Med iakttagande i övrigt av de ändringar, som föreslagits av Drätselkammaren, godkändes de föreliggande förslagen till utgiftsstater för den egentliga folkskolan, fortsättningskolan och högre folkskolan.

Allmänna läroverket.

Enligt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades av uttaxerade medel för år 1931 ett anslag å intill 900 kronor för bestridande helt eller delvis, i den mån sådant icke skedde genom av staten anslagna medel, av terminsavgifter till ljus- och vedkassan vid högre allmänna läroverket i Västerås för obemedlade och mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad.

Arbetareinstitutet.

I överensstämmelse med Drätselkammarens förslag beviljade Stadsfullmäktige av uttaxerade medel för år 1931 till Västerås arbetareinstituts biblioteksverksamhet ett belopp av 17,500 kronor.

Tekniska skolan.

Jämlikt Drätselkammarens hemställan beslöto Stadsfullmäktige, som den 29 december 1922 avgivit utfästelse för erhållande av statsbidrag till undervisningen i Västerås stads skolor för yrkesundervisning, fastställa det uppgjorda statförslaget för ifrågavarande skolor för läsåret 1 juli 1931—30 juni 1932 och alltså av uttaxerade medel anslå förslagsvis 27,500 kronor för uppehållande av skolornas verksamhet under sagda läsår.

Hälso- och sjukvården.

Beträffande Hälsovårdsnämndens förslag om anslag till lindring av kostnaderna för insulinanskaffning åt mindre bemedlade och obemedlade sockersjuka yrkade dels Herrar v. ordföranden och Fjellander bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag att framställningen för närvarande måtte avslås, dels Herr Keijser bifall till sin inom Drätselkammaren avgivna reservation, avseende bifall till framställningen under vissa i reservationen närmare angivna villkor, dels ock slutligen Herr Wass återremiss av ärendet till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren för vidare beredning. Vid efter överläggningens slut först

framställd proposition å återremissyrkandet och frågan om ärendets omedelbara avgörande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, att ärendet skulle i dag företagas till slutligt avgörande. Härefter beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å övriga föreliggande yrkanden utan omröstning i enlighet med Drätselkammarens hemställan för närvarande avslå Hälsovårdsnämndens ifrågavarande förslag.

Jämlikt Hälsovårdsnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige, att ersättningen för bostad — ett rum och kök — till stadens distriktbarnmorskor skulle från ingången av år 1931 höjas från 350 till 425 kronor.

Beviljades Västerås stads förening mot tuberkulos av uttaxerade medel för år 1931 ett anslag å 4,000 kronor till föreningens verksamhet.

I allt övrigt godkändes det föreliggande förslaget till utgiftsstat beträffande vad som hänfördes under titeln hälso- och sjukvård.

Gatorna och vägarne.

Efter en stunds överläggning, varunder Herrar Sundström och Keijser yrkade bifall till Drätselkammarens förslag samt Herrar Engdahl, Bäckman, Sund och t. f. Borgmästaren yttrade sig utan yrkande godkände Stadsfullmäktige till alla delar vad Drätselkammaren föreslagit ifråga om de under rubrikerna gator och vägar upptagna anslagen.

Planteringarne.

Godkändes i alla avseenden Planteringsnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag till utgiftsstat för stadens parker och planteringar.

Gatubelysningen.

Jämlikt Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag anvisade Stadsfullmäktige för bestridande av anläggningskostnaderna för utökad gatubelysning under år 1931 enligt en vid Vatten- och Gasverksstyrelsens budgetframställning fogad förteckning av uttaxerade medel ett anslag å 2,600 kronor.

Gaturenhållningen.

Utgifterna för gaturenhållningen fastställdes enligt Drätselkammarens förslag.

Avloppsledningarne. W. C. avgifter.

Beträffande Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag angående avsättning av ett belopp av 25,000 kronor av de inflytande W. C.-avgifterna till framtida reningsanordningar för avloppsvätskan samt Drätselkammarens förslag att i stället härför W. C.-avgiften skulle nedsättas med 10 kronor uppstod en stunds överläggning, varunder dels Herr Bäckman, med vilken Herrar Sundström, vice ordförande, Hult och Hellman förenade sig, yrkade återremiss av berörda frågor till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren för ytterligare beredning, dels Herrar Robsahm och

Fjellander yrkade bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herrar Eklund och Johansson yrkade bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning. Vid efter överläggningens slut framställd proposition å återremissyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville omedelbart företaga förevarande frågor till avgörande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning återremittera frågorna till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren för ytterligare beredning.

I övrigt godkändes det upprättade förslaget till utgiftsstat för avloppsledningarne.

Hamnen.

Hamnstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag till utgiftsstater för stadens gamla hamn och för djuphamnen fastställdes till alla delar, därvid Stadsfullmäktige särskilt beslöto att kostnaden för den av Stadsfullmäktige den 24 april och den 30 maj 1930 beslutade förstärkningen av hamnpiren ut till fyren i gamla hamnen, 8,562 kronor skulle gäldas av denna hamns inkomster under år 1931, att godkänna av Hamnstyrelsen under år 1930 gjort inköp av en ny motor till hamnens motorbåt och att kostnaderna härför, 2,000 kronor, skulle gäldas av hamnens inkomster under år 1930 samt att för täckande av beräknad brist i djuphamnens stat för år 1931 av uttaxerade medel anvisa erforderligt belopp, förslagsvis 31,509 kronor 6 öre.

Renhållningsverket och svingården.

Godkändes Lantegendomsnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag till utgiftsstater för stadens renhållningsverk och svingård.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Det av Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjorda förslaget till utgiftsstater för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken godkändes till alla delar, varjämte Stadsfullmäktige enligt Styrelsens framställning beslöto att till täckande under år 1931 av kostnader för nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar anvisa 25,000 kronor att gäldas av de tekniska verkens amorteringsfond ävensom medgiva styrelsen rätt att i mån av behov för detta ändamål använda inflytande anslutningsavgifter, som icke avsåge nya ledningsanläggningar.

Kall- och varmbadhusen.

Badhusstyrelsens förslag till utgiftsstater för stadens kall- och varmbadhus fastställdes i oförändrat skick.

Båttrafiken.

Godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för stadens ångbåtstrafik.

Vedgården. Grustaget. Likaledes blevo de av Drätselkammaren upprättade förslagen till utgiftsstater för stadens vedgård samt för dess grustag utan erinran fastställda.

Brandväsendet. Utgifsstaten för brandväsendet fastställdes i överensstämmelse med Brandstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Egendomarne inom stadsplanen. Beviljades enligt Drätselkammarens framställning ett extra underhållsanslag å 15,000 kronor till stadshotellet.

Upptogs i den föreliggande utgiftsstaten att gäldas av uttaxerade medel ett belopp av 5,000 kronor, utgörande på staden belöpande andel i under år 1926 nedlagda kostnader för omändring av serveringspaviljongen i Stadsparken.

Lantegendomarne och skogarne. Godkändes Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstater för stadens lantegendomar under eget bruk samt för skogarne.

Magistraten och Rådhusrätten. Anslagen för Magistratens och Rådhusrättens behov skulle i budgeten upptagas enligt Magistratens och Drätselkammarens förslag, dock beträffande den uppförda nya lönen för borgmästarebefattningen med det av Drätselkammaren föreslagna förbehållet, att arvode för vakansvikariet för ifrågavarande tjänst skulle jämlikt tidigare av Stadsfullmäktige fattat beslut utgå enligt den äldre lönestaten.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet. Utgiftsstaten för kronouppbörds- och exekutionsväsendet fastställdes i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, dock med iakttagande av den ändring, som föranleddes av Stadsfullmäktiges förut denna dag fattade, under § 245 här ovan i protokollet antecknade beslut i anledning av nuvarande stadsfogdens förestående avgång från sin befattning med pension, varjämte enligt Drätselkammarens förslag beslöts, att arvode under år 1931 till mantalsskrivningsombud skulle utgå efter en krona 40 öre pr sammanträdestimme.

Polisväsendet och fångvården. Beträffande utgiftsstaten för polisväsendet och fångvården godkändes densamma till alla delar i enlighet med Polisnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Allmänna pensionsförsäkringen. Med bifall till Pensionsnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige för år 1931 höja anslaget till arvode åt pensionsnämndens ordförandes skrivbiträde från 2,100 till 2,400 kronor, var-

jämte det upprättade utgiftsförslaget för allmänna pensionsförsäkringen i övrigt till alla delar fastställdes.

Stfms och Drkns expeditioner.

Det av Drätselkammaren upprättade förslaget till utgiftsstat för Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner blev av Stadsfullmäktige till alla delar godkänt.

Byggnadsnämnden.

Godkändes utgiftsstaten för Byggnadsnämnden enligt Nämndens av Drätslekammaren tillstyrkta förslag.

Sociala ändamål.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan och i fråga om anslag till Arbetarnes bildningsförbund enligt Beredningsutskottets förtydligande förslag, till vilket Herr Engdahl yrkade bifall, beviljades för år 1931 till främjande av nedan angivna sociala ändamål följande anslagsbelopp att med nedan omförmält undantag utgå av uttaxerade medel.

Västerås Arbetsstuga ..... 4,000: —
att utgå med 2,500 kronor av Sundinska donationsfondens räntemedel och med 1,500 kronor av uttaxerade medel.

Västerås Barnkrubba ..... 3,000: —

Västerås Barnhem ..... 1,000: —

Västerås Natthärbärge ..... 300: —

Västmanlands Läns Arbetsförmedling ..... 3,200: —
därav 300 kronor som extra anslag för år 1931.

Västerås Sjukkassors fortsättningskassa, enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 med en krona för varje inom staden året före det, varunder anslag utbetalas, mantalsskriven medlem samt under det ytterligare villkor att bidraget icke skulle utgöra en kassans tillgång under annan förutsättning, än att det tillgodokomme i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, förslagsvis 3,500: —

Västerås sjukkassors och fortsättningskassa, ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar enligt de villkor, varom Stadsfullmäktige fattat beslut den 28 november 1918 och den 29 december 1924, förslagsvis 19,500: —

Barnhemmet Sparvboet, ett kontant belopp av 600 kronor samt till föreningen Hvita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess förhyrda butik i staden tillhörig fastighet, 800 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till Barnhemmet Sparvboet ..... 1,400: —

Frälsningsarméns slumverksamhet i Västerås ..... 500: —
Frilufts- och folkkonserter, till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ..... 2,000: —
Arosgårdens verksamhet, intill ..... 3,000: —
Nykterhetsnämndens verksamhet ..... 1,550: —
Arbetarnes Bildningsförbunds biblioteksverksamhet ..... 2,000: —
Västerås Gymnastikförening ..... 1,000: —
Västmanlands Läns Sjuksköterskeförening ..... 200: —

Beträffande anslag till föreningen *Västerås Skollovskoloniers* verksamhet för år 1931 yrkade dels Herrar Granér, Wass och Pers bifall till Beredningsutskottets förslag om ett anslag för ändamålet å 11,000 kronor, dels ock Herr Sundström enligt Drätselkammarens förslag, att anslaget för närvarande måtte begränsas till 8,000 kronor. Stadsfullmäktige beviljade härutinnan utan omröstning det av Beredningsutskottet förordade anslaget å 11,000 kronor att utgå av uttaxerade medel.

Taxeringsnämnderna.

I fråga om anslag till taxeringsnämndernas verksamhet beslöto Stadsfullmäktige, efter det under en kort diskussion Herr Hult beträffande ledamöternas arvode yrkat bifall till Beredningsutskottets förslag samt Herrar Bäckman, Engdahl och Sundström härutinnan yrkat bifall till Drätselkammarens förslag, att under år 1931 arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skulle utgå efter en krona 40 öre pr sammanträdestimme, dock högst sju kronor pr sammanträdesdag, att till sådan traktamentsersättning anvisa förslagsvis 2,000 kronor, att till biträde åt ordförandena i taxeringsnämnderna anslå 700 kronor, till lyse och städning i byrålokal 60 kronor, till annonsering m. m. 60 kronor samt till skrivmaterial och diverse 100 kronor.

Diverse utgifter.

Anvisades enligt Drätselkammarens förslag av uttaxerade medel för år 1931 ett belopp av 16,567 kronor 27 öre för avskrivning av återstående förlust under kristiden å vedgårdsrörelsen.

I och för slutligt gäldande av kostnaderna för de under åren 1922 och 1923 utförda arbetena med omläggning av Skultunavägen fram till Hovdestalund anvisades av uttaxerade medel i 1931 års stat 38,867 kronor 4 öre.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beviljade Stadsfullmäktige av uttaxerade medel i 1931 års stat ett anslag å förslagsvis 80,000 kronor till slutligt gäldande av kostnaderna för en del påbörjade nödhjälps- och andra arbeten å diverse trafikleder, huvudsakligen avseende överbyggan-

de av Persbobäcken i Östra Ringvägen, framdragande av Landtvärnsgatan söder om Köpingsvägen och delar av Stohagsvägen samt Hemdalsvägens anknytning till Stockholmsvägen.

Sedan Stadsfullmäktige den 20 juni 1924 beslutat godkänna en av Drätselkammaren vidtagen åtgärd att gemensamt med en del övriga intressenter åstadkomma reglering av vattenföringen i Svartån genom arbeten huvudsakligen i Hörendesjön, så beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa 10,534 kronor 97 öre för gäldande av den på staden belöpande andelen i kostnaden för denna reglering.

Med bifall till Drätselkammarens därom väckta förslag beviljade Stadsfullmäktige av uttaxerade medel i 1931 års stat 25,000 kronor för nedskrivning av stadens makadamlager.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 september 1928 beslutat tillförbinda staden att för täckande av eventuellt underskott å Västeråsutställningen år 1929 bidraga med högst 10,000 kronor och den 30 december 1929 förklarat hinder ej föreligga för Drätselkammaren att utbetala angivna belopp, så beslöto Stadsfullmäktige nu på Drästelkammarens därom framställda förslag att för täckande av den av Drätselkammaren enligt nämnda bemyndigande förskottsvis gjorda utbetalningen av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa 10,000 kronor.

Inkomsterna.

Räntor och aktier.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige att icke i budgeten upptaga någon ränteinkomst från Järnvägsmedelsfonden.

Likaledes beslöto Stadsfullmäktige efter yttranden av Herrar Engdahl och Sundström att icke påkalla någon utdelning för år 1930 å stadens stamaktier i A.-B. Arbetarebostäder i Västerås.

Fattigvården.

I fråga om inkomsterna å fattigvårdens stat beslöto Stadsfullmäktige, att dessa skulle beräknas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Vatten-, Gas- och elektricitetsverken.

Med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige, att priset å från stadens gasverk till allmänheten levererad gas skulle efter avläsningen av gasförbrukningen för 4:de kvartalet innevarande år vara 16 öre pr kbm.

Enligt samma myndigheters förslag beslöto Stadsfullmäktige till efterrättelse för tiden efter avläsningen för innevarande års 4:de kvartal fastställa följande förändrade taxor för leverans av elektrisk ström, nämligen:

Taxa 4.

Belysningstariff. Likström och lågspänd växelström.
(För belysningsabonnenter).

a) Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:
de första 1,000 kw.-timmarne med 30 öre pr kw.-timme,
de följande 4,000 kw.-timmarne med 28 öre pr kw.-timme
och allt därutöver med 25 öre pr kw.-timme.

b) För skyltbelysning för affärer betalas från kl. 7 em. 15 öre pr kw.-timme. Taxan får dock icke användas för det fall affären hålles öppen efter kl. 7 em. Då abonnent önskar använda sig av sist berörda pris, uppsättes omkopplingsur och särskild mätare. Efter 15 öre pr kwt uttagen ström får ej tillgodoräknas med avseende på den fallande skalan för övrig ström enligt taxa 4 mom. a.

Taxa 8 a.

Kombinerad utrymmes-, effekt- och mätaretariff. Likström och lågspänd växelström.
(För kokning, belysning, uppvärmning, strykning, motordrift och andra hushållsbehov).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av 45 öre pr kvadratmeter golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas,

b) en anslutningsavgift av 100 kronor pr *eventuellt* abonnerad kilowatt och år,

c) en förbrukningsavgift av 3 öre pr kilowattimme intill och 7 öre pr kilowattimme över effektgränsen.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 december 1926 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en inom Stadsfullmäktige den 26 augusti samma år väckt motion om utredning rörande möjligheten att borttaga de s. k. mätarhyrorna vid stadens tekniska verk samt en av Vatten- och Gasverksstyrelsen i ärendet verkställd utredning, så hade Drätselkammaren nu i sitt budgetbetänkande avgivit utlåtande i ärendet och därvid på anförda grunder föreslagit, att motionen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd. Efter yttranden av Herrar Bäckman och Johansson fattade Stadsfullmäktige härutinnan sitt beslut enligt Drätselkammarens förslag.

Vid behandlingen i övriga delar av förslaget till inkomststater för vatten-, gas- och elektricitetsverken blev detsamma till alla delar godkänt.

Varmbadhuset.

Inkomsterna för stadens varmbadhus skulle beräknas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Skatter.

Hundskatten, som bestämdes att fortfarande utgå med 25 kronor pr hund skulle för år 1931 beräknas giva en inkomst av 7,500 kronor.

Den kommunala progressivskattens inkomstbelopp skulle beräknas i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag till 95,000 kronor.

Med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag och med godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkortningssumman, beslöto Stadsfullmäktige att för täckande av bristen i 1931 års budget skulle uttaxeras för år 1930 sju kronor 97 öre pr skattekrona.

Förslagsanslaget.

Slutligen godkände Stadsfullmäktige i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet på det sätt, att de vidtagna förändringarne skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta komme att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomsterna.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 31 december 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Karl Berg. *Erik Östlund.*

Offentligen uppläst den 31 december 1930, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås Central-Tryckeri 1931

HANDLINGAR

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

HANDLINGAR

ÅR 1930

Västerås Central-Tryckeri 1930

N:o 1.

Lönenämndens bordlagda förslag ang. värdesättning av befattningshavares naturaförmåner.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vad angår den av vissa befattningshavare tillförsäkrade in natura-förmånen av fri bostad och fri värme måste av Stadsfullmäktige den 16 innevarande månad fattat beslut om ändring i de ersättningar, som härför skola åtnjutas av lärarepersonalen vid stadens folkskolor inverka på värdesättningen av dessa förmåner. Ändringen är föranledd av de fluktationer, som hyror för bostäder och priset på bränsle undergått i öppna marknaden, således ökningen uti hyran som inträtt i och med ingången av det nya hyresåret den 1 oktober innevarande år och sänkning i vedpriset.

Vid övervägande av vilket värde, som bör för år 1930 åsättas förmånen av fri bostad, har lönenämnden ansett vara riktigast att den gamla proportionen mellan värdet härå och den till lärarpersonalen utgående ersättningen bibehålles.

Såsom konsekvens av Stadsfullmäktiges förenämnda beslut och med värdet beräknat efter denna grund, dock under beaktande av att ökningen per rum bör vara något större för större lägenheter, hemställer lönenämnden,

att Stadsfullmäktige ville besluta den ändring i värdesättningen för år 1930 av värdet av fri bostad, att detta värde skall höjas:

för ett rum och kök från 375 till 425 kronor
för två rum och kök från 625 till 700 kronor
för tre rum och kök från 875 till 1000 kronor och
för fyra rum och kök från 1100 till 1250 kronor

och att avdrag å löneförmånerna skola ske med häremot svarande belopp,

samt att avdrag å löneförmåner för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

N:o 1.
Ang. värdesättning av befattningshavares naturaförmåner.

ett rum och kök 130 kr., mot förut 144 kr.
två rum och kök 180 kr., mot förut 198 kr.
tre rum och kök 235 kr., mot förut 261 kr. och
fyra rum och kök 290 kr., mot förut 315 kr.

Västerås den 21 december 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow.

N:o 2.

Drätselkammarens förnyade skrivelse ang. inlösen av fastigheten N:o 87 västra kvarteret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne november på förslag av Drätselkammaren beslutat göra stadens lösningsrätt gällande i anledning därav att lagfart den 14 oktober 1929 meddelats å den på stadens grund belägna gården och tomten n:o 1 i kvarteret Laura eller n:o 87 västra kvarteret, som E. Andersson i Oppgårda tillhandlat sig för 23,000 kr., så har nu till drätselkammaren överlämnats ett av härvarande Rådhusrätt den 9 december 1929 utfärdat lagfartsbevis, enligt vilket lagfart sist sagda dag meddelats å samma fastighet för handlanden Axel Johansson i Himmeta, vilken köpt fastigheten av Andersson och dennes hustru för 21,000 kr.

Med anledning härav får nu Drätselkammaren föreslå Stadsfullmäktige att besluta

att, med avstående från lösningsrätten på grund av förstnämnda fång, uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla på staden vidkommande åtgärder för att göra dess lösningsrätt gällande på grund av ovan omförmälda senast lagfarna fång.

Västerås den 2 januari 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Theofil Öberg.

N:o 3.

Magistratens skrivelse ang. sammanförande av landstings- och stadsfullmäktigevalen till en valdag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Innevarande år skola val av stadsfullmäktige och landstingsmän för Västerås stad förrättas.

Jämlikt bestämmelsen i § 23 Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad skall stadsfullmäktigeval förrättas under tiden från och med den 13 september till och med november månads utgång och om staden är delad i valkretsar skall valet förrättas å olika dagar, en dag för varje valkrets. Västerås stad är för närvarande delad i två valkretsar.

Val av landstingsmän skall enligt gällande författning äga rum tredje söndagen i september månad eller, om magistraten så beslutar, å näst därförut infallande lördag.

Enligt föreskrifterna i ovan åberopade § 23 få dock icke stadsfullmäktigeval och landstingsmannaval utsättas att äga rum samma dag, därest icke Stadsfullmäktige före den 15 juli samma år då valen skola äga rum besluta att valen skola förrättas å samma dag. I sådant fall har magistraten att utsätta valen till den sålunda beslutade dagen.

Magistraten erinrar att Stadsfullmäktige beträffande valen år 1926 fattade beslut om att valen skulle förrättas samma dag, varefter magistraten beslöt att valen skulle äga rum den tredje söndagen i september.

Av erfarenheten från valen år 1926 kan Magistraten utan tvekan förklara att ett sammnaförande av valen till en dag ur alla synpunkter är att föredraga framför en uppdelning, som i Västerås stad skulle föranleda valförrättningar å tre olika dagar. Kostnaderna för valen bliva ju avsevärt lägre, besvären för de röstande inskränkes till ett enda tillfälle och tidsödande arbete för Magistraten förminskas.

Magistraten hemställer förty att Stadsfullmäktige ville före den 15 juli 1930 besluta

att stadsfullmäktigevalen innevarande år skola äga rum samma dag som landstingsmannavalet.

Västerås rådhus den 21 januari 1930.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

N:o 4.

Beredningsutskottets utlåtande ang. förberedande åtgärd vid återbesättande av tjänstebefattning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 29 augusti innevarande år hava Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för yttrande överlämnat ett förslag av lönenämnden, att vid uppkommen ledighet i en kommunal befattning göra frågan om platsens återbesättande beroende på förklaring av Stadsfullmäktige att hinder härför ej möter, och får Beredningsutskottet, som för sin del även finner, att åt Stadsfullmäktige bör inrymmas möjlighet att vid uppkommen ledighet i befattning, taga ställning till frågan om genomförande av till äventyrs därigenom aktualiserad omorganisation eller indragning av densamma, tillstyrka bifall till förslaget och ävenså alltså till därå ifrågasatt ordning för en dylik förklarings avgivande.

Västerås den 22 januari 1930.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med den nya löneregleringen, som nu förelägges Stadsfullmäktige, har Lönenämnden övervägt huruvida icke Stadsfullmäktige i större utsträckning än som för närvarande sker bör vara i tillfälle att pröva lämpligheten av att vid uppkommen ledighet bibehålla å ordinarie stat i stadens tjänst uppförd befattning.

Enligt nu rådande system vidtager i allmänhet vederbörande nämnd eller styrelse, så snart en befattningshavare av en eller annan anledning avgått, åtgärder för den ledigblivna befattningens återbesättande.

Genom ett föreläggande för stadens nämnder och styrelser att, innan sådan åtgärd vidtages, hos Stadsfullmäktige anmäla att befattning blivit ledig med förfrågan hos Stadsfullmäktige huruvida densamma på oförändrade villkor får återbesättas, erhålla Stadsfullmäktige större prövningsmöjligheter.

I anledning av det anförda får Lönenämnden föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta förelägga under

N:o 4.
Ang. förberedande åtgärd vid återbesättande av tjänstebefattning.

Stadsfullmäktige lydande nämnder och styrelser att, så snart befattning blivit ledig, till Stadsfullmäktige göra anmälan härom med förfrågan huruvida hinder mötte för befattningens återbesättande.

För att icke onödigt dröjsmål må uppstå, bör sådan anmälan så snart ske kan ingivas till Lönenämnden för förberedande behandling.

Västerås den 22 augusti 1929.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 5.

Drätselkammarens utlåtande ang. pensionering av stadens arbetare (jfr 1929 N:o 48.)

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 29 augusti 1929 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat Lönenämndens hos Stadsfullmäktige framställda förslag till pensionsreglering för stadens kommunalarbetare samt deras änkor och barn.

Sedan Drätselkammaren från kommunalarbetarnas organisation emottagit ett förslag till ändringar i vissa hänseenden av lönenämndens förslag, har Drätselkammaren genom särskilda delegerade överlagt med representanter för kommunalarbetarne i ärendet.

Vid övervägande av vad sålunda i ärendet förekommit har Drätselkammaren ansett, att av kommunalarbetarne framförda önskemål kunna i vissa hänseenden vinna tillmötesgående. Ävenledes påkalla de ändringar, vilka av Stadsfullmäktige beslutats i Lönenämndens förslag beträffande befattningshavarnas pensionering för konsekvensens skull motsvarande ändringar i nu föreliggande förslag.

Då Drätselkammaren i huvudsak icke har något att erinra emot, att beslut nu av Stadsfullmäktige fattas rörande pensionering av kommunalarbetarne enligt de riktlinjer, som ligga till grund för Lönenämndens förslag, får Drätselkammaren, med bifogande av kommunalarbetarnas ovan

N:o 5. *Ang. pensionering av stadens arbetare.*

omförmälda ändringsförslag, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte godkänna Lönenämndens ifrågavarande förslag med följande ändringar och tillägg:

§ 1 erhåller följande ändrade lydelse:

"Till erhållande av pension å stadens stat berättigas på sätt och under de förutsättningar, som i detta reglemente angivas, vid avgång från anställning i stadens arbeten fast anställda arbetare, vilka avlönas på annat sätt än enligt av Stadsfullmäktige antagen lönestat, och av Lönenämnden efter därom av vederbörande styrelser framställt förslag förklarats vara ordinarie arbetare.

Pension tillkommer ock, på sätt i detta reglemente stadgas, pensionsberättigad arbetares änka och barn.

För att kunna förklaras som ordinarie arbetare skall kommunalarbetare hava stadigvarande och full sysselsättning vid stadens verk med arbeten, som äro oundgängligen nödvändiga för den normala verksamhetens behöriga upprätthållande samt utan längre avbrott än högst en månad och beträffande säsongarbetare högst fyra månader varje kalenderår hava tjänstgjort under minst tre år och, vad beträffar efter år 1929 antagna arbetare, hava erhållit stadigvarande anställning i stadens tjänst vid högst 35 års ålder."

I fråga om det i förslaget förekommande uttrycket säsongarbetare vill Drätselkammaren för tydlighetens skull angiva, att därmed avses, så vitt nuvarande förhållanden angår, en del trädgårdsarbetare samt ledningsarbetare, vilka icke kunna sysselsättas året om, men ändock regelbundet äro verksamma i vederbörande förvaltningsgrenars tjänst under de tider av året, till vilka arbetena särskilt på grund av deras natur måste koncentreras, ävensom att uttrycket icke bör tagas så snäft, att icke även andra slags arbetare, om förhållandena äro ungefär enahanda, kunna betecknas som säsongarbetare.

§ 4, första stycket: I anslutning till vad som beslutats beträffande befattningshavarnes pensionering bör sista delen av stycket "vederbörande förvaltningsstyrelse etc." uteslutas.

§ 6. Framför ordet "grovarbetare" insättas orden "rättare vid stadens lantbruk."

Det i samma avdelning förekommande ordet "pumpvakt" flyttas till närmast följande avdelning och insättes näst efter ordet "renhållningsarbetare".

§ 7. Efter första stycket fogas följande tillägg: "dock skall gälla att:

a) om avgång sker enligt § 2 c), pension utgår med lägst 50 % av hel

N:o 5.
Ang. pensionering av stadens arbetare.

pension, dock med den inskränkning, att pensionen icke må överstiga den pension, som arbetaren skulle hava erhållit, därest han kvarstått i arbete till pensionsålderns inträdande,

och b) om den avgående har hustru och barn, vilka i händelse av hans frånfälle skulle vara berättigade till familjepension, pensionen utgår med minst det belopp, varmed denna familjepension skulle utgå."

§ 9. I andra stycket inskjutas dels efter orden "dock icke för" följande uttryck: "säsongavbrott, som varar högst fyra månader", dels ock efter orden "militär tjänstgöring" följande ord: "särskilt offentlig uppdrag".

I sista stycket av paragrafen strykas orden "eller eljes".

§ 10, näst sista stycket: I satsen "att arbetarens anställningstid vid uppnådd pensionsålder icke med mer än 10 år understiger den för full pension stadgade" utbytes talet 10 mot talet 15.

§ 14. Till mom. a) göres efter ordet "pensionsunderlaget" följande tillägg: "dock att sådan pensionstagare, för vilken den efter sagda procenttal utgående pensionen skulle understiga 600 kronor, må kunna av Lönenämnden tillerkännas pensionsfyllnad, så att den samfällda pensionen uppgår till högst nämnda belopp, 600 kronor, därest pensionstagaren prövas på grund av ålder och sjuklighet vara ur stånd att med eget arbete väsentligt bidraga till sitt uppehälle.

Västerås den 25 januari 1930.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Kommunalarbetarnas förslag

till ändringar i det av Lönenämnden framlagda förslaget till pensionsreglemente för Västerås stads arbetare.

§ 1.

Till erhållande av pension å stadens stat berättigas på sätt och under de förutsättningar, som i detta reglemente angivas, vid avgång från anställning i stadens arbeten fast anställda arbetare, vilka avlönas på annat sätt än enligt av Stadsfullmäktige antagen lönestat.

Pension tillkommer ock, på sätt i detta reglemente stadgas, pensionsberättigad arbetares änka och barn.

För att vara berättigad till egen och familjepension enligt detta regle-

N:o 5. *Ang. pensionering av stadens arbetare.*

mente erfordras att hava stadigvarande och full sysselsättning vid stadens verk med arbeten, som äro oundgängligen nödvändiga för den normala driftens behöriga skötande eller ock räkna tre tjänsteår och under tre kalenderår i följd haft sysselsättning i stadens tjänst sammanlagt minst åtta månader varje år.

§ 6.

Såsom underlag för bestämmande av den årliga pensionens storlek fastställas för nedannämnda slag av arbetare följande belopp:

Vid stadens lantbruk anställda kördrängar och fördrängar samt med dem likställda lantarbetare	Kr.	2,100: —
Vid stadens lantbruk anställda ladugårdskarlar, smeder och slöjdare, fodermarskar, svinskötare samt med dem i lönehänseende likställda lantarbetare	„	2,400: —
Grovarbetare, vedgårdsarbetare, diversearbetare samt med dem i lönehänseende likställda arbetare	„	2,700: —
Snickare och träarbetare, som hålla egna verktyg, montörer, smeder, rörläggare, förrådsbiträde vid tekniska verken, pumpvakt vid avloppsledningens pumpstation, timavlönade renhållningsarbetare, arbetare, vilka periodvis tjänstgöra som kran- och maskinskötare, samt med dessa i lönehänseende likställda	„	3,000: —
1:sta klass montörer, chaufförer, ständiga kranskötare samt med dem i lönehänseende likställda	„	3,300: —

§ 7.

Pension är antingen hel eller avkortad.

Hel pension utgår med 65 % av pensionsunderlaget.

Avkortad pension utgår med så stor del av den hela pensionen, som motsvarar förhållandet mellan arbetarens sammanlagda anställningstid, i hela år räknat, och det antal anställningsår, som enligt § 8 erfordras för erhållande av hel pension, dock skall gälla att:

a) om avgång sker enligt § 2 c) pension utgår med lägst femtio procent av hel pension, dock med den inskränkning att pensionen icke må överstiga den pension arbetaren skulle hava erhållit därest han kvarstått i arbete till pensionsålderns inträdande.

b) om den avgående har hustru eller barn, vilka i händelse av hans frånfälle skulle vara berättigad till familjepension, pensionen utgår med minst det belopp varmed denna familjepension skulle utgå.

§ 9.

N:o 5.

Ang. pensionering av stadens arbetare.

Såsom anställningsår för erhållande av pension beräknas den tid arbetaren efter fyllda 20 år i stadens tjänst innehaft anställning, som icke varit av rent tillfällig natur.

Härvid iakttages, att avdrag skall göras för tid omfattande minst 4 månader i följd, under vilken arbetaren ej tjänstgjort, dock att avdrag icke må ske för avbrott i tjänstgöring som föranletts av semester, sjukdom, fullgörande av arbetare åliggande militärtjänstgöring, särskilt offentligt uppdrag och ej heller för eljest medgiven tjänstledighet vidare än i den mån den under något kalenderår överstiger tre månader.

Till anställningsår må ej hänföras tid, som arbetaren på grund av särskilt medgivande varit anställd efter uppnådd pensionsålder i annan mån än vad som i särskilda övergångsbestämmelser § 23 stadgas.

I fall, som i § 2 mom. b) sägs, räknas till anställningstiden även den tid, som för arbetaren återstår till dess han ingår i pensionsåldern.

Arbetare, vars anställning på grund av i § 5 omförmält fel eller försumlighet upphört, må icke, därest han sedermera erhåller anställning hos staden, som anställningsår kunna åberopa sådan föregående anställning.

§ 10.

Avkortad pension utgår:

a) till arbetare, vilken på grund av bestämmelsen i § 4, första stycket avgår från anställningen utan att vid inträde i pensionsåldern hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet anställningsår.

b) arbetare, vilken avgår från anställningen av anledning, som i § 2 mom. c) och d) sägs, utan att hava uppnått det i § 8 för rätt till hel pension stadgade antalet anställningsår,

c) arbetare, vilken avgår från anställningen av anledning, som i § 2 mom. b) sägs, och vilken, därest han kvarsått i anställningen till uppnådd pensionsålder, icke skulle hava erhållit hel pension.

För erhållande av avkortad pension — och således pension över huvud taget — erfordras att anställningstiden vid avgången icke understiger 10 år.

§ 14.

Familjepension utgår för år räknat:

a) till ensam änka med tjugu procent av pensionsunderlaget, dock lägst 700 kronor.

b) till änka jämte ett eller flera pensionsberättigade barn med samma belopp som för ensam änka förhöjt med 40 % för ett barn samt därutöver med 15 % för ytterligare ett barn och med 10 % för varje ytterligare barn.

N:o 5.
Ang. pensionering av stadens arbetare.

c) till pensionsberättigade barn, där änka ej finnes: om endast ett barn finnes, med hälften av beloppet för ensam änka; och om barnen äro två, med samma belopp som för ensam änka; om barnen äro tre eller flera, med samma belopp som för ensam änka, förhöjt med 40 % därest barnen äro tre, samt därutöver med 10 % för varje ytterligare barn.

§ 23.

Övergångsbestämmelser.

De arbetare som äro anställda i stadens tjänst då detta pensionsreglemente träder i kraft, äger som tjänsteår för erhållande av pension även tillgodoräkna sig de år han enligt § 4 kan medgivas kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 6.

Drätselkammarens skrivelse ang. åtgärder för bildande av en bostadskreditförening för Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut av föregående års Riksdag har beslutats en organisation av statlig låneförmedling för tillhandahållandet av bostadskredit i form av sekundärlån, som skall ersätta den förmedling av lån, som hittills skett genom kommunerna ur Statens bostadslånefond och hava sedermera genom en förordning av den 3 augusti 1929 och ett reglemente av den 18 i samma månad (Svensk Författningssamling N:ris 256 och 353) riktlinjerna för denna organisation närmare utformats.

Enligt förordningen skall bildas en kreditkassa, kallad Svenska Bostadskreditkassan, som har till ändamål att lämna lån åt lokala sammanslutningar, benämnda bostadskreditföreningar. Såsom grundfond för kassan ställer staten genom riksgäldskontoret till förfogande 4 1/2 % obligationer till ett nominellt belopp av minst 30,000,000 kronor. Med denna fond som säkerhet utfärdar kassan för sin lånerörelse räntebärande till innehavaren ställda obligationer, vars sammanlagda belopp icke må uppgå till mer än 10 gånger beloppet av grundfonden. De lokala föreningarna hava till ändamål att tillhandahålla sina medlemmar lån mot säkerhet av inteckning i fastighet. Till föreningen anslutna medlemmar skola alltså vara låntagare. Beträffande lånerörelsen är föreskrivet, att lån utlämnas mot säkerhet av inteckning i bebyggd, huvudsakligen för bostadsändamål anordnad fastighet, att för utlåningen till medlemmarne gälla enahanda bestämmelser som för utlåningen till föreningen från Svenska Bostadskreditkassan med tillägg för vad som av låntagare skall avsättas till föreningens grundfond — 2 % å lånebelopp att fördelas på en tid av högst 5 år, räknat från lånets beviljande — och till de årliga förvaltningskostnaderna, utgörande 1/4 % av samma belopp, att säkerheten till sin beskaffenhet skall vara inteckning inom 3/4 av fastighetens vid värdering uppskattade värde och åsatt taxeringsvärde, samt att lån ej må meddelas med mindre lån mot säkerhet av inteckning med bättre förmånsrätt i samma fastighet

N:o 6.
Ang. åtgärder för bildande av en bostadskreditförening i Västerås.

prövas vara på betryggande sätt ordnat. Föreningens verksamhet handhaves av en styrelse, sammansatt på visst sätt och första gången utsedd av länsstyrelse att fungera intill dess annan styrelse blivit å föreningens första ordinarie föreningssammankomst utsedd. Föreningens verksamhetsområde bestämmes av konungen på ansökan om tillstånd till bildande av förening. Vid avgörande av denna ansökan meddelas tillika föreskrift om det minimibelopp, för vilket förening innan den må börja sin verksamhet, skall hos kassan hava anmält sig till erhållande av lån. Det finns ingen föreskrift angående viss kvalifikation hos den som gör dylik ansökan.

Den härstädes rådande bostadsknappheten och den stimulation för ökad byggnadsverksamhet, som ett ordnande av den sekundära bostadskrediten måste innebära, gör behovet av åtgärder för åstadkommande av en dylik förening påtagligt. Som förut vid redogörelsen för lagstiftningen omnämnts, är initiativet till bildandet av lokala föreningar fritt. Oavsett den kontroll, som av Svenska Bostadskreditkassan utövas över föreningarnas verksamhet, synes ändock vissa fördelar vara förenade med de kommunala myndigheternas omhändertagande av föreningarnes bildande och att de få inflytande på den lokala låneverksamheten. Härigenom kan verksamheten från början inriktas efter sunda linjer icke minst genom inflytande på valet av styrelse m. m. samtidigt som den tillgodogöres redan vunnen erfarenhet på området.

Det är givet, att startandet av en förening kräver utgifter liksom ock sådana äro förenade med förvaltningen och som icke att börja med kunna täckas med de förvaltningsbidrag, låntagare hava att erlägga.

Vikten och betydelsen av en låneverksamhet av detta slag påkallar, att staden verkar för inrättande härstädes av en bostadskreditförening och att staden ställer medel till förfogande för dess startande. Drätselkammaren har tänkt sig att sådant bidrag skulle årligen utgå under tre år från föreningens tillkomst med ett belopp å intill 2,000 kronor.

Under hänvisning till det nu anförda hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville åt Drätselkammaren giva i uppdrag att på lämpligaste sätt verka för bildandet av en bostadskreditförening för Västerås och att ställa till Drätselkammarens förfogande för de med tillkomsten av en dylik förenade organisationskostnaderna samt förvaltningskostnaderna därefter ett årligt belopp under tre år att utgå med högst 2,000

kronor av det i årsbudgeterna avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

N:o 6.
Ang. åtgärder för bildande av en bostadskreditförening i Västerås.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 7.

Drätselkammarens skrivelse ang. överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom vissa områden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges prövning överlämna närlagda av Vatten- och Gasverksstyrelsen gjorda framställning angående överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom områdena Valsborg, Lindsborg, Gustafsborg, Rosenhill, Kristiansborg, Hoffsta, Karlsdal, Katrinelund, Tegelvreten, Nygård samt ett mindre område, som begränsas av Knutsgatan, Kopparbergsvägen och Norra Ringvägen, ävenså Ängsgärdet, Viktoriaföreningen och Sandgärdet och därvid, under hänvisning till Stadsfullmäktiges principbeslut i förevarande angelägenhet den 31 maj 1928 och på de skäl styrelsen anfört, tillstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige av den 21 maj 1928 föreslog Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl överförande av stadens ytterområden till växelström. Arbetet med detta överförande skulle ske inom en tid av 5 år och skulle medföra en avlastning av likströmsbelastningen

N:o 7.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom vissa områden.

i verket av cirka 400 kilowatt. Hittills äro Annedal, Oskaria, Hyttan, Almelundsområdet, Sommarro och Hemdal överförda till växelström och pågår f. n. omläggning av ledningarne inom Lustigkulla, Norrmalm och Blåsbo. Av de i ovanberörda skrivelse angivna områden, vid vilka ännu ingenting åtgjorts, äro Valsborg, Lindsborg, Gustavsborg, Rosenhill, Kristiansborg, Hoffsta, Karlsdal, Tegelvreten m. fl. närbelägna områden samt Ängsgärdet, Viktoriaföreningen och Sandgärdet. Kostnaderna voro i sin helhet beräknade till 154,500: — kr., varav Stadsfullmäktige till de redan övreförda resp. under arbete varande områdena beviljat 60,300: — kr., varav 30,000 kr. i maj 1928 och 30,300 kr. i april 1929.

Det har visat sig erforderligt att påskynda övergången till växelström, ty trots vad som hittills gjorts har likväl likströmsbelastningen ökat i el. verket sedan år 1928 i den omfattning, att maskinerna under senaste belysningssäsongen gingo fullbelastade.

År 1928 beräknades kostnaderna för ombyggnadsarbetena inom de ännu ej överförda områdena till sammanlagt 93,500 kr. Sedan denna tid hava emellertid kopparprisen ökat, ävenså hava de under tiden vunna erfarenheter vid utförandet av dylika arbeten visat, att man måste räkna med högre kostnader än som skedde första gången. Även kräves för en del nytillkomna abonnenter, för vilka under tiden provisoriska anslutningar gjorts till växelström, något ökade kostnader för större transformatorer etc. Så t. ex. har Myggbo Sågbolag anslutit ej mindre än 45 hkr. På grund av vad här anförts äro kostnaderna omräknade till 115,500 kr. för de återstående överföringarne.

I detta sammanhang vill styrelsen omnämna, att utredningar pågå rörande vidtagande av de ytterligare åtgärder, som ev. kunna visa sig erforderliga på grund av den fortgående stegringen av anslutningen till elektricitetsverket och därmed ökad förbrukning av ström.

Såsom styrelsen i sin skrivelse av den 21 maj 1928 påpekade, böra kostnaderna för ifrågavarande arbeten ej bestridas genom lånemedel, utan i det stället genom vinstmedel från elektricitetsverket, med lämpligen 30,000 kronor per år.

Under åberopande av det här anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville för överförande till växelström av Valsborg, Lindsborg, Gustavsborg, Rosenhill, Kristiansborg, Hoffsta, Karlsdal, Katrinelund, Tegelvreten, Nygård samt ett område som begränsas av Knutsgatan, Kopparbergsvägen och N.

Ringvägen, ävenså Ängsgärdet, Viktoriaföreningen och Sandgärdet anvisa 115,500 kr. att under de närmaste åren utgå av vinstmedel från elektricitetsverket med 30,000 kronor per år.

N:o 7. *Ang. överförande av distributionen av elektrisk energi från likström till växelström inom vissa områden.*

Västerås den 12 februari 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 8.

Drätselkammarens skrivelse ang. disposition av mark för utvidgning av vattenledningsverket vid Hesslö samt diverse ledningsanläggningar för Hesslö flygfält.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående godkännande av förslag till uppgörelse med Kungl. Flygstyrelsen i fråga om upplåtelse av mark för en framtida utvidgning av vattenverket vid Hesslö och därvid, med hänsyn till vikten av, att vattenverkets utvecklingsmöjligheter säkerställas, för egen del hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna förslaget och för fullgörande av med uppgörelsen förenat villkor anvisa förslagsvis 15,700 kronor för omläggning delvis av den elektriska högspänningsledningen till vattenverket från luftledning till jordkabel och för framdragning av vattenledning från vattenverket till hangarerna å Hesslö flygfält att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 8.

Ang. disposition av mark för utvidgning av vattenledningsverket vid Hesslö samt diverse ledningsanläggningar för Hesslö flygfält.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av ökad vattenåtgång i staden måste inom den närmaste tiden utvidgningar företagas vid vattenverket. Vatten- och Gasverksstyrelsen kommer för den skull att snarast framlägga ett fullständigt förslag härutinnan, vilket bl. a. kommer att innebära upptagning av flera brunnar. Det har vid utredning av denna fråga visat sig, att det område vid Hesslö, vilket nu disponeras av vattenverket och motsvarar cirka 12700 kvm., ej är tillräckligt, utan bliver det nödvändigt för staden att få disponera över ytterligare mark. På grund härav har Vatten- och Gasverksstyrelsen satt sig i förbindelse med Flygstyrelsen, som numera disponerar över Hesslö kronoegendom, rörande ökad tillgång till mark och hava de hittills förda förhandlingarna resulterat i ett förslag till överenskommelse, som här bifogas. Såsom av denna överenskommelse framgår, omfattar det markområde, till vilket staden till en början skulle erhålla nyttjanderätt för vattenledningsverkets behov cirka 43,000 kvm., men erhåller staden därjämte optionsrätt till cirka 146,000 kvm. Det förstnämnda området erfordras för anläggning av brunnar, det sistnämnda när en gång i framtiden staden måste använda sig av systemet naturliga filter, därvid mälarvatten uppumpas i åsen och genom åsens mäktiga gruslager renas och tillföres befintliga brunnar för att sedan tillgodogöras för stadens behov. För dessa upplåtelser fordrar Flygstyrelsen en gottgörelse, bestående, såsom av överenskommelsen framgår, uti ledningsarbeten, nämligen ombyggnad av närmaste sträckan invid vattenverket av elektriska högspänningsledningen till jordkabel samt anläggande av en vattenledning till hangarerna. Kostnaderna härför äro beräknade till:

för ombyggnad av elektriska högsp.-ledningen	kr.	4,200: —
för vattenledningen	„	11,500: —
	Kronor	15,700: —

För utredning rörande det markområde, som erfordras för staden, har styrelsen anlitat A.-B. Vattenbyggnadsbyrån i Stockholm såsom sakkunnig.

Då staden har behov av berörda markområden och de i förslaget upptagna villkoren för markupplåtelsen äro för staden antagliga, hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt styrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med närslutna

N:o 8.
Ang. disposition av mark för utvidgning av vattenledningsverket vid Hesslö samt diverse ledningsanläggningar för Hesslö flygfält.

förslag å stadens vägnar träffa överenskommelse med Flygstyrelsen rörande markupplåtelse för stadens vattenverk vid Hesslö samt för utförande av ombyggnad av en del av den elektriska högspänningsledningen till vattenverket från luftledning till jordkabel ävensom framdragning av vattenledning från vattenverket till Flygkårens hangarer vid Hesslö anvisa ett anslag å förslagsvis kronor 15,700:— att utgå ur Tekniska Verkens amorteringsfond.

Västerås den 11 februari 1930.

På Vatten- och Gasverkssytrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

ÖVERENSKOMMELSE

emellan Flygstyrelsen å ena, och Västerås stad, genom dess Vatten- och Gasverksstyrelse, å andra sidan.

§ 1.

Flygstyrelsen upplåter åt Västerås stad nyttjanderätt för vattenledningsverkets behov till det område av Hesslö egendom, som å närslutna, av A.-B. Vattenbyggndasbyrån i Stockholm, upprättade situationsplan den 18 november 1929 är markerat genom gröna prickstreckade gränslinjer och en grön färgkant och omfattar en yta av cirka 43,000 kvm. Upplåtelsen gäller så länge upplåtna området av staden behöves för vattenledningsverket och därför användes samt staden uppfyller sin skyldighet enligt § 4 här nedan i kontraktet att till flygstyrelsen leverera elektrisk energi och vattenledningsvatten.

§ 2.

Flygstyrelsen lämnar vidare Västerås stad optionsrätt att få till sig med nyttjanderätt för samma ändamål och under samma tid, som omförmäles i § 1, upplåtet det område, som å samma situationsplan angivits med gröna streckprickade gränslinjer utan färgkant och i areal omfattar cirka 146,000 kvm.

Till förhindrande av förorening av i området befintligt grundvatten ävensom av till detsamma hörande strand- och vattenområde i Mälaren förbinder sig flygstyrelsen redan nu att ej inom detsamma utföra eller

N:o 8. *Ang. disposition av mark för utvidgning av vattenledningsverket vid Hesslö samt diverse ledningsanläggningar vid Hesslö flygfält.*

medgiva utförandet av anläggningar, som kunna medföra olägenheter av nämnda art.

§ 3.

Västerås stad åtager sig utföra och bekosta följande arbeten:

a) ombyggnad av vattenledningsverkets elektriska högspänningsledning till jordkabel i en sträckning av cirka 240 m., räknat från vattenuppfordringsverket, samt indragning och inkoppling av denna kabel i en för anslutning av elektrisk kabel för flygstyrelsens behov planerad transformatorkiosk, som bekostas och uppföres av flygstyrelsen invid korsningen mellan Hesslö utfartsväg och den från denna utgående gångvägen över Hamre ägor;

b) framdragning av en 6″ vattenledning i en sträcka av cirka 450 m. mellan vattenuppfordringsverket och flygstyrelsens hangarer, inkoppling av denna ledning till båda huvudledningarna mellan vatteuppfordringsverket och staden, inklusive härför erforderliga ventiler samt uppsättning av 3 st. brandposter vid hangarerna.

§ 4.

Flygstyrelsen medgives rätt att mot reglementerade pris genom i § 3 omförmälda vatten- och elektriska ledningar uttaga högspänd elektrisk energi och vattenledningsvatten till de myckenheter, som erfordras för flygstyrelsens anläggningar vid Hesslö; den elektriska strömmen av spänning och art, som användes för vattenverkets kraftbehov.

§ 5.

För den upplåtelse, som omförmäles ovan i § 1, liksom för optionsrätten och åtagandena i övrigt enligt § 2, skall staden anses hava lämnat full gottgörelse genom bekostandet av i § 3 angivna anläggningar. Villkoren för den i § 2 staden tillförsäkrade framtida upplåtelsen skola, om upplåtelsen kommer till stånd, bestämmas genom särskild överenskommelse vid den tidpunkt, då optionsrätten eventuellt tages i anspråk, eller i brist på åsämjande genom tillkallade gode män.

§ 6.

Detta kontrakt får icke av Västerås stad intecknas, ej heller av staden utan flygstyrelsens medgivande på annan överlåtas.

N:o 9.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av mark av lägenheten Kristinedal m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt för byggnadskvarteret Gude fastställd tomtindelning ingår i tomten N:o 3 mark av olika fastigheter dels stadsägan 1808, dels lägenheten Kristinedal, dels lägenheten Jakobslund, dels ock slutligen lägenheten Brogård med resp. areal 25.2, 91.6, 732.9 och 302.1 kvm. Vidare skall i tomten N:o 4, vars huvuddel utgöres av förenämnda staden tillhöriga lägenheten Kristinedal ingå 95.2 kvm. av lägenheten Jakobslund.

Lägenheten Jakobslund och stadsägan 1808 tillhöra ingenjören E. Otto Eriksson, Stockholm, vilken efter förda underhandlingar förklarat sig vilja på staden överlåta för reglering av dessa tomter erforderlig mark för en köpeskilling av 8,500 kronor.

Som denna reglering är önskvärd icke minst såsom en förberedelse för framdragning av Östra Ringvägen till Kopparbergsvägen och Drätselkammaren anser det vara uteslutet för staden att kunna genomföra densamma efter lägre markpris än det nu begärda, hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att på villkor, som Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, åt staden förvärva förenämnda ingenjören Eriksson tillhöriga markområden i areal tillhopa 853.3 kvm. och härför anvisa erforderligt anslag förslagsvis 8,500 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 10.

Drätselkammarens skrivelse ang. inlösen av byggnader å f. d. regementsområdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Å den del av Kungl. Västmanlands regemente förut tillhöriga område, som är belägen invid landsvägen till Stockholm omedelbart öster om Sommarro och som sedan den 1 juli 1929 är i stadens ägo, enligt överenskommelse med Kungl. Maj:t och Kronan angående vederlag för indragning av regementet äro uppförda byggnader, som icke ingingo i överlåtelsen till staden, beroende därpå, att desamma tillhörde regementets lägerkassa och icke Kronan. Byggnaderna, fördelade på två lägenheter, benämnda Klockartorpet A och B, hava i anledning av ifrågasatt försäljning värderats till respektive 3,500 och 1,400 kronor och efter detta värde erbjudits staden till inlösen.

Som Drätselkammaren anser lämpligt, att byggnaderna förvärvas av staden — deras övergång i andra händer än markägarens kan föranleda komplikationer och innebära hinderligheter för markens framtida utnyttjande för ett eller annat ändamål — och det pris, som för desamma begäres med hänsyn till beskaffenheten, synes vara skäligt, hemställer Drätselkammaren

att Stadsfullmäktige ville besluta uppdraga åt Drätselkammaren att åt staden inlösa byggnaderna och härför anvisa erforderligt anslag 4,900 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 11.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till Västerås högre elementarläroverk för flickor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämna en framställning från styrelsen för Västerås Högre Elementarläroverk för flickor angående kommunalt anslag till läroverket 1/6 1930—30/6 1931 och under erinran, att årsanslaget hittills utgått med dels 7,447 kronor, motsvarande räntan efter 5 $^1/_2$ % å 135,000 kronor, varav 115,000 kronor, utgörande stadens utgifter för skolhusbygget, 15,000 kronor värdet av skolhusets tomt samt 5,000 kronor värdet av gymnastikhustomten, dels 1,650 kronor, motsvarande den efterskänkta årsräntan efter samma ränta å stadens fordran av läroverket, stor 30,000 kronor, dels bidrag till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg, utgörande hälften av det belopp, staten för samma ändamål årligen anvisar, dels ock slutligen bidrag till samma lärarinnors pensionsavgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels för tiden 1 juni 1930—30 juni 1931 anslå förenämnda belopp 7,447 och 1,650 kronor,

dels bidraga för samma tid till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter med, vad angår ålderstilläggen, halva det belopp, staten för tiden i fråga anslår, och vad angår pensionsavgifterna enligt Stadsfullmäktiges förenämnda beslut den 31 mars 1910 och grunderna i nådiga kungörelsen den 23 december 1910,

dels ock härvid bestämma, att dessa årsanslag i första rummet skola utgå av den efterskänkta räntan 1,650 kronor och till återstående del av uttaxerade medel.

Västerås den 13 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 11.

Ang. anslag till Västerås högre elementarläroverk för flickor.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 13 december 1929 angående ansökningar om statsunderstöd åt privatläroverk (Sv. Förf.-samling N:o 392/1929) skall vid dylik ansökan bl. a. bifogas (enligt mom. 17) "handlingar, som visa, att kommun eller enskilda donatorer till skolans uppehållande under den tid, för vilken statsunderstöd sökes, dels lämna bidrag, vars värde för år räknat uppgår till minst samma belopp som det sökta statsunderstödet, dels bidraga till de vid skolan anställda lärarinnornas ålderstillägg med hälften av det belopp, staten för samma ändamål tillskjuter, dels ock förklarat sig villiga att bidraga till lärarinnornas pensionering enligt stadgade grunder.

Senaste anslagsperioden har omfattat tiden den 1 juli 1927—den 30 juni 1930. Då nu underdånig ansökan om förnyelse av statsunderstödet skall avse tiden den 1 juli 1930—den 30 juni 1931 och denna ansökan snarast bör insändas, får styrelsen för Västerås högre elementarläroverk för flickor härmed vördsamt anhålla,

att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om förnyande för tiden den 1 juli 1930—den 30 juni 1931 av stadens årsanslag till nämnda läroverk; ävensom om förnyande av förbindelsen angående bidragen till lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter, allt i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut enligt protokollet den 28 april 1927.

Västerås den 10 februari 1930.

Å Styrelsens för Västerås högre elementarläroverk för flickor vägnar:

THEOFIL ÖBERG.
Ordf.

Hjalmar Thyresson.
Rektor.

N:o 12.

Lönenämndens skrivelse ang. ändring av § 4 i pensionsreglementet för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I det av Lönenämnden avgivna och av Drätselkammaren med vissa ändringar tillstyrkta förslaget till reglemente för pensionering av stadens befattningshavare fanns under § 4 intagen bestämmelse därom, att befattningshavare kunde av den myndighet, varunder han tjänstgjorde, medgivas rätt att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst under en sammanlagd tid av högst tre år.

Den 16 december 1929 antogo Stadsfullmäktige reglemente för pensionering av stadens befattningshavare, därvid emellertid i anslutning till avgiven reservation denna bestämmelse uteslöts. Över Stadsfullmäktiges förenämnda beslut har poliskommissarien C. A. Linder hos länsstyrelsen nu anfört besvär med yrkande, att fastställelse måtte vägras å reglementet i de delar detsamma stode i strid med Kungl. Förordningen den 6 juni 1925 med vissa bestämmelser angående befattningshavares vid polisväsendet rätt till lön och pension m. m., och har klaganden i avseende härå särskilt åberopat att enligt § 3 mom. 2 i nämnda författning sådan befattningshavare vore berättigad kvarstå i tjänst under viss tid eller högst under fem år efter uppnådd pensionsålder.

Bestämmelsen är tydlig och klar, varför, för så vitt angår rätten för befattningshavare vid polisväsendet att kvarstå i tjänst, det antagna reglementet strider emot denna bestämmelse.

I anledning härav och då det gärna icke kan bliva tal om, att en grupp befattningshavare skall åtnjuta en förmån, som saknas av övriga befattningshavare, hemställer Lönenämnden,

att Stadsfullmäktige, med ändring av sitt beslut om antagande av pensionsreglemente för stadens befattningshavare, ville i nära överensstämmelse med Lönenämndens och Drätselkammarens ursprungliga förslag antaga följande tillägg till 1:sta mom. under § 4 i reglementet, "vederbörande myndighet, på vilken det ankommer att utse efterträdare, likväl obe-

N:o 12.
Ang. ändring av § 4 i pensionsreglementet för stadens befattningshavare.

taget att, där myndigheten är kollegial, för så vitt minst 2/3 av antalet ledamöter i myndigheten därom äro ense, låta uppå ansökan av befattningshavaren för ett år i sänder och, i fall ej annorlunda är särskilt stadgat, för en sammanlagd tid av högst tre år med avskedet anstå, därest befattningshavaren prövas fortfarande kunna på ett tillfredsställande sätt sköta sin befattning".

Västerås den 14 februari 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 13.

Lönenämndens skrivelse ang. uppförande på ordinarie stat av befattningarna som eldare vid gasverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 16 december 1929 samtidigt med beslut vid antagande av ny lönestat för stadens befattningshavare att anställning som gasverkseldare skulle uppföras å fast stat till Vatten- och Gasverksstyrelsen remitterat frågan om befattningens inplacering i lönestaten och huruledes skulle förfaras med den löneförmån, som under benämning förmanspenningar vore förenade med anställningen, har Vatten- och Gasverksstyrelsen nu i skrivelse till Stadsfullmäktige, med en redogörelse för nu utgående avlöning i anställningen och huruledes denna förhåller sig till avlöningsförmånerna enligt 25. lönegruppen i den nya lönestaten, hemställt,

att Stadsfullmäktige ville besluta, att befattningen skall placeras i denna lönegrupp och att därvid förmanspenningarne skulle bortfalla.

Såsom eget yttrande i ärendet får Lönenämnden, med hänsyn därtill, att avlöningen i den föreslagna lönegruppen, betraktad som medelavlöning under en 35-årig arbetstid, närmast motsvarar nu utgående avlöning, inberäknat förmanspenningar och att den merutgift, som härmed skulle bliva förenad, är oväsentlig, hemställa,

att Stadsfullmäktige, med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag, ville besluta, att befattningen som gasverkseldare skall införas i 25 lönegruppen i nu gällande lönestat med bortfallande av de s. k. förmanspenningarne.

Västerås den 14 februari 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 13.

Ang. uppförande på ordinarie stat av befattningarna som eldare vid gasverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I förslaget till lönestat för stadens befattningshavare hade Lönenämnden föreslagit, att gasverkseldarne skulle upptagas i fast stat i stället för att som nu vore fallet avlönas per skift. Vid behandling av lönestaten i Stadsfullmäktige framkom förslag om eldarnes placering i en högre lönegrupp än den av Lönenämnden föreslagna 23:dje gruppen. Eldarne äro f. n. indelade uti 1 förste- och 1 andre-eldare på varje skift, med skyldighet för förste-eldaren att jämsides med eldaresysslan tillse att smörjning av apparater etc. arbetar tillfredsställande, samt, för det fall han skulle märka att något är i olag, anmäla detta till gasmästaren. I regel finnes mer befäl vid ett gasverk än, såsom här är fallet, endast en gasmästare. Som denne ej dygnet igenom kan vara i tjänstgöring, har den äldste av de två eldarne i laget utsetts att utöva berörda tillsyn. Härför erhåller han ett tilläggsarvode av 90 öre per skift om 8 timmar. Men som båda eldarne i övrigt utföra lika maktpåliggande arbete, hava de hemställt om lika avlöning, men att arbetet fortfarande så fördelas mellan dem, att den ene utför diverse göromål under det den andra utövar omnämnda tillsyn. De hava samtidigt gjort framställning om att bliva uppflyttade i 25:te lönegruppen. För närvarande utgår avlöningen enligt gällande avtal med kr. 11: 07 per skift. De arbeta 6 skift per vecka och åtnjuter förste-eldaren förmanspengar under 6, andre-eldaren vilken tjänstgör som förste-eldare, när denne är ledig, under 1 skift i veckan. Årliga förtjänsten uppgår sålunda till:

för förste-eldare	kr.	3,735: —
för andre-eldare	„	3,501: —

Under förutsättning att en eldare arbetar 35 år enligt lönegrupp 25, bliver medelavlöningen per år kr. 3,814: —
och vid 30 års tjänstgöring „ 3,794: —
Begynnelselönen i denna grupp är „ 3,240: —
och slutavlöningen „ 3,933: —

Eldarnes antal är 7, varav 1 avbytare för veckan 7:de skift. Bortsett från extra avlöningar vid sjukdomsfall uppgå nuvarande avlöningar per år till:

3 förste-eldare à 3,735:—	11,205: —
3 andre-eldare à 3,501:—	10,503: —
1 avbytare	3,454: —
Kronor	25,162: —

N:o 13.
Ang. uppförande på ordinarie stat av befattningarna som eldare vid gasverket.

Räknar man med medelavlöningen under 35 år enligt 25:te lönegruppen uppgå årliga avlöningarne till

7 × 3,814:— = ... Kr. 26,700: —
Avdrages avgift till pension med 3 % återstår .. „ 25,900: —

Räknar man sålunda med en tjänstgöringstid av 35 år skulle i förhållande till nuvarande avlöning samt efter avdrag av 3 % till pensionsavgifter skillnaden i runt tal bliva 740 kronor per år.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville besluta att i likhet med Lönenämndens förslag gasverkseldarne uppföras i fast stat, men att de i stället för av Lönenämnden föreslagna 23:dje lönegruppen med tilläggsarvode i 1:sta eldarebefattningen placeras i den 25:te lönegruppen utan sådant tillägg.

Västerås den 12 februari 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 14.

Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av nya grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom staden.

Avskrift av avskrift.

GUSTAF etc.

Sedan Magistraten i Västerås kallat vederbörande väghållningsskyldiga i staden till sammanträde den 22 mars 1929 för att höras över ett av särskilda delegerade upprättat förslag ifråga om ordnande av det framtida underhållet av de allmänna vägarna inom staden, hade vid sådant sammanträde nämnda dag inför magistraten de närvarande väghållningsskyldiga enhälligt beslutat godkänna och antaga följande

"FÖRSLAG

till överenskommelse mellan Västerås stad såsom kommun, å ena, samt dem, som enligt nu gällande bestämmelser hava underhållsskyldighet in

N:o 14. *Kungl. Maj:ts brev med fastsällelse av nya grunder för utgörande av väghållnings skyldigheten inom staden.*

natura av stadens till allmänt underhåll indelade vägar, å andra sidan, rörande vägunderhållets framtida utgörande.

1:o) Västerås stad åtager sig all underhållsskyldighet av stadens samtliga till allmänt underhåll indelade vägar inom såväl det år 1918 inkorporerade området som gamla stadsområdet.

2:o) De underhållsskyldige åtaga sig att i stället för förutvarande naturaunderhåll årligen till stadskassan inbetala kontant ersättning för underhållet (här nedan kallad vägskatt).

3:o) Skulle de ecklesiastika boställen, för vilka vägunderhåll upptagits i vägdelningen, därifrån möjligen befrias, skall underhållet av deras vägstycken åligga staden utan rätt till ersättning.

4:o) Vägskatten skall beräknas efter samma grund, som tillämpas inom Tuhundra härad, nämligen efter de underhållsskyldiga jordbruksfastigheternas taxeringsvärde och skall ävenledes utgöras efter samma belopp, som för de olika åren inom Tuhundra härad bliva bestämda rörande häradets vägunderhållsskyldige.

Vägskatten skall till stadskassan inbetalas årligen den 1 november och debiteras på ovan angivet sätt med ledning av den utdebitering, som blivit bestämd vid vägstämman inom Tuhundra härad nästföregående år.

Denna överenskommelse skall under förutsättning av vederbörligt godkännande och Kungl. Maj:ts fastsätllelse gälla från och med den 1 januari 1929. Vägskatt skall i så fall första gången betalas den 1 november 1929 efter debitering enligt grunderna för Tuhundra härads vägstämmas beslut år 1928".

Vid sammanträde den 28 mars 1929 beslöto Stadsfullmäktige i staden på förslag av Drätselkammaren därstädes, utan omröstning, att för sin del godkänna ifrågavarande överenskommelse.

Med skrivelse den 1 maj 1929 har länsstyrelsen i Västmanlands län på av magistraten hos länsstyrelsen gjord framställning underställt överenskommelsen Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse.

Häröver har kammarkollegiet den 11 juli 1929 avgivit infordrat utlåtande.

N:o 14.
Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av nya grunder för utgörande av väghållningsskyldigheten inom staden.

Kungl. Maj:t fastställer till efterrättelse Stadsfullmäktiges ovan omförmälda beslut. Avskrift av detta brev tillställes kammarkollegiet till kännedom.

Stockholms slott den 24 januari 1930.

GUSTAF.

Sven Lübeck.

Bestyrkes
å tjänstens vägnar
B. Grimberg.

Rätt avskrivet betygar;
Ex officio:
H. Cronholm.

N:o 15.

Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av stadsplaneändring vid tivoliplatsen.

Avskrift.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

Kungl. Maj:t finner — efter framställning av byggnadsnämnden i Västerås, i anledning varav utlåtanden avgivits den 25 oktober 1929 av länsstyrelsen i Västmanlands län och den 12 november 1929 av byggnadsstyrelsen — gott att, jämlikt 1 kap. 2 § i lagen om fastighetsbildning i stad, fastställa ett av Stadsfullmäktige i nämnda stad vid sammanträde den 29 augusti 1929 antaget förslag till ändringar i och tillägg till stadsplanen för staden beträffande kvarteret Mimer, vilket förslag angivits å en av stadsingenjören Gösta Smitt i september 1929 upprättad karta med därtill hörande, den 18 oktober 1929 dagtecknad beskrivning, dock att från fastställelse undantages den å kartan angivna tomtindelning inom kvarter.

Detta meddelas länsstyrelsen till egen och vederbörandes kännedom och efterrättelse. Omförmälda karta med tillhörande beskrivning överlömnas till statens reproduktionsanstalt, som har att, med ikattagande av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juli 1928 (n:r 307) angående expe-

N:o 15. *Kungl. Maj:ts brev med fastställelse av stadsplaneändring vid tivoliplatsen.*

diering av beslut rörande ändring i rikets indelning m. m., verkställa kopiering av nämnda karta samt överlämna kopia därav och avskrift av beskrivningen till länsstyrelsen tillika med kartan och beskrivningen i original, de sistnämnda för att vederbörande tillställas.

Stockholm slott den 31 januari 1930.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:
GUSTAF ADOLF.

Th. Borell.

Bestyrkes, Västerås slott i landskansliet den 7 mars 1930.
På tjänstens vägnar:
C. G. IHRFORS.

N:o 16.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1929.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får över verksamheten och förvaltningen under år 1929 härmed avgiva följande

Berättelse.

A. *VARMBADHUSET.*

Badhuset har hållits öppet alla vardagar med undantag av 1 maj samt under augusti månad 4 dagar för reparationer av rörledningar m. m.

Antalet baddagar har utgjort 299 och antalet serverade bad 93,006 med i medeltal 311 bad pr dag. Motsvarande siffror föregående år utgjorde 305 baddagar med 91,745 serverade bad och 301 bad i medeltal pr dag. Antalet serverade bad har således ökat med 1,261 st. vid jämförelse med år 1928.

I förestående antal bad ingå dels bad för simundervisningen 8,639 st., dels ock bad för arbetslösa 111 st.

Specifikation å verksamheten i sin helhet framgår av följande

N:o 16.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1929.

TABELL

med parallellsiffror för år 1928 utvisande antal serverade bad av olika sliag vid badanstalten.

	Antal serverade bad					
	under år 1928			under år 1929		
	Herrar	Damer	Summa	Herrar	Damer	Summa
I kl. karbad	2,125	1,900	4,025	1,873	1,744	3,617
I „ karbad med massage	199	133	332	217	121	338
I „ halvbad	20	11	31	13	9	22
II „ karbad	2,814	4,065	6,879	2,761	3,797	6,558
II „ karbad med massage	475	496	971	414	631	1,045
II „ halvbad	90	47	137	65	19	84
II „ sittbad	—	1	1	—	5	5
I „ bastu utan borstning	2,383	508	2,891	2,350	545	2,895
I „ bastu med borstning	1,976	118	2,094	2,094	100	2,329
I „ bastu med massage	8	4	12	12	2	14
Simhall med värmestuga (vinter)	12,637	8,207	20,844	13,054	8,107	21,161
Simhall med värmestuga för skolungdom	921	898	1,819	868	1,080	1,948
Elektriskt ljusbad	61	27	88	21	10	31
Elektriskt ljusbad med borstning	6	3	9	3	1	4
Elektriskt ljusbud med massage	135	4	139	160	9	169
Bågljusbad med dusch	188	58	246	108	23	131
Bågljusbad med halvbad	125	20	145	116	17	133
Bågljusbad med karbad	66	31	97	100	13	113
Billighetsbastu	19,148	7,143	26,291	19,551	7,043	26,594
Billighetsbastu för arbetslösa	138	—	138	111	—	111
Simhall med värmestuga (sommar)	6,845	5,293	12,138	7,059	4,825	11,884
Simsällskapet	662	1	663	617	7	624
Elementarskolan	946	1	947	1,738	552	2,290
Folkskolan	711	568	1,279	1,205	932	2,137
Seminariet	—	254	254	—	130	130
Bad för simundervisning	4,950	4,325	9,275	4,960	3,679	8.639
Summa	57,629	34,116	91,745	59.605	33.401	93,006

BERÄKNAD INKOMSTSTAT FÖR ÅR 1929 JÄMTE VERKLIGA INKOMSTER:

Mot beräknad inkomst ..... Kr. 69,000: —
har influtit i badavgifter och diverse andra poster tillhopa .. „ 72,670: 93

Således kronor 3,670:93 utöver den beräknade inkomsten.

N:o 16.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1929.

BERÄKNAD UTGIFTSSTAT FÖR ÅR 1929 JÄMTE VERKLIGA UTGIFTER:

	1929 års utgiftsstat	Verkliga utgifter
Avlöningar och pensioner	31,938: —	31,871: 25
Tilläggsavlöning för år 1929	—	1,068: 27
Bränsle	11,000: —	6,717: 73
Elektrisk belysning och kraftström	2,200: —	2,718: 88
Anskaffning och underhåll av inventarier	900: —	1,124: 09
Anskaffning och underhåll av linne	100: —	80: 55
Underhåll av fastigheten	3,000: —	3,126: 15
Underhåll av pannor och ledningar	1,500: —	3,716: 44
Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	500: —	639: 10
Renhållning och städning	150: —	4: 50
Skriv- och trycksaker	500: —	774: 08
Telefon och samtal	250: —	233: 60
Läkararvode	100: —	144: 25
Brandförsäkringspremier	250: —	173: 76
Olycksfallsförsäkringspremier	170: —	157: 71
Förbrukningsartiklar	4,500: —	4,831: 35
Utskylder	2,000: —	1,463: —
Oförutsedda utgifter	442. —	105: 35
Kronor	59,500: —	58,950: 06

Medelinkomsten för varje försålt bad utgör ..... 78.13 öre
och utgifterna för varje serverat bad ..... 63.38 öre

varför å varje bad uppstått en behållning av 14.75 öre

Då under år 1929 inkomsterna uppgått till ..... Kr. 72,670: 93
och utgifterna stannat vid ..... „ 58,950: 06

har å årets verksamhet uppstått en behållning av Kr. 13,720: 87

Som utgiftssumman i sin helhet hållits inom 1929 års utgiftsstat även med den tilläggsavlöning å kr. 1,068: 27 som beviljats på stat varande badhudspersonal, torde icke mycket vara att tillägga, även om en del anslagsposter mer eller mindre förskjutit sig. Beträffande anslaget till

Underhåll av pannor och ledningar som dragit en kostnad av kr. 2,216: 44 utöver beräknat anslag vill Styrelsen påpeka, att som yttermurarna å byggnadens ena gavel nästan varje vinter på grund av inifrån kommande fuktighet frusit sönder, det visade sig nödvändigt omlägga hela rörsystemet i en avdelning av badhuset

N:o 16.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1929.

B. *KALLBADHUSET.*

Kallbadhuset öppnades den 3 juni och stängdes den 31 augusti. Antalet baddagar har utgjort 90.

De badades antal har varit:

Betalande		6,725
Fribad för gossar	2,739	
Fribad för flickor	3,066	5,805
	Summa	12,530

I medeltal har badhuset dagligen varit besökt av 139 personer. År 1928 var medeltalet av de badande 96 personer dagligen.

	Beräknade	Verkliga
Inkomster:		
Badavgifter	3,400: —	1,328: —
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	46: 92
Återlämnad materiel	—	10: 44
Summa	3,500: —	1,385: 36

	Beräknade	Verkliga
Utgifter:		
Avlöningar och arvoden	1,460: —	1,080: —
Annonser och trycksaker	150: —	36: —
Isväckning och diverse arbeten	1,500: —	5,645: 73
Utskylder	130: —	—
Brandförsäkringspremie	126: —	102: 56
Oförutsedda utgifter	134: —	70: 75
Summa	3,500: —	6,935: 04

Den kalla, regniga och ofta blåsiga väderleken som rådde under sistlidna sommar torde vara orsaken till årets dåliga resultat.

Vid besiktning av badhuset före dess öppnande visade det sig att en hel del reparationsarbeten voro ofrånkomliga varjämte, för byggnadens bestånd, alla ytterväggar måste ommålas. Bland utgifterna ingår även kostnad för reparation av vågbrytaren utanför badhuset, vartill stadsfullmäktige i februari 1929 anvisade 2,500 kronor.

Västerås den 1 mars 1930.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 17.

Humnstyrelsens skrivelse ang. ny hamntaxa för Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt Kungl. Förordningen den 31 december 1907 angående taxa å hamnavgifter åligger det staden att före den 1 instundande maj till Konungens Befallningshavande i länet avlämna förslag till ny taxa för avgifter för Västerås hamn att gälla från och med 1931 års ingång.

Med anledning därav har Hamnstyrelsen gått i författning om upprättande av dylikt förslag, vari de i nämnda förordning givna bestämmelser beaktas, och får styrelsen härmed överlämna detsamma med hemställan,

att Stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna förslaget samt till Kungl. Maj:t ingiva detsamma med den motivering, vartill förslag här bifogas

Västerås den 3 mars 1930.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON

Theofil Öberg.

Till Konungen.

Stadsfullmäktige i Västerås få härmed jämlikt nådiga förordningen angående taxor å hamnavgifter den 31 december 1907 i underdånighet avgiva förslag till taxa å hamnavgifter i Västerås att gälla från och med år 1931 samt i anslutning därtill anföra följande.

Den nuvarande hamntaxan, som gällt från den 1 september 1926 och vars giltighetstid utgår med innevarande år, var upprättad med hänsyn till det ungefärliga prisläget före världskriget, detta i likhet med därförut gällande taxor. Till nuvarande taxa har också, liksom till dess föregångare under kristiden och efterkrigsåren, knutits ett år från år förnyat provisoriskt taxetillägg, som under de senare åren, innefattande jämte en del tidigare år hela nuvarande taxas giltighetstid, utgått med 40 procent. Redan då förslaget till nu gällande taxa upprättades, ifrågasattes huruvida icke tiden vore inne för övergång till en enhetlig taxa, uppbyggd på grundvalen av dåvarande prisläge och slopande av det provisorsika taxetillägget, men stannade man då, inför ännu rådande oviss-

het beträffande den ekonomiska konjunkturutvecklingen, vid att fortsätta med en lägre grundtaxa, som var avsedd att kompletteras med särskilt taxetillägg.

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Numera, sedan det allmänna ekonomiska läget ytterligare stadgat sig och erfarenheten under de senast gångna åren visat, att någon allmän förändring av taxeläget icke funnits påkallad, i följd varav taxetillägget år från år förnyats i oförändrat läge, tveka Stadsfullmäktige icke att framlägga det nya hamntaxeförslaget såsom enhetligt och slutgiltigt, utan avsikt att därtill föreslå något tillfälligt tillägg. Enligt vad stadsfullmäktige erfarit hava också ett flertal andra hamnar redan kunnat övergå till enhetliga taxor.

Med utgångspunkt från nuvarande taxa med tillagda tilläggsavgifter, har den nya taxan enligt det härmed framlagda förslaget med några viktiga undantag, varom mera här nedan, bibehållit för närvarande utgående avgifter, dock så, att dessa utjämnats antingen och övervägande nedåt eller i mindre omfattning uppåt för undvikande av bråkdelen av öretal eller alltför ojämna sådana. Där avvikelse eljes skett, har det berott på särskilda omständigheter och verkställda jämförelser med taxorna i andra hamnar

Det är en jämförelse av nämnda slag, som gjort, att starsfullmäktige känt sig oförhindrade att föreslå en icke obetydlig höjning av avgifterna för större fartyg, en höjning, som är i och för sig påkallad med hänsyn till hamnens ekonomi och de högst betydande utvidgnings- och förbättringsarbeten, som vidtagits inom hamnen under de senaste åren ,vartill i främsta rummet är att erinra om tillkomsten av den med effektiv kranutrustning försedda mycket dyrbara djuphamnsanläggningen. Härtill är att märka, att höjningen till viss grad motväges av den i punkt II:3 föreslagna nya extra rabatten för alla fartyg, som regelbundet göra mer än en veckotur på hamnen. Vidare må i detta sammanhang erinras om de i vissa fall avsevärda nedsättningar, som föreslagits beträffande en del massgodsartiklar, i varuavgifterna, vilka torde få anses åtminstone i viss grad evalvera höjningen i fartygsavgifterna. Genom vad som sårunda föreslagits vinnes så att säga bättre balans mellan fartygs- och varuavgifterna och bättre överensstämmelse med vad som i dessa stycken gäller i andra hamnar.

Beträffande den ovan omnämnda extra rabatten för fartyg med tätare turer, står förslaget härutinnan i direkt samband med den allmänna höjningen i tonnageavgiften, varför stadsfullmäktige särskilt hemställa, att, därest höjningen mot förmodan icke skulle vinna Eders Kungl. Maj:ts gillande, även den i punkt II: 3 stadgade rabattbestämmelsen måtte utgå.

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Stadgandet i punkt II: 5 är nytt. Det har tillkommit enär erfarenheten visat behovet av en bestämmelse, som ger hamnen åtminstone någon gottgörelse för att vissa fartyg långa tider upptaga kajutrymme, icke för lossning eller lastning i vanlig ordning utan för idkande från desamma av köpenskap, vanligtvis detaljhandel men fiskeriprodukter.

Bestämmelsen i punkt III: 5 under rubriken "Från hamnavgift för fartyg äro befriade" har i förslaget givits en formulering, som både vad ordalagen beträffar och i anseende till innehållet överensstämmer med motsvarande bestämmelse i Kungl. brevet om utvidgning av Västerås hamnområde den 6 november 1925. Den förändring i förhållande till nuvarande taxebestämmelse, som härigenom föreslagits, har ansetts påkallad av följande skäl. Tonnageavgiften erlägges av vederbörande rederi, ej av den lossade eller lastade varans ägare. Fartyg, vilka icke gå in till kaj utan lossa eller lasta å fritt vatten i hamnområdet, äro ej befriade från hamnavgift. Det är en av förhållandena på intet sätt påkallad inkonsekvens, om fartyget blott därför, att det lossar eller lastar vid enskild kaj inom hamnområdet skulle vara befriat från tonnageavgift. Annat blir dock förhållandet med en enskild kajägares e g n a fartyg, för vilket fall också K. brevet om hamnområdet uttryckligen stipulerar avgiftsfrihet. Här berörda angelägenhet har praktisk betydelse för närvarande endast med avseende å trafiken vid K. Vattenfallsstyrelsens enskilda kajanläggning, med avseende å vilken förhållandena mellan staden och Vattenfallsstyrelsen även är ordnad genom en bestämmelse i det köpeavtal, varigenom Vattenfallsstyrelsen från staden förvärvade den mark, varå dess kajanläggning utförts. Enligt denna bestämmelse, varav avskrift bifogas, har Vattenfallsstyrelsen betingat sig befrielse från hamnavgift för gods, som transporteras över kajen, varemot tonnageavgiften, såsom för Vattenfallsstyrelsen ovidkommande, ej berörts i avtalet.

Bland de mera anmärkningsvärda förändringarna i hamntaxan må särskilt framhållas följande.

Medan för de varuslag, som för närvarande betinga 2,8 öre pr 100 kg., hamnavgiften i allmänhet utjämnats till 3 öre, har för följande godsslag avgiften nedsatts till 2 öre: jordbrukskalk, halm samt järn- och stålskrot.

För de varor, som nu hava en avgift av 9,8 öre för olika i taxan upptagna kvantiteter, har denna i förslaget satts till jämt 10 öre dock med följande betydelsefulla undantag: Malm och slig: järn 5 öre, oarbetad koppar och kopparlegeringar 9 öre och metallskrot, andra slag än koppar, 9 öre.

N:o 17.
Ang. ny hamntaxa för Västerås.

Avgiften för gruvstolpar och syllar har nedsatts från nuvarande 14 till 12 öre.

Medan i nuvarande taxa förekommande avgift av 21 öre allmänt nedsatt till 20 öre, har densamma höjts från 21 till 25 öre för kaffe, flyktiga oljor (bensin) och tvål. Dessa undantag hava föranletts av de synnerligen låga avgifter å dessa varuslag, som för närvarande utgå här vid jämförelse med motsvarande avgifter i åtskilliga andra hamnar, med vilka jämförelse ansetts böra komma i fråga.

Avgiften för velocipeder samt för malm och slig, andra slag än järn, har nedsatts från 28 till 25 öre, medan övriga i 28 öres gruppen för närvarande ingående varuslag uppförts i 30 öre.

För spritvaror och vin har nedsättning skett från nuvarande 98 öre till 35 resp. 45 öre. Minskningen, ehuru ej så stor som dessa tal angiver, i det att enligt förslaget avgiften skall utgå å bruttovikten, medan enligt här tillämpad praxis å just dessa varuslag (men däremot inga andra) avgiften hittills beräknats å varans nettovikt för sig och taran för sig, är dock rätt avsevärd.

För tobak har också en ej obetydlig nedsättning skett, eller från 98 öre till 75 öre.

För motorcyklar har avgiften nedsatts från 196 till 150 öre och för sådana med sidovagn från 294 till 200 öre samt för automobiler från 98 till 50 öre. Sist sagda nedsättning har redan någon tid tillämpats.

Vad slutligen stenkol och koks beträffar, så hava de redan förut låga avgifterna ytterligare nedsatts från 26, 25 och 42 öre till 25 och 40 öre pr ton respektive.

De rabattbestämmelser för transiterat gods, som förekomma i nuvarande taxa och vilka i mycket få fall kommit till användning, hava visat sig besvärliga i tillämpningen och därför nu borttagits.

De verkställda nedsättningarna på särskilt en del sådana godsslag, beträffande vilka rabattbestämmelserna skulle kunna hava betydelse, motväga mer än väl rabatternas borttagande. I synnerhet gäller detta det betydelsefullaste transiteringsgodset, järnmalm, där nedsättningen (från 9,8 till 5 öre) betydligt överstiger rabatten och för övrigt nu skall gälla vilken kvantitet som helst.

Däremot har en för trafiken betydelsefull lättnad införts i punkt II:3 i varutaxan avseende omlastning från fartyg till fartyg. Bestämmelsen har redan någon tid tillämpats till trafikanternas belåtenhet.

Övriga i taxeförslaget förekommande mindre ändringar och nyheter synas icke vara av den betydelsen, att de behöva särskilt motiveras.

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Stadsfullmäktige hemställa i underdånighet det täcktes Eders Kungl. Maj:t i nåder fastställa bilagda förslag till taxa å hamnavgifter i Västerås att gälla från och med år 1931.

Enligt nådiga förordningen den 31 december 1907 erforderliga handlingar jämte ovan omförmälda transumt av avtal med K. Vattenfallsstyrelsen bifogas.

Underdånigst
På Stadsfullmäktiges vägnar:

Transumt.

KÖPEKONTRAKT.

Västerås stad, här nedan benämnd Staden upplåter och försäljer härmed på de i detta kontrakt angivna villkoren till Kungl. Maj:t och Kronan genom Kungl. Vattenfallsstyrelsen, här nedan benämnd Styrelsen, en inom Stadens område å Kungsängen belägen lägenhet, benämnd Västeråsverket n:r 1, vilken sistnämnda lägenhet finnes angiven å bilagda, av stadsingeniören G. Smitt år 1915 upprättade karta och enligt å kartan tecknade beskrivning innehåller i areal cirka tjugotusen (20.000) kvadratmeter.

— — — — — — — — — —

§ 5.

Angående kajrättighet.

Mom. A.

Styrelsen berättigas:

att vid gränsen av Styrelsens tomt anordna och att tillsvidare, intill dess kaj på Stadens bekostnad utförts på motsvarande plats, använda provisorisk kaj för transporter till och från Styrelsens tomt, skolande Styrelsen, så länge nämnda provisoriska kaj användes, vara befriad från hamnavgift för gods, som transporteras över densamma.

— — — — — — — — — —

Av förestående köpekontrakt äro två exemplar upprättade och utväxlade.

Stockholm den 29 juni 1915. Västerås den 3 juli 1915.

Kungl. Vattenfallsstyrelsen *Västerås Stads Drätselkammare*
F. Wilh. Hansen. Axel Sundström
M. Munck av Rosenschöld.

I transummerade delar rätt avskrivet intyga:
Emelie Bergström Greta Boëthius.

Förslag till

N:o 17.

Ang. ny hamntaxa för Västerås.

till taxa å hamnavgifter i Västerås att gälla från och med 1 januari 1931 tillsvidare till utgången av år

A. För fartyg (båtar, pråmar.)

I.

Allmänna bestämmelser.

	Avgift öre
Hamnavgift erlägges varje gång både vid ankommande och avgående: för fartyg av 10 tons nettodräktighet eller därutöver:	
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till utrikes ort: för varje ton	15
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till inrikes ort: för varje ton	10
För fartyg av mindre än 10 tons nettodräktighet:	
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till utrikes ort: för stycket	75
då det ankommer omedelbart från eller avgår omedelbart till inrikes ort: för stycket	50

II.

Särskilda bestämmelser.

1. Brutet tal av ton beräknas icke.

2. För fartyg, som gör regelbundna resor mellan hamnen och viss annan ort efter en på förhand kungjord och hamnförvaltningen delgiven plan (turlista) eller som i sådant fartygs ställe insättes i dylik reguljär fart, erlägges endast 75 procent av förestående avgifter.

3. För fartyg enl. mom. 2, som ankommer till eller avgår från hamnen mer än en gång i veckan, f. o. m. söndagen t. o. m. lördagen räknat, erlägges endast 60 procent av hamnavgiften.

4. För fartyg, som kvarligger i hamnen utöver 60 dygn, utgår för varje därefter påbörjad period av 30 dygn avgift med 30 procent av den hamnavgift, som i allmänhet skall erläggas för fartygets ankommande till hamnen omedelbart från inrikes ort.

5. För fartyg å vilket idkas handel eller som användes till magasin, upplag eller expedition erlägges utom fartygsavgift för varje påbörjad period av 30 dygn, som fartyget kvarligger vid kaj eller brygga 5 öre pr netto registerton, dock minst 10 kr. för varje påbörjad period.

N:o 17.

Ang. ny hamntaxa för Västerås.

III.

Från hamnavgift för fartyg äro befriade:

1. båtar (farkoster) av tre tons nettodräktighet eller därunder;
2. fartyg, som tillhör kronan eller främmande nations örlogsflotta;
3. följande fartyg, då de icke begagnas till att mot avgift föra passagerare eller varor, nämligen:
   a) fartyg, som tillhör svenskt eller utländskt privilegierat segelsällskap;
   b) fartyg, som genom inredning eller utrustning visas vara avsett till dykeri- och bärgningsföretag;
   c) bogseringsfartyg vid färd för införande till eller utförande från hamnen av annat fartyg eller vid färd omedelbart efter införandet eller utförandet; samt
   d) fartyg vid prov- och besiktningsresa;
4. fartyg, som till följd av storm, sjöskada eller eljest för trängande nöd anlöper hamnen eller efter utgående från hamnen för motvind eller på grund av annat dylikt hinder dit återvänder, innan den tillämnade resan fullbordats, under förutsättning att fartyget icke där lossar andra varor än dem, som i fartyget åter intagas, ej heller i övrigt intager andra varor än skeppsförnödenheter för fartygets behov, såsom proviant och kol ej heller avlämnar eller mottager passagerare;
5. fartyg, som tillhör ägare eller innehavare av inom hamnområdet belägen, till staden ej hörande strand, kaj eller brygga, då ankomsten dit eller avgången därifrån sker för dens enskilda behov, som äger eller innehar stranden, kajen eller bryggan.

B. För varor

I.

Allmänna bestämmelser.

Hamnavgift erlägges för varor, som i hamnen lossas eller lastas samt därvid föras över hamninrättningen tillhörig kaj eller brygga	Kvantitet för beräkningen	Avgift Kr. öre
Alla avgifter beräknas efter bruttovikt.		
Aceton	100 kg.	—: 15
Accumulatorer	„	—: 20
Aluminium, se Metaller		
Alun	„	—: 15
Ammoniak	„	—: 30
Ammunition	„	—: 70

Anilin	100 kg.	—: 25	N:o 17.
Ansjovis: i burkar	„	—: 20	*Ang. ny*
i lös vikt	„	—: 15	*hamntaxa*
Antimon	„	—: 40	*för Västerås.*
Apelsiner	„	—: 15	
Apoteksvaror, ej specificerade	„	—: 50	
Apparater, se Instrument, andra slag	„	—: 30	
Asbest	„	—: 20	
Asbestcementplattor	„	—: 10	
Asfalt	„	—: 07	
Asfaltpapp	„	—: 10	
Aska, av metaller	„	—: 07	
Automobiler	„	—: 50	
Automobildelar	„	—: 30	
Avfall, ej specificerat	„	—: 15	
Babbits	„	—: 15	
Badkaminer	„	—: 30	
Badkar, av porslin	„	—: 20	
emaljerade	„	—: 10	
Bananer	„	—: 15	
Band, se Vävnader			
Bark: kork	„	—: 35	
annan	„	—: 20	
Bast	„	—: 15	
Beck	„	—: 15	
Ben: oarbetad	„	—: 03	
arbetad, andra slag än benmjöl	„	—: 15	
Benmjöl	„	—: 03	
Bensin	„	—: 25	
Bentyl	„	—: 25	
Betong	„	—: 07	
Billets	„	—: 03	
Bindgarn	„	—: 20	
Bitumuls (vägbeläggningsämnen)	„	—: 07	
Bleckplåt	„	—: 10	
Bleckslagararbeten	„	—: 20	
Blommor och växter: naturliga	„	—: 20	
konstgjorda	„	—: 35	
Blomsterlökar	„	—: 15	
Bly, se Metaller.			

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Blyerts	100 kg.	—: 30
Blår (blånor)	„	—: 15
Bläck	„	—: 30
Bokbinderiarbeten	„	—: 35
Bomull och bomullstrassel	„	—: 15
Borax	„	—: 30
Borst	„	—: 20
Borstbinderiarbeten	„	—: 35
Briketter: av stenkol, brunkol etc.	1000 kg.	—: 35
av torv	„	—: 35
Bruna bönor	100 kg.	—: 07
Brännvin, se Spritvaror.		
Bröd	„	—: 15
Buteljer, se Glas.		
Båtar: rodd	1 st.	1: —
— segel eller motor	„	3: —
Böcker	100 kg.	—: 35
Bönor, se Spannmål: omalen (ej bruna bönor)		
Carbolineum	„	—: 07
Celluloid	„	—: 30
Cement	1000 kg.	—: 50
Cementarbeten	100 kg.	—: 07
Chamotte, se Tegel: eldfast.		
Choklad	„	—: 50
Compo-board	„	—: 20
Damınbindningsmedel	„	—: 15
Djur, levande: hästar	1 st.	—: 70
nötkreatur	„	—: 35
får och kalvar	„	—: 15
svin	„	—: 15
fåglar	„	—: 02
andra levande djur	„	—: 15
Djur, döda, se Kött.		
Dolomit och fältspat	100 kg.	—: 02
Drev och drevmat	„	—: 15
Duk: av järntråd	„	—: 10
Ebonit	„	—: 35
Elektrisk materiel, ej specificerad	„	—: 15
Elektrisk ledningstråd och kablar	„	—: 30
Element: värme	„	—: 15

Element, galvaniska	100 kg.	—: 50	N:o 17.
Eternitskiffer (asbestcementplattor)	„	—: 10	*Ang. ny*
Fajans	„	—: 30	*hamntaxa*
Fanér och plywood	„	—: 30	*för Västerås.*
Fernissa	„	—: 30	
Fiber	„	—: 30	
Fikon	„	—: 20	
Fisk: färsk	„	—: 07	
saltad eller inlagd (ej konserver och ansjovis)	„	—: 07	
torr eller rökt	„	—: 07	
Fiskredskap, alla slag	„	—: 35	
Fjäder och dun	„	—: 50	
Flott och ister	„	—: 15	
Flugfångare	„	—: 30	
Flusspat	„	—: 02	
Flygmaskiner och delar därtill	„	—: 30	
Flyttsaker: bättre	„	—: 35	
sämre	„	—: 15	
Fläsk	„	—: 15	
Foderfosfat	„	—: 05	
Foderkakor, soja, linfrömjöl och foderbenmjöl	„	—: 05	
Fordon, barnvagnar	1 st.	—: 10	
motorvelocipeder	„	1: 50	
motorvelocipeder med sidovagn	„	2: —	
velocipeder	„	—: 25	
järnvägs- och spårvägsvagnar, se Järnvägsmaterial.			
andra: med motor, se Automobiler.			
andra utan motor, finare	100 kg.	1: 40	
simplare och arbets-	„	—: 70	
Formalin	„	—: 20	
Fosfor	„	—: 35	
Fotogen	„	—: 15	
Fotogenkök	„	—: 30	
Frukter, bär och grönsaker: friska	„	—: 15	
torkade	„	—: 20	
inlagda eller saltade	,	—: 20	
Fruktsalt	„	—: 30	
Frö: hamp-, lin-, rov och raps	„	—: 15	
andra slag ej hänförliga till spannmål	„	—: 15	
Fåglar, levande: se Djur.			

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Fältspat och dolomit	100 kg.	—: 02
Färger och färgningsämnen, indigo, koschenill samt andra färgstoffer och tjärfärger	„	—: 15
färgträ även extrakter, rödfärg, bresilja, mönja kimrök, spackelfärg och ockra	„	—: 07
målarfärger: tillredda	„	—: 20
andra slag	„	—: 20
Färgträ, se Färger.		
Galanterivaror	10 kg.	—: 10
Galoscher	100 kg.	—: 35
Garn: ull	„	—: 20
linne- och hamp-	„	—: 20
bomulls	„	—: 20
jute, skördegarn	„	—: 15
andra slag	„	—: 30
Garvningsämnen, vegetabiliska, garvsyra samt garvextrakt	„	—: 35
Gasaccumulatorer: fyllda	„	—: 10
tomma	„	—: 10
Gasbetong	„	—: 05
Gasreningsmassa	„	—: 03
Gevär, se Skjutvapen.		
Gips och gipsarbeten	„	—: 07
Gjutsand	1000 kg.	—: 10
Glas: buteljer, flaskor, bunkar o. d.	100 kg.	—: 15
fönster- och spegel	„	—: 15
andra slag	„	—: 20
Glasskärv och krossglas	„	—: 05
Glaubersalt (natriumsulfat)	„	—: 07
Glimmer	„	—: 20
Glycerin	„	—: 15
Glykos	„	—: 20
Glödlampor	„	—: 20
Grafit	„	—: 30
Gravvårdar av järn	„	—: 07
av sten, finhuggna eller slipade	„	—: 30
av sten, råa eller grovhuggna	„	—: 05
Gryn: av spannmål	„	—: 07
av ris, ävensom rismjöl	„	—: 07
av andra slag	„	—: 15

Grädde	100 kg.	—: 10	N:o 17.
Gräs: tränsat eller upprispat, ävensom annat tagel-surrogat	„	—: 20	*Ang. ny hamntaxa för Västerås.*
Grönsaker	„	—: 15	
Guldsmedsarbeten	10 kg.	1: 40	
Gummi och guttaperka, se Kautschuk.			
Gödningsämnen: kalk för jordbrukets behov	100 kg.	—: 02	
andra slag, ej specificerade	„	—: 03	
Hagel	„	—: 25	
Halm	„	—: 02	
Hampa	„	—: 15	
Hartz	„	—: 15	
Hattar	„	—: 50	
Honung	„	—: 30	
Horn: oarbetat eller raspat	„	—: 03	
arbetat	„	—: 30	
Hudar och skinn: ej hänförliga till pälsverk:			
oberedda	„	—: 15	
beredda	„	—: 35	
pälsverk: oberedda	„	—: 50	
beredda	„	1: —	
Humle	„	—: 20	
Hummer, i burkar	„	—: 20	
Husgerådsartiklar: emaljerade	„	—: 10	
Husgerådsartiklar, se Möbler och flyttsaker.			
Hår: tagel	„	—: 50	
andra slag	„	—: 20	
Hö	„	—: 07	
Instrument: musik: flyglar, tafflar, pianinon	1 st.	3: —	
ackordion	„	1: 40	
andra slag	100 kg.	—: 50	
kirugiska och fysikaliska	„	—: 50	
andra slag (apparater)	„	—: 30	
Is	„	—: 02	
Isolatorer (porslin)	„	—: 20	
Isoleringsmassa	„	—: 15	
Isoleringsrör	„	—: 20	
Isskåp	„	—: 50	
Ister	„	—: 15	
Jute	„	—: 20	

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Järn, se Metaller.			
Järnvägs- och spårvägsmaterial: lokomotiv		100 kg.	—: 15
	vagnar med motor	„	—: 15
	andra	„	—: 15
	skenor	„	—: 07
	andra slag	„	—: 15
Jäst		„	—: 35
Kabeltrummor		„	—: 10
Kaffe		„	—: 25
Kainit		„	—: 03
Kakao		„	—: 30
Kakel, se Lervaror.			
Kalk: osläckt (till gödningsämnen ej hänförlig)		„	—: 05
släckt		„	—: 03
Kanel		„	—: 35
Karameller och konfekt		„	—: 35
Karbid		„	—: 30
Karbidkväve (kalkkväve)		„	—: 03
Karborundum		„	—: 15
Kautschuk, oarbetad		„	—: 20
arbetad		„	—: 35
Kem. tekn. preparat, ej specificerade		„	—: 30
Kex		„	—: 25
Kisbränder (purple ore)		„	—: 02
Kli, alla slag		„	—: 04
Kläder och klädespersedlar		„	—: 50
Kokos		„	—: 35
Koks		1000 kg.	—: 40
		(20 öre pr 10 hl.)	
Kol: stenkol		1000 kg.	—: 25
		(20 öre pr 10 hl.)	
träkol		10 hl.	—: 07
Kolonialvaror, ej specificerade		100 kg.	—: 35
Konserver, ej specificerade		„	—: 20
Konstull (schoddy och mungo)		„	—: 20
Koppar, se Metaller.			
Korgmakararbeten		„	—: 30
Kork, arbetad: alla slag		„	—: 50
Korkbark, se Bark			
Korkstensplattor		„	—: 35

N:o 17.
Ang. ny hamntaxa för Västerås.

Korta varor, ej specificerade	100 kg.	—: 40
Kreatur, se Djur.		
Kreosot och kreosol	„	—: 07
Krita, oarbetad	„	—: 07
malen, slammad eller fälld	„	—: 07
Krollsprint, se Gräs.		
Krukmakararbeten, se Lervaror.		
Krut och andra sprängämnen	„	—: 50
Kryddor, ej specificerade	„	—: 35
Kräftdjur (Hummer, kräftor, räkor m. m.)	„	—: 20
Kullager	„	—: 25
Kött och fläsk	„	—: 15
d:o rökt	„	—: 20
Lack	„	—: 30
Leksaker	„	—: 50
Lera: eldfast	„	—: 03
annan	„	—: 03
Lervaror: tegel: eldfast, ävensom fasadtegel samt trottoarsten m. m.	„	—: 03
golv- och väggplattor (tiles)	„	—: 08
rör och brunnar m. m. glaserade	,	—: 07
mur- och tak m. m. oglaserade	„	—: 02
kakel- och krukmakargods, ej specificerat	„	—: 15
hushållsporslin och fajans	„	—: 30
Lim: alla slag	„	—: 15
Lin	„	—: 15
Linoleummattor	„	—: 20
Linor, järn och stål (wire)	„	—: 10
Ljus: alla slag	„	—: 20
Lump	„	—: 15
Lutpulver	„	—: 20
Lådämnen	„	—: 15
Läder	„	—: 35
Läder- och skinnarbeten: sadelmakar- och skomakararbeten	„	—: 35
andra slag	„	—: 35
Lädercement	„	—: 30
Läskedrycker och mineralvatten	„	—: 30
Lök: blomster	„	—: 15
Majs	„	—: 04

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Makaroner	100 kg.	—: 10
Makulatur	„	—: 10
Malm och slig: järn	1000 kg.	—: 05
andra slag	„	—: 25
Malt	100 kg.	—: 04
Maltdrycker: på fat	1 hl.	—: 20
på andra kärl	100 kg.	—: 30
Maltkaffe	„	—: 20
Mandel	„	—: 35
Manufaktur	„	—: 35
Margarin	„	—: 20
Marmor: arbetad	„	—: 35
oarbetad: block eller skivor	„	—: 10
Maskiner: symaskiner	1 st	—: 50
andra större (över 100 kg.)	100 kg.	—: 10
mindre	„	—: 15
redskap och verktyg	„	—: 15
Maskin- och vagnssmörja	„	—: 15
Mattor (ej linoleum)	„	—: 35
Matvaror, ej specificerade	„	—: 35
Medicin	„	—: 50
Melass	„	—: 05
Melassfodermjöl	„	—: 05
Metaller: bly, oarbetad samt blyskrot	„	—: 07
arbetad	„	—: 15
järn och stål: tack- och andra ej smidbara slag av järn	„	—: 03
kisel	,	—: 03
skrot	„	—: 02
göten och smältstycken	„	—: 03
råskenor och råstänger	„	—: 04
ämnen av götmetall	„	—: 04
smitt eller valsat	„	—: 04
Metaller: järn och stål: plåtar	„	—: 04
rundjärn och balkar	„	—: 04
plåtklovar	„	—: 04
rör, valsade eller gjutna	„	—: 07
tråd: dragen	„	—: 10
gjutgods: finare	„	—: 07
gjutgods: grövre (över 100 kg.)	,	—: 05

N:o 17.
Ang. ny hamntaxa för Västerås.

plåt- och bleckvaror	100 kg.	—: 10
manufaktursmide och spik	„	—: 10
koppar och legeringar därav:		
oarbetad	„	—: 09
skrot	„	—: 07
arbetad: plåt	„	—: 20
stänger	„	—: 20
tråd och duk	„	—: 20
andra slag även kärl	„	—: 30
andra slag: oarbetad	„	—: 15
skrot	„	—: 09
arbetad	„	—: 30
Metylalkohol (träsprit)	„	—: 30
Mineralvatten	„	—: 30
Mjöl	„	—: 07
Mjölk och grädde, ävensom torrmjölk	„	—: 10
d:o kondenserad	„	—: 10
Motoralkohol	„	—: 25
Möbler: nya, bättre polerade och bonade	„	—: 50
enklare	„	—: 35
Nötter	„	—: 20
Oljekakor	„	—: 05
Oljor: feta: lin-, rov och raps	„	—: 15
Oljor: feta: andra slag	„	—: 15
flyktiga (bensin)	„	—: 25
mineral: renade	„	—: 15
andra	„	—: 15
tjär- o. andra genom torr destillation framställda	„	—: 15
andra	„	—: 15
Ost	„	—: 20
Ostlöpe	„	—: 35
Ostlöpeextrakt	„	—: 35
Papp: asfalt-, tak- och förhydnings-	„	—: 10
andra slag	„	—: 15
Papp-, pappers- och pappersmassearbeten	„	—: 40
Papper: tidnings	„	—: 15
omslags- och annat grövre	„	—: 15
skriv-, tryck och annat finare	„	—: 20
Pappersmassa: våt	„	—: 02
torr	„	—: 03

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Paraffin	100 kg.	—: 15
Paraplyer	„	—: 40
Parfymer	„	1: —
Parkettstav	„	—: 20
Pelusker	„	—: 04
Piassava	„	—: 20
Porslin: Isolatorer, badkar, tvättställ och klosetter	„	—: 20
hushålls-	„	—: 30
Potatis	„	—: 03
Potatismjöl	„	—: 07
Presspan	„	—: 15
Pudrett	„	—: 03
Påsar av papper	„	—: 15
Pälsverk, se Hudar och skinn.		
Redskap	„	—: 15
Repslageriarbeten	„	—: 20
Resgods (sänt som fraktgods)	„	—: 15
Ris: oskalad eller paddy	„	—: 07
Rismjöl	„	—: 07
Risrot	„	—: 20
Rotfrukter, ej specificerade	„	—: 03
Rotting	„	—: 30
Råglas	„	—: 15
Sadelmakararbeten	„	—: 35
Saffran	„	1: —
Saft: på fat	1 hl.	—: 30
andra kärl	100 kg.	—: 35
Salpeter	„	—: 07
Salt: oraffinerat	„	—: 03
raffinerat	„	—: 04
Saltgurkor	„	—: 20
Salt-, svavel- och salpetersyra	1 hl.	—: 20
Sand och grus	1 kbm.	—: 10
gjutsand och glassand	1000 kg.	—: 10
Sand- och smärgelpapper	100 kg.	—: 15
Schellack	„	—: 30
Schoddy	„	—: 20
Silke och sidenvaror	„	1: —
Sill, se Fisk.		
Silver- och nysilverarbeten, alla slag	„	—: 50

Sirup	100 kg.	—: 10	N:o 17.
Sjukvårdsartiklar	„	—: 30	*Ang. ny hamntaxa för Västerås.*
Skiffer	„	—: 03	
Skjutvapen	„	1: 40	
Skodon, ej hänförliga till läderarbeten	„	—: 35	
Skokräm	„	—: 30	
Slagg och annat mineraliskt avfall, till gödningsämnen ej hänförligt	„	—: 02	
Slaggtegel	„	—: 02	
Slipskivor	„	—: 15	
Slöjdvaror, ej specificerade	„	—: 20	
Smärgel	„	—: 15	
Smör: naturligt	„	—: 25	
konstgjort (margarin)	„	—: 20	
Snickararbeten, se Trävaror.			
Snus	„	—: 35	
Snäckskal	„	—: 07	
Snörmakararbeten	„	—: 35	
Socker: oraffinerat	„	—: 15	
raffinerat	„	—: 15	
Sockersnitzel	„	—: 04	
Soda	„	—: 07	
Spannmål (ej ris): omalen, ävensom malt, kli och majs	„	—: 04	
malen: mjöl, potatismjöl	„	—: 07	
Specerier, ej specificerade	„	—: 35	
Spisar	„	—: 10	
Spritvaror: brännvin och sprit: på fat	„	—: 35	
på andra kärl	„	—: 35	
arrac, konjak, rom och punsch: på fat	„	—: 35	
på andra kärl	„	—: 35	
andra slag: på fat	„	—: 35	
på andra kärl	„	—: 35	
denaturerad sprit samt trä-, sulfat- och sulfitsprit: på fat	„	—: 30	
Sprängämnen	„	—: 50	
Spårvägsmaterial, se Järnvägsmaterial.			
Späck	„	—: 15	
Stallgödsel	„	—: 03	
Stearin och glycerin	„	—: 15	

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Sten: oarbetad	1 kbm.	—: 10
arbetad, gat-	100 kg.	—: 03
slip-, byggnads- och kvarnstenar	„	—: 05
andra slag	„	—: 30
Strumpstolsarbeten	„	—: 35
Stubintråd	„	—: 35
Stål, se Metaller.		
Stängseltråd	„	—: 10
Stärkelse	„	—: 20
Sulfat-, sulfitlut samt extrakter	„	—: 15
Superfosfat	„	—: 05
Sylter, se Konserver.		
Syror, salt-, svavel och salpeter	1 hl.	—: 20
andra slag	100 kg.	—: 30
Svamp: sug- eller tvätt	„	—: 50
Svarvararbeten, se Trävaror.		
Svarvspån	„	—: 03
Svavel	„	—: 03
Svavelkis	„	—: 03
Svavelsyra	1 hl.	—: 20
Sviskon	100 kg.	—: 35
Sågspån	„	—: 10
Såpa	„	—: 15
Såppulver	„	—: 20
Säckar: nya	„	—: 20
begagnade	„	—: 10
Sängkläder	„	—: 20
Tagel	,	—: 50
Takskiffer	„	—: 03
Talg: ister, späck, tran och flott	„	—: 15
Talk	„	—: 30
Tapeter	„	—: 40
Tarmar	„	—: 35
Te	„	—: 50
Tegel, se Lervaror.		
Tenn se Metaller.		
Terpentin	„	—: 20
Tjära	„	—: 07
Tobak: oarbetad, blad och stjälk	„	—: 25
arbetad: cigarrer, cigarrcigaretter, cigaretter o.		

N:o 17.
Ang. ny hamntaxa för Västerås.

röktobak	100 kg.	—: 75	
andra slag: (snus)	„	—: 35	
Tomkärl: nya	hl.rymd	—: 03	
begagnade	„	—: 02	
Tomlådor	100 kg.	—: 10	
Torv: torvmull och torvströ	,	—: 03	
Traktorer	„	—: 20	
Tran	„	—: 15	
Trassel	„	—: 15	
Tråd, ej specificerad, se Garn.			
Trämassa, se Pappersmassa.			
Trämjöl	„	—: 10	
Träsprit	„	—: 30	
Träull	„	—: 03	
Trävaror: av furu eller gran:			
timmer och mastträ, spiror, bjälkar, sparrar och därmed jämförligt större virke	1 kbm. *	—: 15	
plankor, battens och bräder samt annat därmed jämförligt virke	„ *	—: 15	
gruvstolpar och syllar samt annat därmed jämförligt mindre virke	„ *	—: 12	
av asp:	„	—: 15	
av andra inhemska lövträd (ej ved)	„ *	—: 15	
av utländska träslag	„ *	—: 30	
ved till bränsle	1 kbm. **	—: 07	
pappersved	1 kbm. *	—: 12	
tunnbinderiarbeten	100 kg.	—: 20	
Trävaror: träspån, takspån, plywood	„	—: 15	
svarvar- och snickeriarbeten utom möbler	„	—: 20	
andra slag	1 kbm.	—: 30	
Tvål	100 kg.	—: 25	
Tvättpulver	„	—: 20	
Tågvirke	„	—: 20	
Tändstickor	„	—: 35	
Ull	„	—: 30	
Ur: alla slag ävensom urdelar	„	—: 25	
Vadd	„	—: 15	
Vagnar och åkdon, se Fordon.			

* fast mått. ** löst mått.

N:o 17. *Ang. ny hamntaxa för Västerås.*

Vagnsmörja	100 kg.	—: 15
Vanilj	„	—: 35
Vaselin: renad medicinsk	„	—: 30
icke renad	„	—: 20
Vattenglas	„	—: 20
Vax	„	—: 20
Verktyg	„	—: 15
Vicker	„	—: 04
Vin: på fat	„	—: 45
på buteljer	„	—: 45
Vindruvor	„	—: 30
Vinsten	„	—: 30
Vitriol: järn	„	—: 07
Vägbeläggningsämnen: bitumuls m. m.	„	—: 07
Värmeelment (radiatorer)	„	—: 15
Värmepannor	„	—: 10
Vävnader: manufaktur (ej silke och siden)	„	—: 35
Växter	„	—: 20
Zink, se Metaller.		
Zinkaska	„	—: 07
Ägg	„	—: 80
Ättika	1 hl.	—: 15
Öl, se Maltdrycker.		
Ölkulör	100 kg.	—: 30
Varor här ovan icke specificerade	„	—: 35
	1 hl.	—: 15

Anm. Vara, som icke finnes i varuförteckningen upptagen, skall i avseende å hamnavgift behandlas lika med det varuslag, varmed den är till art och värde närmast jämförlig. Först om sådan jämförelse ej kan göras, må varan hänföras till "Varor här ovan icke specificerade".

II.

Särskilda bestämmelser.

1. Minsta avgift för en varupost är 5 öre.
2. Vid avgiftsberäkning uppkommande brutet tal av öre uteslutes.
3. För varor, som enligt skriftligt intyg av vederbörande fartygsbefäl eller lastemottagare här omlastas från ett fartyg till annat och därvid föres över stadens kaj eller brygga erlägges, där omlastning sker inom 15 dagar, hamnavgift endast vid ankomsten.

4. För varor, som lossas eller lastas i hamnen utan att därvid föras över hamninrättningen tillhörig kaj eller brygga, erlägges halv avgift, dock med här nedan under rubriken "Från hamnavgift för varor äro befriade: 5." omförmält undantag.

5. Varor, som angivas till nederlag och för vilka vid uppläggningen hamnavgift erlägges, äro, då de vid förtullning, överflyttning till annat nederlag eller för reexport utföras, från ny sådan avgift fria.

6. Varor, som angivas till transitupplag äro vid uppläggningen befriade från hamnavgift men däremot underkastade hamnavgift vid förtullning eller överflyttning på nederlag eller reexport eller överflyttning till annat transitupplag.

7. Hamnavgift för stenkol och koks skall beräknas efter 1000 kg. pr ton oavsett om lasten i angivits i annan vikt.

III.

Från hamnavgift för varor äro befriade:

1. Försvarsverket tillhöriga varor ävensom de övriga kronans varor, som icke äro avsedda att användas vid bedrivande av industriell eller därmed jämförlig verksamhet;

2. Postförsändelser;

3. Passagerares reseffekter;

4. Varor, som lossas från sådant fartyg, varom förmäles i 4. härovan under rubriken "Från hamnavgift för fartyg äro befriade", och åter utföras med samma fartyg;

5. Varor, som införas till eller utföras från annan än staden tillhörig strand, kaj eller brygga, då införseln dit eller utförseln därifrån sker för dens enskilda behov, som äger eller innehar berörda strand, kaj eller brygga.

Lindring i eller befrielse från fastställd hamnavgift eller andra fastställda taxebestämmelser må ej medgivas viss trafikant, utan skall efter bestämd, på förhand kungjord samt Kungl. kommerskollegium och Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län delgiven grund tillkomma en var trafikant under lika förhållanden.

Tryckta exemplar av denna taxa finnas att mot skälig ersättning tillgå för trafikanter, och skall taxan till trafikanters kännedom och efterrättelse genom vederbörandes försorg finnas anslagen å de ställen där avgifterna uppbäras.

N:o 18.

Hamnstyrelsens skrivelse ang. nedsättning i hamnavgiften för järnmalm.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I det förslag till ny taxa å hamnavgifter att gälla från och med nästkommande år, som hamnstyrelsen samtidigt härmed framlägger, har avgiften för järnmalm och slig nedsatts från nuvarande 9,8 till 5 öre pr ton. Nuvarande rabattbestämmelse vid större kvantiteter har däremot borttagits i det nya taxeförslaget.

Då det från trafikanthåll förklarats vara av betydelse, att redan under innevarande år lättnad beredes för transport över Västerås hamn av ifrågavarande godsslag och hamnstyrelsen funnit skäl föreligga att genomföra den i nya taxan föreslagna nedsättningen redan nu, får hamnstyrelsen härmed anhålla,

att stadsfullmäktige ville medgiva, att hamnavgiften för järnmalm och -slig omedelbart nedsättes till 5 öre pr ton, dock att å den sålunda nedsatta avgiften i hamntaxan förekommande rabattbestämmelse icke må äga tillämpning.

Västerås den 3 mars 1930.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Theofil Öberg.

N:o 19.

Hamnstyrelsens skrivelse ang. tillägg i hamnordningen beträffande explosiva varor och eldfarliga oljor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under de senare åren har alltmera behov gjort sig gällande av särskilda föreskrifter rörande lossning och lastning samt transport av explosiva varor och eldfarliga oljor inom Västerås hamn.

N:o 19.
Ang. tillägg i hamnordningen beträffande explosiva varor och eldfarliga oljor.

Gällande hamnordning innehåller i § 9 mom. 4 i detta ämne endast, att beträffande lossning eller lastning av dylika varor skall gälla vad allmän författning därom stadgar samt att vederbörande hava att iakttaga de försiktighetsmått, som av hamnkaptenen och polismyndigheten för varje särskilt fall kunna föreskrivas ävensom att fartyg som innehar last av dylika varor, skola i hamn föra röd flagg.

Dessa bestämmelser hava av Hamnstyrelsen, särskilt i betraktande av den stora omfattning trafiken med eldfarliga oljor (bensin) tagit under de senare åren, synts otillräckliga. Med ledning av vad i förevarande avseende finnes föreskrivet i en del andra hamnar, har Hamnstyrelsen därför utarbetat ett förslag till särskilda bestämmelser. För att vinna giltighet böra dessa föreskrifter få samma karaktär som bestämmelserna i stadens hamnordning och sålunda antagas av Stadsfullmäktige och definitivt fastställas av Konungens befallningshavande såsom tillägg till hamnordningen.

På grund av det anförda får Hamnsyrelsen sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

> att såsom tillägg till den av Stadsfullmäktige den 27 maj 1926 och den 24 febr. 1927 antagna och av Konungens befallningshavande i Västmanlands län den 5 mars 1927 fastställda hamnordning för Västerås, för sin del antaga och till Konungens befallningshavande i länet för fastställelse överlämna bifogade förslag till föreskrifter för lossning, lastning och transport av explosiva varor och eldfarliga oljor inom Västerås hamnområde.

Västerås den 3 mars 1930.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Theofil Öberg.

Förslag till föreskrifter för lossning, lastning och transport av explosiva varor och edfarliga oljor inom Västerås hamnområde.

Definitioner.

Explosiva varor.

Första klass:

a) dynamit, ammoniumnitratsprängämnen med över 10 % nitroglycerin svartkrut, röksvagt krut, som är poröst i massan (exerciskrut och blåkrut).

N:o 19.
Ang. tillägg i hamnordningen beträffande explosiva varor och eldfarliga oljor.

b) ammoniumnitratsprängämnen med högst 10 % nitroglycerin, röksvagt krut, som är tätt i massan, pikrinsyra, trinitritoluol, tetranitrometylanilin, hexanitrodifenylamin, perkloratsträngämnen, nitrocellulosa med minst 25 % vatten eller alkohol eller, om det är pressat, med minst 15 % vatten eller 12 % paraffin.

Andra klass:

Ammunition av alla slag tändhattar av alla slag, fyrverkreipjäser, detonerande stubin, knallsignaler.

Eldfarliga oljor.

Första klass:

Vissa slag av råpetroleum, petroleumeter, gasolja, *bensin,* ligroin, *bensol,* toluol, rå skifferolja, rå träolja, lösningar av harts, kautschuk, guttaperka, tvål m. fl. ämnen så framt lösningarna innehålla flytande kolväten och vid prövning i Abel Penskys apparat vid plus 21 grader å Celsii termometer eller därunder avgiva antändbar ånga, såsom vissa slag av fernissor, lacker, skocement samt eter, kollodium, etylacetat (ättiketer), amylacetat, kolsvavla samt med dessa i avseende å avgivande av antändbar ånga jämförliga oljor, som ej äro inbegripna härovan.

Andra klass:

Övriga oljor, såsom vissa slag av råpetroleum eller renad petroleum, xylol, cumol, *solventnafta,* vissa slag av renad skifferolja eller renad träolja, terpentinolja.

Anmälningsskyldighet vid lossning, lastning och transport av explosiva varor och eldfarliga oljor.

Hamnkaptenen skall alltid i god tid genom endera avsändare, emottagare, fartygskommissionär eller vederbörande fartygsbefälhavare underrättas, därest lossning, lastning eller transport av explosiva varor eller eldfarliga oljor ifrågakomma inom Västerås hamnområde, med undantag för daglig oljedistribuering från hamnmagasin.

Undantagna från anmälningsskyldighet äro eldfarliga oljor av andra klass till högst 10,000 kg.

Polisbevakning.

Polisbevakning skall på föranstaltande av ägaren till varorna eller fartygets kommissionär anordnas till dess varorna äro inlastade resp. avhämtade i här nedanstående fall:

Explosiva varor.

1. Då varan avser mer än 10 kg. av de under *första klass a)* upptagna.

N:o 19.
Ang. tillägg i hamnordningen beträffande explosiva varor och eldfarliga oljor.

2. Då varan avser mer än 200 kg. av de under *andra klass* upptagna fyrverkeripjäserna.

Eldfarliga oljor:

Då varan överstiger 2,500 kg. av *första klass* och 25,000 kg. av *andra klass.*

Särskilda bestämmelser:

Explosiva varor och eldfarliga oljor, som uppläggas å kaj eller brygga skola ofördröjligen bortföras till behörigt förvaringsställe.

Vid lossning och lastning av explosiva varor av första klass och av eldfarliga oljor av första klass från tankfartyg gäller, förutom de särskilda föreskrifter, som kunna lämnas av hamnkaptenen, följande:

Beträffande bägge varuslagen:

Att lämpligt område av hamnkajen skall avstängas för obehöriga,

att å fartyg, som medför dessa varor, icke får rökas tobak under det fartyget befinner sig inom hamnområdet eller ligger förtöjt vid redd eller kaj, samt

att å närliggande fartyg icke får uppgöras öppen eld.

Beträffande endast eldfarliga oljor av första klass.

Att förbindelseslangen mellan fartyget och fast rörledning i land är fullt tät, samt

att alla flänsar tätas med s. k. klingeritpackning eller därmed jämförlig packning,

att tömd fartygstank, då barlast erfordras, under inga villkor fylles med vatten över $^2/_3$ av tankens volym under det fartyget ligger inom hamnområdet, samt

att inom det avstängda området finnes torr sand samt lämpliga handsläckningsapparater.

Maximikvantiteten bensin, som på en gång får lossas, lastas eller transporteras inom hamnområdet utgör 300,000 kg.

Ingår eldfarlig olja i blandning, exempelvis lättbentyl, tages hänsyn endast till den eldfarliga olja, som ingår i blandningen.

Transporteras eldfarlig olja av första klass på s. k. explosoinsfria kärl, får härovan nämnda kvantiteter fördubblas.

Detsamma gäller för eldfarlig olja av andra klass, transporterad på järnfat.

Under lossning och lastning samt under gång genom hamnområdet skall fartyget föra röd flagg å förtoppen.

I de fall polisbevakning föreskrives, skall dylik ombesörjas i god tid.

N:o 20.

Lönenämndens m. fl. utlåtanden ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden har att efter remiss enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 februari innevarande år avgiva utlåtande över ett av barnavårdsnämnden framlagt förslag angående omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden och får lönenämnden i anledning härav anföra följande.

I likhet med drätselkammaren och beredningsutskottet finner lönenämnden behov av omläggning av verksamheten föreligga. Huruvida de av barnavårdsnämnden uppdragna riktlinjerna för denna omläggning böra i detaljerna följas kan lämpligen göras beroende av erfarenheten. Särskilt synes den upplysningsverksamhet, som skulle ingå i den nyinrättade byråns uppgifter, kunna tills vidare förbli en detalj av mera underordnad betydelse och genomförandet av denna bliva en på erfarenhet beroende framtidssak. Lönenämnden ansluter sig alltså till den av drätselkammaren framförda och av beredningsutskottet delade uppfattningen härutinnan.

Vad angår tillsättandet av de nya befattningarne och dessas inplacering i lönestaten, kan det vara ett klokt förutseende att med hänsyn till omläggningens försöksvisa karaktär — fosterbarnsnämnden har själv på tal om för omläggningen behövligt antal befattningshavare förbehållit sig att få pröva sig fram — från början underlåta att anställa befattnnigshavare på fast stat och i stället tills vidare anlita en tillfälligare anställningsform.

Av denna anledning och av skäl, att de arbetsuppgifter som tillkomma den föreslagna föreståndaren för den nya byrån, särskilt om denne i sin tjänsteställning underordnas fattigvårdssysslomannen, synes kunna anförtros åt person utan allt för stora kvalifikationer och föregående utbildning, har lönenämnden ansett avlöningen till denne böra kunna utgå icke såsom barnavårdsnämnden föreslagit efter den 36:te, utan efter den 33:dje lönegruppen i gällande lönestat.

De av nämnden föreslagna lönerna för övriga befattningshavare finner lönenämnden för sin del vara väl avvägda.

Med den avvikelse alltså, att befattningen som föreståndare för den nya barnavårdsbyrån av lönenämnden föreslås skola avlönas enligt

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

33:dje lönegruppen i gällande lönestat och det tillägg, att denne i sin tjänsteställning skall underordnas fattigvårdssysslomannen samt under anslutning till den uppfattningen, att organisationen skall genomföras successivt och med en mera tillfällig anställningsform att börja med för de nya befattningarne, förklarar sig lönenämnden kunna i övrigt tillstyrka förslaget.

Västerås den 17 mars 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av remiss den 28 november 1929 av ett av barnavårdsnämnden avgivet förslag till omorganisation av den kommunala barnavårdsverksamheten, i vilket ärende drätselkammaren förut avgivit yttrande, får beredningsutskottet meddela, att utskottet i allt ansluter sig till vad drätselkammaren anfört och föreslagit med tillägg, att beredningsutskottet anser lönenämndens yttrande i avseende å placering av de nya tjänsterna i lönestaten även böra innefatta ett klarläggande av den nye föreståndarens tjänsteställning i förhållande till fattigvårdssysslomannen.

Västerås den 19 februari 1930.

För Beredningsutskottet:

E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 november 1929 har Drätselkammaren att avgiva yttrande över ett av Barnavårdsnämnden i staden avgivet förslag angående omorganisation av den kommunala barnavårdsverksamheten och får Drätselkammaren i anledning härav nu anföra följande.

Anledningen till det föreliggande förslaget är att med hittillsvarande organisation av barnavårdsverksamheten varit förenade allvarliga olägenheter. Förslaget bygger på att tillsynen över barnen i stället för att hittills ha varit anförtrodd åt frivilliga krafter, (barnavårdsmän) skulle anförtros åt fast anställda tjänstemän och innebär detsamma i övrigt att Nämndens understödjande verksamhet med därtill hörande ar-

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

betsuppgifter skulle bibehållas åt fattigvårdsbyrån och att den del av den barnavårdande verksamheten, som mera är av förmedlande och övervakande natur, skulle organiseras i en särskild till fattigvårdsbyrån ansluten mera självständig avdelning med behövlig personal, därav en föreståndare.

Drätselkammaren har intet att erinra emot förslaget, men anser att dess praktiska utformning bör baseras på erfarenhet och tillsättandet av de nya tjänsterna ske successivt och i den mån de mera centrala uppgifterna som tillkomma samhällets barnavård bliva tillrättalagda efter de uppdragna riktlinjerna. Utan att på något sätt underskatta vikten av denna sida av samhällets barnavårdande verksamhet anser Drätselkammaren, att med införande av den nyhet, som förslaget omfattar eller att till den nya avdelningen knyta upplysningsverksamhet såsom liggande utanför de egentliga uppifterna, bör kunna i avbidan på vunnen erfarenhet ännu någon tid anstå.

Vad angår inplacering i lönestaten av de föreslagna nya tjänserna, synes avgörandet härav böra föregås av ett utlåtande av lönenämnden.

Under antagande av att Stadsfullmäktige delar Drätselkammarens uppfattning att den nya organisationen bör genomföras med försiktighet och successivt, får Drätselkammaren för sin del förklara sig icke hava något att invända emot ett bifall till förslaget och att alltså för verksamhetens omläggning å fast stat anställes de föreslagna tjänstemännen samt att de begärda anslagen 800 kr. till arvode åt läkare och 1,500 kr. till anskaffning av inventarier m. m. anvisas, att till den del de under innevarande år behöva tagas i anspråk, utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 6 februari 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden får härmed överlämna förslag till omorganisation av Nämndens verksamhet och hemställer att Stadsfullmäktige ville godkänna detsamma.

Västerås den 11 november 1929.

För Barnavårdsnämnden:
FRED. FÅHRÆUS.

Eric Plantin.

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

Utdrag av protokoll, hållet vid Barnavårdsnämndens i Västerås sammanträde den 11 november 1929.

§ 179.

Sden Barnavårdsnämnden uppdragit till särskilda kommitterade att söka sammanföra vid sammanträde den 14 oktober innevande år framkomna olika synpunkter på det föreliggande förslaget rörande barnavårdsnämndens omorganisation, inlämnades nu följande förslag:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lagen om samhällets barnavård av den 6 juni 1924, som varit i tillämpning från och med år 1926, utgör resultatet av en långt dessförinnan framträdande strävan att till en kommunal myndighet sammanföra vården och omsorgen om de barn, för vilka särskilt ingripande från samhällets sida vore påkallat. Olägenheterna av uppdelningen av barnavårdens verksamhet på flera lagar och nämnder framträdde företrädesvis i dubbelarbete och bristande effektivitet.

De fyra författningar, som tidigare huvudsakligen reglerat samhällets barnavård, ha handhafts av tre olika nämnder och styrelser, nämligen barnavårdsnämnden, fosterbarnsnämnden och fattigvårdsstyrelsen. Härav har fattigvårdsstyrelsen handhaft den största delen av de arbetsuppgifter, som varit förenade med understödsverksamhet.

Samtliga dessa förgreningar av den samhälleliga barnavården har genom den nya barnavårdslagen i beydligt utvidgad form överförts till barnavårdsnämnden. Barnavårdsnämndens verksamhetsområde inrymmer sålunda numera i stora drag följande åligganden:

1) *Omhändertagande av barn för skyddsuppfostran,* varmed avses barn, som i föräldrahemmet kroppsligt misshandlas och vanvårdas, barn, som på grund av föräldrarnas lastbarhet, vårdslöshet eller oförmåga löpa fara att bliva vanartade samt barn, som äro så vanartade att särskilda uppfostringsåtgärder äro påkallade.

2) *Omhändertagande av barn för samhällsvård,* som avser barn, vilka i föräldrahemmet äro nödställda eller sjuka samt värnlösa barn.

3) *Kontroll över fosterbarnsvården,* avseende barn, som mot ersättning fostras hos annan än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare samt

4) *Tillsättande och tillsyn över barnavårdsmannaskap* enligt lag om barn utom äktenskap jämte fullgörande av de åligganden, som lagen om adoption stadgar.

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

De två förstnämnda arbetsuppgifterna, som innefatta skyddsuppfostran och samhällsvård, beröra något över 200 barn, vilka dels äro utackorderade i enskilda hem, dels äro intagna på barnhem och dels på skyddshem. Dessa barn äro för sin vård och fostran helt beroende av samhällets direkta ekonomiska understöd.

Fosterbarnsvården omfattar omkring 170 barn och antalet barn utom äktenskap, med vilka nämnden har att taga befattning och för vilka skall förordnas barnavårdsman utgör cirka 650.

Nämndens verksamhet kan sålunda med avseende å arbetsuppgifternas inställning särskiljas i två huvudgrupper, varav den ena bl. a. innefattar nämndens understödsverksamhet och den andra är uteslutande av reglerande och övervakande natur.

Nämndens understödsverksamhet med därtill hörande arbetsgrenar har härstädes alltsedan lagens ikraftträdande år 1926 varit förlagd till fattigvårdsbyrån och ombesörjts av fattigvårdens tjänstemän. Inspektionen av de i staden utackorderade barnen jämte anskaffande av fosterhem samt tillsynen över fosterbarnen m. m. har fullgjorts av bostadsinspektrisen och barnavårdsmannaskapen åvila frivilliga krafter, vilka härför uppbära arvode, som uppgått till sammanlagt något över 10,000 kronor pr år.

Denna sönderdelning av arbetet, särskilt beträffande barnavårdsmannaskapen, har medfört vissa olägenheter, bl. a. däri, att avtalen om faderskap och underhållsbidrag i en del fall icke kommit till stånd så snabbt och barnafäderna icke tillräckligt effektivt kunnat följas ifråga om fullgörande av sin försörjningsplikt, som önskvärt varit, detta trots personligt intresse och den bästa vilja.

I syfte att erhålla utgångspunkt för sålunda önskvärd och erforderlig omorganisation ha två av nämndens ledamöter besökt städerna Uppsala, Gävle, Norrköping, Linköping, Jönköping, Örebro, Borås och Göteborg. Denna senare stad besöktes i syfte att taga del av där upprättade barnavårdscentraler.

I samtliga här angivna städer hade upprättats fullt självständiga barnavårdsbyråer för bedrivande av nämndens arbete. I ledningen för byrån var anställd en föreståndare, vilken helt ägnar sig åt de uppgifter, som påvila byrån. Dessutom finnes behövligt antal tjänstepersonal, som helt eller delvis ägna sig åt arbetet. Dessa byråers administrationskostnader voro i flera fall rätt höga.

Beträffande barnavårdsmannainstitutionen ha olika anordningar prövats. Sålunda har man försökt med frivilliga, ej avlönade barnavårdsmän, frivilliga barnavårdsmän med visst arvode pr fall samt fast

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

anställda, årsavlönade barnavårdsmän. Där alla tre systemen prövats hade värdefulla erfarenheter gjorts. Den gemensamma meningen var, att fast avlönade barnavårdsmän, som helt ägnade sig åt sin uppgift, vore det bästa. Denna anordning möjliggjorde ett intimare samarbete inom byrån och gav föreståndaren möjlighet att bättre överblicka och kontrollera ej minst den ekonomiska sidan av barnavårdsmännens arbete. Det högsta antalet barnavårdsfall, som en och samma barnavårdsman ansågs nöjaktigt kunna sköta, utgör 300.

Ifråga om barnavårdscentralerna, så är deras uppgift att lämna råd och vägledning åt mödrar, beträffande vård och uppfödning av spädbarn samt undersökning och hjälp med skötseln av dessa. För det ändamålet är en barnsjuksköterska anställd vid varje central, varjämte läkare har mottagning därstädes en timme i veckan.

Utom den undersökning av barnen, som verkställes å centralen och de råd och anvisningar, som där lämnas, besöka sköterskorna hemmen. Alla till barnavårdscentralen anmälda hem stå sålunda under centralens uppsikt under barnets första levnadsår. Mödrarna begagna sig i stor utsträckning av den erbjudna hjälpen. Förutom de muntliga anvisningar som lämnas, utdelas även små broschyrer i barnavård, delvis genom stadens barnmorskor. Det ansågs, att dessa centraler tillgodosåge ett mycket viktigt behov. Den starka nedgången av dödligheten under barnens första levnadsår sattes i samband med centralens arbete. Spädbarnsdödligheten i Göteborg hade nedgått från 10 % år 1910 till 3,7 % år 1927. Behovet av vård å sjukhus för spädbarnen harävenledes minskats. Före centralens tillkomst rådde alltid stor trängsel på stadens barnsjukhus, numera var det gott om platser.

De fattiga hemmen få genom centralens förmedling hjälp med barnvagnar och utstyrslar vilka överlämnats av sy- och andra välgörenhetsföreningar eller enskilda givare. I vissa fall utlånas även barnvågar till hemmen.

Man har funnit det ändamålsenligt att uttaga en mindre avgift för den hjälp, som centralen lämnar. Denna avgift är under barnets första levnadsår 5: — kr. i kvartalet eller 2: — kr. pr månad. Den, som ej kan betala erhåller kostnadsfri hjälp. Vid centralen anställd läkare erhåller 15: — kr. pr mottagning.

Vid övervägandet av omorganisation och ordnande av barnavårdsnämndens verksamhet, har ansetts att självständig byrå, såsom fallet är i förut angivna städer, icke bör upprättas utan bör anslutning äga rum till samhällets förutvarande sociala understödsorgan. Det framstår nämligen som ett viktigt samhällsintresse, bl. a. ur ekonomisk synpunkt att

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

barnavården organisatoriskt in- och samordnas med fattigvårdsbyrån. Nämndens understödsverksamhet med därtill hörande arbetsuppgifter bör sålunda med viss uppgränsning samorganiseras med fattigvården. Grunderna för understödstilldelningen och hemortsrätt m. m. äro ju i stort sett desamma och rekryteringen sker i betydande utsträckning ur fattigvårdsklientelet, som tidigare är inregistrerat och känt av byrån. Det synes därför välmotiverat att icke uppdela samhällets hjälpverksamhet på två parallellt arbetande linjer. Detta så mycket mer som strävan till centralisation mer och mer gör sig gällande, nu senast genom förslag om åtgärder härutinnan från statsmyndighets sida.

Den del av nämndens verksamhet, som icke har till uppgift att lämna understöd utan har en mera förmedlande och övervakande natur bör organiseras i en till fattigvårdsbyrån ansluten avdelning med en föreståndare och övrig för verksamheten erforderlig personal.

Arbetsuppgifterna, som sålunda skulle avse samhällsvård och skyddsuppfostran, förlägges direkt till fattigvårdsbyrån, äro i huvudsak följande:

1:o) att i den utsträckning nämnden finner lämpligt, handlägga ärenden rörande barns omhändertagande för samhällsvård och skyddsuppfostran.

2:o) att utanordna alla med barnavårdsnämndens verksamhet förenade kostnader för utackordering och vård av barn m. m.

3:o) att handhava nämndens kassa.

4:o) att föra kassa- och huvudbok samt avräkning med främmande kommuner och andra återbetalningsskyldiga.

5:o) att anhängiggöra talan för ersättning av hemortskommun och enskild försörjningspliktig.

6:o) att upprätta handlingar och söka gottgörelse av stat och landsting.

7:o) att utfärda ansvarsförbindelse för sjukvård m. m.

8:o) att föra register m. m. över alla av nämnden för samhällsvård och skyddsuppfostran omhändertagna barn.

9:o) att upprätta förslag till inkomst- och utgiftsstat.

10:o) att avgiva förslag till berättelse för denna del av verksamheten.

11:o) att avgiva statistisk redogörelse över barnavården i vad den berör omhändertagna barn.

12:o) att ombesörja verkställigheten av nämndens beslut rörande åtgärder mot försumliga försörjare och skyddsuppfostran.

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

13:o) att handhava närmaste tillsynen över nämndens barnhem och ombesörja dess ekonomiska m. fl. angelägenheter samt

14:o) att föra nämndens protokoll.

Inom avdelningen för barn utom äkteskap och fosterbarnavården komma i huvudsak följande arbetsuppgifter:

1) att föra register över barn utom äktenskapet och dess föräldrar var för sig.

2) att förmedla alla in- och utbetalningar av barnafäders underhållsbidrag samt härför föra kassajournal.

3) att handhava barnavårdsmannaskapen för omkring 650 barn.

4) att öva tillsyn över barnavårdsmännens verksamhet och granska deras "anteckningar".

5) att upprätta förhörsprotokoll och verkställa undersökning rörande barn, som bör omhändertagas för skyddsuppfostran eller samhällsvård.

6) att verkställa utredning och till nämnden avgiva förslag rörande barn, som böra omhändertagas för skyddsuppfostran.

7) att verkställa undersökning och upprätta erforderliga handlingar för åtgärder mot försumliga försörjare.

8) att förbereda och avgiva förslag till yttrande i adoptionsansökningar.

9) att anskaffa lämpliga fosterhem.

10) att inspektera av nämnden utackorderade barn.

11) att ombesörja nämnden åliggande kontroll över fosterbarnsvården, och däröver föra föreskrivna anteckningar.

12) att förbereda och avgiva förslag till beslut i ärenden vid nämndens sammanträde samt

13) att handhava och förmedla alla nämnden enligt lag om barn utom äktenskap åliggande mellanhavanden med andra barnavårdsnämnder.

Barnavårdscentralens arbetsuppgifter framgå av vad tidigare är sagt i detta ämne.

De arbetsuppgifter, som angivas i den förstnämnde gruppen, skulle sålunda, såsom hittills, ombesörjas av fattigvårdens tjänstepersonal och för sistnämnda gruppens arbetsuppgifter inrättas en särskild avdelning med en föreståndare, som tillika i mån av möjlighet är barnavårdsman, en kvinnlig barnavårdsman, samt en barn- eller sjuksköterska för barnavårdscentralen samt för inspektioner av fosterbarn och utackorderade barn. Beträffande antalet personal vill nämnden redan nu utsäga att detta är det minsta möjliga. Nämnden vill emellertid pröva sig fram och

N:o 20.
Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.

förbehåller sig att återkomma i ärendet därest det skulle visa sig icke möjligt att med föreslagen personal nöjaktigt uppehålla arbetet.

Ifråga om de omregleringar av tjänsteåligganden m. m. som föranledes härav å fattigvårdsbyrån, särskilt beträffande det biträde, som uppehåller kassörsketjänsten, kommer fattigvårdsstyrelsen att sedermera avgiva förslag.

Föreståndarebefattningen föreslås inrymd i 36:te lönegruppen, barnavårdsmännen i 22:dra lönegruppen samt fostebarnsinspektrisen och sköterskan vid barnavårdscentralen likaledes i 22:dra lönegruppen i nya lönestaten.

Kostnaderna för av föreslagna omorganisationen betingade tjänster skulle sålunda uppgå till något mer än det belopp, som i nämndens förslag upptagits till barnavårdsmannaarvode, vilken summa sålunda skulle utgå och avlöningssummorna i stället intagas. Dessutom erfordras till arvode åt läkaren för barnavårdscentralen cirka 800 kr. samt till inköp av erforderliga inventarier och trycksaker 1,500 kronor.

Erforderliga lokaler kunna med någon ändring åstadkommas å fattigvårdsbyrån.

Förslag till instruktioner för befattningshavarne ävensom ev. reglemente för barnavården kommer att sedermera efter vunna erfarenheter avgivas.

Med stöd av vad sålunda anförts får barnavårdsnämnden föreslå och hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att administrationen beträffande barns omhändertagande för samhällsvård och skyddsuppfostran med därtill hörande arbetsuppgifter, såsom hittills förlägges till fattigvårdsbyrån.

att för nämndens övriga verksamhet inrättas en till fattigvårdsbyrån ansluten avdelning där följande personal anställes:

a) en föreståndare, som i lönehänseende inrymmes i 36:te lönegruppen i nya löneförslaget.

b) en barnavårdsman, (kvinnlig) som inrymmes i 22:dra lönegruppen samt

c) en inspektris och sköterska för tillsynen av fosterbarn, utackorderade barn samt barnavårdscentralen, som likaledes inrymmes i 22:dra lönegruppen samt

att anslag måtte beviljas till arvode åt läkare med 800 kr. samt

ett engångsbelopp till anskaffande av erforderliga inventarier och trycksaker m. m. med 1,500 kronor.

Västerås den 11 november 1929".

Barnavårdsnämnden beslöt godkänna förslaget och skulle detsamma inlämnas till stadsfullmäktige.

Som ovan

In fidem:
ERIC PLANTIN.

N:o 20. *Ang. omorganisation av barnavårdsverksamheten i staden.*

N:o 21.

Lönenämndens skrivelse ang. tillägg i pensionsreglementet för stadens kommunalarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under åberopande av stadsfullmäkiges beslut den 27 nästlidne februari att med ändring av förut antaget reglemente för pensionernig av stadens befattningshavare däri införa bestämmelse av innehåll, att befattningshavare efter uppnådd pensionsålder skulle efter viss prövning kunna medgivas rätt att kvarstå i tjänst samt att av stadsfullmäktige den 30 januari innevarande år antaget reglemente för pensionering av stadens arbetare samt deras änkor och barn är byggt på samma principer, som äro normerande för det andra reglementet och att en ändring i det ena som konsekvens därför bör medföra likartad ändring i det andra, hemställer lönenämnden,

att Stadsfullmäktige i anslutning till lönenämndens ursprungliga förslag ville besluta godkänna följande tillägg till § 14 mom. I i reglementet för pensionering av Västerås stads arbetare samt deras änkor och barn: "vederbörande förvaltningsstyrelse likväl obetaget att låta uppå ansökan av arbetare för ett år i sänder och för en sammanlagd tid av högst 3 år med avskedet anstå".

Västerås den 17 mars 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 22.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomt inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 november 1929 beslöto stadsfullmäktige bemyndiga drätselkammaren att till pris och under villkor, som drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, försälja en hörntomt med en areal av omkring 4,000 kvm. i ett kvarter, som enligt av stadsingeniören upprättat förslag till indelning av den del av Kungl. Västmanlands regemente förutvarande vid Pilgatan belägna område, som staden förvärvat från Kungl. Maj:t och Kronan, skulle utläggas utmed Pilgatan och omedelbart öster om den väg över området, som utmynnade i Pilgatan mitt för fastgiheten N:o 3 Ängsgärdet.

I enlighet med detta beslut har också drätselkammaren preliminärt träffat avtal med Kooperativa föreningen Svea om försäljning till föreningen av västra hälften av ifrågavarande kvarter, som enligt berörda planläggning skulle utgöra en kvadratisk figur med 100 m. sida. Den ifrågasatta tomten skulle sålunda innehålla 5,000 kvm. och hava den 50 meter långa kortsidan förlagd utmed Pilgatan samt hava 100 meters längd utmed en från Pilgatan utgående tvärgata. Innan avtalet emellertid skriftligt bekräftades, befanns det vid närmare undersökning, att den sålunda bestämda tomten icke kunde av köparen helt utnyttjas för sitt avsedda ändamål, enär med hänsyn till möjligheten att i den trafikled, som enligt planen skulle utläggas söder om kvarteret, framdraga järnvägsspår från stationsområdet, den södra hälften av tomten och angränsande gator måste få så lågt höjdläge, att avloppsledning från därstädes uppförda byggnader icke kunde anslutas till avloppet i Pilgatan.

Under sådana förhållanden och då det måste anses uteslutet att enbart för denna tomt anordna särskilt avlopp, eventuellt med egen pumpstation, har mellan drätselkammaren och föreningen preliminärt överenskommits, att köpet i stället skulle avse en tomt, som med oförändrad areal av 5,000 kvm., utgjorde norra hälften av samma kvarter och sålunda sträckte sig med sin långsida av 100 meter utmed Pilgatan och erhöll ett djup från Pilgatan räknat av 50 meter.

Drätselkammarens flertal har därvid ansett sig kunna bortse från den inom drätselkammaren uttalade farhågan, att försäljning av den all-

N:o 22.
Ang. försäljning av tomt inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

ra närmast Pilgatan belägna marken skulle försvåra exploatering av den fjärmare belägna, och detta så mycket hellre, som föreningen trots det något sämre läget önskar få optionsrätt även till den återstående södra delen av kvarteret, ett önskemål, som drätselkammaren också vill tillstyrka.

Härtill må framhållas, att försäljningarne inom ifrågavarande område icke torde komma att fortskrida så raskt, och att för de inre delarne därav under alla förhållanden ett särskilt avloppssystem torde bliva erforderligt, medan endast ett smalt bälte utmed Pilgatan kan dräneras med den i denna gata befintliga avloppsledningen.

Då vid frågans behandling i stadsfullmäktige den 28 november 1929 upplysningar lämnades om den ifrågasatta försäljningen, som stode i överensstämmelse med det först upprättade försäljningsavtalet, har drätselkammaren ansett sig böra ånyo förelägga stadsfullmäktige denna fråga samt får sålunda i ärendet hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta:

dels förklara sig icke hava något att invända emot att den av stadsfullmäktige den 28 november 1929 beslutade försäljningen av en tomt av Västmanlands regementes f. d. övningsfält utmed Pilgatan må avse norra hälften, cirka 5,000 kvm., av det kvarter, som avsågs i stadsfullmäktiges berörda beslut,

dels ock medgiva, att drätselkammaren må i blivande köpeavtal tillförsäkra köparen av tomten optionsrätt under en tid av 5 år att få köpa även den återstående södra delen av samma kvarter.

Drätselkammaren får slutligen anmäla, att vid frågans behandling inom drätselkammaren reservation emot dess beslut avgivits av dess ledamöter Herrar Jonsson och Anderson. Den senares skriftligen avfattade reservation bilägges.

Västerås den 6 mars 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Angående försäljning till Kooperativa föreningen Svea av industritomt å regementsområdet utefter Pilgatan får jag mot Drätselkammarens beslut anmäla min avvikande mening så till vida, att jag anser det tomten bör förläggas i enlighet med första förslaget, d. v. s. med kortsidan utefter Pilgatan och andra sidan sträckande sig genom hela kvarteret

N:o 22.
Ang. försäljning av tomt inom staden tillhörig del av f. d. regementsområdet.

inåt regementsområdet. Skälet att avloppsledningarna icke kunna anslutas till stadens ledningsnät, om tomten anlägges med kortsidan utefter Pilgatan, anser jag icke bör vara avgörande för frågans lösning. På ett eller annat sätt bör detta skäl kunna undanröjas.

Om tomterna utefter Pilgatan å regementsområdet exploateras till endast så stor bredd som tillåtes för anslutning till nu befintliga avloppsledningar, torde de tomter, som ligga bakom de förstnämnda, förlora en stor del av sitt värde.

En allvarlig undersökning anser jag bör verkställas, om icke hela områdets marknivå bör höjas, emedan det ligger rätt så lågt. Ängsgärdet utgör intet efterföljansvärt exempel, och skulle nu ifrågavarande område rodnas så som föreslagits, skulle det bliva ännu sumpigare än Ängsgärdet. Skulle eventuellt å kartan markerat järnvägsspår lägga hinder i vägen för höjning av området, torde samarbete med järnvägens representanter böra anordnas för utrönande av möjlighet att övervinna sådant hinder.

Ärendet torde dessutom föreläggas Vatten- & Gasverksstyrelsen, Byggnadsnämnden och stadsplanekommittén före avgörandet.

Västerås den 6 mars 1930.

PAUL ANDERSON.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 23.

Brandchefens årsberättelse för 1929.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed överlämna Brandchefens berättelse över brandkårens verksamhet under år 1929.

Västerås den 21 mars 1930.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över Brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Stadens invånareantal (kyrkoskrivna folkmängden) var den 31 dec. 1928 29,571 och den 31 december 1929 29,921 personer.

Stadens hela ytinnehåll uppgår till 5,934 har, varav 180 har inom det planlagda området.

Antalet registerförda fastigheter är 2,683, därav 692 inom och 1,991 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å samtliga fastigheter var den 31 december 1929 kr. 121,186,300: —.

Organisation och personal.

Ingen förändring har ägt rum i yrkesbrandkårens organisation och ingen avgång av personal har skett.

Brandchefen A. Danielsson har för sjukdom varit tjänstledig från den 18 okt. till årets slut. Hälsotillståndet bland brandmanskapet har varit mindre tillfredsställande; antalet sjukdagar har varit 343.

N:o 23. *Brandchefens årsberättelse för 1929.*

Semester- och fritidsförhållanden ha varit desamma som föregående år.

I Borgarbrandkårens organisation och beredskap har ingen förändring vidtagits.

Överenskommelse har träffats mellan staden och 1:sta Flygkåren om tillhandahållande av den brandberedskapsstyrka, som enligt bestämmelserna i stadens brandordning skulle ställts till förfogande av förutvarande Kungl. Västmanlands regemente.

Avlöningar.

Under året har lönereglering för stadens befattningshavare ägt rum. Dyrtidstilläggen hava borttagits. Även pensionsfrågan har fått sin lösning i det att såväl egen pension som familjepension tillförsäkrats befattningshavarna.

Lönerna utgå med följande belopp (ålderstilläggen åtnjutas efter 3, 6 och 9 års tjänst):

Brandchef	6,540:—,	3	ålderstillägg à	348:—,	slutlön	7,584:—
v. Brandchef	5,520:—,	3	„	309:—,	„	6,447:—
1. Brandmästare ..	3,840:—,	3	„	255:—,	„	4,605:—
2. Brandmästare ..	3,690:—,	3	„	249:—,	„	4,437:—
1. Brandförman	3,390:—,	3	„	237:—,	„	4,101:—
2. Brandförman och Maskinist	3,240:—,	3	„	231:—,	„	3,933:—
Brandman	3,120:—,	3	„	225:—,	„	3,795:—
Extra brandman	2,800:—					

Brandförmän åtnjuta fri beklädnad. Hyror för bostäderna avdragas å lönerna.

Brandstationen.

Genom den under året fullbordade ombyggnaden har ett betydligt bättre utrymme för brandredskapen vunnits och två bostadslägenheter kunnat inredas. Stationens värmeledning har ändrats till varmvattensystem och belysningsledningarna hava till största delen omlagts.

Beträffande bostäderna kvarstår olägenheten, att en del av manskapet vid larmsignal måste springa omkring 100 m. och jag ber få uttrycka förhoppningen, att stadens myndigheter måtte beakta önskemålet om beredande av bostäder för all yrkesbrandkårens personal inom brandstationen.

N:o 23.
Brandchefens årsberättelse för 1929.

Brandredskap.

Följande brandfordon ha stått utrustade å brandstationen:
1 redskapsautomobil med utdragsstege,
1 automobil med mekanisk stege och R. A. G.-pump,
1 automobil med utdragsstege och centrifugalpump,
1 manskapsautomobil (även användbar som lastbil),
1 bogserbar motorspruta,
2 ångsprutor, 1 redskapsvagn, 1 mekanisk stege, redskaps-, slang- och kolkärror samt handkraftsprutor.

Under året har inköpts 1 Drägers rökapparat och 12 st. Degea-rökmasker.

Om hästar skulle erfordras för transport av brandredskap kan brandkåren disponera Drätselkammarens 4 hästar, som stå på stall omedelbart intill brandstationen.

Brandtelegrafen

har fungerat väl och inga fel ha förekommit å linjenätet. Antalet brandskåp är 40, varav 10 enskilda.

Vattenledningen

har utdragits i Malmabergsgatan från Korsängsgatan till Urgatan och 5 brandposter ha tillkommit i stadens utkanter.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets material och inventarier är enligt uppgjord inventarieförteckning kr. 100,468: 65.

Brandkårens manskapsbibliotek

omfattar 530 band och dess bokförda värde är kr. 1,957: 95.

Ambulansväsendet.

Med stadens ambulansautomobil har utförts 320 transporter, därav vid sjukdomsfall 272 och vid olycksfall 48.

Brandsyn

har förrättats i enlighet med bestämmelserna i stadens brandordning, varvid eldstadsbesiktning utförts av vederbörande skorstensfejare.

N:o 23.
Brandchefens årsberättelse för 1929.

Övningar och arbeten.

Dagordning för yrkesbrandkåren:
7,30—8,30 fm. gymnastik eller exercis,
8,30—9 fm. frukost,
9 fm.—2 em. arbetstjänst.

En del av brandkårens folk har under större delen av året haft arbete med ombyggnaden å stationen. Å kårens verkstäder har, utom för brandkårens egen räkning, utförts arbeten för Drätselkammaren, Renhållningsverket, Hälsovårdsnämnden m. fl. stadens institutioner i smide, hovslageri, bilreparation, snickeri, skomakeri, skrädderi och måleri. Sammanlagda värdet å de i verkstäderna utförda arbetena är kr. 10,508: 77 enligt följande fördelning:

Smedjan	3,481: 49
Snickareverkstaden	2,282: 61
Skräddareverkstaden	2,677: 60
Skomakareverkstaden	1,803: 92
Brandtelegrafen	263: 15
Summa Kr.	10,508: 77
Avgår för material	4,054: 30
Vinsten utgör Kr.	6,454: 47

I arbetssumman äro de för brandkårens egen räkning utförda arbetena å beklädnaden, underhåll av brandreskapen m. m. upptagna till ett värde av kr. 4,128: 63, varå en vinst av kr. 1,944: 45 uppstått.

Brandkårens hjälp har tagits i anspråk för länspumpningar av prånar, fyllning av vattentankar å ångare, räddning av djur i fara m. m.

Vakthållning vid teater- och cirkusföreställningar m. m. har av kåren utförts 50 gånger.

Utryckningar och eldsvådor 1929.

Antalet utryckningar har varit:

för eldsvåda	35
för trängrök och förmodad eldfara	11
för soteld	9
för inspektion	2
Summa	57

N:o 23. *Brandchefens årsberättelse för 1929.*

Den allvarligaste eldsvådan under året inträffade den 16 februari i Tennis- och garagebyggnaden Kopparbergsvägen 30, då under släckningsarbetet vid sammanstörtande av takkonstruktionen brandmannen i Borgarbrandkåren Johan Alfred Hultman skadade sig till döds. Hultman hade i många år tillhört borgarbrandkåren och utfört ett gott och pliktroget arbete. Två andra brandmän erhöllo skador vid samma tillfälle.

Av borgarbrandkåren, som i sin helhet deltog i nyssnämnda eldsläckning, var en grupp vid eldsvåda å Gryta gård den 28 nov. inkallad å stationen.

Vid släckning av eldsvådorna har i ett fall använts 10, i ett fall 3, i fem fall 2 och i sex fall 1 slangledning från brandposter eller motorsprutor. Övriga eldsvådor hava släckts med kolsyre- och pytssprutor.

Alarmering har vid eldsvåda endast i två fall skett med anlitande av brandtelegrafen, i övriga fall genom telefon eller bud.

Brandskåpen hava provats en gång i veckan. Stationens larm- och belysningsledningar hava provats två gånger och ringledningarna till borgarbrandkåren en gång varje dygn.

Tabbellariskt sammandrag över utryckningar under år 1929 bifogas.

Västerås den 4 mars 1930.

OLOF CLARHOLM.
Brandchef.

N:o 23.
Brandchefens årsberättelse för 1929.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för alarmeringen			Brandställe		Sättet för alarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Jan.	3	5,50 em.	Lustigkullagatan 3	Boningshus	Telefon
2	„	7	4,25 em.	Kungsängen	Avstjälpningsplats	„
3	„	8	8,24 fm.	Smedjegatan 4	Garage	„
4	„	8	10,13 fm.	Stora gatan 18	Boningshus	„
5	„	13	12,20 fm.	Smedjegatan 9	„	Bud
6	„	15	11,02 em.	Västmannagatan 1	„	Telefon
7	„	17	7,17 em.	Gasverket, Kungsängen	Koksupplag	„
8	„	18	12,18 em.	Stensborg	Boningshus	„
9	„	26	6,43 em.	A. S. E. A., Mimerverkstäderna	Renshus	„
10	„	28	2,16 em.	Biskopsgatan 4	Bryggeri	„
11	Febr.	5	7,15 fm.	Stora gatan 2 E	Automobil	„
12	„	10	11,55 em.	Hacksta gård, Lundby	Halmstack	„
13	„	11	5,00 em.	Stora gatan 12	Boningshus	„
14	„	16	12,52 fm.	Kopparbergsvägen 30	Tennishall över garage	„
15	„	17	10,01 fm.	Kopparbergsvägen 30	Tennishall över garage	„
16	„	19	7,20 fm.	Ängsgärdet 38—39	Bostad	„
17	„	19	5,00 em.	Stora torget	Automobil	Bud
18	„	26	7,50 em.	Malmabergsgatan 10	Boningshus	Telefon
19	„	27	12,38 em.	Zimmermansgatan 1	„	„
20	Mars	16	9,40 em.	Köpmangatan 16	„	Bud
21	„	17	5,00 em.	Köpmangatan 12	Bostad	Telefon
22	April	5	12,30 em.	Karlsgatan 7	Garage	„
23	„	10	1,03 em.	Mälby, Sevalla	Boningshus	„
24	„	16	6,45 em.	Djäkneberget	Gräsmark	„
25	„	16	9,10 em.	Hamngatan 14	Hotell	„
26	„	17	11,15 fm.	A. S. E. A.	Mekaniska verkstaden	Brandskåp
27	„	24	10,45 em.	S. om Stora Fridnäs	Avstjälpningsplats	Telefon

eldsvådetillbud och alarmeringar under år 1929.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar (Kronor)	Anmärkningar
Soteld			Eld i skräpsopor.
Obekant			Vid framkomsten släckt.
Felaktig bilmotor			
Soteld			
”			
”			
Ej avsläckt koks			Släckt med en ledning från brandpost.
Soteld			
överhettning från ugn			Eld i sopor; släckt med en ledning från brandpost.
överhettning fr. värmel.-rör	Städernas Allm.	51:80	Antända trasor och skräp släcktes med några pytsar vatten.
Obekant			Vid framkomsten släckt.
Troligen anl. eld			Stacken, som stod intill en loge, släcktes under omlämpning med en ledning från motorspruta.
Misstänkt rök			
Troligen kortsl. i beysn.-ledn.	Skåne	118,542:35	Vid kårens ankomst brann det friskt i byggnadens övre våning, som var helt av trä och till större delen inrymde tennishallen. Trots arbete med 10 slangledningar från brandposter och hela borgarbrandkårens hjälp nedbrann övre delen av byggnaden. Stark blåst och kyla försvårade släckningsarbetet.
	Norden	3,810:50	
	Skandia	1,155:18	
	Svea	2,183:70	
	Fenix	112:—	
	Svitjod	1,999:85	
Glöd från föreg. eldsvåda			Släcktes med pytssprutor.
Misstänkt os.			Rekvisition av läkare för undersökning.
Felaktig bilvärmare			Släckt med kolsyrespruta.
Soteld			
Upptining av vattenledn.-rör			Sedan trossbottnen uppbrutits, släckt med pytsspruta.
Förmodad soteld			
Trängrök			
Felaktig bilmotor			Eld i omnibus. Släckt med kemisk apparat.
Troligen elektr. ström	Västmanl. läns nya brandst.-bolag	39,480:—	Den utryckta avdelningen lyckades med en 500 m. lång ledning från motorspruta, placerad vid Sagån, förhindra antändning av flygelbyggnaderna. Boningshuset nedbrann.
Obekant			
Soteld			
Bristfällig rökgång	Städernas Alm.	420:—	Släckt med en av verkstadens slangledningar. Elden härjade taket i metallavdelningen.
Obekant			Eld i sopor och spräp. Släckt med kolsyrespruta.

N:o 23.
Brandchefens årsberättelse för 1929.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för alarmeringen			Brandställe		Sättet för alarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
28	Maj	5	2,35 em.	Järnvägen ö. om Sv. Metallverken	Gräsmark å banvallen	„
29	„	5	5,46 em.	N. Ringvägen—Lovisebergsgatan	Skräphög	„
30	„	18	7,55 fm.	Kopparbergsvägen 30.	Garage under ombyggnad	„
31	Juni	12	8,44 fm.	Svenska Metallverken	Ammunitionsfabrik	„
32	„	18	2,19 fm.	Kolbäck	Snickerifabrik	„
33	„	29	3,28 em.	A. S. E. A.	Mek. verkstaden	„
34	Juli	4	12,09 fm.	Stora gatan 10.	Boningshus	„
35	„	21	9,37 em.	Hamnen	Motorbåt	„
36	„	23	1,18 fm.	Irsta prästgård	Uthuslänga	„
37	„	27	3,00 em.	1:sta Flygkårens kaserner.	Utställningsområde	Brandskåp
38	Aug.	4	2,30 em.	Villa Alfhem	Boningshus	Telefon
39	„	24	4,30 em.	Hagbytorp, Haraker	Sågbyggnad och virkesupplag	„
40	Sept.	11	2,20 em.	Hallstahammar	Samlingslokal	„
41	„	14	6,30 em.	Slottsgatan 19	Källare	„
42	„	18	5,00 fm.	Stadsparken	Restaurant	Bud
43	„	26	10,59 em.	Föreningsgatan 20	Boningshus å vinden	Brandskåp o. telefon
44	Okt.	5	9,46 fm.	Råbygatan 7	Uthus	Telefon
45	„	13	4,12 em.	Vasagatan 9	Källare	„
46	„	19	12,15 fm.	A. S. E. A., Mimerverkstäderna	Kolupplag	„
47	„	24	2,45 em.	Stora gatan 72	Boningshus	„
48	Nov.	13	3,45 em.	Södra Esplanaden	Automobil	„

eldsvådetillbud och alarmeringar under år 1929.

N:o 23. *Brandchefens årsberättelse för 1929.*

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	Anmärkningar
Gnistor från tåg			Släcktes med skyfflar.
Obekant			Släckt med några pytsar vatten.
Oförsiktighet vid svetsning			Vid svetsning av järnbalkar hade gnistor antänt sågspånsfyllning. Släckt med några pytsar vatten.
Oförsiktighet	Svea	104: 50	Vid upplödning av zinklådor, innehållande krut, fattade detta eld, varvid en arbetare svårt skadades.
Obekant	Ocean	Obekant	En sågbyggnad och virkesupplaget nedbrann. Med 3 strålar från motorspruta lyckades den utryckta avdelningen rädda större delen av stora fabriksbyggnaden.
Obekant			Eld i en hög med avfall.
Förmodad soteld			
Felakt. båtmotor			Vid framkomsten släckt.
Åskslag	Västmanl. läns Brandst.-bolag	31,041: —	Den utryckta avdelningen skyddade närliggande byggnader med 2 strålar från motorspruta.
Uppvisning			
Trängrök			
Bristf. rökgång	Västmanl. läns nya brandst.-bolag	16,600: —	Vid avdelningens ankomst hade maskin- och såghusen och en del virke nedbrunnit. Med motorsprutan, placerad vid en bäck, räddades större delen av virkesupplaget och närliggande byggnader.
	Hansa	Obekant	
Elektrisk ström			Den utryckta avdelningen kunde genast återvända, emedan elden släckts av ortsbefolkningen.
Misstänkt rök			
Överhettning fr. gaslåga			En sedan föregående dag brinnande gaslåga hade kolat en vägg.
Obekant	Städernas Allm.	5,000: —	Vid framkomsten brann det friskt å vinden. Därstädes boende hade i sista stund räddat sig medelst en stege. Släcktes med en ledning från brandpost.
	Svitjod	1,693: 60	
Obekant	Samarbete		Eld i ett större uthus. Släckt med 1 ledning från motorspruta.
Glöd fr. eldstad	Skandia	45: —	Ved och lådor intill värmeugnen hade antänts. Släcktes med 2 ledningar från brandpost.
Överhettning fr. glödgad sotlucka			Kolen omlämpades och de antända bortfördes.
Soteld			
Felaktig motor			Vid framkomsten släckt.

N:o 23.
Brandchefens årsberättelse för 1929.

Tabellariskt sammandrag örer eldsvådor,

N:o	Tid för alarmeringen			Branställe		Sättet för alarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
49	„	13	11,25 em.	A. S. E. A., Mimerverkstäderna	Vagn, lastad med spån	Bud
50	„	20	10,30 em.	Djäknebergsgatan 11	Boningshus	Telefon
51	„	28	2,37 fm.	Gryta gård, S:t Ilian	Uthuslänga	„
52	Dec.	1	7,58 em.	Kv. Kåre E.	Bostad	„
53	„	9	9,45 em.	Stora gatan 53	Boningshus	Bud
54	„	19	12,17 em.	Stora gatan 47	Boningshus	Telefon
55	„	23	6,00 em.	Gamla hamnen	Hamnkaj	Brandskåp
56	„	23	10,01 em.	Stora gatan 2 G	Boningshus å vinden	Telefon
57	„	26	9,20 em.	Köpmangatan 3	Konditori	„

eldsvådetillbud och alarmeringar under år 1929.

N:o 23.
Brandchefens årsberättelse för 1929.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättnlngar (Kronor)	Anmärkningar
Självantändning			Linoljedränkt kutterspån hade antänts. Släckt med en ledning från brandpost.
Soteld			
Troligen elektr. ström	Västmanl. läns brandst.-bolag	62,485: —	En stor uthuslänga var helt övertänd. Med 2 ledningar från motorsprutor skyddades intilliggande hus.
överslag i elektr. ledning			Belysningsströmmen bröts.
Misstänkt rök			
Misstänkt rök			Inspektion av Brandstyresen. Borgarbrandkåren kallad.
Inspektion			
Vårdslöshet med eld			En person hade lyst sig i en skrubb med bart ljus, vilket antänt kläder m. m.
Förmodad eldfara			Släcktes med några pytsar vatten.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 24.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av ledningar vid Gripsborg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges avgörande hänskjuta närlagda från Vatten- och Gasverksstyrelsen till Drätselkammaren överlämnade, till Stadsfullmäktige ställda framställning om ett anslag å 4,900 kronor till nyanläggning av vatten-, gas- och avloppsledningar i en mindre trafikled förbi Gripsborg mellan Landtvärnsgatan och Solvägen.

Såsom eget yttrande i ärendet får Drätselkammaren, enär de ifrågasatta ledningarne icke komma att tillföra de tekniska verken något ökat abonnemang och Vatten- och Gasverksstyrelsen redan nu erhållit anslag till ledningsanläggningar, som torde bereda dess personal sysselsättning för lång tid framåt, samt då det synes Drätselkammaren lämpligt, att kapitaltillgångarne i de tekniska verkens amorteringsfond, vilka under senare tid i särskilt hög grad anlitas i och för nyanläggningar, tagas i anspråk något försiktigare än vad sålunda varit fallet, hemställa,

att framställningen icke för närvarande måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 13 mars 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Som det visat sig att förbättrad frammatning av vatten och gas till Västra Förstaden är av behovet samt att dylik förbättring kan ernås genom anläggande av ledningar i en trafikled vid Gripsborg mellan Lantvärnsgatan och Solvägen, anser Vatten- och Gasverksstyrelsen, att vatten- och gasledningar böra nedläggas i berörda sträckning. Kostnaderna härför äro beräknade till 4,900 kr., därvid även avlopp medräknats å en del av sträckan.

N:o 24.
Ang. anläggning av ledningar vid Gripsborg.

Där ledningar av tillräckliga dimensioner finnas, så att tillfredsställande frammatning av vatten och gas kan ske till abonnanterna, medför detta ökad förbrukning, varför då det här gäller ett stort område, den ökade avsättningen genom denna anläggning torde ränta och amortera densamma.

Under åberopande av det anförda får styrelsen därför hemställa,

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa 4,900 kr. för anläggande av vatten-, gas- och avloppsledningar i trafikleden förbi Gripsborg, mellan Lantvärnsgatan och Solvägen.

Västerås den 13 mars 1930.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av ledningar i Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av närlagda framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen, får Drätselkammaren på de skäl styrelsen anfört tillstyrka,

att Stadsfullmäktige ville för utförande av nya vatten-, avlopps- och gasledningar från Stora gatan genom Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan till Smedjegatan ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett belopp av 38,200 kronor.

Västerås den 3 april 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I och för beredande av erforderliga ledningar för den under uppförande varande saluhallsbyggnaden utefter Vasagatan bliver det nödvän-

N:o 25.
Ang. anläggningar av ledningar i Sturegatan, Hantverkaregatan och Vasagatan.

digt att anlägga en del gatuledningar. Bl. a. ligger avloppet i Vasagatan ej på det djup, som erfordras för ett dylikt större byggnadskomplex.

Ifrågavarande ledningar äro avsedda att kopplas till Stora gatans ledningar i korsningen mellan denna och Sturegatan samt dragas genom Sturegatan till Hantverkaregatan genom Hantverkaregatan till Vasagatan och genom sistnämnda gata till Smedjegatan. Tillräckligt djup för avloppet kan ej beredas genom koppling till Stora gatan, där denna korsar Vasagatan, varför, för undvikande av ledningsarbeten i Stora gatan, ledningarne måste dragas genom berörda gator. De ledningar som nu finnas i den föreslagna sträckningen äro till en del ganska gamla samt därjämte av för ringa dimension.

Vid användande av 15″ avlopp, 8″ resp. 6″ rör till vatten- och gasledningarne äro kostnaderna beräknade till 41,500 kr. Då enskilda bidraget i detta fall bliver kr. 3,300, återstår kr. 38,200, vilken summa saluhallsbyggnaden ensam väl amorterar. Vid beräkning härav har hänsyn samtidigt tagits därtill, att de inkomster, tekniska verken hade från de bortrivna husen, bortfallit.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut om utförandet av vatten-, avlopps- och gasledningar i Sturegatan från Stora gatan till Hantverkaregatan, i Hantverkaregatan från Sturegatan till Vasagatan och i sistnämnda gata från Hantverkaregatan till Smedjegatan samt för detta ändamål ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa 38,200 kr.

Västerås den 13 mars 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 26.

Drätselkammarens skrivelse ang. anläggning av ledningar till kvarteren Olga och Petra.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämna närlagda från Vatten- och Gasverksstyrelsen inkomna framställning angående erforderlig utsträckning av stadens ledningar för kvarteren Olga och Petra.

N:o 26.
Ang. anläggning av ledningar till kvarteren Olga och Petra.

Drätselkammaren har först efter någon tvekan funnit sig kunna tillstyrka det nu begärda anslaget, särskilt därför, att i det närmaste alla tomter av kvarteren, som först under den sista tiden börjat tagas något i anspråk för bebyggande, måste vara bebyggda, innan stadens andel i förevarande avsevärda anläggningskostnad blir ekonomiskt bärig. Emellertid vill det synas, som om exploateringen av kvarteren skulle komma att gå raskt. På grund härav och då det särskilt för närvarande måste vara en angelägenhet av stor betydelse för staden, att bostadsproduktionen inom samhället främjas, har Drätselkammaren i detta fall låtit sin tveksamhet vika.

Under behandlingen av detta ärende inom Drätselkammaren har det från Byggnadsnämnden under hand upplysts, att det ur estetisk synpunkt vore önskvärt, om ett par av de redan beslutade villabyggnaderna inom kvaretret Petra kunde förläggas i ett något lägre höjdläge, än som betingades av den efter fastställd gatuprofil planerade avloppsledningen i Hållgatan närmast Övre Trädgårdsgatan, och får Drätselkammaren, som själv iklätt staden en mindre utgift för genomförande av denna jämkning i höjdläget, förklara sig ej hava något att erinra emot den mindre fördyring av ledningskostnaden, som blir en följd av ifrågavarande avloppsledningens förläggning på något — förslagsvis 40 cm., — större djup, än som räknats med i Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Med åberopande av det anförda får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

> att ur de tekniska verkens amorteringsfond anvisa 35,000 kronor för utdragning av stadens allmänna ledningar till kvarteren Olga och Petra med bemyndigande för styrelsen att i den mån styrelsen så finner lämpligt och i ekonomiskt hänseende tillfredsställande låta utföra ifrågvaarande anläggning.

Västerås den 3 april 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen har framställning gjorts om utdragning av stadens allmänna ledningar till kvarteret Olga samt till tomten n:r 2 inom kvarteret Petra. Enär dessa kvarter, vilka äro belägna på ömse sidor om Stallhagsgatan, mellan Gustafsgatan och Stallhagen,

N:o 26.
Ang. anläggning av ledningar till kvarteren Olga och Petra.

delvis skola erhålla gemensamma ledningar, avser ett över en ledningsanläggningen upprättat kostnadsförslag båda kvarteren. Kostnaderna äro beräknade till 40,500 kr., därav kr. 4,900 avser tilläggskostnad för grövre rördimensioner, som erfordras för matning av längre väster ut belägna områden. Enligt gällande bestämmelser rörande enskilt bidrag till allmänna ledningarne kan påräknas en anslutningsavgift från tomtägarne av kr. 17,600, när samtliga tomter anslutits, och skulle alltså på stadens andel komma en kostnad av kr. 18,000. Så snart samtliga tomter blivit bebyggda, beräknas nettobehållningen av anslutningen kunna ränta och amortera ett belopp av 25,900 kr. Då anläggningen alltså med tiden bliver ekonomiskt bärande och då det i förevarande fall gäller ett för byggnadsändamål synnerligen välbeläget område inom stadsplanen, anser styrelsen, att denna ledningsanläggning bör, i den mån styrelsen så finner lämpligt och ekonomiskt, undan för undan utbyggas.

Som en del ledningsavgifter omedelbart torde vara att påräkna, kan anslaget sättas lägre än 40,500 eller till förslagsvis 35,000 kr.

På grund av det här anförda hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur tekniska verkens amorteringsfond anvisa 35,000 kr. till ledningsanläggningar för kvarteren Olga och Petra, med bemyndigande för Vatten- och Gasverksstyrelsen att i den mån styrelsen så finner lämpligt och i ekonomiskt hänseende tillfredsställande låta utföra anläggningen.

Västerås den 13 mars 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 27.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till färdigställande av den nya idrottsplatsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då Stadsfullmäktige den 31 oktober 1929 senast anvisade medel till fortsatt iordningställande av den nya idrottsplatsen, hade Drätselkammaren vid tillstyrkan av det ifrågasatta beloppet 15,000 kronor meddelat, att

N:o 27.
Ang. anslag till färdigställande av den nya idrottsplatsen.

då återstående arbeten för idrottsplatsens färdigställande vore av den omfattning, att kostnaden därför icke kunde täckas av detta anslag. I själva verket visade den kostnadsberäkning, som upprättats av byggnadschefen, att då kvarvarande arbeten, frånsett läktarbygget, vartill medel funnes avsatta och till den del dessa kunde visa sig otillräckliga vore avsedda att anskaffas på annat sätt, väntades draga en kostnad av 42,000 kronor.

På sätt närlagda framställning från härvarande allmänna idrottsorganisationer utvisar, har det av Stadsfullmäktige den 31 oktober 1929 anvisade beloppet blivit förbrukat; och begäres nu, att återstoden av den ovanberörda för arbetenas färdigställande beräknade kostnaden eller 27,000 kronor måtte anvisas för ändamålet.

Drätselkammaren har genom tid efter annan avlämnade redogörelser och rapporter följt medelsförbrukningen för den nya idrottsplatsens iordningställande och icke hittills funnit någon anledning till erinran häremot eller emot arbetenas planering och skötsel i övrigt.

Då Drätselkammaren, i ändamål att det omfattande och långvariga arbetet äntligen må bliva färdigt inom loppet av innevarande år, vartill utsikter synas förefinnas, nu vill tillstyrka den gjorda framställningen, sker detta under den besätmda förutsättningen att anslaget skall handhavas så, att det blir tillräckligt för idrottsplatsens färdigställande, frånsett — som ovan nämnts — läktarebyggnaden och att de kommunala myndigheternas ekonomiska medverkan för detta ändamål icke vidare skall behöva påkallas.

Drätselkammaren får sålunda i detta ärende hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för färdigställande av anläggningen av den nya idrottsplatsen vid Kristiansborg anvisa ett anslag å intill 27,000 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att framdeles gäldas av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel.

Västerås den 3 april 1930.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås den 10 mars 1930.

N:o 27.

Ang. anslag till färdigställande av den nya idrottsplatsen.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade i Nya idrottsplatsbygget intresserade idrottsföreningar anhålla härmed vördsamt om fortsatt anslag till färdigställandet av Nya idrottsplatsen vid Kristiansborg.

Det anslag Drätselkammaren i oktober föregående år å kronor 15,000: — godhetsfullt anvisade för byggets fortsatta färdigställande blev, genom att den utmärkta väderleken under hösten och förvintern möjliggjorde ett långvarigt och forcerat arbete, redan då förbrukat, varför, då arbetet åter inom kort skall igångsättas, det kommer att erfordras nytt kapital.

Med ledning av den värdering av allt kvarvarande arbete för idrottsplatsens fullständiga färdigställande Stadsingenjörskontoret i september månad i fjol utförde, vilken utvisade ett behovskapital av kronor 42,000:— för byggets slutförande, våga vi nu till Drätselkammaren ställa den begäran Drätselkammaren ville för idrottsplatsens fullbordan under året, godhetsfullt såsom engångssumma anslå det belopp, vilket återstår av det beräknade kostnadsbelopp Stadsingenjörskontoret ansåg som oundgängligen nödvändigt för platsens iordningsställande eller tjugosjutusen (27,000:—) kronor.

Det är undertecknade idrottsföreningars största förhoppning att under detta år kunna avsluta det omfattande byggnadsarbetet och få den storslagna idrottsplatsanläggningen invigd, varför det är under denna förhoppning vi vördsamt hemställa om Drätselkammarens benägna tillstyrkan av vår anhållan om detta anslag.

Utbedjande oss ärendets snara behandling, ha vi äran teckna

Högaktningsfullt

Idrottsföreningen Kamraterna:

Ernst Holmquist. Ordf. — *Helmer Bruhn.* Sekr.

Västerås Idrottsklubb:

Wilh. Nyberg. Ordf. — *E. Öhrling.* Sekr.

Västerås Sportklubb:

Rob. Keijser. Ordf. — *E. Stafberg.* Sekr.

N:o 28.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av mark för utvidgning av K. Vattenfallsstyrelsens reservkraftstation.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har sedan någon tid tillbaka fört underhandlingar med Kungl. Vattenfallsstyrelsen om försäljning till nämnda styrelse av ett större markområde utmed Viksängsvägen och i omedelbar anslutning till de tomtområden, som Vattenfallsstyrelsen tidigare förvärvat från staden.

Det till försäljning ifrågasatta området, vilket är behövligt för utvidgning av anläggningarne för reservkraftstationen i Västerås, särskilt dess kolupplag, är beläget öster och sydost om det nuvarande tomtområdet. Det sträcker sig 114 m. österut utmed Viksängsvägen samt har en utsträckning söderut från gränsen utmed vägen av 140 meter. Dess areal är omkring 19,500 kvm. Området finnes närmare angivet å närlagda av stadsingenjören Smitt den 8 innevarande april upprättad kartskiss. Priset skall enligt det preliminära avtalet beräknas efter 2 kronor pr kvm. för den övervägande större delen av arealen och 1 krona pr kvm. för ett 15 meter brett bälte utmed den södra gränsen av området. Köpevillkoren i övrigt skulle i huvudsak överensstämma med villkoren i tidigare med Vattenfallsstyrelsen ingångna försäljningsavtal. Därutöver hava ifrågasatts en del av de särskilda förhållandena betingade mindre betydande bestämmelser, varom dock underhandlingarne ännu icke äro fullt slutförda.

Med åberopande av det ovan anförda får Drätselkammaren sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att med Kungl. Vattenfallsstyrelsen sluta avtal om försäljning till Vattenfallsstyrelsen på villkor och mot den köpeskilling, Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, av ett öster och sydost om det nuvarande tomtområdet för stadens reservkraftstation i Västerås beläget område av stadens mark tillhörande stadsägan N:o 2253 av omkring 19,500 kvm:s areal.

Västerås den 10 april 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 29.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning av gasledning i en del av Nedre Trädgårdsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse, som här bifogas, har Vatten- och Gasverksstyrelsen under åberopande av förestående omsättning av Nedre Trädgårdsgatan mellan Karlsgatan och Kopparbergsvägen och behov av att utbyta de äldre gasledningarne i viss sträckning av Nedre Trädgårdsgatan samt i Karlsgatan mot grövre ledningar, vilket ledningsarbete borde komma till utförande före gatuarbetet, hemställt om ett anslag härför, och får Drätselkammaren såsom yttrande i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville i enlighet med framställningen anvisa det begärda anslaget 3,700 kronor att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 10 april 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadens byggnadschef har till Vatten- och Gasverksstyrelsen meddelat, att i Nedre Trädgårdsgatan mellan Karlsgatan och Kopparbergsvägen kommer under loppet av instundande sommar stenläggningen att omsättas. Gasledningarna i angivna del av Nedre Trädgårdsgatan bestå av mycket gamla 2″ rör, som äro starkt förrostade. Dessa ledningsrör böra innan byggnadskontorets arbeten påbörjas, utbytas mot 4″ rör för att icke stensättningen om ett eller annat år skall ånyo upprivas för en ledningsanläggning. Samma brister, som ovan nämnts, vidlåda de nuvarande 2″ gasledningarna i Karlsgatan från Nedre Trädgårdsgatan fram till en punkt ungefär 70 m. norrut, där nu befintlig 7″ ledning vidtager. Dessa 2″ ledningar böra alltså utbytas mot 7″ ledningar.

Härovan angivna arbeten böra utföras i ett sammanhang. Kostnaderna härför äro beräknade till 3,700 kr.

Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta,

N:o 29.
Ang. omläggav gasledning i en del av Nedre Trädgårdsgatan.

att låta utbyta befintliga 2″ tums gasledningar i Nedre Trädgårdsgatan mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan mot 4″ ledningar samt befintliga 2″ gasledningar i Karlsgatan från Nedre Trädgårdsgatan ungefär 70 meter norrut mot 7″ ledningar, ävensom att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna härför anvisa ett anslag å 3,700 kronor att utgå ur tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 8 april 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:
KARL JOHANSSON.
v. Ordf.

Eric Plantin.

N:o 30.

Drätselkammarens skrivelse ang. utsträckning av stadens ledningar till fastigheter inom Aroslund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen till Drätselkammaren för att med dess yttrande tillställas Stadsfullmäktige överlämnat en framställning angående anvisande av ett anslag ur tekniska verkens amorteringsfond å 3,600 kronor för ledningsarbeten, medgivande anslutning av fastigheten Aroslund 8 B, 8 C och 9 B till stadens allmänna ledningar, får Drätselkammaren såsom eget yttrande och vid det förhållande, att anläggningen genom från fastigheterna utgående förbrukningsavgifter blir räntabel, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bifalla framställningen.

Västerås den 10 april 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ägarne av fastigheterna Aroslund 8 B, 8 C och 9 B hava hos Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt, att deras fastigheter måtte få anslutas till stadens vatten-, avlopps- och gasledningar.

N:o 30.
Ang. utsträckning av stadens ledningar till fastigheter inom Aroslund.

För att dessa fastigheter skola kunna anslutas, påfordras en mindre ledningsutsträckning av de i Akademivägen redan befintliga ledningarna och att ledningarna i Arosvägen framdragas in i Agnegatan.

Kostnaderna för hela anläggningen äro beräknade till 5,300 kr. I anslutningsavgifter komma att inflyta 1,700 kr., varför stadens utlägg bliver 3,600 kr. Årliga nettoinkomster inflytande från de nyanslutna fastigheterna kunna beräknas till 304 kr., som efter 8 % annuitet räntar och amorterar 3,800 kr.

Då sålunda anslutningen av härovan omförmälda tomter till stadens ledningsnät ställer sig för stadens ekonomiskt bärande, får Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslå, att här ifrågavarande arbeten utföras, och sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna för utdragning dels av redan befintliga vatten-, avlopps- och gasledningar i Akademivägen fram till tomten n:o 8 B Aroslund och dels av de redan befintliga ledningarna av samma slag i Arosvägen in i Agnegatan fram till tomterna n:ris 9 B och 8 C Aroslund anvisa ett belopp av 3,600 kr. att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 8 april 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:
KARL JOHANSSON.
v. Ordf.

Eric Plantin.

N:o 31.

Drätselkammarens skrivelse ang. utsträckning av stadens ledningar i delar av Malmabergs- och Montörsgatorna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Överlämnande en framställning av Vatten- och Gasverksstyrelsen angående anvisande ur de tekniska verkens amorteringsfond av ett anslag å 4,300 kronor för ledningsarbeten i viss del av Malmabergs- och Montörsgatorna, möjliggörande anslutning av de redan bebyggda tomterna N:ris 1, 2, 8 och 9 inom byggnadskvarteret Pluto till vatten-, avlopps- och gasledningarne, får Drätselkammaren såsom eget yttrande och på

N:o 31.
Ang. utsträckning av stadens ledningar i delar av Malbergs- och Montörgatorna.

grund av anläggningens räntabilitet tillstyrka Stadsfullmäktige bifalla framställningen.

Västerås den 10 april 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ägarne av tomterna n:ris 1, 2, 8 och 9 inom kvarteret Pluto hava hos Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt, att få ansluta berörda tomter till stadens vatten-, avlopps- och gasledningar.

Tomterna äro belägna utefter Malmabergsgatans södra sida mellan Urgatan och Montörgatan samt utefter Montörgatans västra sida.

De allmänna ledningarna äro redan nu framdragna i Malmabergsgatan till Urgatan, varför en anslutning av här ifrågavarande tomter förutsätter, att ledningarna i först angivna gata framdragas till Montörgatan och vidare ned i Montörgatan till tomten n:o 2 inom kvarteret Pluto.

Kostnaderna för hela anläggningen äro beräknade till 8,200 kr. I tomtavgifter beräknas inflyta 3,900 kr., varför stadens utlägg bliver 4,300 kr. I årliga nettoinkomster från de nyanslutna fastigheterna beräknas komma att inflyta 353 kr. 50 öre, som efter 8 % annuitet räntar och amorterar 4,420 kr.

Anslutningen av härovan omförmälda tomter till stadens ledningsnät ställer sig sålunda för staden ekonomiskt bärande.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får i anledning härav föreslå, att det ifrågavarande arbetet utföres och sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna dels för utdragning från Urgatan till Montörgatan av de redan befintliga vatten-, avlopps- och gasledningarna i Malmabergsgatan och dels för anläggningar av ledningar av samma slag i Montörgatan till tomten n:r 2 inom kvarteret Pluto, anvisa ett belopp av 4,300 kr. att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 8 april 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:
KARL JOHANSSON.
v. Ordf.

Eric Plantin.

N:o 32.

Drätselkammarens skrivelse ang. fastställande av anslutningsavgifter för de allmänna ledningarna under å 1930.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna och tillstyrka ett förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen angående bibehållande under innevarande år av förutvarande avgift för anslutning till stadens allmänna ledningar och dennas uppdelning å de olika slagen av ledningar eller alltså att avgiften för innevarande år skall utgå med 1 krona 10 öre pr kvm. tomtyta, därav för avlopp 44, för vattenledning 34, för gasledning 22 och för elektrisk ledning 10 öre.

Västerås den 10 april 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under de senaste åren har avgiften för ledningsanslutningar utgått efter kr. 1: 10 per kvm. tomtyta, därav för avlopp 44, för vattenledning 34, för gasledning 22 och för elektrisk ledning 10 öre.

Då efter Vatten- och Gasverksstyrelsens uppfattning icke är att under året förvänta några omständigheter, som kunna inverka därhän, att de förut beräknade anslutningsavgifterna bliva för låga, föreslår styrelsen, att de anslutningsavgifter, som för år 1929 voro fastställda även bibehållas under innevarande år, och får styrelsen alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta, att avgiften för ledningsanslutning skall under år 1930 utgå med 1 kr. 10 öre pr kvm. tomtyta, därav för avlopp 44, för vattenledning 34, för gasledning 22 och för elektrisk ledning 10 öre.

Västerås den 8 april 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:
KARL JOHANSSON.
v. Ordf.

Eric Plantin.

N:o 33.

Drätselkammarens skrivelse ang. reparation av stenpiren i gamla hamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att stenpiren ut till fyren i gamla hamnen under sistlidne höst blivit skadad genom storm, har hamnstyrelsen nu låtit verkställa en undersökning angående omfånget av denna skada och sedan denna undersökning visat, att piren måste repareras, har Hamnstyrelsen under förordande av, att reparationen utföres efter ett av byggnadschefen Smitt uppgjort alternativ, avseende pirkrönets ingjutning i betonkropp, anhållit om ett anslag för detta arbete å 4,000 kronor, och får Drätselkammaren, med överlämnande av Hamnstyrelsens skrivelse, såsom sitt yttrande i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa det begärda anslaget att förskotteras av tillgängliga medel för att täckas, på sätt av Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid fastställande av budgeten för nästkommande år kan bliva beslutat.

Västerås den 10 april 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under den starka stormen sistförflutna höst blevo delar av stenpiren ut till fyren i gamla hamnen ganska allvarsamt ramponerade. Vattenståndet i Mälaren medgav emellertid först under februari månad att en undersökning av skadorna kunde verkställas, varvid det visade sig, att stenpiren sjunkit något 10-tal centimeter, på en del ställen vertikalt och på andra med en något kantrande rörelse, samt att sträcktals stenblocken vräckts in emot hamnbassängen. En reparation av piren är sålunda nödvändig, men torde densamma för året kunna inskränka sig till att omfatta de 20 meter av piren, som ligga närmast fyren.

I här bilagda skrivelse har stadens byggnadschef avgivit förslag till pirens förstärkning samt beräknat kostnaderna härför i två alternativ.

N:o 33
Ang. reparation av stenpiren i gamla hamnen.

Byggnadschefen har för sin del förordat förstärkningsarbetenas utförande enligt alt. I, avseende ingjutning av pirens krön i en betongkropp, och vill Hamnstyrelsen med instämmande häri föreslå, att reparationerna utföras på sätt som alt. I anger. Kostnaderna härför uppgå, som av utredningen framgår, till 200 kr. per längdmeter.

Hamnstyrelsen får alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för bestridande av kostnaderna för förstärkning av stenpiren ut till fyren anvisa ett belopp av 4,000 kr.

Hamnstyrelsen får slutligen meddela, att styrelsen för utnyttjande av väderleksförhållandena nödsakats påbörja arbetet.

Västerås den 29 mars 1930.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

Till Hamnstyrelsen i Västerås.

Med anledning av uppdrag att utreda kostnaden för en möjligast enkel och billig förstärkning av stenpiren ut till fyren i äldre hamnen, får jag härmed, sedan vattenståndet numera medgiver en undersökning, meddela, att sådan skett och att det visat sig att stenpiren sjunkit något 10-tal centimeter, på sina ställen vertikalt, och på andra med en något kantrande rörelse, samt att stormen sistlidne höst sträcktals vräkt över de krönande och sammankramlade stenblocken in mot öster.

En reparation av krönet synes vara det enda, som kan göras. Man kan därvid endera räta till och höja gamla stenraden på en ingjuten betongbädd, eller ock, vilket måhända är bättre men lämnar blivande sprickbildningar mera synbara, ingjuta krönet i en betonkropp av 0,75 m. genomsnittshöjd och c:a 1,5 m. bredd. I intet fall innebär reparationen någon ökning av grundens bärkraft, den endast gör pirens övre del motståndskraftigare mot vattnets inverkan.

Kostnaderna bliva.

Alt. I. Helingjutning (pr löpande meter pir).

Ställningsbyggnad och form .... 5 cubf. à kr. 3: —	Kr.	15: —
Rivning och omläggning av murkrönet	„	20: —
Beton i blandning 1: 2 ½: 3) för undervattensgjutning) 2 cbm. à kr. 60:—	„	120: —

N:o 33. *Ang. reparation av stenpiren i gamla hamnen.*

Extra för uttransport pr cbm. kr. 2: 50	„	5: —
Järn pr l. m. pir 30 kg. à kr. 0: 30	„	9: —
Hålborrningar m. m.	„	4: —
Diverse och ej specificerade kostnader	„	27: —

Summa Kr. 200: —

Alt. II. Endast underbädd gjutes.

Kostnaden minskas med 50 kr. pr l. m. Summa Kr. 150: —

Möjligen kan en del av piren närmast invid fyren repareras omedelbart inom de närmaste 14 dagarna.

Västerås den 17 mars 1930.

GÖSTA SMITT.

N:o 34.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1929.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed avgiva berättelse för år 1929 och i sådant avseende anföra.

Nykterhetsnämnden har under år 1929 bestått av följande personer:

Ledamöter:

Direktören Axel Sundström, ordförande,
Fattigvårdssysslomannen A. Norén, vice ordförande,
2:dre Stadsläkaren C. Idar,
Fru Ida Fröström-Johansson,
Marmorarbetaren Gustaf Karlsson,
t. f. Borgmästaren V. Åsberg,
Verkmästaren J. Andersson,
Polisöverkonstapeln C. V. Karlsson och

Suppleanter:

Distriktsläkaren L. Bladini,
Lindaren Gunnar Jakobsson,

Sjukvårdaren J. O. Wass,
Poliskonstapeln Josef Marthon.

N:o 34.
Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1929.

Kriminalöverkonstapeln Emil Carlsson har under året varit förordnad till tillsyningsman för övervakning av de alkoholister, som stått under nämndens uppsikt.

Nämnden har under året avhållit 7 sammanträden.

En särskild delegation bestående av nämndens vice ordförande och två ledamöter har under tiden mellan de ordinarie sammanträdena utrett föreliggande ärenden.

Under året har nämnden avgivit följande utlåtanden: 28 st. ang. rätt att utskänka pilsnerdricka klass II samt 1 st. statistik till nykterhetsfolkets lagstiftningskommitté.

I statsbidrag för år 1928 har nämnden uppburit 50 kronor.

Motboksindragningar hava i likhet med föregående år ombesörjts av Systembolaget.

Genom särskild tillsyningsman har Systembolaget övervakat utskänkningen av spritdrycker i staden samt har, då anledning förelegat därtill, förvägrat personer rätt att utskänkningsvis erhålla spritdrycker.

Statistik över personer behandlade enligt alkoholistlagen:

a)	Från 1928 till 1929 kvarstående, under övervakning varande personer	11
b)	Nytillkomna och under övervakning varande	10
	Summa	21

a)	De från 1928 kvarstående fördelas på följande sätt:	
	återförda till ett nyktert levnadsätt	3
	internerade	1
	intagna å arbetshem	1
	avflyttade från staden	1
	kvarstående	5
	Summa	11

b)	De nytillkomna fördelas på följande sätt:	
	återförda till ett nyktert levnadssätt	4
	internerade	1
	kvarstående	5
	Summa	10

N:o 34. *Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1929.*

Sammanställning av omstående statistik för år 1929.

Återförda till ett nyktert levnadssätt	7
Internerade	2
Intagna å arbetshem	1
Avflyttade från staden	1
Kvarstående	10
Summa	21

Resultatet av nämndens övervakande verksamhet har varit tillfredsställande.

Nämndens tillsyningsman har under året i övervakande syfte företagit omkring 800 besök hos de personer, som stå under nämndens övervakning.

Mot nykterhetstillståndet i allmänhet har ingen större anmärkning varit att göra.

Olaglig tillförsel till staden av sprit torde pågå och försvårar denna tillförsel nämndens arbete.

Från Systembolaget i staden har erhållits följande statistik:

Fylleriförseelser m. m.

	1928		1929	
Fylleriförseelser	265		262	
Därav bötfällda	234		259	
Av dessa innehades motbok av	22		26	
Fylleriförseelser	265		262	
Därav berusningsmedel:				
A) Enbart rusdrycker		190		176
Inköpt hos Systembolaget	7		7	
Utskänkning	38		49	
Bjudna eller köpt av annan person	113		112	
Hembränt brännvin	32		8	
	190		176	
B) Andra berusningsmedel		75		86
Pilsnerdricka kl. II och rusdrycker	22		23	
Pilsnerdricka kl. II	19		28	
Denaturerad sprit	3		2	
Pilsnerdricka kl. II och denaturerad sprit	—		9	

Denaturerad sprit, spritdrycker och hembränt	3		3	
Pilsnerdricka kl. II och hembränt brännvin	3		—	
Tekniska preparat och pilsnerdricka kl. II	—		1	
Tekniska preparat o. spritdrycker	—		1	
Saknas uppgift	25		19	
	75		86	
Antal motböcker		12,964		13,514
Konsumtion pr motbok och år, liter		1,95		1,98

Under året hava 28 personer varit åtalade och dömda för innehav och försäljning m. m. av hembränt brännvin. Av dessa äro 22 st. hemmahörande i Västerås.

Västerås den 26 mars 1930.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 35.

Kungl. Maj:ts utslag ang. beklädnadsersättning åt överkonstaplarna.

Avskrift.

Kungl. Maj:ts

utslag på de besvär, överkonstaplarna vid Västerås stads poliskår Mauritz Andersson, Erik Winroth och Victor Karlsson samt kriminalöverkonstapeln vid samma poliskår Emil Carlsson i underdånighet anfört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 8 november 1928 meddelat utslag i fråga om beklädnadsersättning; i anledning av vilka besvär Kungl. Maj:ts befallningshavande efter vederbörandes hörande avgivit infordrat utlåtande den 15 juli 1929;

Givet i Regeringsrätten den 11 februari 1930.

N:o 35.
Ang. beklädnadsersättning åt överkonstaplarna

Vid sammanträde den 27 juni 1921 antogo Stadsfullmäktige i Västerås lönestat för befattningshavarne i nämnda stad. Staten, som vad nedanangivna befattningshavare beträffade var uppgjord under den förutsättningen, att de skulle på egen bekostnad hålla sig med uniform, upptog för samma befattningshavare följande löneförmåner: Kriminalöverkonstapel 2,370 kronor jämte 3 ålderstillägg efter närmare angivna grunder å vartdera 153 kronor efter respektive 3, 6 och 9 års tjänst och överkonstapel vid ordningspolisen 2,190 kronor jämte 3 ålderstillägg efter enahanda grunder å vartdera 147 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst.

Å ovan angivna löneförmåner skulle utgå dyrtidstillägg enligt följande grunder: För avlöning eller del av avlöning, som icke översteg 2,000 kronor om året, skulle utgå dyrtidstillägg efter ett procenttal, som motsvarade den levnadskostnadsökning, vilken angavs av socialstyrelsens indextal över de allmänna levnadskostnadernas stegring. För den del av avlöningen, som översteg 2,000 kronor men icke 4,000 kronor om året, skulle utgå dyrtidstillägg efter ett procenttal, som motsvarade 60/100 av nämnda levnadskostnadsökning.

Genom resolution den 15 september 1921, såvitt nu är i fråga, fastställde Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågavarande lönestat i ovan angivna delar.

Vidare förordnade Kungl. Maj:ts befallningshavande genom resolution den 1 oktober 1927 — efter framställning av representanter för polisföreningarna i städerna inom Västmanlands län — på anförda skäl och under åberopande av 8 och 14 §§ i lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, att till var och en av de polismän i Västerås stad, om vilka i resolutionen vore fråga — däribland kriminalöverkonstapel och överkonstapel vid ordningspolisen — skulle från och med den 1 juli 1927 och intill dess ny lönereglering för polispersonalen blivit i vederbörlig ordning beslutad och fastställd utgå ett personligt lönetillägg av 200 kronor för år räknat utan dyrtidstillägg därå.

I det till Stadsfullmäktige av Polisnämnden i Västerås under år 1927 avgivna utgiftsförslaget för år 1928 hemställde nämnden dels om förhöjning av beklädnadsanslaget med 900 kronor, motsvarande anslag till uniformsbeklädnad åt poliskommissarien och överkonstaplarne vid ordningspolisen med för envar 225 kronor dels ock om förhöjning av anslaget för slitningsersättning med 112 kronor 50 öre, motsvarande slitningsersättning åt kriminalöverkonstapeln.

Vid sammanträde den 29 december 1927 beslöto Stadsfullmäktige att avslå Polisnämndens framställning.

N:o 35.
Ang. beklädnadsersättning åt överkonstaplarna

Över detta Stadsfullmäktiges beslut anförde klagandena besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande under yrkande, att Kungl. Maj:ts befallningshavande måtte antingen med upphävande av nämnda beslut förklara klagandena berättigade att för år 1928 av Västerås stad åtnjuta bidrag till deras uniformering i enlighet med Polisnämndens förslag eller ock med stöd av 14 § 1 mom. i lagen om polisväsendet i riket förklara Stadsfullmäktiges beslut icke vara av beskaffenhet att oförändrat kunna fastställas.

Genom överklagade utslaget utlät sig, såvitt nu är i fråga, Kungl. Maj:ts befallningshavande sålunda: Enär vid en år 1921 skedd lönereglering lönen för ifrågavarande befattningshavare bestämts med hänsyn till skyldigheten för dem att själva bekosta vederbörlig uniformering, samt Kungl. Maj:ts befallningshavande genom resolution den 1 oktober 1927 vid bedömande av den till samma befattningshavare enligt nämnda löneregleringutgående lönen icke funnit skäl att göra annan ändring i lönebestämmelserna än att tillerkänna dessa befattningshavare tills vidare och intill dess ny löneregleringbleve gällande ett personligt lönetillägg av 200 kronor om året, alltså och då bestämmelsen i 8. § av lagen om polisväsendet i riket, att det ålåge polisdistrikt att draga försorg om föreskriven uniformering av distriktets polispersonal, vid sådant förhållande måste anses gentemot klagandena vara av Västerås stad uppfylld, prövade Kungl. Maj:ts befallningshavande lagligt ogilla besvären.

I de underdåniga besvären fullfölja klagandena sin förut i målet förda talan.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit sig föredragas ovanberörda besvär och finner med hänsyn jämväl till de till envar av klagandens för ifrågavarande år utgående dyrtidstilläggen ej skäl bifalla besvären. Det länder vederbörande till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts sekret:
(L. S.)

Gunnar Corin.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
Gunnar Wejle.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1930. Den 24 April. VI.

N:o 36.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna årsberättelse rörande den allmänna hälsovården under år 1929, ävensom årsberättelser från Stadsläkarne, Köttbesiktningsbyrån, Bostadsinspektrisen samt 1:ste Tillsyningsmannen.

Västerås den 27 mars 1930.

För Hälsovårdsnämnden:
VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

ÅRSBERÄTTELSE

rörande den allmänna hälsovården från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1929.

I. *HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN OCH DESS VERKSAMHET.*

Ledamöter: t. f. Borgmästare V. Åsberg, ordf.; 1:ste Stadsläkare C. Thunström, v. ordf.; Veterinär M. Jonsson, Apotekare O. Oest, Fältläkare G. Wingren, Sjukvårdare J. O. Wass, Byggmästare F. Eklund.

Suppleanter: Direktör A. Sundström, f. d. Länsveterinär J. Jakobsson, Ingenjör Th. Arvidsson, Förrådsarbetare A. Larsson, förste Postiljon E. Östlund.

Sekreterare: E. Plantin.

Personal: 1:ste Stadsläkare C. Thunström, 2:dre Stadsläkare C. Idar, Stadsdistriktsläkare L. Bladini.
Föreståndare för köttbesiktningsbyrån: Veterinär M. Jonsson.
Kemist: Västerås kemiska station.
Förste Tillsyningsman: E. Berggren.

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Övriga Tillsyningsmän: L. E. Jansson, P. K. Forsberg.
Bostadsinspektris: Fröken Lisa Bruéer.
Stadssjuksköterskor: För bemedlade: Anna Ekström, Lilly Kallén. För obemedlade: Elin Karlsson, Sigrid Sandén.

Nämnden har sammanträtt 13 gånger under året. Handlingarna protokollförda i 145 paragrafer.

Några förändringar beträffande Nämndens befattning med den allmänna hälso- och sjukvården, instruktion för Nämnden eller särskilda föreskrifter tillkomna i enlighet med § 30 i Hälsovårdsstadgan ha ej kommit.

Diarieförda ärenden: 162.

II. *BEFOLKNINGSFÖRHÅLLANDEN INOM SAMHÄLLET.*

Antal kyrkoskrivna invånare vid årets början: 29,578 (14,349 m. och 15,229 kv.).

Antal under året levande födda: 330 (164 m., 166 kv.).

Antal under året döda personer: 336 (158 m., 178 kv.).

Antal döda barn under 1 års ålder: 17 (12 m., 5 kv).

Särskilt stor dödlighet i viss stadsdel har ej förekommit.

III. *ALLMÄN HÄLSOVÅRD.*

A. *Vattentillgång:*

Behovet av dricksvatten tillgodoses genom grundvatten från 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås en halv mil från staden.

Vattnets godhet utan anmärkning och tillgången riklig.

Missförhållanden under året ej iakttagna.

B. *Avledning av spill- och grundvatten:*

Avloppsförhållandena inom en del förstadssamhällen äro fortfarande otillfredsställande. En del av dessa missförhållanden har dock avhjälpts under året genom utdragning av stadens allmänna ledningar och förslag om vidare utdragning av ledningar föreligga.

Samhällets kloaknät:

Allmänna ledningar	47,941 m.
Enskilda ledningar	8,201 m.
Summa	56,142 m.

C. *Renhållning:*

a) Latrinrenhållning:

I centralare stadsdelar genom Stadens renhållningsverks försorg, i ytterområdena genom respektive gårdsägares.

Missförhållanden ha föranlett anmärkning av Tillsyningsmännen i 21 fall, varigenom rättelse åstadkommits utan Nämndens vidare ingripande.

Antal våningsklosetter: 2,324, därav 2,117 W. C. i 613 fastigheter.

Bortforsling genom Stadens renhållningsverk i 1,431 gårdar, i ytterområdena genom gårdsägarnes försorg i 417 gårdar.

Upplagsplats för latrin är Renhållningsverkets pudrettfabrik, belägen inom ett större obebyggt område inom staden. Platsen olämplig, enär pudrettlukten vid dessa vindar medför obehag för de närmast boende. Omplacering år efter år uppskjuten på grund av huvudsakligen ekonomiska skäl.

Torvpudretten användes dels för Stadens eget lantbruk och dels försäljes till andra lantbrukare.

b) Renhållning av gårdar och gator:

Tredelningssystem. Bortforsling inom stadsplaneområdet sker genom Renhållningsverket.

Särskilda upplagsplatser finnas å Stadens lantegendomar utom staden.

Svinmaten går till stadens svingård, uppförd å en av stadens lantegendomar.

Gödselsopor till stadens lantbruk. Skräpsopor till hamnutfyllningar.

Av Tillsyningsmännen ha anmälts missförhållanden i 32 fall. Intet åtal.

c) Antal inom staden befintliga:

Svinhus 19, alla utom stadsplan.

Fähus 14, alla utom stadsplan.

Stall 112, därav 69 inom stadsplan och 43 utom.

Olägenheter och bristfälligheter vid dessa ha föranlett till anmärkningar i 2 fall, rättade efter anvisning.

Svinhållning förbjuden inom stadsplaneområdet.

D. *Begravningsplatser:*

Nya begravningsplatsen, c:a 2 kilometer utom staden, tagen i bruk 1925, synes väl motsvara fordringarna på en sådan. Begravning före-

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

kommer dock i familjegravar å de båda äldre begravningsplatserna inom staden. Anmärkningsvärda missförhållanden ha ej förekommit.

E. *Fabriker och näringar:*

Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar ha ej förekommit.

Anmälan om anläggande av nya fabriker enl. § 24 av hälsovårdsstadgan har ej förekommit.

Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke: Förste tillsyningsmannen förordnad såsom tillsynsorgan. Har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.

F. *Bostäder:*

Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut:
Under året ha av enskilda uppförts:
43 boningshus, varav 38 lägenheter à 1 rum och kök
59 lägenheter à 2 rum och kök
16 lägenheter à 3 rum och kök
3 lägenheter à 4 rum och kök
1 lägenhet à 5 rum och kök
1 lägenhet à 1 rum med kokvrå och hall
4 lägenheter à 2 rum med kokvrå och hall

Särskilda bostäder för lungsiktiga finnas ej.
Härbergen och asyler ha ej tillkommit under året.
Bostadsinspektionen handhaves av särskild inspektris.

Antal inspektionsbesök under året	2,320
Diverse förfrågningar och klagomål	392
Avhjälpta missförhållanden	203

1 lägenhet utdömd.

G. *Samlingslokaler:*

Angående utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet i skolor, nöjes- och andra samlingslokaler ha inga anmärkningar förekommit.

H. *Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.*

I Stadens varmbadhus ha under året serverats 93,006 bad, varav för

skolbarn:	billighetsbad med simhall	1,948
	simundervisningsbad	8,639
folkbad:	billighetsbadstu	26,594

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

Staden har dessutom ett större kallbadhus vid hamnen och därjämte anordnat ett s. k. friluftsbad å en holme i fjärden, dit regelbundna ångfärjeförbindelser dagligen finnas under sommaren.

I. *Födoämnen och njutningsmedel:*

Köttbesiktningstvång infört. Offentligt slakthus finnes ej.

Slakterier: 4 st. Intet under offentlig kontroll.

Ordnad mjölkkontroll genom tillsyningsmännen med tillhjälp av Kemiska stationen.

Matvaruberedning och matvaruhandel:

Slakterier	vid årets början	5,	nedlagda	1,	tillk.	0.	Summa 4
Korvfabriker och charkuterier	„	27,	„	1,	„	1.	„ 27
Bagerier och konditorier	„	31,	„	1,	„	3.	„ 33
Mejerier	„	1,	„	0,	„	0.	„ 1
Mjölkmagasin	„	86,	„	2,	„	3.	„ 87
Kött- och charkuteributiker	„	27,	„	3,	„	5.	„ 29
Övriga matförsäljningsställen	„	93,	„	3,	„	6.	„ 96

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Slakterier	Anmärkningar	0,	därav föranledda till åtal	0
Korvfabriker etc.	„	16,	„	0
Bagerier etc.	„	12,	„	0
Mejerier	„	0,	„	0
Mjölkmagasin	„	11,	„	0
Köttbutiker etc.	„	0,	„	0
Övriga matförsäljningsställen	„	7,	„	0

Av bryggerier och läskedrycksfabriker finnas resp. 3 och 8.

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Översikt av under året beslagtagna födoämnen:

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		tuberkulos	trikiner	andra sjukliga förändringar	förskämning
Kött av: nötkreatur ..	—	—	—	—	—
häst	—	—	—	—	—
svin	1	—	—	—	1
får, get	—	—	—	—	—
Inälvor	—	—	—	—	—
Korv	—	—	—	—	—
Andra födoämnen	2	—	—	—	2

Tillsyn av matserveringsställen:

102 inspektioner av Tillsyningsmännen, därvid 7 anmärkningar. Av dessa föranledde 2 till Nämndens ingripande.

Livsmedelskontrollens anordning och kostnader:

Mjölk och matvaruprov undersökas å Kemiska stationen. Årskostnad 1,019 kr.

Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning av eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel ha ej anmälts till Nämnden.

K. *Åtgärder i anledning av lag ang. könssjukdomar av 20 juni 1918:*

Poliklinik inrättad 1 juli 1924.

Missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder ha ej förekommit.

L. *Åtgärder i anledning av lag av 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av tuberkulos:*

Antal lägenheter, i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum: 31.

Anslag från Staden till dispensärverksamheten: 4,000 kr.

M. *Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning av 2 juni 1916:*

2:dre Stadsläkaren under året förordnad som offentlig vaccinatör.

Åtgärder beträffande oympade skolbarn: Föreläggande har lett till ympningsresultat i alla fallen.

Övriga åtgärder: Anslag till offentliga vaccinationen. (100 kr.)

K. *Kommunala vårdanstalter:*

Fattigvårdsersättning med särskild sjukavdelning. Denna inrymmer utom vanliga sjukavdelningar med 42 sängar en tuberkulosavdelning med 19 sängar och en sinnessjukvadelning med 16 sängar. Inalles 77.

Barnhem, barnasyler, barnkrubbor: Staden har en mindre barnasyl för 12 barn. Enskild förening ett mindre barnhem och en barnkrubba.

Andra vårdanstalter tillhöriga Staden finnas f. n. ej.

O. *Hälso- och sjukvårdspersonal:*

Tjänstebefattningar hos Nämnden: Se förut angivet.

P. *Kvacksalveri och olaga medikamentförsäljning:*

Ingen anmälan till Nämnden.

R. *Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa:*

Intet särskilt att anföra.

Bilagor:

1. Översikt över dödsorsakerna enligt dödsbevisen.
2. Några av de viktigaste dödsorsakerna.
3. Uppgift om sinnessjuka och sinnesslöa.

Västerås den 15 februari 1930.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste Stadsläkare.

N:o 36.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Årsberättelse från Förste Stadsläkaren i Västerås för år 1929.

I.

Befolkningsförhållanden inom samhället:

1. Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	25,972,	därav	12,561	m. och	13,411	kv.
i S:t Ilians församling	2,081,	„	1,014	„	1,067	„
i Lundby församling	1,525,	„	744	„	751	„
Summa	29,578,	därav	14,349	m. och	15,229	kv.

Vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	26,281,	därav	12,743	m. och	13,538	kv.
i S:t Ilians församling	2,096,	„	1,040	„	1,056	„
i Lundby församling	1,592,	„	814	„	778	„
Summa	29,969,	därav	14,597	m. och	15,372	kv.

2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	277,	därav	136	m. och	141	kv.
i S:t Ilians församling	29,	„	15	„	14	„
i Lundby församling	24,	„	13	„	11	„
Summa	330,	därav	164	m. och	166	kv.

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	302,	därav	137	m. och	165	kv.
i S:t Ilians församling	18,	„	12	„	6	„
i Lundby församling	16,	„	9	„	7	„
Summa	336,	därav	158	m. och	178	kv.

4. Antal döda barn under 1 års ålder (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	15,	därav	11	m. och	4	kv.
i S:t Ilians församling	2,	„	1	„	1	„
i Lundby församling	—,	„	—	„	—	„
Summa	17,	därav	12	m. och	5	kv.

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället och särskilt stor dödlighet bland späda barn: Har ej förekommit.

II.

Allmänna sjukvården:

1. Epidemiska sjukdomar under året, enligt § 2 mom. 1 och 6 i epidemilagen:

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

Liksom under de närmast gångna 6 åren visat en mycket låg insjukningssiffra inom staden liksom också inom närmast kringliggande landsbygd.

Scharlakansfeber har förekommit i 52 fall. De flesta under senare hälften av året. Fallen ha i allmänhet varit lindriga, intet dödsfall.

Difteri har förekommit i 49 fall, fördelade med några fall per månad. Fallen uppträdde spridda här och var inom staden, och någon gemensam smittoorsak såsom mjölkinfektion eller dyl. har ej kunnat antagas. Relation till förut insjuknade kunde endast härledas i några få fall, sålunda endast inom familjer, där primärfallen uppträtt. Sjukdomstypen uppvisade ovanligt många svåra, häftigt förlöpande fall, på vilka kraftiga och även i god tid insatta serumdoser hade en ovanligt ringa, stundom knappast någon effekt. Icke mindre än 6 dödsfall inträffade. En 3—4 gånger större mortalitet, än vad hitintills plägat förekomma. Sjukdomsförloppen och den minskade seruminverkan i dessa svåra fall kunna ge anledning till antagande av någon blandningsinfektion (ev. streptococcer). — Att döma av litteraturuppgifter synes liknande erfarenheter ha visat sig även utomlands. — Någon synbart bidragande kurativ effekt av antistreptococcserum förutom difteriserumet har jag emellertid ej förmärkt.

Paratyfus: 1 fall, tydligen infekterad under utrikesvistelse. Fallet rel. lindrigt.

Akut barnförlamning: 3 fall, 1 i april, 1 i sept. och 1 i dec. Det första var lindrigt (huvudsakligen benförlamningar)) och ledde inom några månader till fullständig restitution. Det andra ledde inom få dagar till mors genom respirationsförlamning. I det tredje uppkom en total motorisk förlamning av hela kroppen, men visade rätt snara tendenser till åtminstone partiell restitution. — Infektionernas uppkomst som vanligt outredbar.

Epidemisk hjärnhinneinflammation: 1 fall i juni och 1 i nov. Gingo båda till fullständig hälsa.

Vågfeber (Kastsjuka): 4 fall, varav 1 i april, 1 i maj, 1 i juni och 1 i nov. I två av dessa kunde smittan härledas från mjölk från ladugårdar, där kastsjuka förekommit någon tid förut. Fallen relativt lindriga.

De åtgärder, som vidtagits mot smittospridning vid ovannämnda sjukdomar ha varit de vanliga: Snarast isolering å Epidemisjukhuset, desinfektion i hemmen och ställande av misstänkt infekterade under observation.

2. *Övriga sjukdomar* och i anledning därav vidtagna åtgärder:

Av från i staden praktiserande läkare inkomna rapporter framgår:

Av *mässling* har förekommit endast 1 fall, i dec.

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Av *kikhosta* har anmälts 37 fall. En hel del fall har naturligtvis dessutom förekommit, som ej behandlats av läkare och således ej rapporterats. Någon större epidemi synes emellertid ej ha förekommit. Intet dödsfall.

Av *påssjuka* 31 fall, de flesta mot slutet av året.

Av *influensa* har under jan. till april anmälts 338 fall. Däri har förekommit 20 dödsfall, huvudsakligen åldringar.

Av *akut lunginflammation* har anmälts 58 fall, därav 10 dödsfall.

De vanligaste förkylningssjukdomarna: såsom halsfluss, luftrörskatarr och tarmkatarr synas ha förekommit i ungefär vanlig utbredning.

I *kräfta* har avlidit 47 personer (25 m. och 22 kv.) och i svulster av annat slag 2. Föregående år uppgick antalet dödsfall i kräfta till 48 personer.

I *tuberkulos* ha under året avlidit 36 personer, därav 30 i lungtuberkulos och 6 i andra tuberkulösa åkommor. Föreg. år resp. 31 coh 9.

Såsom bidrag till Tuberkulosföreningens dispensärverksamhet har Staden under året såsom vanligt anslagit 4,000 kr.

Vid en jämförelse av dödsorsakerna under året (inalles 336 dödsfall) framgår, att sjukdomar i hjärtat och cirkulationsorganen tillsammanslagna givit största dödsprocenten, 27 %, därnäst kommer kräfta med 15 % och därefter tuberkulos med 11 %. Av övriga sjukdomar kommer bl. a. influensa med 7 %, hjärnblödning med 7 %, ålderdomsavtyning med 6 %.

Av könssjukdomar har inrapporterats under året 91 fall, därav 88 gonorrhé och 3 syfilis. Av gonorrhéfallen ha 66 rapporterats infekterade i Västerås och 22 å andra orter, därav 11 i Stockholm. Av syfilis har 1 smittats i Västerås och 2 i Stockholm. Av 46 uppgivna smittkällor ha 30 tagits under behandling här, de övriga ha anmälts till efterforskning å andra orter i och för behandling.

III.

1. Apoteksväsendet: Intet särskilt att anföra.

2. Barnmorskeväsendet: Barnbördsavdelningen vid Centrallasarettet har under året synts draga till sig huvudparten av förlossningarna, varigenom antalet förlossningar i hemmen nedgått till endast omkring 1/3-del.

3. Skyddskoppympning: Andre Stadsläkaren har under året varit förordnad som offentlig vaccinatör. Inalles ha 347 här kyrkoskrivna barn skyddsympats under året. Alla fall av under 1928 försummad ympning ha efter vederbörlig anmaning inställts till ympning under det gångna året.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

1. För hälso- och sjukvård:

Med tjänsten förenade uppdrag och inspektioner från Hälsovårdsnämnden.

2. För rättsmedicinskt ändamål m. m.:

Undersökning och utlåtande i 1 fall angående sinnesbeskaffenhet.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa:

Antalet i staden kyrkoskrivna sinnessjuka uppgick vid årets slut till 105, därav 52 m. och 53 kv. Av dessa vårdas 15 i enskilt hem, 2 å enskild anstalt, 12 å försörjningsanstalt, 5 å upptagningsanstalt, 71 å hospital.

Antalet sinnesslöa uppgick till 30, därav 17 m. och 13 kv. Av dessa vårdades 6 i enskilt hem, 21 å sinnesslöanstalt, 2 å försörjningsanstalt, 1 å hospital.

VI och VII.

Fördomar och fel vid spädbarnsvården:

Intet att anföra.

VII.

Inom samhället bosatt personal av:

1. Läkare:

E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare,
G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare,
O. Ohlin, provinsialläkare,
C. Thunström, 1:ste stadsläkare,
C. Idar, 2:dre stadsläkare,
L. Bladini, stadsdistriktsläkare,
G. Wingren, f. d. fältläkare,
E. Strömberg, f. d. bataljonsläkare, avflyttad under året.
M. Sjögren, läkare vid tuberkulossjukhuset,
G. Holm, fängelseläkare.
L. Norrlin, överläkare vid Centrallasarettet, kir. avdelningen.
E. Berner, underläkare vid Centrallasarettet, kir. avdelningen.
J. Bellander, underläkare vid Centrallasarettet, kir. avdelningen.
A. Bjure, överläkare vid Centrallasarettet, med. avdelningen.
N. Faxén, underläkare vid Centrallasarettet, med. avdelningen.
E. Selander, underläkare vid Centrallasarettet, med. avdelningen.

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

G. Runström, läkare vid Centrallasarettet, röntgenavdelningen.
I Behring, läkare vid Centrallasarettet, patolog. avdelningen.
J. Lundblad, privatpraktiserande läkare,
U. Hjärne, privatpraktiserande läkare,
Sofia Allevin, privatpraktiserande läkare.

2. Tandläkare:
E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E. Nyström, Hj. Luttrop (skoltandläkare), E. Lagerqvist, K. Edlund, O. Lundvall, H. Ehnberg, F. Wahlund.
3. Sjukgymnaster:
Major G. Nordencreutz, Fru Thora Wittbom, Fröken Elisabeth Arvedson, Löjtnant O. Clarholm, Fru Ingeborg Heydl, Fröken Märta Lindhé.
4. Fältskär:
E. A. Strömberg.
5. Barnmorskor:
a) Distriktsbarnmorskor: Fru Anna Berggren, Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Åhgren.
b) Kommunalt anställda: Fröken Augusti Björkegren, för Badelunda socken.
c) Å Centrallasarettet anställda: Fröken Elsa Liljekvist, Fröken Stina Sjögren intill 15:de dec., därefter Fröken Greta Jonsson.
d) Enskilt praktiserande: Fru Julia Wahlberg-Strömberg, från 20:de mars.
e) Ej praktiserande: Fru Maria Eriksson, pensionerad distr.-barnm.
6. Sjuksköterskor:
a) Kommunalt anställda:
Stadssköterskor: Anna Ekström, Lilly Kallin, Elin Karlsson, Sigrid Sandén. (Godkända).
Å Ålderdomshemmet: Anna Forslund, Elin Ramkvist, Ingeborg, Jansson, Maja Nyberg. (Godkända).
b) Dispensärsköterskor: Lisa Nilsson. (Godkänd).
c) I enskild sjukvårdstjänst: Följande ej godkända: Göta Segerstedt, Anna Cederkvist, Karin Norrström, Anna Andersson, Ebba Andersson, Helny Kjellin, Anna Eriksson.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:
1. Översikt över gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen.

3. Sammandrag av summariska utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa.
5. Uppgifter angående medicinalpersonalen.
6. 2:dre Stadsläkarens årsberättelse (med årsredogörelse från sjukhuset vid Stadens ålderdomshem).
7. Stadsdistriktsläkaren årsberättelse. (Med årsredogörelse från Polikliniken för könssjukdomar).
8. Översikt av smittosamma könssjukdomar enligt smittningsort.
9. Översikt av smittosamma könssjukdomar enligt ålder och kön.
10. Uppgifter enligt diariet för könssjuka.
11. 1:ste Tillsyningsmannens årsberättelse.
12. Bostadsinspektrisens årsberättelse.
13. Översikt över Stadssjuksköterskornas arbete under året.

Västerås den 28 februari 1930.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste Stadsläkare.

Ämbetsberättelse från Andre Stadsläkaren i Västerås för år 1929.

I. *Distriktet.*

1. Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år.

2. Invånarantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av hela stadens folkmängd som den 31 dec. 1928 utgjorde 29,578 personer.

II. *Allmänna sjukvården.*

1. Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

2. Angående övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås under år 1929. Några särskilda åtgärder med hänsyn till dessa ha ej behövt företagas.

III. *Ämbetsförrättningar*
på grund av vederbörligt förordnande.

1. Offentlig skyddskoppympning har företagits å 239 förut ej ympade personer.

2. Ingen rättsmedicinsk undersökning.

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

IV. *Sinnessjuka och sinnesslöa.*

Angående dessa hänvisas till förste Stadsläkarens ämbetsberättelse.

V.

Intet av vikt att anföra.

VI.

Intet av vikt att anföra.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens Ålderdomshem jämte Bil. C.
2. Överskit av gängse sjukdomar i Västerås stad under år 1929.

Västerås den 31 januari 1930.

C. IDAR.
Andre Stadsläkare.

Ämbetsberättelse från distriktsläkaren i Västerås för år 1929.

I. *Distriktet.*

1. Distriktets omfattning är oförändrat sedan föregående år.
2. Invånareantalet uppgår till närmare hälften av stadens folkmängd.

II. *Allmänna sjukvården.*

1. Angående de sjukdomar, som omnämnas i Epid. lagen § 2 mom. 1 och 6, hänvisas till förste stadsläkarens berättelse.

2. Allmänna hälsotillståndet i staden har i stort sett varit gott under 1929.

III. *Ämbetsförrättningar.*

Jämlikt instruktion har distriktsläkaren att ombesörja läkarevården vid polikliniken för könssjukdomar. Som av bifogad redogörelse framgår, har frekvensen varit ungefär lika stor som under föregående år.

IV. *Sinnessjuka och sinnesslöa.*

Angående dessa hänvisas till förste Stadsläkarens berättelse.

V—VI.

Intet av vikt att anföra.

Denna årsberättelse åtföljes av följande bilagor:
1. Översikt av gängse sjukdomar enligt formulär.
2. Årsberättedse från polikliniken för könssjukdomar.

Västerås i januari 1930.

LENNART BLADINI.
Distriktsläkare.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås ålderdomshem för år 1929.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna[1] och deras omgivning: Inga väsentliga förändringar.

Mathållning: [2] Ingen väsentlig förändring.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: komplettering.

Ordningsstadgar[2] och bestämmelser för patienternas intagning: Intet att anmärka.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: 1 sjuksköterska och 1 biträde ha under året lämnat sina befattningar och ersatts med nya.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Intet av vikt att anföra.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: ———

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.*

Antal patienter		Underhålls-dagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag[4]	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhus-vistelsen[5]
intagna[3]	avlidna				antal vårdade någon dag på året		
198	77	26,782	80	73	80	61	135

[1] I händelse att nybyggnader och större förändringar blivit utförda, torde i särskild bilaga en mera omfattande redogörelse lämnas med bifogande av kartor och planritningar. — [2] I händelse större ändringar vidtagits beträffande mathållningen eller ordningsstadgarna, torde bifogas tryckta exemplar av den nya spisordningen eller de nya ordningsstadgarna. — [3] Från föregående år kvarliggande medräknas ej. — [4] Antalet underhållsdagar divideras med antalet dagar som sjukhuset varit öppet under året. — [5] Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

IV. *Personalens storlek och löneförmåner.*

Befattningshavare	Lön kr.	Audra förmåner
1 sjuksköterska	1,563:—	+ fritt vivre.
2 d:o à	1,230:—	„
5 biträden à	812:—	„
1 sjukvårdare	3,093:—	———

Den övriga personalen (hosmor, maskinist, köks- och tvättpersonal) är gemensam för hela anstalten.

Denna berättelse åtföljes av följande bilaga:
Uppgift angående: Intagna sjukdomsfall ävensom döda. Bil. C.

Västerås den 31 januari 1930.

C. IDAR.
2:e stadsläkare.

Årsberättelse från Västerås poliklinik för kostnadsfri behandling av könssjuka enligt lagen den 20 juni 1918, § 5.

För år 1929.

I. a) Läkare och hans vikarie för den manliga avdelningen: D:r Bladini. Vik. D:r Idar.

Läkare och hans vikarie för den kvinnliga avdelningen: D:r Bladini. Vik. D:r Idar.

b) Sköterskor, antal: en.

c) Övrig personal: städerska.

	Behäftade med eller misstänkta för könssjukdom i smittosamt skede	Lidande av könssjukdom i icke smittosamt skede, hudsjukdomar o. s. v.
II. Antal under året undersökta eller behandlade patienter. Summa 129 * (128).		
a) manliga	96 (89)	—
därav nytillkomna under året	86 (80)	—
b) kvinnliga	33 (39)	—
därav nytillkomna under året	26 (26)	—
III. Antal under året vid polikliniken avlagda besök:		
a) av manliga patienter	1,561 (1,456)	—
medeltal per mottagning	5,2 (4,8)	—
b) av kvinnliga patienter	815 (903)	—
medeltal per mottagning	2,7 (3)	—

IV. Poliklinikmottagningarna ha under året varit förlagda till följande tider och veckodagar:
a) för manliga patienter: samma som föregående år.
b) för kvinnliga patienter: samma som föregående år.

V. Anmärkningar: (Polikliniklokal m. m.): samma som föregående år.

L. BLADINI.
Poliklinikföreståndare.

---

*) Föreg. års siffror inom parentes.

Obs.! Särskild berättelse från varje poliklinik.

N:o 36.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1929.

Redogörelse för hälsovårdstillsyningsmännens i Västerås verksamhet år 1929.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal			
	Vid årets början	Under året		Vid årets slut
		nedlagda	inrättade	
Slakterier	5	1	—	4
Korvfabriker	27	1	1	27
Charkuteributiker	27	3	5	29
Bagerier	31	1	3	33
Karamellfabriker	3	—	—	3
Brödbutiker	12	—	1	13
Mejerier	1	—	—	1
Mjölkbutiker	86	2	3	87
Smör-, ägg- och ostbutiker	2	—	—	2
Speceributiker	64	2	3	65
Fiskbutiker	5	—	1	6
Frukt- & grönsaksbutiker	10	1	1	10
Näringsställen	63	4	5	64
Rak- och frisérsalonger	11	—	1	12
Lump-, hud- & benupplag	8	—	—	8

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder.

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Osnygg kötthantering	1	1	—
Slakterier och charkuterier	16	1	—
Bagerier och konditorier	12	—	—
Mjölkbutiker	11	1	—
Näringsställen	7	2	—
Stall, fähus och svinhus	2	1	—
Gårdsrenhållning	18	1	1
Brist. hämtning av sopor (överfulla kärl)	32	—	—
Avträden och urinkurar	21	—	—
Avstjälpningsplatser och avlopp	2	1	—
Bristfälliga sopplatser och sopkärl	27	—	—
Summa	149	8	1

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Mjölkkontroll.

Inköpta prov å saluhållen mjölk och grädde ha med avseende å fetthalt undersökts å Kemiska stationen i Västerås. Resultatet av undersökningen framgår av nedanstående tabell:

	Antal prov			Fetthalt		
	Undersökta	Överstigande minimifetthalten	Understigande minimifetthalten	Högsta %	Lägsta %	Medeltal %
Oskummad mjölk	658	615	43	5,20	1,80	3,47
Tunn grädde	306	295	11	28,30	13,40	18,10
Tjock grädde	216	216	—	48,40	34,50	40,70

En mjölkhandelsfirma, som vid tre olika tillfällen under loppet av trettio dagar sålt oskummad mjölk understigande 3 % fetthalt, har av Nämnden erhållit varning.

Beslagtagna födoämnen.

Antalet beslag å saluhållna födoämnen utgör 3, alla på grund av förskämning, nämligen: Kött av svin 30 kg.; andra födoämnen 82 kg.

Renhållning.

Bortforslingen av avskräden sker genom renhållningsverkets försorg i .....; i ..... gårdar belägna i förstäderna ombesörjes renhållningen av resp. gårdsägare.

Antalet inom staden befintliga svinhus 19, fähus 14, alla utom stadsplan. Stall 112, därav 69 inom stadsplanen och 43 utom.

Desinfektioner

utförda under året uppgå till 102, därav 24 för tuberkulos, skarlakansfeber 42, difteri 29 och övriga orsaker 7. Förutom kläder o. dyl., som behandlats i smittade hem, ha 89 rum och 34 kök desinficerats. 75,8 kg. formalin och 41,5 kg. övermangansyrat kali har därvid förbrukats. Antalet cyanvätegasbehandlingar uppgår till 34, omfattande 177 rum. Cyankammaren har tagits i bruk 24 gånger, varvid möbler, kläder m. m. cyanbehandlats.

Som *kommunalt tillsynsorgan enligt lag om arbetarskydd* har undertecknad på Nämndens uppdrag tjänstgjort. Tillsynen omfattar 14 inspektioner, fördelade på 7 dagar. De inspekterade arbetsställena äro: hant-

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

verk 6, handel 3 och övrig verksamhet 5 med ett sammanlagt arbetareantal av 54. Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektören, har i intet fall iakttagits.

Sammandrag av tillsyningsmännens arbeten under redogörelseåret bifogas.

Västerås i januari 1930.

ERNST BERGGREN.
Förste tillsyningsman.

Sammandrag av hälsovårdstillsyningsmännens arbeten år 1929.

Tillsyn omfattar:	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Hela året
Gårdar och avträden	987	869	881	972	878	920	663	826	982	991	943	777	10,689
Stall	55	51	55	47	49	56	48	42	49	54	50	49	605
Fähus	2	1	3	1	3	1	7	2	1	—	—	5	26
Svinhus	4	3	3	4	3	4	4	2	—	3	4	3	37
Lump-, hud- och benupplag	14	11	12	16	10	15	11	10	14	13	13	13	152
Avstjälpningsplatser	1	—	5	1	2	3	2	3	5	—	1	—	23
Avlopp och diken	2	—	—	5	2	5	4	5	5	4	4	—	36
Godsmagasin	1	1	1	2	1	1	2	—	1	1	1	2	14
Salubodar	189	166	192	171	211	170	141	133	169	186	190	171	2,089
Salutorg	7	8	10	8	9	9	9	9	8	9	9	10	105
Bagerier och karamellfabriker	33	34	43	33	37	30	30	33	32	30	34	31	400
Mjölkförsäljningsställen	82	95	94	90	92	98	93	88	87	86	88	95	1,088
Slakterier och korvfabriker	142	137	139	140	167	131	124	86	125	144	144	128	1,607
Näringsställen i	1	4	16	14	17	—	9	6	10	9	9	7	102
Rak- och frisersalonger	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	4	—	9
Arbetsställen för minderåriga	—	—	5	—	—	—	—	—	3	—	5	1	14
övriga göromål:													
Desinfektioner	—	7	3	6	6	7	9	6	7	18	20	7	96
Provtagning	2	4	5	5	4	5	5	2	3	3	4	5	47
Anhållande av födoämnen	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	3
Expeditionstjänst	26	24	25	24	25	25	27	27	25	27	26	24	305
Diverse arbeten	27	24	29	25	27	24	15	27	26	29	28	30	311

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Redogörelse för bostadsinspektionens arbete 1929.

Div. förfrågningar	Klagomål	1:sta besök	Återbesök	Olägenheter avhjälpa	Läg. utdömda
281	101	507	1,813	203	1

Under år 1929 utfördes 2,320 inspektioner fördelade enligt ovanstående tabell.

Dessutom har förekommit en del arbeten, som icke ingå i ovanstående uppgifter, såsom bokföringsarbeten, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. m. Ävensom många fåfänga besök för att besiktiga lägenheter, vilkas innehavare vistats hemma på oregelbundna tider och därför med svårighet kunnat anträffas.

För övrigt har arbetet fortgått efter samma riktlinjer som föregående år.

Västerås i februari 1930.

LISA BRUÉR.
Bostadsinspektris.

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1929, kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift[1])	under 30 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka[2])	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka...	105	—	105	52	53	74	31	3	42	60	15	2	—	—	12	5	71
Summa		105		105		105		105			105						
B. Sinnesslöa ...	30	—	30	17	13	30	—	15	13	2	6	—	5	16	2	—	1
Summa		30		30		30		30			30						

[1]) Hit hänföras även änklingar, änkor och frånskilda makar.
[2]) Tillhörande landsting eller kommun, som ej i landsting deltaga.

N:o 36.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1929.

Översikt av dödsorsakerna i Västerås

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön									Summa mankön
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder	
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	9	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6
Varfeber	—	1	—	—	—	1	1	2	—	4
Difteri	—	1	1	—	1	—	—	—	—	3
Influensa	—	1	—	—	—	1	1	4	—	7
Nervfeber och partyfus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Akut barnförlamning	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos: a) Lungsot	—	—	—	—	1	6	4	2	—	13
b) Annan tuberkulos	—	—	2	—	1	—	—	—	—	3
Blodbildande organens och blodets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Sockersjuka	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Andra omsättnings- m. fl. sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	1	6	—	7
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	1	—	—	2	6	20	—	29
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	1	—	—	4	—	5
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	2	1	—	—	—	—	1	4	—	8
Akut lunginflammation	—	—	—	—	—	4	2	1	—	7
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Akut mag- och tarminflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmhinder och tarmbråck	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	1	2	1	—	4
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	2	5	—	7
Kräfta	—	—	—	—	—	1	5	19	—	25
Svulster av andra slag	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Olyckshändelse eller våda	—	—	—	—	1	—	3	—	—	4
Självmord	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Mord och dråp	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Okänd dödsorsak (död i U. S. A.)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Summa	12	4	4	2	5	17	32	82	—	158

N:o 36.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1929.

under år 1929 enligt dödsbevisen.

Kvinnkön									Summa kvinnkön	Summa summarum
Under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder		
5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	14
—	—	—	—	—	—	—	13	—	13	19
—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	6
—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	6
—	1	—	—	—	—	1	11	—	13	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	1	2	11	1	2	—	17	30
—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	6
—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	4
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	6	7	—	13	20
—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	4
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3
—	—	—	—	1	3	7	21	—	32	61
—	—	1	—	—	1	4	10	—	16	21
—	1	—	—	—	1	—	6	—	8	16
—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	10
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2
—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	—	1	1	3	—	6	10
—	—	—	—	1	—	2	2	—	5	12
—	—	—	—	—	1	4	16	1	22	47
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	6
—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
5	4	6	1	4	24	32	101	1	178	336

N:o 36.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Översikt av gängse sjukdo-

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Scharlakansfeber	1	—	6	—	2	—	2	—	—	—
Difteri (och strupsjuka)	—	—	—	—	2	1	4	1	3	—
Mässling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Påssjuka	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—
Kikhosta	—	—	12	—	3	—	7	—	2	—
Influensa	10	2	236	4	63	12	12	2	—	—
(Nervfeber) + Paratyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Undulant feber (Kastsjuka)	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut inflam. i luftstrupe och luftrör	6	3	55	2	32	1	28	1	18	2
Akut lunginflammation	4	1	13	—	6	2	6	2	5	2
Lungsäcksinflammation	—	—	6	—	3	—	—	—	1	—
Akut mag- och tarminflammation	—	—	3	—	2	—	7	—	4	—
Smittsam ögonsjukdom	—	—	6	—	8	—	11	—	8	—
Summa	21	6	339	6	121	16	80	6	42	4

Sammandrag av utdrag ur årsberättelser och av summariska utdrag

Antal barnmorskor från vilka uppgifter inkommit	Barnaföderskor						Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer							
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor och frånskilda	Förstföderskor	Omföderskor	Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Inre lösning av efterbörden verkställd av		Inre vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av läkare	Skarpa instrument använda av läkare
										Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare		
4	118	105	12	1	25	93	118	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—

Uppgifter den 31 dec. 1929 angående läkare och tand-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Provinsialläkaredistrikt E. provinsialläkaredistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Antal leg. läkare						Tandläkare praktiserande	
	Civila läkare med tjänsteårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv.
Västerås stad	13	4	1	18	—	18	10	—
Västerås prov.-läk.-distrikt	1	—	—	1	—	1	—	—
Summa	14	4	1	19	—	19	10	—

mar i Västerås år 1929.

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Juni		Juli		Augusti		Sept.		Oktober		Nov.		Dec.		Summa	
Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
1	—	4	—	3	—	2	—	10	—	14	—	7	—	52	—
14	—	4	2	2	1	5	—	9	1	5	—	4	—	49	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
—	—	—	—	—	—	6	—	3	—	10	—	9	—	31	—
2	—	—	—	—	—	1	—	5	—	3	—	2	—	37	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	8	—	338	20
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	3	1
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1
19	3	5	2	14	—	13	1	27	1	44	—	48	—	309	16
3	1	—	—	—	—	3	—	5	1	8	1	5	—	58	10
4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	3	—	21	—
10	—	2	1	8	—	6	—	5	—	4	1	3	—	54	2
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—
54	5	15	5	28	1	37	2	66	3	101	2	91	—	995	56

ur dagböcker, förda av barnmorskor i Västerås stad under år 1929.

Fall av				Barnaföderskor förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 24, mom. 1)	Barnaföderskor, förlösta och vårdade i förlossningshem (Regl. § 24, mom. 2 och 4)	Antal börder					Födda barn									
						med livsd. foster								Levande födda				Dödfödda			
														Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna	
eklampsi	trångt bäcken	föreligg. moderkaka	livmoderbristning			Enkelbörder	Tvillingbörder	Trillingbörder	Summa	Missfall	Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor
—	—	—	—	—	—	107	1	—	108	10	109	65	44	58	43	2	—	2	1	3	—

läkare samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor				Sjuksköterskor				Anmärkningar
						Distriktssköterskor				
m.	kv.	Distrikts- och reservbarnmorskor	Kommunalt anställda	Anställda å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	anställda av landsting	anställda av kommun	Dispensärsköterskor	Andra av kommun, församling, brukm m. fast anställda sjuksköterskor	I ensk. sjukvårdstjänst (privatvård)	
6	—	3	—	2	1	—	—	1	—	—	
—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
6	—	3	1	2	1	1	—	—	—	—	

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Summarisk förteckning upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västreås stad i Västmanlands län år 1929.

A. *Vaccination.*

Utdragets N:r	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer som fullgjort ympningsplikt på grund av		
			framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskoppympning	Summa
1	Västerås	D:r G. Fjellander, Västerås	1	—	1
2	„	„ O. Ohlin, „	11	—	11
3	„	„ C. Thunström, „	7	—	7
4	„	„ C. Idar, „	298	3	301
5	„	„ L. Bladini, „	3	—	3
6	„	„ G. Wingren, „	4	—	4
7	„	„ U. Hjärne, „	3	—	3
8	„	„ U. Hjärne, „	12	—	12
9	„	„ J. Lundblad „	1	—	1
10	„	„ D. Karlström, Norberg	2	—	2
11	„	„ N. Nilsson, Skinnskatteberg.	1	—	1
12	„	„ K. E. Palmi, Nyköping	1	—	1
13	„	„ Sofia Allevin, Västerås	6	—	6
		Summa	350	3	353

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 12 journalutdrag över förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 15 februari 1930.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste stadsläkare.

Uppgifter för år 1929 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt diariet.

Enligt § 9							Enligt § 10		§ 11	Uppgifter om smittkällor							§ 12	Antal intyg enligt	
Antal inkomna anmälningar enl. § 9	Antal av dessa behandlade enl.			Resultat: Antal som			Antal anmälningar enl. § 10	Behandlade enl. § 17	Anmälningar enl. § 11	Antal anmälda smittkällor	Antal anmälningar om smittkälla behandlade enl.			Resultat: Antal som			Antal anmälningar enl. § 12		
	§ 13	§ 16	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	återgått till behandling					§ 13	§ 14	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	påbörjat behandling		§ 14	§ 15
17	3	14	5	6	1	10	—	—	91	46	8	18	5	14	2	30	—	29	1

N:o 36.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1929.

Övriga uppgifter eller iakttagelser av intresse meddelas i särskild bilaga.

Obs.! Paragrafhänvisningen avser lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.

Västerås den 15 januari 1930.

CARL THUNSTRÖM.
Sundhetsinspektör.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad år 1929 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort	Syphilis congenita			Syphilis acquisita									Gonorrhoea			Ulcus moll		
				Primaria			Secundaria			Summa								
	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	2	9	2	11	—	—	—
Uppsala län, stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Uppsala län, landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västmanlands län, stad	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	46	20	66	—	—	—
Västmanlands län, landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
Kopparbergs län stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västernorrlands län stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Andra länder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Summa	—	—	—	—	1	1	1	1	2	1	2	3	66	22	88	—	—	—

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittsam könssjukdom i Västerås under år 1929 med hänsyn till ålder och kön.

Sjukdom	Summa	kön	Den smittades ålder										
			under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
Syphilis 3	1	män	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	2	kvinnor	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Gonorrhoea 88	66	män	—	—	—	4	30	10	18	3	—	1	—
	22	kvinnor	—	—	—	8	7	6	1	—	—	—	—

Sammandrag av stadssjuksköterskornas arbetsrapporter för år 1929.

	Enkla besök för sjukvård	Hel-dygns sjukvård	Vaknätter	Anm.
Sköterskor för bemedlade:				
Anna Ekström ...	501	181	26	
Lilly Kallin	153	249	5	
Sköterskor för obemedlade:				
Elin Karlsson ...	1,569	—	13	Dessutom: Specialbehandlingar av sjuka i sköterskans bostad; 9 personer tills. 1,600 besök.
Sigrid Sandén ...	1,310	—	6	Dessutom: specialbehanl. i bostaden; 490 besök. Sköterska å Könspolikliniken (alla vardagar, 2 à 3 tim.)

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås år 1929.

Verksamheten vid byrån har fortgått under något ökad tillförsel.

Sammanlagt har 25,939 djurkroppar varit föremål för besiktning. I 940 fall ha anledning till beslagsåtgärder förelegat. Hela kroppar ha beslagtagits till ett antal av 219. Vikten av det beslagtagna köttet har uppgått till 16,907 kg. Därjämte har beslagtagits och oskadliggjorts 2,102 lösa eller vidsittande organ. Tvenne kött ha efter sterilisering överlämnats till respektive ägare.

I fråga om tillförseln under de olika månaderna och beslagsanledningarna hänvisas till närliggande bilagor.

Den mark varå byrån är förlagd har under året förvärvats av Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget och byrån skall på sin nuvarande plats upphöra med sin verksamhet den 1 januari 1931. Några åtgärder för uppförandet av ny lokal ha ännu icke vidtagits.

Västerås den 28 februari 1930.

MARTIN JONSSON.
Föreståndare.

N:o 36.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1929.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av															
	Stor boskap		Större kalv		Mindre kalv		Får, get		Svin		Spädgris		Häst		Föl	
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2
Januari	210	17	300	11	573	6	40	2	195	406	5	—	22	—	—	—
Februari	242	24	303	6	469	7	20	1	231	622	2	—	18	—	—	—
Mars	254	23	459	15	440	21	111	2	247	937	4	—	19	—	—	—
April	223	25	381	12	568	17	30	—	221	867	4	—	20	—	—	—
Maj	221	19	497	14	428	17	53	—	225	790	3	—	15	2	—	—
Juni	199	19	540	15	300	10	69	—	191	569	2	—	19	—	1	—
Juli	194	13	565	18	285	3	70	3	208	481	2	—	19	—	—	—
Augusti	237	26	570	18	374	8	114	3	205	574	4	—	25	—	—	—
September .	211	25	438	16	356	9	165	5	171	593	3	—	22	—	—	—
Oktober	258	23	407	20	443	15	144	3	156	744	6	—	24	2	—	—
November ..	287	32	442	24	508	15	116	2	213	766	5	—	29	6	—	—
December ..	239	32	500	33	429	23	45	5	319	682	26	—	20	2	—	—
Summa	2,775	278	5,402	202	5,173	151	977	26	2,582	8,031	66	—	252	12	1	—

Antal besiktigade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning																								
	Storboskap						Kalv					Får, get			Svin					Häst				
	Lunga	Hjärta	Lever	Juver	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud
Januari...	49	49	61	32	196	47	—	—	1	14	—	—	—	—	33	33	68	—	—	—	—	—	—	—	1
Februari .	46	46	56	44	230	44	4	4	4	3	2	—	—	—	20	20	37	—	1	—	2	—	2	—	—
Mars.....	51	52	65	36	267	45	4	4	3	16	1	—	—	—	35	34	63	—	2	1	1	1	—	—	1
April.....	55	56	70	47	222	57	5	5	5	11	5	—	—	—	50	50	60	—	3	—	—	—	—	—	1
Maj	53	55	70	39	218	48	—	—	1	19	—	—	—	—	34	34	61	—	2	—	—	1	—	—	—
Juni	57	61	79	45	201	61	—	—	1	18	—	—	—	—	44	44	82	—	2	—	—	—	—	—	—
Juli	48	49	62	42	189	48	2	2	5	20	40	—	—	—	51	51	66	29	1	1	1	1	—	—	—
Augusti .	58	60	76	50	231	58	—	—	1	24	—	—	—	—	72	72	88	4	1	1	1	1	—	—	—
Sept,.....	47	47	63	34	216	48	1	1	2	17	—	—	—	—	59	59	73	—	1	1	1	1	—	—	—
Okt.	58	60	62	42	278	66	2	2	3	13	—	—	—	—	51	51	58	—	2	2	3	3	—	—	—
Nov.	42	46	57	35	303	49	2	2	5	15	1	1	1	1	70	70	75	—	10	6	6	6	—	—	—
Dec.	44	43	65	38	248	47	1	1	1	31	—	—	—	—	54	59	86	—	33	2	2	3	—	—	—
Summa	608	624	788	484	2,799	618	21	21	32	201	13	1	1	1	578	577	817	33	58	14	17	17	2	3	

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar		Godkända efter särskild behandling		Helt förstörda		Summa djur varå beslag gjorts	
		Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade
Storboskap	3,063	395	—	2	—	47	—	444	—
Större kalv	5,604	111	—	—	—	10	—	121	—
Mindre kalv	5,324	17	—	—	—	148	—	165	—
Får eller get	1,003	7	—	—	—	1	—	8	—
Svin	10,613	161	—	—	—	7	—	168	—
Spädgris	66	1	—	—	—	3	—	4	—
Häst	264	26	—	—	—	2	—	28	—
Föl	2	1	—	—	—	1	—	2	—
Summa	25,939	719	2,77	2	0,007	219	0,84	940	3,69

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ									Kött				
	Lunga	Hjärta	Bröstthinna	Lever	Bukhinna	Njure	Juver	Tunga	Huvud	Delar Vikt i kg.	Kroppar 1/1	Kroppar 1/2	Kroppar Vikt kg.	Summa vikt kg.
Storboskap	143	3	272	102	211	335	17	2	25	4,247	43	4	7,668	11,915
Större kalv	2	—	10	4	10	187	—	—	—	32	10	—	488	520
Mindre kalv	1	—	148	10	148	304	—	—	—	26	148	—	2,514	2,540
Får, get	—	—	1	—	1	3	—	—	—	2	1	—	10	12
Svin	41	30	9	6	9	29	10	—	8	459	7	—	247	706
Spädgris	—	—	3	—	3	6	—	—	—	1	3	—	44	45
Häst	—	—	2	—	2	4	—	—	—	538	2	—	594	1,132
Föl	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	1	—	37	37
Summa	187	33	446	122	382	870	27	2	33	5,305	215	4	11,602	16,907

N:o 36.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

Beslagsrapport A från köttbesikt-

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, Get			
	Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd		
		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändradrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia) ...	2	—	—	2	4	—	—	4	64	—	—	64	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	223	211	2	10	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus inermis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—
Traum. mag-, mellangärds- och hjärtsäcksinfl.	32	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	16	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)...	10	10	—	—	104	104	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—
Juverinflammation (Mastitis)...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infl. i leder, slemsäckar och senskidor	71	71	—	—	2	2	—	—	11	11	—	—	1	1	—	—
Blödningar (kontusioner och benbrott)	27	27	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Abscessbildning	8	8	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystabildning	3	3	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	2	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar ...	54	30	—	24	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Utmärgling	2	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	8	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning	1	—	—	1	2	1	—	1	7	—	—	7	1	1	—	—
Abnorm lukt	8	2	—	6	2	—	—	2	11	—	—	11	1	—	—	1
Förorening	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	444	395	2	47	119	109	—	10	165	17	—	148	8	7	—	1
Antal besiktigade kroppar och lösa organ	3,051				5,604				5,324				1,003			

ningsbyrån i Västerås för år 1929.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbart organbesiktning De förändrade organen förstörda				
Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Storboskap	Kalv	Får, Get	Svin	Häst
	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda					
1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
47	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	2	—	3	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—
8	8	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—
32	32	—	—	1	1	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	26	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	8	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	4	1	—	1	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	9	—	4	1	—	—	1	9	8	—	1	—	—	—	—	3	1	—	33	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	21	—
2	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—
7	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—
168	161	—	7	4	1	—	3	28	26	—	2	1	—	—	1	260	4	—	64	—
10,613				66				264				1				5,921	288	3	2,061	54

N:o 36. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.*

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Godkända efter saltning				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	(Före behandlingen)
Storboskap	2	—	392	248	—	—	—	—	2	—	392

Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1929.

Sjukhuset tillhör Västerås stad, men arrenderas och drives av Västmanlands läns landsting.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Inga.

Mathållning: Oförändrad.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Ersättning av utrangerat.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrat.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Inga.

Följande viktigare åtgärder hava blivit föreslagna: Sjukhuset har under året inköpts av Landstinget med tillträde 1 januari 1930.

I. *Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.*

Antal[1]) ordinarie sängar vid årets slut	Antal[2]) patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade[3])	Medeltal vårdade för dag[4])	Högsta antalet vårdade någon dag av året	Medellängd av sjukhusvistelsen dagar[5])
	intagta	avlidna				
96	273	9	7,752	21	49	28

Enskilt rum: dagavgift kr. 7: 50; intagen 1 person; underhållsdagar 4.

[1]) Antal, enl. vilket statsbidragets storlek beräknas.
[2]) Till patienter räknas även sådana personer, som intagits med stöd av epidemilagen 3 § 3 mom.
[3]) Inberäknas även underhållsdagar för friska personer, som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till
[4]) Medeltalet erhålles om antalet underhållsdagar divideras med det antal dagar, sjukhuset varit öppet under året.
[5]) Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

II. *Inkomster.*

	Kronor
Anslag av landstinget	68,499: 43
Statsbidrag för sjukhusets drift	15,504: —
Patientavgifter	30: —
Summa inkomster	84,033: 43

III. *Utgifter.*

	Kronor	Kostnad per underhållsdag, öre
Avlöningar (i stat upptagna) vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	22,001: 73	284
Läkemedel (för inre och yttre behandling)	3,385: 90	44
Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	99: 36	1
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	195: —	3
Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	175: —	2
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial	1,239: 62	16
Patienters utspisning jämte personalens	9,352: 81	121
Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	9,326: 49	120
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	1,429: 07	18
Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	474: 93	6
Fastigheters (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	353: 52	5
Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	36,000: —	464
Summa utgifter	84,033: 43	1,084

N:o 36.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1929.

IV. *Personalens storlek och löneförmåner.*

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Lön Kr.	Andra förmåner
1 läkare	1910	4,500	
1 syssloman	1921	675	
1 husmor	1919	1,320	+ 3 ålderstillägg à 140 + fritt vivre
3 avdeln.-sköterskor	1905—08—18	1,200	+ 3 ålderstillägg à 120 + fritt vivre
1 sjukvårdsbiträde	1923	600	+ 2 ålderstillägg à 60 + fritt vivre
1 d:o	1928	600	Fritt vivre.
1 kokerska	1920	660	+ 3 ålderstillägg à 80 + fritt vivre
1 köksbiträde	1923	540	+ 2 ålderstillägg à 60 + fritt vivre
1 „	1926	540	+ 1 ålderstillägg à 60 + fritt vivre
1 tvätterska	1926	600	+ 1 ålderstillägg à 60 + fritt vivre
1 gårdskarl	1915	810	+ 3 ålderstillägg à 90 + fritt vivre
1 vaktmästare	1917	2,100	+ 3 ålderstillägg à 220 + fri bostad, värme, lyse.

Extra sköterskor och personal vid behov mot dagsersättning.

V. *Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.*

Sjukdom Enl gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m	Intagna kv	Avlidna m.	Avlidna kv.	Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.
a. **I epidemilagen avsedd sjukdom.**					b. **Andra sjukdomar.**				
					Rubeola	—	5	—	—
Scharlatina	42	55	—	—	Varicelle	—	1	—	—
Difteria	32	51	3	4	Influensa	1	—	—	—
Tyfus abdominalis	1	—	—	—	Angina	9	22	—	—
Paratyfus B	—	2	—	—	Lymfadenitis colli	1	—	—	—
Meningitis epidemica	1	1	—	—	Pneumonia ac.	—	1	—	—
Polyomyelitis ant. ac.	4	1	2	—	Febris rheumatica	—	2	—	—
Febris undulans	5	2	—	—	Urticaria	—	1	—	—

VI. *Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas för smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.*

Sjukdom, varav smitta misstänkts föreligga	Intagna m.	Intagna kv.
Misstänkt scarlatina	3	5
„ difteri	6	11
„ paratyfus	1	1
„ meningitis epid.	2	—
„ Polyomyelitis	4	—

VII. *Utförda operationer.*

Operation	Patientens ålder			Operation, utgång		
	under 15 år	15—55 år	över 55 år	god	mindre god	dålig
Incision (Lymfomata purul.)	2	1	—	3	—	—

Västerås den 28 januari 1930.

CARL THUNSTRÖM.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Redogörelse

över Västerås stads räkenskaper för år 1929.

Huvudräkning.

Debet:

Tillgångar vid årets början:		
Enligt föregående års balansräkning		33,331,498: 61
Inkomster under året:		
Inkomster enligt redogörelse	6,012,189: 89	
Köttbesiktningsbyrån	32,279: 40	
Reserverade köpeskillingsmedel	525,560: 60	
Hamnen	200,100: 45	
Vedgården	66,440: 45	6,836,570: 79
Brist i 1929 års stat:		
Brist att uttaxeras år 1931		68,697: 94
Värdeökningar under året:		
Kapitalavbetalningar å lån	376,694: 46	
Uppskrivning av värdet å överlåten mark på grund av Västmanlands regementes indragning	265,000: —	
Uppskrivning av värdet av 2 st. aktier, skänkta av Kronofogde Kaléns sterbhus	2: —	
Inköp av fastighet	39,400: —	
Inköp av inventarier	99,165: 89	
Kapitalavbetalning å andel i lån för nämnder och styrelser enligt särskilda redogörelser	179,869: 69	960,132: 04
Skulder vid årets slut:		
Fonderade skulder	14,737,880: 93	
Tillfällig upplåning	3,508,782: 22	
Transport	18,246,663: 15	41,196,899: 38

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	18,246,663: 15	41,196,899: 38
Ogulden köpeskilling		79,460: 96	
Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål		704,396: 55	
Fonderade medel		1,190,806: 77	
Underlydande styrelsers skulder enligt särskilda redogörelser		6,037,936: 26	26,259,263: 69
	Kronor		67,456,163: 07

Kredit:

Skulder vid årets början:

Enligt föregående års balansräkning		24,675,617: 40

Utgifter under året:

Utgifter enligt redogörelse	6,080,887: 83	
Köttbesiktningsbyrån	32,279: 40	
Reserverade köpeskillingsmedel	525,560: 60	
Hamnen	200,100: 45	
Vedgården	66,440: 45	6,905,268: 73

Värdeminskningar under året:

Kapitalavbetalningar å andel i lån	165,283: 62	
Avskrivningar under året	175,191: 76	
Värdeminskningar, som motsvaras av inkomster för försålda fastigheter	261,000: —	
Nedskrivning å fastigheter m. m.	110,055: 95	711,531: 33

Tillgångar vid årets slut:

Fastigheter	17,210,015: 44	
Inventarier	839,876: 05	
Materialier	211,581: 07	
Aktier, värdepapper och fordringar, tillhörande kapitaltillgångarna	6,036,281: 96	
Förråd och andra naturapersedlar	206,600: 98	
I bank innestående	20,600: 68	
Fordringar	8,118,697: 94	
Förskotterade medel	2,493,961: 35	
Kontant	26,130: 14	35,163,745: 61
	Kronor	67,456,163: 07

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Inkomster:

Räntor och aktier:

Obligationslån	236,900: 81	
Djuphamnen, nettoöverskott	27,567: 20	
Andra amorteringslån	93,466: 60	
Andra lån och skulder	40,129: 79	
Aktier	4,950: —	403,014: 40

Kapitalavbetalningar:

Obligationslån	117,499: 62	
Andra amorteringslån	49,884: —	167,383: 62

Fattigvård:

Enligt Fattigvårdens räkenskaper:

Allmänna fattigvården	54,217: 97	
Ålderdomshemmet	118,279: 04	172,497: 91

Barnavård:

Enligt Barnavårdsnämndens räkenskaper	14,697: 99

Folkskola:

Statsbidrag		364,062: 75	
Anslag från Vahlbäckska fonden		2,000: —	
Arrendemedel		37: —	
Hyresmedel		6,380: 38	
Övriga inkomster:			
Skomakerislöjd	1,974: 05		
Försäljning av varm mjölk	709: 74		
Slöjdmaterial för flickor	1,941: 05		
Terminsavgifter	115: —		
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten	101: 04		
Diverse	254: 59	5,095: 47	377,575: 60

Fortsättningsskola:

Statsbidrag	9,142: 50	
Inkomst av skolköken	4: 21	9,146: 71

Högre folkskola:

Statsbidrag	16,833: 35
Transport	1,161,149: 58

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	1,161,149: 58

Andra undervisnings- och bildningsanstalter:

Lärlings- och yrkesskolan:

Statsbidrag till avlöning	17,565: 96	
Statsbidrag till inköp av stadigvarande undervisningsmaterial	800: —	
Statsbidrag till underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	611: 68	
Statsbidrag till bibliotek	160: —	
Landstingsbidrag	4,000: —	
Av föreningar eller enskilda till stipendier...	6: 50	
Lärjungeavgifter	5,773: 60	
Säljbar produktion	912: 80	
övriga inkomster	39: 35	
Försålt virke	218: 50	
Ersättning av Folkskolan för belysning, uppvärmning, renhållning och städning	2,707: 16	
Avkastning av donationer och fonder	55: —	32,850: 55

Hälso- och sjukvård:

Statsanslag åt Sundhetsinspektören	1,100: —	
Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	465: —	
Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden ...	952: 22	
Protokollslösen	345: —	
Telefonavgifter	268: —	
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten ...	6: 44	
Telefonsamtal	9: 40	
Vågavgifter från Köttbesiktningsbyrån	2,824: 60	
Ränta å checkräkning	19: 72	5,990: 38

Gator, vägar, planteringar o. d.

Gatuläggningen:

För utförda arbeten å dammen vid Slottsbron	2,384: 35	
Årligt bidrag av A.-B. Yngve Svensson för omläggning av del av Stora gatan	300: —	
För stensättning å Ringvägen	35: 40	
För omläggning av trottoar vid Centralgaraget	525: —	
Automobilskattemedel	71,560: 36	
Transport	74,805: 11	1,199,990: 51

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	74,805: 11	1,199,990: 51
Vägar:			
Automobilskattemedel:			
För motstående särskilda arbeten	25,567: 90		
För iståndsättande av diverse allmänna vägar efter dessas övertagande från enskilda naturaunderhållare	27,317: 17		
	52,885: 07		
Likvid för skyltar 3: 50			
Hemdalsvägens utläggn. 31: 25			
Stensättning för bensinstation i Köpingsvägen 2,140: 36			
Hagaföreningen inbetalt för vägunderhåll 37: 50			
För stensättning å Malmabergsgatan 100: 01			
Vägskatt för år 1929 ... 6,175: 50			
Kapellvägen 95: 93			
Grusning å Flodinsgatan 246: 26			
För grus till Västerås-utställningen 49: 50			
För underhåll av vägar i Västra förstaden ... 1,859: 88			
För stenkol till nya gasverket 1,578: 50			
För grusning av vägar till Jakobsbergs byggnadsförening 232: 80			
Del i underhåll av väg till Malma 1,810: 08	14,361: 07	67,246: 14	
Planteringar:			
För underhåll och vård av planteringarna vid kyrkan m. m. ...	4,100: —		
För vård av Slottsparken	1,000: —		
Försäljningsmedel och växtdekorationer	5,094: 11		
Ved från planteringarna	1,200: 40		
För vård av parken vid Asea	500: —		
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten	157: 77	12,052: 28	
Gatubelysning:			
Belysning å hamnen		840: —	
	Transport	154,943: 53	1,199,990: 51

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	154,943:53	1,199,990:51
Gaturenhållning:			
Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skeppar backs-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna	1,000:—		
Avgift från Hamnstyrelsen för renhållning av gatorna vid hamnen	1,800:—	2,800:—	157,743:53

Renhållningsverk:

Försäljning av:		
Stallströ och sopor	2,505:—	
Torvmullspudrett	7,454:50	
Torvmull	395:—	
Hämtningsavgifter	45,665:50	
Försäljning av kärl	690:—	
Diverse	14,965:12	71,675:12

Svingård:

Försäljning av fläsk m. m.	52,194:55

Avloppsledningar:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	63,902:49

Vattenledningsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	194,563:63

Gasverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	355,394:56

Elektricitetsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	665,808:90

Andra kommunens affärsföretag:

Kallbadhuset:

Badavgifter m. m.	1,385:36

Varmbadhuset:

Badavgifter m. m.	72,670:93

Transport	74,056:29	2,761,273:29

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	74,056:29	2,761,273:29
Båttrafiken:			
Persontrafik	12,254:28		
Godstrafik	134:75	12,389:03	86,445:32

Brandväsen:

För utförda arbeten i verkstäderna	4,599:84		
varifrån avgår utgifter	2,659:85	1,939:99	
Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen		3,000:—	
Ersättning för eldning åt polisen		100:—	
Ersättning för skötsel och tillsyn av enskildas brandskåp		135:—	
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten		724:18	
Diverse inkomster		767:17	
S. A. Lundin inbetalt i bidrag för sin sons vård å Styrsö kustsanatorium		42:75	
Hyresmedel för befäl och manskap		4,846:43	11,555:52

Fastighetsförvaltningen:

Egendomar inom stadsplanen:

Stadshotellet		67,131:49
Sundinska huset		10,975:—
Tullhuset		300:—
Paviljongen i Stadsparken		1,562:50
Gårds- och tomtfastigheter		163,486:23
Hamnmagasinen		20,881:97
Hamnpaviljongen		2,687:50
Hamnplanen		26,932:50
Kabinettet		1,598:98
Epidemisjukhuset		36,000:—
Diverse inkomster		170:72
		331,726:89

Jordar och andra fastigheter:

Egendomen Carlsberg		2,031:25		
Hästholmarna:				
Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	4,500:—			
Östra holmen	2,000:—			
För upptagning av is vid Elba	536:18	7,036:18		
	Transport	9,067:43	331,726:89	2,859,274:13

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	9,067: 43	331,726: 89	2,859,274: 13
Diverse jordägor:				
Arrende för östra utmarken	11,850: —			
Arrende för västra utmarken	6,470: —	18,320: —		
Arrende för Viksäng		385: —		
Diverse arrenden		2,532: 94		
Arrende för fiskvatten		235: —		
Hyresmedel		20,264: 25		
Utdelning från Norrbo allmänning		46: 88		
Ersättning för slog å f. d. regementsområdet		200: —	51,051: 50	
Lantegendomar under eget bruk:				
Diverse jordbruksprodukter		88,710: 58		
Ladugården		14,209: 01		
Körningar och andra arbeten		13,723: 57		
Trädgården vid Malma		800: —		
Hyror		2,851: 30		
Arrende för potatislotter		742: 12		
Diverse		2,499: 40		
Försålda djur		4,220: 93	127,756: 91	
Skogar:				
Årets skogsavverkning			6,857: 07	517,392: 37

Polisväsen och fångvård:

Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av tre poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden			3,465: —	
Statsbidrag för avlönande av två kriminalkonstaplar			8,427: —	
			11,892: —	
Bidrag av Systembolaget för tillsynsmannens avlöning			2,598: —	
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten			88: —	14,578: —

Övriga förvaltningskostnader:

Byggnadsnämnden:				
Avgifter för förrättningar m. m.			7,496: 04	
Automobiler:				
Inkomster av körningar			13,512: —	21,008: 04
	Transport			3,412,252: 54

	Transport	3,412,252: 54	
Anslag och bidrag till diverse ändamål:			
Ersättning från Riksförsäkringsanstalten ...	157: 40		
För ett exemplar av Svenska Stadsförbundets tidskrift ...	12: —		
Statsbidrag till Nykterhetsnämnden ...	50: —		
Skadeersättning för ambulansautomobilen...	705: 37	924: 77	
Övriga oförutsedda utgifter:			
Ersättning av Malma grustag för iordningställande av väg under år 1927 ...		12,116: 59	
Allmänna bidrag av staten:			
Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enl. Kungl. förordningen av d. 18/6 1913	32,214: —		
Källarfrihetsmedel ...	349: 89	32,563: 89	
Diverse inkomster:			
Bötesmedel ...	578: 25		
Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor ...	86: 01		
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —		
Hyra för maskiner, försäljning av stadgar m. m. ...	22: 50		
överskott å förrådsrörelsen ...	14,721: 38		
Gottgörelse av statsverket för året 1/7 1928—1/7 1929 i anledning av Västmanlands regementes indragning ...	10,000: —		
Försålt en ångvält ...	2,000: —		
Veterinär tullbesiktning ...	72: 57	31,480: 71	
Skatter och liknande avgifter:			
Hundskatt ...	7,492: 10		
Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar ...	3,150: 92		
Skogsaccis ...	441: 76		
Kommunalutskylder inklusive progressivskatt och tomtören ...	2,468,327: 16		
Nöjesskatt ...	43,439: 45	2,522,851: 39	6,012,189: 89
Brist i 1929 års stat:			
Brist i årets stat att uttaxeras 1931 ...			68,697: 94
		Kronor	6,080,887: 83

N:o 37. *Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.*

Utgifter:

Brist i 1927 års stat			118,964: 77

Räntor och lånekostnader:

Obligationslån		564,350: —	
Andra amorteringslån, upptagna från:			
pensionsförsäkringsfonden		63,801: 66	
bostadslånefonden		19,095: 51	
reverslån		98,589: 10	
Andra lån och skulder		134,118: 91	
Lånekostnader: provisioner		1,209: 75	881,164: 93

Kapitalavbetalningar:

Obligationslån		299,000: —	
Andra amorteringslån upptagna från:			
pensionsförsäkringsfonden	19,107: 73		
bostadslånefonden	8,021: 88		
reverslån	50,564: 85	77,694: 46	376,694: 46

Fattigvård:

Enligt Fattigvårdens räkenskaper:			
Allmänna fattigvården		429,168: 60	
Ålderdomshemmet		240,831: 56	670,000: 16

Barnavård:

Enligt Barnavårdsnämndens räkenskaper			87,804: 76

Folkskola:

Underhåll och reparation av fastigheter		40,963: 47	
Anskaffning och underhåll av inventarier		6,772: 41	
Löner och arvoden		627,085: 31	
Pensioner		11,711: 22	
Premier för olycksfallsförsäkring		633: 78	
Skolträdgårdarna		8,086: 79	
Fri undervisningsmaterial		28,540: 29	
Undervisningsmaterial för skolornas förråd		2,751: 32	
Tandkliniken		22,105: 79	
Trycknings- och annonskostnader		2,943: 53	
Lärare- och lärjungebiblioteken		949: 56	
Skolresor		500: —	
Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn		5,417: 06	
	Transport	758,460: 53	2,134,629: 08

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport		758,460:53	2,134,629:08
Vatten, värme och belysning		32,302:28	
Skolbad		4,789:54	
Renhållning		9,467:18	
Diverse utgifter		21,350:38	
Räntor		33,538:37	
Kapitalavbetalningar		23,974:85	883,883:13

Fortsättningsskola:

Lärarearvoden		12,660:—	
Föreståndarearvode		600:—	
Fri undervisningsmaterial till skolans lärjungar		2,378:58	
Tryck- och annonskostnader		15:75	
Städning och renhållning		379:74	
Material till förråden samt diverse utgifter		409:63	16,443:70

Högre folkskola:

Undervisningsmaterial		872:23	
Löner och arvoden		24,690:72	
Tryck- och annonskostnader		249:50	
Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare m. m.		1,116:69	
Bibliotek		304:38	27,233:52

Allmänna läroverket:

Underhåll av fastighet		2,273:95	
Hyresbidrag åt rektor		2,000:—	
Arvode för simundervisning		430:—	
Terminsavgifter		900:—	
Ersättning till Varmbadhuset för simundervisningsbad...		450:—	
Kostnad för gymnastikundervisning		509:84	6,563:79

Andra undervisnings- och bildningsanstalter:

Högre flickskolan:

Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering	2,319:83		
Arvode för simundervisning	345:—		
Fyllnadspension åt Fr. Hwasser	904:38		
Ersättning för skolbad till Varmbadhuset ...	450:—	4,019:21	

Arbetareinstitutet:

Föreläsningsverksamheten	3,000:—		
Biblioteket	17,500:—	20,500:—	
Transport		24,519:21	3,068,753:22

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	24,519:21	3,068,753:22
Lärlings- och yrkesskolorna:			
Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	2,000:—		
Rektorsarvode	2,500:—		
övriga lärarearvoden	38,577:—		
Inköp av stadigvarande undervisningsmamaterial	400:43		
Underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	1,338:82		
Bibliotekskostnader	685:60		
Förbrukning av råvaror	1,078:16		
Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	99:75		
Stipendier och premier	401:50		
Kostnader för underhåll av lokaler, uppvärmning, städning och renhållning m.m.	10,442:71		
Administrationskostnader	1,944:96		
övriga utgifter	2,306:79	61,775:72	86,294:93

Hälso- och sjukvård:

Allmänna hälso- och sjukvården:

Löner och arvoden	44,086:50		
Pensioner	3,748:76		
övriga utgifter	13,069:65	60,904:91	

Bostadsinspektionen:

Löner och arvoden	3,864:—		
övriga utgifter	127:50	3,991:50	

Polikliniken för könssjuka:

Värme, lyse och städning	524:11		
Lokalhyra	600:—		
Telefonavgifter	70:—		
Diverse	244:07	1,438:18	66,334:59

Gator, vägar, planteringar o. d.

Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator samt avgäld för nubbstensbrott m. m.	21,676:97		
Transport	21,676:97		3,221,382:74

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	21,676: 97		3,221,382: 74
Av automobilskattemedel utförda arbeten:				
Stensättning å:				
Munkgatan	48,156: 78			
Vasagatan	17,226: 14			
Karlsgatan	6,177: 44	71,560: 36	93,237: 33	
Vägar:				
Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar m. m.		85,885: 14		
Av automobilskattemedel utförda arbeten:				
Viksängsvägen	5,411: 72			
Stensättning å Malmabergsgatan	13,973: 38			
Reparation av motorväghyveln	6,182: 80	25,567: 90	111,453: 04	
Planteringar:				
Löner och arvoden		17,104: 84		
Skötsel och underhåll		61,858: 67		
Anskaffning av inventarier m. m.		5,276: 85		
Diverse utgifter, gallringsarbeten m. m.		3,703: 31	87,943: 67	
Gatubelysning:				
Gasbelysning		24,837: 99		
Elektrisk belysning		32,309: 35		
Anskaffning av lampor och utökning av gatubelysningen		5,514: 32	62,661: 66	
Gaturenhållning:				
Renhållning och sopning			28,796: 08	384,091: 78
Avloppsledningar:				
Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse				104,578: 70
Renhållningsverk:				
Anskaffning och underhåll av inventarier			4,871: 73	
Löner och arvoden			81,660: 88	
Inköp av torvmull			4,752: 50	
Stallet			5,085: 34	
Övriga utgifter			18,983: 23	115,353: 68
			Transport	3,825,406: 88

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

		Transport	3,825,406: 88

Svingård:

Kraftfoder	31,294: 71	
Inköp av grisar	2,335: —	
Avlöningar	4,118: 12	
Transport av svinmat och övriga körningar	3,752: —	
Ved, lyse och diverse samt reparationer	5,694: 72	
Arrende för svingården	5,000: —	52,194: 55

Vattenledningsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	145,155: 23

Gasverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	318,879: 29

Elektricitetsverk:

Enligt Vatten- och Gasverkets redogörelse	475,696: 95

Andra kommunens affärsföretag:

Kallbadhus:

Avlöningar		1,280: —	
övriga utgifter		6,056: 26	7,336: 26

Varmbadhus:

Avlöningar		32,939: 52	
övriga utgifter:			
Bränsle	6,717: 73		
Elektrisk belysning	2,718: 88		
Underhåll av inventarier	1,124: 09		
Underhåll av linne	80: 55		
Underhåll av fastigheten	3,126: 15		
Underhåll av pannor och ledningar	3,716: 44		
Diverse utgifter	8,526: 70	26,010: 54	58,950: 06

Klapphus:

Underhåll och reparationer			140: 68

Båttrafik:

Underhåll och reparationer		3,542: 77	
Löner och arvoden		8,311: 80	
Anskaffning och underhåll av inventarier...		76: 30	
	Transport	11,930: 87	66,427: — 4,817,332: 90

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	11,930: 87	66,427: —	4,817,332: 90
Driftskostnader:				
Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.	244: 02			
Bränsle	1,678: —	1,922: 02		
Diverse utgifter		147: 05		
Hyra för reservbåt under högsommaren		427: 49		
Belysningsinstallation å ångfärjan		2,784: 77	17,212: 20	83,639: 20

Brandväsen:

Löner och arvoden		92,911: 54	
Pensioner		2,220: —	
Hyra för bostäder åt brandmanskapet		6,656: 25	
Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna		2,337: 54	
Diverse utgifter		18,520: 28	122,645: 61

Fastighetsförvaltningen:

Egendomar inom stadsplanen:

Rådhuset		2,317: 25	
Polis- och brandstation		9,739: 10	
Stadshotellet		30,151: 09	
Sundinska huset		11,062: 48	
Tullhuset		2,447: 35	
Paviljongen i Stadsparken		1,725: 64	
Gårds- och tomtfastigheter		69,310: 98	
Hamnmagasinen		2,103: 41	
Hamnplanen och materialgården		5,112: 21	
Hamnpaviljongen		385: 74	
Kabinettet		2,061: 76	
Epidemisjukhuset		1,631: 90	138,048: 91

Lantegendomar under eget bruk:

Anskaffning av inventarier		2,329: —	
Arrenden		10,437: —	
Löner och arvoden		52,338: 82	
Produkter av egen skörd		32,685: 09	
Underhåll och reparationer		4,931: 16	
Övriga utgifter		22,140: 98	
Jordförbättringar		2,566: 90	127,429: 01

Jordar och andra fastigheter:

Egendomen Carlsberg		2,633: 66	
Hästholmarna		16,762: 40	
Diverse jordägor		19,975: 36	39,371: 42
	Transport		304,849: 34	5,023,617: 71

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	304,849: 34	5,023,617: 71
Skogar:			
Löner och arvoden	3,683: —		
Övriga utgifter	4,871: 83	8,554: 83	313,404: 17

Magistrat och Rådhusrätt:

Löner och arvoden		54,253: 90	
Renhållning		1,582: 29	
Belysning		307: 88	
Uppvärmning		1,181: 67	
Anskaffning och underhåll av inventarier		1,073: 25	
Tryck- och annonskostnader		2,345: 64	
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,643: 25	
Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästare		23: 52	
Läkarearvode för d:o		19: —	
Telefonavgifter		1,166: 85	
Anskaffning av trafikskyltar		760: 59	
Oförutsedda utgifter		63: 15	64,420: 99

Kronouppbörds- och Exekutionsväsen:

Anskaffning och underhåll av inventarier		1,000: 90	
Löner och arvoden		39,358: 35	
Kronouppbördskontoret:			
Hyra för tjänstelokal	750: —		
Renhållning	784: —		
Belysning	111: 19		
Uppvärmning	208: —	1,853: 19	
Exekutionsbetjänternas tjänstelokal:			
Hyra	1,200: —		
Renhållning	485: 88		
Belysning	65: 44		
Uppvärmning	130: —	1,881: 32	
Övriga utgifter:			
Tryck och annonskostnader	1,238: 68		
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,016: —		
Olycksfallsförsäkringspremier	35: 91		
Läkarearvode för exekutionsbetjänter och skrivbiträden	172: 50		
Till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder	150: —		
Telefonavgifter	587: 60		
Oförutsedda utgifter	27: 05	3,227: 74	47,321: 50
		Transport	5,448,764: 37

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

		Transport	5,448,764: 37
Polisväsen och fångvård:			
Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		2,196: 24	
Löner och arvoden		211,944: 26	
Pensioner		2,470: 92	
Renhållning		1,423: 98	
Belysning		574: 15	
Uppvärmning		1,434: 63	
Övriga utgifter:			
Premier för olycksfallsförsäkring	678: 31		
Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,846: 10		
Läkarearvode för poliskåren	1,496: 78		
Telefonavgifter	1,683: 30		
Oförutsedda utgifter	1,181: 65		
Fångars vård och förplägnad å straffängelset	607: 81	7,493: 95	227,538: 13
Allmänna pensionsförsäkringen:			
Pensionsnämnden i Västerås:			
Dagtraktamente för nämndens vice ordförande och ledamöter	252: —		
Arvode åt ordföranden samt bidrag till skrivhjälp åt dito	2,700: —		
För läkarebetyg och läkareundersökningar	375: —		
Annonser och kungörelser	77: 55		
Papper, blanketter och diverse utgifter	330: 25		
Premier för olycksfallsförsäkring	1: 82	3,736: 62	
Pensionsnämnden i S:t Ilian		85: 75	
Pensionsnämnden i Lundby		85: 75	
Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunnat indrivas		7,530: —	
Bidrag till pensionstillägg och understöd		24,926: 45	36,364: 57
Övriga förvaltningskostnader:			
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren:			
Anskaffning och underhåll av inventarier...	1,565: 79		
Löner och arvoden	130,372: 14		
Pensioner	2,681: —		
Renhållning	2,460: 38		
Belysning	421: 78		
Uppvärmning	1,583: 14		
Transport	139,084: 23		5,712,667: 07

N:o 37. *Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.*

Transport	139,084:23		5,712,667:07
Tryck och annonskostnader	8,695:33		
Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	2,354:84		
Olycksfallsförsäkringspremier	47:67		
Premie för inbrottsförsäkring	203:75		
Telefonavgifter	1,925:40		
Hyra för tjänstelokaler	1,200:—		
Diverse och oförutsedda utgifter	832:32		
Stallet	3,843:33	158,186:87	
Byggnadsnämnden:			
Anskaffning och underhåll av inventarier...	296:60		
Löner och arvoden	24,241:—		
Pensioner	4,479:30		
Kostnader för besiktningar	185:40		
Hantlangning	1,014:64		
Telefon- och postavgifter	89:30		
Annonskostnader	197:70		
Rit- och skrivmaterial	1,073:54		
Lösen av resolutioner samt diverse utgifter	451:35	32,028:83	
Automobiler:			
Underhåll och reparationer	2,028:71		
Löner och arvoden	2,902:70		
Driftskostnader	3,437:67		
Försäkringspremier	447:—		
Amortering å inköpt lastautomobil enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/6 1928	3,902:42		
Diverse utgifter	793:50	13,512:—	203,727:70

Anslag och bidrag till diverse ändamål:

Sociala ändamål:

Arbetsstugan	2,350:—	
Barnkrubban	2,500:—	
Barnhemmet	500:—	
Natthärberget	300:—	
Arbetsförmedlingen	3,200:—	
Västerås sjukkassors fortsättningskassa	3,411:—	
Västerås sjukkassa och forstättningskassor	19,141:50	
Barnhemmet Sparvboet	600:—	
D:o hyra för butik	800:—	
Frälsningsarméns Slumverksamhet	500:—	
Frilufts- och folkkonserter	1,500:—	
Transport	34,802:50	5,916,394:77

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport	34,802: 50		5,916,394: 77
Arosgårdens verksamhet	3,000: —		
Nykterhetsnämnden	903: 60		
Arbetarnas bildningsförbunds bibliotek	1,500: —		
Anslag till skollovskolonier	8,000: —		
Anslag till Västerås Gymnastikförening	1,000: —		
Anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening	500: —	49,706: 10	
Taxeringsnämnden:			
Traktamentsersättningar	1,910: 30		
Biträde åt ordförandena	700: —		
Lokalhyra med värme, ljus och städning	58: 50		
Annonsering	58: 50		
Skrivmaterial och diverse	77: 16	2,804: 46	
Diverse utgifter:			
Olycksfallsförsäkringspremier för stadens arbetare	3,197: 25		
Läkare- och sjukvård samt sjukavlöning för stadens arbetare	4,402: 29		
Årsavgift till Svenska Stadsförbundet	1,746: —		
Prenumerationsavgift å Svenska Stadsförbundets tidskrift	720: —		
Representationskostnader	1,518: 31		
Omkostnader för resor och mindre utredningar	1,574: 05		
Kostnader för utsättning av smörbord	351: 73		
Avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer	20,000: —		
Årsavgift till Svenska Brandskyddsföreningen	50: 50		
Kostnader för utredning angående länsbibliotek	7: 55		
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A.-B.	1,298: 03		
Avskrivning å tidigare års förlust å vedgårdsrörelsen	30,000: —		
Slutligt gäldande av kostnad för ordnande av bäcken vid Malmabergsgatan	7,803: 40		
Arbetslösheten	1,661: 11		
Avgifter till Riksförsäkringsanstalten för arbetslösa arbetares försäkring	317: 10		
Kostnader för reparation av stora vågbrytaren vid Svartån	1,099: 17		
Del av kostnader för ombyggnad av Skultunavägen	25,000: —	100,746: 49	153,257: 05
		Transport	6,069,651: 82

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	6,069,651: 82

Övriga oförutsedda utgifter:

Anslag till oförutsedda behov har enligt Stadsfullmäktiges beslut disponerats för följande ändamål:

Rörledningar för varmluft till Rådhusets källrae	420: —	
Anslag till mjölkvecka	300: —	
Vikariatsarvode för förste Stadsläkaren under semester	195: —	
Kostnader för bostadsbristkommittén	535: 80	
Bidrag till kostnader för vård under år 1929 av patienter från Västerås stad å Centrallasarettets B. B.-avdelning	2,936: 83	
Kostnader för utredning angående pensionärshem	14: 30	
För uppsättning av belysning vid järnvägsspåret över Lillån	250: —	
Kostnader för filmning	11: —	
Anslag till Västerås Teater A.-B.	5,000: —	
Kostnader för omläggning av däcket å Skerikesbron	1,573: 06	11,235: 99
	Kronor	6,080,887: 83

Köttbesiktningsbyrån.

Debet:

Utgifter under året:

Utgifter för inköp och uppsättning av en kokapparat		3,325: —
Löner och arvoden	19,033: —	
Värme, belysning och vatten	1,021: 39	
Telefonavgifter	214: 60	
Tvätt	201: 45	
Underhåll av byggnader	98: 30	
Hyra	3,000: —	
Premie för olycksfallsförsäkring	77: 49	
Diverse utgifter	1,182: 41	24,828: 64

Utgående Balans Konto:

överskott att reserveras för kommande behov från år 1928	7,098: 73		
utgift varifrån avgår för inköp av kokapparat enligt ovan	3,325: —	3,773: 73	
överskott i årets rörelse		7,450: 76	11,224: 49
		Kronor	39,378: 13

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Kredit:

Ingående Balans Konto:

Överskott från år 1928	7,098:73

Inkomster under året:

Influtna besiktningsavgifter	32,279:40
Kronor	39,378:13

Reserverade köpeskillingsmedel.

Debet:

Ingående Balans Konto:

Saldo från år 1928	43,092:17

Utgifter under året:

Lagfartskostnader m. m.	1,074:25	
Köpeskilling för inköpta fastigheter	52,242:85	
Kostnader för anläggning av vägar å Stensborgsområdet	10,223:37	
Dödning av inteckning	46:25	
Räntor å köpeskillingar	593:57	
Kostnader för väg till f. d. Kreaturstorget	849:27	
Hyror	2,265:—	67,294:56

Utgående Balans Konto:

Reserverade köpeskillingsmedel	415,173:87
Kronor	525,560:60

Kredit:

Inkomster under året:

Köpeskilling för försålda fastigheter		515,483:35
Ränta å tomtlån m. m.	5,844:81	
D:o å Asea-köpet	3,557:66	9,402:47
Andel i brandstodspremien för Köttbesiktningsbyrån m. m.		100:41
Andel i krono- och kommunalutskylder för Köttbesiktningsbyrån m. m.		574:37
		525,560:60
Kronor		525,560:60

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Hamnrörelsens Drift Konto.

Debet:

Hamnen:

Nyanläggningar:

5:te och sista årets amortering å kostnader för reparation av kajer m. m. enligt beslut den 29 januari 1925	4,186: 44	
2 års amortering å kostnaderna för fyrbelysning å Stora Sandskär, Stadsfullmäktiges beslut den 23/2 1928 (10,645: 64)	3,445: 64	7,632: 08

Underhåll och reparationer:

Av kajer, dykdalber och båtbryggor	6,425: 65	
Kostnader för ombyggnad av östra kajen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31/12 1928	23,627: 80	
Stensättning å hamnen mellan spåren	1,825: 98	
Underhåll av hamnskjulen	703: 31	
Underhåll av inventarier och nyanskaffning	422: 50	
Drift och underhåll av motorbåten	235: 93	33,241: 17
Löner och arvoden:		15,833: 89

Övriga utgifter:

Hamnkontoret	1,673: 24	
Belysning å hamnen	1,468: 91	
Renhållning	1,851: —	
Årsavgift till Svenska Hamnförbundet	250: —	
Olycksfallsersättning till F. Svanström	48: —	
Premier för olycksfallsförsäkring	298: 62	
Diverse och oförutsedda utgifter	690: 96	
Svenska Hamnförbundets kalender	590: —	
Brandstodsavgifter	18: 27	
Kostnad för isbrytning	250: —	
Premier för ansvarsförsäkring	372: 50	
Avskärmning av fyrar	260: —	7,771: 50
Räntor å lån:		34,383: 04
Kapitalavbetalningar å lån:		17,676: 49

Hamnmaskiner:

Nyanskaffningar:	6,819: 63	
Transport	6,819: 63	116,538: 17

Transport	6,819: 63	116,538: 17	
Löner och arvoden:	9,937: 63		
Driftskostnader:			
Förbrukning av elektrisk ström ...	1,375: 63		
Underhåll och reparationer	3,545: 09		
Diverse utgifter	93: 75	5,014: 47	21,771: 73
			138,309: 90

Djuphamnen:

Nyanläggningar	20,116: 90		
Underhåll och reparationer	3,637: 39		
Löner och arvoden	5,725: 20		
övriga utgifter	706: 96		
Driftskostnader	4,036: 90	34,223: 35	172,533: 25

Räntor:

Nettoöverskott å Djuphamnsrörelsen överföres som gottgörelse för upplånta medel enligt Stadsfullmäktiges beslut 27,567: 20

Kronor 200,100: 45

Kredit:

Hamnen:

Hamnavgifter för varor av:

Ångfartyg i regelbunden trafik	51,163: 48	
Andra fartyg	40,798: 32	91,961: 80

Hamnavgifter för fartyg:

Ångfartyg	12,181: 26	
Segelfartyg	1,332: 93	
Prämfartyg	2,821: 50	16,335: 69

Hyra för:

Båtplatser	5,665: —	
Upplagsplatser	960: 62	
Varuskjul	1,025: —	
Mark för fotogenmagasin	3,000: —	10,650: 62

Hamnmaskiner:

Kranhyror	19,101: 69		
Markhyra för kran III	150: —		
Diverse	110: 10	19,361: 79	138,309: 90
		Transport	138,309: 90

N:o 37

Drälselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

		Transport	138,309: 90
Djuphamnen:			
Hamnavgifter för:			
Ångfartyg	7,463: 38		
Prämar	2,236: 64	9,700: 02	
Hamnavgifter för varor:			
Ankommande	15,871: 39		
Avgående	2,351: 57	18,222: 96	
Kranhyror:			
Kran X, Brokranen	18,090: 82		
Kran XI, Portalkranen	11,005: 36	29,096: 18	
Hyra för upplagsplatser		4,476: 35	
Diverse		295: 04	61,790: 55
		Kronor	200,100: 45

Hamnbyggnadens Amorterings Konto.

Debet:

Ingående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1929 års början för:		
äldre hamnbyggnaden		4,905: —
nya hamnbyggnaden		271,289: —
	Kronor	276,194: —

Kredit:

Kapital Konto:

1929 års kapitalavbetalning för:			
äldre hamnbyggnaden		3,000: —	
nya hamnbyggnaden		14,676: 49	17,676: 49

Utgående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1929 års slut för:			
äldre hamnbyggnaden		1,905: —	
nya hamnbyggnaden		256,612: 51	258,517: 51
		Kronor	276,194: —

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Hamnmaskiners Amorterings Konto.

Debet:

Ingående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1929 års början för hamnmaskiner		17,100: —
	Kronor	17,100: —

Kredit:

Kapital Konto:

1929 års kapitalavbetalning		900: —

Utgående Balans Konto:

Ogulden del av andel i stadens obligationslån vid 1929 års slut för hamnmaskiner		16,200: —
	Kronor	17,100: —

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond.

Debet:

Ingående Balans Konto:

Lån av Drätselkammaren		135,974: 05
	Kronor	135,974: 05

Kredit:

Utgående Balans Konto:

Lån av Drätselkammaren		135,974: 05
	Kronor	135,974: 05

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Sammandrag av inkomster och utgifter, vilka påverkat

	Enligt 1929 års budget	
	Uttaxeringssammandrag	
	Netto inkomst	Netto utgift
Brist i 1927 års stat	—	118,964: 77
Räntor och aktier:		
Obligationslån	—	276,575: 30
Amorteringslån	—	85,721: 13
Andra lån och skulder	—	102,344: 44
Lånekostnader: Provisioner	—	1,200: —
Utdelning å aktier	4,985: —	—
Kapitalavbetalningar å lån:		
Obligationslån	—	181,500: 38
Amorteringslån	—	26,473: 68
Fattigvård:		
Yttre fattigvården	—	372,570: 75
Ålderdomshemmet	—	113,049: 07
Barnavård	—	69,407: —
Folkskola	—	489,354: 10
Fortsättningsskola	—	9,000: —
Högre Folkskola	—	10,321: 50
Allmänt läroverk	—	4,280: —
Andra undervisnings- o. bildningsanstalter:		
Högre flickskola	—	3,565: —
Arbetareinstitutet	—	20,500: —
Tekniska skolan	—	27,150: —
Hälso och sjukvård:		
Allmänna hälso- och sjukvården	—	53,704: 45
Bostadsinspektionen	—	3,965: 50
Polikliniken för könssjuka	—	1,510: —
Gator, vägar, planteringar o. d.:		
Gatuläggning	—	8,350: —
Vägar	—	30,000: —
Planteringar	—	50,356: 15
Gatubelysning	—	59,145: —
Gaturenhållning	—	26,568: —
Avloppsledningar	—	39,715: —
Renhållningsverk	—	50,276: 93
Svingård	9,000: —	—
Vattenledningsverk	58,244: —	—
Gasverk	43,519: —	—
Elektricitetsverk	171,783: —	—
Transport	287,531: —	2,235,568: 15

uttaxeringen, enligt budget och bokslut för år 1929.

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Enligt 1929 års budget		Bokslutets förhållande till budgeten	
Uttaxeringssammandrag		Överskott Ökad inkomst	Brist Minskad inkomst
Netto inkomst	Netto utgift	Minskad utgift	Ökad utgift
—	118,964: 77	—	—
—	276,626: 44	—	51: 14
—	88,019: 67	—	2,298: 54
—	117,244: 67	—	14,900: 23
—	1,209: 75	—	9: 75
4,950: —	—	—	35: —
—	181,500: 38	—	—
—	27,810: 46	—	1,336: 78
—	374,950: 63	—	2,379: 88
—	122,551: 62	—	9,502: 55
—	73,106: 77	—	3,699: 77
—	506,307: 53	—	16,953: 43
—	7,296: 99	1,703: 01	—
—	10,400: 17	—	78: 67
—	6,563: 79	—	2,283: 79
—	4,019: 21	—	454: 21
—	20,500: —	—	—
—	28,925: 17	—	1,775: 17
—	54,914: 53	—	1,210: 08
—	3,991: 50	—	26: —
—	1,438: 18	71: 82	—
—	18,432: 22	—	10,082: 22
—	44,206: 90	—	14,206: 90
—	75,891: 39	—	25,535: 24
—	61,821: 66	—	2,676: 66
—	25,996: 08	571: 92	—
—	40,676: 21	—	961: 21
—	43,678: 56	6,598: 37	—
—	—	—	9,000: —
49,408: 40	—	—	8,835: 60
36,515: 27	—	—	7,003: 73
190,111: 95	—	18,328: 95	—
280,985: 62	2,337,046: 25	27,274: 07	135,296: 55

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Enligt 1929 års bokslut	
	Uttaxeringssammandrag	
	Netto inkomst	Netto utgift
Transport	287,531: —	2,235,568: 15
Andra kommunens affärsföretag:		
Kallbadhus	—	—
Varmbadhus	9,500: —	—
Klapphus	—	150: —
Båttrafik	300: —	—
Brandväsendet:	—	100,855: 80
Fastighetsförvaltning:		
Egendomar inom stadsplan	202,805: 80	—
Lantegendomar under eget bruk	—	—
Jordar och andra fastigheter	18,967: 76	—
Skogar	—	1,450: —
Magistrat och Rådhusrätt	—	63,088: 95
Kronouppbörds- och exekutionsväsen	—	47,157: 25
Polisväsen och fångvård	—	209,144: 45
Auktionsväsen	100: —	—
Allmänna pensionsförsäkringen	—	36,800: —
Övriga förvaltningskostnader:		
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	—	151,540: 80
Byggnadsnämnden	—	26,525: 50
Automobiler	—	—
Anslag och bidrag till diverse ändamål	—	146,519: 40
Övriga oförutsedda utgifter:		
Årets förslagsanslag	—	71,495: 31
Allmänna bidrag av staten	32,563: 89	—
Diverse inkomster	17,600: —	—
Skatter	2,520,927: 16	—
Brist i 1929 års stat	—	—
Kronor	3,090,295: 61	3,090,295: 61

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Enligt 1929 års bokslut		Bokslutets förhållande till budgeten	
Uttaxeringssammandrag		överskott ökad inkomst	Brist Minskad inkomst
Netto inkomst	Netto utgift	Minskad utgift	ökad utgift
280,985: 62	2,337,045: 25	27,274: 07	135,296: 55
—	5,950: 90	—	5,950: 90
13,720: 87	—	4,220: 87	—
—	140: 68	9: 32	—
—	4,823: 17	—	5,123: 17
—	111,090: 09	—	10,234: 29
193,677: 98	—	—	9,127: 82
327: 90	—	327: 90	—
11,680! 08	—	—	7,287: 68
—	1,697: 76	—	247: 76
—	64,420: 99	—	1,332: 04
—	47,321: 50	—	164: 25
—	212,960: 13	—	3,815: 68
—	—	—	100: —
—	36,364: 57	435: 43	—
—	158,186: 87	—	6,646: 07
—	24,532: 79	1,992: 71	—
—	—	—	—
—	152,332: 28	—	5,812: 88
880: 60	—	72,375: 91	—
32,563: 89	—	—	—
31,480: 71	—	13,880: 71	—
2,522,851: 39	—	1,924: 23	—
68,697: 94	—	68,697: 94	—
3,156,866: 98	3,156,866: 98	191,139: 09	191,139: 09

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Kapital Konto.

Debet:

Besparade medel av 1919 års lån, att användas för Gasverkets räkning, se Stadsfullmäktiges handlingar år 1930			10,055: 95
Värdeminskningar under året:			
Kapitalavbetalning å andel i lån:			
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk	89,333: 92		
Folkskolan	21,730: —		
Fattigvården	19,081: 71		
Kyrkokassan	2,110: 78		
Hamnbyggnadens amortering	17,676: 49		
Hamnmaskiners amortering	900: —		
Diverse personer	14,450: 72	165,283: 62	
Inkomster av försålda fastigheter	261,000: —		
Nedskrivning å fastighetsvärdet för Stensborg	100,000: —	361,000: —	
Avskrivningar under året:			
Drätselkammarens inventarier	27,215: 80		
Hamnens inventarier	4,556: 91		
Djuphamnens inventarier	1,761: 50		
Fattigvårdens inventarier	118: 50		
Fattigvårdens fastigheter	7,219: 57		
Lärlings- och yrkesskolans inventarier	5,456: 35		
Vatten-, Gas- och Elektr.-verkets fastigheter och inventarier	128,863: 13	175,191: 76	701,475: 38
Utgående Balans Konto:			
Kapitalbehållning vid årets slut			8,904,481: 92
		Kronor	9,616,013: 25

Kredit:

Ingående Balans Konto:			
Kapitalbehållning vid årets början			8,655,881: 21
Värdeökningar under året:			
Kapitalavbetalningar å lån		376,694: 46	
Uppskrivning av värdet å överlåten mark på grund av Västmanlands Regementes indragning		265,000: —	
Inköp av fastighet		39,400: —	
Inköp av inventarier		99,165: 89	
	Transport	780,260: 35	8,655,881: 21

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	780,260: 35	8,655,881: 21
Kapitalavbetalningar å lån för:			
Fattigvården	27,031: 71		
Folkskolan	23,974: 85		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket	128,863: 13	179,869: 69	
Uppskrivning av värdet av 2 st. aktier skänkta av Kronofogde Kaléns sterbhus		2: —	960,132: 04
		Kronor	9,616,013: 25

Utgående Balans Konto:

Tillgångar:

Fastigheter:

Offentliga byggnader		2,707,000: —	
Gårdar och tomter i stadens:			
Västra kvarter	822,800: —		
Södra kvarter	931,900: —		
Norra kvarter	869,000: —	2,623,700: —	
Jordar och andra fastigheter i stadens:			
Västra kvarter	289,500: —		
Södra kvarter	850,800: —		
Norra kvarter	296,200: —		
Öar i Mälaren	137,300: —	1,573,800: —	
Fastigheter, som disponeras av särskilda av Stadsfullmäktige tillsatta styrelser och nämnder, nämligen:			
Polis- och brandstation 160,000: —			
Ångspruthus och redskapsskjul 7,500: —	167,500: —		
Lantegendomar o. renhållningsverk	610,000: —		
Tekniska skolan	550,000: —		
Varmbadhus	300,000: —		
Kallbadhus	80,000: —		
Barnhem	46,000: —		
Hamnbyggnader	2,265,000: —		
Fattigvårdens ålderdomshem	1,297,297: 39		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk	2,864,718: 05		
Folkskolor	2,125,000: —	10,305,515: 44	17,210,015: 44

Inventarier:

Inventarier enligt förteckning vid:			
Drätselkammaren		467,705: 67	
Hamnen		66,645: 15	
	Transport	534,350: 82	17,210,015: 44

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	534,350:82	17,210,015:44
Djuphamnen		41,608:75	
Fattigvården		91,323:37	
Barnhemmet		3,445:25	
Folkskolor		105,599:66	
Lärlings- och yrkesskolor		34,076:95	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk		19,657:87	
Vedgården		9,813:38	839,876:05
Materialier:			
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk			211,581:07
Aktier, värdepapper och fordringar tillhörande kapitaltillgångarna:			
Aktier i:			
Byggnadsaktiebolaget Mimer	300,000:—		
S. W. B:s Nya Järnvägs A.-B.	99,000:—		
S. W. B:s Nya Järnvägs A.-B.	1,843,160:—		
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A.-B.	2:—		
Västerås Teater A.-B.	2:—		
Aktiebolaget Arbetarebostäder	300,000:—		
A.-B. Västeråsbanans Intressenter	1,020,250:—	3,562,414:—	
Järnvägsmedelsfonden		612,787:58	
Utlånade medel mot säkerhet av inteckningar ur bostadslånefonden för understödjande av byggnadsverksamheten	879,984:88		
Utlånade medel ur stadskassan mot inteckningar	238,841:71	1,118,826:59	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets fonderade medel		536,536:01	
Fattigvårdens fonder		168,341:06	
Folkskolans fonder		37,376:72	6,036,281:96
Förråd och andra naturapersedlar:			
Makadam vid Förrådet	32,759:59		
Makadam vid Djuphamnen	42,346:64	75,106:23	
Grus		450:38	
Skol av sten		5,530:98	
Stenslagning vid Stenby		2,679:50	
Stenslagning vid Nordanbytorpet		384:12	
Lantegendomarnas förråd		77,185:61	
Renhållningsverkets förråd		920:—	
Diverse byggnadsmaterialier		21,279:06	
Skogsprodukter		2,947:60	
	Transport	186,483:48	24,297,754:52

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport		186,483: 48	24,297,754: 52
Lärlings- och yrkesskolan		1,380: —	
Vedgården		18,737: 50	206,600: 98
I bank innestående:			
Innestående medel å kapitalräkning i A.-B. Svenska Handelsbanken		4,760: 54	
Fattigvården: checkräkning i Jordbrukarbanken		5,315: 05	
„ postgirokonto		1,270: 24	
Lärlings- och yrkesskolan		9,254: 85	20,600: 68
Fordringar:			
För andelar i stadens obligationslån vid 1929 års slut:			
Vatten-, Gas- och Eliektricitetsverk	3,560,224: 25		
Folkskolestyrelsen	627,650: —		
Fattigvårdsstyrelsen	962,276: 83		
Kyrkorådet	84,152: 78		
Hamnstyrelsen	1,231,717: 51	6,466,021: 37	
Restantier å stadsutskylder		426,924: 43	
Restantier å progressivskatt		299: 87	
Restantier å pensionsavgifter		6,080: 04	
Västerås Fattigvård	43,387: 83		
Västerås Kyrkokassa	5,702: 22		
Västerås Trädgårdskoloniförening	3,000: —		
Västerås Teater A.-B.	15,000: —		
Västerås Vedgård	32,500: —		
Allmänna Svenska Elektr. A.-B.	172,735: 44		
Hamnen	46,698: 31		
Vatten-, Gas och Elektr.-verk	300,492: 09		
Renhållningsverk	5,753: 52		
Drätselkammarens utestående fordringar	46,361: 05		
Diverse personer	89,422: 95	761,053: 41	
Diverse personer		15: —	
Fordringar m. m enligt särskilda redogörelser:			
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk	320,463: 40		
Fattigvården	60,967: 30		
Barnavårdsnämnden	18,064: 82		
Västerås Vedgård	357: 25	399,852: 77	
Förskotterade medel att gäldas genom uttaxering, lån eller på annat sätt:			
För utförda arbeten å:			
Skultunavägen vid Karlslund	63,867: 04		
Malma grustag	67,315: 35		
Transport	131,182: 39	8,060,246: 89	24,524,956: 18

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport		131,182:39	8,060,246:89	24,524,956:18
Nordanby Gårds uthusbyggnad		51,922:64		
Västerås Teater A.-B.		5,000:—		
Västerås Stads Vedgård		46,567:27		
Kulvert i bäcken vid östra kyrkogården		36,219:18		
Nytt gymnastikhus vid Högre Allmänna läroverket		162,404:71		
Restaurering av gamla huvudbyggnaden vid Karlslund		96,990:39		
Omläggning av Tunbyvägen för idrottsplatsen		2,452:81		
Om- och tillbyggnadsarbeten vid brandstation		32,485:29		
Västerås Idrottsplatskommitté		27,279:77		
Uppförande av omnibusstrafikstation i Munkgatan		20,027:21		
Tillbyggnad av hamnpaviljongen		7,735:62		
Inköp av en stenkross		4,834:63		
Tillbyggnad av folkskolehuset i Hammarby		71,417:76		
Bestyrelsen för Västeråsutställningen: Garantibelopp		10,000:—		
Hörendesjöns regleringsföretag		8,662:56		
Uppförande av ett skjul vid Djuphamnen		7,807:51		
För anordnande av bårhus vid Ålderdomshemmet Karlslund		4,577:13		
Gator och vägar:				
Kostnader för påbörjade, ej slutförda arbeten å gator och vägar:				
Gatuläggningen:				
Stora gatan 9, vid bensinstation	1,684:31			
Bondegatans utläggning	1,023:81			
	2,708:12			
Vägar:				
Sigtunagatan	1,716:16			
Lantvärnsgatan	21,132:38			
Stohagsvägen	18,315:19			
Hemdalsvägen	25,737:36			
Stockholmsvägen	13,553:75			
Lasarettsvägen	3,465:02	83,919:86		86,627:98
Hamnens underhålls- och reparationsfond				135,974:05
Djuphamnsbyggnaden				510,463:99
Transport			1,460,632:92	8,060,246:89	24,524,956:18

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport	1,460,632: 92	8,060,246: 89	24,524,956: 18
Lantegendomar under eget bruk	4,100: —		
Vägunderhållskostnader	217,273: 17		
Konverteringskostnader för 1919 års lån	23,255: 55		
Kostnader för ombyggnad av fastigheter och bryggor m. m.	36,098: 06		
Återstod av kostnad för inköp av lastautomobil	10,547: 58		
Konto pro diverse	13,894: 54		
Brist i stater:			
år 1928 ... 76,153: 46			
år 1929 ... 68,697: 94	144,851: 40	1,910,653: 19	
Fordringar m. m. enligt särskilda berättelser från:			
Vatten-, Gas- och Elektr.-verk	48,531: 06		
Vedgården	1,515: 71		
Lärlings- och yrkesskolan	250: —		
Folkskolan	1,500: —		
Fattigvården	6,654: 28	58,451: 05	10,029,351: 13
Förskotterade medel att gäldas genom lån:			
Diverse utgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut			583,308: 16
Kontant:			
Drätselkammaren		41: 86	
Renhållningsverket		12,839: 20	
Fattigvården		10,814: 11	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk		358: 81	
Vedgården		2,076: 16	26,130: 14
		Kronor	35,163,745: 61

Skulder:

Fonderade skulder:

Utelöpande obligationer:

1892 års 4 % obl. lån	55,000: —	
1896 års 3,6 % obl. lån	115,000: —	
1902 års 4 % obl. lån	1,010,000: —	
1907 års 4,5 % obl. lån	1,320,000: —	
1910 års 4,5 % obl. lån	2,196,000: —	
1916 års 5 % obl. lån	918,000: —	
1929 års 5 % obl. lån	2,744,000: —	
1922 års 5 % obl lån	1,866,000: —	
1924 års 5 % obl. lån	917,000: —	11,141,000: —
Transport		11,141,000: —

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Transport	11,141,000: —
Amorteringslån, upptagna från penförsäkringsfonden:		
1916 års 4 ¾ % lån	211,659: 56	
1917 års 4 ¾ % lån	215,497: 61	
1918 års 4 ¾ % lån	306,826: 33	
1918 års 5 ¼ % lån	310,773: 79	
1920 års 6 % lån	194,407: 18	1,239,164: 47
Amorteringslån, upptagna från statens bostadslånefond:		
1920 års 4 % lån	151,886: 02	
1921 års 4 % lån	71,211: 01	
1925 års 5 % lån	28,060: 45	
1926 års 5 % lån	36,012: 53	
1927 års 5 % lån	51,709: 49	
1928 års 5 % lån	64,813: —	
1929 års 5 % lån	39,825: —	443,517: 50
Amorteringslån, upptagna år 1926 från:		
Svenska Arbetarnas Allmänna Sjuk- och Begravningskassa	190,510: 28	
Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond	190,510: 28	
Städernas Allmänna Brandstodsbolag	304,495: 78	685,516: 34
Amorteringslån, upptagna år 1928 från:		
Arbetsgivarnas ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag	484,878: 70	
Kopparbergs Läns Sparbank	484,878: 70	
Gävle Stads Sparbank	96,975: 74	
Bollnäs Sparbank	24,243: 93	
Svenska Livförsäkringsbolaget	137,705: 55	1,228,682: 62
Tillfällig upplåning:		
Diverse fonder	208,500: —	
Diverse fonder	682,192: 05	
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.	45,000: —	
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	
f:e Stadskamrer B. Carlsons fond	30,023: 69	970,715: 74
Västerås Sportklubb		25,000: —
Transport	995,715: 74	14,737,880: 93

N:o 37.
Dräselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport		995,715: 74	14,737,880: 93
A.-B. Västeråsbanans Intressenter:			
Förlagsräkning	276,567: 49		
Låneräkning	1,843,160: —	2,119,727: 49	
A.-B. Jordbrukarbankens Checkräkning...		393,338: 99	3,508,782: 22
Ogulden köpeskilling:			
Västmanlands Läns Sparbank:			
Inteckningslån för fastigheten n:r 110 i Västerås stads Södra kvarter ...	5,056: 94		
Västerås Stads Sparbank:			
Inteckningslån för fastigheten n:r 86 i Västerås stads Västra kvarter ...	10,000: —		
n:r 8 Sommarro	20,000: —	30,000: —	
Västerås m. fl. städers Hypoteksförening:			
Inteckningslån för fastigheten n:r 39 i Västerås stads Norra kvarter		18,061: 92	
Västmanlands Läns Knektlegomedelskassa:			
Inteckningslån för Malma egendom		26,342: 10	79,460: 96
Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:			
För järnvägsövergång till nya hamnen...		41,495: 76	
Brandskadeersättning för fastigheter vid Hovdestalund		17,294: 61	
Hyror för år 1930, som influtit före den 1/1 1930		12,109: 30	
Högre folkskolan: Statsbidrag för 1930 ...		4,700: —	
Köttbesiktningsbyråns överskott		11,224: 49	
För vägkostnader, reservationsvis	130,000: —		
För vägskyltar	2,431: 11	132,431: 11	
Av anslag till inköp av brandautomobil		2,618: 42	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets besparade medel av 1919 års lån ...		10,055: 95	
D:o lånemedel		47,628: 41	
Reserverade köpeskillingsmedel		415,173: 87	
Progressivskatt		537: 10	
Behållning å anslag till uppförande av ekonomibyggnaden vid Ålderdomshemmet Karlslund		6,654: 28	
Transport		701,923: —	18,326,124: 11

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Transport	701,923: —	18,326,124: 11	
Behållning å anslag till kostnader för avloppsbrunn i Västra förstaden	1,211: 84		
Västerås stads Barnavårdsnämnd	1,261: 41	704,396: 55	
Fonderade medel:			
Västerås stads Donationsjordsfond	5,260: 54		
Lundby Magasinsfond	1,000: —		
Folkskolans fonder	4,879: 52		
Västerås stads Pensionsfond	23,907: 67		
Hamnmaskiners fonderade medel	6,435: 45		
Järnvägsmedelsfonden	612,787: 58		
Västerås stads Vatten-, Gas- och Elektricitetsverks fonderade medel	536,536: 01		
Fonderade medel		1,190,806: 77	
Skulder enligt särskilda redogörelser från:			
Fattigvården	1,272,044: 09		
Folkskolan	722,041: 05		
Lärlings- och yrkesskolan	9,504: 85		
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk	4,001,846: 27		
Västerås stads Vedgård	32,500: —	6,037,936: 26	26,259,263: 69
Kapital Konto:			
Kapitalbehållning den 31/12 1929			8,904,481: 92
		Kronor	35,163,745: 61

Västerås den 31 mars 1930.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

N:o 37.
Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

	Behållning 1/1 1929	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1929
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.	45,742:84	2,285:35	2,323:50	45,704:69
Sundinska beklädnadsfonden	5,000:—	250:—	250:—	5,000:—
Curry Treffenbergs fond	2,000:—	95:22	95:22	2,000:—
Gustav Vahlbecks gåva	3,074:67	146:14	150:—	3,070:81
Västerås Gilles donationsfond	1,000:—	47:61	47:61	1,000:—
Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond	65,462:18	2,940:61	1,733:32	66,669:47
Engvallska donationsfonden	31,921:82	1,494:85	1,402:—	32,014:67
Altinska fonden	4,000:55	190:44	190:—	4,000:99
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet	10,200:—	400:—	400:—	10,200:—
Ol. Norelii testamentsfond	31,561:65	1,338:52	1,328:52	31,571:65
A. Engströms donationsfond	10,000:—	415:22	415:22	10,000:—
Zimmermanska donationsfonden	75,432:56	3,755:23	35:81	79,151:98
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	176,407:01	12,900:75	11,125:55	178,182:21
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen i Västerås	500:—	23:80	23:80	500:—
Bilschierska testamentsfonden	719:71	34:06	—:—	753:77
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000:—	47:61	47:61	1,000:—
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	184,468:72	8,870:37	6,703:75	186,635:34
Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen	11,000:—	516:11	516:11	11,000:—
Bergmanska donationsfonden för Natthärberget	3,000:—	142:83	142:83	3,000:—
Torngrenska fonden	378,199:24	16,707:73	1,450:—	393,456:97
Ålderdomshemmets kapitalmedel	27,457:17	3,105:79	3,955:31	26,607:65
Carolina Hygrells donationsfond	32,873:32	1,461:62	—:—	34,334:94
Mark Modins Minne	500:—	23:80	23:80	500:—
Doktor P. O. Linds fond	10,000:—	500:—	500:—	10,000:—
Katarina Molls fond	2,552:33	120:78	—:—	2,673:11
Mobergska Guldbröllopsfonden	34,321:14	1,763:13	1,615:80	34,468:47
Joh:a Fryklunds donatoinsfond	10,321:03	491:39	491:40	10,321:02
Orströms donationsfond	6,959:89	430:76	300:—	7,090:65
P. G. Berglunds testamentsfond	15,000:—	714:17	714:17	15,000:—
Systrarna Sundvalls pensionsfond	28,383:20	1,442:83	1,183:55	28,642:48
Abraham Hülphers testamentsfond	3,275:84	154:99	—:—	3,430:83
Transport	1,212,334:87	62,811:71	37,164:88	1,237,981:70

N:o 37.

Drätselkammarens räkenskapsberättelse för år 1929.

	Behållning 1/1 1929	Inkomster	Utgifter	Behållning 31/12 1929
Transport	1,212,334: 87	62,811: 71	37,164: 88	1,237,981: 70
Vretmanska donationsfonden	1,109: 76	52: 84	52: 84	1,109: 76
Anna Norbergs stipendiefond	1,600: 70	79: 46	67: 50	1,612: 66
Ekelundska sjukvårdsfonden	20,000: —	952: 22	952: 22	20,000: —
Lotten Ekelunds donationsfond...	50,000: —	2,380: 56	2,380: 56	50,000: —
G. R. Lagerqvists donationsfond	29,450: 54	1,402: 18	1,470: 10	29,382: 62
Västerås Planteringssällskaps donationsfond	2,557: 24	91: 91	—: —	2,649: 15
Major Meurlings fond	4,716: 75	224: 56	224: 56	4,716: 75
G. Sällings donationsfond	3,000: —	142: 83	142: 83	3,000: —
Karin Möllers donationsfond	4,914: 17	233: 95	233: 95	4,914: 17
Emelie Bergströms donationsfond	18,009: 96	1,080: 26	1,080: —	18,010: 22
Stadskamrer Bernh. Carlssons donationsfond	47,614: 69	2,541: 94	2,541: 94	47,614: 69
Theresia Möllers donationsfond...	4,625: —	220: 19	220: 19	4,625: —
Hanna och P. W. Werkelins donationsfond	12,000: —	600: —	600: —	12,000: —
Augusta Berglunds vängåva	25,698: 37	1,111: 63	1,000: —	25,810: —
Kronor	1,437,632: 05	73,926: 24	48,131: 57	1,463,426: 72

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 20 februari 1930.

OSCAR ANDERSSON.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 38.

Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För fullgörande av uppdrag enligt beslut av Stadsfullmäktige den 30 januari innevarande år att jämte Lönenämnden avgiva förslag till av Stadsfullmäktige infordrat yttrande över av ledamöterna i Magistraten hos härvarande länsstyrelse anförda besvär över Stadsfullmäktiges den 16 december 1929 fattade beslut att antaga reglemente för pensionering av stadens befattningshavare i vad samma beslut kunde anses innebära en disposition av Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond på annat sätt, än som vore bestämt i Kungl. Maj:ts brev den 11 januari 1850, får Beredningsutskottet, efter att hava tagit del av vad Lönenämnden i ärendet anfört, hemställa,

att Stadsfullmäktgie ville såsom sitt yttrande under åberopande av Lönenämndens utlåtande avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 17 april 1930.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

N:o 38.
Ang. Beredningsutskottskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt beslut av Stadsfullmäktige den 30 januari innevarande år har Lönenämnden att förelägga Stadsfullmäktige förslag till infordrat yttrande i anledning av besvär, anförda av ledamöterna i härvarande Magistrat, över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga reglemente för pensionering av stadens befattningshavare "i vad samma beslut kunde anses innebära en disposition av Magistratens ämbets och tjänstemäns reservfond på annat sätt, än som vore bestämt i Kungl. Maj:ts brev den 11 januari 1850".

I sina besvär synas klagandena vilja företräda den uppfattningen att denna reservfond, som ursprungligen uppkommit av lönemedel, som besparats vid en förändrad organisation av rådstuvurätten och som sedermera ökats genom årliga avsättningar av *uttaxerade medel* till och med år 1914 till besvären angivet belopp skulle kunna tagas i anspråk för beredande av pension vid sidan av de pensioner, som enligt det nu antagna pensionsreglementet skulle utgå till befattningshavare vid rådhusrätt och magistrat och deras efterlevande. Någon annan tolkning kan knappast givas åt den passus, som i besvären börjar med orden "Vi vilja dock tillkännagiva etc."

Denna uppfattning kan Lönenämnden för sin del icke biträda.

I och med att befattningshavarne vid rådstuvurätt och Magistrat samt deras efterlevande genom Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 i likhet med övriga pensionsberättigade fått sin pensionsfråga ordnad på ett tillfredsställande sätt — någon anmärkning mot skäligheten av de härigenom tillförsäkrade pensionerna har icke i besvären framställts — synes en dylik användning av fondens medel som regel vara utesluten och staden icke minst med hänsyn till, att fonden i sin helhet tillkommit genom anslag av uttaxerade medel och att dess disposition *uteslutande är beroende på beslut av Stadsfullmäktige,* vara i sin fulla rätt att i den ordning, som skett, bland de säkerheter, som skola ansvara för befattningshavares egen pension, även inräkna denna fond.

Till stöd för förut framförda uppfattning, att denna särskilda fond icke kan tagas i anspråk för så att säga ordinära pensionsfall och vid sidan av det nyligen antagna pensionsreglementet kan åberopas Konungens befallningshavandes utslag den 16 april 1915 av Kungl. Maj:t i Regeringsrätten fastställt den 14 december 1915 på de besvär Magistratens ämbets och tjänstemän på sin tid anförde över Stadsfullmäktiges beslut den 18 december 1914 i samband med fastställelse av stadens utgifts- och

N:o 38,

Ang. beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

innkomststat för år 1915, att ur staten utesluta den hittills skedda årliga avsättningen till fonden i fråga.

Lönenämnden håller före, att av detta utslag och de däri åberopade Kungl. breven bland andra Kungl. brev den 18 juli 1912, varigenom med upphävande av Kungl. brev den 21 februari 1868 och den 11 januari 1850 angående avsättning av medel till fonden ny stadga blivit fastställd för rådhusrätt och magistrat med däri intagen bestämmelse om skyldighet för dessa ämbets- och tjänstemän att "underkasta sig ej mindre de nya bestämmelser rörande deras tjänstgöring, som framdeles kunna bliva i vederbörlig ordning beslutade, än även bestämmelserna i det pensionsreglemente, som Stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fastställa", kan ej annat utläsas, än att fondens ändamål, i och med pensionsfrågans slutliga ordnande på ett tillfredsställande sätt, är i annan ordning tillgodosedd med därav följande möjligheter för staden att taga fonden i anspråk såsom säkerhet för befattningshavare samt deras efterlevande tillförsäkrade pensioner enligt av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 fastställt pensionsreglemente.

Lönenämnden hemställer

att Stadsfullmäktige, med åberopande av det här anförda, ville avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 14 mars 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Avskrift.

Konungens befallningshavandes i Västmanlands län utslag på de bevär Herr Borgmästaren John Karlsson, rådmännen Wilhelm Ödman och Victor Åsberg samt Stadsnotarien Helge Cronholm i Västerås anfört däröver, att Stadsfullmäktige därstädes, vid handläggning å sammanträde den 18 december 1914 av Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1915, i enlighet med Drätselkammarens hemställan, men i strid mot Magistratens och Beredningsutskottets mening, ur ut-

N:o 38.
Ang. beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

giftsstaten uteslutit ett, jämlikt Kungl. brevet till Kungl. Maj:ts befallningshavande den 11 januari 1850, allt hitintills upptaget anslag av 360 kronor årligen till reservfond för Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn.

På anförda skäl har i besvären yrkats, att Konungens befallningshavande måtte, med upphävande av överklagade beslutet, förklara, att Stadsfullmäktige fortfarande, till dess annorledes blivit i laga ordning bestämt, skola vara skyldiga att årligen avsätta och bespara ett belopp av 360 kronor till framtida disposition såsom reservfond för pensionering av Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn.

Förklaring över besvären är avgiven av Drätselkammaren, enligt Stadsfullmäktiges uppdrag, å deras vägnar, och hava klagandena mött med påminnelser.

Givet Västerås slott i landskansliet den 16 april 1915.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 4 december 1849 bestämt, av vilka tjänstemän Västerås stads rådhusrätt och magistrat framdeles komme att bestå, samt Kungl. Maj:ts befallningshavande jämte förslag till löneförmåner för samma tjänstemän, tillika hemställt, att, såsom stadens vederbörande avsett, det belopp av 240 riksdaler banco, som, efter den sålunda föreslagna reglering, ännu återstode odisponerat av lönerna för de tvenne rådmanstjänster, som skulle komma att framdeles indragas, tillsammans utgörande 400 riksdaler banco, måtte få avsättas och besparas till framtida disposition, antingen för löneförhöjning, om den för några av löntagarna funnes nödig, eller, i annat fall, till reservfond för Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn, så har Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 11 januari 1850 funnit gott i nåder gilla vad i avseende på regleringen av Västerås stads avlöningsstat sålunda i underdånighet föreslagits.

Vidare och efter det Kungl. Maj:ts befallningshavande i skrivelse den 23 mars 1867, jämte Magistratens i Västerås yttrande och eget underdånigt utlåtande, till Kungl. Maj:t överlämnat Stadsfullmäktiges förslag såväl till förändrad organisation av rådhsurätten och Magistraten i Västerås, som ock till lönereglering för samma myndigheter, samt Kungl. Maj:t den 27 juni 1867 förordnat angående sammansättning av rådhusrätten och magistraten samt meddelat bestämmelse och ikraftträdandet av

N:o 38.

Ang. beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

vad sålunda stadgats, har Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 21 februari 1868, funnit gott fastställa Stadsfullmäktiges nyssnämnda förslag till avlöningsstat för Magistraten i Västerås med förklarande, att den genom nådiga brevet den 11 januari 1850 angående förändring i vissa delar av nämnda stads avlöningssat meddelade föreskrift, att ett belopp av 360 riksdaler riksmynt skulle årligen avsättas och besparas till framtida disposition såsom reservfond för pensionering av Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn, fortfarande komme att lända till efterrättelse.

Slutligen och sedan Stadsfullmäktige i Västerås vid sammanträde den 30 november 1911 under förutsättning att sådan organisation av stadens rådstuvurätt och magistrat, som överensstämde med vissa av Fullmäktige godkända grunder, bleve fastställd, antagit avlöningsstater för de ämbets- och tjänstemän organisationen upptoge, har Kungl. Maj:t i nådigt brev till Kungl. Maj:ts befallningshavande den 18 juli 1912, med upphävande av vad i nådiga breven den 27 juni 1867 och den 21 februari 1868 bestämts i förevarande ämne ävensom andra nådiga beslut, som kunde stå i strid med stadgandena i nyssnämnda 1912 års brev, funnit gott att i huvudsaklig överensstämmelse med de underställda förslagen fastställa stadga för rådstuvurätten och magistraten i Västerås; och finnes under § 10 punkten 4 i denna stadga intagen denna bestämmelse: "De i avlöningsstaten upptagna ämbets- och tjänstemän äro skyldiga underkasta sig ej mindre de nya bestämmelser rörande deras tjänstgöring, som framdeles kunna bliva i vederbörlig ordning beslutade, än även bestämmelserna i det pensionsreglemente, som Stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fastställa".

Klagandena grunda sin talan företrädesvis på det förhållandet, att 1912 års Kungliga brev upphäver endast vad i nådiga brevet den 21 februari 1868 bestämts i förevarande ämne, men däremot icke nådiga brevet den 11 januari 1850, vars innehåll icke kunde anses stå i strid med 1912 års avlöningsstadga, allra minst innan Stadsfullmäktige antagit och fastställelse vunnits å ett pensionsreglemente, som beredde Magistratens ämbets- och tjänstemän samt deras änkor och barn pension till minst samma belopp, som den enligt 1850 års brev bildade fonden med en årlig tillväxt utom räntor av det omstridda beloppet 360 kronor kunde lämnas.

Stadsfullmäktige hava erinrat, att pension vore en avlöningsförmån. I samband med fastställande år 1868 av ny avlöningsstat hade föreskrift därför lämnats om fortsatt avsättning till pensionsfonden. Men när 1912 års nådiga brev upphäver den förut gällande lönestaten, upphävdes ock bestämmelsen om avsättning till pensionsfonden. I avseende å klagandenas

N:o 38.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

förmenande att överklagade beslutet kränkte deras enskilda rätt, erinrådes, att förslag till pensionering av stadens befattningshavare vore utarbetat och förelagt Stadsfullmäktige, samt att ränteavkastningen av den ifrågavarande fonden, nu utgörande 50,000 kronor, torde förslå till bestridande av de pensioner, vilkas utbetalande fonden tilläventyrs kunde få vidkännas före tidpunkten för pensionsförslagets antagande.

Detta med vad mera handlingarna innehålla har Konungens befallningshavande övervägt; och emedan Kungl. Maj:t enligt nådiga brevet den 18 juli 1912 uttryckligen förklarat, att Kungl. Maj:t, i sammanhang med fastställande av ny stadga för rådstuvurätten och magistraten i Västerås med i stadgan intagen avlöningsstat, upphävt vad i nådiga brev till Kungl. Maj:ts befallningshavande den 27 juni 1867 och den 21 februari 1868 bestämts i förevarande ämne,

samt härmed måste anses överensstämma, att den i nådiga brevet den 11 januari 1850 meddelade och i nyssberörda nådiga brev av den 21 februari 1868 förnyade föreskrift om skyldighet för staden att årligen göra avsättning till reservfond för Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn jämväl upphört att gälla,

finner Konungens befallningshavande de av klagandena anförda besvär ej kunna bifallas.

Den med detta utslag missnöjde äger att däröver hos Kungl. Maj:t i dess Civildepartement anföra underdåniga besvär sist innan klockan tolv å trettionde dagen efter av utslaget erhållen del, den dagen, då sådant sker, oräknad.

Ort och tid som ovan.

HERMAN UDDÉN. WILHELM LANGE.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 16 april 1930.

På tjänstens vägnar:

C. G. IHRFORS.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län.

I det av Stadsfullmäktige i Västerås den 16 december 1929 antagna pensionsreglementet har i paragraf 22 bland annat bestämts att för befattningshavarnas egen pension skall stadskassan coh för ändamålet tillgängliga fonder svara.

N:o 38.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Enligt här bilagda transsummerade avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 11 januari 1850 har föreskrivits att ett visst belopp av staden skulle avsättas och besparas till framtida disposition antingen för löneförhöjning eller i annat fall till reservfond för Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn. Under årens lopp har denna reservfond stigit och uppgår för närvarande till 66,669 kronor 47 öre. Fonden står under Drätselkammarens förvaltning och finnes bokförd i stadens räkenskaper under rubriken Magistratens ämbets- och tjänstemäns fond.

Då ovan omförmälta bestämmelse i det av Stadsfullmäktige antagna pensionsreglementet synes innebära en möjlighet för staden att för samtliga befattningshavares behov begagna även här ifrågakomna fond och uttrycklig bestämmelse om motsatt förhållande saknas i pensionsreglementet, få undertecknade, ledamöter av magistraten i Västerås, härmed vördsamt anföra besvär över Stadsfullmäktiges beslut att disponera nämnda fond på annat sätt än det åberopade Kungl. brevet bestämmer.

Visserligen hava Magistratens ämbets- och tjänstemän jämte änkor och barn under aderton år enligt pensionsreglementet tillförsäkrats viss pension i likhet med stadens övriga befattningshavare. Sådana omständigheter kunna dock inträffa att fonden i fråga behöver tagas i bruk i enlighet med det för fonden avsedda ändamålet. En av magistratens ledamöter kan måhända på grund av sjukdom tvingas avgå från sin tjänst mot erhållande av en avkortad pension av så ringa belopp att den icke alls svarar mot ett oundgängligt behov. En änka efter en magistratsledamot kan lida av svår sjukdom och hava barn över aderton år, vilka icke hunnit bliva självförsörjande, utan måste lita till moderns pension. Ett sjukligt barn över aderton år kan vid föräldrarnas död stå utan allt ekonomiskt stöd.

Vid sådana tillfällen som här angivits medgiva pensionsreglementets bestämmelser ingen hjälp, då däremot ändamålet med fonden givetvis vid sådana fall kan förverkligas. I detta sammanhang förtjänar framhållas att av fondmedlen pension för närvarande utgår till en borgmästaredotter.

Vi vilja dock tillkännagiva, att därest vi och våra änkor och barn i pensionsreglementet tillförsäkrats större pensionsbelopp med anlitande av fondens medel än de som bestämts för i lönehänseende likställda befattningshavare eller om de oss åvilande pensionsavgifterna för familjepensionen bestämts skola utgå av fondens medel, hade vi måhända låtit oss åtnöja med Stadsfullmäktiges beslut.

Såsom pensionsreglementet till sin form nu är antaget måste den nu klandrade bestämmelsen anses vila på orättvis grund, då vi i likhet med

N:o 38.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

stadens övriga medborgare måste bidraga till befattningshavarnas pensionering, utan att komma i åtnjutande av den förmån, som en för oss särskilt bildad fond medgiver.

Med stöd av vad vi ovan anfört och då vi anse att mot det åberopade Kungl. brevets bestämmelser ifrågakomna fond icke av staden kan användas till annat ändamål än det avsedda, hemställa vi,

att Konungens befallningshavande ville ogilla Stadsfullmäktiges beslut i den mån beslutet innefattar bestämmelse om att reservfonden för Magistratens ämbets- och tjänstemän och deras änkor och barn skall svara för stadens samtliga befattningshavares pensionering.

Stadsfullmäktiges protokoll i ärendet bifogas.

Västerås rådhus den 11 januari 1930.

VICTOR ÅSBERG.

J. W. ÖDMAN. GUNNAR HEDENSTRÖM. OLOF BERGLIND.

H. Cronholm.

Transsumerad avskrift.

OSCAR, med Guds Nåde, Sveriges, Norriges, Göthes och Wendes Konung.

Vår ynnest och Nådiga benägenhet med Gud Allsmäktig, Troman, Landshövding, Ståthållare, f. d. Statsråd, Riddare av Vår Svärdsorden.

Uti Edert, under den 14 september sistlidet år på vår Nådiga befallning avgivna underdåniga yttrande i avseende å behovet och verkställigheten av en i följd av Kämners-Rättens upphörande förändrad organisation av Rådstuvu-Rätten i staden Västerås, haven I — — — — — — — — därjämte i underdånighet hemställt att, såsom vederbörande avsett, det belopp av 240 Rdr. som, efter den sålunda föreslagna regleringen, ännu återstode odisponerat av lönerne för de tvenne Rådmanstjänster, som skulle komma att framdeles indragas, tillsammans utgörande 400 Rdr, måtte få avsättas och besparas till framtida disposition, antingen för löneförhöjning, om den för några av löntagarne finnes nödig, eller i annat fall

till reservfond för Magistratens ämbets- och tjänstemän eller deras änkor och barn, ävensom att övergången till den här ovan uptagne nya staten borde ske så snart omständigheterna och nuvarande tjänstemäns lagliga rätt det medgiva

Vad i avseende på regleringen av Västerås stads avlöningsstat sålunda i underdånighet föreslagits have vi funnit gott i nåder gilla; vilket vi Eder till svar samt vederbörandes förständigande och underdåniga efterrättelse i nåder tillkännagive; Befallande wi Eder Gud Allsmäktig Nådeligen.

Stockholms slott den 11 januari 1850.

OSCAR.

I. F. Fåhræus.

Rätt avskrivet betygar; Västerås rådhus den 11 januari 1930.

Ex officio:
H. Cronholm.

N:o 38.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av Magistratens ledamöter rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

N:o 39.

Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskåren rörande lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 30 januari innevarande år i anledning av infordrat yttrande över besvär, anförda av personalen vid härvarande poliskår över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 om antagande av ny löne- och pensionsstat för stadens befattningshavare, överlämnat handlingarne i ärendet till Lönenämnden och Beredningsutskottet för avgivande av förslag till sådant yttrande samt Beredningsut-

N:o 39.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskåren rörande lönestat och pensionsreglemente för stadens befatnigshavare.

skottet nu satts i tillfälle taga del av vad Lönenämnden i ärendet anfört, får Beredningsutskottet föreslå,

att Stadsfullmäktige under åberopande därav ville avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 17 april 1930.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 30 januari innevarande år till Lönenämnden för avgivande av förslag till yttrande överlämnat av polispersonalen i staden hos Konungens befallningshavande anförda besvär med yrkande att fastställelse måtte vägras å Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 om antagande av ny löne- och pensionsstat för stadens befattningshavare. I anledning härav får Lönenämnden nu anföra följande.

Besvären avse ändringar i Stadsfullmäktiges beslut så till vida, att samtliga befattningar vid polisverket måtte i lönehänseende uppflyttas två lönegrupper, att pension skulle utgå med högre procent å pensionsunderlaget, att i detta senare skulle inräknas beklädnadsersättning, att extra befattning vid polisverket efter fyllda 20 år skulle räknas som tjänsteår, samt att skyldighet att erlägga avgift för familjepension skulle inträda först från den tid, pensionsreglementet bleve av Kungl. Maj:t fastställt.

Som pension automatiskt ansluter sig till löneförmånerna — Lönenämnden förutsätter, att någon berättigad anmärkning icke kan framställas emot valet av 65 % som beräkning av pension i all synnerhet som avgift av befattningshavaren erlägges allenast för familjepension — har Lönenämnden ansett sig kunna begränsa utlåtandet över besvären, för så vitt dessa i sak kunna bliva föremål för prövning, till spörsmålet, huruvida polispersonalen härstädes kan anses vara avlönad i överensstämmelse med polisförfattningarne.

Vore det så, att polispersonalen härstädes enligt nu gällande lönestat åtnjöte avlöning som väsentligen understege avlöningen i liknande befattningar i andra med Västerås jämförliga städer och att den jämförelse

N:o 39.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskåren rörande lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

mellan lönerna enligt 1921 och 1929 års lönestater, som av polispersonalen åberopats, utvisade det riktiga löneläget, förelåge måhända skäl för ett välvilligt bedömande av polispersonalens aktion för bättre löner. Av bifogade sammanställning av uppgifter från andra städer hänförliga till år 1928 framgår, att 1929 års lönestat avvägt lönerna till polispersonalen härstädes i enlighet med vad som kan anses vara normallön. Härmed är ock talet om att polispersonalen icke skulle vara skäligen avlönad vederlagt.

I fråga om parallellen emellan 1921 och 1929 års lönestater är den missvisande. Mot 1929 års lönestat skall nämligen ställas 1921 års utan den lönefyllnad, som polispersonalen — tidigare än alla andra befattningshavare — från den 1 juli 1927 kommit i åtnjutande av på grund av länsstyrelsens utslag den 1 oktober samma år och som uppgått till 200 kronor årligen för en var av befattningshavarne. Jämförelsen, rättad i enlighet härmed och än ytterligare kompletterad med tillägget, att enligt den nya lönestaten innehavare av befattning som kriminalöverkonstapel och överkonstapel tillagts förmån av fri uniform värdesatt till 225 kronor årligen och innehavare av befattnnig som kriminalkonstapel fått den årliga slitningsersättningen höjd från 112 kronor 50 öre till 225 kronor, vilken förmån polispersonalen helt lämnat å sido vid jämförelsen, utfaller så, att samtliga befattningshavare tillhörande polisverket även efter avdrag av pensionsavgift realiter fått lönen höjd och detta i full paritet med vad som kommit andra stadens befattningshavare i liknande löneställning till del. Detta blir ännu tydligare om jämförelsen baseras icke på ett indextal av 170, som legat till grund för polispersonalens uträkning, utan på det indextal, som nu är rådande eller 167.

Det kan i övrigt ifrågasättas om icke det spörsmål, som här skärskådats redan är avgjort genom länsstyrelsens förenämnda utslag och motiveringen för detta sammanställt med det förhållandet, att nya lönestaten icke blott bibehåller förut omförmälda lönefyllnad, utan även därutöver såsom förut påvisats ger polispersonalen en ökad reallön.

Lönenämnden hemställer,

att Stadsfullmäktige ville under åberopande av vad Lönenämnden här anfört avstyrka bifall till besvären.

Västerås den 17 mars 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 39.

Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskåren rörande lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Konungens befallningshavande i Västmanlands län.

Med anledning av Stadsfullmäktiges i Västerås beslut den 16 december 1929, — justerat och offentligen uppläst den 24 december 1929 — varvid bl. a. ny lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare samt deras änkor och barn antagits, få vi härmed, under anhållan att Konungens befallningshavande ville i nedan angivna avseende vägra fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut, vördsamt över samma beslut anföra besvär.

Genom gällande polislagstiftning hava kvalifikationerna för erhållande av polistjänst högst avsevärt stegrats, liksom ock vissa med relativt stora ekonomiska uppoffringar förenade utbildningskurser blivit obligatoriska för erhållande av befordran.

Det är notoriskt att med hänsyn till den fortgående utvecklingen av dels motorismen, dels brottsligheten, kraven på polismännens aktivitet och prestationsförmåga ökats i högst avsevärd grad. Ytterligare kommer härtill, att polistjänsten i jämförelse med andra tjänster intager en särställning dels med hänsyn till därmed förenad nattjänst, dels därtill, att en polisman i olikhet mot andra befattningshavare i realiteten *aldrig* är helt tjänstefri utan pliktig, att när helst hänsynen till allmän ordning och säkerhet det påfordrar, ingripa och utöva sin tjänst utan motsvarande kompensation.

Under dessa förhållanden, som på ansvarigt håll man ock beaktar, synes det oss befogat, att samtliga befattningshavare vid polisverket fr. o. m. kriminalöverskonstapel t. o. m. extra poliskonstapel uppflyttas 2 lönegrupper, ett yrkande som synes oss ytterligare motiverat av de uppflyttningar i högre lönegrupper, som vidtagits i fråga om andra befattningshavare i stadens tjänst.

Polisnämnden har i sitt yttrande medgivit det berättigade i vår förut gjorda framställning om uppflyttning i högre grupp, men avstyrkt densamma under hänvisning till att stadens ekonomi icke skulle tillåta detta, en argumentering, som vi icke anse bärande, dels därför att påståendet icke är styrkt, dels därför, att någon hänsyn därtill icke tagits, då det gällt de övriga befattningshavare, vars löner nu reglerats uppåt.

I fråga om pensionens storlek ha Stadsfullmäktige beslutat, att denna skall utgå med 65 % å beräknat pensionsunderlag. Ehuruväl icke i författningarne angivits något om den utgående pensionens storlek, synes det oss dock vara i så hög grad motiverat, att denna fastställelse i enlighet med de grunder, som angives i § 81, Reglemente för statens pensions-

N:o 39.
Ang Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskåren rörande lönestat och pensionsreglemonteför stadens befattningshavare.

anstalt, och detta ej minst med hänsyn till de låga löner, som utgå till polismän i jämförelse med löner till polismän på andra med Västerås jämförliga orter.

Kravet på en högre pensionsprocent torde ock motiveras därav, att en poliskonstapel är pensionsmässig redan vid 55 års ålder. Det kan väl synas som om denna tidiga pensionsålder vore en förmån, då den skulle möjliggöra för den pensionerade att skaffa sig kompensation genom extra arbete. Så är emellertid ytterst sällan fallet, ty dels är såsom framhållits, polistjänsten av så krävande natur, att en polisman vid de åren är fysiskt och psykiskt utarbetad, dels är polisutbildningen av en så speciell natur, att det möter stora svårigheter att i en stad som Västerås finna extra arbete och möjligen genom osympatiskt utbjudande av sina tjänster till underbetalning konkurrera ut någon annan.

Pension till oförsörjda barn skall enligt det föreliggande förslaget utgå, intill det dessa uppnått 18 års ålder. Hur ofta inträffar det månne icke, att en polisman vid 55 års ålder har ett eller flera barn att draga försorg om, varigenom sålunda pensionsåldern medför en högst avsevärd minskning i inkomsten, men samma utgifter för familjens uppehälle.

Även denna synpunkt bör tala för höjning av såväl lön samt pensionsprocent.

Tillika hemställa vi, att på de grunder vi förut angivit vid beräkning av pensionsunderlaget, dit måtte föras jämväl utgående beklädnadsersättning, som räknas såsom beskattningsbar inkomst.

I fråga om beräkningen av tjänsteår hemställa vi, att befattningshavare vid polisverket måtte få tillgodoräkna sig även den tid, han efter fyllda 20 år, i följd innehaft extra befattning vid polisväsendet.

Jämlikt det antagna lönereglementet äro befattningshavarna pliktiga, att för familjepensioneringen utgiva avgifter för åren 1929 och 1930. Vi anse det emellertid rimligt, att sådana utgifter icke må utgå innan pensionsreglementet i sin helhet blivit fastställt av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad vi här ovan anfört liksom ock den skrivelse, vi ingivit till Drätselkammaren med yttrande över förslaget till lönereglemente samt bifogad uppställning över de löner, som utgå till befattnnigshavare vid polisverken å härvarande och andra orter, hemställa vi vördsamt,

att Konungens befallningshavande i anförda delar ville vägra fastställelse av lönereglementet och ålägga Stadsfullmäktige att vidtaga ändringar i enlighet med vår framställning.

N:o 39.
Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskåren rörande lönestat och pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Vi hemställa vördsamt om rätt att få inkomma med påminnelser.

Västerås den 13 januari 1930.

Enligt fullmakt:

L. GUSTAFSSON. JOSEF MARTHON. GUSTAF PERSSON.
Kommitterade.

N:o 40.

Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskommissarien rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 30 januari innevarande år att giva Lönenämnden och Beredningsutskottet i uppdrag att avgiva förslag till av Stadsfullmäktige infordrat yttrande över besvär, anförda hos Konungens befallningshavande i länet av Poliskommissarien C. A. Linder över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga reglemente för stadens befattningshavare under yrkande om beslutets upphävande, för så vitt bestämmelserna i reglementet stode i strid med Kungl. förordningen den 6 juli 1925 med vissa bestämmelser angående befattningshavares vid polisväsendet rätt till lön och pension m. m., får Beredningsutskottet efter att hava tagit del av Lönenämndens i ärendet avgivna utlåtande föreslå,

att Stadsfullmäktige under åberopande av detta utlåtande ville hemställa, att besvären icke måtte föranleda någon åtgärd.

Västerås den 17 april 1930.

För Beredningsutskottet:
E. A. WESTHOLM.

Ragnar Tenow.

N:o 40

Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskommissarien rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 januari innevarande år har Stadsfullmäktige till Lönenämnden för yttrande överlämnat av poliskommissarien C. A. Linder hos Konungens befallningshavande i länet anförda besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga reglemente för stadens befattningshavare under yrkande om beslutets upphävande "i vad detsamma stode i strid med Kungl. förordningen den 6 juni 1925 med vissa bestämmelser angående befattningshavares vid polisväsendet rätt till lön och pension m. m." och särskilt, för så vitt det antagna reglementet fråntoge dylik befattningshavare enligt förenämnda Kungl. förordning tillförsäkrad rätt att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst.

I anledning av denna remiss får Lönenämnden, som på grund av besvärsskriftens avsaknad på mera preciserade uppgifter, i vilka avseenden utom det särskilt anmärkta, pensionsreglementet skulle stå i strid med polisförfattningarne, begränsat yttrandet att allenast avse besvären i deras mera preciserade form för sin del föreslå, att Stadsfullmäktige, under åberopande och bifogande av sitt beslut den 27 februari innevarande år angående sådan ändring av § 4 i pensionsreglementet, att dess bestämmelser och polisförfattningarnes i avseende å rätten att kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder blivit bragta i full överensstämmelse med varandra, ville hemställa,

att Konungens befallningshavande måtte finna besvären icke böra föranleda någon dess åtgärd.

Västerås den 17 mars 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Konungens befallningshavande i Västmanlands län.

Över Stadsfullmäktiges i Västerås beslut den 16 december 1929 angående ny lönestat för och pensionering av stadens befattningshavare, som jämväl innefattar bestämmelser angående befattningshavare vid polisväsendet däribland poliskommissarien, vilken befattning innehaves av undertecknad, får jag, då beslutet kränker min enskilda rätt, härmed vörd-

N:o 40. *Ang. Beredningsutskottets och lönenämndens yttranden i anledning av besvär av poliskommissarien rörande pensionsreglemente för stadens befattningshavare.*

samt anföra besvär under yrkande om upphävande av beslutet i vad detsamma står i strid med kungl. förordningen den 6 juni 1925 med vissa bestämmelser angående befattningshavares vid polisväsendet rätt till lön och pension m. m., och vill jag därvid särskilt framhålla bestämmelsen i 3 § 2 mom., enligt vilken befattningshavare, som uppnått föreskriven pensionsålder, skall kunna meddelas tillstånd att kvarstå i befattningen under viss tid. Någon motsvarande bestämmelse finnes ej intagen i den fastställda lönestaten eller pensionsreglementet, och synes därigenom bestämmelsen i nyssnämnda paragraf hava blivit åsidosatt, varigenom jag kan komma att tillskyndas skada.

Jag hemställer därför vördsamt om rättelses vidtagande samt anhåller att, så snart begärt protokoll erhållits, få inkomma därmed ävensom med bevis om dagen för beslutets offentliggörande.

Västerås den 13 januari 1930.

C. A. LINDER.

N:o 41.

Drätselkammarens yttrande ang. anordnande av friluftsbad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I motion, som överlämnats till Drätselkammaren för att med dess yttrande tillställas Stadsfullmäktige, hava Fru Agnes Söderquist samt Herrar Karl Hellström och J. O. Wass hemställt, att Drätselkammaren måtte givas i uppdrag att i samförstånd med vederbörande markägare anordna två friluftsbad, ett söder om den s. k. Notudden och ett inom den s. k. Carlbergs hage.

Med återställande av remisshandlingarne får Drätselkammaren nu i ärendet anföra följande.

En närmare undersökning av förhållandena i den inre Västeråsfjärden ger vid handen, att en lösning av badfrågan för stadens befolkning i enlighet med riktlinjerna i motionen är förenad med avsevärda svårigheter, beroende på den förorening av vattnet, som orsakas av bottenbeskaffenheten — denna utgöres av lerbotten med benägenhet att uppslamma vid starkare blåst — och de föroreningar bestående av kloakvatten, som Svartån och Lillån jämte andra stora kloakutlopp utföra i Mälaren — vatt-

N:o 41.
Ang. anordnande av friluftsbad.

net från Svartån avledes genom en strömfåra i mynningen åt väster, vattnet från Lillån förorenar den östra delen av fjärden. En annan omständighet, som givetvis icke förbättrar situationen är tillkomsten av djuphamnen vid Carlsberg och de föroreningar av vattnet, som verksamheten där medför med sin motsvarighet i östra delen av fjärden, Statens kraftverks hamnanläggning. Än ytterligare såsom försvårande möjligheten av att på närmare håll anordna en tilltalande badplats är strändernas vassbundna beskaffenhet och den benägenhet de hava att vid sydliga vindar uppsamla och därefter kvarhålla orenligheten i vattnet, varom särskilt vid lågt vattenstånd stanken från vassbestånden bär tydligt vittnesbörd.

För den opinion, som nu motionsvis och i pressen arbetar för tillkomsten av s. k. strandbad, är det måhända obekant att under den utredning, som föregick tillkomsten av det nya kallbadhuset ingående dryftades de olika möjligheterna för tillgodoseendet av befolkningens badbehov och att med hänsyn till ovannämnda förhållanden den enda lösningen av frågan, som ur hygienisk synpunkt befanns vara acceptabel, var byggandet av ett kallbadhus innanför en utbyggd pir i Svartåmynningen, som bestämdare avledde Svartåns vatten väster ut och utvidgning av badmöjligheterna på Östra holmen. Denna lösning har alltfort alla kriterier på att vara den riktiga. Staden har dock nedlagt stora kostnader på Östra holmens iordningställande även såsom badplats och gjort allt för att underlätta trafiken dit, senast genom införande av s. k. rabattbiljetter. Såsom situationen är, kan annat enligt Drätselkammarens förmenande för närvarande icke göras. Det kan i detta sammanhang ifrågasättas, huruvida — bortsett från det ohygieniska vattnet — ett anordnande av öppna badplatser i inre delarna av fjärden och i närheten av staden med hänsyn till den unga badpublik, som där kommer att husera, skulle visa sig vara så särskilt lockande för den vuxna befolkningen.

Som Drätselkammaren anser ett kommunalt ingripande för anordnande av öppna badplatser för allmänheten i stadens omedelbara närhet böra göras beroende av att anordningen uppfyller rimliga hygieniska anspråk och de naturliga betingelserna härför icke äro för handen, har Drätselkammaren intet annat val än att föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att motionen icke skall föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 15 maj 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 41.
Ang. anordnande av friluftsbad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med den rikliga tillgång till vatten, såväl inom staden som långa sträckor i dess omgivningar, är bristen på möjligheter till friluftsbad ganska märklig. Under somrar med normal värme blir denna brist rätt så kännbar, isynnerhet för de stora grupper industriarbetare som väl äro i behov av ett uppfriskande bad omedelbart efter arbetstidens slut.

Platser lämpliga till friluftsbad finnas dock såväl öster som väster om staden. Dessa områden ägas visserligen ej av staden, men vi ha gjort oss förvissade om att ett samarbete med strandägarna är möjligt.

Öster om staden finnes möjligheter till badplats söder om den s. k. "Notudden". Viken mellan "Flygets" badbrygga och "Notudden" skulle kunna iordningställas för en ganska blygsam kostnad, och torde nog för den närmaste tiden fylla behovet. Ett område av större mått är platsen söder om bryggan. Där kräves dock avsevärt mera arbete och kostnader, såväl för bottnen som för själva stranden.

Vid området västerut, den s. k. "Karlbergs hage" är en upprensning av bottnen nödvändig, och en remsa av stranden måste röjas och snyggas upp.

De på Östra holmen iordningställda badplatserna fylla behovet endast för det fåtal, som på förmiddagen eller tidigt på eftermiddagen kunna förpassa sig dit, någon daglig badplats för det stora flertalet kunna de aldrig bli. Med något billigare biljettpriser på färjan skulle dock frekvensen kunna utökas betydligt.

Med stöd av vad sålunda framförts tillåta vi oss föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt Drätselkammaren att i samarbete med flygverkstadens chef ordna ett friluftsbad söder om "Notudden", ävenså att i samarbete med A. S. E. A. iordningställa en badplats i "Karlsbergs hage".

Västerås i april 1930.

AGNES SÖDERQUIST. CARL HELLSTRÖM.

J. O. WASS.

N:o 42.

Drätselkammarens yttrande ang. tilläggsanslag till skollovskoloniverksamheten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 24 nästlidne april hava Stadsfullmäktige för yttrande til Drätselkammaren överlämnat ett motionsvis av herrar Pers och Granér framfört förslag angående anvisande av ett anslag å 3,000 kronor för understödjande av skollovskoloniernas verksamhet under innevarande år utöver vad som i budgeten anvisats för samma ändamål, och får Drätselkammaren såsom sitt yttrande i ärendet med hänsyn till verksamhetens samhälleliga betydelse och att den därför icke bör inskränkas, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bifalla motionen med beslut tillika, att anslaget skall utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 15 maj 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås skollovskoloniförening har under de senaste åren berett sommarvistelse vid sina kolonihem för 220 barn, eller så många som kunnat mottagas. Medel till bestridande av utgifterna för denna omfattande hjälpverksamhet har erhållits dels genom anslag av Stadsfullmäktige (8,000 kr. pr år) dels genom inkomster av "Barnens dag", och dels genom övriga gåvor.

Koloniföreningens styrelse hade hoppats, att den genom en "barnensdagsfest" innevarande år skulle ha fått ett välbehövligt bidrag till sin nu i det närmaste tömda kassa. Av särskilda skäl synes emellertid denna förhoppning ej kunna förverkligas. Med anledning härav ha skollovskolonierna kommit i det prekära läget att se sig nödsakade väsentligt in-

N:o 42. *Ang. tilläggsanslag till skollovskoloniverksamheten.*

skränka verksamheten, därest ej medel på annat sätt stode att uppbringa. Den summa, som fattas, för att samma antal barn under lika lång tid (5—8 veckor), som förut skola kunna mottagas, utgör 3,000: — kr. Då en så pass långvarig sommarvistelse på landet under de ur hälsosynpunkt gynnsamma förhållanden, som skollovskolonierna erbjuda, innebär en för klena barn välsignelsebringande rekreation, bjuder det mycket emot att nödgas minska verksamhetens omfattning, detta så mycket mer som erfarenheten givit vid handen, att ej förut alla barn, som därav varit i behov, kunnat mottagas.

Under hänvisning till vad härovan anförts få undertecknade hemställa,

att Stadsfullmäktige behagade anvisa ytterligare 3,000: — kr. till bestridande av utgifterna för skollovskoloniernas verksamhet under innevarande år.

Västerås den 14 april 1930.

EM. GRANÉR. AND. PERS.

N:o 43.

Beredningsutskottets och Nykterhetsnämndens yttranden ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet, som enligt beslut av Stadsfullmäktige den 24 april innevarande år har att jämte Nykterhetsnämnden avgiva utlåtande över en av delägarne i härvarande systembolag hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om forasatt oktroj för systembolaget under åren 1931—1933, får härmed efter att hava tagit del av Nykterhetsnämndens i ärendet avgivna yttrande för egen del hemställa, att Stadsfullmäktige däri ville fatta beslut i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit och alltså även godkänna de av Nykterhetsnämnden ifrågasatta detaljbestämmelserna beträffande utminuteringen och utskänkningen.

Tillika får Beredningsutskottet anmäla, att Herrar Leontein, Sund och Östlund förklarat sig hysa avvikande mening emot detta Beredningsutskottets beslut, i det de beträffande antalet utskänkningsställen ansett sy-

N:o 43.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

stembolagets utskänkningsrätt även för nästa oktrojperiod böra avse sju utskänkningsställen; och hava de till stöd för denna sin mening åberopat, att tillkomsten av ett åttonde utskänkningsställe eller det under 2:o) d. i Nykterhetsnämndens yttrande angivna skulle medföra ökad spritkonsumtion.

Västerås den 21 maj 1930.

För Beredningsutskottet:
CARL HEDBERG.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Systembolaget i Västerås den 17 mars 1930, med bifogande av behörighetsintyg för delägarne i bolaget, bolagets stadgar och redogörelse för hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet, hos Konungens befallningshavande i länet anhållit om rättighet att inom Västerås stad utöva detaljhandel med de i § 1 av Kungl. förordningen den 14 juli 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1931—1933, har Konungens befallningshavande genom Magistraten remitterat framställningen till Stadsfullmäktige i Västerås för yttrande.

För vinnande av tid har Nykterhetsnämnden satts i tillfälle, att utan föregående remiss från Stadsfullmäktige avgiva förberedande utlåtande i ärendet. I anledning därav får Nykterhetsnämnden anföra.

De nuvarande oktrojbestämmelserna äro fastställda för åren 1928—1930 av Konungens befallningshavande i länet den 12 november 1927. Stadsfullmäktiges beslut i frågan återfinnes under § 144 i Stadsfullmäktiges protokoll för den 29 september 1927. Vad först angår oktrojtiden så får Nykterhetsnämnden, då under de olika oktrojtiderna 1925—1927, 1928—1930 inga olägenheter visat sig av den treåriga oktrojtiden utan i motsats därtill fördelar, då bolaget genom den längre oktrojtiden blivit satt i tillfälle att mer konsekvent ordna sin handel efter oktrojbestämmelserna och Kungl. Kontrollsytrelsens föreskrifter, tillstyrka den begärda oktrojtiden.

I bolagets redogörelse angives hur bolaget önskar ordna detaljhandeln med rusdrycker, nämligen genom två utminuteringsrättigheter och genom åtta utskänkningsställen. Bolaget begär sålunda, att antalet utminuteringsställen skall ökas från ett till två och att antalet utskänknings-

N:o 43.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

ställen skall ökas från sju till åtta. Vid den senaste oktrojframställningen förelåg samma önskan från bolagets sida beträffande antalet utminuteringsställen och tillstyrktes densamma av Nykterhetsnämnden, men blev av Stadsfullmäktige avstyrkt. Med hänsyn till att redan nu och under den treåriga oktrojtiden allt större svårigheter kunna uppstå för bolaget att i de nuvarande utminuteringslokalerna kunna på tillfredsställande sätt betjäna den inköpande allmänheten, anser Nykterhetsnämnden att tillfälle må beredas Systembolaget, att, därest så skulle påfordras, anordna ytterligare ett utminuteringsställe. En sådan utväg, som för bolaget givetvis innebär ökade kostnader, torde med hänsyn härtill av bolaget icke tillgripas, förrän absolut trängande skäl föreligga, och torde det förtjäna påpekas, att en ökning av antalet utminuteringsställen icke i och för sig innebär en ökad spritkonsumtion.

Systembolaget har under nuvarande oktrojtid rätt att överflytta ett av utskänkningsställena i stadshotellfastigheten till Vasarestaurangen och förnyar i sin redogörelse framställningen härom, som av Nykterhetsnämnden tillstyrkes. Orsakerna härtill äro, som bekant, att de s. k. 2 kl. utskänkningslokalerna i stadshotellfastigheten äro för små och olämpliga för en alltmer tilltagande publikfrekvens. Emellertid har för Nykterhetsnämnden meddelats, att förhållanden möjligen kunna komma att inträffa, som skulle verka i den riktningen, att 2 kl. utskänkningsstället i stadshotellet skulle komma att förläggas till annan plats inom staden än Vasarestaurangen. Med hänsyn till att någon ny utskänkningsrättighet icke kan medgivas under oktrojperioden, har Systembolaget sålunda, såväl i anledning av det nyss anförda som ock tillföljd därav, att nya förhållanden inom oktrojtiden kunna tänkas uppkomma, som betinga upprättandet av ännu en restaurang eller värdshus, hemställt om ytterligare ett utskänkningsställe. Nämnden tillstyrker, under villkor att denna nya utskänkningsrättighet utövas av bolaget självt och ej överlåtes, bifall härtill. Bolaget framhåller i sin redogörelse, att den ifrågasatta nya utskänkningsrättigheten icke är ämnad att tagas i anspråk innan omständigheterna sådant påfordra. Detta bolagets uttalande torde utgöra garanti för ett noggrant övervägande från bolagets sida, innan den nytillkomna rättigheten tages i anspråk.

Bolaget begär, att den i Rusdrycksförordningen fastställda maximikvantiteten för uttag av spritdrycker per motbok och månad, eller 4 liter, måtte få gälla även för bolagets verksamhetsområde.

Nykterhetsnämnden anser emellertid, att de nuvarande ransoneringsbestämmelser, vilka under den förflutna oktrojtiden visat sig fördelaktiga, böra bliva gällande även under den nya oktrojtiden och att sålunda den

N:o 43.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

kvantitet spritdrycker, som av Systembolaget må utminuteras, inskränkes till i regel högst 2 l. pr motbok i månaden, dock med rätt för bolaget att medgiva högre utminutering intill i gällande rusdrycksförordning tillåtna maximikvantitet till motboksinnehavare, som på grund av särskilda omständigheter prövas ha behov därav, därvid givetvis utminuteringen i varje fall skall ske i enlighet med av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdade bestämmelser.

Vid behandlingen av bolagets oktrojansökan för den nuvarande oktrojperioden meddelas från Systembolaget, att verkställd undersökning givit vid handen, att endast omkring 12,5 % av hela motboksstocken kunde påräkna att erhålla maximikvantitet. Vissa betänkligheter uttalades då inom Nykterhetsnämnden, att Systembolaget icke skulle lyckas hålla detta procenttal nere vid det dåvarande, utan att detsamma skulle stiga. Glädjande nog hava dessa betänkligheter visat sig vara grundlösa, då Systembolagets styrelseberättelse för år 1929 utvisar, att av hela antalet motböcker vid årets slut, 13,514, å endast 1,155 funnes hel inköpsrätt, motsvarande 8,5 % av hela motboksstocken. I övrigt förordar Nämnden bibehållande av hittillsvarande detaljbestämmelser för utminuteringen och utskänkningen.

Nykterhetsnämnden får därför föreslå, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta,

att Systembolaget i staden medgives rätt att under åren 1931—1933 utöva detaljhandel inom Västerås stads kommun med de i 1 § Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under följande förbehåll:

I. att nämnda rätt skall avse:

1:o) två utminuteringsställen för spritdrycker och vin, belägna:
ett vid eller i närheten av Stora torget och
ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster,

2:o) åtta utskänkningsställen för spritdrycker och vin:
a) tre inom norra och södra kvarteren,
b) två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde,
c) ett å ett utvärdshus,
d) ett eventuellt i någon å central plats nytill-

N:o 43.
Ang. nv oktroj för systembolaget.

kommande restauranglokal, vilken utskänkningsrätt Systembolaget, därest utskänkningsrätten tages i anspråk, skall självt utöva, samt

e) en s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

II. att i fråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och på utskänkningsställe förtära rusdrycker skola gälla följande bestämmelser:

1) *Beträffande utminuteringen:* Den kvantitet spritdrycker, som av Systembolaget må utminuteras, inskränkes till i regel högst 2 liter per motbok i månaden, dock med rätt för bolaget att medgiva högre utminutering intill i gällande rusdrycksförordning tillåtna maximikvantitet till motboksinnehavare, som på grund av särskilda omständigheter prövas hava behov därav, därvid givetvis utminuteringen i varje fall skall ske i enlighet med de av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdade bestämmelser härför.

Därest motboksinnehavare underlåter att under en månad uttaga den honom tillkommande kvantiteten spritdrycker, äger dock bolaget, efter prövning i varje särskil tfall, rätt att en följande månad tilldela sådan motboksinnehavare 4 liter.

Utminutering må till den som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll endast ske med högst 1 liter spritdrycker per månad, och bör utminutering över huvud taget av rusdrycker icke ske till annan än den, som fullgör skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för barn utom äktenskapet.

N:o 43.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

2) *Beträffande utskänkningen:* Till gäst, som å utskänkningsstället bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker, må icke ånyo utskänkas sådana drycker på samma ställe förrän efter fyra timmar.

I fråga om utskänkning av spritdrycker och vin skall i övrigt gälla vad Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker föreskriver, samt de bestämmelser, som av Kungl. Kontrollstyrelsen kunna utfärdas.

Härjämte föreslår Nykterhetsnämnden, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för, att Systembolaget tillhåller föreståndare för bolagets egna utskänkningsställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till personer, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänkes spritdrycker.

Västerås den 15 april 1930.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL NORÉN.

Vice Ordförande.

Eric Plantin.

RESOLUTION.

Remitteras till Magistraten i Västerås, som anmodas häröver infordra yttrande från Stadsfullmäktige där i staden samt att med deras och eget yttrande därefter hit inkomma och remissakten då tillika återställa.

Västerås slott i landskansliet den 8 april 1930.

På Länsstyrelsens vägnar:

CARL FR. JOHANSON. C. G. IHRFORS.

Till Konungens befallningshavande i Västmanlands län.

Härmed får Systembolaget i Västerås, som bildats och består av undertecknade bolagsmän och som har till uteslutande ändamål att efter därtill i behörig ordning erhållen rättighet i Västerås stad idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter, vördsamt anhålla om rättighet att inom Västerås stads kommun utöva detaljhandel med de i § 1 av Kungl.

N:o 43. *Ang. ny oktroj för systembolaget.*

Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1931—1933.

Intyg om delägarnes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för, hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet bifogas.

Västerås den 17 mars 1930.

G. A. PALMÉN.	OTTO OEST.	MARTIN JONSSON.
J. W. KEIJSER.	GUSTAV HOLM.	JOHAN SVENSSON.
THOR RICHTER.	JOHN HYGRELL.	THEOFIL ÖBERG.

REDOGÖRELSE

för hur Systembolaget i Västerås ämnar bedriva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden åren 1931—1933.

Verksamheten skall avse försäljning — utminutering och utskänkning av spritdrycker och vin.

Bolaget innehar för närvarande för detaljhandeln med rusdrycker i Västerås dels en utminuteringsrättighet för spritdrycker och vin, dels sju utskänkningsrättigheter för spritdrycker och vin, nämligen tre, som utövas i stadshotellsbyggnaden och av vilka två äro sammanslagna till den av bolaget självt bedrivna serveringen, en å restaurant Klippan eller Möllers salong, en i Stadsparken, en å ön Elba och en s. k. rörlig rättighet.

För alla eventualiteter torde det, såsom före nuvarande oktroj varit givet, ehuru medgivandet ej begagnats, vara lämpligt förutse två utminuteringsställen för spridtrycker och vin.

Vad utskänkningsställenas antal beträffar och då först de för spritdrycker, varmed även utan vidare följer rättighet att utskänka vin, innehar bolaget som ovan nämnts för närvarande sju, av vilka en av dem, som utövas i stadshotellfastigheten, får överflyttas till södra kvarteret (Vasarestauranten). Detta medgivande torde, av skäl, som tidigare anförts böra kvarstå även för nästa oktrojperiod. Men då därtill kommer, att någon ny rättighet ej får medgivas under oktrojtiden och nära fyra år komma att förflyta till dess utgång, torde det, med hänsyn till att nya förhållanden inom denna tid kunna tänkas uppkomma, som betinga inrättandet av ännu en restaurant eller värdshus, vara lämpligt att förutse ytterligare därutöver en rättighet.

Bolaget avser sålunda för bedrivande av sin verksamhet två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt åtta utskänkningsställen för spritdrycker och vin.

N:o 43.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

I sammanhang härmed vill bolaget nämna, att den ifrågasatta nya utskänkningsrättigheten icke är ämnad att tagas i anspråk, innan omständigheterna sådant påfordra, samt att bolagets förfarande att sålunda icke genast för allmänheten öppna alla de försäljningsställen å vilka bolaget förklarat sig önska bedriva sin rörelse, enligt bolagets förmenande överensstämmer med författningens mening, samt för övrigt jämväl förestavas av nödvändigheten att, i händelse tillfälliga eller oförutsedda legitima behov av utskänkning av något slag av rusdrycker skulle yppa sig under den tid, för vilken bolaget erhåller rättighet till detaljhandel med dylika drycker, kunna tillmötesgå sådana behov.

Vidkommande grunderna för försäljningsställenas förläggning synes, utöver vad ovan nämnts, sannolikt icke någon förändring i de nuvarande förhållandena vara av behovet påkallat beträffande de nu utövade rättigheterna. Därför synes det dock icke vare sig nödvändigt eller lämpligt att utan vidare fastslå de nuvarande lokalerna såsom givna, enär det icke är uteslutet, att förhållanden kunna komma att inträffa, vilka göra en eller annan förändring nödvändig.

Försäljningsställenas belägenhet angivas fördenskull sålunda:

1:o) *Utminuteringsställena för spritdrycker och vin:*
ett vid eller i närheten av Stora torget och *ett* vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i Väster;

2:o) *Utskänkningsställena för spritdrycker och vin:*
tre inom norra och södra kvarteren, *två* inom västra kvarteret, därav ett i parkområde, *ett* å ett utvärdshus, *ett* eventuellt i någon å central plats nytillkommande restarantlokal samt *en* s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga eller oförutsedda behov.

Ifråga om alla utskänkningsställena skall gälla, att de ej förläggas inom eller invid kasernområde eller lägerplats och att de ej heller förläggas så nära eller anordnas så, att de kunna verka störande för förut befintliga gudstjänsts- eller andaktslokaler.

Att grunderna för förläggningen av vissa försäljningsställen icke kunnat av bolaget angivas närmare än som skett, har sin orsak däri, att bolaget anser det olämpligt, att i förväg binda sig för vissa lokaler eller fastigheter eller ifråga om förhyrning vara beroende av vissa fastighetsägare.

Å utskänkningsställena för spritdrycker och vin avser bolaget utskänkning i den omfattning, som Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker medgiver samt med iakttagande av de föreskrifter Kungl. Kontrollstyrelsen kan finna nödigt dela.

N:o 43.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

Beträffande ransoneringen för utminuteringen och restriktionsbestämmelserna för utskänkningen få vi framhålla såsom vår bestämda uppfattning, att dessa förhållanden böra vara lika överallt i landet och anordnas efter Kungl. Kontrollstyrelsens för hela riket gällande föreskrifter, framför allt i de fall, där inskränkningar utöver de i lagen stadgade befinnas erforderliga och är det vår mening, att bolagets verksamhet i berörda hänseende bör bedrivas i enlighet med nämnda grundsatser.

Utom två eller eventuellt tre utskänkningsrättigheter för spritdrycker och vin, vilka bolaget har för avsikt att självt utöva, ämnar bolaget överlåta övriga utsänkningsrättigheter till enskilda personer, men vill bolaget förbehålla sig rätt, att, om så av dess styrelse prövas lämpligt, självt utöva ytterligare någon eller några rättigheter.

N:o 44.

Lönenämndens skrivelse ang. återbesättande av befattningen som v. brandchef och ny lönestat för tjänsten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed överlämna en skrivelse från Brandstyrelsen med anhållan om medgivande att med ny innehavare få besätta den efter vice Brandchefen Olof Clarholms utnämning till brandchef i staden ledigblivna befattningen som vice brandchef och därvid som eget yttrande tillstyrka, att befattningen återbesättes med dess bibehållande å fast stat.

Vad angår befattningens inplacering i lönegrupp, har Lönenämnden av inhämtade uppgifter om befattningens avlönande i en del med Västerås jämförliga städer bibragts den uppfattningen, att det normala löneläget sammanfaller med avlöningen enligt 36. lönegruppen i gällande lönestat — möjligheten att utjämna den nedsättning i lönen, som en inplacering i denna lönegrupp skulle innebära med ändrat värde å av staden tillhandahållen tjänstebostad genom minskning av bostadsutrymmet, är i övrigt icke utesluten — och får Lönenämnden enligt denna sin uppfattning föreslå den ändring i Brandstyrelsens förslag härutinnan, att befattningen inplaceras uti gällande lönestats 36. lönegrupp.

Västerås den 17 maj 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 44.

Ang. återbesättande av befattningen som v. brandchef och ny lönestat för tjänsten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 30 januari innevarande år åligger det vederbörande styrelse och nämnd att vid uppkommen ledighet i underställd befattning göra anmälan härom till Stadsfullmäktige i ändamål, att Stadsfullmäktige skulle taga ställning till frågan, huruvida befattningen finge besättas med nya innehavare.

Sedan Brandchefen Danielsson erhållit avsked och till hans efterträdare utsetts förutvarande v. Brandchefen Clarholm, har ledighet uppkommit i befattningen som vice brandchef, och får Brandstyrelsen nu med anmälan om denna ledighet anhålla, att befattningen måtte få återbesättas och därvid i anledning av Stadsfullmäktiges beslut vid antagande av ny lönestat, att lönestaten skulle gälla allenast dåvarande innehavaren av vice brandchefsbefattningen och det uttalande, som gjordes vid Brandchefen Danielssons avgång ur tjänsten, att utredning då borde förebringas angående en omreglering av befattningen som vice brandchef under erinran, att enligt bestämmelse i brandstadgan för Rikets städer vice brandchef skall finnas anställd vid fast brandkår rörande behovet av att befattningen bibehålles i nuvarande form, anföra följande.

Vad tjänstens karaktär beträffar, var den till ingången av år 1918 arvodesbefattning, men upptogs detta år i lönestaten som ordinarie tjänst. I brandstadgan av den 15 juni 1923 stadgas, att för att i brandchefens frånvaro i hans ställe inträda skall finnas en vice brandchef, som tillsättes av brandstyrelsen för den tid och på de villkor, Stadsfullmäktige besluta; tillsättandet skall fastställas av Länsstyrelsen, som har att pröva den tillsattes lämplighet för befattningen. I stadens av Länsstyrelsen fastställda brandordning stadgas bl. a. angående tjänsten ifråga att den skall kungöras till ansökan ledig och tillsättas på fem år.

Brandstyrelsen har tagit frågan om en omorganisation av tjänsten under övervägande och verkställt en utredning angående yrkesbrandkårernas organisation och befälspersonalens avlöning i med Västerås jämförliga städer. Av denna utredning (se bil. 1 och 2) framgår beträffande organisationen, att den i stort sett är densamma, och att avlöningarna, vad vice brandchefstjänsten angår, ställa sig ganska lika med undantag för värderingen av bostads- och beklädnadsförmåner. Att brandkårens befälspersonal i dessa städer under de senaste årtiondena nått upp till den nuvarande styrkan och fasta avlöningsförmåner är givetvis en direkt följd av en alltmera ökad brandrisk genom byggnadsverksamhetens, industriens, elektricitetens och motorismens utveckling; förhållanden som gjort, att betydligt större krav nu ställas på brandbefälets kompetens och tekniska ubildning än tillförene.

N:o 44.
Ang. återbesättande av befattningen som v. brandchef och ny lönestat för tjänsten.

Västerås stad, som med hänsyn till byggnadssättet i stadens centrala delar och de stora industriella riskerna, vilka nu ytterligare utvidgas, måste anses som synnerligen eldfarlig i jämförelse med i avseende å folkmängden likställda städer, kan enligt brandstyrelsens uppfattning icke minska antalet befäl eller underbefäl i yrkesbrandkåren och om av ekonomiska skäl någon minskning av kåren skulle ifrågasättas, kan vice brandchefsbefattningen ej indragas, enär det, enligt vad ovan anförts, är i lag stadgat, att en sådan befattning skall finnas i staden. Vid bedömande av befälsbehovet måste hänsyn även tagas till det förhållandet, att brandkåren icke kan ingripa med den styrka, som är i staten uppförd och sålunda vid en storbrand såväl befäl som underbefäl kunna vara frånvarande på grund av fridygn, permission, semester, sjukdom o. s. v.

Med hänsyn till att befälets vakttjänstgöring å stationen ej bör minskas och möjligheten av ledningens hastiga ingripande vid eldsolycka ej försvagas måste kravet på, att vice brandchefen är boende å stationen och alltid till hands vid branchefens frånvaro, vidhållas.

Beträffande befattningens löneförmåner anser Brandstyrelsen med hänsyn till de stora krav, som samhället måste ställa på den eventuella ledaren av släckningsarbetet vid en allvarlig eldsvåda samt den insikt i det förebyggande brandskyddet och de befälsegenskaper, brandstyrelsen kommer att fordra av brandchefens ställföreträdare, att löneförmånerna icke böra sättas lägre än de nuvarande och för samma tjänst i jämförbara städer gällande.

Brandstyrelsen hemställer sålunda, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att tjänsten som vice brandchef i staden fortfarande skall upptagas i 37:de gruppen av gällande lönestat och

att befattningen får kungöras till ansökan ledig.

Västerås den 15 maj 1930.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 45.

Lönenämndens skrivelse ang. omorganisation av och ny lönestat för kassörstjänsten och en kontorsbiträdesbefattning vid de tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige har Vatten- och Gasverksstyrelsen i anledning av uppkommen ledighet i befattningen som kassörska vid de tekniska verken anhållit, att Stadsfullmäktige ville besluta sådan ändring i befattningarne vid de tekniska verkens kassa, att kassagöromålen skulle tills vidare handhavas av en manlig befattningshavare med befattningens inplacering uti gällande lönestats 29. lönegrupp och att det manliga kontorsbiträdet av 1. klass, som hittills varit kassakontrollant, skulle utbytas mot ett kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass, vilken senare ändring skulle bliva bestående.

Lönenämnden har tagit den föreslagna omorganisationen i övervägande och därvid funnit sig kunna förorda förslaget med hänsyn till att ändringen avser att möjliggöra utnyttjandet av redan förefintlig kvalificerad arbetskraft inom verket och att densamma i vad avser kassagöromålen är ämnad att bliva av övergående natur och hemställer förty, med överlämnande av skrivelsen,

att Stadsfullmäktige ville godkänna förslaget och medgiva vatten- och gasverksstyrelsen att med ordinarie innehavare besätta de nya befattningarne.

Västerås den 17 maj 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom nyligen av Vatten- och Gasverksstyrelsen fattat beslut har kassörskan vid tekniska verken på egen ansökan beviljats avsked.

Vakans inom denna befattning har sålunda uppstått.

Vid behandling inom Vatten- och Gasverksstyrelsen av frågan om befattningens återbesättande har den åsikten gjort sig gällande, att då en manlig befattningshavare vid verken — kontorsbiträde av 1. klass — med

N:o 45.
Ang. omorganisation av och ny lönestat för kassörstjänsten och en kontorsbiträdesbefattning vid de tekniska verken.

goda vitsord senast i oavbruten följd under omkring 1 år 4 månader samt även tidigare under semester och sjukledighetsvikariat för kassörskan vid verken uppehållit hennes tjänst och i övrigt är väl förfaren i kassagöromål, befattningen för närvarande skulle ändras till kassör, varvid dock, i händelse av inträdande vakans i kassörsbefattningen, en återgång till den tidigare ordningen skulle tagas i övervägande. I samband härmed skulle den hittills manliga kassakontrollanten — kontorsbiträde av 1. klass — ersättas med kvinnlig befattningshavare — likaledes kontorsbiträde av 1. klass. Den senare omorganisationen — innefattande alltså en manlig kontorsbiträdesbefattnings utbytande mot en kvinnlig — har styrelsen dock i motsats till sitt första förslag ansett böra bliva bestående.

Det synes styrelsen lämpligt att den nya kassörsbefattningen inplaceras i lönestatens 29:de lönegrupp.

Här nedan följer en jämförande uppställning av kostnaderna för handhavandet av verkens kassa dels enligt gällande lönestat, dels ock enligt styrelsens förslag.

Lönen för det nuvarande manliga kontorsbiträdet av 1. klass är angiven med hänsyn tagen till av innehavaren redan nu erhållna ålderstillägg.

1) Kostnader vid *återbesättande* av kassörsketjänsten och bibehållande av manligt kontorsbiträde enligt nu gällande lönestat.

Kassörska 26: I	3,390: —	
Manligt kontorsbiträde 1. klass 24: IV	3,795: —	7,185: —

Första årets kostnader enligt styrelsens förslag:

Kassör, 29: I	3,840: —	
Kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass, 20: I.	2,640: —	6,480: —
minskade utgifter		705: —

2) Högsta kostnader enligt gällande lönestat:

Kassörska, 26: IV	4,104: —	
Manligt kontorsbiträde av 1. klass, 24: IV.	3,795: —	7,896: —

Högsta kostnader enligt styrelsens förslag:

Kassör, 29: IV	4,605: —	
Kvinnligt kontorsbiträde av 1. klass, 20: IV	3,243: —	7,848: —
Minskade utgifter		48: —

Av jämförelsen framgår alltså att ett genomförande av styrelsens för-

slag innebär minskade utgifter för tekniska verken för skötseln av kassaärenden.

N:o 45. *Ang. omorganisation av och ny lönestat för kassörstjänsten och en kontorsbiträdesbefattning vid de tekniska verken.*

Under hänvisning till det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels att kassörskebefattningen vid tekniska verkens kontor tillsvidare skall utbytas mot kassör vid samma kontor, dels ock att en manlig kontorsbiträdesbefattning av 1. klass vid verkens kontor skall utbytas mot en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av samma klass, ävensom att Stadsfullmäktige i händelse av bifall till detta förslag ville medgiva att de nya befattningarne få besättas med ordinarie innehavare och i motsatt fall att kassörsketjänsten får återbesättas.

Västerås den 13 maj 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

N:o 46.

Lönenämndens skrivelse ang. återbesättande av mätarejusterareförmansbefattningen vid gasverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed för avgörande till Stadsfullmäktige överlämna en begäran om medgivande för Vatten- och Gasverksstyrelsen att med ordinarie innehavare återbesätta en vid tekniska verken ledigbliven befattning som mätarejusterareförman och därvid som eget yttrande i ärendet föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta bifalla framställningen.

Västerås den 17 maj 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 46.

Ang. återbesättande av mätarejusterareförmansbefattningen vid gasverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter medgivande av Stadsfullmäktige har befattningen såsom gasmästare blivit av Vatten- och Gasverksstyrelsen besatt med ordinarie innehavare. Härtill har styrelsen förordnat mätarejusterareförmannen för vatten- och gasmätare vid tekniska verken. På grund härav har vakans uppstått i denna befattning, som är placerad i gällande lönestats 26 lönegrupp.

Då styrelsen nu hos Stadsfullmäktige hemställer om medgivande att få återbesätta tjänsten med ordinarie befattningshavare, anser styrelsen — med hänsyn till att vid behandlingen inom Stadsfullmäktige av den nya lönestaten ifrågasattes, om icke de enligt förmenande alltför talrika förmansbefattningarna vid tekniska verken kunde reduceras till antalet — lämpligt att bringa till Stadsfullmäktiges kännedom omfattningen av de med här ifrågavarande förmansbefattning förenade arbetsuppgifterna.

Mätarejusterareförmannen för vatten- och gasmätare åligger sålunda:

att övervaka arbetet å justeringsavdelningen för gas- och vattenmätare,

att övervaka arbetet för smedjan, reparationsverkstaden och snickareverkstaden,

att tillse att befintliga gatulyktor äro i gott stånd samt låta avhjälpa felaktigheter härå och å fjärrtändare samt kontrollera lykttändarnas arbete,

att föra avlönings- och fördelningslistor för ovannämnda avdelningar, omfattande en arbetsstyrka av 18 man,

att utskriva justeringsprotokoll över justerade mätare samt in och utlämningsblanketter ävensom rekvisitioner till förrådet för mätare, samt

att övervaka och kontrollera arbeten och reparationer, som av verkens personal utföras vid inomhusinstallationer för vatten och gas i staden. i staden.

Enär styrelsen anser, att denna förmansbefattning bör bibehållas, får styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta att befattningen som mätarejusterareförman för vatten- och gasmätare vid tekniska verken får återbesättas med ordinarie innehavare.

Västerås den 13 maj 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

N:o 47.

Lönenämndens förslag ang. löne- och pensionsreglering för tvenne befattningshavare hos Drätselkammaren.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan byggmästaren å stadens byggnadskontor, Alb. Andersson, i skrivelse till Drätselkammaren, under åberopande av sin hittillsvarande anställning i stadens tjänst, anhållit att bliva tillförsäkrad rätt till pension vid avgång ur tjänsten, har Drätselkammaren överlämnat framställningen till Lönenämnden under tillstyrkan och vitsordande av de i skrivelsen lämnade uppgifterna angående anställningen och att Andersson i sin tjänst visat stor duglighet.

Av handlingarne i ärendet inhämtas, att Andersson är född år 1871 och att hans anställning med ständig tjänstgöring daterar sig från år 1917. Vad formen för avlöningen beträffar har denna haft karaktär av arvode, som anvisats i budgeten för varje år med i stort sett oförändrat belopp allt sedan anställningens början. För närvarande är arvodet 6,800 kronor. Befattningens huvudsakliga göromål har bestått uti den direkta övervakningen av så gott som alla under Drätselkammaren sorterande arbeten, en uppgift, som med stadens fortgående utveckling blivit allt mera maktpåliggande.

Med hänsyn till Anderssons långvariga och väl vitsordade tjänstgöring samt sannolikheten av hans kvarstående i stadens tjänst, vilket på grund av hans personliga kvalifikationer, är ett önskemål, synes det vara med rättvisa och billighet förenligt, att till den fortsatta anställningen knyta rätten till pension vid avgång ur tjänsten — så att fatta, att denna rätt blir rent personlig och ej så, att en ny befattning skulle skapas. Den liämpligaste formen för ett beslut skulle vara att Andersson förklaras berättigad uppbära avlöning enligt hans arvode närmast motsvarande lönegrupp i antagen lönestat och att på en sådan lön vid avgången ur tjänsten uppbära pension enligt bestämmelserna i likaledes antaget pensionsreglemente. Närmaste motsvarighet i lönestaten med nu utgående arvode skulle vara avlöningen i högsta lönegraden i 39. lönegruppen utgörande 6,981 kronor. Efter avdrag av pensionsavgift skulle den behållna avlöningen årligen vara 6,771 kronor.

Lönenämnden, som icke har något att erinra emot, att framställningen i nu angiven form bifalles, föreslår alltså, med överlämnande av handlingarne i ärendet,

N:o 47.
Ang. löne- och pensionsreglering för tvenne befattningshavare hos Drätselkammaren.

att Stadsfullmäktige måtte förklara byggmästaren vid stadens byggnadskontor, Alb. Andersson, vara berättigad att från och med den 1 nästkommande juli uppbära avlöning efter högsta lönegraden i 39. lönegruppen i lönestaten ävensom att på en sålunda bestämd avlöning för sig och sin familj åtnjuta pension i överensstämmelse med föreskrifterna i för stadens befattningshavare antaget pensionsreglemente.

Västerås den 17 maj 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 13 februari 1930.

§ 83.

I skrivelse till Drätselkammaren hade stadsbyggmästaren Alb. Andersson under åberopande av sin anställning i stadens tjänst varför en närmare redogörelse lämnats, anhållit, att Drätselkammaren ville vidtaga åtgärd för att tillförsäkra honom rätt till pension vid den tid han avginge ur sin anställning.

Under vitsordande av uppgifterna i skrivelsen samt att Herr Andersson visat stor duglighet i sin tjänst, beslöt Drätselkammaren överlämna framställningen till Lönenämnden och därvid tillstyrka åtgärd av Nämnden för beredande åt Herr Andersson av pension eller ersättning för sådan.

Som ovan.

In fidem:
Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Då vid nyligen beslutad löneregleringför stadens befattningshavare, ävensom pensionering, av såväl befattningshavare som timavlönade arbetare, undertecknad ej på något sätt blivit nämnd, så anhålles härmed att ändock bliva tillerkänd möjlighet till pension vid den tid då jag ej längre kan anses arbetsduglig.

N:o 47.
Ang. löne- och pensionsreglering för tvenne befattningshavare hos Drätselkammaren.

Jag är född år 1871 och började med ständig tjänstgöring i stadens arbeten år 1917 och haver sålunda använt en stor del av min bästa tid i stadens tjäns.t

Tidigare år 1914—15 utövade jag på uppdrag av byggnadschefen dagkontroll vid Korsängsskolans nybyggnad ävensom år 1916 tillsyn vid ombyggnad av en stadens fastighet vadan jag alltså även då kan anses hava tjänat staden.

Västerås i februari 1930.

ALB. ANDERSSON.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med de åtgärder, som staden en gång vidtog för avveckling av Livsmedelsnämndens verksamhet — detta var under år 1919 — och som bland annat bestod uti att övertaga Livsmedelsnämndens verksamhet för distribution av bränsle och i inrättandet av en kommunal vedgård, anställdes som föreståndare för denna vedgård länsskogvaktaren A. G. Eriksson. Såsom förutsättning för Erikssons övergång i kommunal tjänst tillförsäkrades Eriksson framtida anställning i stadens tjänst med skyldighet för honom att, därest vedgården komme att nedläggas, ställa sig till efterrättelse den ändring i tjänstgöringsskyldigheten, som därav kunde föranledas.

Nu har Eriksson under åberopande av sin hittillsvarande anställning i stadens tjänst och den rätt till fortsatt sådan anställning, som blivit honom tillförsäkrad, hos Drätselkammaren anhållit, att vid framtida avgång ur tjänst bli för egen och familjens del pensionsberättigad; en framställning, som av Drätselkammaren under tillstyrkan överlämnats till Lönenämnden.

Eriksson är född den 16 november 1876. Hans avlöning hitintills har utgått i form av årligt arvode, anvisat i staten för varje år med från början i stort sett oförändrat belopp och är detta för närvarande 6,000 kronor. Göromålen, som hittills varit knutna till den kommunala vedgårdsverksamheten, hava från och med innevarande år omlagts så till vida, att Eriksson övertagit uppdrag att därjämte vara biträde åt vice värden för stadens gårdsfastigheter och i denna egenskap omhänderhava den närmaste tillsynen av dessa.

Med hänsyn till Erikssons långvariga anställning — en anställning, som enligt vad Lönenämnden har sig bekant, kan väl vitsordas — samt honom tillkommande rätt enligt framställningsvillkoren att allt framgent med den ändring i göromålen, som omständigheterna kunna föranleda, häri kvar-

N:o 47.
Ang. löne- och pensionsreglering för tvenne befattningshavare hos Drätselkammaren.

stå, synes det vara med rättvisa och billighet förenligt, att till den fortsatta anställningen knyta rätten till pension vid avgång ur tjänsten — så att fatta, att denna rätt blir rent personlig och ej så, att en ny befattning skulle skapas. Den lämpligaste formen för ett beslut skulle vara, att Eriksson förklaras berättigad att uppbära avlöning enligt hans arvode närmast motsvarande lönegrupp i antagen lönestat och att på en sådan lön vid avgång ur tjänst uppbära pension enligt bestämmelserna i likaledes antaget pensionsreglemente. Närmaste motsvarighet i lönestaten med nu utgående arvode skulle vara avlöningen i högsta lönegraden i 36. lönegruppen, utgörande 6,180 kronor. Efter avdrag av pensionsavgift skulle den behållna årliga avlöningen bliva 5,994 kronor.

Lönenämnden, som alltså icke har något att erinra emot, att framställningen i nu angiven form bifalles, föreslår, med överlämnande av handlingarne i ärendet,

att Stadsfullmäktige måtte förklara biträdande vice värden för stadens gårdar, A. G. Eriksson, vara berättigad att från och med den 1 nästkommande juli uppbära avlöning efter högsta lönegraden i 36. lönegruppen i lönestaten, ävensom att på en sålunda bestämd avlöning för sig och sin familj åtnjuta pension i överensstämmelse med föreskrifterna i för stadens befattningshavare antaget pensionsreglemente.

Västerås den 17 maj 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 6 mars 1930.

§ 92.

I skrivelse till Drätselkammaren hade Vedgårdsföreståndaren A. G. Eriksson under åberopande av skrivelsen bilagt protokoll vid Drätselkammarens sammanträde den 10 juni 1929, enligt vilket Drätselkammaren i samband med anställning av Eriksson i stadens tjänst förklarat sig vilja verka för att Erikssons befattning uppföres å fast stat, anhållit, att Drätselkammaren ville vidtaga åtgärder för att med hans tjänst måtte förenas rätt till egen och familjepension.

N:o 47.
Ang. löne- och pensionsreglering för tvenne befattningshavare hos Drätselkammaren.

Drätselkammaren beslöt överlämna framställningen till Lönenämnden under tillstyrkan av framställningen. Samtidigt beslöt Drätselkammaren, enär Erikssons huvudsakliga verksamhet genom beslut av Drätselkammaren blivit förlagd inom stadens fastighetsförvaltning, att 2/3 av hans avlöning skulle bestridas av inkomsterna från stadens fastigheter.

Som ovan.

In fidem:
Ragnar Tenow.

Till Västerås Stads Drätselkammare.

Med åberopande av protokoll hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 10 juni 1920, vilket i avskrift bifogas, vill jag härmed vördsamt anhålla, att Drätselkammaren går i sådan författning angående min anställning, att jag vid uppnådd pensionsålder kan tillerkännas pension, vid eventuellt frånfälle familjepension.

Västerås den 17 februari 1930.

A. G. ERIKSSON.
Vedgårdsföreståndare.

Avskrift.

Utdrag av protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 10 juni 1920.

§ 335.

Anhöll Herr vice ordföranden att Drätselkammaren ville taga ståndpunkt till frågan, huruvida föreståndaren för stadens vedgårdar kunde påräkna att bliva fast anställd i stadens tjänst, vilken fråga denne anhållit att få besvarad med hänsyn till spörsmålet, huruvida han vid utgången av den tjänstledighet han åtnjöte som länskogvaktare skulle återgå i skogsvårdsstyrelsens tjänst eller kvarbliva i stadens.

Sedan under överläggningen i denna fråga framhållits, att stadens vedgård med rådande och väntade förhållanden å bränslemarknaden hade en viktig uppgift att fylla en tid framåt, beslöt Drätselkammaren meddela Eriksson att Drätselkammaren ville vid avgivande av förslag för stadens utgifts- och inkomststat för nästkommande år hos Stadsfullmäktige göra framställning om Erikssons uppförande å fast stat från och med år 1921 under vanlig anställningsform och tills vidare såsom föreståndare för stadens vedgård med skyldighet för Eriksson att, därest vedgården framde-

N:o 47. *Ang. löne- och pensionsreglering för tvenne befattningshavare hos Drätselkammaren.*

les nedlades ställa sig till efterrättelse den ändring i tjänstgöringsskyldigheten som med anedning härav kunde bliva för honom bestämd.

Som ovan.

In fidem:
Ragnar Tenow.

Rätt avskrivet intyga:
G. Uno Eriksson. *Hildegard Eriksson.*

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 48.

Vatten- och Gasverksstyrelsens skrivelse ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då Västerås stad åren 1907—1910 anlade sitt nuvarande elektricitetsverk, utfördes anläggningen för tillverkning och distribution av 220 volts *likström.* Distributionsnätet, som till sin huvudsakliga del utgöres av jordkablar, utbyggdes därvid med en gång till sin nuvarande kapacitet, motsvarande c:a 1,000 K. w. De först installerade maskinerna utgjordes av 2 st. 240 K. w. likströmsgeneratorer, drivna vardera av sin dieselmotor.

År 1915 undergick elektricitetsverket en omdaning i samband med Statens anläggande av Älvkarlebyverket. I stället för att hittills själv hava producerat den erforderliga elektriska energien övergick staden till att från staten köpa sådan i form av högspänd växelström, och fick Elektricitetsverket då till uppgift att omforma denna ström till likström. I mån av den stegrade konsumtionen av elektrisk energi i staden utökades under årens lopp maskineffekten i verket, så att detsamma nu disponerar 3 maskiner om vardera 240 och 1 maskin om 500 K. w. eller tillsammans 1,220 K. w. Härtill kommer ett accumulatorbatteri, som vid spetsbelastning under en kortare tid kan tillföra nätet cirka 100 K. w., och slutligen kraftstationen i Turbinhuset, som vissa tider, då vattenföringen är gynnsam, kan frambringa cirka 90 K. w.

Förutom distribution av likström pågår allt sedan anslutningen till statens kraftverk en särskild distribution av växelström. Denna tillgår så, att den högspända strömmen ledes direkt, således ntan förbindelse med elektricitetsverket, till huvudsakligast i stadens församhällen och å landsbygden anordnade transformatorer, där strömspänningen nedsättes till 220/127 volt. Under de senaste åren har växelströmsdistributionen i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut även fått övertaga vissa av stadens ytterområden, som förut haft likström. Genom sistnämnda arrangement har det varit möjligt att tillgodose den elektriska distributionen i sta-

N:o 48.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

den utan att på senare år hava behövt öka ut likströmssidan. Den sista maskinen i elektricitetsverket anskaffades år 1919.

Kostnaderna för maskiner och apparater i elektricitetsverket hava uppgått till 380,000 kronor och anläggandet av likströmskabelnätet till 225,000 kronor. Bokförda värden äro för närvarande 141,000 kronor resp. 92,500 kronor.

Verkets nuvarande anslutning är fördelad med c:a 60 % på likströms- och 40 % på växelströmsdistributionen.

Styrelsen har velat lämna dessa orienterande upplysningar då Styrelsen till Stadsfullmäktige nu överlämnar ett förslag till utbyggnad av verkets anläggningar, ett förslag, som innebär ett sällningstagande till huruvida växelström eller likström jämte växelström skall bliva den framtida formen för distribution av elektrisk energi i Västerås.

Den ovan omnämnda överföringen av vissa ytterområden från likström till växelström, som beräknas vara avslutad till kommande vinter, har visat sig icke vara tillräcklig avlastning att motsvara den ökning, som å andra sidan uppstått inom likströmsdistributionen.

Såsom nämnt, är jordkabelnätet beräknat för cirka 1,000 K. w. och den i elektricitetsverket installerade effekten uppgår till 1,220 K. w. Vid ett tillfälle under den gångna vintern uppgick belastningen i verket till 1,210 K. w., varför kapaciteten i själva verket överskridits, alldenstund vid sådana tillfällen av full belastning saknas reserv att möta eventuellt uppstående fel å någon av maskinerna.

De anläggningar för överföringen till växelström, som bliva färdiga till kommande vinter, beräknas avlasta likströmsverket med c:a 200 K. w., men å andra sidan ökar anslutningen inom staden under tiden så avsevärt, att man snart åter står inför samma situation, som den nyss nämnda. Då inga fler med luftledningar försedda ytterområden, än nu beslutade, finnas att överföra till växelström, tvingas man antingen att utöka maskinutrustningen i elektricietsverket och samtidigt förstärka jordkabelnätet eller att med ett växelströmsjordkabelnät tränga in i stadens inre delar. Inför detta förhållande har styrelsen dels genom sina egna tjänstemän verkställt omfattande utredningar rörande olika vägar för frågans lösning, dels anlitat en på området sakkunnig, konsulterande ingenjören C. Hässler i Stockholm, som till styrelsen avgivit utlåtande i ärendet.

Med stöd av dessa utredningar och nämnda utlåtande samt styrelsens egna undersökningar ha styrelsen kommit till den bestämda uppfattningen, att en fullständig övergång från likström till växelström för stadens distribution av elektrisk energi, även om den för de första etapperna ställer sig kostbarare än andra åtgärder dock för lång sikt är ekonomiskt fördelak-

N:o 48.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

tigare för staden och därför är att föredraga, men att övergången bör ske successivt i den mån, det visar sig gynnsamt, varvid hänsyn bör tagas till att likströmsanläggningarna ännu befinna sig i mycket gott skick.

Såsom av närslutna approximativa beräkning av totalkostnaden för ett helt utbyggt växelströmsnät framgår, skulle hela kostnaden belöpa sig på 1,215,000 kr. I denna beräkning har räknats med en övergångstid på 30 år och skulle alltså nu befintliga likströmsanläggning utnyttjas under denna tid.

Då en märkbar överbelastning av likströmsnätet har givit sig till känna i trakten av Köpmangatan och större nybyggnader äro under uppförande dels i hörnet av Smedjegatan och Vasagatan, Saluhallsbygget, dels å Länstidningens fastighet har Styrelsen i första hand utvalt de kvarter, som begränsas av Stora gatan, Vasagatan, Smedjegatan, Stora torget, Kungsgatan och Slottsgatan. Matningen till området skulle ske via elektricitetsverket genom två transformatorstationer, varav den ena placeras i gamla stadshusets källare och den andra å Brandstationens gård eller i dess närhet, varjämte, för att högspänningskablarna sedermera ej må behöva rubbas, redan nu anlägges en betongkällare för en transformatorstation i Kopparbergsvägen.

Kostnaden för denna första utbyggnad, som skulle komma att avlasta cirka 200 K. w. likström, har, enligt bilagda kostnadsförslag beräknats till 145,000 kronor.

Med stöd av vad sålunda framhållits får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige

> dels ville besluta att en övergång från likström till växelström skall företagas även inom centrala delen av Västerås stad och utföras successivt i den mån det visar sig fördelaktigt för staden,
>
> dels ville för överförandet under innevarande år av ett område som begränsas av Stora gatan, Vasagatan, Smedjegatan, Stora torget, Kungsgatan och Slottsgatan samt intilliggande fastigheter anvisa ett anslag av 145,000 kr. att utgå av lånemedel.

Västerås den 28 maj 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 48
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

UTREDNING OCH PLANLÄGGNING AV ETT VÄXELSTRÖMSJORDKABELNÄT ATT ERSÄTTA NU BEFINTLIGT LIKSTRÖMSJORDKABELNÄT I VÄSTERÅS STADS CENTRALA DELAR.

A. Fullständig utbyggnad.

I föreliggande utredning har räknats med dels att det nya jordkabelnätet, fullständigt utbyggt, skall, vid en distributionsspänning av 220/127 volt, kunna emottaga en maximalbelastning av cirka 3,000 kw., en kapacitet motsvarande 3 gånger det befintliga likströmsjordkabelnätet, dels att utbyggnaden skall sträcka sig över en tidrymd av cirka 30 år.

Elektricitetsverket skall alltjämt utgöra den centrala utgångspunkten för alla högspänningskablar. Anslutningen mellan Statens Kraftverk och Elektricitetsverket, för vilken nu finnas 3 st. högspänningskablar, förstärkes med ytterligare tvenne kablar, av vilka en var för sig skall samarbeta med en av de nu befintliga kablarna. Den tredje av dessa reserveras helt för landsbygden.

På skilda ställen i staden anordnas transformatorstationer, 15 till antalet, och placeras dessa med hänsyn till nuvarande och beräknade framtida bebyggelse.

Högspänningskablarne till transformatorstationerna utgå från Elektricitetsverket parvis i en östlig och en västlig gren, genomlöpande sju resp. åtta transformatorstationer.

För var och en av de sålunda parvis utgående fyra högspänningskablarne anordnas inom elektricitetsverket oljebrytare av tillräcklig brytförmåga för de påkänningar, som kunna uppstå på grund av den i Statens Kraftverk installerade stora effekten.

Inom varje enskild transformatorstation genomlöpa högspänningskablarne speciella oljefyllda kopplingslådor med fyra uttag (ett för inkommande kabel, ett för utgående kabel, ett för avgrenande kabel och ett för avgrening till transformatorn).

Transformatorstationerna utrustas med två transformatorer, vilka medelst en på locket anbringad kabelbox anslutas direkt till var sin av de båda högspänningskablarne. Sålunda utan varje högspänningsutrustning inom transformatorstationen. Var och en av transformatorerna är så dimensionerad, att den ensam kan övertaga hela belastningen. Lågspänningssidan är gemensam för båda transformatorerna och från dess samlingsskenor utgå 4, 6 eller 8 lågspänningskablar över säkerhetsapparater ut i nätet.

Mellan dessa samlingsskenor och transformatorerna äro anslutna låg-

N:o 48.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

spänningsbrytare styrda av effektriktreläer tillsammans utgörande s. k. "bakströmbrytare".

Högspänningssystemet är sålunda ett så kallat dubbelsystem, i det att full och ögonblicklig reserv finnes i varje punkt. Uppstår fel på en högspänningskabel eller transformator tillhörande system I, utlöser dess oljebrytare i elektricitetsverket kabeln tillhörande system I och transformatorerna anslutna till detta system erhålla ingen matning från högspänningssidan men väl från lågspänningssidan över transformatorerna tillhörande system II. Härvid träda de ovan nämnda "bakströmbrytarne" i funktion och även transformatorernas lågspänningssidor avskiljas automatiskt och transformatorerna tillhörande system II övertaga ögonblickligt hela belastningen.

Lågspänningsjordkabelnätet utföres med kabelskåp innehållande säkerhetsapparater och placeras dylika i skåp i vissa viktigare greningspunkter tjänande för säkring och sektionering av kabelnätet De motsvara de på likströmsnätet hittills använda underjordiska kabelkistorna, men erbjuda större möjligheter till skötsel och övervakning. Servisavgreningarne skola utgå från små låga servisavgreningsskåp, från vilka 2—4 serviser utgå. Fördelningskablarne föras därvid in och ut ur skåpet. Konstruktionen lämnar möjlighet för anslutning av nya serviser, provning och tillsyn, utan att strömmen behöver brytas. Genom detta system med kabelskåp och servisskåp uteslutas alla kabelboxar under markytan. Avsikten är att skapa ett växelströmsjordkabelnät, som i drifthänseende är lika eller mera säkert än likströmssystemet. Endast i undantagsfall, om en servis skulle bliva ovanligt lång eller ett servisskåp i något fall anses för dyrbart, kan en servis anslutas till en förutvarande sådan med box i marken på hittills brukligt och känt sätt.

Lågspänningsjordkabelnätet lägges såsom fyrledarenät för att i en framtid, då nätet kan bliva fullbelastat och då 380/220 voltspänningen möjligen kan bliva tillåten utan alltför stora kostnader kunna övergå till denna högre spänning.

Härför erfordras utbyte av transformatorer och en enkel omkoppling på stigareledningarne i fastigheterna. Efter en dylik övergång till högre spänning kan jordkabelnätet bära tre gånger den maximala belastning, som det förmår bära vid 220 volt, således nio gånger likströmsnätets.

Beträffande omändringen av inomhusinstallationerna har räknats med, att den under 30-årsperioden väntade stora belastningsökningen endast till ringa del kan väntas uppstå inom nuvarande byggnader i stadens centrum. Den torde däremot uppstå inom alla nybyggnader på hittills obebyggda tomter samt då äldre och oansenliga hus rivas och ersättas

N:o 48. *Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.*

med större hus och då äldre fastigheter renoveras och ombyggas. I alla dessa fall komma de elektriska installationerna att ändras till växelström, utan att staden härför behöver ikäda sig någon utgift. Vidare har man att vänta, att de installationer i äldre hus, vilka nu äro 10—20 år gamla, inom ytterligare 10—20 år uppnått sådan ålder och befinna sig i sådant skick, att de bliva utdömda vid en revision. Även i detta fall komma installationerna att ombyggas för växelström utan kostnad för staden.

På grund härav har antagits, att hälften av antalet installationer inom den centrala staden skola ombyggas och en tredjedel av antalet motorer skola utbyggas på stadens bekostnad.

Approximativ kostnadsberäkning.

En genomförd detalj-kostnadsberäkning har givit vid handen, att utbyggnaden skall kunna utföras enligt följande kostnadssummor:

A.	Förstärkning av 6 kV-kablarne mellan kraftverket och Elektricitetsverket	Kr.	60,000: —
B.	Förbindelseledningar inom Elektricitetsverket	„	2,000: —
C.	Högspänningsutrustning inom Elektricitetsverket	„	13,000: —
D.	Högspänningskablar	„	75,000: —
E.	Transformatorstationer (byggnaderna)	„	50,000: —
F.	Elektrisk utrustning för 15 stationer	„	200,000: —
G.	Fördelningsjordkablar	„	550,000: —
H.	Serviser	„	115,000: —
I.	Installationernas ändring	„	90,000: —
J.	Utbyte av motorer	„	60,000: —
		Kronor	1,215,000: —

B. Förslag till första utbyggnad år 1930.

I Elektricitetsverket förstärkes nuvarande skensystemet för 6,000 volt varjämte ett högspänningsställverk anordnas för 4 utgående högspänningskablar med var sin oljebrytare. Dessutom anordnas instrumentering för övervakning och registrering.

Från Elektricitetsverket utdragas tvenne 50 kvmm kablar till en transformatorstation i gamla stadshusets källare, vilken station utrustas med två transformatorer om vardera 250 KVA. (utbyte skall kunna göras till 300 KVA). Kablarna skola föras fram i Trädgårdsgatan via Turbinhuset samt i Slottsgatan. Härvid tages den s. k. "Djuphamnskabeln" i anspråk och en del av densamma får ingå i dubbelsystemet. Avgrening i förut

N:o 48.

Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

nämnda oljefyllda kopplingslådor göres i Turbinhuset för båda kablarne.

Från Elektricitetsverket utdragas vidare tvenne 50 kvmm. kablar till en transformatorstation på Brandstationens gård eller i dess närhet, vilken station utrustas med två transformatorer likaledes om vardera 250 KVA. Kablarne föras fram i Trädgårdsgatan, Kopparbergsvägen, via en där planerad men icke utrustad station, genom Snickaregatan, Sturegatan och Smedjegatan.

Lågspänningsjordkabelnätet anlägges inom ett område, som begränsas av Slottsgatan, Kungsgatan, Stora torget, Smedjegatan, Vasagatan och Stora gatan. Inom nämnda område med intilliggande fastigheter överföres till växelström alla installationer, dock med viss reservation för en del motorer, vilka uteslutas tills lämpligare tidpunkt.

Kostnad.

A.	Förbindelseledningar inom Elektricitetsverket	Kr.	2,000: —
B.	Högspänningsutrustning i Elektricitetsverket	„	13,000: —
C.	Högspänningskablar från Elektricitetsverket till transformatorstationerna	„	27,000: —
D.	Transformatorstationer (byggnaderna)	„	10,000: —
E.	Elektrisk utrustning för 2 stationer	„	26,000: —
F.	Fördelningsjordkablar	„	39,000: —
G.	Serviser	„	5,000: —
H.	Ändring av inomhusinstallationerna	„	23,000: —
		Kronor	145,000: —

Västerås den 24 april 1930.

GERH. GESTON.

Folke Heimer.

Styrelsen för Västerås Gas- och Elektricitetsverk, Västerås.

Av Styrelsen anmodad att yttra mig över vissa aktuella frågor av principiell innebörd rörande riktlinjerna för Elektricitetsverkets utveckling får jag härmed äran anföra följande:

Mitt yttrande baseras på diverse av Elektricitetsverket utförda utredningar, framför allt en av Ingenjör Heimer verkställd utredning, daterad den 19 mars 1930, rörande energidistribution i Västerås med tillhörande bilagor; dessutom har jag haft tillfälle att diskutera föreliggande frågor

N:o 48.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

med Styrelsen vid ett besök i Västerås den 20 mars och 9 maj detta år.

Av vad jag sålunda inhämtat synes framgå dels att hela den nu installerade likströmsmaskineffekten praktiskt taget helt tages i anspråk vid tiden för maximibelastningen och att således varken någon marginal i maskineffekt finnes för den belastningsökning å likströmsnätet, som med säkerhet kan förväntas, eller reserv, om maskinskada skulle inträffa vid tiden för maximibelastningen, dels att likströmsjordkabelnätet i stadens centralare delar är fullbelastat och att detsamma icke kan utan förstärkning överföra större effekt.

I denna situation inställer sig osökt frågan om den nuvarande likströmsanläggningen skall förstärkas, eller om en överkoppling från likström till växelström skall företagas. För att taga ställning till denna principfråga, är det, oavsett tekniska skiljaktigheter i båda systemen, önskvärt att klarställa huru kostnaderna för dylik övergång gestalta sig. Vid ett flertal elektricitetsverk här i Sverige hava omfattande jämförande utredningar utförts beträffande kostnader för distribution av växelström resp. av likström under antagande att ingen hänsyn behöver tagas till förutvarande anläggningar, d. v. s. under förutsättning att helt nya anläggningar skulle byggas enligt de båda systemen. Samtliga dessa utredningar hava praktiskt taget givit samma resultat, varför det torde vara fullt berättigat att räkna med, att dylik utredning, utförd för förhållande i Västerås, även skulle — under samma förutsättning — ge samma resultat. Elektricitetsverket har låtit utreda anläggnnigskostnaden för en helt nybyggd anläggning för distribution av växelström i Västerås för en maximal effekt lika med tre gånger den nuvarande (således cirka 3,000 kW) med en belastningstäthet å cirka 2,300 kW per kvkm. samt utförd med jordkabelnät och funnit att denna kostnad uppgår till 1,250,000 kronor, vilket mycket väl stämmer med ovan omnämnda utredningar. En likströmsanläggning, utförd efter samma grunder, torde kosta cirka 1,800,000 kronor; de *jämförbara* årskostnaderna — ej de *totala* — för växelströmsanläggningen beräknas till 170,000 kronor och för likströmsanläggningen till 260,000 kronor, d. v. s. växelströmsdistributionen är cirka 90,000 kr. billigare än likströmsdistributionen.

Dessa visserligen huvudsakligen teoretiska siffervärden peka emellertid oförtydbart på att växelströmssystemet bör av ekonomiska skäl föredragas framför likströmssystemet. Då växelströmmen i tekniskt hänseende torde kunna anses vara likvärdig med likströmmen, speciellt i Västerås, och då vidare den större fara, som växelströmmen innebär i jämförelse med likström, praktiskt taget är eliminerad genom det spänningssystem som valts — 220/127 volt —, finnes ingen anledning att säga an-

N:o 48.

Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

nat än att en växelströmsdistribution vore i och för sig fördelaktigare än en likströmsdistribution.

Härvid har emellertid ingen hänsyn tagits till de kostnader en övergång från likström till växelström medför i en redan befintlig anläggning. Dessa kostnader, som bestå av kostnader för ändringsarbeten i elektricitetsverkets och abonnenternas anläggningar, samt för avskrivning av det värde, verkets likströmsanläggningar representera, påverka ovan omnämnda, för en nyanläggning gällande kostnadssiffror i den riktningen, att en övergång från likström till växelström blir mindre lönande än som ovan angivits. Även om växelströmmen bör eftersträvas såsom slutmål, är det därför tydligen önskvärt och lämpligt att bibehålla den nuvarande likströmsutrustningen så länge densamma kan på ett tillfredsställande sätt användas för produktion och distribution av elektrisk energi, d. v. s. en övergång från likström till växelström bör ske successivt under årens lopp under utnyttjande av den förhandenvarande likströmsanläggningen så länge detta är möjligt.

Ovan omnämnda problem: likström i förhållande till växelström har förelegat och föreligger vid ett stort antal kommunala elektricitetsverk, och de flesta av dessa verk hava löst frågan på det sättet, att förorterna och villastäderna i främsta rummet överkopplas till växelström och därpå, i den mån den förhandenvarande likströmsutrustningen ej är tillräcklig, även de mera centrala stadsdelarna. Ett fåtal städer, där betingelserna varit särskilt gynnsamma, hava emellertid praktiskt taget på en gång övergått från likström till växelström.

Även om man således kan utgå från att det nuvarande likströmssystemet bör ersättas av växelström, gäller det för eektricitetsverket i Västerås att fastställa, på vad sätt och inom vilken tid en dylik övergång skall genomföras. Till en början är det tydligt att vissa förstäder, där likström nu distribueras, böra överkopplas till växelström. Den belastningsminskning, som därigenom inträder, är emellertid ej tillräcklig, utan vissa delar av stadens mera centrala delar måste även överföras från likström till växelström. Man frågar sig då, om det lönar sig att förstärka den nuvarande likströmsutrustningen för att bättre kunna utnyttja densamma; skulle detta tillvägagångssätt tillämpas i Västerås, så skulle såväl kraftstationen som distributionsnätet omedelbart behöva förstärkas, då båda dessa anläggningsdelar nu äro fullt utnyttjade — en utväg som är mindre tilltalande, om man utgår från att en övergång från likström till växelström bör eftersträvas. Närmare till hands ligger därför, att såsom ovan angivits även överkoppla så stor del av likströmsbelastningen i stadens centrum till växelströmsnätet, att likströmsanläggningen blir tillräcklig för

N:o 48.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

den återstående belastningen, och har elektricitetsverket undersökt ett flertal olika förslag till dylik åtgärd. Den växelströmsutrustning, som härvid erfordras, kan av lätt insedda skäl ej utföras enbart för det kraftbehov, som omedelbart överkopplas, utan för framtida ökade belastningsförhållanden, varför det kapital som i detta fall omedelbart erfordras blir ganska stort, en omständighet som givit Elektricitetsverket anledning att, oavsett ovan omnämnda principiella synpunkter, undersöka, huru kostnaderna ställa sig, om man skulle förstärka den nuvarande likströmsutrustnnigen — såväl kraftstationen som ledningsnätet — för att på så sätt några år framåt kunna tillgodose det ökade likströmsbehovet. Det förra alternativet (alt. I i Ing. Heimers utredning av den 19 mars 1930), som avser en övergång till växelström inom vissa delar av stadens mera centralt belägna delar, kräver ett anläggningskapital av cirka 145,000 kronor och det andra härmed likvärdiga alternativet (alt. III i samma utredning), som förutsätter installerandet av omformare jämte vissa förstärkningsarbeten å likströmsnätet samt dessutom viss växelströmsutrustning, resulterar i ett kapitalutlägg å cirka 91,000 kronor. Den lägre anläggningskostnaden i det senare alternativet får emellertid ej vara utslagsgivande. Den ökade likströmseffekt, som härvid kan levereras, uppgår endast till cirka 200 kW, vilket effektbelopp torde vara fullt utnyttjat redan inom 3 à 4 år; efter denna tidpunkt står man inför samma situation som nu, d. v. s. att antingen ånyo förstärka likströmsanläggningen eller övergå till växelström. I förra fallet måste ytterligare kapital nedläggas på en utrustning, som för framtiden är mindre ekonomisk; i senare fallet måste kostnaden för den enbart 3 à 4 år gamla likströmsutrustningen avskrivas. Även om anläggningskostnaderna tala för en förstärkning av likströmsanläggningen, torde den andra utvägen — överföring av viss del av likströmsbelastningen i stadens centrala delar på sätt föreslagits i utredningen — föredragas; årskostnaderna bliva visserligen ungefär desamma, men växelströmsnätet i alt. I är betydligt starkare än likströmsnätet i alt II. För min del förordar jag därför bestämt alt. I, d. v. s. en övergång till växelström inom här avsedda delar av staden.

Ingenjör Heimer har för övrigt i sin utredning utförligt redogjort för huru växelströmssystemet i framtiden skall anordnas och därvid även behandlat frågan om högspänningsväxelströmsnätet bör utföras enligt "dubbelsystem" (alt. I D) eller enligt "ringsystem" (alt. I R). På den korta tid, som stått till mitt förfogande har jag ej hunnit att definitivt taga ställning till vilket av dessa alternativ, som för framtiden torde vara lämpligast för staden. Jag vill emellertid uttryckligen betona, att detta detaljspörsmål på intet sätt bör eller får inverka på den enligt min åsikt i och för sig prin-

N:o 48.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden.

cipiellt riktiga åtgärden att, såsom föreslagits, omedelbart överkoppla vissa likströmsområden till växelström, och tillfogar att det säkerligen ej möter några svårigheter att utföra de delar av högspänningsnätet, som nu skola förläggas, så att man längre fram, sedan ovan omnämnda detaljspörsmål blivit fullt utrett, kan definitivt taga ställning till frågan om vilket av ovan omnämnda fördelningssystem, som bör väljas.

Stockholm den 17 maj 1930.

CHARLES HÄSSLER.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 49.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

Berättelse

över Västerås stads Fattigvård för år 1929.

Jämlikt reglemente för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen härmed avgiva berättelse över sin verksamhet under år 1929.

Fattigvårdsstyrelsen har under året haft 12 ordinarie sammanträden, varvid avhandlats 1,004 protokollförda ärenden. Fattigvårdens förvaltningsutskott har haft 14 sammanträden, därvid 174 protokollförda ärenden handlagts.

Med utgången av berättelseåret hava fattigvårdsstyrelsens mångåriga ledamöter Fru Ida Grönberg och Handlanden Emil Kumlin avgått. Fru Grönberg har sedan år 1915 och Herr Kumlin sedan år 1918 varit ledamöter i styrelsen efter att dessförinnan under flera år hava tjänstgjort som vårdare. Båda hava nedlagt ett intresserat, gediget och uppoffrande arbete till fromma för understödstagare och samhälle.

Den yttre fattigvården.

Under berättelseåret har arbetslöshet som orsak till understödsbehov minskat i sådan grad, att förhållandena härutinnan varit de bästa som förekommit sedan år 1919. Visserligen har understödstilldelning förekommit under kortare arbetslöshetsperioder till arbetslösas familjer. Frånsett dessa fall samt några få s. k. kroniskt arbetslösa, som sakna förutsättning till mera regelbundna arbetsförhållanden så har understöd icke förekommit till andra än s. k. normalfall.

Jämfört med näst föregående år har kostnadssumman för yttre fattigvården nedgått med något över 9,000: — kr., beroende på att de egentliga understödskostnaderna kunnat nedbringas. Understödstagarnes procenttal av stadens folkmängd har sjunkit från 8,2 % år 1928 till 7,43 % år 1929. Kommunens anslag fördelat per bevillningskrona utgör 1: 53 kr. mot 1: 64 kr. näst föregående år; däremot har kostnaden fördelad på mantalsskriven invånare stigit från 16: 39 till 16: 60 kr.

N:o 49.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929

Bristen på smålägenheter samt stegring av hyrorna ha under året gjort sig kännbara.

Genom överklagandet av obehöriga mantalsskrivningar har fattigvårdsstyrelsen sökt överflytta dessa till vederbörande kommun i syfte att förebygga eventuella fattigvårdsutgifter.

Åtgärder mot försumliga försörjningspliktiga hava enligt 71 § lagen om fattigvården vidtagits i 14 fall, varav 4 lett till intagning å arbetshem.

Rörande fattigvårdens förvaltning och förhållanden i övrigt hänvisas till efterföljande tablåer och uppgifter, vilka omfatta såväl den öppna som den slutna fattigvården.

Den slutna fattigvården.

Ålderdomshemmets behov av livsförnödenheter har liksom tidigare tillgodosetts genom anbud. Utspisningen har skett efter fastställd utspisningsstat.

Kostnadssumman har stigit med cirka 21,000: — kr. till största delen beroende på ökade räntor och amorteringar å nytillkomna byggnadslån.

Gudstjänster ha hållits av hemmets pastor i regel varannan söndag samt andaktsstunder två gånger i veckan.

Extra förplägnad har vid flera tillfällen bestått av enskilda personer och korporationer.

Hemmets angelägenheter i övrigt ha handhafts på sätt som tidigare skett.

Den av Stadsfullmäktige år 1920 fastställda planen för ny-, till och ombyggnader vid ålderdomshemmet har med ingången av berättelseåret nått sin fullbordan. Den 7 januari ägde sålunda invigningen av ålderdomshemmet rum.

Fattigvårdsstyrelsen finner det i anslutning härtill lämpligt att lämna en historisk överblick av fattigvårdsanstaltens utveckling från och med den tidpunkt, då Karlslund togs i bruk för fattigvårdsändamål.

År 1886 inköptes egendomen Karlslund av dess ägare Grevinnan Charlotte Lewenhaupt. Gården hade då varit i denna släkts ägo sedan år 1851.

Den 24 nov. 1881 väcktes i Stadsfullmäktige motion om tillsättande av en kommitté med uppgift, att uppgöra förslag till ändamålsenligt ordnande av stadens fattigvårdsväsen, varvid synnerlig uppmärksamhet borde ägnas frågan om fattiggårds anläggande. Redan 1864 hade Stadsfullmäktige beslutat, att gamla fattighuset, beläget å den tomt, där Stora Westmannia nu ligger, skulle lämna plats för skolhus och "fattigpersonalen" inrymmas i någon annan för ändamålet lämplig lokal. Detta Stads-

N:o 49.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

fullmäktiges beslut synes icke ha gått i verkställighet, enär flyttning till Karlslund ägde rum direkt från gamla fattighuset. — Om antalet understödstagare, som vid denna tid voro intagna å fattighuset, inskränkte sig till en relativt blygsam siffra (omkring 50 understödstagare), så synas förhållandena inom kort hava blivit annorlunda. Under det svåra missväxt och nödåret 1867 hade landet härjats av dyrtid, fattigdom och arbetslöshet. Västerås synes då ha varit hårt drabbat. Åtgärder mot arbetslösheten, anordnande av nödhjälpsarbeten samt bespisning av arbetslösa vid fattighuset och dyl. äro föremål för upprepade överläggningar. I samband med klagomål över fattigvårdstungans ökning, och de hjälpbehövandes ständigt växande antal påkallas sådana hjälpåtgärder, som äro ägnade att vädja till den arbetslöses egna bemödanden. Bland annat hade dessa förhållanden tydligen framtvungit tanken på ordnandet av fattigvård eller arbetsinrättning med möjlighet till arbete och ökat platsantal. Den år 1881 väckta motionens syfte erhöll Stadsfullmäktiges bifall och en kommitté av 5 personer — 3 från Stadsfullmäktige och 2 från Fattigvårdsstyrelsen — tillsattes för allsidig utredning av frågan och erhöll för detta ändamål ett anslag på 500: — kronor.

Det dröjde ända till den 26 febr. 1884 innan kommittén avgav utlåtande i frågan. Efter åtskilliga bordläggningar remitterades frågan till Fattigvårdsstyrelsen, som i utlåtande den 24/9 1885 i likhet med kommitténs flertal tillstyrkte inrättandet av en fattiggård. Stadsfullmäktige synes dock icke hava blivit övertygade om, att inrättandet av fattiggård var rätta lösningen, varför Drätselkammaren erhöll förnyat uppdrag, att beräkna kostnaden, icke blott för anläggande av fattiggård, utan även för inrättandet av ett arbets- och försörjningshus, av den omfattning, som för stadens behov kunde vara av nöden. Den 18 febr. 1886 förekom ärendet ånyo till behandling. Av kommittéförslaget framgår att endast halva antalet ledamöter med ordförandens utslagsröst, enat sig om detsamma. Av dess innehåll kan vara av intresse att anföra, att i valet mellan fattiggård och arbetshus, ansågs den förra hava avgjort företräde, bl. a. därför, att ej alla hjälpbehövande kunde hänvisas till ett arbetshus — detta särskilt beträffande barn — samt att arbetshuset av de fattiga kunde komma att betraktas som en straffanstalt. Vad däremot fattiggård beträffar, så är denna ägnad att nedbringa antalet understödstagare och därjämte vore bättre anskriven hos de hjälpbehövande, ävensom att kostnaderna för varje "hjon" ställde sig lägre vid en fattiggård än vid ett arbetshus. Ifråga om det antal "hjon", för vilka plats å fattiggård borde beredas, beräknades att av stadens 506 understödstagare år 1882, högst halva antalet eller 250 voro sådana, som borde intagas på fattiggård, under det att

N:o 49. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929*

de övriga voro mera tillfälliga understödstagare, som säkerligen hellre försörjde sig själva, än att bliva på fattiggården intagne. Med stöd av erfarenhet från andra håll, ansåg kommitterade dock att beräknade 250 hjon kunde nedsättas med 25 %, varför beträffande Västerås det antal platser, som borde beräknas å fattiggården kunde nedbringas till 200, vilket även om man tar i betraktande det relativt ringa antal personer, som erhöllo understöd i hemmen — utgör en betydande siffra i förhållande till stadens folkmängd, som då utgjorde 6,500 personer.

Då en fattiggård avsåg att driva jordbruk, hade kommitterade sökt uppbringa lämplig jordbruksfastighet i stadens närhet. Tre särskilt angivna sådana fastigheter ifrågasattes, nämligen: dels den s. k. tändsticksfabriken (å nuvarande hyttans plats) dels å östra utmarken vid Vargbo och dels vid Viksäng (Regementsplatsen). Kommitterade hade stannat för Viksäng, där cirka 40 tunnland åkerjord kunde avsättas för fattigvårdens räkning. Drätselkammaren fann dock vid förslagens behandling kostnaden — 105,000: — kr. — för anläggande av fattiggård vid Viksäng avskräckande hög och beslöt därför undersöka möjligheterna till ordnande av en arbets- och försörjningsinrättning. Härvid stannade Drätselkammaren vid lägenheten Karlslund, som genom arrendering av närbelägen jord, kunde lämpliggöras för ändamålet. Något hinder för att — enligt kommittérades mening, därstädes inrätta fattiggård ansåg Drätselkammaren icke förelåg. Köpeskillingen för Karlslund utgjorde endast 40,000: — kr. Hela anläggningen, inklusive reparationer och kapitalvärdet av den arrenderade jorden, beräknades uppgå till cirka 63,000:— kr. Kommitterade och Fattigvårdsstyrelsen gillade förslaget och köpet verkställdes. Vid uppgörelsen uppställdes av säljaren bl. a. det villkoret, att befintliga byggnader under loppet av 50 år icke finge användas till annat ändamål än fattigvård. Byggnaderna ansågos vara fullt tillräckliga för 200 hjon, vilket är en omständighet att särskilt observera, enär den ställer en äldre tids uppfattning om hjonens utrymme och trevnad i bjärt belysning av de åtgöranden, som i våra dagar (omkring 40 år efteråt) träffas i dessa avseenden. Karlslund kan nu, sedan flera nybyggnader uppförts, icke rymma stort flera understödstagare, än vad det vid inköpet år 1886 ansågs kunna härbärgera.

Efter allt att döma blev fattigvården fullagd endast så länge trycket av krisåren räckte. Så snart bättre tider inträtt i det ekonomiska livet på arbetsmarknaden, finna vi en betydligt reducerad beläggning; ett förhållande, som påtalas vid behandlingen av fattigvårdens stat för år 1897, i det att motion väcktes därom, att Stadsfullmäktige måtte till Fattigvårdsstyrelsen uttala önskvärdheten utav, att fattigvården ordnas på ett

sådnat sätt, att kostnaden för densamma i motsats till vad under några år förut varit fallet — komme att till sin huvudsakliga del förläggas till fattiggården Karlslund. Därjämte anmodades Fattigvårdsstyrelsen, att snarast inkomma med förslag om härför erforderliga åtgärder. I avgivet svar hade Fattigvårdsstyrelsen avstyrkt bifall till motionen samt uttalat, att motionens syfte icke kunde uppnås under rådande förhållanden, enär därför erfordras tvångsåtgärder mot "hjonen", vilket numera icke överensstämmer med det allmänna tänkesättet, allraminst inom Fattigvårdsstyrelsen. Fattigvårdsstyrelsens mening blev också Stadsfullmäktiges beslut.

År 1899 har behovet av ekonomilokaler gjort sig gällande. På framställning av Fattigvårdsstyrelsen beviljades 20,000: — kr. till uppförande av byggnad av sten, inrymmande brygghus, bagarstuga, badrum samt fyra mindre rum för isolering av "svagsinta". Därjämte skulle vatten- och avloppsledningar införas. Av intresse är att märka sammanställningen: bagarstuga, brygghus och sinnessjuka. Utan att uttala något som helst klander häremot kan man icke undgå att lägga märke till denna viktiga sociala frågas inställning, icke blott här i staden utan även mera i allmänhet. I samband med den sålunda beslutade byggnadens uppförande, blev planen utökad med två större salar för kroppssjuka, varför byggnaden till sin huvudsakliga del blev sjukhus och tjänstgjorde som sådant med några smärre reparationer och tillbyggnader intill år 1919, då det på grund av förfall utrymdes och fick lämna plats för den nuvarande sjukhusbyggnaden.

År 1901 är bl. a. frågan om fattiggårdens omorganisation till arbetsinrättning — åtminstone delvis — åter på dagordningen. Motion i frågan väcktes av Apotekare O. Oest. Av motiveringen till det framställda förslaget framgår, att detsamma avsåg, att åvägabringa förutsättningar, att vid fattigvården bereda arbete åt arbetslösa, men framförallt för att kunna omhändertaga och tvinga försumliga försörjningspliktiga till arbete. Något definitivt beslut i sak synes icke ha kommit till stånd. Efter det ärendet bordlagts och remitterats upprepade gånger, erhöll Fattigvårdsstyrelsen år 1902 uppdrag att på lämpligt sätt och vid lämplig tidpunkt företaga den omläggning, som föreslagits. Fattigvårdsstyrelsen hade tidigare förberedelsevis uttalat sig i gillande riktning. Förslaget blev dock icke genomfört. Någon särskild avdelning för arbetsinrättning kom aldrig till stånd, sannolikt därför att fattigvården av utrymmesskäl icke gav möjlighet härtill.

Under åren 1900—1910 förekomma inga nämnvärt betydelsefulla frågor, som beröra den slutna fattigvården. Först 1911 uppkomma i Stads-

N:o 49. *Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929.*

fullmäktige ett flertal sådana frågor, bl. a. utredning angående om- och tillbyggnad av fattiggården eller alternativt nybyggnad av fattiggård på annan plats.

I december samma år tillsattes en kommitté av 10 personer med uppdrag att utreda och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i frågan. Till bestridande av med utredningsuppdraget förenade kostnader erhöllo kommitterade ett förslagsanslag av 2,000:— kr.

Kommitterade inkommo med utredning år 1916. Under tiden hade vården av de sinnessjuka måst provisoriskt ordnas genom inredning av den vid ån belägna s. k. röda stugan. Kommittébetänkandet, som är av betydande omfattning och bl. a. grundar sig på studier vid flera av våra medelstora städers fattigvårdsinrättningar, utmynnade i förslag till anläggande av ny fattiggård vid Kristiansborg, som skulle omfatta ålderdomshem, sjukhus, sinnessjukhus, arbetshem och kontorsbyggnad. Sammanlagda anläggningskostnaden hade beräknats till 569,000: — kr. Då frågan efter remiss till Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen åter förekom till behandling blev den bordlagd t. v., med motivering att flera kostsamma byggnader vore under uppförande samt att inga särskilda skäl anförts, som påkallade omedelbart uppförande av fattigvårdsbyggnad under nu rådande kristid.

Frågan fick alltså ännu en gång ligga till sig, vilket med erkännande av det intresserade och av socialt intresse präglade arbete, som nedlagts av 1911 års utredningskommitté, torde varit enbart till båtnad för den slutna fattigvårdens utveckling i Västerås. Ty genom tillkomsten av 1918 års fattigvårdslag förändrades bestämmelserna även för fattigvårdsanstalts anläggning och organisation i så väsentlig grad, att anstalten med fördel kunde kvarbliva på sin gamla plats, som måste anses ha lämpligt och vackert läge.

Trångboddheten hade inom Karlslund gjort sig gällande under en längre följd av år, men icke direkt påtalats av Fattigvårdsstyrelsen förrän Styrelsen hösten 1918 hemställer om skyndsamt förverkligande av förslaget till ny fattigvårdsanstalt eller ock, därest detta icke kunde bifallas, omedelbara åtgärder måtte vidtagas för att t. v. undanrödja det nuvarande i hög grad otillräckliga lokalutrymmet genom uppförande av provisorisk tillbyggnad. Denna styrelsens framställning vann bifall i så måtto, att Stadsfullmäktige redan samma höst beslutade att uppföra en provisorisk byggnad i två våningar av sten för en kostnad av 250,000: — kr. Denna "provisoriska" byggnad blev av sådan planläggning och beskaffenhet, att den i sin mån bidrog till att binda fattigvårdsanstaltens utveckling vid Karlslundsområdet.

Dessa båda samverkande orsaker, jämte det obestridligt idylliska och vackra läge Karlslund har, var sålunda i stort sett avgörande då planen för fattigvårdsanstaltens fullständiga uppbyggande skulle fastställas. När därför frågan ånyo år 1920 förekom, rådde i stort sett icke mer än en mening om var ålderdomshemmet (såsom det nu skulle heta) borde ha sin plats. I varje fall voro de av Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen gemensamt utsedda delegerade fullt eniga i frågan och föreslogo Stadsfullmäktige att besluta ålderdomshemmets bibehållande å den nuvarande platsen samt att planen skulle omfatta om- och nybyggnad av sjukhus för 74 patienter, uppförande av ekonomibyggnad, föreståndare- och vaktmästarebostad samt reparation och inredning av gamla huvudbyggnaden. Förslaget vann Stadsfullmäktiges gillande, samtidigt som det i april 1916 avgivna förslaget om uppförande av fattigvård vid Kristiansborg avfördes från dagordningen. Vid utformning av förslaget tog Fattigvårdsstyrelsen sikte på att få till stånd sådana anordningar, att uppdelning av klientelet efter vårdbehovets art och beskaffenhet i största möjliga utsträckning läte sig göra. Sålunda finnes nu särskilda avdelningar för kroniskt och akut sjuka, tuberkolossjuka, psykiskt defekta, som äro störande för sin omgivning, ålderomsavdelning samt avdelning för de i någon mån arbetsföra. Därjämte finnes särskilda rum för äkta makar samt ekonomibyggnad med tidsenligt inredda köks- och tvättavdelningar samt central för beredning av värme och varmt vatten för hela anstalten. Anstalten rymmer i fullbordat skick 220 personer, inklusive tjänstepersonalen.

Beträffande kostnaderna för var och en av dessa byggnader, belöpa sig desamma för ålderdomsavdelningen i jämt tal till 268,000: — kr., för sjukhuset till 401,000: — kronor, för vaktmästare- och föreståndarebostaden till 62,000: — kr., för ekonomibyggnaden till 310,000: — kr.; ombyggnad och reparation av gamla huvudbyggnaden till en kostnad av 101,000: — kr. Lägger man till dessa kostnader köpeskillingen för gamla fastigheten (40,000:—) samt kostnaden för uppförandet av den äldre sjukhusbyggnaden (22,000:—) kr. belöper sig kostnaden för uppförande av byggnader vid anstalten under loppet av 42 år till en sammanlagd summa av i runt tal 1,200,000: — kr.

Om denna summa kan anses ha relativt betydande proportioner, så torde man dock ha skäl och rätt att hysa den uppfattningen, att ålderdomshemsfrågan blivit löst på ett jämförelsevis lyckligt och tillfredsställande sätt.

Efter denna summariska orientering i fattigvårdsanstaltens mera yttre utvecklingsförlopp, torde några korta inblickar i anstaltens inre gestalt-

N:o 49. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.*

ning och liv vara motiverad. Härvid måste man ju givetvis se företeelserna mot varje tidsläges sociala struktur och allmänna betraktelsesätt. Vad fattigvården beträffar, så har ju genom Fattigvårdsstyrelsens protokoll och andra handlingar, nästan uteslutande bevarat till eftervärlden dess mörkaste sidor. När det därför gäller, att giva en bild av fattigvårdens inre utvecklingshistoria, så domineras de ljusa sidor, som otvivelaktigt kännetecknat även gångna tiders fattigvård, av dess skuggsidor.

I det reglemente för fattigvården, som var gällande vid tidpunkten för inflyttningen till Karlslund, återfinnes bl. a. en bestämmelse, som i viss mån belyser "hjonens" moraliska nivå och den därav föranledda officiella inställning fattigvårdsmyndigheten i staden intog. — I reglementets 12 § heter det bl. a.: "stadgandet att uppsyningsmannen över stadens fattigvårdshus alltid bör vara polisbetjänt, gäller på det sätt, att om någon, som förut icke är polisbetjänt, antages till uppsyningsman, skall han i alla fall i utövningen av sin befattning ha samma rättigheter och äga åtnjuta samma skydd och laga handräckning, som polisbetjänt".

Efter hjonens inflyttning till Karlslund strax före julen 1886 utfärdade Fattigvårdsstyrelsen i Länstidningen den 3 jan. 1887 följande tillkännagivande: "Fattigvårdsstyrelsen har till förekommande av hjonens obehöriga vistande utom inrättningen, ansett sig böra förständiga dem, att för sådant tillstånd utverka s. k. permissionssedel, med angivande av viss tid, då hjonet skall vara åter vid inrättningen och vare hjonet skyldigt, att vid påfordran av arbetsgivare eller annan uppvisa tillståndsbeviset, vilket härmed meddelas till allmänhetens kännedom och förväntar styrelsen, att envar, som anträffar något fattighjon inom staden å annan tid, än den å permissionssedeln angivna, därom å polisvaktkontoret göra anmälan". Detta tillkännagivande torde närmast böra ses mot den omständigheten, att "hjonen" tidigare i stor utsträckning drivit omkring i staden och bettlat.

I regel är det ju så, att en omläggning eller förändring i något hänseende av ett föråldrat system skapar nya intressen och idéer och ger ny uppryckning åt deras förverkligande. Så synes även ha skett i och med fattiggårdens förflyttning till Karlslund. Närmast före denna tid innehålla Fattigvårdsstyrelsens protokoll icke mycket utöver vanliga löpande ärenden samt ideligen upprepade varningar för försummad försörjningsplikt och ständiga fylleriförseelser med därav föranledda oordningar på fattighuset. Än är det en oförbätterlig alkoholist, som under en följd av sammanträden varnas för fylleri och våldsamt uppträdande; än är det två äkta makar, som i festligt lag druckit sig rusiga och under rusets inflytande äventyrat den äktenskapliga sämjan i ett för fattighuset störande

slagsmål; och än är det ett "hjon", som måste i redlöst tillstånd avhämtas på dragkärra. På detta sätt figurera många av fattighusets "hjon" i fattigvårdsstyrelsens annaler ihärdigt och troget, därmed givande en uppfattning om den ringa grad av trevnad, som dåtida fattighus ändå hyste.

Med inflyttningen till Karlslund synes nya intressen ha knutits till fattiggården, som den nu skulle heta. Fylleriförseelserna och varningarna fortfara visserligen, men i förminskad skala. Man märker nu en ökad reformiver. Fattiggården är oavlåtligen under en följd av år föremål för betydande ändringar i såväl yttre som inre avseenden; betydande i anseende till den tidens förhållanden. Nu beslutades bl. a. införandet av ny, betydligt förbättrad utspisningsstat, att barn i regel ej skola intagas på fattiggården, enär de där kunna röna skadelig inverkan", att de gamla tenn- och kopparmatskålarna skola utbytas mot porslin samt att för de sinnessjuka skall i görligaste mån beredas särskilda rum. Vårdtanken har fått större utrymme än förut. Man ville visserligen icke rubba på permissionstvånget. Kroppsaga förekommer också, fastän i mycket begränsad utsträckning och uniformsmössor med nummer bäras fortfarande av "fattighushjonen". Men genom alla styrelsens förhandlingar skymtar dock fram något, som tyder på en betydligt förändrad uppfattning och bådar att en ny tid börjat bryta in på detta område.

I den nya ålderdomshemsanläggning, som nu nått sin relativa fullbordan har hemidén förverkligats så långt detta låter sig göra. Vårdavdelningar finnas för sju olika grupper av vårdbehövande. Såväl sjukvårds- som mera individuella synpunkter kunna därför i stor utsträckning tillgodoses. Den relativa frihet, som alltid är förbunden med ett hem kommer vårdtagaren till del i den mån densamma icke missbrukas. Det höga anstaltsskranket, de stängda portarna och permissionssedlarna ha nu försvunnit. Detta är ägnat att stärka vårdtagarnas ansvarskänsla och utgör en källa till hemtrevnad.

Västerås den 29 april 1930.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

N:o 49.

Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929.

Fattigvårdsstyrelsen.

Fattigvårdsstyrelsen har under år 1929 utgjorts av:
Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, ordförande.
Guldsmeden E. Tengström, v. ordförande och distriktschef.
Ledamöter och distriktschefer: Köpmannen Emil Kumlin, Byggmästare E. A. Eriksson, Fru Helga Jakobsson, Sjukbesökaren E. Keijser, Herr G. H. Kolmodin, Fru Ida Grönberg, Verkstdasarbetaren Oskar Blomkvist, Lindaren Fredrik Vetter, Svarvaren Georg Jansson samt Kominister Ernst Enochsson.

Fattigvårdsstyrelsens befattningshavare:

Vid Fattigvårdsbyrån:

Axel Norén, syssloman, sekreterare och ombudsman sedan 1 jan. 1920.
Fröken Elin Isaksson, kontorsbiträde sedan 1 mars 1922.
Carl E. Scott, tillsyningsman sedan 1 jan. 1922.
Fröken Lisa Larsson, kontorsbiträde, innehaft tjänsten sedan 1 april 1922, ordinarie sedan 1 jan. 1929.
Fröken Gurli Ahlström, extra skrivbiträde sedan 1 febr. 1929.

Vid Ålderdomshemmet:

Gustav Severin Pihl, föreståndare sedan 1 jan. 1924 (vik. sedan 1 april 1923).
Johan Viktor Eriksson, vaktmästare sedan 24 oktober 1921.
Henrik Forslund, maskinist sedan 1 mars 1920.
Olga Lundberg, husmoder sedan 4 jan. 1917.
Anna Forslund, sjuksköterska sedan 1 mars 1910.
Elin Ramkvist, sjuksköterska sedan 1 jan. 1922.
Ingeborg Jansson, sjuksköterska sedan 1 maj 1928.
Olga Ekström, sjuksköterska sedan 1 aug. 1927 till 1 maj 1929.
Gertrud Maria Nyberg, sjuksköterska sedan 1 maj 1929.
Ruben Sand, vårdare sedan 1 juli 1923.
1 eldare.
12 köks-, tvätt- och sjukbiträden.
Predikant: Komminister E. Nyberg.
Läkare: Doktor Carl Idar, läkare vid Ålderdomshemmet och för norra stadsdelens understödstagare.
Doktor L. Bladini, läkare för södra stadsdelen samt S:t Ilian och Lundby.

N:o 49.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929.

Tabell över inlagor i fattigvårdsmål:

a) *Till främmande kommuner avlåtna anmannigar och svar å anmaningsskrivelser:*

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Anmaningsskrivelser	106	129	112	150	172	131	106	136	132
Svar å anmaningsskrivelser	76	104	96	98	136	111	108	130	131
Summa	182	233	208	248	308	242	214	266	263

b) *Till Konungens befallningshavande i länet:*

	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Ansökningar hos K. B.	19	46	86	95	81	118	124	82	53	68	51
Påminnelser	108	138	154	253	264	263	304	302	146	127	105
Förklaringar	129	167	174	198	211	209	261	256	83	67	110
Summa	256	351	414	546	556	590	689	640	282	262	266

Dessutom har från Fattigvårdsbyrån under året utgått 1,897 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 49.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

Uppgift å antalet understödstagare

samt deras fördelning rörande ålder och kön m. m. enligt utdrag av Statistisk redogörelse till Statistiska Centralbyrån.

Tablå över antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön och civilstånd.

	Varaktigt understödda				Tillfälligt understödda		Summa
	Kvarvarande från föregående år		Nytillkomna under året				
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Barn, direkt understödda:							
i äktenskap	1	—	—	—	9	9	19
utom äktenskap	—	—	—	—	1	—	1
Summa	1	—	—	—	10	9	20
Ogifta äldre personer:							
utan tillhörande barn	87	121	28	20	47	47	350
med tillhörande barn	—	40	—	12	—	13	65
Summa	87	161	28	32	47	60	415
Tillhörande barn	38	23	9	8	9	11	98
Äkta makar, som gemensamt åtnjuta understöd:							
utan tillhörande barn	75	75	9	9	11	11	190
med tillhörande barn	65	65	22	22	51	51	276
Summa	140	140	31	31	62	62	466
Tillhörande barn	72	95	25	28	62	74	356
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd:							
utan tillhörande barn	9	14	9	3	9	22	66
med tillhörande barn	5	13	—	1	1	3	23
Summa	14	27	9	4	10	25	89
Tillhörande barn	12	20	1	—	4	4	41
Änklingar, änkor och frånskilda:							
utan tillhörande barn	74	248	7	18	7	19	373
med tillhörande barn	3	89	—	5	2	12	111
Summa	77	337	7	23	9	31	484
Tillhörande barn	92	90	7	5	16	4	214
Summa direkta understödstagare	319	665	75	90	138	187	1,474
Summa tillhörande barn	214	228	42	41	91	93	709
Samtliga understödstagare	533	893	117	131	229	280	2,183
Därav tillhörande annat fattigvårdssamhälle	59	102	15	24	26	51	277

N:o 49.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929.

Direkta understödstagare, varaktigt understödda:

	M.	Kv.
Under året avlidna	32	37
Under året på annat sätt avgångna	44	72
Till nästa år kvarvarande	318	646
Summa	394	755

Tablå över understödets beskaffenhet:

	Intagna på				Utackorderade	Understödda i hemmet	På annat sätt understödda	Summa
	Fattigvårdsanstalt	Anstalt för sinnessjuka	Anst. för kroniskt sjuka	Annan sjukvårdsanstalt				
Varaktigt understödda:								
Barn, direkt understödda:								
i äktenskap	1	—	—	—	—	—	—	1
utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuxna män:								
Ogifta	58	23	3	10	1	35	1	131
Gifta	27	3	—	13	—	173	1	217
Änklingar eller frånskilda	40	1	—	3	—	46	1	91
Vuxna kvinnor:								
Ogifta	60	22	6	10	—	112	3	213
Gifta	15	4	—	6	—	187	—	212
Änkor eller frånskilda	47	5	—	11	—	320	—	383
Summa direkt understödda	248	58	9	53	1	873	6	1,248
Tillhörande barn	3	—	—	1	—	521	—	525
Tillfälligt understödda:								
Barn direkt understödda	2	—	—	12	—	—	5	19
Vuxna personer	54	2	—	66	—	162	42	326
Tillhörande barn	3	—	—	—	—	176	5	184
Summa tillf. understödda	59	2	—	78	—	338	52	529
Samtliga understödstagare	310	60	9	132	1	1,732	53	2,302

N:o 49.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

Tablå över orsaker till understödsbehovet:

	Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Arbetslöshet	Dryckenskap	Lättja och Likgiltighet	Talrik familj	Andra orsaker	S:ma understödstagare
Nytillkomna, varaktigt understödda:								
Barn, direkt understödda:								
i äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—
utom äktenskap	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuxna män:								
Ogifta	25	3	—	—	—	—	—	28
Gifta	26	4	9	1	—	—	—	40
Änklingar eller frånskilda	5	2	—	—	—	—	—	7
Vuxna kvinnor:								
Ogifta	21	5	5	—	—	1	—	32
Gifta	14	15	2	—	—	4	—	35
Änkor eller frånskilda	15	7	—	—	—	1	—	23
Summa	106	36	16	1	—	6	—	165
Tillfälligt understödda:								
Barn	19	—	—	—	—	—	—	19
Vuxna män	66	7	51	1	—	—	3	128
Vuxna kvinnor	109	40	14	—	—	15	—	178
Summa	194	47	65	1	—	15	3	325

Tablå över understödets värde:

N:o 49.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929.

	Understödstagaren kontant emottagit Kr.	Vård å fattigvårdsanstalt Kr.	Annat understöd. Kr.	Summa Kr.	Antal understödsmånader
Varaktigt understödda:					
a) Direkt understödda barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt...	—	913	—	913	12
Summa	—	913	—	913	12
b) Äldre personer utan tillhörande barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt...	—	107,792	—	107,792	1,610
Intagna på sjukvårdsanstalt ...	—	—	26,742	26.742	699
Utackorderade	—	—	360	360	12
I sina hem understödda	144,534	—	23,683	168,217	5,283
På annat sätt understödda	730	—	162	892	13
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	13,854	11,727	9,128	34,709	761
Summa	159,118	119,519	60,075	338,712	8,378
c) Äldre personer med tillhörande barn:					
Intagna på fattigvårdsanstalt...	—	1,204	—	1,204	12
Intagna på sjukvårdsanstalt ...	—	—	90	90	2
I sina hem understödda	88,938	—	32,584	121,522	2,979
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	6,583	1,829	5,180	13,592	286
Summa	95,521	3,033	37,854	136,408	3,279
Tillfälligt understödda:					
Intagna på fattigvårdsanstalt...	—	5,996	—	5,996	—
Intagna på sjukvårdsanstalt ...	—	5,790	—	5,790	—
I sina hem understödda	4,507	—	4,711	9,218	—
På annat sätt understödda	95	—	1,344	1,439	—
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	1,217	916	2,591	4,724	—
Summa	5,819	6,912	14,436	27,167	—
Summa för samtliga understödstagare	260,458	130,377	112,365	503,200	11,669

N:o 49. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.*

Tablå över personer, som under redogörelseåret erhållit kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag.

Antalet understödstagare av olika slag, fördelade efter kön, ålder och civilstånd.

	Varaktigt understödda				Tillfälligt understödda		Summa
	Kvarv. från föreg. år		Nytillkomna under året				
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Ogifa, äldre personer	3	3	—	1	4	9	20
Äkta makar, som gemensamt åtnjuta understöd	4	4	4	4	—	—	16
Äkta makar, av vilka endera eller båda var för sig åtnjuta understöd	—	—	—	—	6	2	8
Änklingar, änkor och frånskilda	2	1	1	2	—	3	9
Samtliga understödstagare	9	8	5	7	10	14	53
Därav personer som erhållit:							
Kommunalt pensionstillskott	3	2	4	6	—	1	16
Kommunalt sjukvårdsbidrag	6	6	1	1	10	13	37

Direkta understödstagare, varaktigt understödda:

	m.	kv.
Under året avlidna	1	—
Under året på annat sätt avgångna	7	7
Till nästa år kvarvarande	6	8
Summa	14	15

Tablå över understödets beskaffenhet:

	Intagna å sjukv.-anstalt	Understödda i hemmet	På annat sätt understödda	Summa
Varaktigt understödda:				
Vuxna män:				
Ogifta	—	2	1	3
Gifta	—	4	4	8
Änklingar eller frånskilda	—	3	—	3
Vuxna kvinnor:				
Ogifta	—	—	4	4
Gifta	—	4	4	8
Änkor eller frånskilda	—	3	—	3
Summa varaktigt understödda	—	16	13	29
Tillfälligt understödda:				
Vuxna personer	22	1	1	24
Summa tillfälligt understödda	22	1	1	24
Samtliga understödstagare	22	17	14	53

Tablå över orsaker till understödsbehovet:

	Sjukdom	Otillräcklig arbetsförmåga	Arbetslöshet	Summa understödstagare
Nytillkomna, varaktigt understödda:				
Vuxna män:				
Ogifta	—	—	—	—
Gifta	2	2	—	4
Änklingar eller frånskilda	—	1	—	1
Vuxna kvinnor:				
Ogifta	1	—	—	1
Gifta	1	3	—	4
Änkor eller frånskilda	—	2	—	2
Summa	4	8	—	12
Tillfälligt understödda:				
Barn	—	—	—	—
Vuxna män	10	—	—	10
Vuxna kvinnor	14	—	—	14
Summa	24	—	—	24

N:o 49.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för år 1929.

Tablå över understödets värde:

	Understödstagaren kontant mottagit Kr.	Annat understöd Kr.	Summa Kr.	Antal understödsmånader
1. **Varaktigt understödda:**				
Äldre personer utan tillhörande barn:				
I sina hem understödda	3,400	83	3,483	125
På annat sätt understödda	4,614	100	4,714	94
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	—	—	—	—
Summa	8,014	183	8,197	219
2. **Tillfälligt understödda:**				
Intagna på sjukvårdsanstalt ...	—	3,818	3,818	—
Utackorderade	—	—	—	—
I sina hem understödda	—	275	275	—
På annat sätt understödda	—	75	75	—
Understödda på mera än ett av ovan angivna sätt	—	—	—	—
Summa	—	4,168	4,168	—
Summa för samtliga understödstagare	8,014	4,351	12,365	219

Tablå över understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd.

	Yttre fattigvården	Inre fattigvården	Hela fattigvården
År 1915	—	—	6,31 %
År 1916	—	—	5,45 „
År 1917	—	—	5,95 „
År 1918	—	—	5,91 „
År 1919	—	—	5,76 „
År 1920	—	—	5,59 „
År 1921	—	—	6,96 „
År 1922	—	—	9,91 „
År 1923	—	—	10 „
År 1924	—	—	10,05 „
År 1925	8,42 %	0,86 %	9,28 „
År 1926	7,12 „	0,89 „	8,01 „
År 1927	6,66 „	1,35 „	8,01 „
År 1928	6,82 „	1,02 „	8,02 „
År 1929	6,16 „	1,27 „	7,43 „

Under året har i 14 fall försörjningspliktig ålagts arbete enligt 71 § fattigvårdslagen, vilket åläggande i 4 fall lett till inställande i arbetet.

Vård har under året lämnats:

	Antal personer								
	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Å lasarett o. därmed likställda vårdanstalter...	127	231	221	198	207	172	145	235	174
Å sanatorium	34	29	34	33	46	37	31	25	31
Å sinnesslöanstalter ...	14	17	18	19	23	8	11	13	14
Å hospital	23	29	33	41	39	41	52	46	48
Å epileptikerhem	1	1	1	1	1	3	3	3	3
Å Eugeniahemmet	5	4	4	1	1	—	—	—	—
Å andra vårdanstalter...	6	4	5	12	15	10	18	26	24
Summa	210	315	316	305	332	271	260	348	249

Ordinarie understöd i kontanter och in natura under åren 1927, 1928 och 1929, fördelat distriktsvis.

Distrikt n:r	År 1927			År 1928			År 1929		
	Understödskostnader distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnader pr person	Understödskostnader distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnader pr person	Understödskostnader distriktsvis under året	Understödskostnader pr hushåll	Understödskostnader pr person
N:o 1.....	21,819: 71	445: 30	320: 85	21,656: 60	492: 19	373: 21	19,507: 33	487: 93	348: 35
„ 2.....	14,808: —	592: 32	374: 56	22,524: 25	500: 54	381: 76	22,133: 50	514: 73	393: 45
„ 3.....	31,192: 26	511: 35	276: 99	22,134: 96	539: 87	402: 45	21,003: 18	512: 27	375: 05
„ 4.....	38,351: 05	511: 35	327: 79	25,141: 18	598: 59	419: 02	23,058: 55	536: 26	364: 31
„ 5.....	6,596: —	388: —	286: 78	17,679: 75	477: 83	375: 95	14,106: —	403: —	352: 65
„ 6.....	18,439: —	419: 07	368: 78	21,737: 17	557: 36	368: 42	22,763: 40	583: 67	392: 47
„ 7.....	17,776: —	507: 89	355: 52	20,554: 25	527: 03	446: 83	21,176: 25	542: 98	450: 55
„ 8.....	21,201: 95	557: 95	365: 55	22,411: 82	589: 78	457: 38	21,222: 25	573: 57	442: 13
„ 9.....	11,510: 60	523: 21	411: 09	9,295: 81	540 93	320: 54	8,856: —	492: —	328: —
„ 10.....	5,270: 75	405: 44	292: 82	6,612: —	388: 94	367: 33	7,665: —	425: 83	348: 49
„ 11.....	5,038: 51	503: 85	239: 93	16,045: 75	668: 57	348: 82	16,922: 50	650: 86	331: 81
Genomsnittskostnad ...	17,053: 01	505: 63	328: 71	18,708: 50	534: 69	387: 43	18,037: 63	520: 28	375: 21

N:o 49. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.*

Sammandrag av utgifterna för den yttre fattigvården under åren 1915—1929.

År	Bruttoutgifter Kronor		Inkomster Kronor		Nettoutgifter Kronor		Utgifterna fördelade pr Invånare		Utgifterna fördelade pr Bev. Kr.	
År 1915.....	104,901	02	1,566	37	103,334	65	4	70	0	79
„ 1916.....	111,985	28	3,208	34	108,766	94	4	68	0	71
„ 1917.....	152,733	40	9,332	61	143,400	79	5	88	0	73
„ 1918.....	237,125	09	3,317	56	233,807	53	9	20	0	62
„ 1919.....	322,480	29	7,716	32	315,764	68	11	05	0	75
„ 1920.....	372,198	11	8,610	23	363,587	88	11	90	0	64
„ 1921.....	411,528	47	2,249	99	409,278	58	13	35	0	90
„ 1922.....	430,977	09	4,417	27	426,559	82	14	06	1	45
„ 1923.....	520,382	68	32,652	24	487,730	44	16	24	2	14
„ 1924.....	487,185	15	47,893	19	439,291	96	14	68	1	97
„ 1925.....	496,233	03	51,839	11	444,393	92	15	08	1	81
„ 1926.....	467,713	36	47,466	69	420,246	67	14	47	1	68
„ 1927.....	468,828	98	56,888	52	411,940	46	14	15	1	46
„ 1928.....	438,237	89	54,050	80	384,187	09	13	17	1	30
„ 1929.....	429,168	60	54,217	97	374,950	63	12	51	1	15

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna pensionärernas antal år 1929:

Kvarvarande stdan år 1928	169	
Under året intagna	213	382
Under året avgångna genom döden	78	
Under året avgångna genom utskrivning..	126	204
Vid årets slut kvarvarande	178	

därav 92 män, 83 kvinnor och 3 barn.

Av under året intagna personer tillhöra 37 män, 37 kvinnor och 3 barn annat fattigvårdssamhälle.

De å hemmet intagna pensionärerna voro till ålder och civilstånd:

	Män			Kvinnor			Summa
	Ogifta	Gifta	Änkl.	Ogifta	Gifta	Änkor	
Barn under 16 år	9	—	—	5	—	—	14
Pensionärer mellan 16—20 år	9	—	—	6	—	—	15
„ „ 20—30 år	19	—	—	31	3	—	53
„ „ 30—40 år	13	4	—	18	5	—	40
„ „ 40—50 år	10	7	—	7	7	—	31
„ „ 50—60 år	21	4	1	8	5	—	39
„ „ 60—70 år	18	4	7	13	7	10	59
„ „ 70—80 år	12	11	13	7	9	20	72
„ „ 80—90 år	7	5	10	8	4	18	52
„ över 90 år	1	—	1	1	—	4	7
Summa	119	35	32	104	40	52	382

Dessa 382 pensionärer hava åtnjutit vård under sammanlagt 59,484 underhållsdagar, varå 26,212 belöpa sig å 131 män, 150 kvinnor och 1 barn, som vårdats å hemmets sjukavdelningar.

Den äldsta av under året vårdade män var ogifte Per Johan Askerlund, född 1835 och bland kvinnor änkan Anna Klarkvist, född 1835.

Med avseende å hälsotillstånd och arbetsförmåga:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	10	18	28
Blinda och litet seende	3	1	4
Lama och ofärdiga	3	1	4
Ständigt sängliggande	62	74	136
Lungsjuka	27	24	51
Ålderstigna och sjukliga	36	32	68
Minderåriga barn	9	5	14
Mindre arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	19	15	34
Arbetsföra	17	26	43
Summa	186	196	382

Pensionärernas sysselsättning har bestått:

dels i arbeten för hemmets behov, såsom vävnad, sömnad, tvätt och renhållning, skomakeri, plåtslageri, måleri, sadelmakeri, hönsskötsel och trädgårdsskötsel m m.

dels i arbeten för andra personer, såsom fjäderspritning, vedsågning, mattpiskning, mangling och div. arbeten i tvättinrättningen m. m.

N:o 49.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

Tablå över leveranspris å de för fattigvårdens behov inköpta större artiklarna åren 1919—1929.

Varor	1919 Kr.	1920 Kr.	1921 Kr.	1922 Kr.	1923 Kr.	1924 Kr.	1925 Kr.	1926 Kr.	1927 Kr.	1928 Kr.	1929 Kr.
Rågmjöl.....	51 37	39 —	37 25	24 75	19 75	20 —	26 37	19 63	22 —	28 -	22 75
Rågsikt.....	69 50	69 —	52 25	34 25	29 75	28 87	34 50	29 50	36 —	35 50	32 —
Vetemjöl ...	70 05	79 —	61 75	39 50	41 —	37 50	44 —	41 50	41 —	36 —	36 —
Korngryn ...	69 25	44 —	47 75	29 50	25 75	28 35	30 25	23 —	23 25	31 25	25 75
Ärter.....	66 15	42 50	32 —	27 —	36 75	32 50	30 12	25 75	34 75	37 50	34 50
Fläsk.....	368 50	440 —	320 —	225 —	195 —	139 —	182 50	176 73	136 62	158 —	163 85
Sill.....	81 —	80 —	47 67	35 50	32 75	36 75	43 —	31 88	28 50	25 50	28 25
Havregryn...	86 29	84 —	60 75	40 75	38 88	35 62	37 63	32 —	31 75	35 —	32 50
Risgryn.....	94 60	150 —	77 --	52 —	51 —	56 —	55 75	52 —	49 50	48 60	47 25
Kaffe.....	368 35	268 —	170 --	188 75	337 50	330 —	298 25	269 50	240 —	272 50	293 75
Socker	118 08	165 —	160 -	132 —	98 38	82 50	65 63	55 —	59 63	51 75	43 50
Bruna bönor	196 —	88 —	56 33	65 50	46 50	47 75	42 75	35 25	32 50	62 50	64 50
Margarin ...	385 —	335 50	302 —	176 25	154 —	131 —	131 25	128 63	119 —	107 75	94 25
Farrin	118 50	160 —	137 —	131 —	88 —	79 75	58 50	48 50	51 75	44 25	36 25

Sammandrag av Ålderdomshemmets ekonomi under åren 1915—1929.

År	Understödstagare			Bruttokostnad för år	Inkomster	Nettokostnad för år	Underhållskostnad	
	Antal	Antal underhållsdagar	Medeltal pr dag	Kr.	Kr.	Kr.	För understödstagare pr år Kr.	För understödstagagare pr dag Kr.
1915	161	31,389	86	26,762 84	1,352 10	25,410 74	293 47	0 80
1916	141	30,719	84	30,658 13	1,324 90	29,232 23	349 09	0 95
1917	136	32,694	90	34,359 73	1,276 19	32,083 54	367 59	1 —
1918	156	35,110	96	67,992 64	1,235 47	66,757 17	695 18	1 90
1919	188	32,418	89	83,665 77	6,383 28	77,282 49	868 33	2 38
1920	199	31,064	84	124,518 71	11,331 19	113,187 19	1,347 47	3 61
1921	181	32,900	91	99,487 23	21,072 25	78,414 98	861 70	2 37
1922	283	43,611	121	138,538 12	35,862 10	102,671 02	1,144 91	3 15
1923	325	48,057	132	116,186 03	49,707 53	66,478 51	880 19	2 42
1924	366	53,244	145	133,855 90	102,239 43	31,616 47	923 14	2 51
1925	384	59,957	164	137,817 26	97,325 55	40,491 71	880 59	2 42
1926	371	58,035	159	125,389 15	102,709 27	22,679 88	788 61	2 16
1927	393	63,931	162	180,076 68	111,071 71	69,004 97	1,111 58	3 04
1928	357	62.585	172	218,662 06	117,986 45	100,675 61	1,270 20	3 48
1929	382	59,484	163	240,831 56	118,279 94	122,551 62	1,285 55	4 07

I dessa kostnader ha fr. o. m. år 1928 medräknats amorteringar och räntor å byggnadslån.

N:o 49.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaden av såväl inre som yttre fattigvården åren 1915—1929.

År	Bruttokostnad				Summa Kronor		Nettokostnad				Summa Kronor	
	Inre fattigvården Kronor		Yttre fattigvården Kronor				Inre fattigvården Kronor		Yttre fattigvården Kronor			
1915 ...	26,762	84	104,901	02	131,663	86	25,410	74	102,977	—	128,388	10
1916 ...	30,658	13	111,985	28	142,643	11	29,323	23	106,863	50	136,186	73
1917 ...	34,359	73	152,733	40	187,093	13	33,082	54	143,400	71	186,484	25
1918 ...	67,992	64	237,125	09	305,117	73	66,757	17	233,817	17	300,574	70
1919 ...	83,665	77	322,480	29	406,146	06	77,282	49	314,763	97	392,046	46
1920 ...	124,518	97	372,198	11	496,717	08	113,187	78	363,587	88	476,775	66
1921 ...	99,487	23	411,528	47	511,015	70	78,414	98	409,278	58	487,693	56
1922 ...	138,533	12	430,977	09	569,510	21	102,671	02	326,559	82	529,230	84
1923 ...	116,186	03	520,382	68	636,568	71	66,478	51	487,730	44	554,208	95
1924 ...	133,855	90	528,358	25	662,214	15	31,616	47	480,465	06	512,081	55
1925 ...	183,139	51	496,233	03	679,372	54	85,813	96	444,393	92	530,207	88
1926 ...	170,747	67	467,713	36	638,461	03	68,038	40	420,246	67	488,285	07
1927 ...	180,076	68	468,828	98	648,905	66	69,004	97	411,940	46	480,945	43
1928 ...	218,662	06	438,237	89	656,899	95	100,675	61	384,187	09	484,862	70
1929 ...	240,831	56	429,168	60	670,000	16	122,551	62	374,950	63	497,502	25

Tabell, som utvisar hur kostnadssumman fördelas på invånare och bevillningskrona.

	På varje kyrkoskriven invånare				På varje bevillningskrona			
	Antal invånare		Netto kronor		Antal bevillningskronor		Netto kronor	
År 1915 enl. 1914 års taxering...	21,941		5	85	129,804		1	01
„ 1916 „ 1915 „ „ ...	23,237		5	86	145,280		1	07
„ 1917 „ 1916 „ „ ...	24,403		7	66	197,761		1	08
„ 1918 „ 1917 „ „ ...	25,408		11	83	379,490		1	26
„ 1919 „ 1918 „ „ ...	28,571		13	71	419,136		1	07
„ 1920 „ 1919 „ „ ...	30,633		15	56	565,794		0	84
„ 1921 „ 1920 „ „ ...	30,662		16	66	454,494		1	13
„ 1922 „ 1921 „ „ ...	30,377		18	75	294,147		1	94
„ 1923 „ 1922 „ „ ...	30,021		21	20	222,748		2	48
„ 1924 „ 1923 „ „ ...	29,920		17	11	222,740		2	29
„ 1925 „ 1924 „ „ ...	29,215		18	15	245,128		2	16
„ 1926 „ 1925 „ „ ...	29,058		16	80	277,758		1	76
„ 1927 „ 1926 „ „ ...	29,119		16	52	281,858		1	78
„ 1928 „ 1927 „ „ ...	29,578		16	39	294,721		1	64
„ 1929 „ 1928 „ „ ...	29,969		16	60	324,948		1	53

N:o 49.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.

Kommunens anslag till fattigvården.

År	Mantalsskrivna invånare.	Kommnens anslag Kronor	Fördelad på varje Mantalsskriven inv. Kronor	Fördelad på varje Bevillningskrona Kronor
1915	32,029	125,100 20	5 43	0 96
1916	24,307	138,685 73	5 74	0 96
1917	25.779	157,760 49	6 12	0 79
1918	28,864	245,810 17	8 51	0 65
1919	28,949	422.380 59	14 59	1 01
1920	29,346	568,675 65	19 38	1 01
1921	30,647	527,684 83	17 22	1 15
1922	30,156	556.931 54	18 47	1 89
1923	29,630	544,314 50	18 37	2 44
1924	29,688	504.068 79	16 98	2 26
1925	29,472	545,920 06	18 51	2 22
1926	29,058	488.285 07	16 81	1 76
1927	29,051	476,228 57	16 39	1 69
1928	29,180	484,862 70	16 61	1 64
1929	29,892	497,502 25	16 64	1 53

Tablå över fattigvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1929.

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fastigheter	1,295,695: —	
Inventarier	78,745: —	
Obligationer	123,000: —	
Utlånade fondmedel	45,162: 67	
Fordringar av främmande kommuner	24,894: 62	
Fordringar av landstinget	43,069: 08	
Innestående hos A.-Bol. Jordbrukarbanken å fattigvårdens och barnavårdsnämndens gemensamma konto	32,377: 28	
Reserverade medels konto	10,873: 43	
Innestående å postgiro	521: 30	
Inventarier å Ålderdomshemme t	4,062: —	
Kontant i kassan	366: 81	1,658,767: 19

Inkomster under året:

Uttaxerade medel från Drätselkammaren	497,502: 25	
Ersättning av landstinget	30,249: 76	
Transport	527,752: 01	1,658,767: 19

Transport	527,752: 01	1,658,767: 19
Div. inkomster och återbetalningar	23,968: 21	
Ålderdomshemmet, inkomst av betalande patienter, landstinget, staten och främmande kommuner och div. inkomster..	118,279: 94	670,000: 16
Värdeökningar under året:		
Värdeökningar, som motsvaras av kapitalavbetalningar å andelar i stadens obligationslån	19,081: 71	
Värdeökningar, som motsvaras av restaurering av gamla huvudbyggnaden	7,950: —	
Värdeökningar, som motsvaras av inköpta möbler för Ålderdomshemmet	1,071: 50	28,103: 21
Skulder vid årets slut:		
Fondmedel	169,333: 31	
Obligationslån	661,652: 04	
Amorteringslånet år 1928	300,624: 79	
Västerås Drätselkammare, anslag för restaurering	96,990: 39	
Förskotterade medel av främmande kommuner	55: 73	
Av Drätselkammaren förskotterade medel..	43,387: 83	1,272,044: 09
Summa Kronor		3,628,914: 65

KREDIT:

Skulder vid årets början:		
Fondmedel	169,354: 25	
Obligationslån	671,358: 54	
Amorteringslånet år 1928	310,000: —	
Västerås Drätselkammare, anslag för restaurering	101,939: 97	
Förskotterade medel av främmande kommuner	118: —	
Av Drätselkammaren förskotterade medel ..	48,989: 17	1,301,759: 93
Utgifter under året:		
Löner och arvoden	19,347: —	
Transport	19,347: —	1,301,759: 93

N:o 49. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1929.*

Transport	19,347: —	1,301,759: 93
Understödskostnader	299,922: 99	
Anstaltvård	41,721: 61	
Kommunalt bidrag för yrkesutbildning coh kommunalt pensionstillskott	9,434: 22	
Diverse omkostnader	58,335: 28	
Inköp av möbler för fattigvårdsbyrån	407: 50	429,168: 60
Ålderdomshemmet:		
Räntor och amorteringar	82,869: 66	
Löner och arvoden	34,037: 59	
Pensioner	1,904: 37	
Hushållet	46,097: 81	
Renhållning	10,424: 49	
Underhåll och anskaffning av inventarier	5,246: 54	
Bränsle, lyse och vatten	12,763: 03	
Förbrukningsartiklar	2,123: 35	
Beklädnad	6,783: 23	
Div. omkostnader	5,560: 88	
Sjukvård	6,648: 16	
Underhåll av fastigheter	9,247: 11	
Underhåll av trädgård och planteringar	5,813: 91	
Stall och hönshus	3,068: 93	
Tvättinrättningen	6,308: 50	
Begravningskostnader	1,934: —	240,831: 56
Värdeminskning under året:		
Avskrivning av inventarier på fattigvårdsbyrån	118: 50	
Avskrivning av Ålderdomshemmets fastigheter	7,219: 57	7,338: 07
Tillgångar vid årets slut:		
Fastigheten	1,297,297: 39	
Inventarier	80,607: 50	
Obligationer	123,000: —	
Utlånade fondmedel	45,341: 06	
Fordringar av främmande kommuner	22,981: 42	
Transport	1,569,227: 37	1,979,098: 16

Transport	1,569,227: 37	1,979,098: 16
Fordringar av Landstinget	37,985: 88	
Innestående hos A.-Bol. Jordbrukarebanken	5,315: 05	
Reserverade medel	6,654: 28	
Innestående å postgiro	1,270: 24	
Inventarier å Ålderdomshemmet	10,715: 87	
Kontant i kassan	10,814: 11	1,641,982: 80
Barnavårdsnämndens fordran		7,833: 69
	Summa Kronor	3,628,914: 65

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder:

	Behållning vid årets början		Under året				Behållning d. $^{31}/_{12}$ 1929	
			Inkomster		Utgifter			
	Kronor		Kronor		Kronor		Kronor	
Malmströmska fonden	10,109	50	500	—	609	50	10,000	—
Beate Louise Vougts fond	10,000	—	500	—	500	—	10,000	—
Anders Nordlövs fond	392	04	19	60	—	—	411	64
P. Bilchiers fond	719	95	32	40	—	—	752	35
Hedda Hoffmans fond	695	37	34	75	23	16	706	96
Sofia E Sjöbergs fond	4,888	70	221	71	206	70	4,903	71
Anna Sjöbergs fond	232	91	10	32	—	—	243	23
Alexander Mossbergs fond	459	41	20	90	5	—	475	31
Ulrika Godenius fond	1,888	98	95	—	93	98	1,890	—
Johanna Hallströms fond	2,580	72	128	80	122	50	2,587	02
Anna Helena Almströms fond...	4,109	01	200	99	310	—	4,000	—
Regina Möllers fond	5,175	—	250	—	225	—	5,200	—
Ulrika Kat. Anderssons fond	600	—	25	92	15	—	610	92
C. G. Vretmans fond	3,318	03	143	59	50	—	3,411	62
Johan Gust. Berglunds fond	119,113	02	6,041	87	6,037	50	119,117	39
Hedda Hoffmans m. fl. räntebehållning	71	61	134	08	71	61	134	08
Fanny Johanssons fond	5,000	—	250	—	250	—	5,000	—

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 50.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av en bebyggd tomt i kvarteret Arvid.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

År 1921 lät Drätselkammaren nedriva en äldre å Stenby mark sedan gammalt kvarstående byggnad. Byggnadsstommen flyttades till och uppsattes å ett staden tillhörigt tomtområde, hörande till ett i planläggningen av Kristiansborgs ägor ingående kvarter Arvid, samt inreddes till bostadshus, innehållande 3 lägenheter om ett rum och kök. Fastigheten försågs även med källare och uthus. Stadsfullmäktige beviljade den 29 december 1921 till bestridande av kostnaderna för dessa byggnadsarbeten 27,000 kronor, som gäldats av skattemedel.

Drätselkammaren har länge varit betänkt på att sälja ifrågavarande fastighet, för vilken staden som sådan knappast kan sägas numera hava någon användning, och som i förvaltningsavseende berett Drätselkammaren en del svårigheter. Det är dock otänkbart, att staden vid försäljningen skall kunna få igen till närmelsevis det på fastigheten under den allra värsta dyrtiden nedlagda kapitalet, i all synnerhet som fastigheten för närvarande är i stort behov av reparation och för att bliva trevlig kräver en del anordningar, vilka torde draga icke så obetydliga kostnader.

När Drätselkammaren nu preliminärt avtalat med en solid spekulant om försäljning av fastigheten till ett pris av 15,000 kronor, och Drätselkammaren är övertygad att en avyttring till detta pris är för staden fördelaktig, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 15,000 kronor och de villkor i övrigt, Drätselkammaren kan finna för staden antagliga, försälja den staden tillhöriga bostadsfastigheten jämte tillhörande lämpligt avmätt tomtområde inom ett planerat byggnadskvarter Arvid av Kristiansborgs ägor.

Västerås den 5 juni 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 51.

Drätselkammarens skrivelse ang. tillbyggnad av varuskjulen i gamla hamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Hamnstyrelsen rörande anslag för utbyggnad och förseende med uppvärmningsanordningar av de båda varuskjulen i den gamla passagerareångbåtshamnen får Drätselkammaren såsom eget yttrande i ärendet anföra följande.

Rörande de ekonomiska förutsättningarne för tillbyggnadernas förräntning har Drätselkammaren inhämtat, att för det s. k. Arosskjulet, till den del detsamma är uthyrt, för närvarande inflyter en hyresavgift av 300 kronor, vilken efter tillbyggnaden skulle höjas till 600 kronor, samt att den nuvarande hyran för Västeråsskjulet, 400 kronor, skulle efter tillbyggnaden och sedan en del av de nuvarande utrymmena ställts till tullens disposition höjas med 500 kronor eller till 900 kronor.

I betraktande av att i en del andra hamnar enligt uppgift varuskjul till och med gratis ställas till trafikanters förfogande och då de föreslagna åtgärderna synas vara ägnade, att ytterligare stimulera den växande hamntrafiken i Västerås, synes det Drätselkammaren, att Hamnstyrelsens framställning, oaktat den i och för sig mindre tillfredsställande förräntningen av tillbyggnadskostnaden, är väl grundad; och får Drätselkammaren därför tillstyrka bifall till det av hamnstyrelsen framställda förslaget.

Emot Drätselkammarens beslut har undertecknad ordförande anmält reservation, i det jag ansett, att, då hamnen redan i tillräcklig omfattning sörjt för tillhandahållande av dylika varuskjul i den omfattning som rimligen kan begäras med hänsyn till nuvarande och även en något utökad trafik och då för de ytterligare urymmen, som kunna begäras, därest dessa skola av staden tillhandahållas, bör utgå hyra som fullt motsvarar icke blott anläggningskostnaden utan även det värdefulla markutrymme, som därav tages i anspråk, men de betingade tilläggshyrorna med hänsyn härtill äro allt för låga, Drätselkammaren bort avstyrka bifall till Hamnstyrelsens framställning.

Västerås den 5 juni 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 51.
Ang. tillbyggnad av varuskjulen i gamla hamnen.

Å den till gamla hamnen hörande hamnplanen finnas tvenne av trä uppförda varuskjul, tillhörande staden och genom Hamnstyrelsen uthyrda till två ångbåtsbolag, det ena det s. k. Arosskjulet, beläget å hamnplanen innanför gamla hamnbassängen, till Trafikaktiebolaget Mälaren—Hjälmaren och det andra det s. k. Västeråsskjulet, beläget å hucken mellan bassängen och prånån, till Västerås—Torshälla Ångbåts-Aktiebolag.

Från dessa trafikbolag har till Hamnstyrelsen inkommit framställningar om att skjulen måtte tillbyggas.

Samtidigt härmed har tullkammaren i Västerås framfört önskemål att få disponera en mindre del av Västeråsskjulet.

Sedan vederbörande uttalat sina önskemål rörande omfattningen av tillbyggnaderna hava kostnadsberäkningar verkställts av stadens byggnadschef.

Kostnaderna för utbyggnad av Arosskjulet äro följande:

Omsättning av sten	540: —
Rivning av väggar	60: —
Varmvägg, 47 kvm. à kr. 16:—	752: —
Panel med bjälkar, 32 kvm. à kr. 11:—	352: —
Fyllning, 64 hl. à kr. 1:—	64: —
Enkel plankvägg, 42 kvm. à kr. 5: —	210: —
Dörrar, 2 st. à kr. 40: —	80: —
Fönster, 2 st. à kr. 30: —	60: —
Uppvärmningsanordning	600: —
Elektriska ledningar exkl. servis	250: —
Målning	300: —
Järn och bultar	200: —
Brädgolv i varmrummet, 26 kvm. à kr. 3:—	78: —
Panelvägg, 25 kvm. à kr. 5:—	125: —
Diverse och oförutsedda kostnader	329: —
Summa Kronor	4,000: —

Kostnaderna för tillbyggnad av Västeråsskjulet äro följande:

Grund	600: —
Väggar	2,454: —
Innertak	350: —
Portar och dörrar	506: —
Fönster	180: —
Yttertak	851: —

N:o 51.
Ang. tillbyggnad av varuskjulen i gamla hamnen.

Golv	630: —
Fönsterluckor	120: —
Eldstadsmur	350: —
Målning	650: —
Elektriska ledningar	350: —
Uppvärmning	2,000: —
Diverse	959: —
Summa Kronor	10,000: —

Vederbörande firmor hava därefter satts i tillfälle att granska upprättade ritningar. Av Hamnstyrelsen i anledning av tillbyggnaderna begärd hyresökning har godkänts av vederbörande firmor.

Med hänsyn till att de begärda tillbyggnaderna synas vara för vederbörande firmor behövliga och då dessa förbundit sig att erlägga skäliga hyresbelopp, får Hamnstyrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anvisa, för bestridande av kostnaderna dels för utbyggnad av Arosskjulet ett belopp av 4,000 kronor, dels ock för tillbyggnad av Västeråsskjulet ett belopp av 10,000 kronor eller sammanlagt 14,000 kronor att gäldas av hamnens inkomster under förslagsvis fem år.

Västerås den 2 juni 1930.

För Hamnstyrelsen:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 52.

Drätselkammarens skrivelse ang. utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i fortsättning av Vasagatan och Persbovägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren, som här bifogas, har Vatten- och Gasverksstyrelsen redogjort för frågan om utsträckning av stadens vat-

N:o 52.
Ang. utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i fortsättning av Vasagatan och Pilgatan.

ten-, avlopps- och gasledningar i fortsättning av Vasagatan och i Persbovägen vid Nedre Rosenhill.

Styrelsen har dock med hänsyn till bristande förräntning av tekniska verkens andel i anläggningskostnaden ansett sig förhindrad göra framställning om anslag till densamma.

Vid övervägande av detta ärende har emellertid Drätselkammaren funnit, att en del synpunkter vid sidan av styrelsens rent affärsmässiga syn på frågan kunna läggas på densamma.

För den nya idrottsplatsanläggningens förseende med vatten- och avloppsledningar synes enda tänkbara lösningen vara en anknytning till den föreslagna ledningen. Arbetet med idrottsplatsens färdigställande pågår med stora steg. Vatten- och även avlopp kunna knappast avvaras vid en sådan anstalt.

Av Vatten- och Gasverksstyrelsens utredning framgår, att 8,000 kvm. staden tillhörig tomtmark kan anslutas till ifrågavarande ledningar. Om staden såsom markägare intresserar sig på det sätt för anläggningen, att anslutningsavgift genast erlägges för denna tomtmark, vilken ju är mycket väl belägen och snart torde finna köpare, sedan ledningsfrågan ordnats, ställer sig genast den uppgjorda kalkylen vida förmånligare.

Slutligen kan framhållas, att särskilt den del av ledningarne som framgår i Vasagatans fortsättning — utom att därmed tillgodoses den tomtmark, varigenom ledningarne framgå — är början till ett ledningssystem, som skall utläggas inom staden numera tillhörig värdefull och välbelägen tomtmark, om vars exploaterande för övrigt förslag redan väckts i annat sammanhang.

På nu anförda grunder anser sig Drätselkammaren böra förorda ifrågavarande ledningsanläggning, och får sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

> att för nyanläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Vasagatans fortsättning från Apalbyvägen till Persbovägen samt därifrån i Persbovägen till fastigheten N:o 5 Nedre Rosenhill anslå 25,760 kronor att utgå med 14,000 kronor av förut beviljat anslag till ledningar i Gurksaltare- m. fl. gator, 8,000 kronor såsom anslutningsavgifter av reserverade köpeskillingsmedel och 3,760 kronor av de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 12 juni 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 52.
Ang. utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i fortsättning av Vasagatan och Pilgatan.

På grund av därom skedd ansökan från gårdsägare inom Nedre Rosenhill anvisade Stadsfullmäktige den 28 juni 1926 ett anslag av 14,000 kronor för framdragning av gatuledningar från Gurksaltaregatans norra ände genom Eriksborg och Nedre Rosenhill till Persbovägen samt i denna väg till fastigheterna Rosenhill 1—5. Då uppgörelse med ägaren av Eriksborg rörande upplåtande av för ledningarna erforderlig gatumark ej kunde träffas, kom ledningsanläggningen ej till utförande. Sedan förnyad ansökan ingivits till Vatten- & Gasverksstyrelsen om ledningars utsträckning till berörda område, styrelsen även fått mottaga liknande ansökan från Arbetsstyrelsen för nya idrottsplatsbygget vid Kristiansborg, har ett nytt förslag till utsträckning av ledningarna utarbetats. Förhållandena äro numera så till vida ändrade, som ledningar nu finnas framdragna i Vasagatan till Apalbyvägen, där sålunda anknytning nu kan ske. Ledningarne skulle dragas i Vasagatan norr ut till Persbovägen och fortsättas i denna till Solberga växthus. I Vasagatans sträckning få ledningarne användning för omkring 8,000 kvm. utefter gatan befintlig tomtmark, som tillhör staden samt, efter ytterligare utbyggnad, för ovanför liggande områden, bl. a. för det mellan Nya Idrottsplatsen och kv. Bror belägna område, som kommittén för bostadsbristens avhjälpande omnämner i sitt förslag.

Nu ifrågasatt ledningsutbyggnad är beräknad till en kostnad av 31,000 kronor samt anslutningsavgiften från nuvarande sökande till 5,240 kr., däri upptaget avgift från Idrottsplatsen för 1,000 kvm. med 1,000 kr. När det område, som beröres av denna ledningsutsträckning är fullt bebyggt, kan anläggningen ränta och amortera utlagt kapital.

Erforderligt anslag för utbyggnad av ledningarne uppgår till 31,000 — 5,240 eller kr. 25,760: —. Om förut av stadsfullmäktige beviljat anslag å 14,000 kr. till ledningar i delvis annan sträckning får användas för detta ändamål, erfordras ett ytterligare anslag å kr. 11,760: —.

Då anläggningen f. n. ej är ekonomiskt bärande, kan Vatten- och Gasverksstyrelsen ej förorda densamma till utförande, men har dock, med bifogande av ansökningshandlingarne, velat överlämna ärendet till Drätselkammaren.

Västerås den 15 maj 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 53.

Drätselkammarens skrivelse ang. utdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom byggnadsområdet Sofieberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående utdragning av vattten-, avlopps- och gasledningar inom byggnadsområdet Sofieberg, får Drätselkammaren på de skäl styrelsen anfört tillstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 12 juni 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Vatten- & Gasverksstyrelsen hava tomtägare inom Sofieberg och angränsande områden hemställt om utdragning av gatuledningar.

Anläggningskostnaderna för ledningar till dessa områden, inom vilka en livlig byggnadsverksamhet f. n. pågår, äro beräknade till 37,300 kr., men avgifter för anslutning beräknas inom den närmaste tiden uppgå till kr. 26,000, varför erforderligt anslag stannar vid 11,300 kr. Anläggningen är beräknad ränta och amortera 26,500 kr. Ytterligare anslutning torde med tiden erhållas för cirka 5,000 kvm. tomtyta.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur Tekniska verkens amorteringsfond bevilja ett anslag av 11,300 kr. för utbyggnad av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Sofieberg med angränsande områden.

Västerås den 12 juni 1930.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 54.

Drätselkammarens skrivelse ang. högtidlighållande av brandkårens 25-årsjubileum.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av närlagda framställning från Brandstyrelsen får Drätselkammaren, med åberopande av de skäl styrelsen anfört, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för högtidlighållande av Västerås brandkårs under innevarande år uppnådda 25-åriga tillvaro såsom fast institution till brandstyrelsens förfogande ställa ett anslag å 1,000 kronor att utgå av det i innevarande års budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 12 juni 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Den 1 oktober innevarande år kan Västerås brandkår såsom fast organiserad institution se tillbaka på en 25-årig tillvaro.

I överensstämmelse med vad som vid liknande tillfällen plägar ske på andra orter har Brandstyrelsen för avsikt att högtidlighålla denna dag, och har Brandstyrelsen i första hand tänkt sig att detta skulle ske genom utgivning av en festskrift, innefattande en återblick på brandkårens utveckling och verksamhet under det förflutna kvartsseklet samt genom aordnande av en enklare fest för den till brandverket anknutna personalen såväl yrkesbrandkåren som borgarbrandkåren.

Vid det förhållandet, att å brandverkets budget icke finnes tillgängligt något anslag, varmed kostnaderna för denna publikation och för denna fest kunna täckas, men väl bland anslag och bidrag till diverse ändamål i den allmänna budgeten finnes avsatt ett representationsanslag, hemställer Brandstyrelsen,

att Drätselkammaren ville utverka att antingen detta anslag eller ett särskilt anslag å 1,000 kronor

måtte ställas till Brandstyrelsens förfogande för bestridande av de kostnader, som bliva förenade med firandet av brandkårens 25-åriga tillvaro på sätt här förut ifrågasatts. N:o 54. *Ang. högtidlighållande av brandkårens 25-årsjubileum.*

Västerås den 11 juni 1930.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 55.

Drätselkammarens och Lönenämndens förnyade yttranden ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Ifr. 1929 n:ris 62 och 81.)

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 november 1929 har Drätselkammaren att avgiva förnyat utlåtande över ett då föreliggande av Lönenämnden avgivet förslag till ny löne- och pensionsstat för befattningen som borgmästare i staden, och får Drätselkammaren nu, efter det Drätselkammaren satts i tillfälle taga del av vad Lönenämnden i nytt utlåtande av den 17 innevarande månad härutinnan anfört, för sin del hemställa, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med Lönenämndens förslag.

På grund av uppdrag av Stadsfullmäktige enligt beslut den 16 december 1929 har Lönenämnden i sitt förenämnda yttrande efter en utförligare motivering och på grundvalen av från andra med Västerås jämförbara städer införskaffat material även intagit ståndpunkt tlll frågan om bibehållandet eller avskaffandet av sportlerna i befattningar hos Magistraten och rådhusrätten sålunda, att Lönenämnden ansett skäl icke föreligga att genomföra några ändringar i nuvarande avlöningsform, och får Drätselkammaren, som på grund av ärendenas nära samhörighet med varandra och de ekonomiska konsekvenser, som för staden skulle inträda i och med indragning av sportlerna till stadskassan, ansett sitt yttrande böra om-

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

fatta även denna sistnämnda fråga för sin del förklara, att Drätselkammaren i allt ansluter sig till Lönenämndens uppfattning.

Västerås den 19 juni 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid behandling den 28 november 1929 av förslag till ny löne- och pensionsstat för befattningen som borgmästare i staden blev förslaget på yrkande av åtskilliga ledamöter av Stadsfullmäktige, vilka uttalat sig för, att lönen för borgmästarebefattningen helst borde så avvägas, att den förbundes med skyldighet för befattningens innehavare att redovisa med tjänsten förenade sportelinkomster till stadskassan, återremitterat till Lönenämnden och Drätselkammaren för förnyad utredning.

Vidare hava Stadsfullmäktige i samband med antagande av ny lönestat för stadens befattningshavare den 16 december 1929 uppdragit åt Lönenämnden att verkställa utredning rörande omreglering av särskilt övriga Magistratens befattningshavares och även andra sportelåtnjutande tjänstemäns löner under förutsättning, att sportlerna i tjänsten redovisades till stadskassan.

I anledning härav får lönenämnden nu anföra följande.

Vad särskilt avlöningen för den för närvarande lediga borgmästarebefattningen beträffar vill nämnden erinra, att nämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 22 augusti 1929 (stadsfullmäktiges handlingar N:o 62) hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att befattningen som borgmästare i Västerås skall upptagas i 48:de lönegruppen av den lönestat, som stadsfullmäktige torde komma att antaga på grundvalen av Lönenämndens den 28 juni 1929 framställda förslag,

att de allmänna villkor och bestämmelser samt förbehåll som beslutas skola gälla för nämnda lönestat, skola i tillämpliga delar gälla även borgmästarebefattningen,

att den nya lönestaten för borgmästarebefattningen skall tillämpas från och med den dag ny innehavare tillträder befattningen,

samt att i fråga om pensiosstat för borgmästaren skall gälla, att sportelinkomsterna av tjänsten beräknas till ett belopp av 10,000 kronor årligen.

48:de lönegruppen upptager en begynnelselön av 9,000 kronor och 3 ålderstillägg à 456 kronor efter 3, 6 och 9 år, så att slutlönen bliver 10,368 kronor

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

Över detta förslag beslöto stadsfullmäktige inhämta utlåtanden av Magistraten och Drätselkammaren, vilka utlåtanden förelågo vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 november 1929 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81).

Magistraten hade förordat, att lönen icke borde sättas under 10,000 kronor samt förklarat sig anse, att lönestaten för borgmästaren ej borde inrymmas i den allmänna lönestaten för stadens befattningshavare

Med beaktande av sist berörda erinran hade drätselkammaren, som för övrigt i sak anslutit sig till lönenämndens förslag, hemställt, att stadsfullmäktige ville för sin del besluta:

att avlöningen till borgmästarebefattningen från och med den dag ny befattningshavare tillträder befattningen skall utgå årligen med 9,000 kronor och 3 ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år à 456 kronor i överensstämmelse med avlöningen i 48:de lönegruppen enligt föreliggande förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare

samt att för befattningen i övrigt skall i tillämpliga delar gälla, vad Kungl. Maj:t finnes i nådgit brev av den 18 november 1921 angående arbetsordning och lönestat för Magistraten och Rådhusrätten i Västerås föreskrivet.

I anledning av berörda återremiss har lönenämnden, som till en början inriktat sitt arbete på vad som i förevarande avseende gäller magistratens befattningshavare, från 12 främmande städer i storleksordning från och med Norrköping till och med Karlstad införskaffat uppgifter rörande sportelväsendet vid rådhusrätt och magistrat och därmed sammanhängande förhållanden. Det har därvid visat sig, att fullständig sportelindragning förekommer endast i en av dessa städer, nämligen Karlstad. Sportelinkomsten åtnjutes helt av befattningshavare i Norrköping, Gävle och Linköping, i vilken sistnämnda stad dock vissa belopp av sportelinkomsterna ingå i de fasta lönerna och sålunda äro av stadskassan garanterade. I övriga städer som tillfrågats, äro sportlerna visserligen till det väsentliga, men icke utan vissa, ofta ej obetydliga undantag, indragna till stadskassan. Undantagna äro sålunda — utom Karlstad — alltid inkomster av stämpelprovision, men även andra undantag förekomma. Svaren visa också, att den i och för sig riktiga principen med avlöning i ett för allt i åtskilliga fall icke kunnat upprätthållas utan betydande ekonomiska kompensationer i form av personliga lönetillägg.

Till vägledning för bedömande av ifrågavarande anglägenhet för Västerås stads del, har lönenämnden till magistraten riktat en förfrågan, på vilka villkor dess nuvarande ordinarie befattningshavare skulle tänkas

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

villiga avstå från förmånen av sportler och vilka kostnader i övrigt — till skrivbiträdeshjälp och dylikt — skulle uppkomma för stadskassan som en följd av sportlernas inleverering till densamma. På denna förfrågan har här närlagda skrivelse av den 13 innevarande juni ingått till lönenämnden. Av denna skrivelse och en därvid fogad tablå över löneinkomsterna under åren 1921—1929 framgår, att ersättningarne för indragna sportler enligt Magisrtatens mening skulle utgå för civilrådmannen med 6,240 kronor, för brottmålsrådmannen med 6,078 kronor, för 3:dje rådmannen med 1,040 kronor och för assessorn med 1,200 kronor samt att dessa ersättningar skulle utgå i form av fasta, ej personliga lönetillägg.

Under förutsättning härav skulle löneinkomsterna i runda tal bliva följande:

för civilrådmannen, 4:de lönegraden	kr.	16,600: —
„ brottmålsrådmannen, 4:de lönegraden	„	16,400: —
„ tredje rådmannen, 3:dje lönegraden	„	10,500: —
„ assessorn, 4:de lönegraden	„	10,200: —

Dessutom framställdes av Magistraten i samband härmed anspråk på löneregleringför både 3:dje rådmannen och assessorn, för den förre på det sätt preciserat, att slutlönen skulle ligga omkring 2,000 kronor under de båda övriga rådmännens, vilket skulle medföra ett ytterligare tillägg på omkring 3,500 kronor och för den sneare i mera allmänt hållna ordalag utan angivande av något bestämt belopp. Härjämte har framställts förslag om nuvarande skriv- och andra biträdens uppförande på fast stat.

Lönenämnden har beräknat, att ett tillmötesgående av dessa anspråk och förslag, om sportlerna komma att kvarstå i ungefär det läge de intagit under de senaste 5 à 6 åren, då de ej företett några mera anmärkningsvärda fluktationer, skulle medföra en årlig utgiftsökning för stadskassan, som torde uppgå till omkring 15,000 kronor, efter avdrag för de dit inflytande sportlerna. Denna utgiftsökning hänför sig visserligen till större delen till de vid sidan av själva sportelkompensationen begärda löneökningarne både för Magistratens befattningshavare och för biträdena, för vilka senare ökningen kan beräknas uppgå till cirka 3,200 kronor, men även den egentliga sportelkompensationen, sådan den av Magistraten begärts, innebär en ganska betydande ökning — alltjämt under nyssnämnda förutsättning — och detta beroende på att vid magistratens beräkning medtagits de typiska krisåren 1921 och 1922 med deras mycket betydande sportelinkomster, vilka under de därpå följande mera normala åren avsevärt nedgått.

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

Redan sistberörda förhållande gör, att Lönenämnden, som föreställt sig, att en sportelkompensation, innebärande ändå en fast och garanterad inkomst, som ungefärligen motsvarar inkomsten av behållna sportler under de senaste åren, så att någon ökad utgift, för stadskassan därav ej skulle behöva befaras, åtminstone i nämnvärd omfattning, skulle kunna utgjort grund för en uppgörelse i här ifrågavarande avseende, finner sig förhindrad framlägga förslag härutinnan. Och detta framstår ännu omöjligare, då ett närmare ingående härpå skulle medföra upptagande av andra av Magistraten berörda lönefrågor med betydande ekonomiska konsekvenser för stadskassan.

Lönenämnden har tidigare icke haft särskild anledning att närmare ingå på frågan om bibehållande eller indragning av särskilt Magistratens befattningshavares sportler. Stadsfullmäktiges nu givna uppdrag torde böra föranleda ett mera allmänt beaktande av de synpunkter — utom de ovan framställda speciella sådana — vilka böra anläggas vid ett ställningstagande till föreliggande fråga.

Lönenämnden har antytt, att avlöning i ett för allt, således utan sportler, är det principiellt riktiga. Vad det gäller Magistratens befattningshavare bör dock erinras därom, att frågan om den s. k. processreformen synes bliva alltmera aktuell och att det väl torde kunna beräknas, att inom icke allt för många år statsverket skall taga hand om rättskipningen i städerna. Enligt de utredningar om processreformens genomförande som sett dagen, tillkommer det stadskommunerna, att i den mån deras magistrats befattningshavare ej därvid övergå till lika eller bättre avlönade tjänster, garantera dessa deras förut från kommunen utgående löner. Det vore knappast ekonomiskt förtänksamt, om staden, blott för nämnda avlöningsprincips skull, under här berörda förhållanden skulle ikläda sig förpliktelser i större omfattning än som är nödvändigt. Någon egentlig fördel har ej heller eljes vare sig staden som sådan eller allmänheten av sportelnidragningen. Tvärtom förorsakas för stadens funktionärer åtskilligt besvär och arbete med redovisningen av sportlerna och deras bokföring, och allmänheten får betala i lag fastställd lösen, vare sig den ingår till stadens kassa eller behålles av den expedierande tjänstemannen. Det bör heller icke förbises, att sportlerna till sin natur äro en av statsmakterna given genom lagstiftning fastställd inkomst åt tjänstemännen för visst utfört arbete.

Staden och dess innevånare ha ingen fördel av sportelindragningen. För stadskassan skulle den medföra avsevärt ökade kostnader och för förvaltningen ökat besvär. Då så är finnes det ej enligt lönenämndens bestämda mening tillräcklig anledning att för den jämförelsevis korta tid,

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

som troligen kan återstå för stadsdomarne såsom kommunalt avlönade tjänstemän, blott av principiella skäl göra så stora offer, som det här kan bliva fråga om.

Lönenämnden avstyrker alltså vidare åtgärder för indragning av rådmännen och assessorn vid magistraten tillkommande sportler i tjänsten.

Vad borgmästarebefattningen härefter angår skull det vid första påseende kunna synas, att avlöningen för denna tjänst, alldeles oberoende av vad som åtgöres beträffande övriga Magistratens befattningshavare, utmätes så, att sportlerna i tjänsten skola redovisas till stadskassan. Lönenämnden har också varit inne på den tanken och därvid ansett, att förslag skulle framställas om en lönestat, upptagande en begynnelselön av 18,000 kronor jämte tre ålderstillägg à 900 kronor efter 3, 6 och 9 år, då slutlönen skulle uppgå till 20,700 kronor. Vid närmare övervägande har nämnden dock frångått en sådan tanke. Utom de ovan anförda allmänna reflektionerna rörande Magistratens sportler och särskilt vad som framhållits beträffande konsekvenserna vid genomförandet av den bebådade processreformen, har för nämndens ståndpunkt varit avgörande den omständigheten, att vissa arbetsförhållanden vid Rådhusrätten och Magistraten göra, att en del av sportlerna icke kunna hänföras till viss tjänst eller med viss bestämd andel till viss tjänst, utan att detta kan vara beroende av beslut och överenskommelser inom Magistraten själv eller avtal mellan viss magistratsledamot och utomstående myndighet. Så t. ex. är fallet beträffande provision av exekutiva fastighetsauktioner och stämpelprovision. Detta gör, att det är långt ifrån betydelselöst, att sportelförhållandena äro likformiga för alla Magistratens ledamöter, vilket också ju ur rent allmän synpunkt måste framstå som synnerligen önskvärt.

Av det anförda torde framgå, att även beträffande borgmästaretjänsten Lönenämnden måste med avseende å sportlerna vidhålla sin förut intagna ståndpunkt.

Beträffande utformningen av Stadsfullmäktiges beslut har Nämnden intet att erinra emot det av Drätselkammaren den 19 november 1929 framställda ändringsförslaget.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

1:o) att ifråga om eventuell indragning till stadskassan av sportlerna för rådmännen och assessorn vid Magistraten låta bero vid vad Lönenämnden härutinnan nu anfört, samt

2:o) att beträffande ny lönestat för borgmästarebefattningen avlöningen från och med den dag ny be-

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

fattningshavare tillträder tjänsten skall för år räknat utgöra 9,000 kronor jämte tre ålderstillägg à 456 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring, allt i överensstämmelse med avlöningen i 48:de lönegruppen i den av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagna lönestaten för stadens befattningshavare, att i fråga om pensionsstat för borgmästarebefattningen skall gälla, att sportelinkomsterna av tjänsten beräknas till ett belopp av 10,000 kronor årligen, samt att för befattningen i övrigt skall i tillämpliga delar gälla, vad i Kungl. Maj:ts nådiga brev den 18 november 1921 angående arbetsordning och lönestat för Magistraten och Rådhusrätten i Västerås finnes föreskrivet.

Västerås den 17 juni 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med anledning av Nämndens skrivelse den 12 nästlidne maj angående ifrågasatt indragning av Rådhusrättens och Magistratens befattningshavares sportler får Magisrtaten anföra följande.

Vad först bertäffar omfattningen av de sportler, som avses att indragas vilja undertecknade ordinarie befattningshavare hos Rådhusrätten och Magistraten, under förutsättning att den ekonomiska kompensationen kan av oss godkännas, medgiva att samtliga sportler må indragas och redovisas till stadskassan med undantag av stämpelprovisionen, som icke utgår i kontant belopp, utan i form av motsvarande kredit vid fortsatt inköp av stämplar. Redovisningen av sportlerna med undantag för provisionen å exekutiva auktioner, som bör redovisas genast med kontant belopp vid köpeskillingens fördelning, bör ordnas så, att staden tillhandahåller stämplar till erforderliga valörer att inköpas av vederbörande befattningshavare i mån av behov.

Vidkommande den kompensation, som är en förutsättning för ett avstående från sportelinkomsterna, anser Magistraten att den bör beräknas så att till den nuvarande lönen lägges medeltalet under åren 1921—1929 av den sportelinkomst, som återstår, sedan avdrag av utgifterna för tjänsten och stämpelprovisionen skett.

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

Vid denna beräkningsgrund kommer emellertid tredje rådmannens avlöningsförmåner att ställa sig alldeles oproportionerliga gent emot de övriga rådmännens, och vid en jämförelse med motsvarande befattning i andra jämförbara städer är missproportionen alldeles särskilt påfallande. I Eskilstuna, som väl kan anses vara jämförlig med Västerås, är löneskillnaden mellan civilrådmannen och polismästaren å ena sidan samt rådmannen—magistratssekreteraren å andra sidan endast 2,000 kronor. Det måste därför anses som en rättvis och billig begäran, då Magistraten i detta sammanhang hemställer att tredje rådmannens löneförmåner vid ett avstående från sportlerna sättas minst i samma förhållande till de övriga rådmännens som är rådande i Eskilstuna.

Vad beträffar assessorns löneförmåner efter avstående från sportlerna synes medeltalet icke alls kunna läggas till grund vid beräknandet av kompensationen. I stället bör, med hänsyn till, att sportlerna i denna tjänst hava tendens att stiga, ett kompensationsbelopp å minst 1,200 kronor läggas till nu utgående lön. Även ifråga om denna tjänst uppstår en liknande missproportion, som förut omnämnts beträffande tredje rådmanstjänsten, och hemställer Magistraten på förut åberopade grunder att löneförmånerna för assessorn jämkas så att rimlig proportion uppstår.

Rörande frågan om formen för kompensationens utgående antingen såsom inplacering i ny lönegrupp eller annat sätt vill Magistraten, med hänsyn till sättet och storlek av i jämförbara städer utgående löneförmåner, förklara, att Magistraten icke anser personligt lönetillägg såsom lämpligt sätt för lönernas utgående.

Tillika vill Magistraten erinra, att Magistraten, redan innan den nuvarande lönestaten av Stadsfullmäktige godkändes, efter anmodan av Justitiedepartementet framhållit önskvärdheten av att befattningshavarna hos Rådhusrätten och Magistraten icke skulle inplaceras i lönegrupperingen, utan erhålla egen lönestat. Magistraten har icke funnit några skäl förebragta, som kunnat ändra Magistratens åsikt härutinnan, och vidhåller alltså Magistraten fortfarande sin hemställan om egen lönestat.

Antalet av de biträden, som för närvarande finnas anställda hos Rådhusrätten och Magistraten, utgör fem, därav två hos borgmästaren, ett hos civilrådmannen, ett hos brottmålsrådmannen och ett gemensamt hos tredje rådmannen och assessorn.

Biträdenas nuvarande löneförmåner utgöra:

För ett manligt biträde hos borgmästaren	3,000: —
För ett kvinnligt biträde hos borgmästaren	2,400: —
För ett kvinnligt biträde hos civilrådmannen	2,400: —
För ett kvinnligt biträde hos brottmålsrådmannen	1,980: —

N:o 55.
Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)

För ett kvinnligt biträde hos 3:dje rådmannen och assessorn ..... 1,200: —

Härtill komma utgifter för semestervikarier m. m. å tillhopa 800 kr.

De nuvarande biträdena hos borgmästaren löjtnant Folke och fröken Ericsson hava innehaft ordinarie anställning sedan resp. år 1919 och 1913, biträdet hos civilrådmannen fröken Steen sedan 1919, biträdet hos brottmålsrådmannen fröken Gustafsson sedan 1920 och biträdet hos tredje rådmannen och assessorn fröken Ödman sedan 1928.

Magistraten anser, att, därest biträdena skola inplaceras i lönegrupper, samtliga kvinnliga biträden hänföras till lönegrupp 17, och ett biträde hos borgmästaren till grupp 20. Magistraten anser ävenledes skäligt, att biträdena få räkna sig till godo förutvarande anställningsår vid beräknande av åldertillägg och pension.

En med ledning av Sveriges officiella statistik upprättad uppgift å arbetsbördan vid Rådhusrätten i Västerås och vid rådhusrätten i andra jämförbara städer bifogas.

Ett sammandrag av lönestaterna för befattningshavarna hos Rådhusrätten och Magistraten i Västerås, upprättat efter till Satistiska Centralbyrån ingivna uppgifter bifogas jämväl.

Slutligen hemställer Magistraten, att befattningshavarna, innan ärendet ingives till Stadsfullmäktige, må sättas i tillfälle att yttra sig över det förslag till avlöningsförmåner, hom kan av Lönenämnden bliva avgivet.

Västerås Rådhus den 13 juni 1930.

VICTOR ÅSBERG.

J. W. ÖDMANN. GUNNAR HEDENSTRÖM.

H. Cronholm.

N:o 55. *Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)*

Borgmästaren.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Lön med ålderstillägg	9,698	8,463	8,159	8,000	7,927	7,827	7,776	7,808	7,826
Stämpelprovision	1,829	1,554	1,341	1,012	1,065	891	1,089	1,068	1,277
Lösen	17,932	12,728	14,713	10,800	12,053	11,595	14,551	16,475	19,069
Sportler av ex. aukt.	6,759	9,790	2,774	2,576	716	2,820	1,789	828	224
Summa	36,218	32,535	26,987	22,388	21,761	23,133	25,205	26,179	28,396
Utgifter i tjänsten	8,316	7,126	7,130	6,707	6,876	6,822	5,949	6,475	6,524
Summa inkomst	27,902	25,409	19,857	15,681	14,885	16,311	19,256	19,704	21,872
Behållna sportler	18,204	16,946	11,698	7,681	6,958	8,424	11,480	11,896	14,046

Medeltal av behållna sportler 11,932:—.

Civilrådmannen.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Lön med ålderstillägg	13,298	11,162	10,290	10,105	10,235	10,061	9,973	10,028	10,368
Stämpelprovision	846	883	901	979	872	1,341	662	806	1,421
Lösen	8,771	7,298	6,718	6,437	6,140	6,181	6,832	5,497	5,606
Sportler av ex. aukt.	3,379	4,064	1,432	1,282	375	1,409	708	414	109
Summa	26,294	23,407	19,341	18,803	17,622	18,992	18,175	16,745	17,504
Utgifter i tjänsten*)	6,283	5,115	5,027	4,797	4,647	4,640	4,640	4,170	2,655
Summa inkomst	20,011	18,292	14,314	14,006	12,975	14,352	13,535	12,575	14,849
Behållna sportler	6,713	7,130	4,024	3,901	2,740	4,291	3,562	2,547	4,481

*) Två biträden till början av 1929. Det biträde som slutat har avlönats med 2,100:— kr. pr år, vilket alltså höjer medeltalet med 8/9 av 2,100:— = 1,864:—.

Medeltal av behållna sportler 4,376:— plus 1,864:— = 6,240:—.

Brottmålsrådmannen.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Lön med ålderstillägg	13,298	11,162	10,290	10,105	10,235	10,061	9,973	10,028	10,368
Lösen	922	942	1,315	1,506	1,093	1,335	1,278	1,286	2,088
Sportler av ex. aukt.	3,379	4,064	1,432	1,282	375	1,409	708	414	109
Sportler ss. not. publ.	8,994	6,011	4,337	3,902	3,807	5,131	4,458	4,446	4,286
Summa	26,593	22,179	17,374	16,795	15,510*)	17,936	16,417	16,174	16,851
Utgifter i tjänsten	2,744	2,860	900	1,000	1,500	1,500	1,875	1,935	2,025
Summa inkomst	23,849	19,319	16,474	15,795	14,010	16,436	14,542	14,239	14,826
Summa behållna sportl.	10,551	8,157	6,184	5,600	3,775	6,375	4,569	4,211	4,458

Medeltal av behållna sportler 6,078: —.

*) Dessutom såsom t. f. polischef, extra anslag kr. 733: —.

Tredje rådmannen.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Lön med ålderstillägg	—	8,540	7,537	7,387	8,429	8,478	8,400	8,800	9,060
Lösen	—	3,142	600	450	450	409	408*)	317	430
Sportler av ex. aukt.	—		1,432	1,282	375	1,409	1,062	414	109
Summa	—	11,682	9,569	9,119	9,254	10,296	9,870	9,531	9,599
Utgifter i tjänsten		800	500	450	470	440	420	465	420
Summa inkomst		10,882	9,069	8,669	8,784	9,856	9,450	9,066	9,179
Behållna sportler alltså		2,342	1,532	1,282	355	1,378	1,050	266	119

Medeltal av behållna sportler 1,040: —.

*) Den statistiska uppgiften utvisar ett förment överskott för 1927 å cirka 30 kronor, vilket beror på felöverföring från befattningshavandens räkenskaper.

No 55.

Ang. ny lönestat för borgmästarebefattningen m. m. m.

(Jfr 1929 nrris 62 och 81.)

N:o 55. *Ang. ny lönestat för borgmästare-befattningen m. m. (Jfr 1929 n:ris 62 och 81.)*

Stadsnotarien.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Lön med ålderstillägg	11,151	9,279	8,556	8,353	8,394	8,315	8,239	8,286	9,036
Lösen	865	725	636	744	770	766	720	1,160	1,675
Summa	12,016	10,004	9,192	9,097	9,164	9,081	8,959	9,446	10,711
Utgifter i tjänsten	1,200	1,200	780	780	780	780	830	830	830
Summa inkomst	10,816	8,804	8,412	8,317	8,384	8,301	8,129	8,616	9,881
Underskott eller behållning å sportler	— 335	— 475	— 144	— 36	— 10	— 14	— 110	+ 330	+ 845

Medeltal 6: —.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 56.

Drätselkammarens utlåtande ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden (jmfr. N:o 48).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 124 i dess vid sammanträde den 30 maj innevarande år förda protokoll hava Stadsfullmäktige i anledning av framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen att Stadsfullmäkige ville dels besluta att vid den elektriska distributionen en övergång från likström till växelström skulle företagas även inom centrala delar av Västerås stad och utföras successivt i den mån det visade sig fördelaktigt för staden, dels ville för överförandet under innevarande år av ett område, som begränsades av Stora gatan, Vasagatan, Smedjegatan, Stora torget, Kungsgatan och Slottsgatan samt intilliggande fastigheter anvisa ett anslag av 145,000 kronor att utgå av lånemedel, remitterat framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

I anslutning till den principdebatt, som förekom i denna fråga vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 juni innevarande år och i överensstämmelse med Drätselkammarens egen uppfattning, att den successiva övergång från likström till växelström inom stadens centrala delar, som Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit, är av förhållandena påkallad, får Drätselkammaren föreslå,

dels att Stadsfullmäktige ville i princip besluta, att vid den elektriska distributionen en övergång från likström till växelström skall företagas även inom centrala delar av Västerås stad och utföras successivt i den mån det visar sig fördelaktigt för staden,

dels ock att Stadsfullmäktige ville för överförandet under innevarande år av ett område, som begränsas av Stora gatan, Vasagatan, Smedjegatan, Stora torget, Kungsgatan och Slottsgatan samt intilliggande fastigheter anvisa ett anslag av 145,000 kronor att gäldas av lånemedel, ävensom att Stadsfullmäktige

N:o 56.
Ang. överförande av distributionen av elektrisk likström till växelström inom staden (jfr. N:o 48)

ville bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut i vad beslutet avser anslagets täckande genom lån samt att därjämte bemyndiga Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätsekammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 14 augusti 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 57.

Drätselkammarens skrivelse ang. vissa anordningsarbeten inom brandstationen samt ändrade naturaförmåner för en del av brandverkets personal.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med utförande av inre reparationsarbeten inom brandstationen med anlitande av för ändamålet beviljat anslag har fråga uppkommit dels om viss ändring i dispositionen av en del lokaler i fastigheten, bestående däri, att enligt brandstyrelsens närlagda framställning den åt vice brandchefen upplåtna tjänstebostaden skulle komma att omfatta 3 rum och kök i stället för tidigare 4 rum och kök, att brandverkets expedition förlägges till andra rum än de nuvarande och att en bostadslägenhet å ett rum och kök för en brandman erhålles, dels ock om införande av centralvärmeledning i hela våningen 1 tr. upp.

Kostnaden för omändrings- och reparationsarbetena är beräknad till 6,000 kronor, varav dock 900 kronor av tidigare anslag finnas tillgängliga. För införande av centraluppvärmningsanordningar i anslutning till den nyligen anlagda nya värmecentralen, vilken dimensionerats med hänsyn till nu ifrågavarande utvidgning, har kostnaden uppskattats till omkring 1,800 kronor.

För det ifrågasatta ändamålet skulle sålunda i allt erfordras ett nytt anslag å i runt tal 7,000 kronor.

N:o 57.
Ang. vissa anordningsarbeten inom brandstationen samt ändrade naturaförmåner för en del av brandverkets personal.

Drätselkammaren har vid övervägande av förevarande angelägenhet funnit de föreslagna anordningarna välbetänkta, och får i anledning härav hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för omändrings- och reparationsarbeten inom brandstationsfastigheten i dess våning 1 tr. upp samt införande i lokaliteterna därstädes av värmeledning anvisa ett belopp av förslagsvis 7,000 kronor att utgå av 1930 års förslagsanslag,

att den vice brandchefen tillkommande tjänstebostaden från och med tidpunkten för omändringsarbetenas färdigställande skall omfatta 3 rum och kök,

samt att de vid brandverket anställda befattningshavare, vilka tilldelats tjänstebostad med värmeledning, skola vara skyldiga utgiva ersättning för bostadens uppvärmning genom avdrag å lönen i enlighet med de grunder, som av Stadsfullmäktige särskilt bestämmas för värdering av befattningshavare tillkommande bränsleförmån.

Västerås den 14 augusti 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning därav att ifrågasatts sådan ändrad indelning av bostadsvåningen inom brandstationen, att åt vice brandchefen skulle kunna anvisas en mindre tjänstebostad — i stället för förut 4 rum och kök skulle den framdeles bestå av 3 rum och kök — samtidigt med att en lägenhet för en brandman där skulle inredas, får Brandstyrelsen, under erinran om att fråga härom bragts på tal av Lönenämnden i samband med ny lönereglering för den lediga befattningen som vice brandchef i staden, efter erhållen kännedom om förslaget på det livligaste tillstyrka, att Drätselkammaren såsom förvaltare av stadens fastigheter ville verka för förslagets genomförande.

Västerås den 13 augusti 1930.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 58.

Drätselkammarens skrivelse ang. utsträckning av stadens allmänna ledningar i Nyboms- och Geijersgatorna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående utsträckning av stadens allmänna ledningar i Nyboms- och Geijersgatorna, får Drätselkammaren, som anser framställningen väl grundad, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte till alla delar godkänna det däri framställda förslaget.

Västerås den 14 augusti 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen hava ägarne till fastigheter utefter Nyboms- och Geijersgatorna hemställt om utdragning av allmänna ledningar.

De begärda ledningsutsträckningarne, för vilka anslutning skulle ske till Malmabergsgatans ledningar, uppgå till en längd av 280 meter och är kostnaden beräknad till kr. 22,800:—. Avgifterna från sökandena uppgå till cirka 15,600 och motsvara då stadens bidrag kr. 7,200. Vid nu anmäld anslutning är anläggningen beräknad ränta och amortera 9,300 kr., men kan ytterligare anslutning ske för cirka 5,000 kbm.

Tid efter annan hava klagomål anförts över illaluktande ansamlingar i diken därstädes, beroende på att avlopp ej finnas. Enär sålunda i förevarande fall ett sanitärt missförhållande avhjälpes och anläggningen bliver ekonomiskt bärande för staden, hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur Tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 7,200 kronor för utsträckning av stadens allmänna ledningar till en

längd av 280 meter i Nyboms- och Geijersgatorna med anslutning till Malmabergsgatans ledningar.

N:o 58. *Ang. utsträckning av stadens allmänna ledningar i Nyboms- och Geijersgatorna.*

Västerås den 8 augusti 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffande av en bergborrningsmaskin för de tekniska verkens behov.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Närlagda från Vatten- och Gasverksstyrelsen inkomna skrivelse angående anskaffande av en bergborrningsmaskin får Drätselkammaren härmed överlämna till Stadsfullmäktiges avgörande och därvid tillstyrka det däri framställda förslaget.

Västerås den 14 augusti 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I den mån gatuledningsarbetena erhållit större omfattning har behovet av en bergborrningsmaskin gjort sig allt mer och mer gällande. Dylika maskiner finnas numera allmänt där bergsprängning förekommer i den myckenhet, som härstädes är fallet, och har det visat sig, att en sådan maskin betalar sig inom några få år på grund av sina prestationer i förhållande till handborrning. Den tid som nu erfordras för ett gatuledningsarbete, där berg förekommer, bliver sålunda i väsentlig grad avkortad, vilket även medför fördelen av att under möjligast korta tid behöva störa gatutrafiken genom avstängning och därmed förenade obehag. Ett snabbara undanskaffande av berg medför även fördelar på så sätt, att rörläggningen kan ske i större etapper än vad som nu är fallet, varigenom besparing i arbetstid vinnes. En dylik maskin är även användbar för brytning av tjä-

N:o 59. *Ang. anskaffande av en bergborrningsmaskin för de tekniska verkens behov.*

lad jord och sålunda lämplig vid under vintertid på grund av ledningsfel erforderliga grävningsarbeten.

Kostnaderna för anskaffande av en bergborrningsmaskin uppgår till cirka 6,000 kr.

På grund av det anförda hemställer styrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur Tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag av 6,000 kr. för anskaffande av en bergborrningsmaskin med tillbehör samt att beloppet får amorteras under en tid av 6 år med 1,000 kr. om året.

Västerås den 13 augusti 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 60.

Drätselkammarens samt Vatten- och Gasverksstyrelsens yttranden ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist. (Jfr. 1929 N:o 61.)

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 29 augusti 1929 har Drätselkammaren att avgiva yttrande över ett av en särskild kommitté, den s. k. Bostadsbristkommittén, avgivet betänkande med förslag till kommunala åtgärder för avhjälpande av bostadsbristen härstädes.

Det uppdrag, som givits Bostadsbristkommittén skulle avse åstadkommande av en utredning angående omfånget och orsakerna till bostadsbristen i staden och därest denna utredning därtill gåve anledning avgivandet av förslag till kommunala åtgärder däremot. Sedan kommittén konstaterat förefintligheten av bostadsbrist, har kommittén inför utsikten att denna komme att tillväxa, föreslagit vissa dylika åtgärder.

Tyngdpunkten i detta förslag är ett uppmjukande av villkoren för försäljning av staden tilhöriga för bebyggelse lämpade områden på sådant sätt, att köpeskillingen utom värdet av marken skulle inkludera stadens kostnader för områdenas förseende med gator och ledningar, därvid mark-

priset skulle sättas lågt och lednings- och gatuarbetena ersättas efter stadens självkostnader, och har kommittén såsom lämpliga områden att i första hand tagas i anspråk för en dylik exploatering anvisat:

N:o 60.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist. (Jfr. 1929 N:o 61.)

1:o) området omedelbart öster om järnvägslinjen Västerås—Tillberga och norr om Tegnérgatan,

2:o) av Kristiansborg, området omedelbart nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar,

3:o) av Blåsbojorden, området emellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen, samt

4:o) av Stensborg, den redan för styckning planlagda delen omedelbart norr om järnvägslinjen Västerås—Köping,

med markvärdet satt till i genomsnitt 1 krona 50 öre pr kvm. och stadens självkostnader för ledningar och gator, av kommittén beräknade till högst 2 kronor för samma areal.

För beredning av ärendet har Drätselkammaren inom sig tillsatt en delegation, vilken i särskilt yttrande föreslagit, att Drätselkammarens utlåtande måtte avse:

1:o) upplåtelse av det under punkt 2:o) i förslaget angivna området av Kristiansborg med köpeskillingen bestämd till stadens självkostnader för utläggning av ledningar och iordningställande av gator, fördelade efter areal tomtmark samt ett pris å marken av 1 krona 50 öre pr kvm. och i övrigt efter de i förslaget uppdragna riktlinjerna,

2:o) tillkomsten av föreskrifter, möjliggörande en bebyggelse av det under punkt 3:o) i förslaget angivna området av Blåsbojorden med större hus och slutet byggnadssätt och helst med en eller flere byggnadsföreningar såsom exploatörer av området,

3:o) ett uppskov med beslut över förslaget om nedsättning av avgift för w. c. till behandlingen av budgeten för nästkommande år.

Som motivering för denna begränsning av de föreslagna åtgärderna, har delegationen åberopat dels den under senare tid tilltagande byggnadsverksamheten med därav föranledd ökning i bostadsbeståndet, dels ock, att de av Bostadsbristkommittén föreslagna åtgärderna ha karaktär av försök och därför att börja med böra prövas i mindre omfattning.

Härtill synes Dräselkammaren endast vara att tillägga, att staden måste såsom förutsättning för nedläggande av kostnader för ett områdes iordningställande tillförsäkra sig garanti för, att detsamma kommer att inom viss kortare tid — i detta avseende kan Bostadsbristkommitténs förslag om en begränsning till tre år eventuellt accepteras — bliva bebyggt i en avsevärdare utsträckning.

N:o 60.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist. (Jfr. 1929 N:o 61.)

Huruledes denna garanti skall skapas, om genom förhandsteckning till köp av tomter med köpeskillingens delvisa erläggande vid teckningen eller på annat sätt, är en detalj, vars utformning bör kunna anförtros åt Drätselkammaren. Detsamma gäller de av Bostadsbristkommittén ifrågasatta bestämmelserna till förhindrande av spekulation i tomter.

Det av Drätselkammarens delegation till upplåtelse på de av Bostadsbristkommittén föreslagna villkoren ifrågasatta området, är enligt förslag till tomtindelning, som bifogats kommitténutredningen, uppdelat i 34 tomter.

Kostnaderna för områdets förseende med ledningar och gator äro av vederbörande myndigheter beräknade till i runt tal 2 kronor pr kvm. tomtyta, vadan alltså köpeskillingen enligt kommittéförslaget skulle bliva omkring 3 kronor 50 öre pr kvm.

Med den anmärkning, att hinder ej föreligger att nu avgöra frågan om markupplåtelse efter Bostadsbristkommitténs riktlinjer hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige nu måtte besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att till enskilda byggnadsföretagare eller sammanslutning av dylika försälja tomter inom ett område av Kristiansborg, beläget omedelbart nordväst och väster om kvarteren Arne och Assar i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténutredningen bilagt tomtindelningsförslag,

att köpeskillingen vid försäljningen skall avvägas efter ett markvärde av omkring 1 krona 50 öre pr kvm. och stadens självkostnader för områdets förseende med ledningar och gator, allt under förutsättning att garanti skapas för en bebyggelse av området i väsentligare utsträckning inom en kortare tidsfrist exempelvis tre år med befogenhet för Drätselkammaren att härom närmare bestämma liksom ock, vad angår föreskrifter till förhindrande av spekulation i tomterna,

att uppdraga åt Byggnadsnämnden att eventuellt i samband med framläggande av förslag till ändrade byggnadsföreskrifter, ägnade att i allmänhet underlätta bostadsproduktionen, föreslå föreskrifter, avseende en bebyggelse av ett område av Blåsbojorden emellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen med större hus och slutet byggnadssätt,

samt att uppskjuta avgörandet av förslaget angående borttagande av och nedsättning uti årsavgiften för w. c.-anordning till behandlingen av budgeten för nästkommande år.

N:o 60. *Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist. (Jfr. 1929 N:o 61.)*

Västerås den 14 augusti 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av Stadsfullmäktiges remiss till Vatten- och Gasverksstyrelsen av ett från en särskild kommitté utarbetat betänkande rörande åtgärder för avhjälpande av bostadsknappheten i staden får styrelsen anföra följande.

I detta betänkande är angivet vissa områden, som tillhöra staden och lämpligen kunna exploateras till byggnadstomter, nämligen

1:o) området omedelbart öster om järnvägslinjen Västerås—Tillberga och norr om Tegnérgatan,

2:o) av Kristiansborg området omedelbart nordväst om kvarteren Arne och Assar,

3:o) av Blåsbojorden området emellan kvarteret Bror och nya idrottsplatsen,

4:o) av Stensborg den redan för styckning planlagda delen omedelbart norr om järnvägslinjen Västerås—Köping.

Styrelsens närmaste uppgift synes vara att med avseende på områdenas förseende med ledningar lämna upplysningar rörande kostnaderna, vilka äro beräknade till

för området 1	kr.	4,400: —
för området 2	„	49,000: —
för området 3	„	72,000: —
för området 4	„	29,000: —

Enskilda bidrag, stadens andel i ledningskostnaderna samt det kapital, som efter bebyggande av *samtliga* tomter räntas och amorteras, framgår av nedanstående sammanställning.

	Enskilt bidrag	Stadens andel	Förräntat o. amorterat kapital
Område 1	7,800: —		10,100: —
Område 2	23,700: —	25,300: —	34,700: —
Område 3	29,500: —	42,500: —	39,000: —
Område 4	15,050: —	13,950: —	19,000: —

N:o 60.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist. (Jfr. 1929 N:o 61.)

Då området Nedre Rosenhill skall erhålla samma matarledningar i Vasagatan som det i punkt 3 ifrågasatta området, låter det sig i detta fall svårligen göra att beräkna kostnaderna för varje område för sig, och avse för den skull de angivna kostnaderna båda dessa områden. Såsom av de erhållna summorna framgår, bliver det för staden med nuvarande anslutningsavgift av 1 kr. pr kvm. tomtyta ekonomiskt bärande att i första rummet bygga ut området 1, i andra hand områdena 2 och 4, förutsatt att de sistnämnda till större delen omedelbart bebyggas. Emellertid får man ej bedöma denna fråga med utgång från kostnaden för enbart vissa enskilda områden, utan måste man i det stället, såsom skedde vid ledningskostnadernas beräknnig för staden i sin helhet, taga med kostnaderna för hela ledningsnätet, sålunda även för de grövre ledningssträckningar, med vilka områdena måste förbindas och vilka benämnas matarledningar. Man kommer då till de ledningsavgifter, som på sin tid beräknades och fastställdes och resulterade uti, att staden bör bekosta de s. k. matarledningarne, de enskilda däremot de s. k. fördelningsledningarne. Vid utbyggnad av ledningar för ett mindre område gör sig ej alltid kostnaden för matarledningar omedelbart gällande, beroende på områdes läge, ty antingen finnas redan matarledningar i områdets närhet eller också kopplas för området erforderliga ledningar till befintliga sådana, även om dessa ej äro av den grovlek, som egentligen erfordras. Det skulle nämligen i många fall ställa sig allt för kostsamt att från början framdraga erforderliga matarledningar. Därmed får anstå intill dess undanskjutandet av dylika ej längre låter sig göra på grund av utbredning av byggnadsområdena, men får staden då ensam bära dryga kostnader. Det har också visat sig, att stadens inkomst genom ledningsnäten ej alltid förmår, ej ens då området är fullt bebyggt, ränta och amortera stadens andel i ledningskostnaden.

Med den utbredning, staden enligt nuvarande byggnadsätt synes erhålla, kommer den tid, då kostnaderna för matarledningar på grund av de oerhörda avstånden bliva synnerligen betungande för staden. Det gäller i detta fall ej blott anläggningskostnader utan även kostnader för underhåll. Man får icke heller glömma, att den dag kommer, då dessa ledningar måste förnyas. Styrelsen uttalar därför ej blott önskvärdheten utan även behovet av ett i möjligaste mån tätare bebyggande. I stället för det s. k. öppna systemet bör där så kan befinnas lämpligt slutet system tillämpas, evnetuellt s. k. radhus. Utan att ledningarne i stort sett fördyras inbringar ett dylikt system större inkomster till stadens verk, då på samma tomtyta antalet familjer bliver större än vad nu är fallet.

Borttagande eller nedskärning av W. C.-avgiften skulle givetvis hälsas välkommen av husägarne, men knappast av hyresgästerna. Säkerli-

N:o 60.
Ang. åtgärder i anledning av rådande bostadsbrist. (Jfr. 1929 N:o 61.)

gen skulle dessa ej få något nedprutat på sin hyra, men däremot en oväl-kommen ökning på skatterna. Det skulle också förrycka styrelsens räntabilitetsberäkningar, vilka äro grundade på nuvarande avgifter. Många utförda anläggningar, till vilka Stadsfullmäktige beviljat anslag, skulle ej mera bliva ekonomiskt bärande och skulle sålunda, förutsatt att en anläggning skall förränta och amortera sig själv, ej hava kommit till utförande. Ser man också på fördelen med en vattenklosett mot en torvmullsklosett är den ringa merkostnaden för den förra väl motiverad och behöver ej verka avskräckande. Räknar man inkomsterna från en mindre familj med en årlig förbrukning av 75 kbm. vatten och 150 kbm. gas samt 1 st. W. C. motsvara desammas bruttosumma 75×20+150×18+1×25 eller tillsammans 67 kr., vari sålunda avgiften för W. C. ingår med cirka 37 %. Därav förstår man, vilken rubbning i en räntabilitetsberäkning för en ledningsutsträckning, som borttagande av W. C.-avgiften skulle betyda. Och den dag är ej mera avlägsen, då reningsanläggningar måste ifrågasättas för att skaffa ett bätre sakernas förhållande i Svartån och Mälaren. En dylik anläggning kommer att kräva ej enbart dyrbara ledningar utan även ett pumpverk med därmed förenade årliga driftskostnader.

Såsom framgår av nedanstående siffror kräva gatuledningarne stora summor. Till år 1929 hava anläggningskostnaderna uppgått till:

för avloppsledningsnätet	kr.	955,300: —
för vattenledningsnätet	„	627,300: —
för gasledningsnätet	„	385,700: —

För vattenledningen är det nödvändigt att snart framlägga förslag till nya anläggningar samt förstärkning just av matarledningarne, vilka arbeten komma att draga stora kostnader. Årligen krävas avsevärda utgifter för ledningsnäten, ej blott för nyanläggningar utan även för underhåll m. m., vilket är helt naturligt med den utbredning som staden äger. Att under dylika förhållanden sänka avgifterna för ledningsanslutning samt borttaga resp. sänka avgifterna för W. C. anser Vatten- och Gasverksstyrelsen vara ett steg i fel riktning.

Västerås den 10 februari 1930.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 61.

Fattigvårdsstyrelsens m. fl. yttranden ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

Till Stadsfullmäktige, Västerås.

Såsom infordrat förberedande utlåtande rörande av Svenska Stadsförbundets styrelse väckt fråga om ändring av bl. a. besätmmelserna i 14 § i lagen den 14 juni 1918 om fattigvården ang. sättet för ordnandet av fattigvårdsstyrelsens medelsförvaltning, får Fattigvårdsstyrelsen anföra.

Enligt Regeringsrättens tolkning av föresagda § kan fattigvårdssamhället icke utan fattigvårdsstyrelses godkännande samordna fattigvårdens kassa- och räkenskapsväsen med i kommunen befintligt kassaförvaltningsorgan, exempelvis drätselkontor eller kommunalkontor.

Detta prejudikat omöjliggör en fullständig centralisation av en kommuns kassa- och räkenskapsförvaltning, enbart genom ett beslut av den anslagsbeviljande myndigheten.

Det synes emellertid önskvärt, att denna möjlighet finnes, då det i vissa fall kan ur såväl ekonomisk- som organisationssynpunkt vara lämpligt, att sådan centralisation äger rum. I regel torde man kunna förutsätta, att omläggning ändock icke sker utan fattigvårdsstyrelses medverkan. Befogade betänkligheter torde icke heller kunna resas emot, att ett undanrödjande av sagda hinder för den anslagsbeviljande myndighetens beslutanderätt skulle kunna innebära icke önskvärda reformer för fattigvårdens rationella utövning.

Fattigvårdsstyrelsen instämmer på grund av det anförda i Svenska Stadsförbundets styrelses hemställan.

Västerås den 20 augusti 1930.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

Utdrag av protokoll, hållet vid Barnavårdsnämndens i Västerås sammanträde den 11 augusti 1930.

§ 170.

I underdånig skrivelse den 29 januari 1930 hade Svenska Sadsförbundets styrelse hos Konungen hemställt om övervägande av lämpligheten av sådan ändring i gällande lagar om fattigvård, om samhällets barnavård och om folkskoleväsendet i vissa städer ävensom eventuellt i andra författningar att kommunens anslagsbeviljande myndigheter måtte äga full frihet att genomföra en centralisation av kassa- och räkenskapsverken för kommunens förvaltning i sin helhet, då sådan befunnes önskvärd.

Kungl. Socialdepartementet hade anmodat länsstyrelsen i Västmanlands län att, efter hörande av de kommunala myndigheter, som länsstyrelsen kunde finna påkallad, avgiva utlåtande.

I anledning därav hade Stadsfullmäktige anmodats att senast den 7 september avgiva yttrande i ärendet. Stadsfullmäktiges vice ordförande hade remitterat ärendet till bl. a. barnavårdsnämnden med anmodan att i god tid före Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 augusti innevarande år avgiva förberedande utlåtande. Härovan angivna handlingar hade ävenledes remitterats direkt från Magistraten till Nämnden med anmodan att senast den 7 september avgiva yttrande.

Efter föredragning av samtliga till ärendet hörande handlingar beslöt nämnden för sin del föreslå Stadsfullmäktige att Stadsfullmäktige ville till alla delar instämma i vad Svenska Stadsförbundets styrelse i här ovan angivna skrivelse anfört och föreslagit och skulle Magistratens remiss besvaras genom överlämnande av utdrag av detta protokoll.

Som ovan.

In fidem:
Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss till folkskolestyrelsen av Svenska Stadsförbundets till Kungl. Maj:t ingivna underdåniga framställning angående vissa ändringar av gällande lagar rörande de kommunala förvaltningsorganens medelsförvaltning, har styrelsen anmodats att till Stadsfullmäktige avgiva yttrande.

Med anledning härav får styrelsen i korthet anföra följande:

Kärnpunkten i Svenska Stadsförbundets skrivelse synes vara, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande lämpligheten av sådan ändring

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

i gällande lagar, att kommunens anslagsbeviljande myndigheter må äga full frihet att genomföra en centralisation av kassa- och räkenskapsväsen för kommunens förvaltning i sin helhet, då sådan befinnes önskvärd.

Folkskolestyrelsen, som själv prövat en dylik centralicering, enär skolkassörsbefattningen sedan lång tid tillbaka varit knuten till stadens drätselkammarekontor, har av denna anordning de allra bästa erfarenheter. Då tillika principiella och praktiska skäl i allmänhet enligt styrelsens mening tala för ett mera enhetligt handhavande av kommunernas kassa- och räkenskapsväsen, vill styrelsen för sin del tillstyrka Svenska Stadsförbundets underdåniga framställning.

Västerås den 20 augusti 1930.

För Västerås Folkskolestyrelse:
E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten med skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 nästlidne juli anmodat Stadsfullmäktige att avgiva yttrande över ett av Svenska Stadsförbundet hos Kungl. Maj:t avgivet förslag om sådan ändring i gällande lagar om fattigvård, barnavård, folkskoleväsen m. m., att kommunens anslagsbeviljande myndigheter måtte äga full frihet att genomföra en centralisation av kassa- och räkenskapsväsen för kommunens förvaltning i dess helhet, då sådan befunnes önskvärd, samt Drätselkammaren anmodats att i denna fråga avgiva förberedande yttrande, får Drätselkammaren härmed, under erinran, att här i staden efter sammanstämmande beslut av vederbörande myndigheter sedan många år tillbaka folkskolans kassa- och räkenskapsväsen är överflyttat till den centrala drätselförvaltningen och att denna anordning enligt Drätselkammarens uppfattning varit till fördel för staden, föreslå, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka Svenska Stadsförbundets ifrågavarande framställning.

Västerås den 14 augusti 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda avskrift av Svenska Sadsförbundets till Kungl. Maj:t ingivna underdåniga framställning rörande eventuell ändring i gällande lagar om fattigvård m. fl. får Magistraten härmed an-

moda Eder att i ärendet snarast möjligt och senast den 7 september hit inkomma med yttrande.

Västerås Rådhus den 18 juli 1930.

På Magistratens vägnar:
J. W. ÖDMAN.

H. Cronholm.

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

Avskrift.
Kungl. Socialdepartementet.

Kungl. Maj:ts vilja är, att Länsstyrelsen i Västmanlands län efter hörande av de kommunala myndigheter Länsstyrelsen kan finna påkallat, före den 1 oktober 1930 häröver avgiver utlåtande.

Stockholm den 10 juli 1930.

På nådigste befallning:
HUGO LANDELIUS.

Avskrift.
Svenska Stadsförbundet.

Till Konungen.

Svenska Stadsförbundets styrelse tillåter sig härmed i underdånighet fästa Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på den rättspraxis, som på sista åren utbildat sig rörande fattigvårdsstyrelses rätt att själv bestämma över förvaltningen av de medel, fattigvårdssamhället ställt till dess disposition. Till frågans belysande tillåter sig styrelsen anföra följande.

I § 14 av lagen den 14 juni 1918 om fattigvården, heter det bl. a.:

> "Fattigvårdsstyrelsen utser inom sig för varje år en kassaförvaltare, därest ej kommunens förvaltning ordnats på ett sätt, som gör sådan kassaförvaltare obehövlig".

Den i stadgandet intagna reservationen återfanns icke i det förslag till fattigvårdslag, som på sin tid avgavs av den s. k. fattigvårdslagstiftningskommittén. I de över kommitténs betänkande inkomna yttrandena berördes denna fråga i flera fall. Särskilt intresse erbjuder ett uttalande av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län. I detta framhålles, att i vissa stadssamhällen den kommunala penningförvaltningen är centraliserad, så att Drätselkammaren, ett särskilt drätselkontor eller en särskild tjänsteman har i uppdrag att vara kassaförvaltare även för fattigvår-

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

den. Det vore därför önskvärt, att lagförslaget omarbetades så, att lagen icke komme att lägga hinder i vägen för en dylik centralisation eller annan lämplig anordning i avseende å kommunalförvaltningen. Med hänvisning till dessa och andra i liknande riktning gående yttranden, amärkte kammarrätten, att någon grundad anledning att i detta avseende kringskära kommunernas bestämmanderätt och uppresa hinder för en anordning, som enligt tillgängliga upplysningar fungerat på ett tillfredsställande sätt, icke syntes föreligga.

I den Kungl. propositionen i ärendet upptogos nu refererade synpunkter av vederbörande departementschef. Han uttalade visserligen (prop. 135 vid 1918 års riksdag, sid. 118), att kassaförvaltare, såsom kommittén föreslagit, i regel borde väljas inom fattigvårdsstyrelsen. Emellertid hava, konstaterar statsrådet dock vidare, i en del städer och större landskommuner anställt särskilda tjänstemän för handhavande av kassaförvaltningen. "För att föreskriften om utseende av särskilda kassaförvaltare icke skall uppfattas såsom hinder för bibehållande eller införande av dylik anordning, har", heter det slutligen, "det synts mig lämpligt att göra tillägg till förevarande stadgande". Propositionens lagförslag upptog punkten i fråga i den lydelse, den sedermera kom att få vid 1918 års riksdag och alltjämt bibehållit. Punkten var under riksdagsöverläggningarna om lagen icke föremål för något uttalande vare sig av det särskilda utskott, som behandlade ärendet, eller av enskilda talare i debatten i kamrarna.

En orsak till denna tystnad torde vara det förhållandet, att man på kommunalt håll ansett formuleringen innefatta full frihet för kommunerna att från fall till fall lösa ifrågavarande organisationsproblem på lämpligaste sätt.

I praktiken har det emellertid visat sig, att den förutsatta rörelsefriheten i själva verket blivit begränsad nog, i det en centralisation av kassa- och räkenskapsväsen, som den anslagsbeviljande myndigheten funnit önskvärd, kunnat genomföras endast med respektive fattigvårdsstyrelses medgivande. Att så blivit fallet, sammanhänger med den tolkning, regeringsrätten givit lagens ovan refererade bestämmelser.

I detta avseende må erinras om ett regeringsrättens utslag från 1925 (R. Å. not S. 38). Kommunalfullmäktige i en landskommun hade beslutat giva kommunalnämnden tillstånd att tillsätta en särskild kommunalkassör, som ej behövde tillhöra fattigvårdsstyrelsen. Efter anförda besvär resolverade regeringsrätten, att det icke vore överensstämmande med grunderna för § 14 av fattigvårdslagen, att särskild kommunalkassör utsåges av kommunalnämnden för förvaltande av fattigvårdens medel. Beslutet undanröjdes därför . Av ännu större betydelse för praxis på området är emel-

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

lertid ett regeringsrättens utslag den 4 juni 1929. I december 1927 beslöto Stadsfullmäktige i Ystad att centralisera stadens kassa- och räkenskapsväsen och bestämde därvid bl. a., att fattigvårdsstyrelsens kassa- och räkenskapsväsen fr. o.m. 1928 skulle handhavas av Drätselkammaren. Beslutet överklagades. Länsstyrelsen ansåg för sin del, att beslutet icke kunde innebära annat eller mera, än att Fattigvårdsstyrelsen skulle efter angiven tidpunkt för sina in- och utbetalningar anlita drätselkontoret, något som det finge anses ligga inom Stadsfullmäktiges befogenhet att bestämma, varför besvären ogillades. Regeringsrätten åter ansåg visserligen icke laga hinder möta för en anordning, enligt vilken fattigvårdsstyrelsens kassa- och räkenskapsväsen, i den mån styrelsen funne sådan för dess förvaltning ändamålsenligt, ombesörjdes av drätselkontoret, men förmenade, att ett beslut av Stadsfullmäktige i denna riktning icke kunde få bindande verkan utan fattigvårdsstyrelsens godkännande av anordningen.

Särskilt genom sistnämnda prejudikat synes det otvetydigt fastslaget, att en fullständig centralisation av en kommuns kassa- och räkenskapsväsen icke kan genomföras enbart genom ett beslut av den anslagsbeviljande myndigheten. Exempel finnas också från flera håll i städerna därpå, att centralisationssträvandena misslyckats tack vare motstånd från fattigvårdens sida.

Ovan refererade prejudikat avse visserligen fattigvårdsstyrelsen. Men själva den princip, de fastslagit, måste föra med sig konsekvenser även beträffande andra kommunala styrelser, för vilka analoga föreskrifter gälla.

Det må erinras därom, att i 1924 års lag om samhällets barnavård (§ 8) införts samma bestämmelser om medelsförvaltningen inom barnavårdsnämnd som de, vilka gälla för fattigvårdsstyrelse. Genom föreskrifter i lagen om behandling av alkoholister (§ 3) hava de kommit till användning också för nykterhetsnämndens del. I lagen om folkskoleväsendet i vissa städer (§ 10) stadgas, att folkskolestyrelsen varje kalenderår inom eller utom sig utse en kassaförvaltare.

Framför allt i de mindre och medelstor satäderna har man under de senare åren i rätt stor utsträckning funnit det vara ändamålsenligt att centralisera kassa- och räkenskapsväsen och detta såväl ur direkt besparingssynpunkt som ur mera allmän organisationssynpunkt. Det må i och för sig vara befogat att i en stad en förvaltningsnämnd, som skall hava ansvaret för viss förvaltningsgren, också får en skäligen vidsträckt rätt att ordna förvaltningen efter sitt skön. Därvid torde dock få uppställas som villkor, att effektiviteten hos förvaltningen i stort icke riskeras genom en alltför stor eftergivenhet för en viss förvaltningsgrens specialönskemål. Så synes det böra ankomma på den anslagsbeviljande myndigheten att tillse, att me-

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

delsförvaltningen för staden i sin helhet anordnas på bästa sätt med hänsyn till kostnad och till förvaltningsreformernas lämplighet. Om ur dessa synpunkter ett inordnande av t. ex. fattigvårdens och barnavårdens kassa- och räkenskapsväsen i ett för förvaltningen utarbetat system anses lämpligt, vill det förefalla vara en rimlig begäran att detta skall kunna genomföras, även om vederbörande fattigvårdsstyrelse eller barnavårdsnämnd av ena eller andra, av kommunens beslutande myndighet ej godtagna, skälet göra anspråk på att få undandraga sig respektive förvaltning från samarbetet. Av ovan lämnade redogörelse för tillkomsten av nu gällnade lydelse av § 14 i fattigvårdslagen framgår, att det just var de pågående centralisationssträvandena i fråga om medelsförvaltningen, som gåvo upphov till en vidgning av den ursprungliga lydelsen. Då man således velat anpassa föreskrifterna om fattigvårdsstyrelses medelsförvaltning efter lokala förhållanden, vill det synas, som om lagstiftaren knappast kunde hava avsett, att fattigvårdsstyrelsen själv skulle få i vart uppkommande fall bedöma, om den ville medverka till anordningar, vilkas tillkomst lagbestämmelsens formulering velat främja.

För det motstånd, som från fattigvårdsstyrelsernas sida här och var rests mot centraliseringen, torde dock åtminstone i ett avseende ett bärande skäl få anses förebragt. Skola fattigvårdsstyrelsens räkenskaper föras av ett centralt kontor, synes det rimligt, att det ansvar för deras förande, som nu enligt § 17 i fattigvårdslagen påvilar fattigvårdsstyrelsens ordförande, avlyftes från denne. I och med införandet av generella regler för räkenskapsföringen måste tydligen ansvaret för dessa reglers följande överflyttas på den, som i verkligheten ansvarar för arbetet. Vid genomförandet i en kommun av kassa- och räkenskapsväsendets centralisering beredas självfallet de berörda myndigheterna tillfälle att avgiva yttrande. Då man torde kunna utgå ifrån, att hänsyn tages till de befogade önskemål, som därvid framkomma, synas inga betänkligheter i och för sig behöva göra sig gällande mot ett undanrödjande av nu påtalade hinder för önskvärda reformer inom drätselförvaltningen.

Med hänvisning til vad ovan anförts, tillåter sig styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t ville taga under övervägande lämpligheten av sådan ändring i gällande lagar om fattigvård, om samhällets barnavård och om folkskoleväsendet i vissa städer ävensom eventuellt i andra författningar, att kommunens anslagsbeviljande myndigheter må äga full frihet att genomföra en centralisation av kassa- och räkenskapsväsen för kommunens förvaltnnig i sin helhet, då sådan befinnes önskvärd.

Underdånigst
För Svenska Stadsförbundets styrelse:
A. BORGSTRÖM.
Dess ordförande.
Henning Karlsson.

Stockholm den 29 januari 1930.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 16 juli 1930.

På tjänstens vägnar:
ERNST HOLMQUIST.

N:o 61.
Ang. lagändring för möjliggörande av centralisation av kommunens kassa- och räkenskapsväsen.

N:o 62.

Nykterhetsnämndens förnyade utlåtande ang. tillstånd för A.-B. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka i N:o 5 Engelbrektsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Nykterhetsnämnden den 15 april innevarande år till Stadsfullmäktige ingivit förberedande utlåtande i anledning av en av A.-Bol. Joh. Edling hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastgiheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan här i staden i lokal, som övertagits efter avlidne handlanden Charles Andersson, vilken innehaft rättighet att försälja pilsnerdricka, med köpmannen Bror Edling såsom föreståndare, till avhämtning försälja pilsnerdricka och i detta utlåtande föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till framställningen, hava Stadsfullmäktige vid sammanräde den 24 april innevarande år efter en i ärendet förd överläggning genom beslut under § 83 i dess vid ifrågavarande sammanträde förda protokoll återremitterat ärendet till Nykterhetsnämnden för förnyat utlåtande.

I anledning av återremissen får Nykterhetsnämnden i ärendet anföra.

Pilsnerdricka klass II försäljes i 21 st. avhämtningsställen härstädes.

Läget för desamma finnes angivet med röda punkter å här bilagda karta över staden.

Av dessa 21 rättigheter innehavas två av vart och ett av bryggeribolagen i staden, vilka utan särskild framställning äga rätt driva sådan rörelse. Med en rättighet är endast förenat tillstånd att efter rekvisition

N:o 62. *Ang. tillstånd för A.-B. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka i N:o 5 Engelbrektsgatan.*

hemsända pilsnerdricka till rekvirentens bostad. Två av rättigheterna begagnas endast i begränsad omfattning.

De inom Stadsfullmäktige vid överläggningen i frågan framförda åsikterna, att antalet avhämtningsställen skulle vara för talrika och att tillfället skulle begagnas att indraga ett av dem, torde väl få anses hava sin egentliga grund däri, att de, som inom Stadsfullmäktige framlagt dessa åsikter, *också* ansett, att det allmänna nykterhetstillståndet i staden skulle gagnas av reducering av antalet avhämningsställen.

Denna uppfattning har ju även nämnden hävdat och senast i ett yttrande av den 24 september 1929, då fråga gällde om övertagande av en försäljningsrätt vid Kassörsgatan, åberopat som skäl för avstyrkan.

Då antalet avhämtningsställen nu emellertid nedgått från 26 till 21, synes det nämnden, som om någon ytterligare beskärning för närvarande icke vore påkallad. Reduceringen kan enligt nämndens uppfattning endast ske till en viss gräns. I mån av indragning av avhämtningsställen överflyttar givetvis det indragna ställets kundkrets till ett annat avhämtningsställe och alltefter som avhämtningsställenas antal minskas så torde försäljarnes i återstående avhämtningsställen svårigheter att kontrollera missbruk på grund av alltmer tilltagande kundkrets ökas, samtidigt som rörelsens stigande omfattning och de ekonomiska fördelarna därav kunna komma att medföra oangenäma intressekonflikter.

Om det nuvarande försäljningssystemets nackdelar och fördelar kan ju givetvis vara mycket att säga och därom kan råda delade meningar.

Det nu föreliggande ärendet har emellertid icke föranlett nämnden att göra några uttalanden i denna fråga. Men så mycket bör dock framhållas, att därest man beslutar sig för att successivt slopa något bestående system, bör också något nytt finnas, som kan ersätta detsamma eller bättre motsvara de fordringar, som kunna ställas på en varas — i detta fall pilsnerdrickats — tillhandahållande.

I detta fall gäller det ju ej *endast* att tillgodose samhällets fordringar på undvikandet av missbruk, utan även att allmänhetens rättmätiga anspråk icke fullständigt förbises.

I detta samband bör erinras om att nu gällande tillstånd att försälja pilsnerdricka icke utan vidare kunna indragas, utan förutsätter en sådan åtgärd, att rörelsen förorsakat allvarliga olägenheter i nykterhetshänseende.

Härigenom torde man i viss mån tillsvidare vara bunden av det nuvarnade försäljningssystemet.

Det torde här böra framhållas, att denna uppfattning icke delas av

N:o 62.
Ang. tillstånd för A.-B. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka i N:o 5 Engelbrektsgatan.

nämndens samtliga ledamöter, varom också en senare reservation lämnar bevis.

I anledning av det anförda, och då nämnden icke anser att några som helst förhållanden inträtt efter nämndens i ärendet tidigare fattade beslut, som kunna giva skäl att föreslå indragning av avhämtningsstället i fastigheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan, får Nykterhetsnämnden föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka att A.-Bol. Joh. Edling beviljas tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 5 vid Engelbrektsgatan till avhämtning försälja pilsnerdricka klass II, med köpmannen Bror Edling såsom föreståndare.

Mot detta nämndens beslut hava nämndens ledamöter Herrar V. Karlsson och Wass samt suppleanterna Marthon och Sjöberg, vilka senare vid sammanträdet innehade rösträtt, reserverat sig genom avgivande av bilagda skriftliga reservation.

Västerås den 18 augusti 1930.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL NORÉN.
v. Ordf.

Eric Plantin.

Undertecknade, vilka anse sig förhindrade biträda Nykterhetsnämndens beslut härutinnan, hemställa att som motivering härför få, i korthet, anföra följande.

Nämnden har tidigare — i nov. 1928 och i sept. 1929 — i sitt utlåtande till Stadsfullmäktige avstyrkt bifall till de gjorda framställningarna om att till avhämtning få försälja pilsnerdricka, under framhållande av att Nämnden för sin del ansåg tiden vara inne för en inskränkning av dessa avhämtningsställen och vid ombyte av ägare sådan indragning i vissa fall borde vidtagas reservanterna anse att nämnden även i detta fall borde vidhållit sin tidigare intagna ståndpunkt till denna fråga.

Desutom är på tiden att pilsnerdricksfrågan på ett eller annat sätt ordnas i hela sin vidd, en sak som ankommer på Stadsfullmäktige att taga ställning till.

På grund av vad ovan anförts hemställes att Stadsfullmäktige ville besluta avstyrka bifall till framställningen.

J. O. WASS. GÖSTA SJÖBERG. VIKTOR KARLSSON.
J. MARTHON.

N:o 52.

Ang. tillstånd för A.-B. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka i N:o 5 Engelbrektsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Konungens befallningshavande i Västmanlands län den 11 april innevarande år har Aktiebolaget Joh. Edling härstädes, sedan bolaget övertagit den av framlidne köpmannen Charles Andersson i fastigheten n:o 5 vid Engelbrektsgatan här i staden bedrivna affärsrörelsen, i vilka lokaler bemälde Andersson även haft rätt att till avhämtning försälja pilsnerdricka, anhållit om tillstånd att i ifrågavarande lokaler få, med köpmannen Bror Edling i Västerås såsom föreståndare, till avhämtning försälja pilsnerdricka. Bolaget innehar förut rätt att i lokaler i fastigheten n:o 14 vid Hamngatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 12 april innevarande år har Länsstyrelsen remitterat framställningen till Magistraten i Västerås med namodan att infordra yttrande från Stadsfullmäktige, och har Magistraten den 14 april innevarande år remitterat ärendet.

För ärendets skyndsammare behandling har Nykterhetsnämnden utan föregående remiss satts i tillfälle att avgiva förberedande utlåtande och får i anledning härav anföra.

Något nytt avhämtningsställe för pilsnerdricka uppkommer ej, såsom av handlingarna framgår, för den händelse sökandebolagets framställning bifalles. Bolagets hittillsvarande rättighet att i lokaler i fastigheten n:o 14 vid Hamngatan till avhämtning försälja pilsnerdricka har handhafts utan anmärkning.

Nykterhetsnämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka, att Aktiebolaget Joh. Edling med köpmannen Bror Edling såsom föreståndare beviljas tillstånd att i lokaler inom fastigheten n:o 5 vid Engelbrektsgatan till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Västerås den 15 april 1930.

För Nykterhetsnämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 63.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för kännedom överlämna av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgiven berättelse över förvaltningen av de tekniska verken för år 1929.

Västerås den 4 september 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed överlämna styrelseberättelse för år 1929.

I efterföljande sammanställning visas verkens inkomster, utgifter och behållning dels enligt budgeten och dels de verkliga.

	Inkomster		Utgifter		Behållning	
	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.
Vattenverket	192,000:—	194,563:63	133,756:—	145,155:23	58,244:—	49,408:40
Gasverket ...	366,300:—	355,394:56	322,781:—	318,879:29	43,519:—	36,515:27
Elektr.-v. ...	641,840:—	665,808:90	470,057:—	475,696:95	171,783:—	190,111:95
	1,200,140:—	1,215,767:09	926,594:—	939,731:47	273,546:—	276,035:62
Avloppsledningar avgår					39,715:—	40,676:21
				Återstår kronor	233,831:—	235,359:41

Den verkliga nettobehållningen från verken översteg sålunda den beräknade med i runt tal 1,500 kronor.

Ökad strömåtgång vid vattenverket medförde ökade driftkostnader med cirka 3,000:— kronor.

Det nya gasverket har under sitt första arbetsår fyllt på detsamma ställda förväntningar. I den mån det medhunnits att ombygga gasled-

N:o 63. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.*

ningsnätet i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 25 april 1929 har också frammatningen av gas förbättrats, vilket i förening med lägre gaspris gjort att omsättningen ökat med 15 %, som också beräknades vid budgetens upprättande.

På grund av den ovanligt blida vintern rådde under redogörelseåret tryckta pris inom koksmarknaden, vilket i förening med låga pris även på tjära medförde minskade inkomster av dessa produkter med cirka 14,000 kr., men å andra sidan voro också kålprisen låga, medförande minskade kolkostnader för verket med cirka 11,000 kr.

Underhållskostnaderna vid gasverket överstego de beräknade med cirka 8,000 kr. Ena året kräver t. ex. ledningsnätet mindre, andra året större kostnader i underhåll och kunna givetvis underhållskostnader ej på förhand exakt beräknas.

Vid budgetens upprättande för 1929 fanns ännu ej den nya lönestaten, varför styrelsen räknade efter de förutvarande lönerna med dyrtidstillägg, de senare efter ett indextal av 175. Sedermera skedde löneregleringen, vilket gjorde att utgiftsposterna för löner blevo något högre än de beräknade.

Rörande tekniska resultat, utförda nyanläggningar etc., får styrelsen hänvisa till styrelseberättelsen.

Västerås den 13 augusti 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Styrelseberättelse för år 1929.

Merkantila uppgifter.

GEMENSAMMA FÖRVALTNINGEN.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Löner	90,869: —	94,324: 61
Diverse utgifter, såsom läkararvode, sjukhjälp, försäkringar, kontorsutensilier, telefon, renhållning, värme m. m.	29,400: —	36,333: 26

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

VATTENVERKET.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Inkomster:		
Vatten och mätarehyror	190,000: —	192,555: 63
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —	1,200: —
Installationsarbeten	800: —	808: —
Kronor	192,000: —	194,563: 63
Utgifter:		
Driftkostnader	25,900: —	29,246: 70
Underhållskostnader	19,100: —	22,030: 80
Avlöningar	23,172: —	24,942: —
Diverse utgifter	13,300: —	14,991: 53
Ränta och amortering	50,284: —	50,736: 05
Avskrivning av fodringar	500: —	3: 40
Inköp av vattenmätare	1,500: —	3,204: 75
	133,756: —	145,155: 23
Inkomster över utgifter	58,244: —	49,408: 40
Kronor	192,000: —	194,563: 63

AVLOPPSLEDNINGARNA.

Inkomster:		
Avgifter för vattenklosetter	60,000: —	63,902: 49
Kronor	60,000: —	63,902: 49
Utgifter:		
Driftkostnader	17,000: —	18,883: 66
Underhållskostnader	9,200: —	13,192: 47
Avlöningar	13,375: —	13,519: 17
Diverse utgifter	2,600: —	3,300: —
Ränta och amortering	57,540: —	55,683: 40
	99,715: —	104,578: 70
Utgifter över inkomster	—39,715: —	—40,676: 21
Kronor	60,000: —	63,902: 49

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

GASVERKET.

	Enl. budget	Enl. bokslut
Inkomster:		
Allmänna belysningen	23,900: —	24,837: 99
Gas och mätarehyror	235,000: —	237,094: 84
Koks och tjära	106,700: —	92,736: 73
Installationsarbeten	700: —	725: —
Kronor	366,300: —	355,394: 56
Utgifter:		
Driftkostnader	125,100: —	116,359: 83
Underhållskostnader	22,400: —	30,555: 34
Avlöningar	55,127: —	57,849: 70
Diverse utgifter	19,500: —	21,157: 28
Ränta och amortering	91,654: —	85,430: 73
Avskrivning av fodringar	1,000: —	699: 01
Inköp av gasmätare	8,000: —	6,827: 40
	322,781: —	318,879: 29
Inkomster över utgifter	43,519: —	36,515: 27
Kronor	366,300: —	355,394: 56

ELEKTRICITETSVERKET.

Inkomster:		
Allmänna belysningen	31,140: —	32,309: 35
Elektriskt ström och mätarehyror	610,000: —	632,782: 43
Installationsarbeten	700: —	717: 12
Kronor	641,840: —	665,808: 90
Utgifter:		
Driftkostnader	154,500: —	147,494: 54
Underhållskostnader	85,500: —	92,398: 18
Avlöningar	70,739: —	73,993: 87
Turbinhusdriften	4,500: —	6,968: 01
Diverse utgifter	51,900: —	54,570: 66
Ränta och amortering	91,418: —	87,610: 33
Avskrivning av fodringar	1,500: —	272: 73
Inköp av elektriska mätare	10,000: —	12,388: 63
	470,057: —	475,696: 95
Inkomster över utgifter	171,783: —	190,111: 95
Kronor	641,840: —	665,808: 90

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Sammanställning av verkens anläggnings- och bokförda värden år 1929 samt amortering under åren 1912—1929.

	Byggnader, maskiner och ledningsnät	Mätare	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Vattenverket.			
Anläggnings- (anskaffnings-) värde t. o. m. år 1929	813,603: 81	58,946: 07	872,549: 88
Bokfört värde 31/12 1929	470,366: 22	1,206: 35	471,572: 57
Amortering åren 1912—1929	343,237: 59	57,739: 72	400,977: 31
Gasverket.			
Anläggnings- (anskaffnings-) värde t. o. m. år 1929	1,222,468: 18	215,349: 16	1,437,817: 34
Bokfört värde 31/12 1929	945,867: 65	8,625: —	954,492: 65
Amortering åren 1912—1929	276,600: 53	206,724: 16	483,324: 69
Elektricitetsverket och Turbinhuset.			
Anläggnings- (anskaffnings-) värde t. o. m. år 1929	1,341,420: 62	364,236: 13	1,705,656: 75
Bokfört värde 31/12 1929	624,137: 77	1: —	624,138: 77
Amortering åren 1912—1929	717,282: 85	364,235: 13	1,081,517: 98
Avloppsledningarna.			
Anläggningsvärde t. o. m. år 1929	961,223: 47	—	961,223: 47
Bokfört värde 31/12 1929	799,723: 41	—	799,723: 41
Amortering åren 1912—1929	161,500: 06	—	161,500: 06
Kontors- och Förrådsbyggnader samt Inventarier.	Byggnader	Inventarier	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Anläggnings- (anskaffnings-) värde t. o. m. år 1929	31,893: 91	87,566: 68	119,460: 59
Bokfört värde 31/12 1929	24,623: —	9,825: 52	34,448: 52
Amortering åren 1912—1929	7,270: 91	77,741: 16	85,012: 07

N:o 63.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Nyanläggningar.

	Anslaget beviljat den	Verklig kostnad	Anslagna belopp	+ överskott — brist
		Kronor	Kronor	Kronor
Lånemedel.				
På diverse anslag besparade medel vid 1929 års början	—	—	14,091: 57	+ 14,091: 57
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Nedre Hyttvägen och Stohagsvägen (kv. Runa)	$^{30}/_{8}$ 1928	8,013: 57	6,230: —	— 1,783: 57
överskott på ovan redovisade anslag	—	12,308: —	—	—
Kronor	—	20,321: 57	20,321: 57	+ 12,308: —
Amorteringsfonden.				
Serviser och diverse mindre utsträckningar av ledningar	$^{28}/_{12}$ 1928	41,621: 15	10,000: —	—
	$^{30}/_{12}$ 1929		20,000: —	— 11,621: 15
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Hemdal och Enköpingsgatan	$^{25}/_{8}$ 1927	36,379: 12	20,400: —	—
	$^{30}/_{12}$ 1929		15,800: —	— 179: 12
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Norra Ringvägen och Karlsgatan	$^{25}/_{4}$ 1929	6,930: 37	6,900: —	— 30: 37
Vatten-, valopps- och gasledningar i Stohagsvägen och Ryttaregatan	$^{27}/_{6}$ 1929	18,147: 78	18,150: —	+ 2: 22
Brist på ovan redovisade anslag	—	—	11,828: 42	—
Kronor	—	103,078: 42	103,078: 42	— 11,828: 42

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Tekniska uppgifter.

VATTENVERKET.

Fördelning av det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
	1927	1928	1929	1927 o. 1928		1928 o. 1929	
				Ökning i			
				m³	%	m³	%
För hushållsbehov	993,110	1,039,067	1,168,896	45,957	4,6	129,829	12,5
För industriella behov	277,390	317,571	366,182	40,181	14,5	48,611	15,3
För allmänna behov såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, gatubespolning, brandsläckning ävensom läckage m. m.	56,000	56,000	63,960	—	—	7,960	14,2
Summa	1,326,500	1,412,638	1,599,038	86,138	6,5	186,400	13,2

Utdrag ur driftrapporten.

Vid pumpning observerad differens i brunnarnas vattenstånd:

N:o 1 (äldsta brunnen) 0,31; användes ej under året.

N:o 2 och 3 1,57 m.

Aggregat n:o 1 och 2 (Kolvpumparna) användes ej under året.

Aggregat n:o 3 (centrifugalpump) arbetade 3,042 tim. 10 min. och uppfodrade 664,147 kbm., gör 60,6 lit. pr sek.

Aggregat n:o 4 (centrifugalpump) arbetade 3,607 tim. och uppfordrade 934,891 kbm., gör 72,0 lit. pr sekund.

Elektrisk strömförbrukning 487,611 kwh., motsvarande 306,2 kwh. pr 1,000 kbm. uppfrodrat vatten.

Vattnets temperatur lägst 4°, högst 11° C.

Största vattenförbrukning pr dygn motsvarade 5,935 kbm. (23/7).

Medelvattenförbrukningen pr dygn motsvarade 4,368 kbm.

Minsta vattenförbrukningen pr dygn motsvarade 2,655 kbm. (26/12).

N:o 63.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Vattenledningar.

		Meter	S:a meter
Stadens:			
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1928	—	57,075
	Under året lagda ledningar	1,355	—
	Under året kasserade ledningar	190	1,165
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1929	—	58,240
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1929	—	2,693
Ledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1929		—	60,933
Enskildas:			
Gjutjärnsledningar		3,035	—
Smidesjärnsledningar		6,628	9,663
Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1929		—	70,596

År 1929 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter					Summa meter
	9″	7″	6″	5″	4″	
Noreliigatan från tomten Assar n:r 5 till n:r 2	—	—	—	60	—	60
Norra Ringvägen mellan Allégatan och Karlsgatan	—	—	—	—	100	100
Karlsgatan mellan Kassörsgatan och Kaplansgatan	—	—	—	60	—	60
Apalbyvägen från tomten Didrik n:r 5 till n:r 7	—	—	30	—	—	30
Arlagatan från ö. Hyttvägen öster ut	—	—	—	—	55	55
Stohagsvägen från N. Hyttvägen öster ut	—	100	—	—	—	100
Flodinsgatan från tomten Barthold n:r 7 till n:r 6	—	—	—	30	—	30
Tegnérgatan från Wijkmansgatan öster ut	100	—	—	—	—	100
Bergslagsvägen från Kopparbergsvägen norr ut	—	—	100	—	—	100
Malmabergsgatan från Runebergsgatan till Urgatan	—	380	—	—	—	380
Transport	100	480	130	150	155	1,115

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Ledningsträckor	Meter					Summa meter
	9″	7″	6″	5″	4″	
Transport	100	480	130	150	155	1,115
S. Esplanaden och Kreaturstorget från Kungsängen till Stora gatan	—	—	—	—	230	230
Sofiebergsområdet från Köpingsvägen söder ut	—	40	—	—	—	40
Lantvärnsgatan från Stohagsvägen till Arlagatan	—	—	—	—	70	70
Summa	100	520	130	150	455	1,355

År 1929 kasserade vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter	
	4″	Summa
Kreaturstorget mellan S. Esplanaden och Stora gatan ...	190	190

Vattenmätare.

Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1928 ..... 1,008 st.
Antal uppsatta mätare under året ..... 66 st.
Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1929 1,074 st.

Antalet brandbposter ökades från 334 till 339 st.
Vattenserviser: Inom planlagda området utfördes 2 st.
Utom planlagda området utfördes 29 st.

Av utom kommunen belägna gårdar utlämnas vatten till Hamre gård, ägare A. Andersson.

Avloppsledningarna.

	Meter	S:a meter
Stadens:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1928	—	47,292
Under året lagda ledningar	1,245	—
Under året kasserade ledningar	190	1,055
Sammanlagda längden den 31 dec. 1929		48,347
Enskildas:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1929	—	8,209
Avloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 des 1929	—	56,556

N:o 63.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

År 1929 lagda avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter			S:a meter
	18″	12″	9″	
Noreliigatan från tomten Assar n:r 5 till n:r 2	—	—	60	60
Norra Ringvägen mellan Allégatan och Karlsgatan	—	—	100	100
Karlsgatan mellan Kassörsgatan och Kaplansgatan	—	—	60	60
Apalbyvägen från tomten Didrik n:r 5 till n:r 7	—	30	—	30
Arlagatan från ö. Hyttvägen öster ut	—	—	55	55
Stohagsvägen från N. Hyttvägen öster ut	—	—	100	100
Flodinsgatan från tomten Barthold n:r 7 till n:r 6	—	—	30	30
Malmabergsgatan mellan Runebergsgatan och Urgatan	—	—	380	380
S. Esplanaden och Kreaturstorget fr. Kungsängsgatan till St. gatan	230	—	—	230
Sofiebergsområdet från Köpingsvägen söder ut	—	—	40	40
Landtvärnsgatan från Stadshagsvägen norr ut	—	—	60	60
Stora gatan mellan Kungsängsgatan och bäcken	—	—	100	100
Summa	230	30	985	1,245

År 1929 kasserade avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter	
	15″	Summa
Kungsängen mellan S. Esplanaden och Stora gatan	190	190

Avloppsserviser: Inom planlagda området utfördes .. 5 st.
Utom planlagda området utfördes .. 41 „

Vattenklosetter: Antal uppsatta den 31 dec. 1928 .... 2,343 st.
Antal uppsatta under året ..... 326 „
Antal den 31 december 1929 2,669 st.

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

GASVERKET.

		År		Jämförelse mellan åren 1928—1929	
		1928	1929		%
Förgasade kol	ton	4,632.6	4,485.4	— 147.2	— 3.2
Tillverkad gas	kbm.	1,362,750	1,566,604	203,854	15.0
Gasutbyte pr 1000 kg. kol	„	294.2	349.3	55.1	18.7
Koks från ugnarna	hl.	80,846	68,746	— 12,100	— 15.0
Koks till undereldning	„	25,035	16,960	— 8,075	— 32.3
Koks till ångpannorna	„	767	587	— 180	— 23.5
Koks till försäljning	„	55,044	51,199	— 3,845	— 7.0
Koks till försäljning per 1000 kg. kol	„	12.1	11 6	— 0.5	— 4.1
Till undereldning använd koks i % av förgasade kol	%	23.2	18.9	— 4.3	— 18.5
Erhållen tjära	lit.	175,700	216,000	40,300	22.9
Erhållen tjära pr 1000 kg. kol	„	37.9	48.2	10.3	27.2
Antal laddningar	st.	30,884	2,746	— 28,138	— 911
Kol pr laddning	kg.	150.0	1,633.4	1,483.4	989
Gasförbrukning pr år och invånare	kbm.	46.5	52.4	5,9	12.7

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1928		1929		Jämförelse mellan åren 1928—1929	
	m³	%	m³	%		
	av årsförbrukningen				m³	%
Offentlig belysning	102,625	7.5	107,056	6.8	4,431	4.3
Enskild värme och lysgas	1,084,760	79.6	1,269,848	81.1	185,088	17.1
Gasverkets eget behov	8,978	0.7	6,322	0.4	— 2,656	— 29.6
Felmätningar och förluster	166,477	12.2	183,178	11.7	16,701	10.3
Summa	1,362,840	100	1,566,404	100	203,564	14.9

Största gasförbrukningen pr dygn motsvarade 5,570 kbm. (3/9).
Medelgasförbrukningen pr dygn motsvarade 4,291 kbm.
Minsta gasförbrukningen pr dygn motsvarade 2,730 kbm. (6/1).

N:o 63.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Gasledningarna.

		Meter	S:a meter
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 december 1928		41,357
	Under året lagda ledningar	2,810	—
	Under året kasserade ledningar	1,420	1,390
	Sammanlagda längden den 31 december 1929	—	42,747
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 december 1929	—	6,480
Gasledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1929		—	49,227

År 1929 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter						Summa meter
	8″	7″	6″	5″	4″	3″	
Vasagatan mellan Munkgatan och Stora gatan	—	—	—	—	100	—	100
Noreliigatan från tomten Assar n:r 5 till n:r 2	—	—	—	—	—	60	60
Norra Ringvägen mellan Allégatan och Karlsgatan	—	—	100	—	—	—	100
Karlsgatan mellan Kassörsgatan och Kaplansgatan	—	60	—	—	—	—	60
Apalbyvägen från tomten Didrik n:r 5 till n:r 7	—	—	30	—	—	—	30
Arlagatan från ö. Hyttvägen öster ut	—	—	—	—	—	55	55
Stohagsvägen från N. Hyttvägen öster ut	—	—	100	—	—	—	100
Vasagatan mellan Engelbrektsplan och Utanbygatan	—	—	—	—	180	—	180
Flodinsgatan från tomten Barthold n:r 7 till n:r 6	—	—	—	—	—	30	30
Kristinagatan mellan Källgatan och Västmannagatan	—	530	—	—	—	—	530
Tegnérgatan från Wijkmansgatan öster ut	—	—	—	—	100	—	100
Bergslagsvägen från Kopparbergsvägen norr ut	—	—	100	—	—	—	100
Skolgatan mellan ö. och V. Kyrkogatorna	—	—	170	—	—	—	170
Transport	—	590	500	—	380	145	0,000

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Ledningssträckor	Meter						Summa meter
	8″	7″	6″	5″	4″	3″	
Transport	—	590	500	—	380	145	0,000
Malmabergsgatan från Runebergsgatan till Urgatan	—	380	—	—	—	—	380
S. Esplanaden och Kreaturstorget från Kungsängsgatan till Stora gatan	—	—	—	—	230	—	230
ö. Kyrkogatan mellan Skolgatan och Domkyrkoesplanaden	—	160	—	—	—	—	160
Sofiebergsområdet från Köpingsvägen söder ut	—	—	—	40	—	—	40
ö. Trädgårdsgatan mellan Källgatan och Hållgatan	135	—	—	—	—	—	135
Västmannagatan mellan Repslagaregatan och Kristinagatan	—	180	—	—	—	—	180
Lantvärngatan från Stohagsvägen norr ut	—	—	—	—	70	—	70
Summa	135	1,310	500	40	680	145	2,810

År 1929 kasserade gasledningar.

Ledningssträckor	Meter		S:a meter
	2″	1″	
Vasagatan mellan Engelbrektsplan och Utanbygatan	180	—	180
Kristinagatan mellan Källgatan och Västmannagatan	530	—	530
Skolgatan mellan östra och Västra Kyrkogatorna	170	—	170
Kungsängen mellan S. Esplanaden och Stora gatan	160	—	160
östra Kyrkogatan mellan Skolgatan och Domkyrkoesplanaden	160	—	160
Övre Trädgårdsgatan mellan Källgatan och Hållgatan	—	40	40
Västmannagatan mellan Repslagregatan och Kristinagatan	180	—	180
Summa	1,380	40	1,420

Antalet gatulyktor motsvarade 267 st.

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Antal gasmätare den 31 dec. 1928 ..... 4,901 st.
Ökning under året ..... 379 „
Antal gasmätare den 31 dec. 1929 5,280 st.
därav 2,877 automater.

Gasserviser: Inom planlagda området utfördes 6 st.
Utom planlagda området utfördes 31 st.
Varmvattenberedarnas antal ökades från 641 till 675 st.

ELEKTRICITETSVERKET.

	År		Jämförelse mellan åren 1928 och 1929	
	1928	1929		
	kWh	kWh.	Ökning	%
Likström:				
Dieselmotorerna excl. förluster	—	800	800	—
Turbinhusgeneratorerna excl. förluster	23,868	59,519	35,651	149.2
Motorgeneratorerna excl. förluster	2,269,031	2,230,778	— 38,253	— 1.69
Totalt excl. förluster	2,292,899	2,291,097	— 1,802	— 0.1
Växelström:				
Från Dieselmotorerna	—	—	—	—
Från Älvkarleby direkt distribuerad	1,497,326	1,986,677	489,351	32.7
Från Älvkarleby till omformning	2,668,354	2,734,375	66,021	2.5
Från Älvkarleby totalt	4,165,680	4,721,052	555,372	13.3
Batteri urladdning	6,210	6,540	330	5.3
Batteri förluster	2,070	2,180	110	5.3
Förluster i likströmsnätet	236,504	341,542*	105,038*	44.4*
Förluster i växelströmsnätet	242,427	283,275	40,848	16.8
Förluster vid omformning	329,983	335,181	5,198	1.6
Förluster vid utjämning	18,848	51,674	32,826	174.2
Magnetiseringsström	48,422	54,243	5,821	12.0

Förluster i likströmsnätet och mätarne utgjorde 14,9*) % av totalt utgående energi.

Förluster i växelströmsnätet och mätarne utgjorde 7 % av totalt utgående energi.

*) Siffran missvisande på grund av tidvis felaktig stationsmätare.

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

Levererad ström.

	År		Jämförelse mellan åren 1928 och 1929	
	1928	1929		
	kWh.	kWh.	Ökning	%
Till offentlig gatubelysning:				
50 % likström och 50 % växelström	143,398	152,035	8,637	6.0
Till enskild belysning:				
Likström	1,262,048	1,107,039	— 155,009	— 12.3
Växelström	311,652	518,799	207,147	66.5
Till kraft:				
Likström	578,304	723,555	145,251	25.1
Växelström	735,849	917,086	181,237	24.6
Egen förbrukning:				
Belysning	10,858	9,396	— 1,462	— 13.5
Kraft och värme	35,845	33,547	— 2,298	— 6.4
	3,077,954	3,461,457	383,503	— 12.5

Transformatorförluster, vilka betalts: 68,000 kwh.
Transformatorförluster i egna transformatorer 123,500 kwh.

Total anslutning år 1929.

	Div. app.		Motorer		
	st.	kW	st.	HK	kW
Likström:					
Anslutning den 31 dec. 1928	3,357	2,183.59	1,117	1,985.11	1,704.52
Ökning under året	114	73.41	87	9.89	4.48
Anslutning den 31 dec. 1929	3,471	2,257.00	1,204	1,995.00	1,709.00
Växelström:					
Anslutning den 31 dec. 1928	694	389.88	378	1,921.17	1,634.28
Ökning under året	193	81.12	28	122.83	9.72
Anslutning den 31 dec. 1929	887	471.00	406	2,044.00	1,644.00
Totalanslutning den 31 dec 1929	4,358	2,728.00	1,610	4,039.00	3,353.00

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

	Glödlampor		Båglampor		Summa
	st.	kW	st.	kW	kW
Likström:					
Anslutning den 31 dec. 1928	59,173	1,675.57	14	35.9	5,599.58
Ökning under året	— 1,042	— 55.57	—	—	22.32
Anslutning den 31 dec. 1929	58,131	1,620.00	14	35.9	5,621.90
Växelström:					
Anslutning den 31 dec. 1928	21,972	637.30	5	4.5	2,665.96
Ökning under året	2,887	116.70	—	—	207.54
Anslutning den 31 dec. 1929	24,859	754.00	5	4.5	2,873.50
Totalanslutning den 31 dec 1929	82,990	2,374 00	19	40.4	8,495.40

Transformatorer.

Från 1,7—500 kwa 6300 volt.
74 st. om tillsammans 3342,4 kwa.

Mätare:	Likström	Växelström
Den 31 december 1928	7,533	1,611
Ökning under året	— 238	505
Den 31 december 1929	7,295	2,116
	Summa	9,411

Antal abonnenter den 31 dec.	år 1928	år 1929
På taxa 6 (ackordslampor)	517	454
På taxa 7 (nattström)	28	35
På taxa 8 (hushållstaxan)	1,187	1,323
På taxa 8 a (nya hushållstaxan)	562	766
Antal lampor för offentlig gatubelysning	362	372
Motsvarande i kilowatt	57,25	59,2

Nyanläggningar och utvidgningar.

Ledningsnäten inom Hagaföreningen och vid Malmaberg förstärktes.

Ledningsnäten och inomhusinstallationerna inom Almelund, Hemdal, Sommarro och Myggbo ombyggdes till växelström och anslötos till transformatorstationerna vid Ragvalds backe och Folkets Park.

Påbörjades ombyggnad av ledningsnäten och inomhusinstallationerna inom Lustigkulla, Akademivreten, Norrmalm och Blåsbo till växelström.

N:o 63.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1929.

För Västeråsutställningen framdrogs högspänningsjordkabel och luftledning samt anordnades en transformatorstation om 20 kwa.

I transformatorstationen för gamla Hamnen insattes ytterligare en transformator om 125 kwa och nedlades jordkabel 3×95 m/m² för en ny svängkran på kajen.

På kreaturstorget nedmonterades därvarande äldre likströmsledningar och ersattes med en växelströmsjordkabel, vilken tillsvidare för likström, men är avsedd att föra växelström, då Ängsgärdet blir överfört till denna strömart.

Vid Vattenverket i Hesslö ersattes cirka 500 m. luftledning med jordkabel för att ej hindra flygtrafiken vid Flygkåren därstädes.

Dessutom utfördes diverse arbeten för underhåll av ledningsnäten, såsom ombyten av ruttna ledningsstolpar, ombyten av transformatorer m. m.

Elektriska gatubelysningen.

På diverse platser uppsattes tillsammans 9 elektriska gatulampor.

Elektriska servisledningar.

Med jordkabel utfördes	10	serviser
Med luftledning utfördes	28	„
Summa	38	serviser.

Elektricitetsverkets entreprenörer

hava anmält 362 installationsarbeten, vilka avsynats och godkänts.

Av utsatta elektriska mätare hava 3,030 st. ombytts och justerats samt motsvarande antal äldre installationer avsynats, på vilka anmärkningar gjorts i 102 fall.

Västerås den 7 maj 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 64.

Stadens revisorers berättelse ang. revision av stadens räkenskaper för år 1929.

Till Magistraten i Västerås.

Res.

Överlämnas till Stadsfullmäktige jämte infordrade förklaringar för fattande av beslut.

Västerås Rådhus den 8 sept. 1930.

På Magistratens vägnar:
J. W. ÖDMAN.

H. Cronholm.

Den 23. och 28. april 1930 överlämnade Ni till oss, av Stadsfullmäktige i Västerås utsedda revisorer, Drätselkammarens, hamnens, fondernas, folkskolans, fattigvårdens och barnavårdsnämndens, renhållningsverkets och lantegendomarnas, Västerås stads vatten-, gas- och elektricitetsverks räkenskaper samt räkenskaperna för Strömsholms våg för år 1929.

Efter verkställd revision få vi återställa revisionshandlingarna och därvid avgiva följande

REVISIONSBERÄTTELSE.

Siffergranskningen har utförts av herrar M. A. Hedberg, V. Olsson och R. Landstätt.

I revisionen hava samtliga revisorer samt suppleanten Herr Landstätt deltagit.

Sedan vi granskat räkenskaperna och tagit del av resp. förvaltningars protokoll, få vi för vederbörande förvaltningar tillstyrka ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattar.

Vi vilja dock fästa vederbörandes uppmärksamhet på några förhållanden.

Beträffande stadens utlånade medel mot inteckningssäkerhet vilja vi framhålla önskvärdheten av att omslagsrevers alltid bör finnas och den

N:o 64. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1929.*

bör vara utfärdad av den för tillfället betalningsskyldige. I omslagsreversen bör också klart angivas säkerheten för lånet. Gravationsbevis torde också böra infordras i större utsträckning, än hittills varit fallet.

Vid inventering av aktier och obligationer har konstaterats, att tio st. aktier i S. V. B. med n:r 36581—36590 sakna kupongark med samma nummer. I stället finnes kupongark med n:r 36531—36540.

Enligt Drätselkammarens beslut den 10/1 1929 skulle utredning om gemensam upphandling av skrivmateriel o. dyl. för de olika verken äga rum. Sådan utredning har ännu ej företetts.

Enligt ett annat Dräselkammarens beslut skulle samtliga lån hos hypoteksföreningen inlösas. Kvar står emellertid ännu ett lån på kronor 18,061: 92, vilket torde kunna förklaras därav, att det är ett amorteringslån, vars inlösen skulle medföra extra kostnader.

Vedgården har gått med förlust av kr. 2,792: 80. Härvid är att märka, att lönen till föreståndaren, som dock har en del andra mera krävande arbeten för staden, helt belastar vedgården. Om lönen uppdelades, kunde vedgårdsrörelsen möjligen gå ihop.

Skogens konto visar "undermål och förlust" kr. 888: 67. Beloppet synes onormalt högt i förhållande till avverkningen, som för året belöpte sig till kr. 6,857: 07.

Kallbadhuset har givit en nettoförlust av omkring 6,000: — kr. och båttrafiken 5,000: — kr.

I fattigvårdens kassa har konstaterats ett överskott av kr. 220: 40, vars uppkomst ej kan förklaras. Överskottet har enligt styrelsens beslut använts till radioanläggningen å ålderdomshemmet.

Gatuläggning, vägar och planteringar hava kostat staden 138,530: 51 kr. mot i budgeten beräknade 88,706: 15 kr. Även vid en del av de övriga förvaltningsgrenarna hava beviljade anslag avsevärt överskridits.

I de fall, då de särskilda utgiftsposterna bevisligen kräva högre anslag, böra dessa upptagas redan i statförslaget. Som tidigare skett, vilja vi fästa uppmärksamheten på vikten av att, då ökade anslag behövas, ingå till Stadsfullmäktige med anhållan därom.

Det oguldna hyresbeloppet för i stadens fastigheter boende hyresgäster har sedan förra året minskat från kr. 43,084: 61 till kr. 35,881: 59. Oaktat denna avsevärda förbättring i berörda hänseende äro vi övertygade om att det resterande hyresbeloppet kan ännu betydligt nedbringas.

Kassor och banktillgodohavanden hava granskats flera gånger under årets lopp av sifferrevisorerna.

N:o 64.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1929.

Drätselkammarens redogörelse över stadens ekonomiska ställning vid årets slut bifogas. Vi vitsorda denna redogörelses överensstämmelse med räkenskaperna.

Herr G. Robsahm har ej deltagit i revisionen rörande brandstyrelsens förvaltning.

Västerås den 17 juli 1930.

GEORG ROBSAHM.

Bror Lindberg. *E. Willebrand.* *J. E. Andersson.*

David Sjöholm. *A. Åstedt.* *Rich. Landstätt.*

Till Magistraten i Västerås.

Såsom infordrad förklaring i anledning av stadens revisorers för år 1929 års räkenskaper och förvaltning gjorda erinringar, i vad de röra Drätselkammarens verksamhet, får Drätselkammaren anföra följande.

I den mån s. k. omslagsreserver saknas för stadens fordringar mot inteckningssäkerhet, är det Drätselkammarens avsikt att söka tillse, att sådana av vederbörande gäldenärer utgivas. Likaledes vill Drätselkammaren söka tillmötesgå önskemålet om anskaffande av gravationsbevis i större utsträckning.

Rätt kupongark till i revisorernas berättelse omförmälda aktiebrev i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg är numera anskaffat i stället för det felaktiga.

Enligt beslut av Drätselkammaren i början av innevarande år, har vedgårdsföreståndarens avlöning i samband med överlämnande åt honom av biträdande vice värdskapet för stadens gårdar uppdelats, så att numera blott 1/3 av lönen belastar vedgården.

Av det anmärkta anslagsöverskridandet å titlarne gator, vägar och planteringar tillhopa omkring 50,000 kronor, belöper i runda tal på gator 10,000 kronor och på vägar 14,000 kronor, medan återstoden omkring 25,000 kronor faller på planteringarna. Vad gatorna beträffar har utgiftsökningen sin orsak i, att behov av underhållsarbeten huvudsakligen å icke permanentbelagda gator, visat sig större än som beräknats, främst beroende på de för sådana gator påfrestande väderleksförhållandena under redogörelseåret. Beträffande vägarne kan detsamma sägas, som nyss anförts om vissa gator vartill ytterligare kommer, att staden under år 1929 fick övertaga till underhåll de vägsträckningar, som förut underhållits av enskilda väghållare, och att dessa vägsträckor vid övertagandet

N:o 64. *Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1929.*

voro i sådant skick, att mycket stora kostnader krävdes för deras iståndsättande.

Västerås den 14 augusti 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

Såsom avfordrat yttrande rörande revisorernas uppgift i sin berättelse för år 1929 om ett överskott i Fattigvårdens kassa på 220: 77 kr., får Fattigvårdsstyrelsen meddela att överskottet uppkom i oktober månad 1927 och anmäldes omedelbart till sifferrevisorn. I avbidan på att kunna utröna detsammas uppkomst uttogos medlen ur kassan och förvarades på särskilt ställe i kassaskåpet. Då det icke intill den 26 nov. 1929 blev möjligt utröna detta, beslöt Fattigvårdsstyrelsen sagda dag att beloppet skulle användas på sätt revisorerna uppgivit.

Västerås den 4 september 1930.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.
Ordförande.

Axel Norén.

Till Magistraten i Västerås.

Magistraten har den 18 sistlidne augusti till Lantegendomsnämnden för yttrande remitterat de av stadens revisorer gjorda anmärkningarna beträffande Lantegendomsnämndens förvaltning för år 1929.

Revisorerna anföra: "Skogens konto visar undermål och förlust kr. 888: 67. Beloppet synes onormalt högt i förhållande till avverkningen, som för året belöpt esig till kr. 6,857: 07.

Lantegendomsnämnden får anledning härav anföra.

Beträffande undermålet. Detsamma är ej större än undermålet brukar vara varje år och som skogsägare i allmänhet måste räkna med.

Beträffande förlusten. Densamma är helt beroende på ett prisfall av 20,6 öre under tiden från vedens inventering till dess försäljning.

Västerås den 1 september 1930.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 64.
Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1929.

Till Magistraten i Västerås.

Såsom infordrat yttrande i anledning av revisorernas berättelse angående den nettoförlust å kronor 5,950: 90 som uppstått å kallbadhusets drift under år 1929 får Badhusstyrelsen hänvisa till sin den 31 mars avlåtna styrelseberättelse vari erinrats att Stadsfullmäktige i februari 1929 för särskilda arbeten vid badhuset anvisat ett tilläggsanslag å 2,500 kronor samt att andra ofrånkomliga reparationsarbeten under året måste utföras, ävensom att den kalla, regniga och ofta blåsiga väderlek som rådde under nästlidet års sommar bidrog till årets dåliga resultat.

Remisshandlingen återgår.

Västerås den 29 augusti 1930.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 65.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av tomter av stadens mark vid Rusthållarevägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan staden låtit till tomter indela staden tillhöriga stadsägan N:o 2284, utgörande del av gamla lägenheten Rosendal och belägen invid Rusthållarevägen norr om Stohagsvägen och en försäljning av dessa tomter på grund av den starka efterfrågan är genomförbar och ej minst viktigt är att kunna bereda spekulanter tillfälle att välja mellan olika stadsområden, får Drätselkammaren, med överlämnande av tomtindelningsförslaget, härmed anhålla,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, försälja tomter inom området ifråga.

Västerås den 4 september 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 66.

Drätselkammarens skrivelse ang. gäldande av köpeskillingen för tomten N:o 4 i kv. Hubert.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning av Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a. beslöto Stadsfullmäktige den 25 oktober 1928 (handlingarne i ärendet återfinnas under § 214 i protokollet för denna dag) bemyndiga Drätselkammaren att mot den säkerhet, Drätselkammaren kunde finna erforderlig, teckna stadens borgen å ett byggnadskreditiv åt föreningen under tiden för bebyggandet av den från staden av föreningen inköpta tomten N:o 4 inom byggnadskvarteret Hubert intill ett belopp av 80 % av den till 230,000 kronor beräknade byggnadskostnaden, varvid åt Drätselkammaren förbehölls att i avseende å innestående köpeskilling för tomten, utgörande 11,000 kronor, bestämma säkerheten med beaktande av föreningens önskemål, att denna måtte så bestämmas att primär- och sekundärkrediten icke härigenom kringskures.

Vad angår finansieringen av byggnadsföretaget förutsattes, att lån skulle erhållas mot säkerhet av inteckningar inom den färdigbyggda fastighetens halva taxeringsvärde i sparbank eller därmed jämförlig låneinrättning och mot säkerhet av därefter liggande inteckningar i statens bostadslånefond, varvid föreningen räknat med 80 % av taxeringsvärdet såsom övre belåningsgräns och uppgjort kalkylerna därefter.

Som emellertid enligt gällande bestämmelser för lån ur statens bostadslånefond den övre belåningsgränsen för trähus, som det här är fråga om, är satt till 75 % av taxeringsvärdet och Drätselkammaren i överensstämmelse med vad fallet varit vid försäljning och bebyggelse av föreningen tillhöriga fastigheten tomten N:o 5 inom kvarteret Konrad tagit den närmast därefter liggande inteckningen som säkerhet för ogulden köpeskilling har svårighet för finansieringen uppstått och annan möjlighet härför ej yppats, än att staden skulle till föreningen återställa denna inteckning att sedan ställas såsom säkerhet för ett tredje lån, upptaget av föreningen på annat håll.

I utbyte mot inteckningen har föreningen därför såsom säkerhet för den oguldna köpeskillingen erbjudit en inteckning efter 196,000 kronor av fastighetens till 245,000 kronor åsatta taxeringsvärde.

Med mera vikt fäst vid den insats, föreningen gjort för bostadsproduk-

N:o 66.
Ang. gäldande av köpeskillingen för tomten N:o 4 i kv. Hubert.

tionen inom staden och att med hänsyn härtill föreningen synes böra hjälpas över föreliggande svårigheter än vid den erbjudna säkerhetens värde, finner Drätselkammaren framställningen kunna bifallas med borgen av staden såsom form för hjälpen och får därför, med överlämnande av handlingarna i ärendet föreslå,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för möjliggörande för föreningen att gälda den oguldna köpeskillingen för tomten N:o 4 inom byggnadskvarteret Hubert, utgörande 11,000 kronor, ikläda staden underborgen å ett föreningens lån med personlig borgen av ledamöterna i föreningens styrelse och med ytterligare säkerhet i en inteckning i fastigheten med läge närmast efter 196,000 kronor av dess taxeringsvärde 245,000 kronor.

Västerås den 4 september 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Enligt begäran lämnas härmed finansiella uppgifter om fastigheten Hubert N:o 4 med anledning av vår framställan om att som säkerhet för ogulden köpeskilling kronor 11,000: — för tomten få lämna inteckningar mellan 80 % och 84,7 % av taxeringsvärdet:

Fastigheten, som är uppförd av trä och reveterad såväl in- som utvändigt, innehåller 22 lägenheter, därav 18 st. om ett rum och kök med hall och badrum samt 4 st. om två rum och kök, hall och badrum. Nutida bekvämligheter, såsom centralvärme, varmvatten och vattenklosetter, äro inmonterade i varje lägenhet.

Fastighetens byggnadsvärde med tomt inberäknad utgör kronor 246,876:—.

Fastighetens taxeringsvärde med tomt inberäknad utgör kronor 245,000: —.

Fastighetens brandförsäkringsvärde utgör kronor 235,000: —.

Finansieringen av fastigheten är beräknad enligt nedanstående:

N:o 66. *Ang. gäldande av köpeskillingen för tomten N:o 4 i kv. Hubert.*

Lån ur Stadshypotekskassan	50 %	Kr.		122,500: —
Lån genom H. S. B:s riksförbunds försorg:				
från Statens bostadslånefond	25 %	„		61,250: —
i bank	5 %	„		12,250: —
Tomtlån med stadens borgen	4,7 %	„		11,000: —
Bostadstagarnas andelar		„		1,100: —
Privat upplåning av bostadstagare		„		2,476: —
				210,576: —
Bostadstagarnas insatser utan ränteberäkning		„		36,300: —
			Kronor	246,876: —

Inkomster:

Hyresinkomster från:

4 st. lägenheter om ett rum och kök à kr. 640: —	Kr.	2,560: —
4 st. lägenheter om ett rum och kök à „ 655: —	„	2,620: —
1 st. lägenhet om ett rum och kök à „ 685: —	„	685: —
2 st. lägenheter om ett rum och kök à „ 700: —	„	1,400: —
3 st. lägenheter om ett rum och kök à „ 710: —	„	2,130: —
2 st. lägenheter om ett rum och kök à „ 720: —	„	1,440: —
1 st. lägenhet om ett rum och kök à „ 725: —	„	725: —
1 st. lägenhet om ett rum och kök à „ 735: —	„	735: —
1 st. lägenhet om två rum och kök à „ 1,025: —	„	1,025: —
1 st. lägenhet om två rum och kök à „ 1,030: —	„	1,030: —
2 st. lägenheter om två rum och kök à „ 1,050: —	„	2,100: —
	Kronor	16,450: —

Utgifter:

Ränta å kr. 122,500: — à 4,6 %		Kr.	5,635: —
Amortering av 1/3 av ovanst. belopp=kr. 41,000: — (38 år)		„	410: —
Ränta och amortering å kr. 61,250: — à 6,5 % (30 år)		„	3,980: —
Riskfond 1 % å kr. 61,250: — under 30 år		„	612: —
Ränta och amortering å kr. 12,250: — à 7 % (30 år)		„	857: —
Ränta och amortering å kr. 11,000: — (15 år)		„	1,095: —
Ränta å andelar kr. 1,100: — à 5 %		„	55: —
Ränta å amortering å kr. 2,520: — à 7 % (30 år)		„	176: —
Skatter	1,400: —		
Brandförsäkringsavgift	300: —		
Transport	1,700: —		12,820: —

Transport	1,700: —	12,820: —
W.-C.-avgift	550: —	
Vatten	400: —	
Trapplyse	100: —	
Renhållning	80: —	
Sotning	150: —	
Gårdskarlsarvode	450: —	
Administrationskostnader	200: —	3,630: —
	Kronor	16,450: —

N:o 66. *Ang. gäldande av köpeskillingen för tomten N:o 4 i kv. Hubert.*

Västerås den 28 augusti 1930.

Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a.:

AXEL VESTLING. G. UNO ERIKSSON.

N:o 67.

Drätselkammarens skrivelse ang. emottagande av en donation.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna ett meddelande av utredningsmännen uti Ingenjören Hans Borgströms dödsbo av innehåll, att staden enligt den avlidnes önskan skulle såsom donation erhålla ett belopp av 2,000 kronor att användas för iordningställande av Skenvretsgatan och därvid föreslå, att Stadsfullmäktige ville under uttalande av sin tacksamhet emottaga donationen till förvaltning av Drätselkammaren och användas för det därmed avsedda ändamålet.

Västerås den 4 september 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Västerås Stads Drätselkammare.

I egenskap av boutredningsmän i avlidne Ingenjören Hans Borgströms i Västerås dödsbo och på anmodan av sterbhusdelägarne hemställa vi,

N:o 67. *Ang. emottagande av en donation.*

att Stadsfullmäktige måtte enligt den avlidnes uttalade önskan, emottaga tvåtusen (2,000:—) kronor, att av staden förvaltas och användas till Skenvretsgatans ordnande.

Västerås den 19 augusti 1930.

RICH. LANDSTÄTT. J. AUG. LARSSON.

N:o 68.

Drätselkammarens skrivelse ang. försäljning av gården N:o 97 västra kv. och annan tomtmark invid Bondegatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att staden jämlikt beslut av Stadsfullmäktige den 30 dec. 1929 att göra stadens lösningsrätt till fastigheten gården och tomten N:o 97 inom västra kvarteret eller enligt ny beteckning tomten N:o 3 inom byggnadskvarteret Kleopatra gällande numera förvärvat denna fastighet och avsikten med detta förvärv varit att medverka till genomförandet av reglering av detta kvarter genom att tillhandahålla tomten åt ägaren av tomten N:o 96 inom samma kvarter samt Drätselkammaren i överensstämmelse härmed träffat preliminärt avtal om tomtens försäljning på enahanda villkor, som varit förenade med stadens fång, får Drätselkammaren härmed, med överlämnande av köpekontraktet, hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna denna försäljning.

Enär som ett led i denna reglering även skulle ingå en försäljning av staden tillhörig och inom byggnadskvarteret Kleopatra fallande mark utmed Bondegatan — denna mark utgör del av gamla tomten N:o 98 inom västra kvarteret — i areal innehållande omkring 298 kvm., anhåller Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunna vara för staden antagliga försälja samma mark.

Västerås den 18 september 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 69.

Drätselkammarens yttrande ang. fråga om anslag till viss utredning för detektiva polisen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 nästlidne augusti hava Stadsfullmäktige givit Drätselkammaren i uppdrag att yttra sig i anledning därav att härvarande länsstyrelse på besvär av polischefen t. f. Borgmäsaren Victor Åsberg genom utslag den 4 juni 1930 upphävt Stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1927 att förklara en framsällning av Polisnämnden angående anvisande av ett anslag å 1,575 kronor för gäldande av kostnader för viss utredning i brottmål icke föranleda någon åtgärd och återförvisat ärendet till Stadsfullmäktige för ny behandling.

Länsstyrelsen har grundat sitt utslag på det förhållande, att staden efter talan av Repslageri-A.-Bol. P. E. Erikssons Eftr:s konkursbo, som till de experter, som för utredningen anlitats, utbetalt en ersättning, motsvarande det begärda anslaget, genom dom av Högsta domstolen den 5 april innevarande år ålagts ersätta konkursboet denna utgift ävensom att gälda dess rättegångskostnader.

I anledning av denna dom har Drätselkammaren till konkursboet av i innevarande års budget avsatt anslag för utredningen låtit utanordna det utdömda beloppet tillhopa 2,141 kronor 19 öre.

Drätselkammaren, som av innehållet i Kungl. Maj:ts förenämnda dom inhämtat, att domen icke har en allmännare prejudicerande räckvidd och som fortfarande håller på sin åsikt, att det är oriktigt att stadskassan såsom regel skall belastas med utgifter av dylikt slag utan att direkt beslut härom fattats av den anslagsbeviljande myndigheten hemställer,

att Stadsfullmäktige under anslutning till detta uttalande ville i anledning av Länsstyrelsens återförvisning av ärendet besluta låta bero vid den av Drätselkammaren gjorda utbetalningen av det utdömda beloppet.

Västerås den 11 september 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 70.

Lönenämndens skrivelse ang. beräknande av tjänsteår i vissa fall efter uppnådd pensionsålder.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt likartade bestämmelser i reglementet för pensionering av stadens befattningshavare och i reglementet för pensionering av stadens arbetare, av Stadsfullmäktige antagna såsom tillägg till dessa reglementen resp. den 27 februari och 27 mars innevarande år, är i stadens tjänst anställd befattningshavare och arbetare berättigad att efter beslut av vederbörande styrelse kvarstå i tjänst under högst tre år efter uppnådd pensionsålder. Dessa bestämmelser kompletteras med föreskrift i båda reglementena, att så beskaffad tjänstetid icke räknas anställd till godo såsom tjänståer för erhållande av pension.

Av införskaffade uppgifter från styrelser och verk rörande anställda, som uppnått pensionsålder och därför vore skyldig avgå ur tjänst, har framgått, att åtskilliga ännu i tjänst varande personer, till övervägande del kommunalarbetare, redan avsevärd tid före reglementenas tillkomst uppnått 65 år, som är däri föreskriven pensionsålder, ävensom att många av dessa på grund av för kort tjänstetid vid denna ålders inträde — minimum är 15 år — icke skulle kunna pensioneras enligt reglementena.

Det har därför från olika håll ifrågasatts, huruvida icke bestämmelserna skulle kunna uppmjukas under en kortare övergångstid i den riktning att åtminstone en del av anställningstiden efter uppnådd pensionsålder skulle räknas den anställde till godo som tjänsteår med pensionsrätt.

Det är åtskilligt, som talar för en dylik åtgärd.

Förutom billighetsskäl, som härför kan åberopas — det synes hårt att en anställd, som, för att taga ett exempel, som ej är alltför ovanligt, har en tjänstetid av exempelvis 15 år och har 12 eller 13 av dessa förlagda före pensionsåldern, icke skulle få räkna de återstående som tjänsteår förenade med pensionsrätt — kan det även framhållas som en fördel att kunna pensionera de nu överåriga och i pensionsåldern under övergångstiden inträdande anställda i större utsträckning än som med en strikt

N:o 70.
Ang. beräknande av tjänsteår i vissa fall efter uppnådd pensionsålder.

tillämpning av reglementena medgives och härigenom vinna möjlighet att få äldre arbetskrafter ersatta med yngre.

Med denna syn på nu berörda angelägenhet och i anslutning till, att Stadsfullmäktige redan förut i några fall beslutat pensionera befattningshavare med rätt för dessa att som tjänsteår förenade med pensionsrätt räkna tjänstetid efter uppnådd pensionsålder, vill Lönenämnden härmed förorda ett kompletterande tillägg till förenämnda bestämmelser, giltigt under en övergångstid av tre år av innebörd att nu i pensionsåldern varande befattningshavare och arbetare, som redan i reglementsenlig ordning medgivits kvarstå i tjänst eller nu anmälts till avsked, och sådan anställd, som under övergångstiden uppnår pensionsåldern och likaledes medgives rätt att kvarstå i tjänst, skall vid pensionering få räkna sig till godo tjänstetid efter uppnådd pensionsålder sålunda, att vid avgång under år 1930 denna tid skall utgöra intill tre år, vid avgång under år 1931 intill två år och vid avgång under år 1932 intill ett år. Med denna tillämpning av bestämmelserna blir givetvis förenad en merutgift för stadskassan. Lönenämnden har efter genomgång av samtliga befattningshavares och arbetares anställningsförhållanden, på vilka detta kompletterande tillägg kan bliva tillämpligt, funnit denna merkostnad utgöra omkring 9,000 kronor. Fördelad under övergångstiden att successivt utgå blir denna icke så kännbar.

Under hänvisning till det anförda hemställer alltså Lönenämnden

att Stadsfullmäktige ville besluta medgiva Lönenämnden befogenhet att vid pensionering av stadens befattningshavare och arbetare under en tid av tre år räknat från och med år 1930 tillämpa förenämnda bestämmelser i reglementena, kompletterade med ett tillägg av ovan angiven innebörd.

Västerås den 24 september 1930.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 71.

Lönenämndens skrivelse ang. sammanslagning av 1:te och 2:dre brandmästare- samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Lönenämnden, som här bifogas, har Brandstyrelsen i staden på anförda skäl föreslagit sådan omreglering av befattningarne inom brandverket, att befattningen som 2:dre brandmästare skulle i lönehänseende jämställas med befattningen som 1:ste brandmästare och befattningarna som 2:dre brandförman och maskinist med befattningen som 1:ste brandförman, därvid tjänstebenämningen skulle ändras till brandmästare respektive brandförman, och får Lönenämnden, som finner de av Brandstyrelsen för ändringen anförda skälen vara bärande och vid det förhållande i övrigt, att mellan förmansbefattningarne och brandmästarebefattningarne inbördes icke föreligger någon olikhet i avseende å tjänstgöringens art och omfattning samt att vid en jämförelse med förhållandena i andra med Västerås jämförliga städer framgått, att brandmästare- och förmansbefattningarne icke äro uppdelade uti olika befattningar med olika lön, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville godkänna Brandstyrelsens förslag och alltså besluta sammanföra befattningen som 2:dre brandmästare med befattningen som 1:ste brandmästare unedr gemensam tjänstebenämning brandmästare, med uppflyttning av befattningen som 2:dre brandmästare i 29. lönegruppen i gällande lönestat samt befattningarne som 2:dre brandförman och maskinist med befattningen som 1:ste brandförman under gemensam tjänstebeteckning brandförman med uppflyttning av de två förstnämnda befattningarne uti 26. lönegruppen, ävensom att dessa ändringar skola träda i kraft den 1 januari 1931.

Västerås den 24 september 1930.

För Lönenämnden:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 71.

Ang. sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare- samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.

Till Lönenämnden i Västerås.

I skrivelse till Brandstyrelsen har avdelning n:r 116 av svenska kommunalarbetareförbundet, vartill personalen vid brandverket är ansluten, under åberopande av en jämförelse mellan avlöningen i befattningarne som brandförman och brandman enligt av Stadsfullmäktige den 16 december 1929 antagen ny lönestat för stadens befattningshavare hemställt, att Brandstyrelsen ville lämna sin medverkan till en ändring av inplacering i lönestaten av dessa befattningar och med dem likställd befattning som maskinist.

I yttrande över framställningen har Brandchefen Olof Clarholm såsom en lämplig åtgärd för undanröjande av det i avdelningens skrivesle påpekade missförhållandet, att andre brandförmannen och maskinisten i behållen kontant lön erhåller mindre än brandman ifrågasatt att samtliga förmansbefattningar med ändring av beteckningen till brandförman skulle sammanföras i en lönegrupp förslagsvis den 26, där befattningen som förste brandförman är inplacerad.

Som brandstyrelsen anser, att det påtalade missförhållandet mellan lönerna gör en omreglering av tjänsterna av behovet påkallad och i detta sammanhang ett sammanförande av alla förmanstjänster i en lönegrupp med lika tjänsteställning, skulle utjämna en del motsättningar och förenkla tjänsteförhållandena inom brandkåren och en åtgärd härutinnan, som brandchefen påpekat, kan vara av betydelse såsom en sporre till befordran, har Brandstyrelsen velat upptaga brandchefens förslag såsom sitt eget.

Då delvis samma skäl som åberopats för sammanförandet av förmansbefattningarne i en och samma lönegrupp kunna anföras för en liknande åtgärd beträffande brandmästaretjänsterna, anser Brandstyrelsen, att befattningen som andre brandmästare bör uppflyttas i den lönegrupp, vari befattningen som förste brandmästare är inplacerad och att beteckningen på dessa båda tjänster ändras till brandmästare.

Med överlämnande av till ärendet hörande handlingar, hemställer alltså Brandstyrelsen,

att Lönenämnden ville förelägga Stadsfullmäktige för antagande förslag angående sammanförande av befattningen som andre brandförman och maskinist med gemensam tjänstebeteckning bhandförman med befattningen som förste brandförman i 26:te lönegruppen ävensom angående sammanförande av befattningen som andre brandmästare med befatt-

N:o 71.
Ang. sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästaresamt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.

ningen som förste brandmästare i 29:de lönegruppen och med gemensam tjänstebeteckning brandmästare.

Västerås den 16 maj 1930.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Med anledning av skrivelse från avdelning 116 av Svenska Kommunalarbetareförbundet rörande brandförmännens avlöning får jag härmed i ärendet anföra:

I Lönenämndens förslag upptogs 1:ste brandmannen i 26:te, 2:dre brandförman och maskinist i 25:te lönegruppen samt brandmän i 23:dje, Härigenom skulle det hittills rådande mindre lämpliga förhållandet, att den kontanta avlöningen (efter avdrag av hyra) för brandmän överstiger förmännens ha blivit avhjälpt. På Drätselkammarens förslag uppflyttades emellertid brandmännen i grupp 24 utan att förmännens placering ändrades, varigenom ungefär samma förhållande som förut inträtt.

Enligt mitt förmenande skulle frågan kunna lösas genom uppflyttande av 2:dre brandförmannen och maskinisten i samma grupp som 1:ste brandförmannen (26). Samtliga skulle då benämnas *brandförmän.*

Någon olägenhet i tjänsten kan en sådan förändring ej innebära och de flesta yrkesbrandkårer ha blott en förmansgrad. Att ha en särskild person benämnd maskinist är numera onödigt; brandchefen kan i stället beordra lämplig förman att ansvara för den dagliga tillsynen av ångsprutorna.

Det är av stor betydelse, att förmännen, som ha större ansvar och skola vara föregångsmän, avlönas så, att manskapets befordran blir förenad med ekonomisk fördel och blir något att sträva efter, varför jag vördsamt anhåller,

att Brandstyrelsen ville hos den beslutande myndigheten söka utverka en lösning av frågan i enlighet med ovan framställda förslag.

Västerås den 30 dec. 1929.

OLOF CLARHOLM.

T. f. Brandchef.

N:o 71. *Ang. sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare- samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.*

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Undertecknad avdelning, omfattande brandmän och brandförmän i Västerås, får härmed göra Brandstyrelsen uppmärksam på den, enligt avdelningens mening, mindre nöjaktiga grupperingen av brandförmän och maskinist i den av Stadsfullmäktige beslutade nya lönestaten för stadens befattningshavare.

Redan vid en ytligare granskning av den nämnda grupperingen finner man den obetydliga skillnaden i lön, mellan å ena sidan brandman och å andra sidan 2:dre brandförman och maskinist. Tages hänsyn till det avdrag för hyra, som göres för befattningarna, vilket torde vara ofrånkomligt, blir grupperingen ännu sämre för brandförmännens vidkommande, vilket framgår av följande sammandrag:

1:sta brandförman, högsta lön		4,101: —
Avgår hyra, för närvarande	625: —	
Pensionsavgift	123: —	
Summa avdrag	748: —	748: —
Kontant avlöning		3,353: —
2:dre brandförman och maskinist, högsta lön		3,933: —
Avgår hyra, för närvarande	625: —	
Pensionsavgift	117: —	
Summa avdrag	742: —	742: —
Kontant avlöning		3,191: —
Brandman, högsta lön		3,795: —
Avgår hyra, för närvarande	375: —	
Pensionsavgift	114: —	
Summa avdrag	489: —	489: —
Kontant avlöning		3,306: —

Härav framgår, att 1:ste brandförman erhåller i kontant lön kronor 47:— *mera* än brandman, 2:dre brandförman och maskinist en kontant

N:o 71.
Ang. sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare- samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.

lön, som med kronor 115:— *understiger* den för brandman utgående.

Avdelningen förutsätter, att då Brandstyrelsen beslutade tillerkänna förmännen och maskinisten bostäder om 2 rum och kök, detta var avsett som en förmån. För att detta skall uppnås erfordras naturligtvis att lönen så avväges, att den täcker de ökade utgifter, som därmed äro förenade samt även något kontant förmansarvode erhålles.

I 1908 års lönestat, där bostadsförmån in natura erhölls, var arvodet för korpral och vicekorpral, i procent av lön för brandman (högsta lön), respektive 18 och 9 procent.

Som jämförelse bifogas uppgifter från en del andra städer, om förmansarvodenas storlek. Vidare bifogas avdelningens förslag till arbets- och löneavtal, som legat till grund för underhandlingar med Drätselkammaren. I detta förslag äro brandförman och brandman placerade i respektive 28:de och 25:te lönegrupperna.

Med stöd av vad här framhållits, ävenså av de uttalanden, som gjordes vid förhandlingar med Drätselkammarens delegerade, nämligen att smärre omgrupperingar skulle kunna ske efter framställning från vederbörande verks styrelser, får avdelningen hemställa,

att Brandstyrelsen gör framställning om en omgruppering för förmän och maskinist vid brandkåren, så att deras löner komma i proportionerligt förhållande till lönen för brandmän.

Västerås den 27 december 1929.

För Avdelning 116 av Svenska Kommunalarbetareförbundet:

J. R. ANDERSSON. Ordf.

K. E. PETTERSSON. Sekr.

UPPGIFT Å FÖRMANSARVODE

vid några med Västerås jämförbara städer.

Uppgifterna avse år 1928.

Eskilstuna (Dyrortsgrupp E).

Brandförmansarvode ..... kr. 345:—

Bostäderna utgöras av 2 rum och kök, med värme och lyse, för förman hyra kr. 630:—. För brandman 1 rum och kök, med värme och lyse, hyra kr. 475:—. (Endast en förmansgrad finnes).

N:o 71. *Ang. sammanslagning av 1:ste och 2:dre brandmästare samt 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna.*

Uppsala (Dyrortsgrupp E).

Ordinarie brandförmansarvode ..... kr. 375: —
Vice brandförmansarvode ..... „ 300: —
Bostäder med värme och lysa utan avdrag å lön.

Örebro (Dyrortsgrupp E).

Brandförmansarvode ..... kr. 313: —
Endast en förmansgrad finnes.

Lund (Dyrortsgrupp D).

1:ste brandförmans arvode ..... kr. 345: 80
2:dre brandförmans arvode ..... „ 172: 90
Särskilt hyresbidrag erhålles.

Luleå (Dyrortsgrupp G).

Förmansarvode ..... kr. 476: 31
Endast en förmansgrad finnes.

N:o 72.

Lönenämndens skrivelse ang. beviljande av understöd åt en baderska vid varmbadhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I härvid fogad skrivelse har Badhusstyrelsen med anmälan, att baderskan Hemy Tärnlund på grund av hög ålder och sjuklighet vore oförmögen att vidare tjänstgöra, föreslagit henne till erhållande av ett årligt understöd av 300 kronor, och får Lönenämnden, under hänvisning till det av Badhusstyrelsen åberopade precedensfallet — beslut av Stadsfullmäktige den 27 december 1923 att tilldela baderskan Lovisa Schön ett årligt understöd av 300 kronor utan däråt utgående dyrtidstillägg — hemställa,

att Stadsfullmäktige ville tilldela förra baderskan Hemy Tärnlund det av Badhusstyrelsen föreslagna årliga understödet 300 kronor med bestämmelse att däråt icke skall utgå dylikt tillägg samt att under-

N:o 72.
Ang. beviljande av understöd åt en baderska vid varmbadhuset.

stödet skall bestridas av uttaxerade medel i badhusets budget.

Västerås den 24 september 1930.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Sedan baderskan Hemy Tärnlund inkommit till Badhusstyrelsen med skrivelse att hon till följd av hög ålder och sjuklighet är oförmögen att vidare utföra sitt arbete i badhusets tjänst samt på samma gång gjort hemställan att även i fortsättningen få åtnjuta någon del av sin lön eller motsvarande understöd, får Badhusstyrelsen anhålla

att Lönenämnden behagade föreslå Stadsfullmäktige besluta om ett årligt understöd åt Tärnlund av 300 kronor i likhet med vad förut beviljats förra baderskan Lovisa Schön.

Tärnlund, som den 11 nästkommande oktober uppnår en ålder av 68 år, kom till varmbadhuset såsom baderska den 1 november 1914 och insjuknade den 24 sistlidne mars, har således en tjänstetid av 15 år 4 månader och 23 dagar.

Efter insjuknandet har Tärnlund erhållit full avlöning under tre månader.

Västerås den 9 juli 1930.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 73.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av änkan efter en f. d. renhållningsarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av ansökan av Anna Andersson, änka efter förre

N:o 73. *Ang. pesionering av änkan efter en f. d. renhållningsarbetare.*

renhållningsarbetaren Emanuel Andersson, som avlidit den 24 april innevarande år, angående utfående av pension, har stadens Lantegendomsnämnd hemställt, att Lönenämnden måtte hos Stadsfullmäktige utverka pensionsunderstöd åt sökanden att utgå från den dag mannen avlidit, och får Lönenämnden, som funnit den omständigheten, att mannen pensionerats före tillkomsten av reglementet för pensionering av stadens befattningshavare, icke utgöra hinder för änkans pensionering efter samma reglemente, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta medgiva Lönenämnden rätt att med tillämpning av detta reglemente tillerkänna änkan Andersson från dagen från mannens dödsfall en årlig pension av 732 kronor.

Västerås den 24 september 1930.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden i Västerås.

I här bifogad skrivelse till Lantegendomsnämnden har änkan efter den 24 april 1930 avlidne förre renhållningsarbetaren Emanuel Andersson, Anna Andersson, hemställt om pension.

I anledning därav att bemälde Andersson tilldelats pension före fastställandet av pensionsreglemente för stadens befattningshavare eller den 28 mars 1929 får Lantegendomsnämnden hemställa,

att Lönenämnden ville hos Stadsfullmäktige utverka pensionsunderstöd för sökanden från och med den dag hennes man avlidit.

Västerås den 6 augusti 1930.

För Västerås stads Lantegendomsnämnd:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Västerås Stads Lantegendomsnämnd.

N:o 73. *Ang. pensionering av änkan efter en f. d. renhållningsarbetare.*

Undertecknad får härmed anhålla om pension efter min den 24 april 1930 avlidne man Renhållningsarbetaren Emanuel Andersson. Jag är född den 14 juni 1866.

Västerås den 5 aug. 1930.

ANNA ANDERSSON.

N:o 74.

Drätselkammarens yttrande ang. anslag till en nykterhetskurs i Västanfors.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 nästlidne september hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande överlämnat en framställning från Centralförbundet för nykterhetsundervisning och bestyrelsen för en tillämnad nykterhetskurs i Västanfors år 1931 angående anvisande av ett kommunalt anslag å förslagsvis 500 kronor till denna nykterhetskurs, och får Drätselkammaren, under åberopande av, att Stadsfullmäktige förut anvisat anslag varje gång å 250 kronor för inom länet hållna dylika kurser — 1921 i Köping, 1919 i Sala, 1927 i Arboga — föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för nu begärt ändamål anvisa ett anslag å 250 kronor att utgå av det i nästkommande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 2 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 74.
Ang. anslag till nykterhetskurs i Västanfors.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som har till syftemål att befrämja upplysningsarbetet i nykterhetsfrågan och därmed sammanhängande etiska, socialekonomiska och hygieniska spörsmål, anordnar för sådant ändamål bl. a. allmänna upplysningskurser i alkoholfrågan. Till och med år 1930 hava 166 dylika kurser hållits.

Vid organiserandet av dessa kurser har samarbete ägt rum mellan Centralförbundet och alla för ett objektivt upplysningsarbete intresserade, oberoende av olika principiella ståndpunkter i övrigt. I överensstämmelse härmed och i enlighet med Kungl. Maj:ts föreskrift äro även politiska och religiösa strider eller förhandlingar förbjudna.

Erfarenheten från hittills hållna kurser har också visat, att på detta område ett intresserat och fruktbringande samarbete kunnat ske mellan olika meningsriktningar på det nykterhetspolitiska området. Så ha ej blott nödiga anslag lämnats, utan jämväl i övrigt — vid kursprogrammens utarbetande etc. — har intresset och samförståndet varit utmärkt. Och så långt Centralförbundet av uttalanden i pressen eller annorledes kunnat inhämta, ha kurserna överallt vunnit erkännande för vederhäftighet och objektivitet.

Inom Västmanlands län ha allmänna upplysningskurser tidigare anordnats i Västerås (1907 och 1924), Köping (1912), Sala (1919) och Arboga (1927).

Därest behövliga anslag kunna erhållas, ärnar Centralförbundet förlägga nästa kurs inom detta län till Västanfors år 1931.

Med ledning av genomsnittskostnaderna för liknande kurser ha utgifterna beräknats till kr. 5,500:—.

Beträffande kursens program får Centralförbundet hänvisa till vad därom säges i en till denna ansökan fogad bilaga (cirkulär 2 b), vari bl. a. redogöres för orsaken därtill, att programmets utarbetande måste anstå till dess anslagsfrågorna blivit avgjorda.

Under åberopande av vad sålunda anförts får Centralförbundet för nykterhetsundervisning och kursbestyrelsen för dess allmänna upplysningskurs i Västanfors 1931 anhålla,

att Stadsfullmäktige i Västerås måtte till Centralförbundet anslå ett belopp av kr. 500:— eller annat möjligt belopp såsom bidrag till den av förbundet för år 1931 planerade allmänna upplysningskur-

N:o 74.
Ang. anslag till nykterhetskurs i Västanfors.

sen i Västanfors samt att meddelande om beslutet sändes till undertecknad Jernström snarast möjligt.

Stcokholm och Västanfors i augusti 1930.

För Centralförbundet för nykterhetsundervisning och kursbestyrelsen:

S. H. KVARNZELIUS.
Landshövding.
Centralförbundets ordförande.

WALTER MURRAY.
Landshövding.
Kursbestyrelsens ordförande.

AUG. LJUNGGREN.
Direktör.
Centralförbundets ledare.

C. AUG. JERNSTRÖM.
Handlande.
Kursbestyrelsens sekr.

N:o 75.

Drätselkammarens skrivelse ang. villkor för leverans av elektrisk enrergi till centrallasarettet och tuberkulossjukhuset.

Till Stadsfullmäktige, Västerås.

I här bifogade, till Stadsfullmäktige ställda skrivelse, har Vatten- och Gasverksstyrelsen anhållit om godkännande av en med vederbörande myndigheter träffad preliminär uppgörelse angående leverans av elektrisk energi till centrallasarettet och länets tuberkulossjukhus, innefattande bland annat en nedsättning uti hittills för leveransen fastställda avgifter.

Såsom eget yttrande i ärendet får Drätselkammaren vid det förhållande att stadens intresse av att ej allt för länge bliva bunden av uppgörelsen, därest densamma skulle visa sig vara ofördelaktig för staden, är tillgodosett genom den föreslagna uppsägningstiden, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta medgiva Vatten- och gasverksstyrelsen rätt att med vederbörande träffa avtal av i skrivelsen angivet innehåll.

Västerås den 2 oktober 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 75.
Ang. villkor för leverans av elektrisk energi till centrallasarettet nch tuberkulossjukhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan direktionerna för Centrallasarettet och Tuberkulossjukhuset hos Vatten- och gasverksstyrelsen hemställt om fastställande av gemensam taxa för leverans av elektrisk energi till nämnda anstalter och att denna borde avvägas i förhållande till den omfattande förbrukningen därstädes får Vatten- och Gasverksstyrelsen anföra följande:

Leveransen avser såväl belysnings- som kraftström.

För de beräkningar, som styrelsen i anledning härav låtit verkställa, har legat till grund tillgängliga uppgifter för konsumtionen under den tid Centrallasarettet varit i verksamhet. Sålunda uttog Centrallasarettet under år 1929 103,000 kilowattimmar högspänd ström, varav cirka hälften för kraft och hälften för belysning. Maximibelastningen uppmättes till 54 kilowatt. Under samma tid uttog Tuberkulossjukhuset 16,000 kw.-timmar belysnings- och kraftström.

Med stöd av dessa uppgifter är styrelsen av den meningen, att elektricitetsverkets taxa 1 för kraftabonnenter nämligen 80 kr. pr kilowatt och år, 4 öre för de första 50,000, 3,5 öre för de nästföljande 50,000 samt 3 öre kw.-tim. för all ström därutöver skulle kunna vinna tillämpning, om densamma för nu ifrågavarande fall, i anseende till den stora procenten belysningsström, utbyggdes med en bestämmelse, att den ström, som uttages för belysning, nämligen 50,000 kilowattimmar för Centrallasarettet och 10,000 kilowattimmar för Tuberkulossjukhuset beräknas efter 10 öre pr kw.-tim.

Denna prissättning medgives endast under förutsättning, att sjukhusen tillgodose hela sitt behov av ström från Västerås stad.

Styrelsen har i ärendet underhandlat med ombud för sjukhusen, vilka för sin del godkänt den föreslagna taxan.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen:

att utlämning av elektrisk ström till Centrallasarettet och Tuberkulossjukhuset får ske efter följande grunder:

1. Uppmätning av ström skall ske på högspänningssidan.
2. För densamma betalas ett grundpris av 80 kr. per maximal kilowatt och år.
3. samt ett förbrukningspris av:
   10 öre kw.-tim. för de första 60,000 kw.-tim.
   4 öre kw.-tim. för de följande 50,000 kw.-tim.

N:o 75.
Ang. villkor för leverans av elektrisk energi till centrallasarettet och tuberkulossjukhuset.

3,5 öre kw.-tim. för de följande 50,000 kw.-tim.
3 öre kw.-tim. för all ström därutöver.

4. Till grund för beräkning av maximalbelastningen skall på sätt i taxa 1 föreskrives läggas medelvärdet av årets 4 högsta månadsavläsningar.
5. Sjukhusen skola tillgodose hela sitt behov av elektrisk ström från Västerås stad.
6. Uppgörelsen skall gälla med en ömsesidig 1-årig uppsägningstid, räknat från den 1 januari varje år.

Stadens Drätseldirektör har i denna fråga uttalat avvikande mening, i det han ansett att 70,000 i stället för 60,000 kwt. skola beräknas efter 10 öre.

Västerås den 17 september 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N.o 76.

Drätselkammarens skrivelse ang. omläggning av vattenledning genom Stora torget och Smedjegatan till Vasagatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I härvid fogade skrivelse har Vatten- och Gasverksstyrelsen anhållit om anvisande av ett anslag ur de tekniska verkens amorteringsfond å 3,100 kronor för omläggning av vattenledningen mellan Köpmangatan och Vasagatan utefter södra sidan av Stora torget och i Smedjegatan, och får Drätselkammaren som eget yttrande i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta bifalla framställningen.

Västerås den 2 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 76.
Ang. omläggning av vattenledning gnom Stora torget och Smedjegatan till Vasagatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 25 april 1929 anvisade Stadsfullmäktige anslag till ombyggnad av gasledningsnätet i en del av stadens gator. I dessa arbeten ingick bl. a. omläggning av gasledningen i sträckning mellan Köpman- och Vasagatorna utefter södra sidan av Stora Torget och i Smedjegatan.

Vid företagna grävningar i och för servisinkopplingar har det visat sig, att vattenledningen i berörda sträckning, som består av 4 och 5 tums rör, på grund av ålder och förrostning är bristfällig och i behov av omläggning, vilket bör ske i samband med gasledningen, för vilken omläggningsarbetet skall utföras innevarande höst. Hela ledningssträckningen motsvarar 160 m. och är kostnaden vid användande av 6″ rör beräknad till 3,100: — kr.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen:

att stadsfullmäktige ville för omläggning av vattenledningen mellan Köpmangatan och Vasagatan utefter södra sidan av Stora Torget och i Smedjegatan anvisa ett anslag av 3,100 kr. att utgå ur Tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 13 sept. 1930.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 77.

Dtätselkammarens skrivelse ang. förstärkning av det s. k. musikanslaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under titeln "anslag och bidrag till diverse ändamål" i budgeten för innevarande år finnes uppfört ett anslag å 1,500 kronor att utdelas av Drätselkammaren till anordnande av frilufts- och folkkonserter. I och

N:o 77.
Ang. förstärkning av det s. k. musikanslaget.

med att de friluftskonserter, som anordnades av Kungl. Västmanlands regementes musikkår genom indragning av regementet kommo att upphöra, blev detta anslag, som utgått alltsedan år 1919, nedsatt från 2,000 till 1,500 kronor.

Sedan emellertid under innevarande år de härstädes ännu kvarboende förutvarande regementsmusicci, förstärkta med andra musikutövare, sammanslutit sig för idkande av musik, och denna sammanslutning upptagit regementsmusikkårens fallna mantel vad angår anordnandet av utekonserter, förlagda till Vasaparken, har sammanslutningen med den rätt till bidrag ur anslaget, som kommit övriga konsertanordnare till del, begärt och även av Drätselkammaren erhållit ett bidrag ur anslaget å 500 kronor för bestridande av de med dessa konserter förenade kostnaderna.

Detta har i sin tur medfört att, därest övriga musikutövare i den omfattning, som förut varit fallet, skulle även i år erhålla bidrag ur anslaget, en brist häri skulle uppkomma å 500 kronor.

Då någon ändring av fördelningen icke av Drätselkammaren kan ifrågasättas, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta

att för förstärkning av detta anslag anvisa ytterligare 500 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 2 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 78.

Drätselkammarens skrivelse ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid olika tillfällen och sista gången genom beslut den 24 april innevarande år hava Stadsfullmäktige av för idrottsändamål fonderade nöjes-

N:o 78. *Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.*

skattemedel anvisat anslag för den under anläggning varande nya idrottsplatsen vid Kristiansborg.

I den skrivelse, varmed detta sista anslagsäskande, som gällde ett belopp av 27,000 kronor underställdes Stadsfullmäktige, anförde Drätselkammaren att dess tillstyrkande av detsamma gjordes under den förutsättningen, att anslaget skulle handhavas så, att det frånsett kostnaden för läktarebygget räckte till för idrottsplatsens färdigställande och att de kommunala myndigheternas medverkan för detta ändamål icke vidare skulle behöva påkallas.

Detta Drätselkammarens uttalande föranleddes av en av idrottsorganisationerna själva framförd förhoppning, att den medelsanskaffning härutöver, som bleve erforderlig för idrottsplatsens försättande i färdigt skick med läktarebyggnad och alla andra anordningar, skulle kunna tillgodoses genom bidrag från enskilda personer och företag.

Sedan emellertid denna utväg för medelsanskaffningen, oaktat lovvärda ansträngningar av idrottsplatskommittén och idrottsorganisationerna visat sig vara stängd, hava idrottsorganisationerna inför situationen att nödgas avbryta arbetet av brist på medel, varigenom redan å idrottsplatsen nedlagt arbete skulle äventyras — löparebanorna bland annat måste färdigställas i ett sammanhang — nödgats ånyo hänvända sig till staden med begäran om ytterligare ekonomisk hjälp för att föra anläggningen i hamn.

En reviderad beräkning av kostnaderna för idrottsplatsen fullständigt färdigställd, anger kostnaden till 210,000 kronor. Härav har förut av staden anvisats i form av anslag 86,965 kronor 76 öre enligt av Stadsfullmäktige vid skilda tillfällen fattade beslut samt av idrottsorganisationerna utförts arbete för 18,000 kronor och i kontanta insatser utlagts 12,000 kronor. Till förfogande för ändamålet har därjämte stått ett lån till Västerås Sportklubb från Centralföreningen för idrottens befrämjande å 25,000 kronor, varav emellertid staden på grund av borgensansvar avbetalt 7,125 kronor 69 öre. Stadens hjälp utöver förut lämnad skulle alltså avse att formellt anvisa medel för täckande av dels nyssnämnda avbetalning, dels ock resterande del av byggnadskostnaden 68,034 kronor 24 öre.

Ett ytterligare ingripande från stadens sida för idrottsplatsens färdigställande har, sedan andra utvägar för medelsanskaffningen visat sig stängda och med hänsyn till av staden redan gjorda insatser härför synts Drätselkammaren vara ofrånkomlig. Dock icke utan vidare. Härmed måste förenas, att staden erhåller avgörande inflytande på idrottsplatsens skötsel och förvaltning. Innan Drätselkammaren velat underställa ären-

N:o 78.
Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

det Stadsfullmäktiges avgörande, har Drätselkammaren därför som villkor för sin medverkan ställt bildandet av en juridisk person — en ekonomisk förening u. p. a. — med staden och de tre större idrottssammanslutningarne som huvudintressenter, därvid staden skulle genom en på visst sätt genomförd sammansättning av dess verkställande organ — styrelse — erhålla ett dylikt inflytande.

Det förslag till stadgar för en dylik förening, som här bilägges, och enligt vilket stadsfullmäktige tillsätta tre av styrelsens 6 ledamöter med ordförande och vice ordförande valda bland de av Stadsfullmäktige utsedde, och därigenom med ordförandens röst som utslagsröst kunna bestämma styrelsens beslut, har uppgjorts och underställts idrottssammanslutningarne samt av dessa blivit godkänt.

I anslutning till en av Drätselkammaren uppgjord P. M. angående kostnaderna för idrottsplatsen i färdigt skick, medelsanskaffningen och platsens förvaltning efter färdigställandet, vill Drätselkammaren särskilt anföra.

Den reviderade kostnadsberäkningen, vid vars upprättande använts siffrorna i en av Byggnadschefen Smitt uppgjord dylik, visar lägre siffror än denna senare beroende därpå, att ledningsanläggningen kan sedan anbud infordrats utföras för ej obetydligt lägre summa än tidigare beräknats och därpå, att i byggnadschefens utredning vissa anslag ansetts i sin helhet motsvaras av utförda arbeten.

Vad läktarebyggnaden angår, så är entreprenadsumman så fördelad, att 35,000 kronor avse själva stommen och återstoden cirka 16,000 kronor inredningen; och kan entreprenaden bestämmas utgöra blott första delen. Stommen är visserligen tillräcklig för åskådarnes behov av skyddade sittplatser, men för att bereda idrottsutövarne möjlighet till omklädnad, dusch m. m., är inredningen av nöden. Inredningen avser även lokaler för servering av förfriskningar och dyl., vilket väntas bereda idrottsplatsen en god extrainkomst. Ledningsanläggningen och vad därmed har samband höra samman med inredningen. Att märka är, att om inredningen uppskjutes, anordningar måste vidtagas för skyddande av grunden mot tjälskott.

Den totala kostnaden 210,000 kronor är densamma, som Eskilstuna nya idrottsplats betingat i fullt färdigt skick och står i god överensstämmelse även med kostnaden för andra idrottsplatser i medelstora svenska städer. Erkännansvärt är, att här så betydligt eget arbete utförts av idrottsmännen själva.

Finansieringsplanen är uppställd under den förutsättningen att idrotts-

N:o 78. *Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.*

platsföretaget bör kunna förränta och framdeles även amortera en låneskuld å 100,000 kronor. Införskaffade uppgifter från andra jämförbara idrottsplatser giva ett gott stöd för detta antagande.

Då Stadsfullmäktige den 28 mars 1923 fattade beslut om upplåtelse av mark för idrottsplatsen, förutsattes avgiftsfri upplåtelse. Därvid utgick dock ingen ifrån, att staden skulle ens tillnärmelsevis i den omfattning som nu ifrågasättes, ekonomiskt engagera sig i företaget. Med det i hög grad förändrade läget i sistberörda hänseende, torde det icke få anses för mycket begärt från stadens sida, om Stadsfullmäktige förbehålles rätt att, om idrottsplatsens ekonomi blir tillräckligt god härför, pålägga företaget skäligt arrende för den disponerade marken.

Staden har såsom förut nämnts enligt stadgeförslaget i avseende å idrottsplatsens skötsel och förvaltning givits ett starkt inflytande, dock utan att de rent idrottsliga intressena berövats skälig andel i handhavandet av föreningens ledning. Ävenledes torde bemärkas stadgeförslagets bestämmelser om användning av uppkommande vinst, vilka äro tillkomna i ändamål att i samtliga delägares intresse främja företagets stabilitet.

Det har ansetts lämpligt, att idrottsplatsen icke skall behöva belastas med ränteutgifter innan verksamheten kommit i gång. Den belastning av stadskassan detta indirekt kan komma att innebära, torde sakna större betydelse.

Med överlämnande av till ärendet hörande handlingar föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta

i huvudsak godkänna såväl de i bifogade P. M. uppdragna riktlinjerna för täckande av kostnaden för färdigställandet av den nya idrottsplatsen vid Kristiansborg, som bilagda förslag till stadgar för en ekonomisk förening u. p. a., som skall övertaga förvaltningen och skötseln av densamma, i följd varav stadens insats i föreningen bestämmes till 74,830 kronor 55 öre, ävensom att anvisa härförut angivna tvenne belopp dels 7,125 kronor 69 öre, dels ock 68,034 kronor 24 öre, att utgå av tillgängliga medel och i den mån återbetalning härav ej sker av idrottsplatsrörelsen framdeles täckas av för idrottsändamål fonderade nöjesskattemedel.

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 78.
Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

P. M.

angående ekonomisering av färdigställandet av idrottsplatsen vid Kristiansborg samt densammas förvaltning efter färdigställandet.

1:o) Idrottsplatsen beräknas i färdigt skick med två fotbollplaner och tillhörande löparebanor, inhägnad, entré och läktarebyggnad draga en kostnad av:

Planarbeten och dylikt	113,000: —
Läktarebyggnad m. m.	78,000: —
Inhägnad och entré m. m.	17,000: —
Till oförutsedda kostnader	2,000: —
Kronor	210,000: —

2:o) Denna kostnad gäldas på följande sätt:

a)	Värdet av naturaprestationer:		
	av Västerås Sportklubb	4,000: —	
	av Västerås Idrottsklubb	7,000: —	
	av Idrottsföreningen Kamraterna i Västerås	7,000: —	18,000: —
b)	Kontanta tillskott:		
	av Västerås Sportklubb 6,000: —		
	av Västerås Idrottsklubb 3,000: —		
	av Idrottsföreningen Kamraterna 3,000: —	12,000: —	
	av Västerås stad	74,830: 55	86,830: 55
c)	Upplupna räntor å deposition av nedan under d) upptagna lån å 25,000 kronor		5,169: 45 + 30.55
d)	Lån, för vilka Föreningen Västerås Nya Idrottsplats övertager betalningsansvaret, av Centralföreningen för idrottens främjande eller den eller dem som genom inbetalning övertagit delar av denna fordran	25,000: —	
	av Västerås stad	75,000: —	100,000: —
	Kronor		210,000: —

3:o) För nyttjandet av det staden tillhöriga av idrottsplatsen upptagna området utgår tillsvidare intet arrende. På beslut av Stadsfullmäktige må bero, om och till vilket belopp arrende må, när sådant med hänsyn till idrottsplatsens ekonomi skäligen kan påkallas, utgå.

4:o) För handhavande av idrottsplatsens förvaltning bildas en eko-

N:o 78. *Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.*

nomisk förening enligt bifogade stadgeförslag. I denna förening ingå som medlemmar Västerås stad och ovannämnda idrottsföreningar med insatskapital, motsvarande de i punkt 2 a) och b) här ovan antecknade belopp, avrundade till närmast underliggande 50-tal kronor.

5:o) Å idrottsplatsföreningens ovan angivna låneskuld skall från och med året efter det idrottsplatsen fullt tagits i bruk utgå ränta å 5 %, dock att å oamorterad del av skulden till centralföreningen ej utgår mer än den ränta centralföreningen betingar sig.

6:o) Av de i punkt 2:o) angivna anslag hava hittills utgått:

De under a) angivna naturaprestationer		18,000: —
De under b) angivna kontanta tillskott		86,830: 55
Låneanslaget från Centralföreningen		25,000: —
Därav har genom verkställda avbetalningar övertagits:		
Av Västerås Sportkl.	2,874: 31	
Av Västerås stad	7,125: 69	10,000: —
Återstående skuld till Centralföreningen		15,000: —
		25,000: —
Upplupna depositionsräntor		5,169: 45
Av Västerås stads låneanslag		6,965: 76 141,965: 76
Återstår att lyfta av Västerås stads låneanslag		68,034: 24
		Kronor 210,000: —

FÖRSLAG TILL STADGAR

för Föreningen "Västerås Nya Idrottsplats u. p. a."

§ 1.

Föreningen "Västerås Nya Idrottsplats u. p. a." har till ändamål att förvalta den av Västerås stad till idrottsplats upplåtna marken å området Rosenhill och handhava den ekonomiska driften å den på denna mark uppförda idrottsplatsen, benämnd "Arosvallen" samt i övrigt verka för idrottslivets utveckling inom Västerås stad.

§ 2.

Föreningens firma är: "Föreningen Västerås Nya Idrottsplats u. p. a."

§ 3.

Föreningens firma tecknas av den eller dem bland styrelsens ledamöter, som styrelsen därtill utser.

N:o 78.
Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

§ 4.

Föreningens styrelse har sitt säte i Västerås.

§ 5.

Medlemmar i föreningen äro: Västerås stad, Västerås Sportklubb, Västerås Idrottsklubb och Idrottsföreningen Kamraterna i Västerås samt de korporativa eller enskilda ledamöter i övrigt, vilka i vederbörlig ordning däri vinna inträde. För intagande av ny medlem erfordras styrelsens enhälliga beslut.

§ 6.

Medlem skall deltaga i föreningen med en eller flere insatser à 50 kronor. Insatserna skola gäldas kontant inom en månad efter det medlem vunnit inträde i föreningen, dock äga Västerås stad, Västerås Sportklubb, Västerås Idrottsklubb och Idrottsföreningen Kamraterna i Västerås att såsom fullgjord likvid för tecknade insatser tillgodoräkna sig utlagda kontanta medel för idrottsplatsens iordningsställande samt värdet av in natura av idrottsföreningarne genom deras medlemmar för samma ändamål nedlagt arbete, uppskattat efter den grund, som kan av föreningens styrelse godkännas.

§ 7.

För föreningens förbindelser häfta allenast föreningens tillgångar.

§ 8.

Av föreningens årsvinst skall minst en tiondedel avsättas till reservfond. När reservfonden uppgår till ett belopp, motsvarande en tiondedel av insatskapitalet, må vidare avsättning för detta ändamål kunna upphöra. Uppkommande vinstmedel i övrigt skola avsättas till en förnyelsefond, och må därmed icke upphöra förr än densamma motsvarar sammanlagda beloppet av föreningens skulder till utomstående personer och insatskapitalet.

§ 9.

Föreningens styrelse består av 6 ledamöter med 6 suppleanter. Av dessa utse Västerås Stadsfullmäktige 3 ledamöter med 3 suppleanter samt de ovan i § 5 omförmälda idrottsföreningarne eller de sammanslutningar, vilka i deras ställe kunna vinna ledamotskap i föreningen, var sin ledamot jämte suppleant. Ledamöter och suppleanter väljas för två ka-

N:o 78. *Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.*

lenderår i sänder. Första gången val sker avser det dessutom återstoden av det kalenderår, under vilket valet förrättas. Avgår ledamot eller suppleant under löpande mandatstid, anställes så snart ske kan fyllnadsval för återstoden av samma tid.

För att styrelsen skall vara beslutför skola minst 5 ledamöter vara närvarande eller 4, om dessa äro om beslutet ense.

§ 10.

Styrelsen utser bland de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna ordförande och vice ordförande samt i övrigt inom sig sekreterare, kassaförvaltare och eventuellt verkställande direktör. Två eller flere av dessa uppdrag kunna, om styrelsen så finner lämpligt, förenas hos en och samma person. I övrigt må styrelsen som den finner för gott inom sig fördela detaljerna av det på styrelsen ankommande arbetet.

För handhavande av löpande ärenden efter de riktlinjer styrelsen anvisar må styrelsen inom sig kunna utse ett verkställande utskott, bestående av ordföranden eller vid förfall för honom vice ordföranden samt de tre av idrottsföreningarne valda ledamöterna och deras suppleanter.

§ 11.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utses av föreningen årligen för tiden intill nästföljande års ordinarie sammanträde 2 revisorer jämte 2 suppleanter för dem.

§ 12.

Avslutning av föreningens räkenskaper skall ske för kalenderår och vara verkställd före februari månads utgång. Räkenskaperna jämte styrelsens förvaltningsberättelse skall för granskning vara till revisorerna överlämnade före 15 mars.

Revisorernas berättelse skall före den 25 mars avlämnas till föreningens styrelse.

§ 13.

Ordinarie årssammanträde med föreningen hålles före den 15 april å ställe, som av styrelsen bestämmes. Kallelse till föreningssammanträde så ock andra meddelanden till föreningens medlemmar sker genom tillkännagivande i en i Västerås utkommande tidning, kallelse till sammanträde minst 8 dagar före sammanträdet.

N:o 78.
Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

§ 14.

Vid sammanträde med föreningen äger medlem en röst för varje insats.

§ 15.

Å ordinarie sammanträde skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte räkenskapsberättelse för det förflutna verksamhetsåret tillika med utlåtande av revisorerna över den av dem verkställda granskningen.

§ 16.

Förutom andra ärenden, som kunna till avgörande å ordinarie årssammanträdet upptagas, skall därvid förekomma:

1) Val av ordförande och sekreterare för sammanträdet.
2) Val av två personer att justera protokollet.
3) Föredragande av styrelse- och revisionsberättelse.
4) Fråga om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för det gångna räkenskapsåret.
5) Bestämmande om användning av uppkommen årsvinst.
6) Val av revisorer och suppleanter för dem.

§ 17.

Vid föreningens upplösning skola dess återstående tillgångar, sedan eventuella skulder, vartill dock i detta sammanhang ej må hänföras insatskapitalet eller föreningens egna fonder, guldits, överlämnas till Västerås stad eller den institution eller organisation, som Västerås stad kan godkänna såsom övertagare av idrottsplatsens förvaltning.

§ 18.

Alla tvister mellan föreningen och styrelsen eller ledamot därav eller föreningsmedlem skola hänskjutas till avgörande av skiljemän enligt gällande lag därom.

§ 19.

För föreningen skola i övrigt gälla de bestämmelser, som för ekonomiska föreningar finnas stadgade i lagen av den 22 juni 1911 eller annan lag, som helt eller delvis kan komma att träda i dess ställe.

N:o 78.
Ang. åtgärder för färdigställande av nya idrottsplatsen.

Västerås den 13 oktober 1930.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning av det läge vari idrottsplatsbygget vid Kristiansborg nu befinner sig, vilja undertecknade i bygget intresserade idrottsföreningar till Drätselkammaren vördsamt hemställa om, att Drätselkammaren med det snaraste föranstaltar om bildandet av den ekonomiska förening, som i fortsättningen kommer att förvalta idrottsplatsen, då vi nu stå beredda till en sådan förenings bildande på grundval av de riktlinjer som uppgjorts i det förslag i frågan, som föreligger å Drätselkammarekontoret och av vilket förslag vi givits tillfälle taga del.

Då en del arbeten, som färdigställts under året, löpa stor risk att av den snart inbrytande kylan taga allvarlig skada, vilja vi påpeka nödvändigheten av sådana åtgärders vidtagande för sagda arbetens omedelbara skyddande, och anse vi bildandet av den ekonomiska föreningen så fort sig göra låter vara en ofrånkomlig nödvändighet för denna angelägenhets ordnande.

I hopp om full förståelse från Drätselkammarens sida och en snabb behandling av frågan ha vi äran teckna

Högaktningsfullt

Västerås Sportklubb:
ROB. KEIJSER.
Ordf.

C. STAFBERG.
Sekr.

Västerås Idrottsklubb:
WILH. NYBERG.
Ordf.

E. ÖHRLING.
Sekr.

Idrottsföreningen Kamraterna:
E. HOLMQVIST.
Ordf.

HELMER BRUHN.
Sekr.

N:o 79.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag i anledning av påbjuden folkräkning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av den folkräkning, som enligt Kungl. förordningen den 23 maj innevarande år skall företagas inom riket i samband med man-

N:o 79.
Ang. anslag i anledning påbjuden folkräkning.

talsskrivningen för år 1931, hava Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september efter beslut av Länsstyrelsen enligt bestämmelser i förordningen, att minsta antalet för mantalsskrivningen och folkräkningen valda kommunalombud skall vara åtta, utsett sju ombud att jämte förut valda fem kommunalombud för mantalsskrivningen handhava det därmed förenade arbetet ävensom bestämt, att staden skall indelas uti åtta folkräkningsdistrikt.

Nu har pastor i församlingen och kronouppbördskassören i staden i egenskap av mantalsskrivningsförrättare till Drätselkammaren överlämnat uppgift å kostnaden för mantalsskrivningen och folkräkningen, enligt vilken denna skulle uppgå till 5,700 kronor.

I denna uppgift har arvodet till ombuden föreslagits skola utgå med 1 krona 75 öre i timmen.

Drätselkammaren har tagit del av de åligganden i och för folkräkningen, som åvila mantalsskrivningsombuden, och får såsom sin mening framföra, att desamma icke synas vara så krävande att därav påkallas ett högre arvode än som av Stadsfullmäktige vid antagandet av budgeten för innevarande år fastställts för ombuden eller 1 krona 40 öre i timmen, särskilt som i de flesta distrikten arbetet skall fördelas mellan två ombud, och kan i enlighet härmed icke tillstyrka förhöjt arvode.

På andra punkter i kostnadsberäkningen har Drätselkammaren icke någon ändring att föreslå, dock synas en del av lokalhyrorna vara så rundligt tilltagna, att möjlighet föreligger — och i varje fall icke bör lämnas oförsökt — att få dessa reducerade.

Med den upplysning att 700 kronor redan finnas för ändamålet anslagna i årets budget samt att, med bibehållande av arvodet vid 1 krona 40 öre i timmen skulle ytterligare härför erfordras ett tilläggsanslag å förslagsvis 4,300 kronor, hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa ett dylikt anslag att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 79.
Ang. anslag i anledning av påbjudeu folkräkning.

KOSTNADSFÖRSLAG

till mantalsskrivning och folkräkning för år 1931.

För lokalhyror:

Goodtemplarlokalen, 20 dagar à 20 kronor pr dag ..	400: —	
Templarlokalen, 20 dagar à 25 kronor pr dag	500: —	
Blåbandslokalen, 20 dagar à 10 kronor pr dag	200: —	
Eriksholms församlingshem, 20 dagar	100: —	
Västra församlingshemmet, 20 dagar	100: —	
Annonsering	600: —	1,900: —

Arvoden:

Till ombuden under mottagningstiden från den 10/10 t. o. m. 1/11, 12 ombud à 280:— kr. pr man	3,360: —	3,360: —
För biträde vid granskningen av folkräkningsuppgift under november, december och januari månader	400: —	400: —
Skrivmateriel	40: —	40: —
	Kronor	5,700: —

Västerås i Kronouppbördskontoret den 3 oktober 1930.

AXEL EKLUNDH.

För Pastorsexpeditionen:

FREDR. FÅHRÆUS.

N:o 80.

Drätselkammarens skrivelse ang. förklaring i anledning av Änkefru Åhfeldts testamenten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till bifogade skrivelse från utredningsmannen uti dödsboet efter änkefru Louise Åhfeldt, född Tössberg, vari redogöres för av henne upprättade olika testamenten samt den bristande överensstämmelse, som föreligger emellan testamente av den 6 juli 1908 och testa-

mente av den 2 september 1920, hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville enligt framställning i skrivelsen förklara sig för stadens del godkänna, att i testamentet den 6 juli 1908 gjort förordnande angående överlämnande till Västerås stad av den s. k. Oreststugan och 10,000 kronor för beredande av tillfälle till sommarvistelse för fattiga och klena barn skall vara upphävt genom förordnande i testamente av den 2 september 1920 av innehåll, att av kvarlåtenskapen 10,000 kronor skola tillfalla Barnhemmet i Västerås.

N:o 80. *Ang. förklaring i anledning av Änkefru Åhfeldts testamenten.*

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom tetamente den 6 juli 1908 förordnade numera avlidna Änkefru Louise Åhfeldt, född Tössberg, bland annat, att till Västerås stad och under dess förvaltning skulle överlämnas ej mindre henne tillhöriga villa nu "Oreststugan" belägen å ofri grund å stadens västra område än även ett belopp av 10,000 kronor i ändamål att bereda tillfälle till vistelse på landet åt fattiga och sjuka barn, på sätt i testamentet finnes närmare omförmält.

Genom ett senare testamente den 2 september 1920 meddelade emellertid fru Åhfeldt följande förordnande:

"Sedan jag genom testamente av den 1 oktober 1916 förordnat bland annat, att den mig tillhöriga "Oreststugan" å Västerås stads område efter min död skulle tillfalla Barnhemmet i Västerås samt till densammas underhåll anslagit ett belopp av tiotusen kronor, men denna stuga numera blivit av mig försåld, förordnar jag med ändring av nämnda testamente i denna del, att till Barnhemmet i Västerås endast skall utgå ett belopp av tiotusen kronor, varav årliga räntan skall användas för det ändamål, som med Barnhemmet är avsett".

Nu har visserligen Fru Åhfeldt efterlämnat ett testamente av den 1 oktober 1916, men i detta finnes ingen antydan om det i testamentet av

N:o 80.

Ang. förklaring i anledning av Änkefru Åhfeldts testamenten.

år 1920 avsedda tidigare förordnandet, liksom icke heller i något annat hennes testamente utom det ovan först omförmälda av år 1908. Det synes därför uppenbart, att vid upprättandet av 1920 års testamente förväxling ägt rum från Fru Åhfeldts sida med avseende å hennes tidigare gjorda liknande dispositioner både beträffande tidpunkten och det exakta innehållet därav, vilket är så mycket mer antagligt som hennes tidigare testamenten legat förvarade under försegling, ävensom att med den i testamentet av år 1920 omförmälda tidigare dispositionen avsetts just ovan återgivna förordnande i 1908 års testamente.

Då dessutom 1920 års förordnande avser ett ändamål, som under många år understötts genom kommunalt anslag, och som icke nämnvärt skiljer sig från avsikten med 1908 års förordnande, tillåter jag mig i egenskap av utredningsman i Fru Åhfeldts dödsbo vördsamt hemställa,

att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige väcka förslag därom, att Stadsfullmäktige förklara sig godkänna, att här ifrågavarande förordnande i Fru Åhfeldts testamente av den 6 juli 1908 må anses upphävt genom hennes testamente av den 2 september 1920.

Fru Åhfeldts ovan berörda testamente bifogas i styrkt avskrift.

Västerås den 6 oktober 1930.

R. BEIJNOFF.

N:o 81.

Drätselkammarens skrivelse ang.förmedling av lån ur Statens Bostadslånefond.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enär framställning om erhållande av lån av de medel, som Riksdagen för år 1931 anvisat ur Statens bostadslånefond för främjande av bostadsproduktion skall vara ingiven till Kungl. Maj:t före den 1 nästkommande november, hava Stadsfullmäktige nu att taga ställning till frågan, huruvida staden även för år 1931 skall förmedla dylika lån till enskild byggnadsverksamhet.

N:o 81.
Ang. förmedling av lån ur statens bostadslånfond.

Bestämmelserna för denna låneförmedlande verksamhet äro sammanfattade i Kungl. kungörelsen den 23 maj 1930 (Svensk författningssamling 169/1930) och äro i huvudsak liknande dem, som förut varit gällande och för vilka redogörelse av Drätselkammaren lämnats i skrivelse till Stadsfullmäktige i samma ärende den 13 oktober 1927. (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1927 N:o 53).

Då nu ifrågavarande lån hava betydelse såsom främjande bostadsbyggandet förordar Drätselkammaren, att staden även för år 1931 förmedlar lån ur Statens bostadslånefond.

Vad angår storleken av lånet, synes begränsningen av disponibla medel — dessa utgöras av dels för år 1931 av Riksdagen anvisat anslag 1,000,000 kronor, dels ock besparingar från tidigare anslag utgörande 600,000 kronor — beskära möjligheten för staden att upptaga något större lån.

Under hänvisning till det nu sagda hemställer alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels upptaga ett lån å intill 50,000 kronor ur Statens bostadslånefond att utlämnas till enskilda byggnadsföretagare i den ordning, Kungl. kungörelsen den 23 maj 1930 stadgar,

dels ock bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande,

att å stadens vägnar utfärda erforderliga låne- och andra förbindelser för lånets utbekommande,

samt att handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmälas i förenämnda kungörelse.

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:
CARL BÄCKMAN.
Ragnar Tenow.

CIRKULÄRSKRIVELSE

från Statens Byggnadsbyrå angående 1931 års lån ur statens bostadslånefond.

Sedan Riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition (n:r

N:o 81.
Ang. förmedling av lån ur statens bostadslånefond.

161/1930) medgivit, att för beredande av lån ur statens bostadslånefond finge av angivna medel för år 1931 disponeras sammanlagt högst 1,000,000 kronor, har Kungl. Maj:t i kungörelse den 23 maj 1930 (Sv. förf.-saml. n:r 169) meddelat bestämmelser beträffande lån av sagda medel. Nämnda bestämmelser komma jämväl att tillämpas beträffande disponibla besparingar å de av riksdagen för tidigare år anvisade medlen för ifrågavarande ändamål, vilka besparingar för närvarande uppgå till ett belopp av omkring 600,000 kronor.

Ansökan om lån av förenämnda medel skall, ställd till Konungen ingivas eller insändas till Statens Byggnadsbyrå *senast den 1 november 1930.*

Lån må ej lämnas för byggnadsföretag, som påbörjats tidigare än den 1 januari 1931. Lånetilldelningen torde, i likhet med vad som tidigare tillämpats, komma att begränsas till 35 procent av byggnadskostnaden för varje särskilt byggnadsföretag.

Beträffande villkoren för låns erhållande, ränta m. m., hänvisas till förenämnda kungörelse (Sv. förf.-samling n:r 169/1930).

Stockholm i oktober 1930.

STATENS BYGGNADSBYRÅ.

N:o 82.

Drätselkammarens skrivelse ang. tillstånd för staden att gälda anslag med lånemedel samt ändrat sätt att gälda anslag till viss ledningsanläggning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt vad framgår av härvid i avskrift fogade skrivelser från Kungl. Finansdepartementet har Kungl. Maj:t på framställning av Drätselkammaren angående nådigt tillstånd för staden att medelst amorteringslån framdeles få bestrida en del av Stadsfullmäktige beslutade utgifter, däribland ett den 30 augusti 1928 anvisat anslag å 6,230 kronor för framdragning av ledningar för vatten, avlopp och gas till östligaste delen av Stensborgsområdet, genom beslut den 26 september 1930 avslagit ansökningen i vad den avsåge denna utgifts täckande genom lån.

I anledning härav hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville besluta att utgiften i fråga skall bestridas ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 16 oktober 1930.

För Drätselkammaren:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 82. *Ang. tillstånd för staden att gälda anslag med lånemedel samt ändrat sätt att gälda anslag till viss ledningsanläggning.*

Avskrift av avskrift.

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av Länsstyrelsen i Västmanlands län med utlåtande den 12 maj 1930 jämte Magistratens i Västerås yttrande överlämnad skrift har Drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av Stadsfullmäktiges å sammanträden den 30 augusti 1928 samt den 28 februari och den 29 augusti 1929 fattade beslut, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte medgiva, att utgifter *dels* å sextusentvåhundratrettio kronor för framdragande av ledningar för vatten, avlopp och gas till östligare delen av Stensborgsområdet, *dels* å etthundratiotusen kronor för tillbyggnad av skolhuset vid Hammarby *dels ock* å trehundratusen kronor för anläggande vid stadens djuphamn av en vagntippningsanordning, m. m. finge framdeles bestridas genom upptagande av amorteringslån, varom beslut skulle i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Efter anmodan har Svenska stadsförbundets finansråd den 13 juni 1930 yttrat sig i ärendet, varjämte Skolöverstyrelsen den 31 juli 1930 avgivit infordrat utlåtande.

Med avslag å ansökningen i vad den avser ovan angivna utgift å 6,230 kronor, vilken icke lämpligen bör gäldas med lånemedel, bifaller Kungl. Maj:t den gjorda ansökningen i övrigt.

Detta får jag, på nådig befallning, meddelade Länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 26 september 1930.

FELIX HAMRIN.

Bengt Arfwidson.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Elis Lindahl.

N:o 82.

Ang. tillstånd för staden att gälda anslag med lånemedel samt ändrat sätt att gälda anslag till viss ledningsanläggning.

Angående tillstånd för staden Västerås att framdeles med amorteringslån bestrida vissa utgifter.

Staden Västerås.

Vidimeras;

Ex officio:

H. Cronholm.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 83.

Trafikkommitténs och drätselkammarens utlåtanden ang. anordnande av vägvisare inom staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava genom beslut den 31 mars 1927 till trafikkommittén för yttrande överlämnat ett förslag av Magistraten angående anvisande av ett anslag å 2,000 kronor för uppsättande å närmare anvisade platser inom staden av vägvisare enligt ett av Kungl. Automobilklubben utarbetat system och har Magistraten ifrågasatt, att detta anslag skulle kunna täckas av automobilskattemedel.

Trafikkommitténs utskott för den lokala trafiken har jämlikt gällande arbetsfördelning inom kommittén upptagit remissen till handläggning och får i ärendet anföra.

Enligt utskottets åsikt är ett enklare vägvisaresystem, än det av Magistraten föreslagna, att förorda.

Paragraf 20, mom. 2 i Motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 föreskriver i detta hänseende följande:

"I stad eller annat tätt bebyggt samhälle skall, där ej vederbörande länsstyrelse annat förordnar, till ledning för genomgångstrafiken å lämpliga platser uppsättas vägvisare.

Närmare föreskrifter beträffande dylika meddelas av Konungen".

Man har sålunda att inom den närmaste tiden förvänta enhetliga bestämmelser för hela riket i detta hänseende.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att den gjorda framställningen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 25 oktober 1930.

För Trafikkommitténs utskott för den lokala trafiken:

WALTER MURRAY.

Eric Plantin.

N:o 83.

Ang. anordnande av vägvisare inom staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava genom beslut den 31 nästlidne mars till Drätselkammaren för yttrande överlämnat ett förslag av Magistraten angående anvisande av ett anslag å 2,000 kronor för uppsättande å närmare anvisade platser inom staden av vägvisare enligt ett av Kungl. Automobilklubben utarbetat system, och har Magistraten ifrågasatt att detta anslag skulle kunna täckas av automobilskattemedel.

Vid ärendets föredragning inom Drätselkammaren har framhållits att ett vägvisaresystem har en uppgift att fylla inom orter, som korsas av flera huvudgenomfartsvägar och där gatunätet är sådant, att lätteligen misstag på dessa vägar kunna uppstå vid genomfarandet men att gatuförhållandena inom Västerås näppeligen hava denna karaktär. Den genomgående biltrafiken härstädes är till övervägande del hänvisad till landsvägen Stockholm—Köping, där utfarten åt bägge hållen är i rak fortsättning av stadens stora pulsåder Stora gatan. Erfarenheten angående Kungl. Automobilklubbens vägvisaresystem från andra orter är icke obetingat lovordande för systemet — det finnes röster, som förmena att systemet skulle kunna vara enklare och ändå lika effektivt. — De turistande bilåkarnas förtrogenhet med karta synes i övrigt göra ett alltför invecklat vägvisaresystem överflödigt.

Det ena med det andra har gjort Drästelkammaren betänksam för systemets införande härstädes och då beviljandet av anslag synes böra grundas på större behov än det som i detta fall kan åberopas, har Drätselkammaren ansett sig för sin del böra hemställa,

att den gjorda framställningen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 7 april 1927.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås stad.

I och med den alltmer ökade turisttrafik, som äger rum med automobil, har det visat sig vara av visst intresse att trafiken intill och ut från en stad underlättas genom anordnandet av särskilda vägvisare. Ett därför lämpligt system föreligger utarbetat av Kungl. Automobilklubben. Detta system har införts i ett flertal städer såsom Enköping, Eskils-

N:o 83.
Ang. anordnande av vägvisare inom staden.

tuna, Norrköping m. fl. Kostnaderna för detsammas anordnande kan täckas medelst anvisande av bilskattemedel. Särskilda framställningar till Kungl. Kommunikationsdepartementet därom hava bifallits.

Magistraten har låtit upprätta förslag till dylikt system för Västerås stad ävensom låtit upprätta kostnadsförslag. Kostnaderna belöpa sig förslagsvis

för stolpar	Kr.	1,420: 50
för frakter, montering och målning	„	579: 50
eller tillhopa kronor		2,000: —

Med överlämnande av berörda förslag med tillhörande handlingar får Magistraten hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta anordnande inom Västerås stad av vägvisare enligt Kungl. Automobilklubbens system samt anvisa därför erforderligt anslag.

Västerås rådhus den 29 mars 1927.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

N:o 84.

Drästelkammarens skrivelse ang. anslag till en bostadskreditförening för Västmanlands län.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Kungl. Maj:t enligt förordning av den 3 augusti 1929 lämnat medgivande till bildandet av en bostadskreditförening med Västmanlands län som verksamhetsområde och för en sådan förening därefter en interimstyrelse blivit utsedd, har ordföranden i denna styrelse, Redaktören And. Pers, i skrivelse till Drätselkammaren anhållit, att det anslag, som Stadsfullmäktige den 27 februari innevarande år anvisat för de med startandet av en dylik förening med Västerås stad som verksamhetsområde

N:o 84.
Ang. anslag till en bostadskreditförening för Västmanlands län.

förenade kostnaderna, måtte antingen i sin helhet — anslaget för innevarande år var 2,000 kronor — eller ock med ett till 1,500 kronor reducerat belopp ställas till förfogande för påbörjandet av länsföreningens verksamhet.

Då Drätselkammaren icke vill ställa sig helt avvisande till, att staden underlättar tillkomsten av en bostadskreditförening för länet, även om en avvisande ståndpunkt låge närmast till hands att intaga på grund därav, att de med lånen förenade villkoren komma att göra lånen mindre begärliga och ej åtkomliga för den byggnadsverksamhet, som avser tillkomsten av mindre bostadsbyggnader och således utan större betydelse för bostadsproduktionen i staden, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att för begärt ändamål av förenämnda den 27 februari innevarande år anvisat anslag ställa 1,000 kronor såsom engångsanslag till förfogande.

Västerås den 6 november 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Västerås Stads Drätselkammare.

Västerås Stadsfullmäktige har enligt beslut av den 27 februari 1930 ställt 2,000 kr. till förfogande för en tilltänkt bostadskreditkassa för Västerås stad. Emellertid befinnes det att en kassa med endast Västerås som område för verksamheten ej kan komma till stånd. En sådan är under bildning med länet som verksamhetsområde, varvid det dock är tydligt att det blir Västerås stad som kommer att lämna kassan den helt övervägande arbetsuppgiften. Av denna anledning, och då ett tillskott för omkostnaderna vid starten alltjämt äro behövliga, vore det önskvärt och i stadens intresse att Stadsfullmäktige ville vidtaga den ändringen i sitt beslut att beloppet — möjligen förminskat till 1,500 kronor — kunde få utgå för ändamålet till den länskassa som snart torde träda i verksamhet.

Västerås den 20 oktober 1930.

AND. PERS.
Ordf. i interimstyrelsen för Bostadskreditkassan för Västmanlands län.

N:o 85.

Drätselkammarens skrivelse ang. nya vatten- och gasledningar i en del av Kopparbergsvägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse, som till Drätselkammaren överlämnats för förberedande yttrande, har Vatten- och Gasverksstyrelsen, under åberopande av att de nuvarande ledningarne för gas- och vatten i Kopparbergsvägen mellan Allégatan och Östra Ringvägen icke hade tillräckliga dimensioner för den på grund av ökad bebyggelse ökade konsumtionen, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för utbyte i denna gatusträckning av de nuvarande ledningarna mot ledningar av grövre dimensioner anvisa ett anslag ur de tekniska verkens amorteringsfond å 7,300 kronor, och får Drätselkammaren såsom sitt yttrande i ärendet hmeställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta bifalla framställningen.

Västerås den 6 november 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under senare tiden hava en del bostadshus uppförts utefter Bergslagsvägen, vilket medfört, att gasledningen i Kopparbergsvägen mellan Allégatan och Östra Ringvägen, vilken ledning endast består av 2″ rör, ej förmår frammata tillräckligt med gas och därför behöver ersättas med en grövre ledning. Även vattenledningen, som består av 4″ rör å samma sträcka, är av för ringa dimension för att vid inträffade eldsvådetillbud kunna frammata vatten i tillräcklig mängd. Gasledningen lades för cirka 30 år sedan och vattenledningen är av ännu äldre datum, varför ledningarne även på grund av ålder böra ersättas med nya. I denna sträcknnig, som har en längd av 170 m., bör användas 6″ rör till såväl vattensom gasledningarne. Anläggningskostnaderna äro beräknade till 7,300 kronor.

N:o 85.
Ang. nya vatten- och gasledningar i en del av Kopparbergsvägen.

På grund av det anförda hemställer Vatten- & Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville ur Tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag å kr. 7,300 för anläggande av 6″ vatten- och gasledningar i Kopparbergsvägen mellan Allégatan och Östra Ringvägen.

Västerås den 29 oktober 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 86.

Drätselkammarens skrivelse ang. medverkan till byggnadsverksamhet å ett ASEA tillhörigt område vid Gideonsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige, som ingivits till Drätselkammaren och här bifogas, hava Carl Askerin m. fl. hos Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget anställda personer anhållit om stadens bistånd för exploatering av ett Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget tillhörigt jordområde, förut hörande till Gideonsbergs egendom, och som preliminärt planlagts av Stadsingenjören Smitt. Sökandena hava i nämnda hänseende hemställt, att staden måtte utlägga trafikleder inom området samt förse det med ledningar för vatten och avlopp samt gas och elektrisk energi, mot det att tomtägarne erlade reglementerad avgift för ledningsanslutningen efter kronor 1: 10 pr kvm. tomtyta. Sökandena hava uppgivit, att Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget vore berett att medverka till områdets bebyggande i form av fri tomtupplåtelse under vissa villkor samt genom låneunderstöd.

På begäran av Allmänna Svenska Elktriska Aktiebolaget har Vatten- och Gasverksstyrelsen verkställt utredningar, som överlämnats till Drätselkammaren angående möjligheterna och kostnaderna för utsträckning av ledningar till och inom området, varjämte byggnadschefen lämnat uppgift på kostnaden för en första utläggning av vägar inom detsamma.

Vad först ledningarne angår så äro kostnaderna för vatten-, gas- och avloppsledningar approximativt beräknade till 495,000 kronor och elektriska ledningar till 77,000 kronor, oberäknat en ny transformatorstation utom området för 14,000 kronor.

N:o 86.
Ang medverkan till byggnadsverksamhet å ett ASEA tillhörigt område vid Gideonsberg.

Den sammanlagda ledningskostnaden skulle sålunda uppgå till 572,000 kronor.

Kostnaden för en första vägutläggning har uppgivits till 90,000 kronor, men är denna så enkel, att man i realiteten sannolikt måste räkna med innemot den dubbla kostnaden, därest, som det ställes i utsikt, ett mera fullständigt utbyggande på en gång av området skulle komma till stånd.

Av kostnaden för vatten-, avlopps- och gasledningarne bör enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens uttalande en summa av i runt tal 40,000 kronor icke belasta det nu ifrågavarande tomtområdet. Å andra sidan har icke kostnadskalkylerna kunnat föregås av mera ingående och kostsamma jordundersökningar, varför vatten- och gasverksstyrelsen reserverat sig för eventuella fördyringar, som kunna uppstå på grund av opåräknad bergsprängning och andra oförutsedda svårigheter.

Då den tomtareal, som är avsedd att utnyttjas, uppgår till cirka 188,000 kvm., skulle den sammanlagda reglementerade anslutningsavgiften uppgå till 207,000 kronor och sålunda enligt den föreliggande framställningen en summa av ej mindre än 365,000 kr. stanna å staden under den förutsättningen att hela området blir utnyttjat för byggnadsändamål, emot det att anslutningsavgifterna normalt äro kalkylerade efter en på staden fallande kostnad av 55 öre pr kvm., eller för detta fall 103,000 kronor. Den i förevarande fall planerade bebyggelsen är icke heller av sådan omfattning, att de inflytande avgifterna från abonnenterna inom området efter dess fullständiga exploatering på långt när förslår till nöjaktig annuitet å en på staden fallande anläggningskostnad av ovan angivna belopp.

Om och i den mån områdets exploatering stannar vid att omfatta en mindre areal, bliva de ekonomiska förutsättningarna för ledningsutsträckningen ännu sämre.

Under förhanden varande förhållanden anser sig Drätselkammaren förhindrad medverka till en lösning av den föreliggande frågan i den riktning sökandena ifrågasatt.

Sina skäl för denna ståndpunkt, vilka till någon del kunna utläsas av det redan sagda, vill Drätselkammaren sammanfatta på följande sätt:

1:o) Utläggningen av trafikleder bör i detta liksom i alla andra fall vara en på markexploatören ankommande angelägenhet. Allt efter uppgörelsen mellan köpare och säljare kan trafikledsutläggningen tänkas utförd av säljaren eller av varje tomtägare för sitt vidkommande eller av en sammanslutning av de senare. I den mån andra arbeten ej hindra, är

N:o 86. *Ang. medverkan till byggnadsverksamhet å ett ASEA tillhörigt område vid Gideonsberg.*

Drätselkammaren ej främmande för tanken, att staden mot självkostnadsersättning utför arbetet helt eller delvis.

2:o) Såsom ovan utvecklats äro anläggningskostnaderna för ledningarne så höga, att deras utförande mot vanlig anslutningsavgift skulle innebära en högst betydande förlust för staden, även om området skulle bliva på en gång fullt bebyggt. I sistnämnda hänseende föreligger ingen som helst garanti. Erfarenheten ger tvärtom stöd för den farhågan, att utbyggandet icke kommer att taga den omfattning inom nära liggande tid, som gjorda anmälningar kunna anses giva vid handen.

3:o) Det till exploatering ifrågasatta området är avlägset beläget. Det är genom stora obebyggda arealer avskilt från den förut bebyggda staden. När dessa mellanliggande arealer kunna bliva föremål för byggnadsverksamhet, ligger helt i det ovissa. En utsträckning av stadens ledningar till det planerade området står icke i överensstämmelse med de grunder, som av Stadsfullmäktige fastställts för stadens ledningsnäts utsträckning och vilka synas äga lika stort berättigande nu, som då de för åtskilliga år sedan efter en omfattande utredning antogos.

På grund av den uppmärksamhet förevarande angelägenhet väckt även inom Stadsfullmäktige, har Drätselkommaren velat bringa ovanstående till Stadsfullmäktiges kännedom.

Därjämte vill Drätselkammaren meddelade, att Drätselkammaren, trots det mindre gynnsamma läge vari frågan befinner sig, genom särskilda delegerade är i färd med att i samråd med delegerade för Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget undersöka, huruvida någon antaglig lösning av frågan efter andra linjer, än de i den föreliggande ansöknnigen ifrågasatta, kan utfinnas. Givetvis är Drätselkammaren icke blind för den fördel för det allmänna, som kan vinnas av en ökad bostadsproduktion, och är beredd att vid den fortsatta undersökningen tillmäta denna synpunkt det värde, varav den i förhållande till andra på frågan inverkande omständigheter rimligen kan vara förtjänt. Rörande det läge, vari förhandlingarne för närvarande befinna sig, kan Drätselkammaren icke på frågans förberedande stadium nu lämna något närmare meddelande.

Västerås den 13 november 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Herrar Stadsfullmäktige, Västerås.

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget har förklarat sig berett att, till underlättande av bostadsfrågans i Västerås lösning, till sina arbe-

N:o 86.
Ang. medverkan till byggnadsverksamhet å ett ASEA tillhörigt område vid Gideonsberg.

tare och tjänstemän med låga inkomster upplåta bostadstomter på för dessa synnerligen förmånliga villkor ävensom att finansiera deras byggen under byggnadstiden under förutsättning dels att större anslutning vinnes, dels att Västerås stad visar något tillmötesgående beträffande vägars och gators iordningställande och ledningars framdragande i dessa. Till dessa vägar, gator och öppna platser har bolaget även förklarat sig skola kostnadsfritt upplåta behövlig mark. På utlagda teckningslistor hava cirka 270 personer förklarat sig intresserade för frågan och på ett den 23 maj hållet sammanträde utsett undertecknade att vidare utreda och framföra densamma.

Av de intresserade hava redan 97 st. skriftligen förpliktigat sig att på de angivna förutsättningarna bebygga till dem upplåtna tomter. Flertalet ställa sig ännu avvaktande, då de ännu icke varit i tillfälle att själva göra de kalkyler och undersökningar, de anse nödvändiga, men känna vi oss övertygade om, att ytterligare ett större antal så småningom kommer att definitivt ansluta sig.

Med stöd av det oss på ovannämnda sammanträde meddelade uppdrag och med hänvisning till bilagda av Byggnadschefen G. Smitt uppgjorda förslag till stadsplan över det ifrågasatta området, anhålla vi härmed vördsamt

att Västerås Stadsfullmäktige täcktes besluta om gators samt avlopps-, vatten-, gas- och elektriska ledningars framdragande i den inom det med rött markerade området upplåtna gatumarken utan annan kostnad för blivande tomtägare än sedvanlig anslutningsavgift, kronor 1: 10 pr kvm. eller den lägre avgift, som uppstår om exempelvis gas uteslutes.

Västerås den 10 juni 1930.

CARL ASKERIN. JOH. PERSSON. JOHN VIDLUND.
H. HAEPPLING. P. KÄTTSTRÖM.

N:o 87.

Drätselkammarens skrivelse ang. tillägg till amorteringsplanen för de tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav, att den för stadens tekniska verk fastställda amorteringsplanen fullföljd till slut skulle medföra en kvarstående skuld å ver-

N:o 87. *Ang. tillägg till amorteringsplanen för de tekniska verken.*

ken av dels 89,881 kronor 89 öre dels 24,500 kronor, har Vatten- och Gasverksstyrelsen i här bilagda skrivelse, vari orsakerna till denna bristande överensstämmelse mellan planen och verkens skulder närmare belysts, hemställt, att nämnda kvarstående skuld måtte i amorteringsplanen upptagas och får Drätselkammaren, som i förväg beretts tillfälle yttra sig över detta förslag, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte i enlighet med Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning besluta

att för årlig amortering under trettio år skall i tekniska verkens amorteringsplan upptagas, utöver vad som förut är föremål för amortering, dels ett belopp av 89,881 kronor 89 öre, utgörande i räkenskaperna hittills under benämningen rörelsekapital balanserad skuld, dels ock ett bolapp av 24,500 kronor, utgörande under beteckning av tomtvärde ävenledes oreglerad skuld.

Västerås den 6 november 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter en av de tekniska verken verkställd utredning bestämde Stadsfullmäktige den 30 november 1911 en viss amorteringsplan för desamma.

Utredningen hade verkställts sålunda, att man för varje verk — oberoende av beslut om att kostnader för anskaffande av maskiner, ledningar etc. skulle gäldas genom lånemedel, uttaxering eller på annat sätt — sammanräknade detsammas anläggningskostnad. På varje verks olika delar beräknades härefter amortering efter en viss plan, som av Stadsfullmäktige fastställts. Mellan summan av de olika verkens återstående skulder och värdena av samtliga verk uppstod emellertid — oaktat dessa summor ju teoretiskt sett bort vara överensstämmande — en skillnad, i det skulderna kommo att överstiga värdena med 89,881 äronor 89 öre, vilket belopp då förmenades utgöra och i räkenskaperna därefter benämnts rörelsekapital.

Denna återstående skuld tänkte man sig få successivt förminskad och slutligen avskriven genom att fastställa en något högre ränta än dåvarande medelränta på de olika amorteringslånen. Så har emellertid ej kunnat ske. Orsaken härtill är, att de amorteringslån, som upptagits efter det av Stadsfullmäktige fattade beslutet, åsatts icke blott samma ränta som den be-

räknade utan även högre. Då sålunda det planerade successiva avskrivandet icke kunnat ske, kvarstår fortfarande denna skuld oamorterad. Skulden, det så kallade rörelsekapitalet, bör lämpligen amorteras under loppet av trettio år, enligt den fördelning verken emellan som kan beräknas enligt utredningen år 1911 till för vattenverket 32 %, för gasverket 14 % och för elektricitetsverket 54 %.

N:o 87. *Ang. tillägg till amorteringsplanen för de tekniska verken.*

I den ovannämnda fastställda amorteringsplanen ingick ej heller gäldandet av de kostnader, som uppstått genom anskaffande av tomter för de olika verkens ändamål. Detta belopp uppgår till 24,500 kronor. Styrelsen föreslår, att även detta belopp amorteras under loppet av trettio år med hänsyn tagen verken emellan till den omfattning i vilken tomtmarken disponeras.

Med hänsyn till det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta, att för årlig amortering under trettio år skall i tekniska verkens amorteringsplan upptagas, utöver vad som förut är föremål för amortering, dels ett belopp av 89,881 kronor 89 öre, utgörande i räkenskaperna hittills under benämningen rörelsekapital balanserad skuld, dels ock ett belopp av 24,500 kronor, utgörande under beteckning av tomtvärde ävenledes oreglerad skuld.

Västerås den 21 oktober 1930.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

N:o 88.

Drätselkammarens meddelande ang. tillstånd för staden att gälda visst anslag med lånemedel.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för kännedom överlämna avskrift av Kungl. Maj:ts medgivande för Västerås stad att bestrida av Stadsfullmäktige den 28 augusti 1930 beslutad utgift å 145,000 kronor för omläggning

N:o 88. *Ang. tillstånd för staden att gälda visst anslag med lånemedel.*

av stadens elektriska likströmsnät till växelströmsnät genom upptagande framdeles av amorteringslån.

Västerås den 13 november 1930.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Kungl. Finans Departementet.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Västmanlands län med utlåtande den 8 oktober 1930 jämte Magistratens i Västerås yttrande överlämnad skrift har Drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av Stadsfullmäktiges å sammanträde den 28 augusti 1930 fattade beslut, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte medgiva, att utgifter å etthundrafyrtiofemtusen kronor för omläggning i viss utsträckning av stadens elektriska likströmsnät till växelströmsnät finge framdeles bestridas genom upptagande av amorteringslån, varom beslut skulle i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Efter anmodan har svenska stadsförbundets finansråd den 17 oktober 1930 avgivit yttrande i ärendet.

Kungl. Maj:t bifaller den gjorda ansökningen.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 24 oktober 1930.

FELIX HAMRIN.

Bengt Arfwidson.

N:o 89.

Drätselkammarens skrivelse ang. nya hjulringar till brandverkets stora utryckningsbil.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen har i bifogade skrivelse anmält behov av anskaffning av nya ringar till brandverkets 3-tons Scania Vabis bil, och får Drätselkammaren, till vilken framställningen överlämnats för förberedande yttrande, hemställa,

att Stadsfullmäktige i enlighet med framställningen ville för en dylik nyanskaffning anvisa ett förslagsanslag å 3,600 kronor samt därvid bestämma, att anslaget skall utgå av i innevarande års stat avsatt anslag för diverse och oförutsedda behov.

N:o 89. *Ang nya hjulringar till brandverkets stora utryckningsbil.*

Västerås den 13 november 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 1 januari 1931 träder ny motorfordonsförordning av den 20 juni 1930 i kraft.

Enligt övergångsbestämmelser till denna förordning få å motorfordon icke användas massiva gummiringar efter den 1 januari 1934 och ej heller fordon, försett med dylika ringar, under övergångsbestämmelsernas giltighetstid framföras med högre hastighet än 15 km. i timmen.

De nuvarande gummiringarne å brandverkets 3-tons Scania Vabis brandbil, som äro massiva, äro så förslitna, att nya ringar nu måste anskaffas. Denna nyanskaffning bör avse ringar, som enligt förenämnda förordning få användas.

Med överlämnande av en av Nordiska Overmanring A.-Bol. avgiven offert å leverans å dylika ringar enligt två alternativ, ingående även häri utbyte av bakhjul till bilen, allt till ett pris för vartdera alternativet av 3,617 kronor, hemställer Brandstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville för nyanskaffningen ifråga anvisa ett anslag att ställas till styrelsens förfogande å förslagsvis 3,600 kronor.

Västerås den 14 oktober 1930.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 90.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionsunderstöd åt f. brandchefen A. Danielssons änka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogade skrivelse har Fru Sigrid Danielsson, änka efter f. brandchefen i staden Aron Danielsson, under åberopande av bland annat, att hon på grund av ålder och ohälsa hade svårigheter att försörja sig och att hennes tillgångar voro mycket begränsade, anhållit, att staden måtte bereda henne understöd under återstående livstid.

Med hänsyn till föreliggande förhållanden anser Lönenämnden staden bör ställa sig välvillig till denna framställning, och får Lönenämnden med understödet beräknat till belopp ej understigande den minsta pension, som till änka efter befattningshavare enligt nu gällande pensionsreglemente skall utgå, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta förklara änkefru Danielsson berättigad att så länge hon lever ogift uppbära ett årligt understöd å 700 kronor, varå ej skall utgå s. k. dyrtidstillägg, att bestridas av uttaxerade medel.

Västerås den 10 november 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden och Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om pensionsunderstöd för min återstående livstid till högsta möjliga belopp. Som skäl för min framställning anföres:

att jag, som av bilagda avskrift av bouppteckning framgår, är snart sagt medellös;

att jag icke för egen del har annan förmögenhet, än en del av de husgeråd jag förde i boet efter min först avldine man, samt en tomt å Freja, visserligen taxerad till 2,000 kronor, men vars saluvärde lär vara 1,000 kronor;

att jag på grund av ålder (54 år) och rätt svag hälsa torde svårligen kunna försörja mig, samt

N:o 90.
Ang. pensionsunderstöd åt f. brandchefen A. Danielssons änka.

att vid behandlingen härav hänsyn må tagas till min avlidne mans verksamhet i stadens tjänst, som väl åtminstone i någon mån varit beroende av min medverkan under vårt 20-åriga äktenskap, och att han för sin del ej blev i tillfälle att någon avsevärd tid utnyttja det pensionsunderstöd Stadsfullmäktige beviljade honom.

Västerås den 2 oktober 1930.

SIGRID DANIELSSON.

N:o 91.

Lönenämndens skrivelse ang. inrättande av en ordinarie manlig kontorsbiträdesbefattning av 2:dra klass å hamnkontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Överlämnande en framställning till Stadsfullmäktige av Hamnstyrelsen angående inrättande från den 1 januari 1931 av en å fast stat uppförd ordinarie manlig kontorsbiträdesbefattning av II klass vid stadens hamnkontor får Lönenämnden, under hänvisning till de skäl för åtgärd, som av Hamnstyrelsen framförts, för sin del föreslå Stadsfullmäktige bifalla framställningen och därvid tillika besluta,

att avlöningen i befattningen enligt gällande lönestats 19:de lönegrupp skall bestridas av uttaxerade medel å Hamnstyrelsens stat.

Västerås den 10 november 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I hamnens budget för år 1920 upptogs ett anslag å 1,200 kr. för avlönande av ett biträde å hamnkontoret. Hamnstyrelsen motiverade sin, av Stadsfullmäktige bifallna framställning därmed, att biträdet "borde anställas för att under hamnkaptenens frånvaro besvara telefonpåringningar och i övrigt biträda med förefallande göromål".

N:o 91.
Ang. inrättande av en ordinarie manlig kontorsbiträdesbefattning av 2:dra klass å hamnkontoret.

Som biträde anställdes en yngling, vilken förut haft cirka tre års lärotid å hamnkontoret mot en mindre ersättning, som bestritts av tillgängliga hamnmedel. Personen ifråga har alltsedan dess varit anställd å kontoret.

Anslaget till avlöning höjdes i 1924 års budget till 1,500 kronor under motivering av större arbetsbörda.

Med hänvisning till att större anspråk måste ställas å denna arbetskraft hemställde styrelsen och godkände Stadsfullmäktige att biträdesersättningen från och med år 1927 skulle utgå med 1,800 kronor för år. Efter förslag av styrelsen, som ansåg att biträdet kunde tagas i anspråk för "mera ansvarsfyllda uppgifter", anvisade Stadsfullmäktige slutligen i budgeten för år 1929 2,100 kronor för hans avlöning.

Beträffande hamnen torde man i dess egenskap av affärsdrivande verk kunna utgå ifrån, att ökad omsättning medför ökade arbetsuppgifter för den anställda personalen.

Inkomsterna av den egentliga hamnen uppgingo 1920 till 52,000 kronor och äro i förslaget till budget för år 1931 beräknade för äldre hamnen till 125.000 kronor och för djuphamnen till 39,700 kronor. Då härtill kommer, att genom överenskommelse mellan Drätselkammaren och Hamnstyrelsen förvaltningen av hamnmagasinen och hamnens tomter överflyttats på Hamnstyrelsen — vilken åtgärd icke avspeglas genom några särskilda utgifts- och inkomstposter i styrelsens budget, torde det vara tydligt, att under de senast förflutna tio åren inträtt ökade arbetsuppgifter för hamnpersonalen och torde man väl få anse uteslutet en återgång till förhållandena före år 1920.

I anledning härav anser Hamnstyrelsen att frågan om uppförande av ännu en befattningshavare å ordinarie stat hos Hamnstyrlesen icke är för tidigt väckt, vadan Hamnstyrelsen hemställer,

att Stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1931 skall å Hamnstyrelsens stat inrättas en ordinarie manlig kontorsbiträdesbefattning av II kl., enligt gällande lönestat i 19:de lönegruppen.

Styrelsen har slutligen velat bringa till Stadsfullmäktiges kännedom, att styrelsen, i händelse av bifall till styrelsens framställning, har för avsikt att till innehavare av befattningen förordna det hittillsvarande biträdet å hamnkontoret.

Västerås den 6 oktober 1930.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 92.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionsunderstöd åt rörläggaren vid tekniska verken Karl Gottfrid Löf.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I ändamål att underlätta möjligheten för åldriga arbetare i stadens tjänst att bliva pensionerade enligt bestämmelserna uti nyligen av Stadsfullmäktige antaget pensionsreglemente, hava Stadsfullmäktige den 27 nästlidne oktober godkänt vissa bestämmelser att tillämpas under en övergångstid och enligt vilka anställning efter uppnådd pensionsålder i viss utsträckning skulle få tillgodoräknas såsom tjänsteår för erhållande av pension.

Vid tillämpning av dessa övergångsbestämmelser å till pension nu och förut ifrågasatta arbetare, har Lönenämnden fått sin uppmärksamhet fäst på ett fall, som icke skulle kunna bliva ett pensionsfall enligt bestämmelserna, men som likväl på grund av de därmed förenade omständigheterna skulle kunna påräkna en lösning genom kommunalt ingripande.

Det rör en till mitten av oktober månad 1928 vid gasverket anställd rörläggare Karl Gottfrid Löf.

Enligt av de tekniska verken lämnade uppgifter och för Nämnden tillgängliga övriga handlingar är Löf född den 10 september 1859. Han anställdes vid gasverket i maj 1908 och blev från anställningen på grund av sjukdom, antagligen ådragen under arbetet, permitterad den 11 oktober 1928, efter vilken tid han varit och allt fortfarande är oförmögen till arbete. Han har alltså varit i stadens tjänst under något mer än 20 år och skulle fortfarande, om ej sjukdom mellankommit, ha varit det vid tidpunkten för ikraftträdandet av pensionsreglementet och enligt detta hava blivit pensionsberättigad.

Det är denna sista omständighet i förening med den långa tjänstetiden, som gör tanken på att staden skulle träda emellan för att under återstående livstid tillförsäkra Löf utkomstmöjlighet behjärtansvärd.

Då Löf icke kan pensioneras enligt de gällande pensionsbestämmelserna kan stadens hjälp ej givas i annan form än genom beviljandet av ett årligt understöd.

Med betonande av, att det endast och allenast är den omständigheten, att Löf upphört med anställningen på grund av ännu bestående sjukdom, som gör fallet till ett särfall och att ett beslut om understöd åt Löf icke

N:o 92.
Ang. pensionsunderstöd åt rörläggaren vid tekniska verken Karl Gottfrid Löf.

medför några konsekvenser — så långt Lönenämndens undersökningar sträckt sig är fallet enastående — och med beräkning av understödet till ungefär det pensionsbelopp, som Löf skulle ha ägt uppbära, därest han kunnat kvarstå i tjänst, hemställer Lönenämnden,

att Stadsfullmäktige måtte besluta tilldela Löf ett årligt understöd från avgången ur tjänst av 1,100 kronor, varå icke skall utgå dyrtidstillägg, att bestridas av uttaxerade medel i de tekniska verkens stat.

Västerås den 10 november 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 93.

Lönenämndens och Polisnämndens skrivelser ang. viss ändring i reglementet för pensionering av stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom skrivelse den 8 augusti innevarande år lämnat Stadsfullmäktige tillfälle att före avgörandet av de av Poliskommissarien C. A. Linder anförda besvären över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga reglemente för pensionering av stadens befattningshavare taga under övervägande viss ändring i samma pensionsreglemente, hava Stadsfullmäktige genom beslut den 28 i förstnämnda månad anmodat Lönenämnden att i ärendet avgiva utlåtande.

Av handlingarne inhämtas, att ändringen skulle avse att bringa ett av Stadsfullmäktige den 27 februari 1930 antaget tillägg till 1:sta mom. under § 4 i reglementet i överensstämmelse med Kungl. förordningen med vissa bestämmelser angående befattningshavares vid polisväsendet rätt till lön och pension m. m. den 6 juni 1925 och närmare angivet § 3 mom. 2 i denna förordning.

Enligt nyssnämnda tillägg skall det tillkomma den myndighet, som har att utse efterträdare efter avgång ur tjänst att medgiva befattnings-

N:o 93.
Ang. viss ändring i reglementet för pensionering av stadens befattningshavare.

havare, som på grund av uppnådd pensionsålder vore i tur att avgå, rätt att kvarstå i tjänst. Vid det förhållande, att vad anginge vid polisväsendet anställd befattningshavare det vore olika myndigheter som tillsatte efterträdare och som medgåve befattningshavare rätt att kvarstå i tjänst eller respektive länsstyrelse och vederbörande polischef, tillägget stode i strid med detta lagstadgande.

I ändamål att få detta förhållande undanröjt föreslår Lönenämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att i det av Stadsfullmäktige den 27 februari 1930 antagna tillägget till § 4 mom. 1 i reglementet för pensionering av stadens befattningshavare orden "på vilken det ankommer att utse efterträdare" skola utgå.

Västerås den 24 september 1930.

För Lönenämnden:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Konungens befallningshavande i länet genom skrivelse den 8 augusti innevarande år lämnat Stadsfullmäktige tillfälle att före avgörandet av de av Poliskommissarien C. A. Linder anförda besvären över Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 att antaga reglemente för pensionering av stadens befattningshavare taga under övervägande viss ändring i samma pensionsreglemente, hava Stadsfullmäktige genom beslut den 28 augusti innevarande år anmodat Polisnämnden att i ärendet avgiva utlåtande.

Efter det Polisnämnden tagit del av Lönenämndens den 24 september innevarande år i frågan avgivna yttrande, vari Polisnämnden till alla delar instämmer, får Polisnämnden i likhet med Lönenämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att i det av Stadsfullmäktige den 27 februari 1930 antagna tillägget till § 4 mom. 1 i reglementet för pensionering av stadens befattningshavare orden " på vilken det ankommer att utse efterträdare" skola utgå.

Västerås den 29 september 1930.

För Polisnämnden:
J. O. WASS.

Eric Plantin.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 94.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1931.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår		68,697:94
Kronor		68,697:94

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a)	Obligationslån:			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	37,000:—	1,120:—	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	89,000:—	2,754:—	
3.	„ „ 1902 à 4 %	949,000:—	37,960:—	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	1,271,000:—	57,195:—	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	2,132,000:—	94,432:50	
6.	„ „ 1916 à 5 %	900,000:—	45,000:—	
7.	„ „ 1922 à 5 %	1,843,000:—	91,525:—	
8.	„ „ 1924 à 5 %	898,000:—	44,900:—	
9.	„ „ 1929 à 5 %	2,703,000:—	135,150:—	510,036:50
b)	Andra amorteringslån:			
	Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4 ¾ %	207,639:20	9,862:86	
2.	„ 1916 à 4 ¾ %	211,659:56	10,053:83	
3.	„ 1918 à 4 ¾ %	301,696:72	14,330:59	
4.	„ 1918 à 5 ¼ %	305,989:18	16,064:43	
5.	„ 1920 à 6 %	192,114:69	11,526:88	61,838:59
			Transport	571,875:09

N:o 94. *Budgetförslag 1931, Utgifter.*

			Transport	571,875: 09
	Upptagna från Kungl. Statskontoret:			
	(Bostadslån):			
6.	År 1920 à 4 %	148,241: 46	5,929: 66	
7.	„ 1921 à 4 %	69,605: 05	2,784: 20	
8.	„ 1925 à 5 %	27,513: 47	1,375: 67	
9.	„ 1926 à 5 %	35,356: 16	1,767: 81	
9 a.	„ 1927 à 5 %	45,912: 52	2,295: 63	
9 b.	„ 1928 à 5 %	63,776: 65	3,188: 83	
9 c.	„ 1929 à 5 %	39,227: 62	1,961: 38	
9 d.	„ 1930 à 5 %	70,000: —	3,500: —	22,803: 18
	Upptagna lån från:			
	Svenska arbetarnas Allm. Sjuk- och begravningeskassa:			
10.	År 1926 à 5 %	187,025: 58	9,351: 28	
	Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:			
11.	År 1926 à 5 %	187,025: 58	9,351: 28	
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag:			
12.	År 1926 à 5 %	298,926: 11	14,946: 30	
	Kopparbergs läns Sparbank:			
13.	År 1928 à 5 %	469,001: 40	23,033: 25	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:			
14.	År 1928 à 5 %	133,196: 40	6,541: 45	
	Bollnäs Sparbank:			
15.	År 1928 à 5 %	23,450: 06	1,151: 65	
	Gävle Stads Sparbank:			
16.	År 1928 à 5 %	93,800: 28	4,606: 65	
	Arbetsgivarnes ömsesidiga Olycksfalls-försäkringsbolag:			
17.	År 1928 à 5 %	469,001: 34	23,033: 27	92,015: 13

2. Andra lån och skulder.

	Upplånta medel:			
1.	Från fonder, 4 ½ %	930,000: —	41,850: —	
2.	Från Sundinska fonden för Pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3.	Från Järnvägsmedelsfonden à 4,5 %...	612,787: 58	27,575: 44	
5.	Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder, kr. 5,000: —...		20: —	
7.	Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9.	Ränta å tillfälliga lån		50,000: —	122,445: 44
			Transport	809,138: 84

		Transport	809,138: 84
d)	Lånekostnader:		
	Provisioner	1,250: —	
		Kronor	810,388: 84

I B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
a)	Obligationslån:				
1.	Upptaget år 1892 à 4 %...	400,000: —	37,000: —	18,000: —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %...	1,000,000: —	89,000: —	25,000: —	
3.	„ „ 1902 à 4 %...	2,000,000: —	949,000: —	63,000: —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %...	2,000,000: —	1,271,000: —	52,000: —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %...	3,000,000: —	2,132,000: —	67,000: —	
6.	„ „ 1916 à 5 %...	1,095,000: —	900,000: —	19,000: —	
7.	„ „ 1922 à 5 %...	2,000,000: —	1,843,000: —	25,000: —	
8.	„ „ 1924 à 5 %...	1,000,000: —	898,000: —	20,000: —	
9.	„ „ 1929 à 5 %...	2,744,000: —	2,703,000: —	43,000: —	332,000: —
b)	Amorteringslån:				
	Upptagna från Pensionsförsäkringsfonden:				
1.	År 1916 à 4 ¾ %	250,000: —	207,639: 20	4,211: 33	
2.	„ 1917 à 4 ¾ %	250,000: —	211,659: 56	4,020: 36	
3.	„ 1918 à 4 ¾ %	350,000: —	301,696: 72	5,373: 27	
4.	„ 1918 à 5 ¼ %	350,000: —	305,989: 18	5,035: 80	
5.	„ 1920 à 6 %	210,000: —	192,114: 69	2,430: 04	21,070: 80
	Upptagna från Kungl. Statskontoret: (Bostadslån):				
6.	År 1920 à 4 %	162,000: —	148,241: 46	3,790: 34	
7.	„ 1921 à 4 %	74,240: —	69,605: 05	1,670: 20	
8.	„ 1925 à 5 %	30,000: —	27,513: 47	574: 33	
9.	„ 1926 à 5 %	37,800: —	35,356: 16	689: 19	
9 a.	„ 1927 à 5 %	48,191: 37	45,912: 52	836: 81	
9 b.	„ 1928 à 5 %	65,800: —	63,776: 65	1,088: 17	
9 c.	„ 1929 à 5 %	39,825: —	39,227: 62	627: 25	
9. d.	„ 1930 à 5 %	70,000: —	70,000: —	1,050: —	10,326: 29
	Upptagna lån från: Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- & Begravningskassa:				
10.	År 1926 à 5 %	200,000: —	187,025: 58	3,658: 94	
			Transport	3,658: 94	363,397: 09

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Utgifter.

			Transport	3,658: 94	363,397: 09
		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
	Sveriges Allm. Sjukkassa & Begravningsfond:				
11.	År 1926 à 5 %	200,000: —	187,025: 58	3,658: 94	
	Städernas Allm. Brandstodsbolag:				
12.	År 1926 à 5 %	319,663: 33	298,926: 11	5,848: 15	
	Kopparbergs läns Sparkank:				
13.	År 1928 à 5 %	500,000: —	469,001: 40	16,671: 30	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:				
14.	År 1928 à 5 %	142,000: —	133,196: 40	4,734: 65	
	Bollnäs Sparbank:				
15.	År 1928 à 5 %	25,000: —	23,450: 06	833: 57	
	Gävle Stads Sparbank:				
16.	År 1928 à 5 %	100,000: —	93,800: 28	3,334: 26	
	Arbetsgivarnes ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:				
17.	År 1928 à 5 %	500,000: —	469,001: 34	16,671: 26	55,411: 07
				Kronor	418,808: 16

2. Fattigvård.

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag		644,505: 45
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Värde av inre arbeten och produktioner vid Ålderdomshemmet	24,000: —	
Avgår:		
Å lön till skrivbiträdet av 1. klass å fattigvårdsbyrån	322: —	
Å anslaget till hushållet	3,250: —	
Å naslaget till inköp av snus	500: —	4,072: — 19,928: —
	Kronor	664,433: 45

3. Barnavård.

Enligt Barnavårdsnämndens förslag		88,963: —
	Kronor	88,963: —

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

Enligt Folkskolesytrelsens förslag		880,924:05
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Anslaget till omändring av värmeledningsanläggning i gymnastikhuset i Djäknebergsskolan	5,300:—	
Anslaget till arvode åt skolsköterska	2,880:—	
Anslaget till pension åt f. Folkskoll. Alm	1,100:—	9,280:—
	Kronor	871,644:05

4 B. Fortsättningsskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		16,700:—
	Kronor	16,700:—

4 C. Högre folkskola.

Enligt Folksgolestyrelsens förslag		27,891:50
	Kronor	27,891:50

4 D. Allmänt läroverk.

a)	Underhåll av fastighet		1,500:—
b)	Löner och arvoden:		
	1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920	2,000:—	
	2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	430:—	
	3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)	900:—	
	4. Kostnader i anledning av kvinnliga elevers intagning i gymnasiet, förslagsvis	300:—	3,630:—
c)	övriga utgifter:		
	Ersättning till varmbadhuset för skolbad		450:—
		Kronor	5,580:—

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a)	Högre flickskolan:		
	1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan, 5 ½ % å kr. 30,000:— eller kr. 1,650:—, förslagsvis (31/3 1919, 29/9 1921, 27/11 1924)	2,300:—	
	2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345:—	
		Transport	2,645:—

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Utgifter.*

	Transport	2,645: —	
3.	Fyllnadspension åt fröken Hildur Hwasser (28/12 1920), förslagsvis	900: —	
4.	Ersättning för skolbad till varmbadhuset	450: —	3,995: —
b)	Arbetareinstitutet:		
1.	Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (30/5 1930 § 109)	3,000: —	
2.	Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	17,500: —	20,500: —
c)	Tekniska skolan (Läsåret 1931—1932):		
1.	Rektorsarvode 2,500: —		
2.	övriga lärarearvoden 38,500: —	41,000: —	
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmaterial	3,000: —	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	1,500: —	
5.	Bibliotekskostnader	350: —	
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	1,150: —	
7.	Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	350: —	
8.	Stipendier och premier	350: —	
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning	7,750: —	
10.	Administrationskostnader (Utom rektorsarvode)	2,400: —	
11.	övriga utgifter	2,250: —	60,100: —
d)	Fackskolan:		
1.	Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan		2,000: —
		Kronor	86,595: —

5. Hälso- och sjnkvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	61,126: 70	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Anslaget till bidrag för tillhandahållande av insulin för mindre bemedlade	500: —	60,626: 70

5 B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovårdsnämdens förslag	4,291: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	27,771: —

5 D. Polikliniken för könssjuka.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	1,510: —
Kronor	94,198: 70

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Utgifter.

6. Gator, Vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator	10,000:—		
Avgäld för nubbstensbrott	150:—	10,150:—	
2. Särskilda gatuarbeten:			
Stensättning av Stora gatan och Pilgatan från Karlsgatan till järnvägsspåret till Tillberga	75,000:—		
Stensättning av Utanbygatan mellan Engelbrektsgatan och Nygatan	16,700:—	91,700:—	101,850:—

6 B. Vägar.

1. Grusning och annat underhåll av vägar		45,000:—	
2. Stensättning å Köpingsvägen väster om järnvägskorsningen vid Hammarby		45,000:—	90,000:—

6 C. Planteringar.

Enligt Planteringsnämndens förslag	73,108:—

6 D. Gatubelysning.

a)	Gasbelysning		23,200:—	
b)	Elektrisk belysning	34,500:—		
	Avgår för belysning vid hamnen	840:—	33,660:—	
c)	Anskaffning av gas- och eletriska lampor		2,600:—	59,460:—

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		25,000:—	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 336:— kronor		4,368:—	29,368:—
		Kronor	353,786:—

7. Avloppsledningar.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	60,135:—
Enligt Drätselkammarens förslag:	
Tillkommer:	
ökad utgift på grund av sänkning å wc-avgifter och borttagande av föreslagen avsättning till reningsverk	3,750:—
Kronor	63,885:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Utgifter.

8. Hamnen.

8 A och B. Den äldre Hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag ..... 144,800: —

8 C och D. Djuphamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag 103,209: 06

Kronor 248,009: 06

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag 108,757: 10

10 B. Svingård.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 35,000: —

Kronor 143,757: 10

11. Vattenledningsverk

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 155,600: —

Kronor 155,600: —

12. Gasverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 406,745: —

Kronor 406,745: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 520,867: —

Kronor 520,867: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 6,000: —

17 B. Varmbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 69,600: —

17 C. Klapphus.

a) Underhåll och reparationer:
Underhåll av fastigheten ..... 100: —

b) Löner och arvoden:
Arvode till tillsyningsmannen ..... 50: — 150: —

Transport 75,750: —

Transport	75,750: —

17 D. Båttrafik.

Enligt bilaga Litt 17 D	15,100: —

17 E. Vedgård.

Enligt bilaga Litt. 17 E	30,370: —

17 F. Grustag.

Enligt bilaga Litt 17 F	27,788: 28
Kronor	149,008: 28

18. Brandväsen.

Enligt Brandstyrelsens förslag	129,930: 50
Kronor	129,930: 50

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a) Rådhuset:			
1. Underhåll av fastighet	1,000: —		
2. Anskaffning och underhåll av inventarier	500: —		
3. Brandförsäkringspremier	100: —	1,600: —	
b) Polis- och brandstation:			
1. Underhåll av fastigheten	2,000: —		
2. Brandstodspremier och vattenavgift	300: —		
3. Skatter	250: —		
4. Gaturenhållning	50: —		
5. Sotning	100: —		
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning	300: —		
8. Tillbyggnaden vid brandstation enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31/5 1928, att amorteras på 5 år (26,000:— kr.) 3:dje året	5,200: —	8,200: —	
c) Stadshotellet:			
Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslån:			
1 års ränta 15,029: 92			
1 års amort. 23,312: 92	38,342: 84		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier	5,000: —		
Transport	5,000: —	9,800: —	

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Utgifter.*

	Transport	5,000:—		9,800:—
	Extra underhållskostnader för år 1931	15,000:—	20,000:—	
3.	Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		15,000:—	
4.	Skatter		5,000:—	
5.	Brandstodspremier		500:—	
6.	Renhållning		1,000:—	
7.	Sotning		300:—	
8.	Vattenavgift		1,000:—	42,800:—
d)	Sundinska huset:			
1.	Underhåll av fastigheten	4,900:—		
	Med avdrag av från 1930 reserverat anslag	2,900:—	2,000:—	
2.	Skatter		400:—	
3.	Brandstodspremier		75:—	
4.	Renhållning		400:—	
5.	Sotning		40:—	
6.	Vattenavgift		200:—	
7.	Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)		8,000:—	11,115:—
e)	Tullhuset:			
1.	Underhåll av fastigheten		200:—	
2.	Vattenavgift och sotning		50:—	
3.	Brandstodsavgifter		25:—	275:—
f)	Paviljongen i Stadsparken:			
1.	Underhåll av fastigheten		500:—	
2.	Skatter		300:—	
3.	Brandförsäkringspremier		200:—	
4.	Sotning		50:—	
5.	För ombyggnad av paviljongen		5,000:—	6,050:—
g)	Gårds- och tomtfastigheter:			
1.	Underhåll av fastigheter	50,000:—		
	Med avdrag av från år 1930 reserverade medel	10,000:—	40,000:—	
2.	Skatter		12,000:—	
3.	Brandförsäkringspremier		3,000:—	
4.	Renhållning		9,000:—	
5.	Sotning		2,000:—	
6.	Vattenavgifter m. m.		5,000:—	
	Transport		71,000:—	70,040:—

Transport	71,000: —	70,040: —	
7. Amortering å kostnaden kr. 33,000:— för omändring av stadens gårdar (4:de året 31/3 1927)	6,600: —		
8. Lön till vice värd 2/3 av 6,180: —	4,120: —	81,720: —	
h) Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheterna	500: —		
2. Skatter	1,800: —		
3. Brandförsäkringspremier	100: —	2,400: —	
i) Hamnplanen och materialgården:			
1. Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	2,000: —		
2. Justering av spår m. m.	2,500: —	4,500: —	
j) Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av förrådsbyggnader och			
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkringspremier	95: —		
4. Vatten och sotning	25: —		
Tillbyggnad av paviljongen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/12 1928, 1931 års amortering (2:dra och sista året)	4,342: 10	4,812: 10	
k) Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Löner och arvoden	1,400: —		
4. Brandförsäkringspremier	30: —		
5. Vattenavgift	200: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	400: —	2,130: —	
m) Omnibustrafikstationen:			
1. Amortering	2,800: —		
2. Brandförsäkringspremier m. m.	300: —	3,100: —	168,702: 10

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Lantegendomsnämndens beslut ..... 119,217: —

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a) Egendomen Carlsberg:			
1. Underhåll av fastigheten	500: —		
2. Skatter	650: —	1,150: —	
Transport		1,150: —	287,919: 10

N:o 94.

Budget-förslag 1931. Utgifter.

			Transport	1,150: —	287,919: 10
b)	Hästholmarna:				
	1. Underhåll av fastigheter och bryggor ...		2,000: —		
	3. Skatter		1,000: —		
	4. Brandförsäkringspremier		400: —		
	5. Diverse utgifter		200: —		
	6. Ordningsman, arvode, förslagsvis		1,100: —		
	7. Ombyggnad av bryggorna vid Elba, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16,597: 98, att fördelas på 5 år, 5:te året		3,300: —	8,000: —	
c)	Diverse jordägor:				
	1. Skatter		6,500: —		
	2. Arrenden och avgälder:				
	Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45: —			
	S. k. Falkenbergska tomten ...	200: —	245: —		
	3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	45: —			
	Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	25: —			
	Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —			
	Vasaparken, utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 12,085	645: 34			
	Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
	1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejorjordar i Kopparbergsmål, hälften råg och Herrgärdet, utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hläften råg och hälften korn efter medelmarkegång à 12,085	252: 70			
	Transport	1,068: 04	6,745: —	9,150: —	287,919: 10

Transport	1,068: 04	6,745: —	9,150: —	287,919: 10
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 12,085	11: 75	1,079: 79		
4. Mark av Lustigkulla och Skenvretarna (Koloniträdgårdar)		179: 74		
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdar)		450: —		
6. Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119		20: —		
7. Arrende för tomten N:o 68 i Norra kv. (till domprosten)		40: —	8,514: 53	
d) övriga utgifter:				
1. Omkostnader för kreaturstorg och tivoliplats		1,500: —		
2. Avstjälpningsplatserna: Underhåll och tillsyn		5,000: —		
3. Avskrivning av fordran å husrötebrist vid Stensborg		4,698: 06	11,198: 06	28,862: 59

20 D. Skogar.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	5,245: 80
Kronor	322,027: 49

21. Magistrat och Rådhusrätt.

a) Anskaffning och underhåll av inventarier			1,000: —
b) Löner och arvoden:			
Borgmästaren, 48: I, reservationsvis	9,000: —		
Civilrådmannen, 48: IV	10,368: —		
Brottmålsrådmannen, 48: IV	10,368: —		
3:dje Rådmannen, 46: IV	9,480: —		
Assessorn, 45: IV	9,036: —		
Stadsvaktmästaren, 25: IV	3,933: —	52,185: —	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och assessorn, högst		2,200: —	
Transport		54,385: —	1,000: —

N:o 94. *Budgetförslag 9131. Utgifter.*

		Transport	54,385:—	1,000:—
	Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1931, förslagsvis		2,000:—	56,385:—
c)	Renhållning			1,500:—
d)	Belysning			400:—
e)	Uppvärmning			1,000:—
f)	övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		2,000:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremier		50:—	
	4. Läkarearvode för stadsvaktmästaren		60:—	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Borgmästarens ämbetsrum och bostad...	230:—		
	Civilrådmannen	110:—		
	Brottmålsrådmannen	110:—		
	Assessorn	180:—		
	3:dje Rådmannen	110:—		
	Rådhusets tambur	290:—		
	Stadsvaktmästaren	70:—		
	Samtalsavgifter	125:—	1,225:—	4,835:—
g)	Oförutsedda utgifter			500:—
			Kronor	65,620:—

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			300:—
b)	1. Löner och arvoden:			
	Kronokassören		3,900:—	
	Stadsfogden		5,000:—	
	1:sta skrivbiträdet, 20: IV		3,243:—	
	2:dra skrivbiträdet, 17: I		2,310:—	
	5 st. exekutionsbiträden (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist), 23: IV à 3,657:—		18,285:—	
	Bidrag till registrering av mantalslängden		150:—	
	Arvode till ett biträde å kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden		1,800:—	
	Bidrag till extra biträden för samma ändamål		300:—	34,988:—
			Transport	35,288:—

	Transport		35,288: —
b) 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis	210: —		
5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden	750: —		
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden	210: —		
7. Arvode till mantalsskrivningsombud	700: —		
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1931	300: —		2,170: —
c) Kronouppbördskontoret:			
1. Hyra för tjänstelokal i rådhusets annex	750: —		
2. Renhållning	800: —		
3. Belysning	150: —		
4. Uppvärmning	300: —		2,000: —
d) Exekutionsbiträdenas tjänsterum:			
1. Hyra	1,200: —		
2. Renhållning	500: —		
3. Belysning	100: —		
4. Uppvärmning	300: —		2,100: —
e) övriga utgifter:			
1. Tryck och annonskostnader	1,300: —		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	800: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie	40: —		
4. Läkararvode för exekutionsbiträden och skrivbiträden	150: —		
5. Anslag till exekutionsbiträdena för hållande av velocipeder	150: —		
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	180: —		
Kronokassören	230: —		
Exekutionsbiträdena	280: —		
Samtalsavgifter	25: —	715: —	3,155: —
f) Oförutsedda utgifter			100: —
		Kronor	44,813: —

23. Polisväsen och fångvård.

Enligt Polisnämndens förslag	234,852: —
Kronor	234,852: —

26. Allmän pensionsförsäkring.

a) Pensionsnämnden för Västerås stad:

N:o 94. *Budgetförslag 19 31 Utgifter.*

1.	Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. pr dag, förslagsvis	350:—	
2.	Arvode åt ordförande	600:—	
2.	Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	2,400:—	
3.	För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis	300:—	
4.	Annonser och kungörelser	100:—	
5.	Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis	250:—	4,000:—
b)	Pensionsnämnden för S:t Ilian: Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50:—
c)	Pensionsnämnden för Lundby: Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50:—
d)	Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunnat indrivas		7,500:—
e)	Bidrag till pensionstillägg och understöd		25,000:—
		Kronor	36,600:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			2,000:—
b)	1. Löner och arvoden:			
	Drätseldirektören, 60:IV		16,128:—	
	Byggnadschefen, 55:IV		13,476:—	
	Stadsombudsmannen, 49:IV		10,812:—	
	Drätselnotarien, 41:IV		7,584:—	
	Stadskamreraren, 47:IV		9,924:—	
	Stadsbokhållaren, 29:II		4,095:—	
	Stadskassörskan, 26:IV		4,101:—	
	1 kvinnligt kontorsbiträde av 1 klass å drätseldirektörskontoret, 20:IV	3,243:—		
	Personligt lönetillägg	500:—	3,743:—	
	1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret, 20:II		2,841:—	
	1 mantligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret, 19:IV		3,105:—	
	Stadsinspektoren, 34:IV		5,685:—	
	Byggmästaren, 39:IV		6,981:—	
	4 arbetsförmän (Pettersson, Råberg,			
	Transport		88,475:—	2,000:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Utgifter.

	Transport		88,475:—	2,000:—
	Westholm, Johansson), 27:IV à 4,269:—		17,076:—	
	1 förrådsförman (Barklund) 25:IV		3,933:—	
	Rådhusvaktmästaren, 25:IV		3,933:—	
	3 körkarlar (Eriksson, Persson, Andersson), 22:IV, à 3,519:—		10,557:—	
	Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och stadskamrerarekontoret, förslagsvis		5,000:—	
	Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200:—	
	Anslag till stadsrevisionen		2,300:—	
	Läkararvode för rådhusvaktmästaren, förmän, körkarlar och skrivbiträden		100:—	132,574:—
b)	3. Pensioner:			
	Pensionsersättning till:			
	f. Skrivbitr. Amelie Presto-Ström	400:—		
	Änkefru Södergren	376:—	776:—	
	7 st. arbetare, förslagsvis		8,000:—	
	Dyrtidstillägg till Änkefru Södergren, förslagsvis		188:—	8,964:—
d)	Renhållning: Rådhuset och annexet			2,500:—
e)	Belysning: Rådhuset och annexet			450:—
f)	Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1,600:—
g)	övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		8,500:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,400:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie		50:—	
	4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203:75	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfullmäktiges ordförande	70:—		
	Drätselkammarens ordförande	70:—		
	Drätseldirektörens exp. och bostad	180:—		
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	180:—		
	Drätselnotariens exp. och bostad	250:—		
	Transport	750:—	11,153:75	148,088:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Utgifter.

	Transport	750:—	11,153:75	148,088:—
	Byggnadschefens exp. och bostad	180:—		
	Stadskamrerarekontoret	230:—		
	Stadskamrerarens bostad	70:—		
	Stadsinspektorens exp.	110:—		
	Byggmäst. Alb. Anderssons bostad	70:—		
	Arbetsförman Råberg	70:—		
	Arbetsförman Westholm	70:—		
	Arbetsförman Johansson	70:—		
	Arbetsförman Pettersson	70:—		
	Rådhusvaktmästaren	70:—		
	Förrådet	180:—		
	Samtalsavgifter	250:—	2,190:—	
6.	Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200:—	
7.	Diverse och oförutsedda utgifter		1,000:—	15,543:75
h)	Stallet:			
1.	Utfodring och skötsel av 4 hästar		3,200:—	
2.	Hästskoning och hästförsäkring m. m.		300:—	
3.	Underhåll av körredskap		500:—	4,000:— 167,631:75

27 B. Byggnadsnämnd.

Enligt Byggnadsnämndens förslag ..... 31,153:—

27 C. Automobiler.

a)	Underhåll och reparationer	2,000:—	
b)	Löner och arvoden: 1 bilförare, förslagsvis	3,200:—	
c)	Driftkostnader: Bensin, smörjoljor m. m.	2,500:—	
d)	Diverse utgifter: Diverse, såsom skatter m. m.	1,200:—	
e)	Amortering av inköpt lastbil enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/6 1928 (3:dje och sista året)	5,267:58	14,167:58
		Kronor	212,952:33

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a)	Sociala ändamål:		
1.	Arbetsstugan (29/12 1910)	4,000:—	
	med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2,500:—	1,500:—
	Transport		1,500:—

	Transport	1,500: —	
2.	Barnkrubban (28/12 1918)	3,000: —	
3.	Barnhemmet (28/12 1918)	1,000: —	
4.	Natthärberget	300: —	
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1927 och 29/12 1920)	3,200: —	
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis	3,500: —	
7.	Anslag till Västerås sjukkassor o. fortsättningskassa (23/12 1918), förslagsvis	19,500: —	
8.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och och 28/12 1918)	600: —	
9.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)	800: —	
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)	500: —	
11.	Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)	2,000: —	
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)	3,000: —	
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden	1,550: —	
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)	1,500: —	
18.	Anslag till skollovskolonier	8,000: —	
19.	Anslag till Västerås gymnastikförening	1,000: —	
20.	Västmanlands läns sjuksköterskeförening	200: —	51,150: —
b)	Taxeringsnämnderna:		
1.	Traktamentsersättning à 1:40 pr sammanträdestimma, högst 7 kr. pr dag	2,000: —	
2.	Biträde åt ordförandena	700: —	
3.	Lyse och städning i byrålokal	60: —	
4.	Annonsering	60: —	
5.	Skrivmaterial och diverse	100: —	2,920: —
c)	Diverse utgifter:		
1.	Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	3,200: —	
2.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	5,000: —	
3.	Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 6: — kr. för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1,794: —	
5.	Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à 12:— kr. (26/10 1911)	720: —	
6.	Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
7.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1,500: —	
	Transport	13,214: —	54,070: —

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Utgifter.

	Transport	13,214: —	54,070: —
9.	Anslag till utsättning av smörbord	300: —	
13.	Anslag till arbetslöshetsverksamhet	1,500: —	
18.	Avskrivning å resterande förlust å vedgårdsrörelsen	16,567: 22	
20.	Gäldande av del av ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen kr. 88,867: 04 från åren 1922 och 1923, varifrån avgår 1929 och 1930 års amortering 50,000: — kr. = 38,867: 04 (3:dje och sista året)	38,867: 04	
21.	Anslag till gäldande av kostnader för påbörjade, utförda och blivande arbeten å diverse trafikleder, förslagsvis	80,000: —	
22.	Anslag till gäldande av kostnader för Hörendesjöns reglering	10,534: 97	
23.	Avskrivning å makadam	25,000: —	
24.	Gäldande av under år 1929 utbetald garantisumma till bestyrelsen för Västeråsutställnnigen (30/12 1929 § 233)	10,000: —	195,983: 23
	Kronor		250,053: 23

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag		76,883: 60
	Kronor	76,883: 60

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp:	Ränta:	
	Räntor å:			
a)	Obligationslån:			
	1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	2,330: —	50: 30	
	1896 „ „ à 3,6 %	27,980: —	928: 44	
	1902 „ „ à 4 %	33,320: —	1,332: 80	
	1907 „ „ à 4,5 %	439,100: —	19,759: 50	
	1910 „ „ à 4,5 %	788,090: —	34,907: 63	
	1916 „ „ à 5 %	354,088: —	17,704: 40	
	1922 „ „ à 5 %	415,596: 50	20,638: 89	
	1924 „ „ à 5 %	166,130: —	8,306: 50	
	1929 „ „ à 5 %	575,844: 77	28,792: 24	132,420: 70
	2. Folkskolestyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	9,250: —	278: —	
	1902 „ „ à 4 %	102,018: —	4,080: 72	
	1907 „ „ à 4,5 %	24,950: —	1,122: 75	
	1910 „ „ à 4,5 %	235,940: —	10,446: 75	
	1916 „ „ à 5 %	19,450: —	972: 50	
	1922 „ „ à 5 %	59,897: 50	2,974: 57	
	1924 „ „ à 5 %	17,960: —	898: —	
	1929 „ „ à 5 %	135,150: —	6,757: —	27,530: 29
	3. Fattigvårdsstyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	1,850: —	55: —	
	1902 „ „ à 4 %	12,004: 85	464: 27	
	1922 „ „ à 5 %	355,699: —	17,664: 33	
	1924 „ „ à 5 %	56,214: 80	2,810: 74	
	1929 „ „ à 5 %	225,167: 92	11,258: 40	32,252: 74
	4. Kyrkorådet:			
	1896 års lån à 3,6 %	3,660: —	122: 04	
	1910 „ „ à 4,5 %	39,000: —	1,755: —	
	Lån av stadskassan à 5 %	39,331: 46	1,966: 57	3,843: 61
	5. Hamnen:			
	För nya hamnbyggnaden à 4 ½ %	103,050: —	4,637: 25	
		Transport	4,637: 25	196,047: 34

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Inkomster.

		Transport	4,637:25	196,047:34
	För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	92,872:—	4,643:60	
	För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 %...	6,325:—	316:25	
	För malmlossningskran n:r 2 à 5 % ...	15,000:—	750:—	
	För östra hamnbyggnadens vidare fortsättning, à 5 %	135,150:—	6,757:—	17,104:10
6.	Djuphamnen:			
	1924 års lån à 5 %	333,915:—	16,695:75	
	1926 års lån à 5 %	608,699:—	30,434:95	
	Lån av stadskassan à 5 %	519,461:19	25,973:06	73,103:76
b)	Andra amorteringslån:			
4.	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
	Räntor å av staden utlämnade lån ...	—:—	43,762:43	
2.	Fattigvårdsstyrelsen:			
	1928 års lån à 5 %	290,780:82	14,539:04	
3.	Hamnen:			
	1928 års lån à 5 %	172,029:70	8,601:48	
4.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1926 års lån à 5 %	79,392:27	3,969:61	
	1928 års lån à 5 %	535,599:52	27,686:58	98,559:14
c)	Andra lån och skulder:			
2.	Ränta å beräknad brist i hamnkassan, cirka 136,000:— kr. à 5 %	136,000:—	6,800:—	
2.	Ränta å kronor 1,000:—, lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4,5 %	1,000:—	45:—	
4.	Ränta å till fattigvården förskotterade medel för restaurering av huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet Karslund, enligt amorteringsplan	83,702:50	4,185:13	
5.	Ränta å till Malma grustag förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader à 5 %	66,265:35	3,313:27	
6.	Ränta å lån för tillbyggnaden vid Hammarby skola à 4,5 %	110,000:—	4,950:—	19,293:40
d)	Aktier:			
1.	Utdelning å aktier i Stockholm—Wästerås—Bergslagens järnväg kr. 99,700:— à 5 %		4,985:—	
3.	Utdelning å A. B. Arbetarebostäders aktier, kr. 300,000:— à 4,75 %		—:—	4,985:—
4.	Utdelning å på staden överförda aktier i S. W. B:s Nya Järnvägs A. B., motsvarande ränta till A. B. Västeråsbanans Intressenter kr. 83,780:—			—:—
			Kronor	409,092:74

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

	Resterande lånebelopp:	Årets Amortering:	
a) Obligationslån:			
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	2,330: —	2,145: —	
„ „ 1896 à 3,6 %	27,980: —	4,380: —	
„ „ 1902 à 4 %	33,320: —	2,500: —	
„ „ 1907 à 4,5 %	439,100: —	17,860: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	788,090: —	24,730: —	
„ „ 1916 à 5 %	354,088: —	7,480: —	
„ „ 1922 à 5 %	415,596: 50	5,637: 50	
„ „ 1924 à 5 %	166,130: —	3,700: —	
„ „ 1929 à 5 %	575,844: 77	9,239: 72	77,672: 22
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	9,250: —	4,500: —	
„ „ 1902 à 4 %	102,018: —	6,773: —	
„ „ 1907 à 4,5 %	24,950: —	1,150: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	235,940: —	7,580: —	
„ „ 1916 à 5 %	19,450: —	410: —	
„ „ 1922 à 5 %	59,897: 50	812: 50	
„ „ 1924 à 5 %	17,960: —	400: —	
„ „ 1929 à 5 %	135,150: —	2,150: —	23,775: 50
2. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	1,850: —	900: —	
„ „ 1902 à 4 %	12,004: 85	796: 25	
„ „ 1922 à 5 %	355,699: —	4,825: —	
„ „ 1924 à 5 %	56,214: 80	1,252: —	
„ „ 1929 à 5 %	225,167: 92	3,582: 03	11,355: 28
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	3,660: —	540: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	39,000: —	1,000: —	
Lån från stadskassan à 5 %	39,331: 46	673: 39	2,213: 39
5. Hamnen:			
För nya hamnbyggnaden:			
1907 års lån à 4,5 %	103,050: —	5,725: —	
1906 „ „ à 5 %	92,872: —	1,961: —	
1929 „ „ à 5 %	135,150: —	2,150: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	6,325: —	275: —	
För malmlossningskran, kapitalåterstod	15,000: —	625: —	10,736: —
6. Djuphamnen:			
1924 års lån à 5 %	333,915: —	5,339: 25	
1926 års lån à 5 %	608,699: —	9,766: 05	15,105: 30
		Transport	140,857: 69

N:o 94.
Budget-förslag 1931 Inkomster.

		Transport	140,857: 69
b)	Andra amorteringslån:		
1.	Kapitalavbetalningar å lån från Pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:		
	Årets amortering	—: —	17,544: 88
2.	Fattigvårdsstyrelsen:		
	1928 års lån à 5 %	290,780: 82	10,336: 17
3.	Hamnen:		
	1928 års lån à 5 %	172,029: 70	6,115: 01
4.	Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
	1926 års lån à 5 %	79,392: 27	1,553: 25
	1928 års lån à 5 %	535,599: 52	18,131: 95	53,681: 26
		Kronor	194,538: 95

2. Fattigvård.

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag		138,240: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Ökad inkomst från Barnavårdsnämnden för hyra m. m.	515: —	
Hyra från Polisväsendet för bårhus	300: —	
Ökade inkomster i övrigt	10,000: —	
Värdet av inre arbeten och produkter vid ålderdomshemmet	24,000: —	34,815: —
	Kronor	173,055: —

3. Barnavård.

Enligt Barnavårdsnämndens förslag		13,200: —
	Kronor	13,200: —

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		366,524: 18
	Kronor	366,524: 18

4 B. Fortsättningsskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		9,200: —
	Kronor	9,200: —

4 C. Högre Folkskola.

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		16,587: —
	Kronor	16,587: —

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

c) Lärlings- och yrkesskolan:			
a) Statsbidrag till avlöning åt rektor och lärare	18,250:—		
b) Statsbidrag till inköp av stadigvarande undervisningsmaterial	1,500:—		
c) Statsbidrag till underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	750:—	20,500:—	
d) Statsbidrag till bibliotek:			
2) Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000:—	
5) Avkastning av donationer och fonder		350:—	
6) Lärjungeavgifter		6,250:—	
7) Säljbar produktion		1,500:—	32,600:—
		Kronor	32,600:—

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		2,500:—

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		27,771:—
	Kronor	30,271:—

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

Försäljningsmedel		200:—	
Årligt bidrag till omläggning av del av Stora gatan (A.-B. Yngve Swenson)		300:—	
Till gäldande av särskilda gatuarbeten:			
Av ordinarie automobilskattemedel	70,000:—		
Från år 1930 besparade automobilskattemedel, c:a	12,000:—	82,000:—	82,500:—

6 B. Vägar.

Av ordinarie automobilskattemedel		20,000:—	
Av automobilskattemedlens utjämningsandel		30,000:—	
Vägskatt, c:a		6,200:—	56,200:—

6 C. Planteringar.

Enligt Planteringsnämndens förslag		10,000:—
	Transport	148,700:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Inkomster.

Transport		148,700: —
6 E. Gaturenhållning.		
1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1,000: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,800: —
Kronor		151,500: —

8. Hamnen.

8 A och B. Den äldre Hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag ..... 144,800: —

8 C och D. Djuphamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag ..... 71,700: —

Kronor 216,500: —

10. Renhållningsverk.

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 56,500: —

10 B. Svingård.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 35,000: —

Kronor 91,500: —

11. Vattenledningsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 217,700: —

Kronor 217,700: —

12. Gasverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 455,400: —

Kronor 455,400: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 713,100: —

Kronor 713,100: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 3,000: —

Transport 3,000: —

	Transport	3,000: —
17 B. Varmbadhus.		
Enligt Badhusstyrelsens förslag	70,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
ökade inkomster av bad	5,000: —	75,000: —
17 D. Båttrafik.		
1. Persontrafik	14,950: —	
2. Godstrafik	150: —	15,100: —
17 E. Vedgård.		
Inkomster av vedförsäljning		30,370: —
17 F. Grustag.		
Inkomster av grusförsäljning		27,788: 28
	Kronor	151,258: 28

18. Brandväsen.

Enligt Brandstyrelsens förslag		22,978: 75
	Kronor	22,978: 75

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c) Stadshotellet:			
1. Hyror:			
Västerås Hotell A.-B.	32,000: —		
Västerås Systembolag	18,500: —		
Sällskapet	2,250: —		
Upplands Enskilda Bank	5,000: —		
Barberare Gösta Ståhl	1,400: —	59,150: —	
2. Avgifter för festvåningens användande...		1,500: —	
Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter		400: —	
Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: —	75,050: —
d) Sundinska huset:			
Hyresinkomster			10,350: —
e) Tullhuset:			
Hyra för bostadslägenhet			400: —
		Transport	85,800: —

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Inkomster.*

		Transport	85,800: —
f)	Paviljongen i Stadsparken:		
	Hyresinkomster		2,500: —
g)	Gårds- och tomtfastigheter:		
	Hyror och arrenden för gårdar och tomter enligt bilaga	172,162: 50	
	Avgår avskrivningar enligt förslag	7,162: 50	165,000: —
h)	Hamnmagasinen:		
	A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1	6,600: —	
	A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2	6,000: —	
	A.-B. John A. Fors, magasin n:r 3	2,087: 50	
	A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3	1,800: —	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3	2,200: —	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3	1,500: —	
	Norlings Agenturaffär, magasin n:r 3	674: —	
	Vatten- och Gasverksstyrelsen	112: 50	20,974: —
i)	Hamnplanen:		
	Platshyror av:		
	Hygrell & C:o	1,087: 50	
	Tegel- och Murbruks A.-B.	2,128: —	
	Kafferosteriet Pyramiden	650: —	
	Järnhandl. Axel Sundström	812: 50	
	Tekniska Byggnadsbyrån	367: 50	
	Ingenjör Paul Andersson	200: —	
	Grosshandl. G. Nordenhaag	495: —	
	Grosshandl. G. Nordenhaag	1,930: —	
	Vatten- och Gasverksstyrelsen	1,050: —	
	Myggbo Sågbolag	562: 50	
	Järnhandl. Eric Sundström	562: 50	
	Järnhandl. Bröderna Larsson	735: —	
	Västerås Automobil A.-B.	900: —	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B.	207: —	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B.	525: —	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt	7,556: —	
	A.-B. John A. Fors	180: —	
	Stadens Vedgård	2,000: —	
	J. Aug. Andersson & C:o	600: —	
	Arvid Enström	478: —	
	Arrende för 6 tomter å Sjöhatten:		
	Koop. Föreningen Svea, n:r 1, 1:sta rad. 233: 80		
	Centralföreningen, n:r 2, 1:sta rad. 230: 50		
	Transport 464: 30	23,025: 50	274,274: —

Transport	464:30	23,025:50	274,274:—	
A.-B. Hakon Swenson, n:r 3, 1:sta rad.	316:80			
A.-B. Hakon Swenson, n:r 1, 2:dra rad.	291:—			
A.-B. John A. Fors, n:r 2, 2:dra rad.	292:30			
A.-B. Nissen & C:o, n:r 3, andra rad.	235:40	1,599:80		
Krooks Petroleum- & Olje A.-B.		150:—		
A.-B. Västerås Spedition		25:—	24,801:30	
j) Hamnpaviljongen:				
Hyresinkomster:				
Spedition		2,250:—		
Fackf.-kafé		750:—		
Hamnkontor		500:—	3,500:—	
k) Kabinettet:				
Inkomster			1,400:—	
m) Omnibustrafikstation:				
Hyra			3,100:—	307,075:30

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Lantegendomsnämndens förslag				119,217:—

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a) Egnedomen Carlsberg		1,000:—		
Del av Carlsberg (Stadens lantbruk)		200:—		
Del av Carlsberg (Skogsvårdsstyrelsen)		200:—		
Arrende för ett markområde (Knut Albin Andersson)		5:—	1,405:—	
b) Hästholmarna:				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4,500:—		
2. Hyra för serveringspaviljong å östra holmen		2,000:—	6,500:—	
c) Diverse jordägor:				
1. östra utmarken:				
Arrende:				
För följande lägenheter:				
Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3,500:—		
Transport		3,500:—	7,905:—	426,292:30

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Inkomster.

	Transport		3,500:—	7,905:— 426,292:30
	Gustavsslätt (K. E. Eklund), utgård, 14/3 1936		275:—	
	Andersborg (G. Andersson)		500:—	
	Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)		430:—	
	Kristiansborg (stadens lantbruk)		3,000:—	
	Hovdestalund (F. Johansson)		500:—	
	Ett område av Myggbo (Folkets Park)	50:—		
	Ett område (Folkets Park)	70:—	120:—	
	Malma gård (stadens lantbruk)		3,500:—	
	Arrende för jaktmark å Malma och östra utmarken		25:—	11,850:—
2.	Västra utmarken:			
	Arrende:			
	Stensborg, växthus och en del jord (R. Eriksson)		2,000:—	
	Stensborg, övrig mark och hus (Västerås Templarförening)	1,500:—		
	Ett område (C. V. Sandberg)	200:—	1,700:—	
	Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år			
	Doktor Holm	50:—		
	Förman Hedkvist	20:—		
	Fru Eriksson, Ekeby	10:—	80:—	
	Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:			
	J. A. Thilén	5:—		
	Matilda Eriksson	5:—		
	J. A. Olsson	15:—		
	Rob. Pettersson	5:—	30:—	
	Ett till hyttan på 50 års tid för rätt framdragande av järnvägsspår upplåtet område t. o. m. år 1949		25:—	
	Område av Gästgivarevreten i Gamla Stohagsjorden:			
	Västerås Skeppsvarv		570:—	
	Ett område intill Solgården:			
	(Axel Eklundh)		10:—	
	Ett område intill Mälardalen:			
	(H. Mörk)		25:—	4,440:—
d)	Viksäng:			
	Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944:			
	Transport			24,195:— 426,292:30

Transport		24,195:—	426,292:30
Apotekare K. Hj. Karlsson	20:—		
Stadsfogde E. Kumlin	100:—		
Disp. O. Johansson	50:—		
Kamrer H. Molander	20:—		
Direktör A. Sundström	40:—		
f. Handl. Gustav Svensson	35:—		
Änkefru Lydia Ström	20:—		
Kamrer K. E. Eriksson	25:—		
Kapten H. Slettengrens sterbhus	75:—	385:—	
e) Diverse arrenden:			
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	37:—		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman), utgår 14/3 1931	60:—		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100:—		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Sv. Metallverken)	45:—		
Koloniträdgårdar vid Lustigkulla	179:74		
Koloniträdgårdar vid Biskopsängarna	500:—		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200:—		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272:60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72:40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (Daniel Israelsson)	50:—		
Diverse mindre områden	900:—	2,416:74	
f) Arrende för fiskvatten:			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50:—		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150:—		
Diverse mindre fiskarrenden (G. O. Sabel m. fl.)	35:—	235:—	
g) Hyresmedel:			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50:—		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50:—		
Två magasinsplatser å Skallberget (Söderlund och Nitroglyserin A.-B.)	20:—		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6 Norra kv.	350:—		
Transport	470:—	27,231:74	426,292:30

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Inkomster.

	Transport	470:—	27,231:74	426,292:30
Upplag å Munk- och Kungsängen:				
Kungl. Telegrafverket	100:—			
Axel Bergkvist	50:—			
P. J. Wallén (260 kvm. à 50 öre)	130:—			
Mjölkcentralen (270 kvm. à 50 öre)	135:—			
Dir. G. Stomberg (208 kvm. à 50 öre)	104:—			
K. Larssons isupplag (198 kvm. à 50 öre)	99:—	618:—		
Markhyra för serveringspaviljong å Djäkneberget		300:—		
Markhyra för vattenkiosken i Vasaparken		500:—		
Fotografiatelier å Kungsängen		50:—		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (A.-B. Vintervägen)		200:—		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg		500:—		
Karuseller och skjutbanor m. m.		2,000:—		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget		500:—		
Hyra för vattenkraften i Svartån		3,000:—		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen		2,800:—		
Försäljningskiosk vid flickskolornas gymnastikhus (Karlsson)		300:—		
A.-B. Yngve Swenson, Bensinupplag i Kopparbergsvägen vid kvart. Hubert		125:—		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)		648:—		
Försäljningskiosk å Kungsängen (Hedman)		200:—		
Avgäld för grustäkt		500:—		
Hyra för svingårdsanläggningen vid Malma		5,000:—		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån		5,000:—	22,711:—	49,942:74
20 D. Skogar.				
Enligt Lantegendomsnämndens förslag				7,300:—
			Kronor	483,535:04

23. Polisväsen och fångvård.

a) Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden		3,465:—	
Statsbidrag för avlönande av 2 kriminalkonstaplar, förslagsvis		8,652:—	12,117:—
		Transport	12,117:—

	Transport	12,117:—
b)	Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	2,600:—
	Kronor	14,717:—

24. Auktionsväsen.

Auktionsprovision, förslagsvis		100:—
	Kronor	100:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnd.

Enligt Byggnadsnämndens förslag		5,000:—

27 C. Automobiler.

Inkomst av körningar		14,167:11
	Kronor	19,167:11

30. Allmänna bidrag av staten.

a)	Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	22,302:—
b)	Källarfrihetsmedel	349:89
	Kronor	22,651:89

31. Diverse inkomster.

a)	Bötesmedel	500:—
b)	Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	50:—
c)	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000:—
d)	Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	50:—
	Överskott å förrådsrörelsen	1,000:—
e)	Vågavgifter från Köttbesikeningsbyrån	2,500:—
f)	Gottgörelse av statsverket i anledning av Västmanlands regementes indragning för året 1/7 1930—1/7 1931	10,000:—
	Kronor	18,100:—

32. Skatter och liknande avgifter.

a)	Hundskatt à 25:— kr. pr hund	7,500:—
b)	Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt	1,000:—
c)	Skogsaccis	100:—
	Transport	8,600:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Inkomster.

			Transport	8,600:—
d)	Utdebitering för år 1930 à kr. 7:97 å 362,515:90 skattekronor	2,889,251:72		
	Varifrån avgår för beräknad avkortning och för restitutioner	288,925:17	2,600,326:55	
e)	Kommunal progressivskatt		95,000:—	
f)	Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund för all framtid		86:74	2,695,413:29
g)	Nöjesskatt			42,000:—
			Kronor	2,746,013:29

Sammandrag av Utgifts- o. Inkomststaten

för år 1931.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Sammandrag av Utgifts- och Inkomststaten.*

	Utgifter:	Inkomster:	överskott:	Brist:
Brist från sist avslutade räkenskapsår	68,697:94			68,697:94
1 a. Räntor m. m.	810,388:84	409,092:74		401,296:10
1 b. Kapitalavbetalningar å lån	418,808:16	194,538:95		224,269:21
2. Fattigvård	664,433:45	173,055:—		491,378:45
3. Barnavård	88,963:—	13,200:—		75,763:—
4. A. Folkskola	871,644:05	366,524:18		505,119:87
4. B. Fortsättningsskola	16,700:—	9,200:—		7,500:—
4. C. Högre Folkskola	27,891:50	16,587:—		11,304:50
4 D. Allmänt läroverk	5,580:—			5,580:—
4. E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	86,595:—	32,600:—		53,995:—
5. Hälso- och sjukvård	94,198:70	30,271:—		63,927:70
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	353,786:—	151,500:—		202,286:—
7. Avloppsledningar	63,885:—			63,885:—
8. Hamnar	248,009:06	216,500:—		31,509:06
10. Renhållningsverk och svingård	143,757:10	91,500:—		52,257:10
11. Vattenledningsverk	155,600:—	217,700:—	62,100:—	
12. Gasverk	406,745:—	455,400:—	48,655:—	
13. Elektricitetsverk	520,867:—	713,100:—	192,233:—	
17. Andra kommunens affärsföretag	149,008:28	151,258:28	2,250:—	
18. Brandväsen	129,930:50	22,978:75		106,951:75
20. Fastighetsförvaltning	322,027:49	483,535:04	161,507:55	
21. Magistrat och Rådhusrätt	65,620:—			65,620:—
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	44,813:—			44,813:—
23. Polisväsen och fångvård	234,852:—	14,717:—		220,135:—
24. Auktionsväsen		100:—	100:—	
26. Allm. Pensionsförsäkring	36,600:—			36,600:—
27. övriga förvaltningskostnder	212,952:33	19,167:11		193,785:22
28. Anslag och bidrag till div. ändamål	250,053:23			250,053:23
29. Oförutsedda utgifter	76,883:60			76,883:60
30. Allmänna bidrag av staten		22,651:89	22,651:89	
31. Diverse inkomster		18,100:—	18,100:—	
32. Skatter och liknande avgifter		2,746,013:29	2,746,013:29	
Summa kronor	6,569,290:23	6,569,290:23	3,253,610:73	3,253,610:73

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Fattigvården

Bil. Litt. 2.

Till Magistraten i Västerås.

Härmed får Fattigvårdsstyrelsen vördsamt överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads fattigvård för år 1931.

Västerås den 8 oktober 1930.

För Fattigvårdsstyrelsen:
ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 30 september 1930.

§ 141.

Beslöt Fattigvårdsstyrelsen avgiva följande av förvaltningsutskottet upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads fattigvård för år 1931.

Till stöd för sålunda framställda anslagskrav får Fattigvårdsstyrelsen anföra följande:

YTTRE FATTIGVÅRDEN:

Understödskostnader:

Förslaget innebär en sänkning av anslaget mot innevarande år med 10,500 kronor. Denna sänkning har skett under förhoppning, att det förbättrade allmänna ekonomiska läget samt nu rådande goda förhållanden på arbetsmarknaden fortfara.

Anstaltsvård:

Denna anslagspost föreslås sänkt med 900 kronor.

Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård.

Anslagskravet har sänkts med 500 kronor mot innevarande år under samma motivering som beträffande understödskostnader.

Diverse utgifter:

Utgifterna under denna rubrik hava även beräknats något lägre än för innevarande år.

Löner och arvoden:

Lönerna äro beräknade i enlighet med av Stadsfullmäktige fastställd lönestat.

Beträffande kontorsbiträdestjänsten av I klass, har Fattigvårdsstyrelsen upprepade gånger tidigare och senast i samband med avgivandet av statförslag för år 1926 under angivande av bl. a. att innehavaren av tjänsten allt sedan fattigvårdsbyråns inrättande måst sköta såväl kassagöromålen som avräkningskontona med understödstagarne m. m., hemställt, att denna tjänst måtte förändras till kassörsketjänst. Denna framställning, ehuru enligt Fattigvårdsstyrelsens mening väl motiverad, har icke vunnit Stadsfullmäktiges bifall. Från och med år 1926, då Barnavårdsnämndens understödsverksamhet m. m. förlades till fattigvårdsbyrån, har befattningshavaren för handhavandet av Nämndens kassa m. m. åtjutit ett arvode av 500 kronor om året. Tillsammans med lönen som kontorsbiträde enligt 20 lönegruppens 3:dje lönegrad utgöra f. n. lön och arvode sammanlagt 3,542 kronor om året, vilken summa närmast passar in i 26:te lönegruppens 2:dra lönegrad. Men då befattningshavaren fungerat som kassörska sedan 1 mars 1922, då hon tillträdde sin tjänst vid fattigvården, synes det motiverat, att hon, vid uppflyttning i högre lönegrupp, får ifråga om ålderstillägg räkna sig till godo redan intjänt tid, varför Fattigvårdsstyrelsen, under hänvisning till vad tidigare i ärendet anförts, hemställer, att kontorsbiträdestjänsten av I klass å fattigvårdsbyrån fr. o. m. år 1931 inrättas som kassörsketjänst och inplaceras i 26:te lönegruppen i lönestaten för stadens befattningshavare samt att nuvarande befattningshavaren för beräkning av ålderstillägg får tillgodoräkna sig den tid hon med tjänstgöring som kassörska varit i fattigvårdens tjänst erhåller två ålderstillägg i sagda lönegrupp.

ÅLDERDOMSHEMMET:

Hushållet:

Anslaget för detta ändamål har begärts förhöjt huvudsakligen på grund

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Fattigvården*

av att utspisningsstaten för tuberkulosavdelningen vid ålderdomshemmet måste förbättras.

Bränsle, lyse och vatten.

Totalkostnaden under denna rubrik är jämfört med innevarande år något lägre. Kostnaden för kol har kunnat beräknas avsevärt lägre, varemot kostnaden för vatten och belysningsström måst, med beräkning efter de faktiska kostnaderna för år 1929 och hittills under innevarande år, begäras förhöjda.

Sjukvård.

Anslaget för sjuktransport har begärts förhöjt med 150 kronor, enär såväl 1929 års som 1930 års anslag för detta ändamål visat sig otillräckliga.

Förbrukningsartiklar:

I anslaget för skrivmaterial och tryckning har inrymts ett belopp på 450 kronor för inköp av en för ålderdomshemmet erforderlig skrivmaskin, enär den förutvarande är förbrukad. Kostnaden för posterna skrivmaterial och tryckning m. m. samt sänghalm ha sänkts med 100 kronor vardera.

Stall, hönshus och bil.

Kostnaden för stallet har sänkts men har i stället tillkommit omkostnader för bilen, varför förhöjt anslag begärts med 234 kronor.

Tvättinrättningen:

Kostnadssumman under denna rubrik har sänkts med 500 kronor.

Trädgården:

Tidigare begärt anslag för utsäde och fröer har visat sig alldeles för otillräckligt, varför anslaget härför måste begäras förhöjt.

Dessutom begäres ett särskilt anslag för inköp av för trädgårdsanläggningen erforderlig kalk.

Inkomster:

Inkomsterna för yttre fattigvården ha måst beräknas 2,300 kronor lägre än under innevarande år, enär de verkliga inkomsterna betydligt understiga de beräknade under år 1929 och synas komma att göra det i ännu högre grad under år 1930.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Fattigvården

För ålderdomshemmet har inkomstberäkningen stannat vid en summa, som med 13,000 kronor understiger den av Drätselkammarens delegerade för innevarande år beräknade av Stadsfullmäktige fastställda summan. Inkomstberäkningen i årets stat har skett med ledning av 1929 och 1930 års inkomstsiffror. Sänkningen motiveras av bl. a. dels lägre dagersättning för vård av understödstagare tillhörande främmande kommuner, vilken kostnad bestämmes av Kungl. Maj:t och dels av minskat statsbidrag och ersättning av landstinget, på grund av minskad beläggning å tuberkulosavdelningen.

In fidem:
AXEL NORÉN.

Ex officio:
Axel Norén.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads fattigvård för år 1931.

UTGIFTER:

A. Yttre fattigvården:

a)	Understödskostnader:		
	1. Ordinarie understöd	200,000: —	
	2. Tillfälliga understöd	51,500: —	
	3. Understöd in natura	41,000: —	292,500: —
b)	Anstaltsvård:		
	1. Hospitalsvård	22,800: —	
	2. Lasarettsvård	6,000: —	
	3. Sanatorievård	4,600: —	
	4. Andra sjukvårdskostnader	11,000: —	44,400: —
c)	Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård:		
	1. Sjukvård å kuranstalter	4,600: —	
	2. Yrkesutbildning	4,800: —	
	3. Kommunalt pensionstillskott	5,600: —	15,000: —
		Transport	351,900: —

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Fattigvården*

		Transport		351,900:—
d)	Andra fattigvårdskostnader:			
	1. Återbetalning till främmande kommuner för utgiven fattigvård		30,000:—	
	2. Medikamenter		5,000:—	
	3. Begravningskostnader		1,500:—	36,500:—
e)	Diverse utgifter:			
	1. Hyra för fattigvårdsbyrån		2,500:—	
	2. Trycksaker och skrivmaterial		700:—	
	3. Städning, bränsle och lyse		1,500:—	
	4. Telefoner till:			
	Fattigvårdsbyrån	210:—		
	Fattigvårdssysslomannens bost.	110:—		
	Fattigvårdstillsyningsmannens bostad	70:—		
	Fattigv.-styrelsens ordf. bostad	70:—		
	Diakonissan	70:—		
	Samtalsavgifter	85:—	615:—	5,315:—
f)	Förebyggande fattigvård:			
	1. Anslag till diakonissornas verksamhet			10,000:—
g)	Löner och arvoden:			
	1. Fattigvårdssysslomannen (44: IV)		8,592:—	
	2. Fattigvårdstillsyningsmannen (27: I)		3,540:—	
	3. Kassörska (26: III)		3,864:—	
	4. Kontorsbiträde II kl. (17: II)		2,493:—	
	5. Extra skrivbiträde		1,200:—	
	6. Bidrag till revisionen		800:—	20,489:—
h)	Oförutsedda utgifter			500:— 424,704:—
	B. Ålderdomshemmet.			
i)	Hushållet:			
	Mathållning för 65,000 underhållsdagar à 75 öre pr dag och person			48,750:—
j)	Bränsle, lyse och vatten:			
	1. 450 ton ångkol à 18:50		8,355:—	
	2. Gas		3,000:—	
	3. Vattenavgifter		3,000:—	
	4. Belysningsström		4,300:—	
	5. Kraftström		500:—	19,155:—
k)	Renhållning:			
	1. Såpa, tvål och tvättpulver		800:—	
	2. Torvmull och sophämtning		300:—	1,100:—
		Transport	69,005:—	424,704:—

	Transport		69,005:—	424,704:—
l)	Beklädnad			
	1. Gång- och underkläder och skodon		3,500:—	
m)	Sjukvård:			
	1. Sjukvårdsartiklar och medicin	5,800:—		
	2. Sjuktransporter	450:—	6,250:—	
n)	Underhåll och anskaffning av inventarier:			
	1. Linne och sängkläder	2,000:—		
	2. Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd	1,000:—		
	3. Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj	500:—	3,500:—	
o)	Förbrukningsartiklar:			
	1. Skrivmaterial och tryckning (inköp av ny skrivmaskin)	650:—		
	2. Sänghalm	100:—		
	3. Snus	1,000:—	1,750:—	
p)	Begravningsomkostnader		1,500:—	
q)	Diverse omkostnader:			
	1. Flitpengar	1,800:—		
	2. Telefon till:			
	Föreståndarens exp. 236:—			
	Sjukhuset 230:—			
	Samtalsavgifter 25:—	491:—		
	3. Inköp av böcker för biblioteket	150:—	2,441:—	
r)	Underhåll av fastigheter:			
	1. Reparation av hemmets byggnader	5,000:—		
	2. Brandförsäkringspremier	800:—	5,800:—	
s)	Räntor och amorteringar:			
	1892 års lån: (kvarv. skuld 1,850:—)			
	Ränta 55:—			
	Amortering 900:—	955:—		
	1902 års lån: (kvarv. skuld 12,004:85)			
	Ränta 464:27			
	Amortering 796:25	1,260:52		
	1922 års lån: (kvarv. skuld 355,699:—)			
	Ränta 17,664:33			
	Amortering 4,825:—	22,489:33		
	Transport	24,704:85	93,746:—	424,704:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Fattigvården

	Transport	24,704:85	93,746:—	424,704:—
1924 års lån: (kvarv. skuld 56,214:80)				
Ränta	2,810:74			
Amortering	1,252:—	4,062:74		
1928 års lån: (Kvarv. skuld 290,780:82)				
Ränta	14,539:04			
Amortering	10,336:17	24,875:21		
1929 års lån: (kvarv. skuld 225,167:92)				
Ränta	11,258:40			
Amortering	3,582:03	14,840:43		
1929 års lån: (kvarv. skuld 83,702:50)				
Ränta	4,185:13			
Amortering	8,764:87	12,950:—	81,433:23	
t) Underhåll av trädgård och planteringar			500:—	
u) Löner och arvoden:				
1. Föreståndaren, lön (36:III)	5,880:—			
med avdrag för naturaförmåner, 3 rum och kök	1,235:—	4,645:—		
2. Vaktmästaren, lön (25:IV)	3,933:—			
med avdrag för naturaförm.	680:—	3,253:—		
3. Maskinisten, lön (24:IV)	3,795:—			
med avdrag för naturaförm.	555:—	3,240:—		
4. Eldaren, lön (20:I)	2,640:—			
med avdrag för fritt vivre	900:—	1,740:—		
5. Husmodern, lön (4:IV)		1,671:—		
6. Vårdaren, lön (22:III)	3,174:—			
med avdrag för naturaförm.	555:—	2,619:—		
7. Två sjuksköterskor, lön (5:IV) à 1,563:—		3,126:—		
8. Två sjuksköterskor, lön (5:I) à 1,230:—		2,460:—		
9. Kokerskan, lön		1,131:—		
10. Tvättföreståndarinnan, lön		870:—		
11. Tre biträden à 810:—		2,430:—		
12. Två biträden à 720:—		1,440:—		
13. Ett biträde à 55:— pr månad		660:—		
14. Sex biträden à 50:—		3,600:—		
15. Semester- och sjukvikarier		400:—		
16. Predikanten, arvode		500:—		
17. Organistarvode		100:—		
18. Semesterpengar till personalen		820:—	34,705:—	
u) Pensioner:				
1. Pension till Syssloman Larssons änka		527:—		
	Transport	527:—	210,384:23	424,704:—

	Transport	527:—	210,384:23	424,704:—
2.	Pension till Vaktmäst. Lundbergs änka	500:—		
		1,027:—		
	Dyrtidstillägg 50 %	513:50	1,540:50	
v)	Stall och hönshus:			
1.	Diverse utgifter för stallet	150:—		
2.	Diverse utgifter för hönsgården	1,160:—		
3.	Bensin och underhåll av bilen samt skatt	384:—	1,694:—	
y)	Tvättinrättningen:			
1.	Kraftström	500:—		
2.	Vatten	1,000:—		
3.	Tvättmedel	2,000:—		
4.	Diverse omkostnader	200:—	3,700:—	
z)	Trädgården:			
1.	Utsäde, fröer m. m.	500:—		
2.	Arrende för trädgårdsjord	325:—		
3.	Kommunalskatt	407:72		
4.	En vagnslast kalk	250:—	1,482:72	
å)	Oförutsedda utgifter		1,000:—	219,801:45
			Summa kronor	644,505:45

INKOMSTER:

A. Yttre fattigvården:

a)	Ersättning av Landstinget enligt 40—42 §§ i lagen om fattigvården för:			
1.	Hospitalsvård	16,000:—		
2.	Lasarettsvård	5,000:—		
3.	Sanatorievård	4,000:—		
5.	Andra sjukvårdskostnader	4,000:—		
6.	Vårdkostnader till andra kommuner	5,000:—	34,000:—	
b)	Inkomst av statsbidrag		3,000:—	
c)	Återbetalning av enskilda för utgiven fattigvård		5,500:—	
d)	Inkomst av pensioner		6,000:—	
e)	Diverse inkomster:			
1.	Diverse inkomster	2,000:—		
2.	Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av kostnad för hyra, städning, bränsle och telefon m. m.	1,065:—		
	Transport	3,065:—	48,500:—	

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Fattigvården*

	Transport	3,065: —	48,500: —
3.	Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av lönerna för kassörskan och biträden jämte diverse andra utgifter	1,400: —	4,465: — 52,965: —

B. Ålderdomshemmet:

f)	Vårdavgifter:		
1.	Ersättning av främmande kommuner ...	13,000: —	
2.	Ersättning av enskilda	20,000: —	
3.	Ersättning av landstinget enligt 41 § fattigvårdslagen	3,000: —	
4.	Ersättning av landstinget för t. b. c.-avdelningen	3,000: —	
5.	Ersättning av staten för t. b. c.-avdeln.	6,000: —	
6.	Ersätnting av statsmedel för vissa personer	2,000: —	
7.	Inkomst av pensioner	21,000: —	68,000: —
g)	Diverse inkomster:		
1.	Inkomst av arbeten	2,000: —	
2.	Värdet av produkter från trädgården för hushållet	2,000: —	
3.	Inkomst av trädgårdsprodukter	200: —	
4.	Inkomst av försålda bohag	1,000: —	
5.	Inkomst av hönsgården	2,000: —	
6.	Inkomst av tvättinrättningen	10,000: —	
7.	Anslag av staten för biblioteket	75: —	17,275: — 85,275: —
			138,240: —
	Brist att genom uttaxering fyllas		506,265: 45
			Summa kronor 644,505: 45

Bil. Litt. 3. N:o 94.
Budget-förslag 1931. Barnavårds-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden får härmed med anhållan om godkännande överlämna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1931, och därvid anföra.

Under rubr. "Anstalts- och sjukvård" hemställes om anslag för gäldande av kostnaderna för poliklinisk sjukvård. Dessa kostnader avse icke något för år 1931 nytt ändamål, men hava hittills icke rubricerats i staten. Anslaget är beräknat till 2,000 kr.

Nämnden nödgas hemställa, att anslaget för "återbetalning till främmande kommuner" höjes med 2,500 kr. till 10,000 kr. Kostnaderna uppgingo år 1929 till mer än 13,000 kr.

Under rubr. "Arvoden" inflyta de av Stadsfullmäktige den 27 mars innevarande år fastställda arvoden åt tillförordnad ny personal å barnavårdsbyrån. Posten "Diverse arvoden och inspektionskostnader" torde böra höjas med 500 kr. Kostnaderna uppgingo år 1929 till omkring 2,700 kr. och har omorganisationen av barnavårdsbyrån endast obetydligt inflytande på denna anslagsposts storlek.

Under rubriken "Diverse utgifter" är del i hyra för barnavårdsbyråns lokal upptagen till 1,100 kr. Då Fattigvårdsstyrelsen erlägger 2,500 kr. i hyra för nedre våningen inom fastigheten Fiskartorget n:o 2, anser Nämnden detta belopp lämpligt avvägt med hänsyn därtill, att Fattigvårdsstyrelsen för sina och distriktsstyrelsernas sammanträden disponerar del av Barnavårdsbyråns lokal. Del i kostnaderna för städning, bränsle och lyse är efter samma beräkningsgrund upptagen till 480 kr. Anslag för telefoner begäres med 180 kr. för Barnavårdsbyrån, med 70 kr. för t. f. föreståndarens bostad och med 70 kr. för t. f. inspektrisens bostad. För gäldande av stämpelkostnader avseende kommunikationsresolutioner och utslag i barnavårdsmål är upptaget ett anslag å 100 kr.

Under rubriken "Inkomster" märkes att en del inkomstposter äro sänkta, andra åter höjda samt att en ny inkomstpost å 1,200 kr. avseende återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader å lasarett och sana-

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Barnavårdsnämnden.*

torier influtit. Det totala inkomstbeloppet är större än i innevarande års stat.

Västerås den 13 oktober 1930.

För Barnavårdsnämnden:

FRED. FÅHRÆUS.

Eric Plantin.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Barnavårdsnämnd för år 1931.

3. **Barnavård.**

UTGIFTER:

a)	Utackorderade barn:			
	1. Barns omhändertagande för samhällsvård		31,400:—	
	2. För skyddsuppfostran i enskilda hem		3,000:—	
	3. För barn intagna å skyddshem		6,000:—	40,400:—
b)	Anstalt- och sjukvård:			
	1. Lasarettsvård		1,000:—	
	2. Sanatorievård		500:—	
	3. Vanföre- och sinnesslövård		3,000:—	
	4. Poliklinisk sjukvård m. m.		2,000:—	
	5. Medikamenter		200:—	
	6. Begravningskostnader		100:—	6,800:—
c)	Återbetalning till främmande kommuner			10,000:—
d)	Arvoden:			
	1. Åt tillförordnad personal:			
	t. f. Föreståndaren	4,620:—		
	t. f. Kvinnlig barnavårdsman	2,880:—		
	t. f. Inspektris och sköterska	2,880:—		
	Läkare	800:—	11,180:—	
	2. Del i löner utgående å Fattigvårdens stat		1,400:—	
	3. Diverse arvoden och inspektionskostnader		2,500:—	15,080:—
			Transport	72,280:—

			Transport	72,280:—
e)	Diverse utgifter:			
	1. Del i hyra för lokal		1,100:—	
	2. Del i kostnader för städning, bränsle, lyse		480:—	
	3. Tryck och annonser		500:—	
	4. Telefoner:			
	Barnavårdsbyrån	180:—		
	t. f. Föreståndarens bostad	70:—		
	t. f. Inspektrisens bostad	70:—	320:—	
	5. Stämpelkostnader för utslag i barnavårdsmål		100:—	
	6. Diverse		100:—	2,600:—
f)	Barnhemmet Sommarro:			
	1. Hushållet		5,000:—	
	2. Löner:			
	Föreståndarinnan, 5:IV	1,563:—		
	Två biträden	1,310:—	2,873:—	
	3. Beklädnad		1,400:—	
	4. Bränsle, lyse, vatten		1,400:—	
	5. Hyra för fastigheten		2,500:—	
	6. Underhåll av inventarier		400:—	
	7. Telefon		110:—	
	8. Förbrukningsartiklar och div. utgifter		400:—	14,083:—
			Summa kronor	88,963:—

INKOMSTER:

a)	Återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader för skyddsuppfostran enligt § 63 i Barnavårdslagen	5,000:—	
b)	Återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader å lasarett och sanatorier	1,200:—	
c)	Ersättning av enskilda för utgivna uppfostringsbidrag	5,000:—	
d)	Statsbidrag enligt § 67 Barnavårdslagen	2,000:—	13,200:—
	Brist att genom uttaxering täckas		75,763:—
		Summa kronor	88,963:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Folkskolan.

Bil. Litt. 4 A.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 3 oktober 1930.

§ 115.

Upptogs till behandling förslag till 1931 års utgifst- och inkomststat för Västerås folkskolor att i vederbörlig ordning ingivias till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

1. Efter prövning av inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1 jan. 1931, fann styrelsen följande befattningshavare därtill berättigade:

folkskollärare A. Wallström i 4:e lönegraden,
„ M. Carlvik i 4:e lönegraden,
„ N. Stenvall i 4:e lönegraden,
„ E. Hedberg i 4:e lönegraden,
„ T. Greijer i 3:e lönegraden,
„ S. Skoglund i 3:e lönegraden,
„ K. Nordlund i 3:e lönegraden,
„ E. Elowson i 3:e lönegraden,
folkskollärarinnan Gertrud Ahlstedt i 4:e lönegraden,
småskollärarinnan Greta Jäderlund i 4:e lönegraden,
„ Greta Persson i 4:e lönegraden.
„ Hildur Eriksson i 4:e lönegraden.

2. Beträffande användningen av det begärda anslaget till underhåll och reparationer av fastigheter får styrelsen hänvisa till bifogade detaljförslag.

I Skepparbacks- och Mariabergsskolorna föreslås inmontering av s. k. dricksfontäner, varigenom de ohygieniska muggarna kunna avskaffas, en anordning som redan förut med gott resultat kommit till användning vid stadens övriga skolhus.

Styrelsen föreslår även, att korkmattor inläggas i lärosalarna i Mariabergs- och Jakobsbergsskolorna ävensom i tillbyggnaden vid skolan i Hammarby. I de båda förstnämnda byggnaderna, där golven äro myc-

ket ojämna på grund av nötning, måste mattorna läggas på ett massaunderlag. I tamburerna äro emellertid cementplattor av hållbarhetsskäl att föredraga.

Den största utgiftsposten hänför sig till en grundligare reparation och omändring av värmeledningssystemen i Korsängsskolan samt i gymnastikbyggnaden vid Djäknebergsskolan. Systemen ifråga ha visat sig mycket oekonomiska i driften, varjämte särskilt beträffande Korsängsskolan bristfälligheter titt och tätt måst avhjälpas.

Ombyggnadsförslagen, som biläggas, och till vilka styrelsen hänvisar, ha för Korsängsskolan utarbetats av Västerås Rörläggningsaktiebolag och för gymnastikbyggnaden vid Djäkneberget av firman Värme & Sanitet.

Vattenfrågan vid Rosenlunds skola har alltid vållat svårigheter till följd av att brunnen sinat vid mera ihållande torka. Huruvida frågan bör lösas genom att den gamla brunnen fördjupas, vilket väl i så fall lämpligen torde böra ske genom s. k. diamantborrning i berget, eller om vatten måste sökas på annat håll, kan styrelsen ej nu säga. Den summa, som för ändamålet upptagits, bör fördenskull ha karaktären av förslagsanslag.

3. Till lärare i läs- och skrivämnen har den provisoriska avlöningsförbättringen, som utgår av statsmedel, ej medtagits i staten av det skälet, att densamma ej är känd för senare hälften av nästkommande år.

4. Anslaget till undervisning i slöjd hänför sig till det faktiska antalet undervisningsgrupper under innevarande läsår.

5. I skrivelse till folkskolestyrelsen hade vaktmästaren vid Hammarby skola meddelat, att hans arbete genom skolans tillbyggnad toge hans tid i anspråk i sådan omfattning, att annat förvärvsarbete omöjliggjordes. Han anhöll fördenskull om höjning av sitt arvode, så att detta kunde räcka för hans existens, naturligtvis mot vederlag av ökat arbete för skolans räkning.

Styrelsen ansåg även att arbetet med eldning, städning och rengöring vore för krävande att ombesörjas av en preson, som hade full arbetsdag på annat håll. Skolan inrymde numera 7 lärosalar, 2 slöjdsalar, 1 gymnastiksal samt 2 avklädningsrum, vartill komme trappor, korridorer, källare- och vindsutrymmen. Styrelsens majoritet fann det mset ändamålsenligt, att frågan löstes på det sätt vaktmästaren själv föreslagit. Arvodet borde därvid sättas till 2,400 kr. pr år, varmed vaktmästaren förklarat sig nöjd. Förutom eldning, städning och renhållning skulle han åläggas att utföra smärre reparationer vid skolan under den tid eldningen

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Folkskolan.*

pågår ävensom att ombesörja snöskottning o. d. Under den tid, då eldning ej pågår, skulle han biträda med förekommande arbeten även vid andra skolor. Som en följd härav, och under förutsättning att förslaget bifalles, har anslaget till reparation av inventarier kunnat sänkas med 700 kronor.

Herr vice ordföranden ansåg, att frågan lämpligen borde lösas så, att en person engagerades för eldningen och en annan för städning och renhållning, samt att för dessa ändamål anvisades 1,700 kr.

6. Arvodet till tillsyningslärarinnan vid Hammarby skola föreslås höjt från 100 till 150 kr. på grund av ökat arbete genom skolans utvidgning.

7. En av skolans uppgifter är vårdnaden om barnens hälsa framför allt genom förebyggande hygieniskt arbete. Denna uppgift söker skolan fylla genom skolläkaren, som har att undersöka barnen och övervaka deras hälsotillstånd. Det är intet tvivel om, att icke detta arbete har sin stora betydelse, men vida mer effektivt skulle det kunna bli, om läkarens råd och föreskrifter bleve mera beaktade och efterföljda, än vad som nu är fallet. Det framstår därför som ett trängande behov, att läkaren och hemmen komma i en intimare kontakt med varandra. Av praktiska skäl torde emellertid detta knappast låta sig göra genom läkaren personligen. Den bästa utvägen för att nå det angivna målet synes därför vara, att läkaren finge till sin hjälp en skolad sjuksköterska med speciell läggning och intresse för sådant arbete. Även läkarens undersökningar av barnen skulle kunna genom sköterskans assistens göras mera grundliga och effektiva, och vid veckomottagningarna i skolan borde likaledes hennes medverkan bli av betydelse.

Det säger sig självt att bland stadens 3,200 folkskolebarn ett stort antal klena finnas, vilka äro i behov av omvårdnad. Det är givetvis i första rummet hemmens sak att ombesörja denna, men det har visat sig, att hemmen behöva intresseras härför och även beredas hjälp att fylla sin vårdande uppgift. Så t. ex. skulle hon kunna ge ljusbehandling åt de barn, för vilka läkaren föreslagit sådan.

För uttagning av barn till skollovskolonier skulle hon också få en betydelsefull uppgift, varjämte hon själv borde beredas tjänstgöring som sjuksköterska vid en sådan barnkoloni under sommaren.

Den ingående kännedom hon genom sitt arbete komme att erhålla beträffande de klena barnen och deras hemförhållanden, gör det sannolikt att hennes kontrollerande och rådgivande arbete under skolläkarens överinseende bör kunna bli av den betydelse, att de utgifter, som staden för detta ändamål ikläder sig, äro väl försvarade.

Frånsett den humanitära och praktiska betydelse, som det förebyggande hälsovårdsarbetet i allmänhet äger, synes det styrelsen för vår tid med hänsyn till de senare årens låga födelsetal vara särskilt angeläget att göra vad som göras kan för släktets hälsa och välfärd.

Styrelsen föreslår, att skolsköterskan i avlöningshänseende jämställes med sköterskan på barnavårdscentralen, vilken placerats i 22:a lönegraden med en begynnelselön av 2,880 kr. Intill dess närmare erfarenhet vunnits, torde avlöningen lämpligen böra utgå i form av arvode.

8. Anslaget till lärjungebiblioteket har visat sig otillräckligt beroende på en i och för sig glädjande stegring av lånefrekvensen. Antalet boklån sistlidne läsår uppgick till 23,112. Så gott som hela anslaget för innevarande år har gått åt till ombindning av böcker.

9. Även anslaget till lärjungarnas skolresor behöver ökas för att hjälpen skall bli något så när effektiv. Då 13 à 14 klasser årligen företaga dylika resor, och då dessa utgöra en intressant och lärorik avslutning på skolarbetet, äro de värda att uppmuntras.

10. En ny utgiftspost utgöres av skatt, som fr. o. m. innevarande år påförts vissa av skolans fastigheter.

11. Anslagen till uppvärmning och renhållning föreslås sänkta med resp. 1,000 och 500 kr.

12. Beloppet för dyrtidstillägg har minskats med 5,000 kronor på såväl inkomst- som utgiftssidan.

13. För budgetåret 1/7 1930—30/6 1931 har riksdagen beviljat särskilt statsbidrag till beredande av utjämning av skoldistriktens kostnader för folkskoleväsendet. Statsbidraget ifråga uppgår för ovannämnda tid till 39,125 kronor, varav hälften påförts 1931 års stat.

14. I budgeten för fortsättningsskolan ha inga förändringar behövt vidtagas.

15. Beslöt styrelsen godkänna för högre folkskolan uppgjort statförslag, vilket med tillhörande motivering skulle som särskild bilaga närslutas.

Västerås som ovan

EM. GRANÉR.

Rätt ur protokollet, betygar
Em. Granér.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Folkskolan.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Folkskolor år 1931.

4 A. Folkskolan.

UTGIFTER:

a)	1. Underhåll och reparationer av fastigheter		44,700: —	
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier		5,300: —	
	3. Del av kostnad för tillbyggnad av Hammarby skola (28/2 1929) 20,000 kr. att uttaxeras under 4 år, 2:dra året		5,000: —	55,000: —
b)	Löner och arvoden:			
	1. Folkskoleinspektören, 49: IV	10,812: —		
	Folkskollärare:			
	16 ord. lärare: (Dahlberg, Näslund, Vasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pihlsjö, Vallström, Carlvik, Stenvall, Hedberg) lön i 4:de lönegraden à kr. 4,903:—	78,448: —		
	4 ord. lärare: (Vallander, Söderholm, Karlsson, Segerström) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,518:—	14,072: —		
	10 ord. lärare: (Magnusson, Sigroth, S. Granér, Jäderlund, Engmark, Lindgren, Greijer, Skoglund, Nordlund, Elovsson) lön i 3:dje lönegraden à kr. 4,581: —	45,810: —		
	6 ord. lärare: (B. Gustavsson, Eriksson, Silén, Runsten, Sandahl, H. Gustavsson), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4,259: —	25,554: —		
	Folkskollärarinnor:			
	10 ord. lärarinnor: (Fröman, Fernqvist, Kolmodin, Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Andersson, Ahlstedt), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,912:—	39,120: —		
	10 ord. lärarinnor: (Sjöberg, Sigroth, Karlsson, Pettersson, A. V. Eriksson, Engström, E. Eriksson, Ema-			
	Transport	213,816: —		55,000: —

	Transport	213,816:—	55,000:—
	nuelsson, Kraft, Råström) lön i 3:dje lönegraden à kr. 3,697:— ...	36,970:—	
	1 ord. lärarinna (Verner) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,882:—	
	7 ord. lärarinnor: (Vickman, Sjöfäldt, A. Granér, Schelin, Lindström, Nordkvist, Sandahl), lön i 2:dra lönegraden à kr. 3,483:—	24,381:—	
	2 ord. lärarinnor: (Wolfbrandt, Falk), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3,268:—	6,536:—	
	1 ord. lärarinna, lön i 1:sta lönegraden för tiden 1/7—31/12	1,634:—	
	1 vakansvikarie för vårterminen	1,340:—	
	7 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2,489:—...	17,423:—	
	Småskollärarinnor:		
	28 ord. lärarinnor: (Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Petersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderhlom, M. Carlsson, Sjölund, S. Eriksson, H. Leandersson, Ringdahl, Bergström, Källbäck, Svedin, Jäderlund, G. Persson, H. Eriksson) lön i 4:de lönegraden à kr. 2,650:—	74,200:—	
	4 ord. lärarinnor: (Nilsson, Larsson, Billby, E. Pettersson), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 1,970:—	7,880:—	
	6 ord. lärarinnor: (Norman, v. Essen, A. Söderholm, Thunell, L. Pettersson, M. Verner), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,489:—	14,934:—	
	1 ord. lärarinna (Morberg), lön i 1:sta lönegraden	2,167:—	
b)	2. Lärare i slöjd och huslig ekonomi:		
	2 lärare i slöjd: (Ljung, Hammarmarsten), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,912:—	7,824:—	
	1 lärare i slöjd: (Karlsson) lön i 3:dje lönegraden	3,697:—	
	Transport	415,684:—	55,000:—

	Transport	415,684:—		55,000:—
N:o 94. *Budgetförslag 1931. Folkskolan.*	1 lärare i slöjd: (Ljungberg) lön i 1:sta lönegraden	3,268:—		
	3 lärarinnor i slöjd: (Lindkvist, Vahlström, Hahr), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,750:—	8,250:—		
	2 lärarinnor i slöjd: (Morberg, Palmén), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,589:—	5,178:—		
	1 lärarinna i slöjd: (Lundholm), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2,428:—	2,428:—		
	3 lärarinnor i slöjd: (Gudmundsson, Eriksson, Svedin), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2,267:—	6,801:—		
	1 e. o. lärarinna i slöjd	2,053:—		
	2 lärarinnor i huslig ekonomi: (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,950:—	5,900:—		
	1 lärarinna i huslig ekonomi: (Karlsson), lön i 3:dje lönegraden	2,789:—	452,351:—	
	Provisorisk löneförbättring för lärare i övningsämnen		3,176:—	
	Dyrtidstillägg, förslagsvis		100,000:—	
b)	3. Diverse undervisningsarvoden:			
	För undervisning i slöjd för gossar	10,200:—		
	För undervisning i slöjd för flickor	2,000:—		
	Vikariearvode, förslagsvis	6,000:—		
	Privatläsning	600:—		
	Undervisning för hörselsvaga barn	672:—	19,472:—	
b)	4. Vaktmästare och städerskor:			
	Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist, Ekström, (bostad och bränsle in natura) 25:IV à kr. 3,053:—	12,212:—		
	Ersättning för ett rum till vaktmästare Ekström vid Herrgärdsskolan	325:—		
	Vaktmästaren vid Jakobsbergsskolan (Hilda Johansson) arbode (bostad och bränsle in natura)	695:—		
	Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	2,400:—		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode (bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)	630:—		
	Transport	16,262:—	574,999:—	55,000:—

	Transport	16,262:—	574,999:—	55,000:—
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Elida Johansson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Susanna Jonsson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	700:—		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700:—		
	Städerskan vid Skepparbacksskolan (Thorell), arvode	1,085:—		
	Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson), arvode	525:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson), arvode	570:—		
	Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund), arvode	570:—		
	Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode (bostad å 1 rum, bränsle och lyse in natura)	220:—		
	Städerskan i Hwasserska gården (Söderkvist), arvode (bostad å 1 rum och kök, bränsle och lyse in natura)	280:—		
	Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström), arvode	450:—		
	Städerskan i Lundby kyrkskola (H. Lövstav) arvode	550:—		
	Läkarearvode för vaktmästare och städerskor	160:—	23,782:—	
b)	5. Diverse arvoden:			
	till skolläkaren	1,400:—		
	„ sjukgymnastik	1,250:—		
	„ simläraren	1,708:—		
	„ simlärarinnan	1,386:—		
	„ 3 tillsyningslärare à 500:—, 1 à 400:—, 1 à 150:— samt 1 à 100:— kr.	2,150:—		
	„ 1 tillsyningslärare i slöjd för gossar	500:—		
	„ 1 tillsyningslärare i slöjd för flickor	500:—		
	„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850:—		
	„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250:—		
	„ skolsköterska	2,880:—	12,874:—	611,655:—
g)	Pensioner:			
	till f. folkskollärare G. Alm	800:—		
	Transport	800:—		666,655:—

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Folkskolan.*

	Transport	800:—		666,655:—
till	f. småskollärarinnan J. Kjellin	600:—		
„	f. slöjdläraren J. F. Brandt	535:—		
„	f. folkskoll:na S. Hammarskiöld, Bohman, Persson, Svanholm, Svanbom, f. slöjdlärarinnan E. Vahlbäck, f. småskollärarinnorna O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson	6,212:—		
„	f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka...	200:—		
„	f. städerskan L. Pettersson	200:—	8,547:—	
	Dyrtidstillägg till pensionärer		1,300:—	9,847:—
h)	Premie för olycksfallsförsäkring			550:—
i)	Skolträdgårdarna:			
1.	Trädgården vid Västgötegatan:			
	Omkostnader 550:—			
	Arvode till trädgårdsläraren ... 1,000:—	1,550:—		
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)	650:—	2,200:—	
2.	Herrdgärdsskolan:			
	Omkostnader 750:—			
	Arvode till trädgårdsläraren ... 1,000:—	1,750:—		
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (inkl. arvode till vårdaren 50:— kr.)	700:—	2,450:—	
3.	Korsängsskolan:			
	Omkostnader 750:—			
	Arvode till trädgårdsläraren ... 1,000:—	1,750:—		
	Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (inkl. arvode till vårdaren 50:— kr.)	850:—	2,600:—	
4.	Hammarby m. fl. skolor:			
	Hammarby skola:			
	Omkostnader 400:—			
	Arvode till trädgårdsläraren 250:—	650:—		
	Omkostnader vid Jakobsbergs skola	200:—		
	Omkostnader vid Lundby skola	200:—		
	Omkostnader vid Rosenlunds skola	200:—	1,250:—	8,500:—
j)	Fri undervisningsmaterial till skolbarnen:			
1.	Material i läs- och skrivämnen		20,000:—	
	Transport		20,000:—	685,552:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Folkskolan.

	Transport	20,000:—	685,552:—
2.	Slöjdmaterial för gossar	2,000:—	
3.	Slöjdmateriel för flickor	4,000:—	
4.	Förbrukningsmaterial för skolköken	3,000:—	29,000:—
k)	Undervisningsmaterial till skolornas förråd		3,000:—
m)	Tandklinik:		
1.	Lokalhyra	600:—	
2.	Tandläkare, arvode	9,000:—	
3.	Tandläkareassistent, arvode	7,500:—	
4.	Arvode till biträde	1,800:—	
5.	Förbrukningsartiklar	2,000:—	
6.	Eldning och renhållning	500:—	21,400:—
n)	Tryckнings- och annonskostnader		1,500:—
o)	Lärare- och lärjungebiblioteken:		
	lärarepersonalens bibliotek	400:—	
	Lärjungebiblioteket	1,000:—	
	Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50:—	1,450:—
p)	Skolresor:		
	Bidrag till skolresor för lärjungarne	1,000:—	
	Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärare	800:—	1,800:—
r)	Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)	4,000:—	
	Lokalhyra	600:—	
	Eldning och städning	400:—	5,000:—
s)	Vatten, värme och belysning:		
1.	Vatten- och v. c.-avgifter	2,500:—	
2.	Uppvärmning	30,000:—	
3.	Belysning	5,000:—	37,500:—
t)	Skolbad:		
	Avlöning till baderskor	700:—	
	Handdukstvätt och tvål	800:—	
	Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad	3,150:—	4,650:—
u)	Renhållning:		
1.	Skurning och rengöring	7,000:—	
2.	Renhållning av gårdar	1,400:—	
	Transport	8,400:—	790,852:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Folkskolan.

		Transport	8,400: —	790,852: —
3.	Renhållning av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1,000: —	
4.	Sotning		400: —	9,800: —
v)	Diverse utgifter:			
1.	Brandstodsavgifter		1,400: —	
2.	Telefoner till:			
	Djäknebergsskolan	162: —		
	Skepparbacksskolan	110: —		
	Herrgärdsskolan	110: —		
	Folkskoleinspektörens exp.	168: —		
	Folkskoleinspektörens bostad	70: —		
	Korsängsskolan	238: —		
	Lundby skola	137: —		
	Hammarby skola	114: —		
	Jakobsbergs skola	110: —		
	Tandkliniken	110: —		
	Slöjdlärare Brandts bostad	70: —		
	4 tillsyningslärare à 70 kr.	280: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	120: —	1,799: —	
3.	Postavgifter, förslagsvis		240: —	
4.	Smärre reparationer av material och inventarier		3,000: —	
5.	Barnbespisning, förslagsvis		9,000: —	
6.	Hyra för lokaler i Hwasserska gården		2,000: —	
7.	Skatter		800: —	
8.	Oförutsedda utgifter		750: —	18,989: —

Utgifter för ränta och amortering:

		Resterande lånebelopp	Ränta		
y)	Räntor:				
1.	Obligationslån:				
	1892 års lån à 4 %	9,250: —	278: —		
	1902 års lån à 4 %	102,018: —	4,080: 72		
	1907 års lån à 4,5 %	24,950: —	1,122: 75		
	1910 års lån à 4,5 %	235,940: —	10,446: 75		
	1916 års lån à 5 %	19,450: —	972: 50		
	1922 års lån à 5 %	59,897: 50	2,974: 57		
	1924 års lån à 5 %	17,960: —	898: —		
	1929 års lån à 5 %	135,150: —	6,757: —		
	Ränta å kostnad för tillbyggnad av Hammarby skola 110,000 à 4,5 %		4,950: —	32,480: 29	
2.	Amorteringslån:				
	Prästerskapets änke- och pupillkassa à 4,5 %	12,688: 77	570: 99		
		Transport	570: 99	32,480: 29	819,641: —

Transport		570:99	32,480:29	819,641:—
Västmanlands läns sparbank à 5 %	29,662:70	1,483:14		
Västmanlands läns sparbank à 5 %	11,155:51	557:78	2,611:91	35,092:20

z) Kapitalavbetalningar:

1. Obligationslån:

1892 års lån à 4 %	9,250:—	4,500:—	
1902 års lån à 4 %	102,018:—	6,773:—	
1907 års lån à 4,5 %	24,950:—	1,150:—	
1910 års lån à 4,5 %	235,940:—	7,580:—	
1916 års lån à 4 %	19,450:—	410:—	
1922 års lån à 5 %	59,897:50	812:50	
1924 års lån à 5 %	17,960:—	400:—	
1929 års lån à 5 %	135,150:—	2,150:—	23,775:50

2. Amorteringslån:

Prästerskapets änke- och pupillkassa	12,688:77	728:07		
Västmanlands läns sparbank	29,662:70	1,269:06		
Västmanlands läns sparbank	11,155:51	418:22	2,415:35	26,190:85
			Summa kronor	880,924:05

INKOMSTER:

a) Statsbidrag:

1. Till folkskolan:

För 21 ord. lärare à kr. 2,810:—	59,010:—	
„ 10 ord. lärare à kr. 2,510:—	25,100:—	
„ 6 ord. lärare à kr. 2,210:—	13,260:—	
„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2,310:—	25,410:—	
„ 10 ord. lärarinnor à kr. 2,110:—	21,100:—	
„ 7 ord. lärarinnor à kr. 1,910:—	13,370:—	
„ 2 ord. lärarinnor à kr. 1,710:—	3,420:—	
„ 1 ord. lärarinna för tiden 1/7—31/12	855:—	
„ 7 e. o. lärarinnor à kr. 1,350:—	9,450:—	
„ 1 vakansvikarie vårterminen 1930	748:—	171,723:—

2. Till småskolan:

För 31 ord. lärarinnor à kr. 1,530:—	47,430:—	
„ 6 ord lärarinnor à kr. 1,380:—	8,280:—	
„ 1 ord. lärarinna	1,230:—	
„ 1 ord. lärarinna	1,080:—	58,020:—

3. Slöjdundervisningen:

För gossar:		
52 grupper à kr. 146:88	7,637:76	
Transport	7,637:76	229,743:—

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Folkskolan.*

	Transport	7,637:76	229,743:—
För flickor:			
84 grupper à kr. 146:88		12,337:92	19,975:68
4. Till undervisning i huslig ekonomi:			
18 kurser à kr. 229:50			4,131:—
Dyrtidstillägg:			
5. Till lärare i läs- och skrivämnen		75,500:—	
6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi		8,400:—	83,900:—
7. Till lärjungebiblioteket			150:— 337,899:68
8. Statsbidrag till beredande av utjämning av skoldistriktens kostnader för folkskoleväsendet			19,562:50
b) Barnbespisningen, anslag från Wahlbäckska fonden			2,000:—
c) Arrendemedel:			
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden			37:—
d) Hyresmedel:			
För bostäder till lärare		6,225:—	
För uthyrning av skollokaler		800:—	7,025:—
e) Anslag från staden till folkskoleväsendet			514,399:87
	Summa kronor		880,924:05

Bil. Litt. 4 B.

B. Fortsättningskolan.

UTGIFTER:

Lärarearvoden	13,000:—	
Föreståndarearvoden	600:—	13,600:—
Fri undervisningsmaterial till skolans lärjungar		2,000:—
Tryck- och annonskostnader		200:—
Städning och renhållning		400:—
Material till förråden samt diverse utgifter		500:—
Summa kronor		16,700:—

INKOMSTER:

Statsbidrag till lärarearvoden	9,200:—
Anslag från staden till fortsättningsskolan	7,500:—
Summa kronor	16,700:—

Bil. Litt. 4 C.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Folkskolan.

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för Högre folkskolan i Västerås sammanträde den 29 september 1930.

§ 5.

Upptogs till behandling förslag till 1931 års utgifts- och inkomststat för Västerås högre folkskola vilket förslag sedermera skulle genom folkskolestyrelsen överlämnas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen i ärendet anföra följande:

Efter vederbörlig framställning från ordinarie lärarinnan Hildur Gerland beslöt styrelsen tillstyrka hennes uppflyttning i tredje lönegraden fr. o. m. 1 jan. 1931. Då emellertid Kungl. skolöverstyrelsen äger att träffa avgörande härom, bör frågan om sagda uppflyttning göras beroende av skolöverstyrelsens beslut i ärendet.

Då numera årligen en ny skrivmaskin erfordras, och underhåll och rengöring av skolans 8 skriv- och 3 räknemaskiner kostar ej så litet, har anslaget till undervisningsmateriell visat sig otillräckligt, varför en höjning av nämnda anslag från 700 till 900 kronor föreslås.

Västerås som ovan.

EM. GRANÉR.

Rätt ur protokollet, betygar
Em. Granér.

Bil. 4 C.

4 C. Högre folkskolan.

UTGIFTER:

a) Undervisningsmaterial			900:—
b) Löner och arvoden:			
Arvode till skolans rektor		900:—	
	Transport	900:—	900:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Folkskolan.

	Transport	900:—	900:—
	1 ord. lärare (Fröier) lön i 4:de lönegraden	6,460:—	
	1 ord. lärare (Karifors) lön i 3:dje lönegraden	6,048:—	
	1 ord. lärarinna (Gerland) lön i 3:dje lönegraden	4,926:—	
	Arvode till timlärare och sjukvikarier	2,100:—	
	Arvode till slöjdlärare	400:—	
	Dyrtidstillägg	5,000:—	25,834:—
c)	Trycknings- och annonskostnader		250:—
d)	Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärarna		607:50
e)	Biblioteket		300:—
	Summa kronor		27,891:50

INKOMSTER:

a)	Statsbidrag till avlöningar		12,122:—
	Statsbidrag till dyrtidstillägg		4,315:—
	Statsbidrag till bibliotek		150:—
	Kronor		16,587:—
b)	Stadens anslag till Högre folkskolan		11,304:50
	Summa kronor		27,891:50

Bil. Litt. 4 E. b. N:o 94.

Budgetförslag 1931. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1931 bevilja institutet ett anslag av 17,500 kronor för upprätthållande av institutets biblioteksverksamhet.

Styrelsen kan med tillfredsställelse nu som förut vitsorda bibliotekets flitiga användande. Trängseln i de nuvarande lokalerna blir dock allt svårare. Så är förhållandet såväl beträffande böckernas uppställning, bibliotekets övervakande som även allmänhetens betjänande. Vissa kvällar kunna förhållandena utan någon överdrift betecknas som olidliga. Klagomålen från de besökandes sida äro många och befogade, och personalens arbetsförhållanden äro synnerligen besvärliga. Styrelsen uttalar därför sin varma och bestämda förhoppning om att den utredning, som för närvarande pågår angående bibliotekets lokalfråga, måtte påskyndas och föras till ett för biblioteket lyckligt slut.

Västerås den 14 nov. 1930.

Å Västerås Arbetareinstituts styrelses vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Georg Leontein.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde med Västerås Arbetareinstituts styrelse den 14 november 1930.

§ 1.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för biblioteket under år 1931.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Undervisningsändamål.*

INKOMSTER:

Beräknat anslag från Västerås stad	17,500:—
Beräknat statsbidrag	400:—
Kronor	17,900:—

UTGIFTER:

Avlöningar	8,380:—
Inköp av litteratur	3,000:—
Inbindning och reparationer av böcker	2,500:—
Hyra	2,400:—
Bränsle och lyse	800:—
Rengöring, eldning och extra vakthållning	500:—
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	320:—
Kronor	17,900:—

Västerås som ovan.

GEORG LEONTEIN.

Rätt ur protokollet, betygar:

Georg Leontein.

Bil. Litt. 4, E. c. N:o 94.

Budgetförslag 1931. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning får härmed vördsamt överlämna förslag till stat för skolorna för arbetsåret 1/7 1931—30/6 1932 slutande på ett belopp av kronor 60,100: —. Några mindre ändringar i de i staten upptagna beloppen ha företagits med stöd av närmast föregående års erfarenheter. Beträffande posten 3 på utgiftssidan har dock ökning gjorts från kronor 1,200:— till kronor 3,000:— på grund av önskvärdheten att utöka den maskinella utrustningen i verkstadsskolorna, särskilt skolan för snickeri. Utökning av denna utrustning anser styrelsen vara ofrånkomlig för bedrivandet på rätt sätt av undervisningen i verkstadsskolorna. Styrelsen vill påpeka att ökningen medför större statsbidrag enligt inkomstsidan 1 A b). Kommunens anslag har dock beräknats till samma belopp, som för innevarande arbetsår eller kronor 27,500:—.

Styrelsen får sålunda anhålla, att för arbetsåret 1/7 1931—30/6 1932 av staden måtte till skolorna anvisas ett belopp av kronor 27,500:— och att för kalenderåret 1931 uppföres ett anslag på likaledes kronor 27,500:—.

Västerås den 10 oktober 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ordf. i styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.

Folke Ericsson.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Undervisningsändamål.*

Västerås stads skolor för yrkesundervisning. Inkomst- och Utgiftsförslag för anslagsåret 1931—1932.

INKOMSTER:

1. Beräknade statsunderstöd:		
A. i förevarande ansökning:		
a) till avlöning åt rektor och övriga lärare	18,250:—	
b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,500:—	
c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	750:—	20,500:—
B. till bibilotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		*) —:—
2. Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000:—
5. Avkastning av donationer och fonder		350:—
6. Lärjungeavgifter		6,250:—
7. Säljbar produktion		1,500:—
8. Att av kommunen tillskjutas		27,500:—
Summa inkomster		60,100:—

*) 350:— kr. in natura.

UTGIFTER:

1. Rektorsarvode	2,500:—	
2. Övriga lärararvoden	38,500:—	41,000:—
3. Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	3,000:—	
4. Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500:—	4,500:—
5. Bibliotekskostnader		*) 350:—
6. Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	1,150:—	
7. Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	350:—	1,500:—
8. Stipendier och premier		350:—
9. Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		7,750:—
10. Administrationskostnader (utom rektorsarvode)		2,400:—
11. övriga utgifter		2,250:—
Summa utgifter		60,100:—

*) Tillkommer 350:— kr. in natura.

Bil. Litt. 5.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Hälsovårds-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1931 och därvid anföra.

1931 års budgetförslag företer mycket små avvikelser från den innevarande år fastställda budgeten.

UTGIFTERNA.

Allmänna hälso- och sjukvården.

Beträffande löner märkes, att stadssjuksköterskan Elin Carlsson är berättigad till uppflyttning i IV lönegraden.

Ersättning för bostad till tillstriktsbarnmorskorna, för ett rum och kök beräknad till 350 kr., finner Nämnden väl låg och föreslår, att ersättningen upptages till 425 kr., vilket värde Stadsfullmäktige den 30 januari 1930 fastställt för motsvarande bostadsförmån för stadens befattningshavare.

Under rubriken "Diverse utgifter" är anslaget för skyddskoppympning höjt med 75 kr. Kostnaden för årlig annonsering rörande koppympning uppgår i runt tal till detta belopp, som förut påförts "tryck och annonskostnader" och vållat att detta anslag årligen överskridits.

Västerås stads förening mot tuberkulos har gjort sedvanlig framställning om anslag och förordar Hälsovårdsnämnden beviljande av det begärda anslaget å 4,000 kronor.

Enär Stadsfullmäktige godkänt överenskommelse mellan 1. flygkåren och Hälsovårdsnämnden rörande hållande av reservambulansautomobil utgår i årets stat upptaget anslag å 500 kr. härför.

Innevarande års landsting inom länet har anvsiat 900 kr. till centrallasarettets medicinska avdelning att användas för lindring av kostnaderna för insulinanskaffning åt de obemedlade och mindre bemedlade sockersjuka patienter från länet, som undergå *poliklinikbehandling*. Då Hälsovårdsnämnden anser, att Västerås stad bör stödja det nya sjukvårdsändamål, för vilket landstinget redan lämnat anslag, hemställer nämnden att Stadsfullmäktige ville i nästkommande års stat anvisa 500 kronor att utgå till centrallasarettets medicinska poliklinikavdelning för beredande, efter vederbörande överläkares ordination och prövande av behovet av hjälp åt i staden mantalsskrivna obemedlade och mindre bemedlade per-

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Hälsovårdsnämnden.*

soner, som lida av sockersjuka, sålunda ej person som åtnjuter fattigvårdsunderstöd, av lindring intill 50 %, endast undantagsvis mera, i kostnaden för anskaffande av insulin.

Bostadsinspektionen.

Bostadsinspektrisen är berättigad till uppflyttning i IV. lönegraden.

Köttbesiktningsbyrån.

Detsamma gäller beträffande byråns vaktmästare.

INKOMSTERNA.

Endast 300 kr. torde kunna beräknas inflyta genom betalda utryckningar med ambulansautomobilen.

Då någon hälsovårdstillsyningsman ej tjänstgör å byrån kan bidrag till tillsyningsmännens avlöning icke bestridas av byråns inkomster, varför den i årets budget upptagna inkomsten härifrån å 1,800 kr. utgår.

Nämnden hemställer

att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1931.

Västerås den 8 oktober 1930.

För Hälsovårdsnämnden:

VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

N:o 94.
Budgetförslag 1930. Hälsovårdsnämnden.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd år 1931.

5. Hälso- och sjukvård.

UTGIFTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården:

b) 1. Löner och arvoden:

1:ste stadsläkaren, 37: IV			6,447: —
2:dre stadsläkaren, 34: IV		5,685: —	
Extra arvode (25/3 1923)		1,600: —	7,285: —
Distriktsläkaren, 28: IV			4,437: —
Arvode till sundhetsinspektören (Statsanslag)			1,100: —
1:ste tillsyningsmannen, 30: IV			4,773: —
Två tillsyningsmän, 26: IV à 4,101: —			8,202: —
En stadssjuksköterska, 8: IV			1,887: —
En stadssjuksköterska, 8: II			1,629: —
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 5: IV			1,563: —
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 5: II			1,341: —
(Avgifter till statens pensionskassa avdrages för varje sköterska med 42: — kr. för år).			
Kost å Epidemisjukhuset			1,340: —
Kostpengar under semester, 60 dagar à 2:— kronor			120: —
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor		850: —	
Ersättning för bostad		425: —	
Ersättning för bränsle		150: —	
		1,425: —	4,275: —
Ersättning till 3 tillsyningsmän och 2 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped			150: — 44,549: —

2. Pensioner:

f. Stadsbarnmorskan L. Närström	400: —	
Transport	400: —	44,549: —

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Hälsovårdsnämnden.*

Transport	400:—		44,549:—
f. Sjuksköterskan K. Thunell	500:—		
f. Hälsovårdstillsyningsmannen C. A. Holtz	1,450:—	2,350:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående, beräknat efter indextal 163		1,432:70	3,782:70

c) Diverse utgifter:

1. Barnmorskor:			
Tre telefoner à 70:— kr.	210:—		
Förbrukningsartiklar	100:—	310:—	
2. Kostnader för skyddskoppympning		175:—	
3. Telefoner till:			
1:ste stadsläkarens bostad	70:—		
2:dre stadsläkarens bostad	70:—		
Distriktsläkarens bostad	70:—		
Stadssjuksköterskornas bostad	240:—		
Hälsovårdsnämndens byrå	110:—		
1:ste tillsyningsmannens bostad	70:—		
Två tillsyningsmäns bostäder	140:—		
Samtalsavgifter, förslagsvis	40:—	810:—	
4. Desinfektionskostnader		400:—	
5. Tryck- och annonskostnader		200:—	
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,200:—	
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)	4,000:—		
Lokalhyra till d:o	600:—	4,600:—	
9. Ambulansautomobilen:			
Drift- och underhållskostnader	700:—		
Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000:—	3,700:—	
10. Premier för olycksfallsförsäkring		100:—	
11. Hälsovårdsnämndens byrå:			
Hyra för år 1931	300:—		
Städning, eldning och belysning för år 1931	500:—	800:—	
Anslag för tillhandahållande av insulin åt mindre bemedlade från Västerås		500:—	12,795:— 61,126:70

B. Bostadsinspektionen.

b) Löner och arvoden:

Bostadsinspektrisen, 26:IV		4,101:—	
Ersättning för hållande av velociped		30:—	4,131:—
Transport			4,131:— 61,126:70

	Transport		4,131:—	61,126:70
c) Övriga utgifter:				
Tryck, annonser och diverse		50:—		
Telefon till byrån		110:—	160:—	4,291:—
C. Köttbesiktningsbyrån.				
b) Löner och arvoden:				
Föreståndaren, 35:IV	5,913:—			
Extra arvode	2,000:—	7,913:—		
En andra besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300:—		
Vaktmästaren, 16:IV	2,751:—			
Extra arvode	600:—			
	3,351:—			
Avgår för 1 rum och kök med värme	555:—	2,796:—		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800:—		
Två mikroskopister och ett biträde		2,700:—		
Arvode till extra personal		1,800:—	19,309:—	
c) Diverse utgifter:				
1. Värme belysning och vatten		700:—		
2. Telefoner till byråns expedition		212:—		
3. Tvätt		150:—		
4. Underhåll av byggnader		1,500:—		
5. Hyra		5,000:—		
6. Premier för olycksfallsförsäkring		100:—		
7. Diverse		800:—	8,462:—	27,771:—
D. Polikliniken för könssjuka:				
Värme, lyse och städning			600:—	
Lokalhyra			600:—	
Telefon			110:—	
Diverse			200:—	1,510:—
			Kronor	94,698:70

INKOMSTER:

A. **Allmänna hälso- och sjukvården:**			
1. Statsanslag åt sundhetsinspektören		1,100:—	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen		300:—	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden		800:—	
4. Protokollslösen		300:—	2,500:—
C. Köttbesiktningsbyrån:			
Besiktningsavgifter			27,771:—
			30,271:—
Brist att genom uttaxering fyllas			64,427:70
		Kronor	94,698:70

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Planterings-nämnden.

Bil. Litt 6 C.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed med anhållan om godkännande överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1931 och därvid anföra.

Beträffande utgiftsposterna under rubrik "Löner och arvoden" märkes, att trädgårdsmästaren är berättigad till uppflyttning i 4. lönegraden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 oktober innevarande år har Planteringsnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige ville för bestridande av under år 1930 uppkomna ökade utgifter för avlönande av timavlönade arbetare å Nämndens stat anvisa ett tilläggsanslag till årets budget å 4,000 kronor. Den omständighet, som föranlett nämnda framställning, nämligen på grund av förhöjda timlöner för trädgårdsarbetarne ökade utgifter för underhållet av stadens planteringar, göra det nödvändigt att höja anslaget för underhåll i 1931 års stat. Följande anslag för skötsel och underhåll äro sålunda förhöjda:

för Vasaparken med 1,000 kr.,
„ Stadsparken med 200 kr.,
„ Kyrkogårdarna m. m. med 400 kr.,
„ Planteringarna utmed Hamngatan m. m. med 1,000 kr.,
„ Rudbecksparken med 50 kr.,
„ Djäkneberget med 500 kr.,
„ Stallhagen m. m. med 200 kr.,
„ Elba och Östra holmen med 250 kr.,
„ körslor med 500 kr.,
„ växthus m. m. med 500 kr.

Enahanda skäl föreligga för höjning av anslagen för sjukhjälp m. m. och för ersättning till timavlönade arbetare under semester, vilka anslag höjts med resp. 250 och 100 kr.

Under rubriken "Extra utgifter" hemställer Nämnden om ett anslag å 200 kr. för inköp av två nya dragkärror samt om ett anslag å 250 kr. för anskaffande av tre nya gräsklippningsmaskiner. Då paviljongerna och

flaggstängerna å Djäkneberget behöva ommålas och repareras, anhåller Nämnden om ett anslag härför å 1,000 kr.

Västerås den 10 oktober 1930.

N:o 94.
Budgetförslag 1931. Planteringsnämnden.

För Planteringsnämnden:
ANDERS PERS.

Eric Plantin.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Planteringar år 1931.

6 c. Planteringar.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:			
	1. Anskaffning av redskap		500:—	
	2. Underhåll av redskap		1,000:—	
	3. Målning av soffor		500:—	2,000:—
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsträdgårdsmästaren, 37:IV		6,447:—	
	Trädgårdsmästaren, 26:IV		4,101:—	
	Elever, förslagsvis		6,000:—	
	Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1931		1,050:—	17,598:—
c)	Skötsel och underhåll:			
	1. Vasaparken, inklusive parken vid Aseas kontor		7,000:—	
	2. Stadsparken		2,000:—	
	3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,500:—		
	Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre Allmänna Läroverket, Tekniska skolan, Utanbygatan, Skarp-			
	Transport	4,500:—	9,000:—	19,598:—

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Planteringsnämnden.*

	Transport	4,500: —	9,000: —	19,598: —
	skytte- och Stadshusplanteringar m. m.	9,500: —	14,000: —	
4.	Rudbecksparken		900: —	
5.	Djäkneberget		4,500: —	
6.	Stallhagen, Mariaberget och Käringberget		1,700: —	
7.	Elba och östra holmen		1,750: —	
8.	Botaniska trädgården vid Högre Allm. Läroverket		1,000: —	
9.	Slottsparken		1,000: —	
10.	Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar		2,500: —	
11.	Körslor till alla planteringar		4,000: —	
12.	Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.		4,000: —	
14.	Grus till alla planteringar		3,000: —	
15.	Tillsyn av fåglar i Svartån		600: —	
16.	Brandstods- och telefonavgifter		250: —	
17.	Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp		750: —	
18.	Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening		65: —	
19.	Oförutsedda utgifter		750: —	
20.	Ersättning till timavlönade arbetare under semester		900: —	
21.	Kostnad för parkvakt		1,400: —	52,065: —
d)	Extra utgifter:			
	Inköp av två dragkärror		200: —	
	Inköp av tre gräsklippningsmaskiner		250: —	
	Målning och reparation av paviljonger och flaggstänger å Djäkneberget		1,000: —	1,450: — 73,108: —
				Kronor 73,108: —

INKOMSTER:

Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,500: —	
Anslag för vård av Slottsparken	1,000: —	
Försäljningsmedel och dekorationer	4,000: —	
Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	10,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas		**63,108: —**
	Kronor	73,108: —

Bil. Litt. 8 A och B. N:o 94.

Budgetförslag 1931. Hamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för äldre hamnen för år 1931 och därvid anföra.

Stadsfullmäktige hava den 26 juni 1930 anvisat sammanlagt 14,000 kronor för tillbyggnad av varuskjulen, som äro uthyrda till Västerås—Torshälla Ångbåts-A/B. och Trafik-A/B. Mälaren—Hjälmaren. Enligt Stadsfullmäktiges beslut skola kostnaderna gäldas under förslagsvis 5 år. Enär byggnadsarbetena ännu icke äro fullt avslutade, har det verkliga kostnadsbeloppet icke kunnat fastslås, utan upptager Hamnstyrelsen i förslaget under rubriken "Nyanläggningar" 1/5 av anslagsbeloppet eller 2,800 kronor.

I innevarande års stat är för underhåll och reparationer av kajer, dykdalber och båtbryggor anvisat 6,000 kr. Underhållet av fyrar och sjömärken bör ävenledes föras under denna rubrik. Då det synes nödvändigt att under år 1931 utföra något mer omfattande underhållsarbeten än under år 1930, hemställer styrelsen, att anslaget härför höjes med 2,000 kronor.

Stadsfullmäktige anvisade den 28 december 1928 130,000 kronor för ombyggnad av östra kajen och densammas förseende med ny kranutrustning att gäldas av hamnens inkomster. Under år 1929 ombyggdes 50 m. av kajen och försågs densamma med en modern kran. Kostnaderna härför uppgingo till 61,535 kr. 45 öre. Av hamnens inkomster år 1929 gäldades härav 23,627 kr. 80 öre. Återstående kostnader — 37,907 kr. 65 öre — för redan utförda arbeten synas kunna gäldas av hamnens inkomster år 1930. Till följd av under vintern 1929—1930 rådande isförhållanden och vattenstånd hava ytterligare arbeten icke kunnat utföras. Behovet av fortsättandet av östra kajens ombyggnad i dess väsentligaste del är emellertid synnerligen trängande och har styrelsen i förhoppning om bättre förutsättningar för arbetets utförande 1930—1931 i budgeten för ifrågavarande ändamål upptagit 34,145 kr. 66 öre.

Stadsfullmäktige anvisade den 24 april och den 30 maj 1930 sammanlagt 10,000 kr. för förstärkning av hamnpiren ut till fyren samt uppdrog till Drätselkammaren att vid uppgörande av 1931 års budget föreslå Stadsfullmäktige huru ifrågavarande kostnader skulle gäldas. Den verkliga

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Hamnen.*

kostnaden är 8,562 kr. Enär hamnens inkomster synas medgiva, att detta belopp gäldas av hamnens inkomster under år 1931, får Hamnstyrelsen för sin del föreslå, att beloppet gäldas på här ovan angivna sätt.

Under innevarande år har styrelsen, sedan fotogenmotorn i hamnens motorbåt blivit i det närmaste obrukbar, anskaffat en ny bensinmotor till båten för en kostnad av omkring 2,000 kr. Under meddelande att kostnaderna bestritts av tillgängliga hamnmedel, får styrelsen härmed anmäla förhållandet till Stadsfullmäktiges kännedom med anhållande om godkännande. Driftkostnaderna för bensinmotorn bliva något större än för den gamla fotogenmotorn, varför anslaget härför obetydligt höjts.

I överensstämmelse med till Stadsfullmäktige den 6 oktober 1930 ingivna framställning upptages under rubriken "Löner och arvoden" lön till ett manligt kontorsbiträde av II klass (19: I). Under de senare åren hava kostnaderna för tillfälliga biträden bestritts av anslaget för diverse och oförutsedda utgifter. Då anslaget härför emellertid varit synnerligen obetydligt, har följden blivit, att anslaget nästan varje år överskridits. Hamnstyrelsen hemställer därför att i 1931 års stat särskilt anslag å 1,200 kr. upptages för avlönande av tillfälligt biträde.

Årsavgiften till Svenska Hamnförbundet är höjd med 50 kr., varför posten "Årsavgifter" erhållit motsvarande förhöjning.

Beträffande kostnaderna under rubriken "Räntor och kapitalavbetalningar" märkes, att hamnens andel i 1896 års obligationslån upphör med innevarande års utgång.

Kranmaskinistförmannen räknar tjänsteår från och med år 1922 och skall alltså från och med år 1931 uppföras i 4:de lönegraden. Anslaget till kranskötare har i innevarande års stat varit 6,000 kr. för äldre hamnen och 7,000 kr. för djuphamnen. Det vill synas Hamnstyrelsen, som om lämpligare fördelning vore för äldre hamnen 7,000 kr. och 6,000 kr. för djuphamnen.

Med hänsyn till under året vunna erfarenheter torde anslaget för elektrisk ström till kranarna behöva höjas till 1,800 kr. Under år 1931 tarvas en mera ingående reparation av kran n:o 1. Enligt inkomna preliminära beräkningar uppgå kostnaderna till högst 3,000 kr., varför styrelsen äskar motsvarande anslag.

Inkomsterna av hamnavgifter för varor och hamnavgifter för fartyg hava beräknats till samma belopp, som i innevarande års stat, vilken beräkning synes bliva ganska tillförlitlig.

Inkomsterna genom uthyrning av varuskjul bliva, sedan hyran efter tillbyggnaden av varuskjulen höjts, 1,850 kronor. Sedan ytterligare mark uthyrts till oljebolag stiger inkomsten härav från 6,900 kr. till 11,700 kr.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Hamnen.

En del korrigeringar hava gjorts av inkomsterna genom kranhyror. Totalbeloppet bliver dock något högre än i innevarande års stat.

Styrelsen hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville fastställa bilagda förslag till budget för år 1931 för stadens äldre hamn.

Västerås den 6 oktober 1930.

För Hamnstyrelsen:
PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås äldre hamn år 1931.

A. Den egentliga hamnen.

UTGIFTER:

Nyanläggningar:		
1931 års amortering av fyrbelysningen å Stora Sandskär (Stadsfullmäktiges beslut den 23/2 1928) att amorteras 1929—1938, ursprungl. kostn. 10,645:64, återstår 1/1 1931 6,200 kr., 3:dje året	1,000:—	
1931 års amortering av tillbyggnaden av varuskjulen (Stadsfullmäktiges beslut den 26/6 1930) att amorteras 1931—1935, anslag 14,000:—	2,800:—	3,800:—
a) 1. Underhåll och reparationer:		
1 a. Kajer, dykdalber, båtbryggor, fyrar och sjömärken	8,000:—	
1 b. Anslag för ombyggnad av östra kajen (28/12 1928) förslagsvis	34,145:66	
1 c. Förstärkning av stora piren till fyren (Stadsfullmäktiges beslut den 24/4 och 30/5 1930) anslag 10,000 kr. verklig kostnad	8,562:—	
2. Grusning å hamnen	500:—	
3. Hamnskjulen	200:—	
Transport	51,407:66	3,800:—

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Hamnen.*

		Transport	51,407:66	3,800:—
4.	Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	100:—		
	Drift och underhåll av motorbåten	300:—	400:—	51,807:66
b)	Löner och arvoden:			
	Hamnkaptenen, 39:I		6,000:—	
	Mantligt kontorsbiträde av 2. kl., 19:I		2,520:—	
	Tillfälligt biträde å hamnkontoret		1,200:—	
	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000:—	
	Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 7 % å uppbörden kr. 50,000		3,500:—	17,220:—
c)	Övriga utgifter:			
1.	Hamnkontoret:			
	Hyra för lokal	500:—		
	Skrivmaterial och tryck	300:—		
	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Hamnkontoret	180:—		
	Hamnkaptenens bostad	70:—		
	Kranmaskinistförmannens bostad	70:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	75:—	395:—	
	Städning och eldning		400:—	1,595:—
2.	Belysning å hamnen			1,400:—
3.	Renhållning å hamnen			1,800:—
4.	Årsavgift till Svenska Hamnförbundet och föreningen Inre Vattenvägar			300:—
5.	Olycksfallsersättning för F. Svanström			48:—
6.	Premie för olycksfalls- och ansvarsförsäkring			470:—
7.	Diverse och oförutsedda utgifter			200:— 5,813:—
d)	1. Räntor:			
	Hamnbyggnaden:			
	(Enligt av Stadsfullmäktige den 22 dec. 1920 godkänd plan).			
	Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
	1907 års lån à 4,5 %	103,050:—	4,637:25	
		Transport	4,637:25	78,646:66

	Transport	4,637:25	78,646:66	
1916 års lån å 5 %	92,872:—	4,643:60		
1928 års lån à 5 %	172,029:70	8,601:48		
1929 års lån à 5 %	135,150:—	6,757:—		
Ränta å beräknat balanserat underskott i hamnkassan kr. 136,000 à 5 proc.		6,800:—	31,439:33	

d) 2. Kapitalavbetalningar å lån:

	Urspr. lånebelopp	resterande lånebelopp	Årets amorter.		
1907 års lån à 4,5 % (Beslut år 1907)	229,000:—	103,050:—	5,725:—		
1916 års lån à 5 % (Beslut år 1914)	113,000:—	92,872:—	1,961:—		
1928 års lån à 5 % (Beslut år 1927)	183,400:—	172,029:70	6,115:01		
1929 års lån à 5 %	150,000:—	135,150:—	2,150:—	15,951:01	126,031:—

B. Hamnmaskiner.

b) Löner och arvoden:			
En kranmaskinistförman, 27:IV		4,269:—	
Kranskötare, förslagsvis		7,000:—	11,269:—
c) Driftskostnader:			
Strömförbrukning för kranar			1,800:—
d) Underhåll och reparationer		1,800:—	
Reparation av kran n:o I, förslagsvis		3,000:—	4,800:—
e) Diverse utgifter, förslagsvis			200:— 18,769:—
			Kronor 144,800:—

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen:

f) Hamnavgifter för varor:			
1. Ångfartyg i regelbunden trafik		50,000:—	
2. Andra fartyg		40,000:—	90,000:—
g) Hamnavgifter för fartyg:			
1. Ångfartyg		12,000:—	
2. Segelfartyg		1,200:—	
3. Pråmar		2,300:—	15,500:—
i) Uthyrning av båtplatser			5,500:—
		Transport	111,000:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Hamnen.

		Transport	111,000: —	
k)	Uthyrning av upplagsplatser i hamnen		800: —	
l)	Uthyrning av varuskjul		1,850: —	
n)	Uthyrning av mark för oljemagasin		11,700: —	125,350: —
	B. Hamnmaskiner:			
f)	Kranhyror för kran:			
	1. N:o I	5,000: —		
	2. „ II	3,000: —		
	3. „ IV	1,000: —		
	4. „ V	200: —		
	5. „ VI	4,500: —		
	6. „ VII	5,500: —		
	7. „ VIII	100: —	19,300: —	
g)	Markhyra för kran N:o III		150: —	19,450: —
			Kronor	144,800: —

Bil. Litt. 8 C och D.

N:o 94.
Budgte-förslag 1931. Djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för djuphamnen för år 1931 och därvid anföra.

Styrelsen föreslår, att rubriken "Underhåll av byggnader" utökas med "av kajer, moringar och sjömärken" och att anslaget till följd härav höjes med 400 kronor. Anslaget för diverse och oförutsedda utgifter behöver höjas med 200 kronor. Ävenledes anslaget för underhåll av kranmaskiner bör ökas och i detta fall med 1,000 kronor. Kostnaderna för ström till kranmaskiner hava beräknats till 3,000 kronor mot 2,500 kronor i innevarande års stat.

Då Stockholm—Västerås—Bergslagernas Järnvägs-A/B inom den närmaste tiden kommer att inköpa det s. k. motorloket i djuphamnen utgå såväl kostnader för som inkomster av detsamma.

Beträffande inkomsterna märkes, att hamnavgifterna för ångfartyg torde kunna höjas med 1,000 kronor, men samma avgifter för pråmar sänkas med 1,000 kronor.

Sedan avtal träffats om uthyrning av mark för kolupplag i djuphamnen, stiga inkomsterna av dylika upplagsplatser och hava i 1931 års stat beräknats till 8,000 kronor. Däremot har giltigheten av ett förefintligt avtal om upplåtelse av mark för bensinupplag upphört, varför en inkomstpost å 600 kronor utgår.

Inkomsterna av kranhyror hava upptagits till enahanda belopp som i innevarande års budget. Såsom förut nämnts bortfaller inkomsten av lokomotorn.

Under åberopande av Stadsfullmäktiges beslut den 30 december 1929 angående gäldande av uppkommen brist i djuphamnens budget föreslår styrelsen att den uppkomna skillnaden mellan utgifter och inkomster eller 31,509 kronor 6 öre täckes genom uttaxering i 1931 års budget.

Hamnstyrelsen hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville fastställa bilagda förslag till budget för år 1931 för stadens djuphamn.

Västerås den 6 oktober 1930.

För Hamnstyrelsen:

PAUL ANDERSON.

Eric Plantin.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Djuphamnen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads djuphamn år 1931.

8 C. Den egentliga hamnen.

UTGIFTER:

a)	Underhåll och reparationer:			
	1. Underhåll av byggnader, kajer, moringar och sjömärken		500:—	
	2. Underhåll av järnvägsspår		1,000:—	
	3. Anskaffning och underhåll av livräddningsredskap och andra inventarier		200:—	
	4. Grusning å hamnen		200:—	1,900:—
c)	övriga utgifter:			
	1. Belysning inklusive fyrlampa		600:—	
	2. Premie för olycksfallsförsäkring		200:—	
	3. Diverse och oförutsedda utgifter		300:—	1,100:—
d)	1. Räntor:			
	Andel i stadens lån:	Resterande lånebelopp:		
	1924 års à 5 %	333,915:—	16,695:75	
	1926 års à 5 %	608,699:—	30,434:95	
	Lån av stadskassan kr. 519,461:19 à 5 %		25,973:06	73,103:76

d)	2. Kapitalavbetalningar:					
	Andel i stadens lån:	Urspr. lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amortering		
	1924 års à 5 %	339,000:—	333,915:—	5,339:25		
	1926 års à 5 %	618,000:—	608,699:—	9,766:05	15,105:30	91,209:06

8 D. Hamnmaskiner.

a)	Underhåll och reparationer:		
	Underhåll av kranmaskiner	2,500:—	
b)	Löner och arvoden:		
	Avlöning till kranskötare och motorförare	6,000:—	
c)	Driftkostnader:		
	Strömförbrukning för kranmaskiner	3,000:—	
d)	övriga utgifter:		
	Diverse	500:—	12,000:—
		Summa kronor	103,209:06

8 C. Den egentliga hamnen.

INKOMSTER:

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg		20,000: —	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	9,000: —		
	2. Pråmar	2,000: —	11,000: —	
k)	Hyror:			
	1. Upplagsplatser	8,000: —		
	4. Hamnarbetarnas lokal	700: —	8,700: —	39,700: —

8 D. Hamnmaskiner.

f)	Kranhyror:			
	1. Brokranen (12 tons)		20,000: —	
	2. Portalkranen (5 tons)		12,000: —	32,000: —
				71,700: —
Att genom uttaxering fyllas				31,509: 06
			Summa kronor	103,209: 06

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. 7 och 11—13.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1931 för stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk får Vatten- och Gasverksstyrelsen anföra följande:

I fråga om avloppsledningarna har på senare tiden klagomål anförts rörande föroreningar i Svartån och Mälaren genom avloppsvätskan från staden. Styrelsen, som även haft sin uppmärksamhet riktad på detta förhållande, har föranstaltat om en förberedande utredning i frågan. Redan nu torde det kunna sägas, att anledningen till föroreningarna i avsevärd grad torde sökas i den alltjämt fortgående utökningen av antalet vattenklosetter. I avvaktan på vad utredningarne kunna giva vid handen och för att möta de kostnader, som därav sannolikt bliva en följd, anser styrelsen, att av 1931 års inkomster av vattenklosettavgifter, beräknade till 73,000 kr., ett belopp av 25,000 kr. bör avsättas för blivande reningsanordningar och har styrelsen upptagit detta belopp i utgiftsstaten för avloppsledningarne. På de skäl i övrigt, som styrelsen nyligen anfört i sitt yttrande i anledning av bostadsbristkommitténs betänkande, vidhåller styrelsen sin uppfattning, att nuvarande avgifter för W. C.-anläggningar böra bibehållas.

Den enskilda gasförbrukningen i staden visar en stark ökning, som för innevarande år torde komma att uppgå tlil cirka 320,000 kbm., vilket innebär att den enskilda konsumtionen i år skulle stiga till 1,54 milj. kbm., motsvarande en ökning av 26 % i förhållande till föregående år. I de kalkyler, som upprättades i samband med styrelsens förslag till nytt gasverk, räknades med att nyss angivna siffra för den enskilda förbrukningen skulle uppnås först år 1936. Då konsumtionsökningen sålunda gått vida hastigare än som beräknats, tilltror sig styrelsen redan för 1931 föreslå en ytterligare nedsättning av gaspriset, nämligen från 18 till 16 öre per kbm., därvid styrelsen räknat med, att ökningen för år 1931 skall bliva av samma omfattning som för innevarande år. I kalkylerna för nytt gasverk beräknades, att den nu ifrågasatta prissänkningen skulle kunna företagas först år 1932.

I förslaget till inkomst- och utgiftsstat för innevarande år föreslog styrelsen rabatter å gas för större avnämare, vilket förslag emellertid

N:o 94.
Budgetförslag 1931. Gasverksstyrelsen.

återremitterades till styrelsen. Då styrelsen nu föreslår en allmän sänkning av gaspriset, anser sig styrelsen ej samtidigt böra ifrågasätta även rabatter, utan anser, att det tills vidare kan anstå härmed.

Även vid elektricitetsverket ökar omsättningen kraftigt, vilket gör, att styrelsen jämväl med avseende på elektrisk ström anser sig böra föreslå visa prisreduceringar. Det gäller denna gången i första rummet belysningstaxan, som styrelsen anser böra sänkas från nuvarande 35 till 30 öre per kilowattimme. Styrelsen anser därjämte, att skyltfönstertaxan, för ytterligare stimulering till denna för verket fördelaktiga förbrukning, bör sänkas med 5 öre. På grund av den ökade omsättning, som en sänkning av taxorna plägar medföra, beräknar styrelsen, att den genom prissänkningen minskade inkomsten av belysningstaxan stannar vid 35,000 kr. Liksom nu är fallet skulle belysningstaxan fortfarande beräknas efter fallande skala, nämligen:

de första 1000 kw. tim. 30 öre per kw. timme
de följande 4000 kw. tim. 28 öre per kw. timme
och allt därutöver..... 25 öre per kw. timme

För hushållstaxan 8 a är förbrukningsavgiften satt till 8 öre per kw. tim. inom områden, där gasledning är framdragen samt 7 öre, där dylik ledning ej finnes. Det förekommer att av två abonnenter, som äro grannar och som använda sig av elektrisk ström till kokning, den ene nu måste betala 1 öre mer, därför att gasledningen sträcker sig fram till hans gård. Styrelsen föreslår att lika och det lägre priset sättes för alla abonnenter.

Styrelsen har haft så mycket större skäl att föreslå i det föregående omnämnda prissänkningar som desamma enligt skedda beräkningar ej skulle behöva medföra minskade inkomster från verken jämfört med budgeten för innevarande år. I efterföljande uppställning visas en jämförelse mellan 1930 och 1931.

		Inkomster	Utgifter	Behållning 1930	Behållning 1931
Vattenverket	1930	202,000	138,708	63,292	
	1931	217,700	155,600		62,100
Gasverket	1930	398,600	365,844	32,756	
	1931	455,400	407,745		48,655
Elektricitetsverket ..	1930	671,000	486,713	184,287	
	1931	713,100	520,867		192,233
			Summa behållning	280,335	302,988

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Gasverks-styrelsen.*

Avloppsledningarna ..	1930	62,500	103,985	41,485	
	1931	73,000	133,135		60,135
			Överskott Kr.	238,850	242,853

Liksom för innevarande år hemställer styrelsen även för 1931 om ett förslagsanslag av 25,000 kr. till nya serviser och diverse mindre nyanläggningar.

Till nya gatulyktor har styrelsen begärt anslag endast i de fall, där behovet av belysning befunnits uppenbart. Styrelsen vill därför anhålla att anslag till samtliga föreslagna gatulyktor må beviljas.

Slutligen får styrelsen på grund av det anförda hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att av avgifterna för vattenklosetter 25,000 kr. skola avsättas för att sedermera användas till erforderliga anläggningar för avhjälpande av de missförhållanden, som härröra av föroreningar från avloppsvätskan i Svartån och Mälaren;

2:o) att priset å gas skall sänkas från 18 till 16 öre pr kbm. att tillämpas efter avläsningen för innevarande års fjärde kvartal;

3:o) att priset å belysningsström skall sänkas från 35 öre till 30 öre kilowattimmen med bibehållande av fallande skala enligt följande:

de första 1000 kw. tim. 30 öre pr kw. timme,
de följande 4000 kw. tim. 28 öre pr kw. timme,
och allt därutöver ..... 25 öre pr kw. timme.

samt att priset för skyltfönsterbelysning i samma taxa skall sänkas från 20 till 15 öre pr kw. timme, skolande de nya prisen tillämpas efter avläsningen för innevarande års fjärde kvartal;

4:o) att i de fall, där 8 öre kilowattimmen nu debiteras för elektrisk ström till hushållsändamål,

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Gasverksstyrelsen.*

sänkning skall från ovan angivna tidpunkt ske till 7 öre;

5:o) att av tekniska verkens amorteringsfond anvisa ett anslag å 25,000 kr. att användas till nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar under år 1931;

6:o) att av uttaxerade medel anvisa ett anslag till uppsättning av i närslutna förteckning upptagna gatulyktor å 2,600 kr.; samt

7:o) att godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1931.

Västerås den 15 oktober 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Vatten- & Avloppsledningss- samt Gas- & Elektricitetsverken för år 1931.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 53: IV	12,588: —
Assistenten vid vatten-, avloppsledn. och gasverken, 41: IV	7,584: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 41: IV	7,584: —
Kamreraren, 41: IV	7,584: —
Bokhållaren, 27: IV	4,269: —
Kassören, 29: I	3,840: —
Förrådsförmannen, 27: IV	4,269: —
Manligt kontorsbiträde, 1:a kl., 24: III	3,570: —
Transport	51,288: —

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Gasverks-styrelsen.

Transport		51,288:—
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:a kl., 20:II		2,841:—
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:a kl., 20:I		2,640:—
Kvinnligt kontorsbiträde, 2:a kl., 17:I		2,310:—
Avläsareförmannen, 25:IV		3,933:—
Avläsare, 23:IV, 3 st. à 3,657:—		10,971:—
Ritbiträde		3,000:—
Revisionskostnader		2,000:—
Springpojkar		1,400:—
Tillfällig kontorshjälp		1,500:—
Pensionärer:		
A. H. Eriksson, 30/10 1919	2,047:—	
Sofia Risberg, 25/11 1920	750:—	
J. G. Johansson, 25/1 1923	1,050:—	
Hilma Boholm, 22/2 1923	887:—	
Augusta Lönnqvist, 28/3 1923	900:—	
C. G. Gustafsson, 22/6 1925	2,047:—	
Hilda Pettersson, 31/5 1928	400:—	
Judit Hellström, 24/1 1930	1,101:—	
Anna Johansson, 28/3 1929	801:—	
K. W. Jansson, 24/1 1930	2,994:—	
Greta Tersmeden, 17/3 1930	2,667:—	
C. F. Jonsson, 14/2 1930	1,959:—	
K. B. Asplund, 17/6 1930	1,302:—	
C. Lindquist, 17/6 1930	1,113:—	
K. Johansson, 17/6 1930	1,107:—	21,125:—
Kronor		103,008:—

Härav påföres:

Vattenverket	15,500:—
Avloppsledningarne	9,300:—
Gasverket	22,700:—
Elektricitetsverket	51,500:—
Installationsarbeten	4,008:—
Kronor	103,008:—

Diverse utgifter:

Läkararvode	1,400:—	
Avlöning vid sjukdom och olycksfall	6,300:—	
Medicin	600:—	8,300:—
Olycksfallsförsäkringsavgift		4,800:—
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial samt trycksaker	5,300:—	
Postporto och annonser	1,000:—	6,300:—
Transport		19,400:—

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Gasverksstyrelsen.*

	Transport	19,400:—
Telefonavgifter för ledningar till:		
Föreståndarens exp. och bostad	270:—	
Kamrerarens exp.	110:—	
Assistenternas exp. och bostäder	340:—	
Förrådet	230:—	
Förmännens exp.	230:—	
Elektricitetsverket	160:—	
Vattenverket	316:—	
Vattenborgen	70:—	
Gasverket	250:—	
Montörförmannens bostad	70:—	
Rörnätsförmannens bostad	70:—	
Elektriska montörernas bostäder	490:—	
Lyktförmannens bostad	70:—	
	2,676:—	
Samtalsavgifter	524:—	3,200:—
Kontor och förråd:		
Renhållning och städning	3,200:—	
Uppvärmning	1,300:—	
Belysning	400:—	4,900:—
Kontors- och förrådsbyggnader:		
Försäkringar	250:—	
Underhållskostnader	1,750:—	2,000:—
Anskaffande och underhåll av inventarier och verktyg	3,000:—	
Resor och diverse	1,300:—	
Fjärde årets amortering av lastbil, amorteringstid 4 år	1,200:—	5,500:—
	Kronor	35,000:—

Härav påföres:	
Vattenverket	5,300:—
Avloppsledningarna	3,100:—
Gasverket	7,700:—
Elektricitetsverket	17,500:—
Installationer	1,400:—
Kronor	35,000:—

Vattenverket.

INKOMSTER:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	215,700:—
Transport	215,700:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Gasverks-styrelsen.

		Transport	215,700:—
Skötsel och underhåll av brandposter			1,200:—
Installationsarbeten			800:—
		Kronor	217,700:—

UTGIFTER:

Driftkostnader:

Kraftström och smörjoljor m. m.		22,000:—	
Tillsyn och spolning av ledningsnät och brandposter samt rengöring av bassänger		4,900:—	
Tillsyn av installationer		900:—	
Uppsättning och nedtagning av mätare		1,300:—	
Renhållning, uppvärmning och belysning vid vattenverket och reservoarerna		1,000:—	30,100:—

Underhållskostnader:

Byggnader och bassänger		1,600:—	
Maskiner med tillhörande ledningar jämte elektrisk utrustning		1,400:—	
Ledningsnät och brandposter		13,700:—	
Mätare		4,500:—	
Verktyg och inventarier		1,000:—	
Cyklar		300:—	22,500:—

Avlöningar:

Förvaltningen enligt ovan		15,500:—	
Maskinmästaren, 27:IV	4,269:—		
Maskinisten, 23:IV	3,657:—		
Rörnätsförmannen, 27:IV	4,269:—		
Vårdaren av vattenborgen, 20:IV	3,243:—		
Ersättningspersonal vid semester m. m.	600:—		
	16,038:—		

Avgår:

Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,760:—				
Avloppsledningarnas och gasverkets andel i lön till rörnätsförmannen	2,550:—	4,310:—		11,728:—	27,228:—

Diverse utgifter:

Förvaltningen enligt ovan		5,300:—	
Brandförsäkringar		200:—	
Utskylder		7,250:—	
	Transport	12,750:—	79,828:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Gasverks-styrelsen.

Transport	12,750:—	79,828:—
Avgift till Hamre gård	150:—	
Bränsle till maskinpersonalen, Hesslö	400:—	
Analyser och skjutsar m. m.	1,200:—	
Avskrivningar av fordringar	500:—	15,000:—
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911):		
Räntor	27,700:—	
Amortering	29,920:—	57,620:—
Inköp av mätare, förslagsvis		3,152:—
		155,600:—
Inkomster utöver utgifter		62,100:—
	Kronor	217,700:—

Avloppsledningarna.

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Kraftström till driften i pumpstationen samt smörjoljor	3,100:—	
Spolning av ledningar, rensning av brunnar	9,600:—	
Muddring framför utloppen i Svartån och Mälaren	5,500:—	
Bortfraktning av avfall från pumpstationen	700:—	18,900:—
Underhållskostnader:		
Byggnader	300:—	
Maskiner	300:—	
Ledningsnät och brunnar	10,700:—	11,300:—
Avlöningar:		
Förvaltaren enligt ovan	9,300:—	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275:—	
Tillsyn av driften i pumpstationen	4,100:—	14,675:—
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		3,100:—
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	41,570:—	
Amortering	18,590:—	60,160:—
Avsättning till reningsanläggning		25,000:—
		133,135:—
Avgår inkomster för cirka 2,950 vattenklosetter		73,000:—
	Utgifter utöver inkomster Kronor	60,135:—

N:o 94. *Budget-förslag 1931. Gasverks-styrelsen.*

Gasverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	23,200: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	315,700: —
Koks och tjära	115,800: —
Installationer	700: —
Kronor	455,400: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:			
Gaskol		144,900: —	
Kraftström		3,500: —	
Smörjoljor, packning, trassel		2,000: —	
Reningsmassa		1,400: —	
Vatten		1,500: —	
Apparatdrift och ombyte av reningsmassa		5,500: —	
Tillsyn av ledningsnät, pumpning av sifoner		2,600: —	
Tillsyn av installationer		1,400: —	
Uppsättning och nedtagning av mätare		2,000: —	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen		4,300: —	
Renhållning, städning, uppvärmning, belysning		2,200: —	171,300: —
Underhållskostnader:			
Byggnader och transportanläggningar		2,000: —	
Ugnar, apparater och gasklockor med tillhörande ledningar jämte el. utrustning		5,600: —	
Ledningsnät		9,900: —	
Mätare		5,300: —	
Gatubelysning		4,200: —	
Verktyg och inventarier		2,500: —	
Cyklar		500: —	
Omläggning av gasledningar, 28,000:— kr., att fördelas på 5 år, 2:dra året		5,600: —	
Avsättning för ommurning av ugnarna		2,500: —	38,100: —
Avlöningar:			
Förvaltningen enligt ovan		22,700: —	
Gasmästaren, 29: III		4,350: —	
Justerareförmannen, 26: IV		4,101: —	
Gasverkseldare, 25: IV, 6 st. à 3,933 kr.	23,598: —		
1 gasverkseldare, 25: III	3,072: —	27,300: —	
Ersättningspersonal vid semester och sjukdom		1,730: —	
Andel i avlöning till rörnätsförman		1,275: —	
		61,456: —	
Avgår värdet av gasmästarens naturaförmåner		880: —	60,576: —
Transport			269,976: —

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Gasverksstyrelsen.*

Transport		269,976: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan	7,700: —	
Brandförsäkringar	900: —	
Utskylder	5,600: —	
Bränsle till kontor och gasmästarebostad	250: —	
Analyser, skjutsar, föreningsavgifter	1,470: —	
Utställning m. m.	500: —	
Avskrivning av fordringar	1,000: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten	2,800: —	
Omkostnader för gaspoletter	1,000: —	21,220: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911):		
Räntor	49,720: —	
Amortering	53,310: —	103,030: —
Tolvte (sista) årets amortering av gasmätare inköpta 1916—1918	5,519: —	
Inköp av gasmätare, förslagsvis	7,000: —	12,519: -
		406,745: —
Inkomster utöver utgifter		48,655: —
Kronor		455,400: —

Elektricitetsverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	34,500: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	678,000: —
Installationsarbeten	600: —
Kronor	713,100: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	153,000: —	
Oljor, vatten, svavelsyra m. m.	900: —	
Tillsyn av ledningsnät och transformatorstationer	2,000: —	
Tillsyn av installationer	2,500: —	
Uppsättning och nedtagning av mätare	6,500: —	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen	9,300: —	
Renhållning, uppvärmning och belysning	2,100: —	176,300: —
Underhållskostnader:		
Byggnader inkl. transformatorhusen	2,500: —	
Maskiner, transformatorer och instrumentering	4,800: —	
Transport	7,300: —	176,300: —

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Gasverksstyrelsen.*

Transport		7,300:—	176,300:—
Reparation av ackumulatorbatteriet, 25,000 kr. att fördelas på 5 år, 3:dje året		5,000:—	
Jord- och luftledningsnäten med kabelkistor, tryckpunkter jämte serviser		36,000:—	
Mätare		11,000:—	
Gatubelysning		3,600:—	
Verktyg och inventarier		2,300:—	
Motorcykel och cyklar		1,500:—	
Omläggning inom vissa stadsområden till växelström enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/4 1929 och 27/2 1930		30,000:—	96,700:—
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		51,500:—	
Maskinmästaren, 32:IV	5,229:—		
Maskinist, 25:IV	3,933:—		
Maskinist, 25:I, 2 st. à 3,240:—	6,480:—		
Montörförmannen, 27:IV	4,269:—		
Justerareförmannen, 26:IV	4,101:—		
Extra maskinist, förslagsvis	3,700:—		
	27,712:—		
Avgår värdet av maskinmästarens naturaförmåner	880:—	26,832:—	78,332:—
Turbinstationen:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000:—	
Tillsyn av maskinerna samt reglering av dammluckorna		700:—	
övriga kostnader för drift och underhåll		800:—	4,500:—
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		17,500:—	
Brandförsäkringar		575:—	
Utskylder		21,500:—	
Bränsle åt maskinmästaren		200:—	
Skjutsar, föreningsavgifter, annonskostnader		1,800:—	
Utställning m. m.		1,000:—	
Avskrivning av fordringar		1,500:—	
Fjärde (sista) årets amortering av motorcykel		500:—	44,575:—
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911):			
Räntor, Elektricitetsverket		37,020:—	
Räntor, Turbinhuset		1,380:—	
Transport		38,400:—	303,707:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Gasverks-styrelsen.

Transport	38,400:—	303,707:—	
Amortering, Elektricitetsverket	60,410:—		
Amortering, Turbinhuset	1,650:—	62,060:—	100,460:—
Inköp av elektriska mätare 1931, förslagsvis			20,000:—
			520,867:—
Inkomster utöver utgifter			192,233:—
		Kronor	713,100:—

Västerås den 15 oktober 1930.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Förslag till nya elektriska gatulyktor 1931.

	Antal nya lyktor	Anläggn.-kostnad	Årlig kostnad
Stjernhjelmsgatan, aftonbr.	1	80	60
Vägen mellan Pilgatan och Nya Gasverket, 2 nattbr. ...	2	500	200
Utanbygatan mellan Karlsgatan och Kopparbergsvägen, aftonbr.	1	200	60
Persbovägen mellan Thunbyvägen och bäcken, nattbr....	1	300	100
Korsningen mellan S:t Eriksgatan och Apalbyvägen, nattbr.	1	80	100
Mellan gamla hamnmagasinet och Kafferosteriet Pyramiden, aftonbr.	1	80	60
Korsningen mellan Fredsgatan och Fågelvägen, aftonbr.	1	100	60
Flodinsgatan mellan Föreningsgatan och Blåsbovägen, nattbr.	1	80	100
Stallhagsgatan, nattbr.	2	200	200
Kvarnbrovreten, nattbr.	2	350	200
Stohagsvägen mellan Nedre Hyttvägen och Gästgivarevägen, nattbr.	1	90	100
Koksvretsgatan mellan Fullerö- och Köpingsväg., nattbr.	1	80	100
Sveavägen mellan Fullerö- och Köpingsvägen, nattbr. ...	1	100	100
Korsningen mellan Birgitta- och Narvavägen, nattbr. ...	1	60	100
Framför Rådhuset, slutgiltigt ordnande av ledningarne		300	
Summa	17	2,600	1,540

Västerås den 20 oktober 1930.

GERH. GESTON.

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Lant-egendoms-nämnden.

Bil. Litt 10 samt 20 B och D.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed med anhållan om godkännande överlämna sitt förslag till budget för år 1931 för renhållningsverket, svingården, lantbruket och skogarna och i anledning därav anföra.

Renhållningsverket.

Behovet av något större nyanskaffning av plåtkärl föranleder Nämnden att höja anslaget härför med 500 kronor.

Sedan f. renhållningsarbetaren E. Andersson avlidit utgår pension för denne. Ehuru frågan om pension till Anderssons änka ännu icke är av Stadsfullmäktige avgjord, upptager Lantegendomsnämnden utgift härför enligt det förslag, som av Lönenämnden till Stadsfullmäktige inlämnats. Sedan Lönenämnden beviljat pension för renhållningsarbetarne G. A. Mallmén och Arvid Andersson, beträffande den senare efter särskilt medgivande av Stadsfullmäktige, är pension upptagen för var och en av dem med 2,379 kronor. Återkommande sjuklighet hos två ordinarie renhållningsarbetare har till följd, att anslaget till extra arbetare måste höjas med 2,500 kronor för avlönande av vikarier för de sjuka.

Anslagen för inköp av torvmull, stallet och brandstodsavgifter äro något sänkta, varemot anslagen för olycksfallsförsäkring samt anskaffande av kontorsböcker och skrivmaterial måste höjas. Anslaget för driftkostnad och underhåll av automobilen begäres höjt med 1,000 kronor då under år 1931 måste anskaffas nya ringar samt bilen omlackeras.

Beträffande inkomstsidan märkes endast, att genom försäljning av stallströ och sopor icke kan förväntas inflyta mer än 2,500 kronor mot beräknade 3,000 kronor i innevarande års stat.

Svingården.

Utgifter och inkomster för svingården uppgå till samma belopp som i innevarande års stat.

Lantbruket.

Då man torde hava att emotse avsevärt sjunkande priser på innevarande års skörd, har Nämnden nödsakats beräkna jordbrukets omsättnings-

siffra för år 1931, som starkt påverkas av denna prissättning, betydligt lägre än i innevarande års stat.

Skogarna.

Skogvaktaren har hemställt om pension från 1931 års ingång. Pensionsbeloppets storlek är beroende på beslut av Stadsfullmäktige rörande rätt till viss tjänsteårsberäkning för stadens befattningshavare. I anledning härav är i budgetförslaget pensionsbeloppet förslagsvis angivet.

Posten "Jägmästarearvode och tillsyn av stadens skogar" inkluderar dels det tidigare arvodet å 350 kronor till jägmästare, dels ock en till 500 kronor beräknad utgift för den tillsyn av skogarna, som erfordras genom skogvaktarens avgående ur tjänst.

Ugtifterna för cykelhållning för och telefon till skogvaktaren upphöra genom pensioneringen.

Västerås den 22 oktober 1930.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Lantegendomsnämnd år 1931.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:			
	1. Inköp och underhåll av kärl		1,500:—	
	2. Inköp och underhåll av inventarier		2,000:—	
	3. Beklädnadspersedlar		1,200:—	4,700:—
b)	Löner och arvoden:			
	1. och 2. Förvaltarens lön, 45:IV	9,036:—		
	Bokhållarens lön	4,335:—		
	Transport	13,371:—		4,700:—

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Lantegendomsnämnden.*

	Transport	13,371:—		4,700:—
	Revisionskostnader	400:—		
		13,771:—		
	Av ovanstående påföres renhållningsverket hälften		6,885:50	
	Kontorsbiträde av 2:dra klass, lön 17:IV	2,859:—		
	Personligt lönetillägg	300:—	3,159:—	
	En förman, lön 25:IV		3,933:—	
	Tio renhållningsarbetare: (Sunnesson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestling, Kihlgren, Persson, Johansson, Karlsson, Dahl), lön 23:IV à 3,657:—		36,570:—	
	Två renhållningsarbetare, f. n. vakanta, lön 23:I à 3,000:—		6,000:—	
			56,547:50	
	Avgår bostadsförmåner, värderade förslagsvis till: 2 st. à 625:—, 4 st. à 387:50, 5 st. à 425:— kr.		4,925:—	51,622:50
3.	Pensioner:			
	K. J. Jansson	1,450:—		
	Dyrtidstillägg	875:70	2,325:70	
	G. Karlsson	1,300:65		
	Dyrtidstillägg	819:25	2,119:90	
	G. A. Mallmén		2,379:—	
	Arv. Andersson		2,379:—	
	Änkan efter renhållningsarbetaren Em. Andersson, Anna Andersson		732:—	9,935:60
4.	Hyra för bostäder till 5 st. arbetare à 425 kr. pr st.			2,125:—
5.	Extra kontorsbiträde			1,000:—
6.	Extra arbetare			17,000:—
7.	Kostnader för arbetarnas semester			2,500:— 84,183:10
c)	Inköp av torvmull			4,000:—
d)	Stallet:			
1.	Utfodring			4,150:—
2.	Hästskoning			575:—
3.	Underhåll av seldon, täcken och presenningar			600:—
4.	Försäkring av hästar			200:— 5,525:—
				Transport 98,408:10

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Lantegendomsnämnden.*

			Transport	98,408: 10
e)	övriga utgifter:			
	1. Hyra för kontor		1,000: —	
	2. Olycksfallsförsäkring		800: —	
	3. Kontorsböcker och skrivmaterial		500: —	
	4. Vattenavgifter		150: —	
	5. Sotning		65: —	
	6. Brandstodsavgifter		300: —	
	7. Belysning och värme i fabriken och kontoret samt städning		800: —	
	8, Underhåll av fabrik och hus		1,000: —	
	9. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Kristiansborgs gårdskontor	250: —		
	Renhållningsverkets kontor	190: —		
	Renhållningsfabriken (extra kl.)	114: —		
	Förman Jansson bost. (extra kl.)	80: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	50: —	684: —	
	10. Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter		350: —	
	11. Drivkraft för blandningsmaskin		1,000: —	
	12. Driftkostnad och underhåll av automobil		3,000: —	
	13. Diverse utgifter samt skatter		700: —	10,349: —
			Summa kronor	108,757: 10

INKOMSTER:

a)	Försäljning av stallströ och sopor	2,500: —
b)	Försäljning av tormullspudrett	6,000: —
c)	Försäljning av torvmull	500: —
d)	Hämtningsavgifter	43,000: —
e)	Transport av svinmat till Malma	1,500: —
f)	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis	3,000: —
	Summa kronor	56,500: —

Svingården.

UTGIFTER:

a)	Kraftfoder, förslagsvis	14,000: —
b)	Inköp av grisar, förslagsvis	3,000: —
c)	Avlöningar	3,000: —
d)	Transport av svinmat och andra körningar	3,000: —
e)	Ved, lyse, reparationer och diverse	3,000: —
f)	Hyra till Malma gård för ladugården i ursprungligt skick m. fl. byggnader, rastgårdar m. m.	1,000: —
g)	Hyra för svingårdsanläggningen, motsvarande 5 % å anläggningskostnaden	5,000: —
	Transport	32,000: —

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Lantegendomsnämnden.*

		Transport	32,000:—
h)	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis		3,000:—
		Summa kronor	35,000:—

INKOMSTER:

Försäljning av fläsk			35,000:—
		Summa kronor	35,000:—

Lantbruket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning av inventarier			2,000:—
b)	Driftkostnad:			
	1. Arrende för Nordanby	1,500:—		
	2. Arrende för Kungsängen	200:—		
	3. Arrende för del av ö. Utmarken	2,000:—		
	4. Arrende för Malma	3,500:—		
	5. Arrende för Kristiansborg	3,037:—		
	6. Arrende för del av Carlsberg	200:—	10,437:—	
	7. Avlöning till arbetare, bokhållare och förvaltare, förslagsvis	54,300:—		
	Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare, förslagsvis	2,200:—	52,100:—	62,537:—
c)	Produkter av egen skörd samt inköpt:			
	1. Till utsäde:			
	Nordanby	4,000:—		
	Malma	3,500:—		
	Kristiansborg	2,000:—	9,500:—	
	2. Till stallet:			
	Nordanby	2,695:—		
	Malma	3,850:—		
	Kristiansborg	2,310:—	8,855:—	
	3. Till ladugården		10,350:—	28,705:—
d)	Underhåll och reparationer:			
	1. Underhåll av seldon		900:—	
	2. Underhåll av fordon och redskap		3,000:—	
	3. Underhåll av hus		2,000:—	5,900:—
e)	Övriga utgifter:			
	1. Hästskoning		600:—	
	2. Häst- och brandförsäkring		1,000:—	
	3. Driftkostnad för motorplog		1,200:—	
		Transport	2,800:—	99,142:—

	Transport	2,800: —	99,142: —
4. Komposter, pudrett och konstgödning		5,500: —	
5. Läkare, veterinär och medicin		500: —	
6. Krono-, kommunal- och utskylder till kyrkan		3,000: —	
7. Avverkningskostnad för ved		750: —	
8. Elektrisk ström		1,300: —	
9. Hägnadskostnader		500: —	
10. Telefonavgifter för ledningar till Nordanby och Malma	198: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	27: —	225: —	
11. Diverse utgifter (skördegarn, presstråd, hösalt m. m.)		3,500: —	
12. Olycksfallsförsäkring		500: —	18,575: —
f) Grundförbättringar:			
1. Dikning, stensprängning och kalkning			1,500: —
		Summa kronor	119,217: —

INKOMSTER:

a) Diverse jordbruksprodukter:			
1. Nordanby		30,679: —	
2. Malma		36,800: —	
3. Kristiansborg		18,138: —	85,617: —
b) Från ladugården			16,000: —
c) Körningar			10,000: —
d) Trädgården vid Malma			800: —
e) Hyror			3,000: —
f) Hyra för potatislotter			800: —
g) Försäljning av djur			3,000: —
		Summa kronor	119,217: —

Skogarna.

UTGIFTER:

a) Löner och arvoden:			
Skogvaktaren, pension, förslagsvis 29/30 av 2,556		2,470: 80	
Jägmästarearvode och tillsyn av stadens skogar		850: —	3,320: 80
b) övriga utgifter:			
3. Hägnadskostnader		75: —	
4. Utskylder		800: —	
5. Dikning och rensningar		700: —	
6. Renoveringar av skogsindelningar		100: —	
7. Diverse utgifter		250: —	1,925: —
		Summa kronor	5,245: 80

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Lantegendomsnämnden.*

INKOMSTER:

Rotvärde å diverse virke	7,300: —
Summa kronor	7,300: —

Sammandrag:

	Utgifter:	Inkomster:	överskott:	Brist:
Renhållningsverket	108,757: 10	56,500: —		52,257: 10
Svingården	35,000: —	35,000: —		
Lantbruket	119,217: —	119,217: —		
Skogarna	5,245: 80	7,300: —	2,054: 20	
Summa kronor	268,219: 90	218,017: —	2,054: 20	52,257: 10
Brist att genom uttaxering fyllas...		50,202: 90		
Summa kronor	268,219: 90	268,219: 90		

Bil. Litt. 17 A och B. N:o 94.
Budget-förslag 1931. Badhus-styrelsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för stadens kall- och varmbadhus under år 1931.

Beträffande det nu upprättade förslaget får styrelsen anföra följande.

A. Kallbadhuset.

Som en del golv i badhuset börjat ångripas av röta är ofrånkomligt att under nästkommande år låta verkställa en del omläggningsarbeten, varför styrelsen nödgas till "isväckning och diverse arbeten" begära ett anslag å 4,000 kronor.

B. Varmbadhuset.

Avlöningar: Då nuvarande maskinisten överskridit pensionsåldern har i förslag till stat den nya maskinisten uppförts i 23: I, varigenom en behållning uppkommit med kronor 657: —.

Den avgående maskinisten har, enligt Lönenämndens förslag, upptagits till erhållande av pension med kronor 1,428: —, varjämte förra baderskan Henny Tärnlund, som av ålder och sjuklighet icke längre kan fullgöra sin tjänst vid badhuset, föreslagits att erhålla ett understöd av kronor 300: —.

Anskaffning och underhåll av linne: Då två år förflutit sedan någon nyanskaffning av badlinne förekommit, har styrelsen, för att bibehålla linneförrådet, ansett nödvändigt att i nästkommande års stat begära ett från 200:— till 2,000:— kronor förhöjt anslag.

Underhåll av fastigheten: Under innevarande år har i II-klass karbadavdelning de av röta angripna mellanväggarna av trä borttagits och blivit ersatta med glaserat tegel, varjämte de för vatten ständigt utsatta murytorna omkring badkaren beklätts ävenledes med glaserat tegel. Härförutom har denna avdelning genomgått en fullständig reparation, så att avdelningen nu befinner sig i ett särdeles prydligt skick, vilket kan väntas bliva bestående för lång tid framåt. För att under nästkommande år få fortsätta med samma slags arbeten å I-klass karbadavdelning samt reparera och måla den numera så mycket besökta simhallen, får styrelsen för

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Badhusstyrelsen.*

nästkommande år till dessa arbeten begära ett till 6,000 kronor förhöjt anslag.

Underhåll av pannor och ledningar: Till följd av kakelbeklädnad och omändring av väggar i karbadsavdelningen, måste även därvarande ledningar omläggas, och som dessa till största delen varit sönderrostade, ersättas med nya. Detta arbete har under innevarande år visat sig draga en större kostnad än vad som beräknats, varför styrelsen till kommande år anhåller att för ändamålet få disponera ett till 5,000 kronor förhöjt anslag.

Styrelsen får slutligen framhålla, att om de nu påbörjade grundliga reparationsarbetena får övergå badhuset i sin helhet, torde reparationskostnaderna inom få år icke komma att så hårt belasta budgeten.

Västerås den 23 september 1930.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads badhus år 1931.

17 A. Kallbadhuset.

UTGIFTER:

a)	Avlöningar:			
	En biljettförsäljerska	420:—		
	En biträdande simlärarinna	420:—		
	En biträdande simlärare	420:—		
	Arvode till kontrollanten	200:—	1,460:—	
b)	övriga utgifter:			
	1. Annonser och trycksaker	150:—		
	2. Isväckning och diverse arbeten	4,000:—		
	3. Utskylder	160:—		
	4. Brandförsäkringspremier	126:—		
	5. Oförutsedda utgifter	104:—	4,540:—	6,000:—
			Summa kronor	6,000:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931
Badhus-styrelsen.

INKOMSTER:

Badavgifter	2,900:—	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100:—	3,000:—
Summa kronor		3,000:—

17 B. Varmbadhuset.

UTGIFTER:

Andel i obligationslån:			
Ränta	7,948:22		
Amortering	5,616:83	13,565:05	
b) Löner och arvoden:			
Badmästaren, 23:IV	3,657:—		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle, förslagsvis	880:—	2,777:—	
Maskinisten, 23:I		3,000:—	
Eldaren, 20:IV	3,243:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle, förslagsvis	555:—	2,688:—	
Biljettförsäljerskan, 11:IV		2,211:—	
Badaren, 19:IV		3,105:—	
En baderska, lön	1,350:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	555:—	795:—	
3 baderskor, lön à 1,350:—		4,050:—	
1 vakt i simhall, lön		1,785:—	
1 vakt i folkbadet, lön		1,674:—	
2 tvätterskor, lön à 1,785:—		3,570:—	
Provisioner, förslagsvis		4,500:—	
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—	
Arvode till kontrollanten		600:—	
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300:—	
Understöd åt f. baderskan Henny Tärnlund, förslagsvis		300:—	
Pension till f. maskinisten C. J. Söderlund, förslagsvis		1,428:—	34,283:—
c) övriga utgifter:			
1. Bränsle		11,000:—	
2. Elektrisk belysning och kraftström		2,200:—	
3. Anskaffning och underhåll av inventarier		900:—	
4. Anskaffning och underhåll av linne		2,000:—	
5. Underhåll av fastigheten		6,000:—	
6. Underhåll av pannor och ledningar		5,000:—	
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		500:—	
Transport		27,600:—	

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Badhus-styrelsen.

		Transport	27,600: —	
8.	Renhållning och städning		150: —	
9.	Skriv- och trycksaker		600: —	
10.	Telefon till badhuset	230: —		
	Samtalsavgifter	20: —	250: —	
11.	Läkarearvode		100: —	
12.	Brandförsäkringspremier		250: —	
13.	Olycksfallsförsäkringspremier		170: —	
14.	Förbrukningsartiklar		4,500: —	
15.	Utskylder		1,500: —	
16.	Oförutsedda utgifter		197: —	35,317: —
			Kronor	69,600: —

INKOMSTER:

Badavgifter:

1.	Karbad	19,500: —	
2.	1:sta klass badstu	10,000: —	
3.	Simhall med värmestuga (vinter)	10,500: —	
4.	Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —	
5.	Medicinska bad	4,200: —	
6.	Billighetsbadstu	10,500: —	
7.	Skolbad	2,250: —	
8.	Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	70,000: —
		Kronor	70,000: —

Västerås den 23 september 1930.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. Litt. 17 D. N:o 94.

Budget-förslag 1931. Ångbåts-trafiken.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Ångbåtstrafik år 1931.

17 D. Båttrafik.

UTGIFTER:

a)	Underhåll och reparationer		1,000:—
b)	Löner och arvoden:		
	Befälhavare	4,500:—	
	Maskinist	3,600:—	
	Besättningsmän	1,500:—	
	Polettförsäljare	500:—	
	Extra betjäning sön- och helgdagar	500:—	10,600:—
c)	Anskaffning och underhåll av inventarier		300:—
d)	Driftkostnader:		
	Smörjoljor, fotogen och trassel m. m.	400:—	
	Bränsle	2,000:—	2,400:—
e)	övriga utgifter:		
	1. Diverse	100:—	
	2. Hyra för reservbåt under högsommaren	700:—	800:—
		Kronor	15,100:—

INKOMSTER:

Persontrafik		14,950:—
Godstrafik		150:—
	Kronor	15,100:—

Västerås den 27 Oktober 1930.

CARL BÄCKMAN.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Vedgården.

Bil. Litt. 17 E.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Drätselkammares vedgård år 1931.

17 E. Vedgården.

UTGIFTER:

a)	Nyanskaffning och underhåll:		
	1. Underhåll av maskiner och material	400:—	400:—
b)	Löner och arvoden:		
	1. Föreståndaren, 36:IV	2,060:—	
	Förman vid vedgården	3,540:—	
	Skrivbiträde	1,200:—	
	Revisions- och resekostnader	420:—	
	2. Avlöningar till arbetare	4,500:—	11,720:—
c)	Utkörning av ved		7,500:—
d)	Fraktkostnader		3,500:—
e)	Hyror:		
	1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård ...	2,000:—	
	2. För kontor	200:—	2,200:—
f)	Räntor:		
	1. Ränta å rörelsekapital		2,000:—
g)	Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:		
	1. Lyse, värme och städning	550:—	
	2. Skrivmaterial, tryck- och annonskostnader	600:—	
	3. Telefonavgifter	300:—	
	4. Försäkringspremier och skatter	800:—	
	5. Läkarearvode och medicin	50:—	
	6. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	750:—	3,050:—
		Summa Kronor	30,370:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Vedgården.

INKOMSTER:

Inkomster av vedförsäljning	30,370: —	
Summa Kronor	30,370: —	

Västerås den 24 Oktober 1930.

Västerås Drätselkammares Vedgård:

A. G. ERIKSSON.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Grustaget.

Bil. Litt. 17 F.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Grustag år 1931.

17 F. Grustag.

UTGIFTER:

a)	Underhåll av väg till grustaget		1,000: —
b)	Egentliga driftkostnader		20,000: —
c)	Räntor:		
	Ränta å av Drätselkammaren förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader, varav den 1/1 1930 återstår kronor 64,765: 35 à 5 %		3,238: 28
d)	Kapitalavbetalningar:		
	Andra årets amortering å av Drätselkammaren förskotterade anläggningskostnader, utöver inköpssumman för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1930 återstår kr. 57,415: 35, förslagsvis	1,500: —	
	Fjärde årets amortering å inköpssumman kr. 10,500:— à 10 % för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1930 återstår kr. 7,350:—	1,050: —	2,550: —
e)	Övriga utgifter:		
	Avgäld för grustäkt, 5 % å taxeringsvärdet kr. 10,000:—	500: —	
	Avskrivningar å fordringar	500: —	1,000: —
		Kronor	27,788: 28

INKOMSTER:

Inkomster av grusförsäljning		27,788: 28
	Kronor	27,788: 28

Bil. Litt. 18. N:o 94. *Budgetförslag 1931. Brandverket.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen överlämnar härmed för fastställelse sitt förslag till utgifts- och inkomststat för brandverket under år 1931 och får därvid anföra följande.

Lönerna äro upptagna enligt 1929 års lönestat, därvid befattningen som 2:dre brandmästare uppflyttas i 29. lönegruppen, befattningen som 2:dre brandförman och maskinist uti 26. lönegruppen enligt ett av brandstyrelsen framlagt och av lönenämnden tillstyrkt förslag, som ännu ej avgjorts av Stadsfullmäktige. Den föreslagna höjningen i anslaget till underhåll av brandtelegraf motiveras med att under nästkommande år förestår ett utbyte av förslitna ledningar och brandskåp i större omfattning.

Ett framskjutande av begynnelseterminen för de anställdas semesterledighet, föranleder längre vikariatsförordnanden och därmed även högre anslag till semestervikarier.

I anledning därav att borgarbrandkåren inställer sig till tjänstgöring i egna kläder och under tjänstgöringen utsättes för risk att få dessa förstörda, föreslår Brandstyrelsen att till skydd emot denna risk anskaffas överdragsrockar åt borgarbrandkåren och har därför för detta ändamål under nyanskaffningar uppfört ett anslag å 800 kronor.

Utöver i förslaget upptagna anslag under denna utgiftstitel kommer Brandstyrelsen att i särskilda framställningar till Stadsfullmäktige begära anslag till nyanskaffningar av ringar samt till inköp av ny automobil. Den förra nyanskaffningen föranledes av bestämmelser i ny motorfordonsförordning, den senare av, att en av brandkårens utryckningsvagnar vid besiktning visat sig vara så bristfällig, att den blivit i det närmaste utdömd av bilbesiktningsman.

I övrigt äro utgiftsposterna beräknade efter anslagsförbrukningen under innevarande år.

Inkomsterna äro beräknade till samma belopp, som i innevarande års budget.

Västerås den 14 oktober 1930.

För Brandstyrelsen:

JOH. SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Brandverket.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Brandväsen år 1931.

18. Brandväsendet.

UTGIFTER:

a)	Pensioner:			
	f. Brandchefen C. G. Sjökvist		2,000: —	
	f. Tornväktaren E. G. Eriksson (30/3 1922)	150: —		
	Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	98: —	248: —	
	f. Brandmannen K. E. Pettersson		1,893: —	4,141: —
b)	Löner och arvoden:			
	Brandchefen, 41: I		7,584: —	
	Vice brandchefen, 36: I		5,280: —	
	2 brandmästare, 29: IV		9,210: —	
	3 brandförmän, 26: IV		12,303: —	
	14 brandmän: (Ferngren, Lindberg, Rask, Junggren, Karlsson, E. Johansson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning), 24: IV à 3,795:—		53,130: —	
	1 brandman (K. S. Johansson), 24: III		3,570: —	
	1 brandman (Hjort), 24: II		3,345: —	
	1 brandman (Thoor), 24: II		3,120: —	
	Arvode till verkstadsförman		250: —	97,792: —
c)	Hyra för bostäder åt brandmanskapet			6,562: 50
d)	Kol, ved, lyse samt kraft till verkstäderna			2,500: —
f)	Diverse utgifter:			
	1. Olycksfallsförsäkring av personalen		550: —	
	2. Anslag för reserv vid sjukdomsfall		200: —	
	3. Trycksaker och skrivmaterial		300: —	
	4. Tvätt och renhållning		200: —	
	5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren		800: —	
	6. Underhåll av brandredskapen		1,400: —	
	7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna		400: —	
	8. Telefon och telefonsamtal		700: —	
	9. Försäkringsavgifter för material och inventarier		250: —	
		Transport	4,800: —	110,995: 50

	Transport	4,800:—	110,995:50
10.	Läkarearvode och sjukvård	400:—	
11.	Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	500:—	
12.	Löner till skorstensfejaremästare	50:—	
13.	Oförutsedda utgifter	300:—	
14.	Beklädnad à 180 kr. för 20 man, förslagsvis	3,600:—	
15.	Anslag till semestervikarier	970:—	
16.	Anslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	300:—	10,920:—
g)	Borgarbrandkåren:		
	1 chef	300:—	
	3 förmän à 200 kr.	600:—	
	1 1:ste maskinist	300:—	
	5 maskinister à 150 kr.	750:—	
	6 eldare à 100 kr.	600:—	
	24 man à 75 kr.	1,800:—	
	Övningar och eldsvådor	800:—	
	Telefon till chefen	70:—	
	Kol och underhåll av sprutor	100:—	5,320:—
i)	Nyanskaffningar:		
	40 st. överdragsrockar à 20:— kr. till borgarbrandkåren	800:—	
	Linoleummatta	195:—	995:—
k)	Fastigheter:		
	8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen, 100,000:—	8,000:—	
l)	Brandsynekostnader	100:—	
	Arvode till skorstensfejaremästarne för eldstadsbesiktning (Stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1927)	400:—	500:—
m)	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna		1,200:—
	Summa Kronor		129,930:50

INKOMSTER:

m)	Verkstäderna:		
	1. Smidesverkstaden 2. Snickareverkstaden 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	6,000:—	
n)	Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	3,000:—	
	Transport	9,000:—	

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Brandverket.*

	Transport	9,000: —	
o)	Ersättning för eldning åt polisen	100: —	
p)	Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp	150: —	
r)	Hyra för uppställningsplats för stadens lastautomobil	200: —	
s)	Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkåren	13,528: 75	22,978: 75
	Brist att genom uttaxering fyllas		106,951: 25
	Summa Kronor		129,930: 50

Bil. Litt. 20 Ag. N:o 94.

Budgetförslag 1931. Gårdar och tomter.

Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1931.

Taxeringsvärde: kronor:		Bokf. värde kronor:	Inkomster kronor:
18,000:—	Gården n:r 65 b, Västra kv. (Mina 5)	20,000:—	1,790:—
36,000:—	„ „ 85 Västra kv. (Malvina 2)	40,000:—	3,675:—
23,000:—	„ „ 86 „ „ (Malvina 1)	20,000:—	2,095:—
19,000:—	„ „ 87 „ „ (Laura 1)	21,900:—	2,000:—
36,000:—	„ „ 93 „ „ (Laura 7)	36,000:—	3,050:—
15,000:—	„ „ 94 „ „ (Laura 8)	10,000:—	1,000:—
12,500:—	„ „ 98 „ „ (Klara 8)	15,500:—	950:—
5,000:—	„ „ 99 „ „ (Klara 7)	8,000:—	300:—
36,000:—	„ „ 109 „ „ (Irma 2 o. 3).....	60,000:—	3,875:—
40,000:—	„ „ 112 „ „ (Kraka 1)	40,000:—	2,650:—
26,000:—	„ „ 116 „ „ (Klio 3)	20,000:—	1,975:—
62,000:—	„ „ 133 „ „	55,000:—	5,275:—
153,000:—	„ „ 147 „ „ (Lovisa 2)	180,000:—	14,325:—
10,000:—	„ Granneborg (del av stadsäg. 81).....	21,000:—	1,355:—
16,000:—	„ Adolfsberg (del av stadsäg. 81)	30,000:—	1,600:—
4,000:—	„ Nedre Backa (stadsäg. 74)	3,900:—	400:—
7,600:—	„ Backa n:r 1 (stadsäg 79)	12,000:—	500:—
18,800:—	„ Loviselund (stadsäg. 72—73)	6,000:—	1,300:—
—:—	„ Kristineberg (stadsäg. 72—73)	7,000:—	850:—
12,000:—	„ n:r 35 Västermalm (Kata 9)	10,400:—	500:—
25,000:—	„ Fridsborg (stadsäg. 560)	20,000:—	1,995:—
6,000:—	„ Stenbo (skänkt), (stadsäg. 159, 202, 220)	5,000:—	250:—
6,000:—	„ Rosenberg n:r 2 (stadsäg. 222)	3,000:—	600:—
105,000:—	„ n:r 1 Norra kv. (Johan 1)	100,000:—	12,360:—
60,000:—	„ „ 2 „ „ (Johan 2)	60,000:—	5,325:—
65,000:—	„ „ 3—4 „ „ (Jarl 3)	55,000:—	6,010:—
17,000:—	„ „ 5 „ „ (Johan 3)	12,000:—	705:—
17,000:—	„ „ 6 „ „ (Jakob 2)	15,000:—	1,550:—
9,000:—	„ „ 7 a „ „ (Jakob 1)	10,000:—	880:—
52,000:—	„ „ 21 „ „ (Jesper 5)	60,000:—	5,437:50
200,000:—	„ „ 38 „ „ (Idolf 6)	180,000:—	16,220:—
130,000:—	„ „ 39 „ „ (Idolf 5)	150,000:—	10,000:—
12,000:—	„ Kristinedal (stadsäg. 22)	12,000:—	830:—
8,000:—	„ Gude n:r 3 (stadsäg. 20)	8,500:—	320:—
	Transport	1,307,200:—	111,947:50

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Gårdar och tomter.*

Taxeringsvärde:		Bokf. värde kronor:	Inkomster kronor:
	Transport	1,307,200: —	111,947: 50
120,000: —	Gården Gude n:r 5	115,000: —	11,075: —
28,000: —	„ Katrinelund 14—15—16 (stadsäg. 1724, 1725, 1726	35,000: —	2,500: —
20,000: —	„ n:r 72 b—73, Södra kv. (Konrad 1)	21,500: —	600: —
—: —	„ „ 73 b Södra kv.	7,500: —	500: —
19,000: —	„ „ 74 „ „ (Konrad 2)	25,000: —	1,450: —
9,000: —	„ „ 75 „ „ (Konrad 3)	20,000: —	—: —
31,000: —	„ „ 83 „ „ (Lorents 3)	21,000: —	3,400: —
100,000: —	„ „ 110 „ „ (Nestor 2)	125,000: —	10,200: —
55,000: —	„ „ 111 „ „ (Nestor 5)	40,000: —	3,250: —
60,000: —	„ „ 112 a „ „ (Nestor 4)	100,000: —	4,395: —
175,000: —	„ Kungsängen n:r 1	45,000: —	4,245: —
—: —	„ Kungsängen n:r 7	125,000: —	3,855: —
65,700: —	„ Myggbo 1, 10 a, 10 b och 12	68,000: —	4,250: —
16,500: —	„ Vargbolund litt. D (stadsäg. 2101—2103)	22,500: —	400: —
—: —	„ Sommarro 8 (stadsäg. 2045)	46,000: —	2,500: —
—: —	„ Klockartorp A och B	4,900: —	1,250: —
	Mark för bensinstation (Krooks Petroleum & Olje A. B.)		2,500: —
	Tomt å Västra kv. 84 b (Hedv. Lindroths sterbhus)		10: —
	Del av tomterna n:ris 98—99 i Västra kv. (J. Aug. Larsson)		25: —
	Ett område av Mariaberget (Dir. G. Bolander)		10: —
	Mark av lägenheten Nyro (Fru Vedholm)		25: —
	Ett område intill Nylund 3 (Ing. H. Bager)		10: —
	Mark av Smedjegatan utanför tomten Inge 3 (Alb. Brosché)		300: —
	Ett område av Skolgatan (L. G. Anderssons sterbhus)		25: —
	Mark av Flodinska jorden (Fru E. Malmberg)		10: —
	Ett område av Snickaregatan (Västm. Allehandas A. B.)		250: —
	Ett område utefter Svartån inom kvarteret Irma n:r 2 (H. Gustavsson)		10: —
	Ett område intill kvarteret Greta n:r 1 (A. L. Mohlén)		25: —
	Mark för oljebehållare i kvarteret Melker (Svensk Engelska Mineralolje A. B.)		100: —
	Mark för bensinstation (A.-B. Naftasyndikat)		3,000: —
	Hyra för skylttavlor: Selma Karlström		15: —
	Transport	2,128: 600: —	172,132: 50

Taxeringsvärde:		Bokf. värde kronor:	Inkomster kronor:
	Transport	2,128:600:—	172,132:50
	Odéon Biografen		20:—
	Svenska Frälsningsarmén		10:—
1,961,100:—	Kronor	2,128,600:—	172,162:50

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 20 oktober 1930.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Magistratens förslag.

Bil. Litt. 21 och 22.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Magistraten får härmed överlämna till Magistraten inkomna förslag till stater för år 1931 från stadens särskilda nämnder och styrelser med undantag av Vatten- och Gasverksstyrelsen, vilken torde komma att direkt till Drätselkammaren ingiva sitt förslag till stat. Magistraten får härmed anhålla att Drätselkammaren ville med ledning av de nu ingivna statförslagen och eljest föreliggande omständigheter ävensom med beaktande av vad Magistraten härnedan särskilt framhållit och äskat uppgöra förslag till nästkommande års inkomst- och utgiftsstat för staden och motser Magistraten detta förslag för att till Stadsfullmäktige överlämnas i och för fattande av beslut.

Beträffande de särskilda staterna får Magistraten anhålla att Drätselkammaren vid statförslagets uppgörande ville iakttaga följande:

A. Magistraten och rådhusrätten.

Anslaget till *anskaffning och underhåll* av inventarier har under året icke varit fullt tillräckligt. Visserligen torde under år 1931 en ny skrivmaskin för brottmålsrådmannens räkning behöva anskaffas, men Magistraten anser dock att anslagets storlek 1,000 kronor kan bibehållas oförändrat.

Vad angår anslaget till *löner och arvoden* bör detta utgå i enlighet med den år 1929 av Stadsfullmäktige antagna lönestaten. Även om borgmästarebeställningen vid 1931 års ingång skulle vara vakant ifrågasätter Magistraten dock huruvida icke den av Stadsfullmäktige innevarande år bestämda lönen bör upptagas i 1931 års stat.

Anslaget för *beredande av semester* åt borgmästaren, rådmännen och assessorn bibehålles lika med föregående år.

Beträffande *reservationsanslaget för tillfälliga biträden,* som under innevarande år utgått med 2,000 kronor, vill Magistraten meddela, att cirka 1,700 kronor hittills måst tagas i anspråk för landstingsmannavalet och Stadsfullmäktigevalet. Under år 1931 skall enligt lag om införande av lag om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 val av kyrkofullmäktige förrättas, vilket val förrättas såsom Stadsfullmäktigeval. Då på grund av ännu icke avgjorda besvär över pensionsreglementet Kungl. Maj:ts

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Magistratens förslag.*

fastställelse av lön för borgmästaren icke, enligt vad Magistraten inhämtat, torde vara att vänta före årets utgång, kan det antagas att val av borgmästare icke äger rum förr än under år 1931. I anledning av dessa val kan anslaget ifråga icke sättas lägre än 2,000 kr. samt bör erhålla karaktären av förslagsanslag. Skulle emellertid val av borgmästare komma att äga rum redan i år är årets anslag otillräckligt och kommer Magistraten i så fall att ingå till Stadsfullmäktige med begäran om fyllnadsanslag.

Anslaget till *läkararvode för stadsvaktmästaren* har överskridits och bör höjas till 60 kr.

Behov av trafikskyltar förefinnes ännu och bör lämpligen gäldas av anslaget till *oförutsedda utgifter,* vliket sålunda torde upptagas till 500 kronor såsom förslagsanslag.

Övriga anslag kunna bibehållas oförändrade.

B. Kronouppbörds- och exekutionsväsende.

Från kronokassören och stadsfogden hava inga särskilda yrkanden framställts. Magistraten upptager alltså å denna titel anslagen oförändrade från innevarande år.

C. Övriga stater.

Magistraten saknar för närvarande i övrigt anledning yttra sig över de av särskilda nämnderna och styrelserna upprättade förslagen, men vill förbehålla sig att, sedan Drätselkammaren inkommit med sitt förslag till stat, göra de erinringar, som kunna anses påkallade.

Västerås rådhus den 1 november 1930.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

N:o 94.
Budget-förslag 1931 Polisen.

Bil. Litt. 23.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med bifogande av från Polischefen till Nämnden inkommen skrivelse rörande budget för år 1931, får Polisnämnden med anhållan om godkännande överlämna desslikes bilagda förslag till budget för år 1931 och därvid anföra.

Nämnden tillstyrker av Stadsfiskalen gjord framställning om anslag för inköp av en ny skrivmaskin för kriminalpolisavdelningens behov, under förutsättning, att kostnaderna begränsas till högst 400 kronor och att inköpet av maskinen verkställes genom drätselförvaltningens försorg.

Under hänvisning till förut gjort uttalande att en nyanskaffning av två velocipeder årligen måste anses behövlig för polisväsendet, upptager Nämnden anslag för inköp av två velocipeder.

Poliskommissarien har i skrivelse till Polischefen den 10 oktober 1930, vilken skrivelse finnes återgiven i Polischefens härovan omförmälda framställning, hemställt, att Polischefen ville avgiva förslag dels om återbesättande av en av de från och med den 1 januari 1930 indragna inspektionskonstapelsbefattningarna, dels ock om anvisande av ett tillfälligt anslag för år 1931 å 3,225 kronor för en tillfällig extra poliskonstapelsbefattning vid ordningspolisen. Polischefen själv har icke ansett sig kunna förorda först angivna förslag, men däremot ansett poliskommissariens andra förslag värt övervägande.

Förslaget om återbesättande av en inspektionskonstapelsbefattning, har icke föranlett någon åtgärd från Polisnämndens sida.

Den inkomna framställningen om anslag för en tillfällig extra poliskonstapelsbefattning motiveras med att en under de senare åren alltmer tilltagande sjuklighet bland befattningshavarne inom ordningspolisen åstadkommer, att den yttre tjänsten icke kan uppehållas i den utsträckning, som erfordras. Av en särskild förteckning framgår, att antalet tjänstgöringsdagar, under vilka befattningshavare inom ordningspolisen till följd av sjukdom varit urståndsatta förrätta tjänst, under innevarande år t. o. m. den 30 september uppgår till 924. Ställer man denna siffra i relation till antalet tjänstgöringsdagar för ordningspolisen under årets tre första kvartal, i runt tal 9,450, visar det sig, att antalet sjukdagar uppgår till i det allra närmaste 10 % av antalet tjänstgöringsdagar eller i andra

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Polisen.

siffror uttryckt, att av ordningspolisens 42 man, 4 man i medeltal ständigt skulle vara sjuklediga.

Polisnämnden kan icke anse att en så omfattande sjuklighet under detta års tre första kvartal återspeglar normala förhållanden, utan måste detsamma vara beroende på en tillfällighet, varför Polisnämnden, då man borde kunna äga grundad anledning antaga, att hälsotillståndet inom ordningspolisens befattningshavare kan förbättras och under år 1931 återgå till mer normala förhållanden, icke kan tillstyrka bifall till förslaget i förevarande del.

Poliskonstaplarna n:r 13 Deander, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson äro berättigade till uppflyttning i IV. lönegraden. Poliskommissarien upptager poliskonstaplarna n:r 17 Rosdahl, 27 Imberg och 4 Persson i 25. lönegruppens II. lönegrad. Dessa åtnjuta på grund av Stadsfullmäktiges beslut den 28 april 1921 mom. 30 fr. o. m. 1928 års ingång ordinarie poliskonstapels lön (se Polisnämndens motivering till 1928 års budget). Visserligen medför på grund av lönestatsbestämmelserna denna omständighet icke utan vidare rätt för dem att räkna sig detta löneåtnjutande till godo för tjänsteårsberäkning, utan är detta beroende på särskilt beslut av Lönenämnden, men då framställning från vederbörande befattningshavare i dagarna ingives till Lönenämnden och med hänsyn till vad i enahanda frågor förut beslutats torde få anses tämligen klart att framställningen om tjänsteårsberäkning vinner Lönenämndens bifall, upptager Polisnämnden, givetvis under reservation för detta beslut, lön för angivna polismän på sätt Polischefen hemställt.

För bibehållande av poliskårens numrär är, till rättelse av innevarande års stat, för år 1931 upptaget lön för två extra poliskonstaplar.

Anslaget till belysning torde böra höjas till 600 kronor.

På grund av de erfarenheter, som vunnits genom en av Nämndens ordförande under året företagen studieresa, vill Nämnden förorda att ett nytt kortsystem upplägges för registrering av motorfordon, motorfordonsägare m. m. I anledning därav hemställer Nämnden att anslaget för trycksaker m. m. under år 1931 höjes från 1,200 kronor till 1,500 kronor.

Hyra till Fattigvårdsstyrelsen för bårhuset vid Karlslund är enligt Stadsfullmäktiges beslut den 26 juni 1930 upptagen med 300 kronor.

Inkomsterna äro beräknade till samma belopp som innevarande år.

Västerås den 18 oktober 1930.

För Polisnämnden:

J. O. WASS.

Eric Plantin.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Polisen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Polisväsen och fångvård år 1931.

23. Polisväsen och fångvård.

UTGIFTER:

(8 % av 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen å 50,000:— kr. = 4,000:—).				
a) 1. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar			1,800:—	
2. Inköp av:				
Två velocipeder		300:—		
En skrivmaskin		400:—	700:—	2,500:—
b) Löner och arvoden:				
Stadsfiskalen, 37:IV			6,447:—	
Poliskommissarien, 38:IV			6,714:—	
Kriminalöverkonstapeln, 31:IV			5,001:—	
4 överkonstaplar (Andersson, Winroth, Karlsson, Kling) 29:IV à 4,605:—			18,420:—	
2 inspektionskonstaplar (Haake, Carlsson), 26:IV à 4,101:—			8,202:—	
6 kriminalkonstaplar (Veimer, Forslund, Söder, Sporre, Svensson, Ström) 26:IV à 4,101:—			24,606:—	
27 poliskonstaplar (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 5 Fäldt, 6 Johnsson, 8 Johansson, 9 Wass, 10 Kraft, 14 Persson, 16 Carlsson, 19 Morlin, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg, 29 Bertilsson, 11 Gustavsson, 12 Brohmé, 25 Hising, 31 Dahlin, 15 Feltendahl, 20 Björkman, 22 Marthon, 32 Mårtensson, 13 Deander, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson), 25:IV à 3,933:—			106,191:—	
3 poliskonstaplar (36 Ullberg, 37 Eriksson, 30 Lundkvist) 25:III à 3,702:—			11,106:—	
1 poliskonstapel (18 Lundgren), 25:II			3,471:—	
3 poliskonstaplar (17 Rosdahl, 27 Imberg, 4 Persson) förslagsvis 25:II, 3,471:—			10,413:—	
2 e. poliskonstaplar			6,000:—	
Beklädnad till 4 överkonstaplar, 2 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 2 extra konstaplar, 42 man à 225 kronor			9,450:—	
		Transport	216,021:—	2,500:—

	Transport	216,021:—	2,500:—
	Slitningsersättning åt 1 kriminalöverkonstapel och 6 kriminalkonstaplar à 225 kr.	1,575:—	217,596:—
c)	Pensionér:		
	f. Poliskonstapel E. F. Kindblom	500:—	
	Överkonstapel Vretlövs änka och 1 minderårigt barn (26/6 1919) pensionsersättning	600:—	
	f. Poliskonstapel Asplunds änka	500:—	
	Dyrtidstillägg till ovanstående	865:—	
	Inspektionskonstapel K. A. Eriksson	2,667:—	5,132:—
d)	Renhållning:		
	Städning av tjänstelokalerna à kr. 102:— pr månad		1,224:—
e)	Belysning		600:—
f)	Uppvärmning:		
	Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna		1,500:—
g)	Övriga utgifter:		
	1. Premie för olycksfallsförsäkring	700:—	
	2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,500:—	
	3. Läkararvoden för poliskåren	800:—	
	4. Telefonavgifter för ledningar till:		
	Polisstationen	220:—	
	Poliskommissariens tjänsterum	110:—	
	Poliskommissariens bostad	70:—	
	Kriminalpolisstationen, 2 ledningar	400:—	
	Stasdfiskalens tjänsterum	110:—	
	Stadsfiskalens bostad	70:—	
	Kriminalöverkonstapelns bostad	70:—	
	Kriminalkonstapel Forslunds bostad	70:—	
	2 länskriminalkonstaplars bostäder à 70 kr.	140:—	
	Flyttbar apparat i Polischefens bostad	15:—	
	Samtalsavgifter, förslagsvis	325:—	1,600:—
	6. Oförutsedda utgifter		1,000:—
	7. Fångars vård och förplägnad å straffängelset		400:—
	8. Hyra till Fattigvårdsstyrelsen för bårhus vid Carlslund (Stadsfullm. beslut den 26/6 1930)		300:— 6,300:—
		Summa kronor	234,852:—

INKOMSTER:

a)	Statsbidrag till reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstaplar i lägsta lönegraden	3,465:—
	Transport	3,465:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Polisen.

	Transport	3,465: —
b)	Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	2,600: —
c)	Statsbidrag för avlönande av två kriminalkonstaplar, förslagsvis	8,652: —
	Kronor	14,717: —
	Brist att genom uttaxering fyllas	220,135: —
	Summa kronor	234,852: —

Bil. Litt. 26.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Pensionsnämnden.*

Utdrag av protokoll hållet vid Pensionsnämndens i Västerås stads pensionsdistrikt av Västmanlands län sammanträde den 7 oktober 1930.

§ 1.

Företogs till behandling frågan om upprättande av utgiftsstat för Pensionsnämnden i Västerås stads distrikt för år 1931.

I likhet med föregående år får Nämnden erinra att i stadsdistriktets stat upptages samtliga kostnader för det för de tre pensionsnämnderna i staden gemensamma kansliet.

Arvode till ordföranden beräknas lika med förra året till 600:— kronor.

Anslaget till skrivbiträde åt ordföranden, som för år 1930 utgått med 2,100:— kronor eller efter 175:— kronor för månad, måste anses för lågt och föreslås höjt till 2,400:— kronor eller till 200:— kr. i månaden. Biträdet har full sysselsättning under en kontorstid från 9 fm. till 3 em. samt har dessutom att å eftermiddagarne verkställa utredningar och undersökningar genom personliga besök i pensionssökandes hem, vilket i en stad av Västerås storlek och areal blir rätt så betungande och tidsödande. Arbetet kräver särskild takt och diskretion. Det nuvarande biträdet som på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utfört sina åligganden, har varit anställd på pensionsnämndens kansli sedan den 1 oktober 1925. I jämförelse med de löneförmåner, som övriga skrivbiträden vanligen åtnjuta, och med hänsyn till vad härförut anförts synes den nu föreslagna löneökningen särskilt befogad och hemställer pensionsnämnden om bifall till nu därom framställt äskande.

Omfattningen av de ärenden som behandlats av Nämnderna för åren 1925—$^{4}/_{10}$ 1930 framgår av följande uppställning.

	Västerås			*S:t Ilian*			*Lundby*		
	Pension	Sjukv.	S:ma	Pension	Sjukv.	S:ma.	Pension	Sjukv.	S:ma
1925..	260	59	319	16	1	17	12	1	13
1926..	312	54	366	35	2	37	13	3	16
1927..	274	70	344	26	0	26	15	1	16
1928..	286	84	370	21	8	29	8	4	12
1929..	304	69	373	26	5	31	7	2	9
$^{4}/_{10}$ 1930..	244	35	279	14	2	16	5	5	10

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Pensionsnämnden.*

Övriga utgiftsposter torde kunna beräknas till samma belopp som föregående år.

Med anledning av det ovan sagda, hemställer Pensionsnämnden i Västerås stads distrikt, att Stadsfullmäktige behagade godkänna följande förslag till utgiftsstat för år 1931.

Arvode till ordföranden	600: —	
Arvode till skrivbiträde	2,400: —	
För läkarebetyg och läkareutlåtande i ömmande fall, förslagsvis	300: —	
Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis	250: —	3,550: —
Särskilda kostnader:		
Dagtraktamente till vice ordföranden och Nämndens övriga ledamöter efter 4 kronor för dag och med ett beräknat antal av 15 sammanträden, förslagsvis	350: —	
Annonser och kungörelser	100: —	450: —
	Kronor	4,000: —

§ 18.

Att justera dagens protokoll utsågos herrar Östlund och Hult.

Som ovan:

In fidem:
VICTOR ÅSBERG.

Justerat:
R. V. Hult. Erik Östlund.

Rätt utdraget betygar:
Victor Åsberg.

Bil. Litt. 27 B. N:o 94.

Budgetförslag 1931. Byggnadsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden överlämnar härmed för fastställelse sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1931 och föranleder detsamma icke annat yttrande, än att lönerna äro upptagna efter 1929 års lönestat, att utgifterna beräknats efter anslagsförbrukningen under löpande budgetår, samt att Byggnadsnämnden ansett omfattningen av byggnadsverksamheten motivera en mindre höjning av inkomsterna.

Västerås den 8 oktober 1930.

För Byggnadsnämnden:
CARL HENNING.

Ragnar Tenow.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för byggnadsnämnden år 1931.

27 B. Byggnadsnämnd.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			200:—
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsarkitekten, arvode	5,000:—		
	Stadsarkitekten, reseersättning	750:—	5,750:—	
	Biträdande stadsingenjören, 37:IV...	6,447:—		
	Personligt lönetillägg	1,300:—	7,747:—	13,497:—
	Ingenjörsbiträden å stadsingenjörs- och byggnadschefkontoren			10,500:—
c)	Pension:			
	f. Stadsingenjören F. Gewalt		3,000:—	
	Dyrtidstillägg efter index 165		1,456:—	4,456:—
			Transport	28,653:—

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Byggnads-nämnden.

	Transport	28,653: —	
d) Övriga utgifter:			
1. Kostnader för besiktningar	200: —		
2. Hantlangning med material	1,400: —		
3. Telefon och postavgifter	100: —		
4. Annonskostnader	150: —		
5. Rit- och skrivmaterial	600: —		
6. Lösen för resolutioner hos myndigheter samt andra diverse utgifter	50: —	2,500: —	31,153: —
	Summa Kronor		31,153: —

INKOMSTER:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	5,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas	26,153: —
Summa Kronor	31,153: —

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Drätsel-kammarens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till Drätselkammaren överlämnats av olika kommunala institutioner avgivna förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år, får Drätselkammaren härmed överlämna sitt med ledning av dessa och Drätselkammarens räkenskaper uppgjorda förslag till budget för staden för år 1931 och till detta förslag foga följande betänkande.

Antalet skattekronor är för år 1930 högre än för år 1929. Sistnämnda år uppgick deras summa till 324,947: 09 kronor men utgör år 1930 362,515: 90 kronor.

Oaktat Drätselkammaren, som av det efterföljande framgår, tillstyrker av Vatten- och Gasverksstyrelsen framlagt förslag om sänkning av såväl gaspriset som ock av vissa taxor för leverans av elektrisk ström, samt med instämmande i den s. k. bostadsbristkommitténs förslag om sänkning av gällande vattenklosettavgifter, föreslår denna avgifts nedsättning från 25 kronor till 15 kronor pr år och slutligen förordar gäldande eller avskrivning av tidigare balanserade utgifter eller förluster till icke obetydliga belopp, ser sig Drätselkammaren dock i stånd att kunna föreslå Stadsfullmäktige en skattesänkning av 63 öre pr skattekrona för den borgerliga kommunen.

Den kyrkliga kommunens utgifter kunna medge en sänkning av 7 öre, varför, för den händelse Drätselkammarens förslag av Stadsfullmäktige godkännes, hela skattesänkningen för år 1931 kommer att uppgå till 70 öre.

Emellertid har Drätselkammaren i anslutning härtill ansett sig icke böra underlåta att fästa ej blott Stadsfullmäktiges utan måhända i än högre grad de förvaltande styrelsernas coh nämndernas uppmärksamhet på det förhållandet, att de under de sista åren föreliggande gynnsamma ekonomiska förutsättningarne vid budgetens uppgörande knappast kunna bliva beståndande i den utsträckning, som hittills varit fallet, varför Drätselkammaren nu ånyo vill framhålla vikten av utgifternas begränsande inom ramen av beviljade anslag.

Huruvida den rådande ekonomiska lågkonjunkturen kommer att sträcka sina verkningar till stadens industriella företag, är ju en fråga, som är svår att bedöma, men ett torde dock i detta sammanhang böra erinras om och i övrigt vara i färskt minne, att här i Västerås mer än i de flesta samhällen i landet ogynnsamma ekonomiska konjunkturer på grund av befolkningens sammansättning synnerligen allvarligt påverka samhällets

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

gemensamma ekonomi, varför den redan nu inträffade depressionen bör mana vederbörande till återhållsamhet.

Omsorgen om att kunna ytterligare nedbringa stadens ännu allt för höga skattenivå, bör även vara vägledande för vederbörande i senast berörda avseende och även betaktas för framtiden, ej mindre vid avgivande av budgetförslag, utan även när eljest frågor uppkomma, som föranleda nya eller höjda anslag.

Brist från sist avslutade räkenskapsår, som i innevarande års stat uppgår till 76,153 kronor 46 öre, är i 1931 års budget 68,697 kronor 94 öre.

Räntor, amorteringar och lånekostnader.

Med erinran om vad Drätselkammaren anfört i sina betänkanden till 1929 och 1930 års budget angående förräntning av järnvägsmedelsfonden, får kammaren anmäla, att räntan å fondens återstående belopp — 612,787 kronor 58 öre — ånyo endast upptagits å utgiftssidan.

Fattigvården.

Beträffande Fattigvårdsstyrelsens utgiftsstat får Drätselkammaren, sedan Drätselkammaren erhållit upplysning om, att ålderdomshemmets budget och bokslut så till vida icke äro överensstämmande, att väl i bokslutet, men ej i budgeten hittills upptagits värdet av egna inre arbeten och produkter, föreslå, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för att ålderdomshemmets budget och bokföring bringas i överensstämmelse med varandra, och således värdet av inre arbeten och produkter inflyta även i budgeten, såsom hittills endast skett i bokföringen.

I enlighet med från Fattigvården efter budgetförslagets ingivande inhämtade uppgifter föreslår således Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta höja såväl utgifts- som inkomstsidan av ålderdomshemmets budget med ett belopp av 24,000 kronor för ifrågavarande värden, att fördelas på olika poster med ledning av de verkliga förhållandena enligt 1929 års bokslut.

Fattigvårdsstyrelsen hemställer, att befattningen såsom kvinnligt kontorsbiträde av 1:sta klass å Fattigvårdsbyrån måtte från och med den 1/1 1931 förändras till kassörsketjänst med placering i lönestatens 26:te lönegrupp.

Enligt Drätselkammarens mening bör denna framställning behandlas såsom ett löneärende och ej i samband med de egentliga budgetärendena, varför Drätselkammaren, innan förevarande fråga erhållit den beredning, som bör tillkomma densamma, upptager den nuvarande befattningen såsom hittills å Fattigvårdsstyrelsens stat, samt föreslår, att Stadsfullmäk-

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

tige ville besluta till Lönenämnden för yttrande remittera av Fattigvårdsstyrelsen framlagt förslag, att kvinnliga kontorsbiträdesbefattningen av 1:sta klass å fattigvårdsbyrån skall utbytas mot kassörsketjänst, med sistnämnda befattning placerad i lönestatens 26:te lönegrupp.

Anslaget till hushållet å ålderdomshemmet har av styrelsen höjts med 3,250 kronor på grund av önskvärd förbättring av hemmets tuberkulosavdelnings utspisningsstat.

Enligt Drätselkammarens mening torde med hänsyn till oavbrutet fallande livsmedelspriser förbättring av utspisningsstaten vid tuberkulosavdelningen, där antalet underhållsdagar är ringa i förhållande till siffran härför för ålderdomshemmet i övrigt, utan olägenhet kunna ske inom ramen av nuvarande anslag, varför Drätselkammaren föreslår, att för hushållet vid ålderdomshemmet anvisas 45,500 kronor såsom i innevarande års stat.

Drätselkammaren föreslår vidare, att det av styrelsen begärda sedvanliga anslaget å 1,000 kronor för inköp av snus till ålderdomshemmet sänkes till 500 kronor, då väl numera snusförbrukningen i allmänhet i hög grad avtagit.

Mot styrelsens framställning om ett anslag å 450 kronor för inköp av en skrivmaskin till ålderdomshemmet, har Drätselkammaren ingen erinran att göra, utan föreslår, att Stadsfullmäktige ville besluta att av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa högst 450 kronor för inköp av en skrivmaskin för ålderdomshemmets räkning.

I övrigt tillstyrker Drätselkammaren bifall till Fattigvårdsstyrelsens utgiftsförslag.

Barnavården.

Barnavårdsnämndens förslag till utgiftsstat för år 1931, jämväl inrymmande vissa genom nämndens omorganisation föranledda nya utgiftsposter, tillstyrkes oförändrat.

Folkskolan.

Folkskolestyrelsen har till sitt budgetförslag fogat ett förslag till reparationer av skolorna under år 1931 och äskas för ändamålet 44,700 kronor.

Ibland anslagsposterna förekommer en å 5,300 kronor, avseende förändring av nuvarande värmeledning i Djäknebergsskolans gymnastikhus från lågtrycksånga till varmvattensystem. Med hänsyn till omfattningen av de i övrigt rätt höga underhållskostnaderna för folkskolans fastigheter, vilka innefatta en liknande anläggning av värmeledningen i Korsängsskolan, där behovet därav uppenbarligen är i vida högre grad påkallat, får Drätselkammaren föreslå, att ovan först angivna arbete får åtmin-

N:o 94. *Budgetförslag 1930. Drätselkammarens förslag.*

stone anstå till ett kommande år och att Stadsfullmäktige ville i anledning härav besluta sänka det begärda underhållsanslaget till 39,400 kronor.

Folkskolestyrelsen upptager samma anslag i budgeten för år 1931 som i innevarande års budget eller kronor 3,176: — för beredande av provisorisk löneförbättring för lärare i övningsämnen för hela år 1931.

Under förbehåll att av statsmakterna även för tiden efter den 30/6 1931 anvisas anslag för provisorisk löneförbättring åt folkskolans lärare i läs- och skrivämnen, tillstyrker Drätselkammaren anslagets beviljande.

Under särskild motivering föreslår Folkskolestyrelsen, att ett anslag å 2,880 kronor anvisas såsom arvode till avlönande av en skolsköterska, som skulle biträda skolläkaren vid dennes undersökningar och övervakningar av skolbarnens hälsotillstånd såväl inom skolan som i hemmen.

Även om rent allmänt sett skolstyrelsens uppfattning kan vara värd beaktande, så finnas säkerligen åtskilliga invändningar att göra emot detta förslag. Då Drätselkammaren vidare anser det vara av värde, att från andra samhällen, där liknande åtgärd kan hava vidtagits, införskaffas uppgift om vunna erfarenheter och att det i övrigt undersökes i vilken utsträckning motsvarande åtgärd vidtagits eller planerats i andra med Västerås jämförbara städer, samt då det slutligen torde tillkomma Lönenämnden att bereda detta ärende, även om det icke just för närvarande gäller inrättande av en ny befattning å ordinarie stat, föreslår Drätselkammaren, att det begärda anslaget för närvarande icke upptages i staten, utan att Stadsfullmäktige ville besluta, att till Lönenämnden för yttrande remittera det av folkskolestyrelsen väckta förslaget om upptagande å extra stat vid folkskoleväsendet av en befattning som skolsköterska.

Efter det skolstyrelsen upprättat sitt budgetförslag har f. folkskolläraren Alm avlidit, varför dennes pension och därå belöpande dyrtidstillägg till ett belopp av 1,100 kronor bör avräknas från upptagna kostnader för pensioner.

Folkskolestyrelsen har föreslagit, att arvodet till vaktmästaren vid Hammarby skola skulle höjas från 1,700 till 2,400 kronor. Enligt skolstyrelsens motivering till sitt budgetförslag är anledningen härtill den, att vaktmästaren själv meddelat, att hans arbete genom skolans tillbyggnad toge hans tid i anspråk i sådan omfattning, att annat förvärvsarbete omöjliggjordes, varför han anhållit om höjning av till honom utgående arvode, så att detta kunde räcka för hans existens, naturligtvis mot vederlag av ökat arbete för skolans räkning. Vid ärendets behandling inom folkskolestyrelsen hade ansetts att arbetet med eldning, städning och rengöring vore efter skolans utvidgning för krävande att ombesörjas av en person, som hade full arbetsdag på annat håll. Majoriteten inom styrelsen hade

funnit det mest ändamålsenligt att lösa frågan på det sätt vaktmästaren själv föreslagit och sålunda förordat arvodets höjande till 2,400 kronor, varmed den nuvarande arvodestagaren förklarat sig nöjd. Denne skulle från och med den 1 januari 1931 åläggas att förutom eldning, städning och renhållning utföra smärre reparationer vid skolan, ombesörja snöskottning m. m. Under den tid eldning ej påginge, skulle vaktmästaren biträda med arbete även vid andra skolor. En följd av ovan omförmälda anordning bleve, att anslaget till reparation av inventarier kunde sänkas med 700 kronor. Skolstyrelsens vice ordförande herr Edv. Karlsson hade reserverat sig mot beslutet, då han ansåge, att frågan lämpligen borde lösas så, att en person engagerades för eldningen och en annan för städningen och renhållningen samt att för dessa ändamål anvisades det ovan angivna beloppet 1,700 kronor. Sänkning av reparationsanslaget skulle i så fall icke ske.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren ansluter sig till reservantens inom skolstyrelsen uppfattning. Enligt Drätselkammarens åsikt är det icke lämpligt att taga en person från en förvärvskälla, som han för närvarande innehar och tilldela honom en de ordinarie vaktmästarelönerna så pass understigande avlöning, som här skulle bliva fallet. En sådan åtgärd kan omöjligen leda till annat än att inom mycket snar framtid de beslutande myndigheterna komma att se sig nödsakade att förändra arvodesbefattningen till en ordinarie tjänst. Då härtill kommer, att den nuvarande arvodestagaren uppnått en sådan ålder, att, därest han i strid mot antagna grundsatser skulle erhålla den ordinarie tjänsten, han enligt pensionsreglementets bestämmelser knappast ens skulle bliva berättigad att erhålla avkortad pension. Till följd av att ett bifall till Folkskolestyrelsens förslag på grund av nämnda förhållanden är ägnat att kunna för staden medföra ekonomiska förpliktelser för framtiden, som icke stå i rimligt förhållande till det arbete varom här är fråga, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige, i enlighet med herr Edv. Karlssons reservation, ville avslå Folkskolestyrelsens förslag om höjandet av arvodet för vaktmästaren vid Hammarby folkskola och i stället besluta att arvodet fortfarande skall utgå efter 1,700 kronor om året samt att till följd härav höja det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget till reparation av inventarier med 700 kronor.

Med tillstyrkan av Folkskolestyrelsens förslag till utgiftsstat i övrigt föreslår Drätselkammaren, under åberopande av Skolstyrelsens motivering, att Stadsfullmäktige ville särskilt besluta, *dels* att höja arvodet till tillsyningslärarinnan vid Hammarby skola från 100 till 150 kronor, *dels* att öka anslaget till lärjungebiblioteket från 800 till 1,000 kronor, *dels ock*

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

att till anslag till lärjungarnas skolresor anvisa ett med 500 kronor förhöjt belopp av 1,000 kronor.

Fortsättningsskolan och högre folkskolan.

Utgiftsposterna för fortsättningsskolan och högre folkskolan tillstyrkas utan erinran.

Allmänna läroverket.

Rektor vid högre allmänna läroverket har anmält, att det visserligen genom Kungl. brev är föreskrivet, att obemedlade lärjungar vid läroverken skola genom anlitande av motsvarande belopp av statsmedel befrias från erläggande av intill 3/5 av terminsavgiften till ljus- och vedkassan, men att det likväl vore önskvärt att fortfarande genom anslag från kommunen möjlighet bereddes för sådana lärjungar från Västerås att erhålla full befrielse från denna avgift, och hemställt, att sedvanliga anslaget å 900 kronor härför måtte anvisas, samtidigt som rektor dock förutskickat, att med stor sannolikhet anslaget icke behöver i dess helhet anlitas.

Drätselkammaren tillstyrker, att Stadsfullmäktige ville för år 1931 av uttaxerade medel bevilja ett anslag å intill 900 kronor för bestridande helt eller delvis, i den mån sådant icke sker genom av staten anslagna medel, av terminsavgifter till ljus- och vedkassan vid högre allmänna läroverket i Västerås för obemedlade och mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad.

Högre flickskolan.

Anslaget till lärarinnornas vid flickläroverket ålderstillägg och pensionering är för år 1931 beräknat 250 kronor högre än i innevarande års stat.

Arbetareinstitutet.

Stadsfullmäktige hava den 30 maj 1930 anvisat 3,000 kronor till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet under år 1931 att uttaxeras i 1931 års stat. Anslaget är här infört.

I särskild skrivelse hemställer Arbetareinstitutets styrelse om anslag till institutets biblioteksverksamhet för år 1931 till samma belopp, som härför anvisats i innevarande års stat, eller 17,500 kronor. Drätselkammaren tillstyrker, att det begärda anslaget anvisas av uttaxerade medel i 1931 års stat.

Tekniska skolan.

Då räkenskaperna för Västerås stads skolor för yrkesundervisning handhavas av Drätselkammaren, har i 1931 års sifferbudget den ändringen

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

vidtagits, att å utgiftssidan införts skolans bruttoutgifter, specificerade, och ej såsom hittills endast stadens anslag. Å inkomstsidan, där hittills inkomsterna icke redovisats, hava desamma ävenledes specificerade upptagits.

Drätselkammaren får alltså under erinran att Stadsfullmäktige den 29 november 1922 beslutat tillförbinda staden skyldighet att tillsvidare åtaga sig det ansvar för en del kostnader för verksamheten vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning, som utgör förutsättning för erhållande av statsbidrag, föreslå, att Stadsfullmäktige ville fastställa det av styrelsen för dessa skolor uppgjorda förslaget till stat för läsåret 1931—1932 med ett totalt utgiftsbelopp av 60,100 kronor och ett anslag av staden å 27,500 kronor och sålunda för skolverksamheten under senare hälften av läsåret 1/7 1930—30/6 1931 och förra hälften av läsåret 1/7 1931—30/6 1932 i 1931 års budget anvisa ett anslag av uttaxerade medel å 27,500 kronor, motsvarande hälften av stadens tillskott i båda nämnda läsårs stater.

Hälsovårdsnämnden.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Hälsovårdsnämndens förslag, att ersättningen för bostad — 1 rum och kök — till distriktsbarnmorskorna höjes från 350 till 425 kronor, då ju detta värde av Stadsfullmäktige den 30 januari 1930 fastställts för motsvarande förmån för stadens befattningshavare.

Vidare föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa ett av Västerås stads förening mot tuberkulos begärt och av Hälsovårdsnämnden tillstyrkt anslag å 4,000 kronor till föreningens verksamhet.

Under hänvisning till ett av länets landsting under innevarande år fattat beslut att, under vissa i Hälsovårdsnämndens motivering närmare angivna villkor, ställa till länslasarettets medicinska avdelnings förfogande ett anslag å 900 kronor att användas för lindring av kostnaderna för insulinanskaffning åt de mindre bemedlade och obemedlade sockersjuka patienter från länet, som där undergå poliklinisk behandling, hemställer Hälsovårdsnämnden, att Stadsfullmäktige på samma sätt och under samma vilkor, med den ändring givetvis, att bidraget skall tillkomma i staden mantalsskrivna personer, måtte för år 1931 anvisa ett anslag å 500 kronor.

Drätselkammaren anser sig åtminstone för närvarande icke kunna tillstyrka bifall till det sålunda framställda förslaget. Då det av Landstinget beviljade anslaget, vilket givetvis skall komma även patienter från Västerås till godo, från första gången kommer att tagas i anspråk under år 1931, anser Drätselkammaren att, innan frågan om anslag av staden slut-

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

ligen prövas, behovet av detsamma bör bliva något mer klarlagt, vilket torde kunna ske bland annat genom landstingets verksamhet i detta avseende under det kommande året.

I alla händelser synes det Drätselkammaren, att anslag från stadens sida för ändamålet, för den händelse sådant beviljas, bör ställas till stadens tjänsteläkares förfogande, då dessa genom sin större personalkännedom, särskilt bland de mindre bemedlade inom staden, böra äga större förutsättningar för bedömningen av anslagets användande enligt de föreslagna bestämmelserna än vederbörande läkare vid centrallasarettet samt då ett eventuellt anslag från staden icke bör vara inskränkt blott till patienter vid lasarettets klinik.

På grund av det anförda får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville för närvarande avslå Hälsovårdsnämndens hemställan om anslag till insulin åt obemedlade och mindre bemedlade sockersjuka.

Mot detta Drätselkammaren beslut att avstyrka bifall till Hälsovårdsnämndens förenämnda förslag har herr Keijser, som ansett att detsamma bort av Drätselkammaren tillstyrkas med den ändring likväl att anslaget skulle ställas till stadens tjänsteläkares förfogande, anmält avviknade mening och yrkat att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års budget anvisa 500 kronor att ställas till stadens tjänsteläkares förfogande för beredande efter vederbörande tjänsteläkares ordination och prövande av behovet av hjälp åt i staden mantalsskrivna obemedlade och mindre bemedlade personer, som lida av sockersjuka, sålunda ej person, som åtnjuter fattigvårdsunderstöd, av lindring intill 50 %, endast undantagsvis mera, i kostnaden för anskaffande av insulin.

I övrigt tillstyrker Drätselkammaren Hälsovårdsnämndens förslag till utgiftsstat.

Gatorna.

För kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator beräknas 10,000 kronor.

Efter granksning av från byggnadschefen inkomna förslag till diverse gatuarbeten föreslår Drätselkammaren att följande särskilda gatuarbeten, som beträffande Stora gatan och Pilgatan avse körbanans utökande till 10 meters bredd och den nuvarande körbanstenens utbytande mot smågatsten, och beträffande Utanbygatan densammas förseende med smågatsten, bliva utförda, nämligen:

Stensättning av Stora gatan och Pilgatan från Karlsgatan till

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

järnvägsspåret till Tillberga	75,000: —
Stensättning av Utanbygatan mellan Engelbrektsgatan och Nygatan	16,700: —
Kr.	91,700: —

att gäldas, på sätt inkomststaten utvisar med förväntade och besparade automobilskattemedel så långt dessa förslå eller till ett belopp av förslagsvis 82,000 kronor och till återstående belopp av uttaxerade medel i 1931 års stat.

Vägarna.

Drätselkammaren upptager i sitt budgetförslag följande vägkostnader:

Grusning och annat underhåll av vägar	45,000: —
Köpingsvägen, stensättning med smågatsten väster om järnvägskorsningen vid Hammarby	45,000: —

Beträffande gäldandet av kostnaderna för Köpingsvägens stensättning får Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren redan hos Kungl. Maj:t hemställt, att Kungl. Maj:t såsom bidrag till kostnaderna ville av automobilskattemedlens utjämningsandel anvisa 2/3 av dessa kostnader.

Drätselkammaren hemställer sålunda, att Stadsfullmäktige måtte bevilja ovan angivna anslag att gäldas, på sätt inkomststaten utvisar av ordinarie automobilskattemedel, automobilskattemedlens utjämningsandel och vägskatt så långt härutinnan beräknade inkomster förslå och till återstående del av uttaxerade medel i 1931 års budget.

Planteringarne.

Planteringsnämndens förslag till utgiftsstat utvisar, att kostnaderna för planteringarnes underhåll och därmed sammanhängande utgifter höjts med i runt tal 5,000 kronor.

Med hänsyn till den omständighet, som till största delen föranlett denna ökning — förhöjda timlöner till arbetarne — tillstyrker Drätselkammaren bifall såväl härtill som ock till Planteringsnämndens förslag till utgiftsstat i övrigt och hemställer, att Stadsfullmäktige i anledning härav ville särskilt besluta, att av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa följande anslag, dels ett å 200 kronor för inköp av två nya dragkärror, dels ett å 250 kronor för anskaffande av tre nya gräsklippningsmaskiner, dels ock ett å 1,000 kronor för ommålning och reparation av paviljonger och flaggstänger å Djäkneberget.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Drätsel-kammarens förslag-

Gatubelys-ningen.

Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställer om ett anslag å 2,600 kronor för utökad gatubelysning enligt en styrelsens budgetförslag bilagd särskild förteckning.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till den föreslagna utökningen av gatubelysningen och hemställer att Stadsfullmäktige för bestridande av anläggningskostnaderna för utökad belysning under år 1931 ville av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa ett belopp av 2,600 kronor.

Övriga anslag under denna rubrik äro något höjda i jämförelse med samma anslag i innevarande års stat.

Gaturen-hållningen.

Kostnaderna för gaturenhållningen äro upptagna till samma belopp som i 1930 års stat.

Avloppsled-ningarna.

Utgifterna för avloppsledningarne äro beroende på, huruvida de nu utgående årliga avgifterna för vattenklosetter skola borttagas, nedsättas eller bibehållas. I denna fråga har följande förekommit. I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 augusti 1929 har den av Stadsfullmäktige tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning med anledning av den i staden rådande bostadsknappheten bland annat föreslagit, att den årliga avgiften av 25 kronor, som nu utginge för vattenklosettanordning, skulle borttagas eller nedsättas till förslagsvis 10 kronor (Stadsfullmäktiges handlingar 1929 N:o 61). Den s. k. bostadsbristkommitténs förslag föranledde vid Stadsfullmäktiges handläggning av förslaget den 29 augusti 1929 remisser till Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen. Vid Stadsfullmäktiges behandling den 28 augusti innevarande år av bostadsbristkommitténs förslag förelågo utlåtanden i ärendet från nämnda myndigheter. (Stadsfullmäktiges handlingar 1930 N:o 60). Vatten- och Gasverksstyrelsen hade därvid ifråga om w. c.-avgifterna avstyrkt kommitténs förslag. Drätselkammaren hade i enahanda fråga föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta uppskjuta avgörandet därav till behandling i samband med upprättandet av den nu föreliggande budgeten. Stadsfullmäktige fattade sitt beslut enligt Drätselkammarens förslag.

I överensstämmelse med sitt tidigare avgivna utlåtande har Vatten- och Gasverksstyrelsen i det av styrelsen avgivna budgetförslaget minskat

avloppsledningarnas utgiftssumma med inkomsten av w. c.-avgifter, beräknad efter en oförändrad årlig avgift per styck av 25 kronor till 73,000 kronor, samtidigt som dock bland utgifterna upptagits en av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagen avsättning å 25,000 kronor, avsedd att framdeles användas till förutsedda anläggningar för avhjälpande av de missförhållanden, som härröra av föroreningar från avloppsvätskan i Svartån och Mälaren. Orsaken till detta styrelsens förslag finnes närmare angiven i styrelsens motivering till budgetförslaget.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren delar emellertid icke Vatten- och Gasverksstyrelsens uppfattning, att de nuvarande w. c.-avgifterna skola bibehållas och angivet belopp avsättas för att möta kommande utgifter för reningsverk, utan har Drätselkammaren efter prövning av de omständigheter, som föreligga i denna fråga, funnit skäligt att dessa avgifter nedsättas, och har Drätselkammaren ansett att den årliga avgiften lämpligen bör sänkas med 10 kronor. Drätselkammaren föreslår alltså, dels att Stadsfullmäktige ville besluta att tillsvidare från och med år 1931 den årliga avgiften för w. c.-anordning skall vara 15 kronor, dels att Stadsfullmäktige ville för närvarande avslå Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag att av under år 1931 inflytande w. c.-avgifter 25,000 kronor skola avsättas för blivande kostnader för reningsverk, dels ock att Stadsfullmäktige ville godkänna den efter Drätselkammarens förslag justerade utgiftsstaten för avloppsledningarne.

Mot Drätselkammarens beslut hava herrar Bäckman, Eklund, Keijser och Johansson med vilka drätseldirektören förenat sig anmält sin reservation under yrkande av bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag och därvid anfört följande:

"Såsom skäl för vår avvikande mening få vi, under huvudsakligt instämmande i vad Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört i sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 februari 1930 (Stadsfullmäktiges handlingar 1930, n:o 60 sid. 296—297), anföra följande.

Nedsättningen i w. c.-avgifterna skulle i mycket stor utsträckning tillgodokomma fastighetsägarne utan motsvarande lindring för hyresgästerna. Då husägarne icke hava någon svårighet at utfå de hyror, som behövas för ekonomisering av deras fastigheter med de nuvarande avgifterna, är den föreslagna nedsättningen från denna synpunkt obehövlig och skulle verka orättvist.

De nuvarande w. c.-avgifterna hava bidragit till att ekonomiskt möjliggöra en hel del av de senare årens ledningsutsträckningar, vilka med lägre sådana avgifter icke skulle hava kommit till stånd utan extra anslutningsavgifter eller motsvarande bidrag från fastighetsägarne. Även i

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

framtiden är det sannolikt, att en avgiftsnedsättning skulle verka hämmande ifråga om ledningsnätets utsträckning, till skada för bostadsproduktionen, som man med nedsättningen anser sig främja.

W. c.-avgifterna äro enligt vår åsikt i förhållande till hämtningsavgifterna för torvmullsklosetter och i betraktande av den bekvämlighet och fördel de erbjuda, väl avvägda. De hava heller icke tillsynes verkat på något som helst sätt hämmande på utvecklingen i riktning mot ett allmänt användande av w. c.

Om, såsom det nu anses sannolikt, tiden för anläggningen av ett renhållningsverk är långt avlägsen och om, såsom troligt är, ett sådant kommer att draga mycket betydande kostnader både i anläggning och drift och underhåll, är den nuvarande avgiften synnerligen väl motiverad, liksom ock en börjande avsättning till ett dylikt verk har mycket starka skäl för sig. Har däremot avgiften en gång nedsatts, blir det förenat med nästan oöverstigliga svårigheter att åter höja den, hur nödvändigt detta än vid en sådan tidpunkt kan synas. Det vore sålunda icke lyckligt och framstår för oss som ett mindre väl överlagt steg, om Stadsfullmäktige nu skulle under intrycket av den i övrigt glädjande lättnad i stadens ekonomiska förhållanden, som nu inträtt, låta förmå sig att gå med på den föreslagna nedsättningen i w. c.-avgifterna, vilken skulle betyda en inkomstminskning för år 1931 av ej mindre än nära 29,000 kronor".

Äldre hamnen.

Mot Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för äldre hamnen har Drätselkammaren intet att erinra, utan får Drätselkammaren, som tillstyrker bifall till detsamma i alla delar, hemställa, att Stadsfullmäktige vlile särskilt besluta, dels att kostnaderna 8,562 kronor för förstärkning av hamnpiren ut till fyren skola gäldas av hamnens inkomster under år 1931, dels ock godkänna av Hamnstyrelsen under år 1930 gjort inköp av ny motor till hamnens motorbåt, ävensom att kostnaderna härför 2,000 kronor skola gäldas av hamnens inkomster under år 1930.

Djuphamnen.

Under erinran om Stadsfullmäktiges beslut den 30 december 1929 vid fastställande av budget för djuphamnen för innevarande år, att uppkommen brist i djuphamnens stat skall täckas av uttaxerade medel, får Drätselkammaren, som tillstyrker bifall till Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för Djuphamnen för år 1931, föreslå, att Stadsfullmäktige ville för täckande av beräknad brist i djuphamnens stat för år 1931 av uttaxerade medel anvisa erforderligt belopp, som i djuphamnens stat förslagsvis upptagits till 31,509 kronor 6 öre.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Drätsel-kammarens förslag.

Renhållningsverket och svingården.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstater för renhållningsverket och svingården.

Vattenledningsverket.

Mot utgiftsstaten för vattenledningsverket finnes ingen anmärkning att göra, utan tillstyrker Drätselkammaren dess antagande.

Gasverket.

Emot Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för gasverket har Drätselkammaren ingen erinran att göra, utan tillstyrkes godkännande av förslaget.

Elektricitetsverket.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för elektricitetsverket.

Drätselkammaren hemställer i fråga om de tekniska verken, att Stadsfullmäktige ville enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning besluta, att till täckande av kostnader under år 1931 för nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar anvisa 25,000 kronor att gäldas av de tekniska verkens amorteringsfond, ävensom medgiva styrelsen rätt att i mån av behov för detta ändamål använda inflytande anslutningsavgifter, som icke avse nya ledningsanläggningar.

Kall- och varmbadhusen.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till badhusstyrelsens förslag till utgiftsstater för stadens kall- och varmbadhus.

Ångbåtstrafiken.

Det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för stadens ångbåtstrafik, som nära ansluter sig till innevarande års stat, föranleder intet särskilt uttalande från Drätselkammarens sida.

Vedgården.

Den 30 maj 1930 hava Stadsfullmäktige fattat beslut rörande avlöning och pension till vice värden för stadens gårdar, vilken även är föreståndare för stadens vedgård. Vid ifrågavarande tillfälle hade Drätselkammaren genom överlämnande av protokollsutdrag meddelat, att Drätselkammaren beslutat, att 2/3 av denne befattningshavares avlöning skulle bestridas av inkomsterna för stadens fastigheter och 1/3 påföras vedgården. I det upprättade förslaget till utgiftsstat för vedgården har sålunda

N:o 94. *Budgetförslag 1931 Drätselkammarens förslag.*

endast upptagits en tredjedel av denna avlöning. I samband med behandlingen av vedgårdens utgiftsstat har Drätselkammaren ansett lämpligt meddela, att såsom också framgår av det efterföljande, i föreliggande budgetförslag avskrivits hela den återstående kristidsförlusten å vedgården, varjämte Drätselkammaren velat bringa till Stadsfullmäktiges kännedom, att Drätselkammaren icke förbisett, att vedgårdsverksamheten vid lämplig tidpunkt bör avvecklas. Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna det upprättade förslaget till utgiftsstat för vedgården för år 1931.

Grustaget.

Förslaget till budget för grustaget är uppgjort efter av Stadsfullmäktige föregående år godkända grundsatser och hemställer Drätselkammaren om godkännande av den föreliggande utgiftsstaten för grustaget för år 1931.

Brandväsendet.

Med tillstyrkande av brandstyrelsens förslag att för diverse nyanskaffningar måtte anvisas 995 kronor hemställer Drätselkammaren om godkännande av Brandstyrelsens förslag till utgiftsstat.

Egendomarne inom stadsplanen.

Anslaget för underhållet av rådhuset synes böra höjas med 500 kronor. Anslaget för polis- och brandstationen är på grund av att tvenne större engångsanslag i 1930 års stat bortfalla sänkt från 20,300 kronor till 8,200 kronor. För stadshotellet är dels upptaget det sedvanliga underhållsanslaget å 5,000 kronor, dels ock ett extra underhållsanslag å 15,000 kronor; det senare motiverat av den sannolika nödvändigheten att under det kommande året vidtaga någon åtgärd för restaureringen av den i det närmaste förbrukade värmeledningsanläggningen. Underhållsanslaget för Sundinska huset är upptaget till 4,900 kronor, som dock minskas med ännu ej använt anslag å 2,900 kronor, som av Stadsfullmäktige anvisades den 30 maj 1929, varför det för år 1931 behövliga nya anslaget endast kommer att uppgå till 2,000 kronor. Under rubr. "Paviljongen i Stadsparken" är upptagen en kostnad för paviljongens ombyggnad å 5,000 kronor. Härmed förhåller sig sålunda. Den 4 mars 1926 beslöt Drätselkammaren, sedan underhandlingar förts mellan Drätselkammaren och Västerås Hotell-A.-B såsom hyresgäst, förklara sig kunna biträda en uppgörelse rörande en av hyresgästen önskad omändring av paviljongen, som kostnadsberäknats till 12,000 kr. av innehåll, att hyresgästen skulle bestrida kostnaden för omändringen ävensom de övriga arbeten, som därav kunde bliva en följd mot skyldighet för staden att såsom ersättning för det mervärde omändringen tillförde byggnaden i ett för allt

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

vid den då löpande hyrestidens utgång år 1929 till hyresgästen erlägga 5,000 kronor. Med förmälan, att ifrågavarande omändring, varigenom bland annat paviljongen i dess helhet inklätts med glas, blivit mycket ändamålsenlig och utan tvivel höjt paviljongens värde med minst det belopp staden enligt uppgörelsen haft att erlägga, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta upptaga på staden belöpande del av kostnaden för omändring av stadspaviljongen, kr. 5,000, till uttaxering i 1931 års budget.

För att utröna behovet av underhållskostnaderna under år 1931 för stadens gårds- och tomtfastigheter har under innevarande år förrättats en noggrann syn på stadens fastigheter, vilken giver vid handen, att kostnaderna komma att uppgå till i runt tal 50,000 kronor. Emellertid behöver icke hela denna post upptagas såsom utgift, då av innevarande års underhållsanslag kan reserveras 10,000 kronor, vadan det belopp, som belöper på 1931 års stat skulle kunna stanna vid 40,000 kronor.

Under rubr. "Gårds- och tomtfastigheter" är i överensstämmelse med vad Drätselkammaren anfört under rubr. "Vedgården" uppfört 2/3 av den gemensamma lönen för vice värden och vedgårdsföreståndaren eller 4,120 kronor.

Anslaget för hamnmagasinens underhåll är något sänkt. Under rubr. "Hamnpaviljongen" är upptaget andra och sista årets amortering av kostnaden för tillbyggnad av paviljongen med 4,342 kronor 10 öre. Utgifterna för kabinettet äro obetydligt ökade.

Lantegendomar under eget bruk.

Drätselkammaren tillstyrker godkännande av Lantegendomsnämndens utgiftsstat för lantegendomarne under eget bruk.

Jordarne och fastigheterna utom stadsplanen.

Under denna rubr. är upptaget ett belopp å 4,698 kronor 6 öre utgörande avskrivning av fordran å husrötebrist vid Stensborg, vilket belopp staden icke har utsikter utfå, sedan f. ägaren av Stensborg blivit försatt i konkurs och konkursboets tillgångar icke förslå till utdelning för denna fordrans gäldande.

Skogarne.

Mot Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för skogarne har Drätselkammaren ingen erinran att göra och hemställer förty, att Stadsfullmäktige ville fastställa densamma.

Magistraten och rådhusrätten.

Magistraten har i sitt förslag till budget för år 1931 upptagit lön för borgmästaren enligt Stadsfullmäktiges beslut den 26 juni 1930. Drätselkammaren vill endast erinra om, att den nya avlöningen skall utgå först

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

från och med den dag ny befattningshavare tillträder tjänsten och föreslår sålunda den nya lönens uppförande i budgeten under förbehåll, att arvode för vakansvikariat, som hittills, utgår enligt den äldre lönestaten. På grund av blivande borgmästareval och val av kyrkofullmäktige under år 1931 är reservationsanslaget för tillfälliga biträden upptaget till samma belopp som under år 1930, då landstings- och stadsfullmäktigeval förekommo. Drätselkammaren tillstyrker i övriga delar bifall till Magistratens budgetförslag.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Emot av Magistraten framförda önskemål beträffande utgiftsstaten för kronouppbörds- och exekutionsväsendet har Drätselkammaren ingen erinran att göra, varför Drätselkammaren hemställer om godkännande av det uppgjorda förslaget samt att Stadsfullmäktige ville särskilt besluta beträffande anslag till mantalsskrivningsombud, att arvode för år 1931 skall utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme och beräknas till samma belopp som i innevarande års stat eller till 700 kronor.

Polisväsendet och fångvården.

Drätselkammaren tillstyrker Polisnämndens framställning om anslag för inköp av en ny skrivmaskin att anskaffas genom Drätselförvaltningens försorg och föreslår, att Stadsfullmäktige ville härför i 1931 års stat av uttaxerade medel anvisa högst 400 kronor.

Vidare tillstyrker Drätselkammaren nyanskaffning av två velocipeder och hemställer, att ett anslag å 300 kronor för ändamålet anvisas genom uttaxering i 1931 års stat. Drätselkammaren tillstyrker i övrigt, sedan Lönenämnden numera i fråga om tre polismäns uppflyttning i högre lönegrad fattat beslut i av Polisnämnden antagen riktning, bifall till det av Polisnämnden uppgjorda utgiftsförslaget.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Pensionsnämndens förslag till utgiftsstat för nämnden för år 1931 tillstyrkes och hemställer Drätselkammaren i anledning härav särskilt, att Stadsfullmäktige ville besluta höja bidraget åt ordföranden för skrivhjälp från 2,100 till 2,400 kronor att liksom nämndens utgifter i övrigt gäldas genom uttaxering i 1931 års stat.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

För pensionering under år 1931 av arbetare har Drätselkammaren upptagit ett nytt anslag å förslagsvis 8,000 kronor. Drätselkammaren hemställer om godkännande härav och av sitt förslag i övrigt till utgiftsstat för Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

N:o 94.
Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.

Byggnadsnämnden.

Drätselkammaren tillstyrker godkännande av det av byggnadsnämnden uppgjorda förslaget till utgiftsstat för nämnden.

Sociala ändamål.

Drätselkammaren hemställer, att det av styrelsen för *Västerås Arbetsstuga* begärda anslaget för år 1931, 4,000 kr., beviljas att utgå med 2,500 kr. av Sundinska donationsfondens räntemedel och med 1,500 kr. av uttaxerade medel.

Styrelsen för *Västerås Barnkrubba* hemställer om ett anslag å 3,000 kronor för barnkrubbans verksamhet. Drätselkammaren tillstyrker bifall till framställningen och hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa 3,000 kr. till Västerås Barnkrubbas verksamhet.

Styrelsen för *Barnhemmet i Västerås* hemställer om ett från 500 kr. i årets till 1,000 kr. i 1931 års stat förhöjt anslag för barnhemmets verksamhet. Som skäl för sin framställning anför styrelsen, att, då en omfattande reparation å barnhemmets fastighet och tillbyggnad härav tagit i anspråk barnhemmets kapitaltillgångar till ett belopp av omkring 30,000 kr. styrelsen ser sig nödsakad att söka andra utvägar för uppehållande av hemmets dagliga verksamhet. Med hänsyn tagen till barnhemmets behjärtansvärda verksamhet tillstyrker Drätselkammaren bifall till framställningen och hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års budget anvisa 1,000 kr. till Västerås Barnhems verksamhet.

På grund av inkomna framställningar hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville till *Västerås Natthärberge* anvisa 300 kr. och till *Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt* 3,200 kr. därav som extra anslag 300 kr. av uttaxerade medel i 1931 års budget.

Drätselkammaren föreslår vidare i anledning av föreliggande framställningar, att Stadsfullmäktige ville för år 1931 av uttaxerade medel bevilja dels *Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningskassa* ett förslagsanslag å 3,500 kr. att åtnjutas enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 eller med 1 krona för varje inom staden året före det varunder anslaget utbetalas mantalsskriven föreningsmedlem samt under det ytterligare villkor, att bidraget icke må utgöra en

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

kassans tillgång under annan förutsättning än att det tillgodokommer i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, dels ock *Västerås sjukkassor* och *Västerås sjukkassors fortsättningskassa* ett med hänsyn till årets förbrukning från 19,000 till 19,500 kr. förhöjt förslagsanslag att åtnjutas på de villkor, som innefattas i Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918 och den 29 december 1924 med 25 öre per sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar.

Beträffande *Barnhemmet Sparvboet* tillstyrker Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville med bifall till därom gjorda framställningar besluta, att för främjande av dess verksamhet för år 1931 av uttaxerade medel anslå ett kontant belopp av 600 kr. samt bevilja föreningen *Vita bandet* ett belopp motsvarande hyran för dess förhyrda butik i staden tillhörig fastighet vid Stora torget eller 800 kr. under villkor att föreningen överlämnar samma belopp oavkortat till Barnhemmet Sparvboet.

Frälsningsarméns slumstation i Västerås anhåller om ett anslag för år 1931 av 500 kr. eller samma belopp som för innevarande år och får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget att utgå av uttaxerade medel.

Under innevarande år har samt torde även under nästföljande år en sammanslutning av vid förutvarande Kungl. Västmanlands regementes musikkår anställd musikpersonal komma att giva folkkonserter i Vasaparken, varför Drätselkammaren, i ändamål att bidrag må under år 1931, liksom med tillhjälp av ett av Stadsfullmäktige beviljat tilläggsanslag under år 1930 skett, kunna lämnas även dessa musikutövare, föreslår, att i 1931 års stat anvisas av uttaxerade medel ett från 1,500 kr. till 2,000 kr. förhöjt anslag till *friluftS- och folkkonserter* att för år 1931 ställas till Drätselkammarens förfogande för att på lämpligt sätt utdelas.

Från Arosgårdens intressentförening har visserligen ingen framställning inkommit om bidrag, men hemställer Drätselkammaren att samma belopp, som under flera år anvisats även måtte upptagas för år 1931, varför Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års stat upptaga ett anslag å intill 3,000 kr. för år 1931, att, under förutsättning att ansökning inkommer och till belopp Drätselkammaren må pröva skäligt, användas till understödjande av Arosgårdens verksamhet.

Sedan *Nykterhetsnämnden* anmält, att behov föreligger av samma anslag för år 1931 som för innevarande år, föreslår Drätselkammaren, som samtidigt anmäler, att statsbidrag icke vidare kan förväntas, att Stadsfullmäktige ville anvisa 1,550 kr. för Nykterhetsnämndens verksamhet under år 1931 att utgå av uttaxerade medel i samma års budget.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

Oaktat framställning från *Västeråsavdelningen av Arbetarnes bildningsförbund* icke inkommit om bidrag, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville såsom eventuellt bidrag till förbundets biblioteksverksamhet under år 1931, varutinnan den framställning, som kan inkomma må prövas av Drätselkammaren, anvisa samma belopp, som in innevarande års stat eller 1,500 kr. att gäldas av uttaxerade medel.

I inkommen skrivelse hemställer styrelsen för *Västerås skollovskolonier* under särskild motivering, att Stadsfullmäktige ville för år 1931 till bestridande av omkostnaderna för skollovskoloniernas verksamhet anvisa 11,000 kr. Under år 1930 har anvisats för skollovskoloniernas verksamhet, dels i den fastställda budgeten för samma år 8,000 kr., dels ock genom särskilt beslut av Stadsfullmäktige den 30 maj 1930 ett tilläggsanslag å 3,000 kr. Då Drätselkammaren emellertid ifrågasätter om icke under loppet av år 1931 andra utvägar kunna utfinnas för stödjande av ifrågavarande verksamhet, föreslår Drätselkammaren, att i 1931 års stat endast upptages det sedvanliga beloppet å 8,000 kr. och att med frågan om beviljande av ytterligare anslag tillsvidare må anstå. Drätselkammaren föreslår alltså, att Stadsfullmäktige ville för skollovskoloniernas verksamhet under år 1931 av uttaxerade medel i samma års stat anvisa 8,000 kronor.

Västerås gymnastikförening, som för innevarande år åtnjuter ett anslag av staden å 1,000 kr. hemställer med särskild motivering att detta anslag måtte för år 1931 höjas till 1,500 kr. Under hänvisning till vad Drätselkammaren anfört i sina betänkanden till 1929 och 1930 års budget, då ävenledes framställning förelåg om höjning av anslaget, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel anvisa samma belopp som innevarande år eller 1,000 kronor till Västerås gymnastikförenings verksamhet.

Västmanlands läns sjuksköterskeförening har hemställt att i likhet med innevarande år, då anslaget varit 500 kr., få under år 1931 åtnjuta bidrag till föreningnes verksamhet, dock med endast 200 kr., samtidigt som föreningen givit tillkänna att föreningen efter blivande rekonstruktion av densamma måhända inkommer med ytterligare framställning om anslag.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till framställningen och föreslår, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel anvisa 200 kr. till Västmanlands läns sjuksköterskeförenings verksamhet.

Taxeringsnämnderna.

Anslaget till taxeringsnämnderna är beräknat till samma belopp som innevarande år. Vid behandlingen år 1929 av innevarande års budget fö-

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

reslog beredningsutskottet, som fann ersättningen till de kommunvalda ledamöterna i taxeringsnämnderna för låg, att Drätselkammaren ville låta verkställa utredning angående ändrade bestämmelser för denna ersättning, att framläggas i samband med upprättande av budget för år 1931.

Drätselkammaren, som tagit denna fråga under övervägande, finner emellertid icke anledning föreslå någon höjning, allra helst som i Västerås ersättning över huvud taget till kommunala förtroendemän endast förekommer i mycket ringa omfattning, varjämte Drätselkammaren hänvisar till vad som nyligen förekommit vid Stadsfullmäktiges behandling av frågan om arvode till ombud vid folkräkningen.

Drätselkammaren får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville med avseende å 1931 års taxeringsarbete besluta att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skall utgå efter 1 kr. 40 öre pr sammanträdestimme, dock högst 7 kr. per sammanträdesdag, att till sådan traktamentsersättning anvisa förslagsvis 2,000 kr., att till biträde åt ordförandena i taxeringsnämnderna anslå 700 kr., till lyse och städning å byrålokal för dessa 60 kr., till annonsering m. m. 60 kr., till skrivmaterial och diverse 100 kr., allt att utgå av uttaxerade medel.

Diverse utgifter.

Anslagen för premier för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare samt för läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare har med hänsyn till senaste årens anslagsförbrukning måst ökas med resp. 1,200 och 2,000 kr. Detsamma gäller om anslaget till arbetslöshetsverksamheten, som höjts med 500 kr.

Under rubr. "Vedgården" har Drätselkammaren i det föregående angivit, att Drätselkammaren ämnade föreslå Stadsfullmäktige att i 1931 års budget avskriva hela den återstående kristidsförlusten å vedgården. I anledning härav får Drätselkammaren alltså föreslå att i 1931 års budget av uttaxerade medel anvisas 16,567 kr. 27 öre för avskrivning av återstående förlust å vedgårdsrörelsen.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anfört i sitt betänkande till 1929 års budget angående gäldande av ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen föreslår Drätselkammaren, att i 1931 års stat av uttaxerade medel anvisas 38,867 kr. 4 öre, utgörande återstående ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen.

I sitt betänkande till 1930 års budget erinrade Drätselkammaren om, att Stadsfullmäktige den 26 september 1929 beslutat låta det såsom nödhjälpsarbete påbörjade arbetet med Persbobäckens överbyggande fortgå med uppdrag för Drätselkammaren att förskottera kostnaden för anläggningen av tillgängliga medel att sedermera täckas på sätt Stadsfullmäktige

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta, ävensom att Stadsfullmäktige vid skilda tillfällen lämnat Drätselkammaren bemyndigande att i den mån det vore erforderligt för beredande av arbetstillfällen för arbetslösa igångsätta nödhjälpsarbeten. Vidare angav Drätselkammaren, att sådana arbeten, som påbörjats men ej voro avslutade, voro Lantvärnsgatans och delar av Stohagsvägens framdragande söder om Köpingsvägen samt Hemdalsvägens anknytning till Stockholmsvägen, strax norr om Folkets Park. I anledning av att dessa kostnader ej voro fastställda förklarade Drätselkammaren sig anse lämpligt att i 1930 års stat avsattes ett anslag för gäldande av en del av dessa kostnader med 40,000 kr., vilket av Stadsfullmäktige godkändes. Ifrågavarande arbeten hava därefter i vissa delar fortsatts och kostnaderna, sådana de nu kunna överblickas, uppgå till de belopp, som nedanstående uppställning utvisar.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 november 1927 beslutat att Bondegatan skulle provisoriskt utläggas och därför anvisat 7,700 kr. har, sedan detta anslag förbrukats, en del mindre arbeten utförts, som medfört vissa mindre kostnader utöver de anslagna medlen.

Vidare hava mindre arbeten utförts i Sigtunagatan och i Storagatan vid fastigheten södra kvarteret n:r 90—92 i samband med anordnande av därvarande bensinstation, Centralgaraget. Kostnaderna för dessa sistberörda arbetens utförande äro ej heller reglerade.

De hittillsvarande kostnaderna för här ovan angivna arbeten äro följande:

Persbobäckens överbyggande	36,978: 72
Lantvärnsgatan	21,132: 38
Stohagsvägen	23,058: 73
Hemdalsvägen vid Folkets park	25,737: 36
Bondegatan	1,023: 81
Stora gatan vid Centralgaraget	1,684: 31
Sigtunagatan	1,716: —
	111,331: 31
Avgår anslag av uttaxerade medel i 1930 års stat	40,000: —
Återstår kr.	71,331: 31
För diverse arbeten under år 1931, huvudsakligen till färdigställande av Lantvärnsgatan och Stohagsvägen anvisas förslagsvis	8,668: 69
Summa kronor	80,000: —

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

Drätselkammaren hemställer att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa ett anslag å förslagsvis 80,000:— kronor till gäldande av kostnaderna för påbörjade, utförda och blivande arbeten å diverse trafikleder.

Stadsfullmäktige hava den 20 juni 1924 beslutat godkänna en av Drätselkammaren vidtagen åtgärd att gemensamt med en del övriga intressenter åstadkomma reglering av vattenföringen i Svartån genom arbeten huvudsakligen i Hörendesjön. Enligt då föreliggande utredning uppskattades de kostnader, som staden hade att vidkännas till omkring 7,000 kr. Arbetet är nu avslutat och stadens kostnadsandel uppgår enligt Drätselkammarens räkenskaper till 10,534 kr. 97 öre. Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa 10,534 kr. 97 öre för gäldande av stadens kostnader för deltagande i reglering av Hörendesjön och vattenföringen i Svartån.

Under de år staden drygast betungades av arbetslöshet, anordnade Drätselkammaren, efter av Stadsfullmäktige givna bemyndiganden, en del nödhjälpsarbeten, för vilka en del kostnader balanserades. Sålunda förekom i mycket stor utsträckning makadamslagning. Lagret av ifrågavarande makadam har efter tidigare gjorda avskrivningar såsom tillgång senast inventerats till ett belopp av i runt tal 75,500 kr. Detta värde måste, för att icke väghållningen skall oskäligt belastas med kostnader, som ej stå i rimligt förhållande till värdet av den använda makadamen, ytterligare nedskrivas. I anledning härav föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta att i 1931 års budget av uttaxerade medel anvisa 25,000 kr. för nedskrivning av stadens makadamlager.

Den 27 september 1928 hava Stadsfullmäktige beslutat tillförbinda staden att för täckande av eventuellt underskott å Västeråsutställningen 1929 bidraga med högst 10,000 kr. att utgå av uttaxerade medel och den 30 december 1929 förklarat hinder ej föreligga för Drätselkammaren att till verkställande utskottet för utställningen utbetala ovan angivna belopp. Drätselkammaren hemställer nu, att Stadsfullmäktige ville besluta att av uttaxerade medel i 1931 års stat anvisa 10,000 kr. till gäldande av garanti för Västeråsutställningen 1929.

Förslagsanslaget.

Såsom redan förut angivits medger det ekonomiska läget en sänkning av uttaxeringen för den borgerliga kommunen med 63 öre per skattekrona. En uttaxering således för den borgerliga kommunens behov av kr. 7,97 per skattekrona samt en såsom förut till 10 % beräknad avkortning å det debiterade totala skattebeloppet medgiver avsättande av ett förslagsanslag i 1931 års budget å omkring 75,000 kr.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Drätsel-kammarens förslag.

INKOMSTERNA.

Räntor och aktier.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren redan förut anfört angående förräntning av järnvägsmedelsfonden får Drätselkammaren föreslå, att ingen ränteinkomst upptages från järnvägsmedelsfonden.

I 1928 och i 1929 års budget har för tillmötesgående av bolagsledningens önskan icke upptagits någon utdelning å stadens stamaktier i Aktiebolaget Arbetarebostäder. Under år 1930 har bolaget däremot lämnat utdelning även åt stamaktierna, varför inkomst härav är upptagen i innevarande års stat. Då bolagsledningen hyser den önskan, att för år 1931 staden måtte avstå från aktieutdelning, föreslår Drätselkammaren att i och för ytterligare konsolidering av bolagets ställning utdelning å stamaktierna icke påkallas.

De av olika nämnder och styrelser avgivna inkomstförslagen hava granskats och tillstyrker Drätselkammaren, då ej särskilt angives, bifall till desamma i oförändrat skick.

Fattigvården.

I överensstämmelse med vad Drätselkammaren anfört under rubr. Fattigvårdsstyrelsens utgiftsstat, upptager Drätselkammaren på inkomstsidan värdet av vid ålderdomshemmet utförda egna inre arbeten och levererade produkter med 24,000 kr.

På grund av i barnavårdsnämndens utgiftsstat upptagna belopp för hyra m. m. till Fattigvårdsstyrelsen, skall Fattigvårdsstyrelsens inkomst från Barnavårdsnämnden höjas med 515 kr.

Enligt Polisnämndens utgiftsstat erlägger nämnden i hyra till Fattigvårdsstyrelsen för bårhus vid ålderdomshemmet 300 kr. Detta belopp har av Drätselkammaren införts å Fattigvårdsstyrelsens inkomststat.

Slutligen anser sig Drätselkammaren kunna föreslå, att av av Fattigvårdsstyrelsen beräknade inkomsterna höjas med 10,000 kr. utöver vad Drätselkammaren härovan anfört beträffande värdet av egna arbeten m. m.

Drätselkammaren grundar sitt förslag på den omständigheten, att inkomstsiffrorna i Fattigvårdsstyrelsens bokslut över 1929 års räkenskaper, även om därifrån avräknas värdet av egna arbeten, nära ansluter sig till Drätselkammarens från Fattigvårdsstyrelsen skiljaktiga förslag till inkomstberäkning för år 1929.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Drätsel-kammarens förslag.

Tekniska skolan.

Som Drätselkammaren tidigare anfört i sitt yttrande rörande utgiftsstat för tekniska skolan är i 1931 års stat inkomsterna specificerade.

Gasverket.

Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslår, att gaspriset per kbm. gas skall för år 1931 sänkas från 18 till 16 öre. Med hänsyn till vad styrelsen anfört rörande konsumtionsökningen och då oaktat den föreslagna sänkningen inkomsterna av gasverksdriften beräknats ej obetydligt högre än för innevarande år, tillstyrker Drätselkammaren bifall till styrelsens förslag och hemställer att Stadsfullmäktige ville besluta att priset å från stadens gasverk till allmänheten levererad gas skall efter avläsning av gasförbrukningen för 4:de kvartalet innevarande år vara 16 öre per kbm.

Oaktat Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslår sänkning av den s. k. belysningstaxan, taxa 4, är den beräknade vinsten för elektricitetsverket för år 1931 något högre än den som beräknats för innevarande år. Styrelsen föreslår sänkning av belysningstaxan från 35 till 30 öre pr kw.timme med bibehållande av nuvarande rabattskala. Vidare föreslår vatten- och gasverksstyrelsen sänkning av skyltfönsterbelysningstaxan och i visst avseende av den s. k. kokströmstaxan, taxa 8 a. Drätselkammaren förordar bifall härtill och hemställer, att Stadsfullmäktige ville fastställa följande förändrade lydelse av taxebestämmelserna, nämligen:

"Taxa 4.

Belysningstariff. Likström och lågspänd växelström.
(För belysningsabonnenter).

a) Av förbrukningen under ett kalanderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:
de första 1,000 kw.-timmarna med 30 öre per kw.-timme
de följande 4,000 kw.-timmarna med 28 öre per kw.timme
och allt därutöver med 25 öre per kw.-timme.

b) För skyltbelysning för affärer från kl. 7 em. betalas 15 öre per kw.-timme. Taxan får dock ej användas för det fall affären hålles öppen efter kl. 7 em.

Då abonnent önskar använda sig av sist nämnda pris, uppsättes omkopplingsur och särskild mätare.

N:o 94.
Budget-förslag 1931.
Drätsel-kammarens förslag.

Efter 15 öre uttagen ström får ej tillgodoräknas med avseende på den fallande skalan för övrig ström enligt taxa 4 mom. a.

Taxa 8 a.

Kombinerad utrymmes-, effekt- och mätaretariff. Likström och lågspänd växelström.

(För kokning, belysning, uppvärmning, strykning, motordrift coh andra hushållsbehov).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av 45 öre per kvadratmeter golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas.
b) en anslutningsavgift av 100 kr. per *eventuellt* abonnerad kilowatt och år.
c) en förbrukningsavgift av 3 öre per kilowattimme intill och 7 öre per kilowattimme över effektgränsen.

Drätselkammaren förordar att de nya taxebestämmelserna skola i likhet med föreslagna nya gaspriset gälla efter avläsningen för 4:de kvartalet innevarande år.

Genom beslut den 28 december 1926 hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande överlämnat en inom Stadsfullmäktige den 26 augusti samma år väckt motion om utredning rörande möjligheten att borttaga de s. k. mätarhyrorna vid stadens tekniska verk samt en av Vatten- och Gasverksstyrelsen i ärendet avgiven utredning. Enligt Drätselkammarens åsikt är benämningen mätarhyror synnerligen vilseledande, då den s. k. mätarhyran icke utgör en verklig hyra för mätarapparaten utan i stället närmast motsvarar ett av varje abonnent erlagt bidrag till vissa fasta omkostnader, som de tekniska verken få vidkännas för abonnenten, vare sig förbrukning förekommit på abonnemanget eller ej. Det vore betydligt mer med det verkliga förhållandet överensstämmande, om den s. k. mätarhyran gåves en annan benämning, exempelvis abonnentsavgift eller något liknande. De härovan omnämnda fasta kostnaderna per abonnent uppgå enligt gjorda beräkningar till lägst omkring 8 kr. pr år. Ett allmänt borttagande av mätarhyrorna skulle sålunda medföra, att i de fall, där abonnentens förbrukningsavgift icke ens uppgår till verkens egna fasta kostnader per abonnemang, verken enbart tillskyndas förluster genom abonnemanget, vilka förluster fortfara till dess förbrukningsavgiften blir så stor, att den täcker dessa fasta kostnader och verkens egna kostnader för energidistributionen av vilket slag den än vara må. Ett

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

borttagande av mätarhyrorna måste därför, såsom förhållandet är i åtskilliga städer, ersättas med införandet av minimiavgifter till de med säkerhet icke obetydliga belopp, som en blivande utredning kan finna skäliga. Emellertid skulle tydligen sådana minimiavgifter mest kännbart drabba de minsta abonnenterna, och detta i vida högre grad än de s. k. mätarehyrorna, vilka härvidlag verka mera rättvist, då de ju erläggas av alla abonnenter till och med i någon progression allt efter abonnemangets storlek.

Av årets budgetsförslag från Vatten- och Gasverksstyrelsen som ju i väsentliga delar biträtts av Drätselkammaren, framgår, att högst avsevärda sänkningar föreslås i såväl gas- som det elektriska belysningspriset. På ovan anförda skäl och då enligt Drätselkammarens åsikt innevarande års budget icke kan vidkännas den ytterligare inkomstminskning, som skulle bliva en följd av borttagandet av mätarhyrorna, föreslår Drätselkammaren att motionen icke måtte föranleda till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Varmbadhuset.

Med hänsyn till senast tillgängliga siffror över varmbadhusets inkomster detta år och den oavbrutet stigande badfrekvensen, anser sig Drätselkammaren kunna beräkna varmbadhusets inkomster något högre än vad badhusstyrelsen gjort och föreslår, att Stadsfullmäktige måtte höja varmbadhusets inkomster med 5,000 kr. eller från 70,000 kr. till 75,000 kr.

Allmänna bidrag av staten.

Ersättningen från staten för upphörda brännvinsförsäljningsmedel sjunker 1931 med omkring 5,000 kr.

Skatter.

Drätselkammaren föreslår att hundskatten för år 1931 bestämmes att fortfarande utgå med 25 kr. per hund och beräknar härav en inkomst av 7,500 kr.

Den kommunala progressivskattens kommunandel har enligt taxeringsresultatet upptagits till 95,000 kr. eller 20,000 kr. mer än i innevarande års budget. Nöjesskatten har beräknats till samma belopp som innevarande år eller 42,000 kr.

Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville till bestridande av stadens utgifter för år 1931 i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i budgeten för samma år besluta en uttaxering inom stadskommunen för år 1930 av 7 kr. 97 öre per skattekrona.

Slutligen hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville i allt övrigt, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och i de

delar ändringar i de av vederbörande nämnder och styrelser avgivna budgetsförslagen icke av Drätselkammaren föreslagits, godkänna den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet.

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Drätselkammarens förslag.*

Västerås den 20 november 1930.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 94.

Budget-förslag 1931. Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed, jämlikt 60 § Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad, överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anmodan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1931.

Magistraten får i anledning av förslaget anföra följande:

Såsom av detsamma framgår har möjlighet nu förefunnits att slutligen reglera förlusten å vedgårdsrörelsen ävensom att anvisa medel till gäldande av tidigare balanserade utgifter till avsevärda belopp. Den ekonomiska ställningen för staden har således avsevärt förbättrats. Detta framgår ävenledes av att bristen från föregående år nedgått samt att förslagsanslaget till oförutsedda utgifter nu kunnat höjas . Då beskärningar av de särskilda nämndernas och styrelsernas anslagsäskanden icke synes hava skett i någon avsevärd grad, föreligger anledning antaga att det nu uppgjorda statförslaget, därest icke alldeles oberäknade utgifter, såsom för ökad arbetslöshet eller dylikt, tillkomma, skall visa sig hållbart och de förut årligen återkommande underskotten i stadens budget skola förminskas, om ock ej utbytas i överskott. Drätselkammarens anmaning om största sparsamhet inom ramen av beviljade anslag, är så mycket mera motiverad som den allmänna depressionen, om densamma blir bestående, kan väntas under nästa år visa sina verkningar inom staden och därför vid uppgörande av 1932 års stat viss svårighet kan uppkomma att hålla sig inom den nu föreslagna uttaxeringsgränsen.

Faran att så icke skulle kunna ske, synes dock med hänsyn till vad förut anförts rörande förslaget om täckande av tidigare förluster och av tidigare beslutade utgifter, icke så stor, även om nya anslagskrav för med stadens utveckling förenade behov uppkomma.

Vad särskilda anslagsposter angår får Magistraten erinra följande:

Beträffande gatubelysningen.

Magistraten har icke något att erinra emot beviljande av anslag till den nu föreslagna utökade belysningen, men vill i detta sammanhang framhålla att under de senaste åren icke något särskilt åtgjorts för att öka eller modernisera gatubelysningen inom de centrala delarna av staden. Denna kan för närvarande icke anses fullt tillfredsställande. Även om å tider då affärerna hava extra belysning anordnad detta kanske icke är så märkbart, framträder det desto mer å icke-affärsgator och särskilt å allmänna platser, såsom Stadsparken och Wasaparken. Ifrågasättas kan om ej gatubelysningen med gas bör utbytas mot elektriskt ljus. Dylik belysning

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Magistratens förslag.*

skulle väl ställa sig mera ekonomisk, då därigenom dels skulle fördröjas åtminstone under några år en ytterligare kanske nödvändig utvidgning av nya gasverket, dels ock större vinst väl skulle uppkomma genom gasens försäljning till enskilda förbrukare än dess användning till gatubelysning. Fullständig utredning rörande kostnaderna för ändrat belysningssystem i stadens centralare delar synes därför med snaraste böra företagas.

Beträffande gatorna.

Drätselkammaren föreslår stensättning av Utanbygatan mellan Engelbrektsgatan och Nygatan. Detta arbete synes Magistraten icke vara så brådskande, helst som bifall till detsamma väl måste medföra anslag under kommande år till fortsatt stensättning av övriga delar av Utanbygatan.

Av de utav Byggnadschefen föreslagna gatuarbetena synes det Magistraten som om ett slutgiltigt ordnande av gatukrysset vid hörnet av Stora gatan och Köpmangatan bör gå före stensättningen av Utanbygatan.

Då emellertid tillförlitlig utredning rörande kostnaderna härför icke föreligger, hemställer Magistraten, att det av Drätselkammaren föreslagna beloppet 16,700 kronor upptages i staten, men under rubrik "gatuarbeten, varom det tillkommer Stadsfullmäktige att senare särskilt besluta".

Angående vägar.

Under denna rubrik föreslår Drätselkammaren fortsatt stensättning av Köpingsvägen bortom järnvägsövergången. Magistraten anser, att med denna stensättning kan tillsvidare anstå. Behovet därav synes icke vara så trängande. Den hittills utförda stensättningen av endast mittbanan av Köpingsvägen synes icke heller hava visat sig lämplig, utan hade densamma bort omfatta hela körbanans bredd. Särskilda trottoarer till skydd för fotgängare kunna också där anses behövliga.

I stället för utförande av nu å Köpingsvägen föreslagna stensättningsarbete vill Magistraten ifrågasätta, huruvida icke särskilda åtgärder böra vidtagas för stensättning av Kopparbergsvägen mellan Brogård och Tegnérgatan. Dessa åtgärder synas med hänsyn till att väster om Kopparbergsvägen större delvis nybyggda hus finnas och till att omnibusstrafik där framgår, böra bestå i breddning, eventuellt stensättning av Kopparbergsvägen. Ifrågasättas kan också, huruvida icke, då ändrad omnibusslinje är påtänkt genom de till Kopparbergsvägen angränsande kvarteren, åtgärder böra vidtagas från stadens sida för att ordna fortsättningen av Tegnérgatan eller nuvarande Johannislundsvägen så att densamma kan befaras av omnibuss. Utredning saknas emellertid rörande kostnaderna och sättet för utförandet av dessa vägarbeten. Magistraten får därför hemställa, att det för Köpingsvägen begärda anslaget 45,000: — kronor

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Magistratens förslag.*

visserligen upptages i staten men under rubrik: "vägarbeten, varom det tillkommer Stadsfullmäktige att senare besluta".

Angående varmbadhuset.

Ränta och amortering för detsamma äro i dess stat förda inom linien. I likhet med med som gäller för övriga nämnders och styelsers stater bör väl varmbadhuset belastas med denna utgift. Varmbadhusets inkomster hava av Drätselkammaren beräknats 5,000 kronor högre än vad styrelsen beräknat. Ifrågasättas kan om ej Drätselkammarens beräkningsgrund är väl optimistisk.

Beträffande W. C.-avgifterna.

I denna del ansluter sig Magistraten till Vatten- & Gasvreksstyrelsens samt reservanternas inom Drätselkammaren förslag, att dessa avgifter tillsvidare bibehållas vid 25 kronor och att föreslaget belopp 25,000 kronor avsättas för framtida reningsåtgärder av avloppsvätskan i Svartån.

Även om W. C.-avgifterna av Stadsfullmäktige nedsättas, synes det dock som om möjlighet skulle förefinnas att för berörda behov verkställa viss avsättning, om ock icke med 25,000 kronor, så dock med ett lägre belopp, förslagsvis 15,000 kronor. Kostnaderna för avhjälpande av missförhållandena synas icke böra helt skjutas på framtiden och belasta enbart då befintliga skattskyldige, unler det att de nuvarande stadsinnevånarne få åtnjuta den förmån, som en nedsättning av dessa avgifter anses medföra.

Beträffande Magistraten och Rådhusrätten.

Då anståndet med tillsättande av borgmästarebefattningen av vissa skäl blivit längre än beräknat samt, enligt vad Magistraten erfarit, ytterligare dröjsmål med tillsättandet av befattningen med ordinarie befattningshavare kan komma att uppstå beroende på vissa principiella frågor i samband med förslag till viss ändrinfg i rättegångsväsendet, varom proposition lär förväntas till nästa års riksdag, synes det som om Stadsfullmäktige icke skulle sakna anledning frångå sitt tidigare beslut att de för borgmästarebefattningen föreslagna löneförmånerna skola tillämpas först då befattningen blivit med ordinarie innehavare besatt.

I anledning av vad som sålunda anförts och på de grunder, som av Drätselkammaren åberopats, hemställer Magistraten, att uttaxeringen för 1931 års behov fastställes att utgå å 1930 års taxerade inkomst med 7 kronor 97 öre för skattekrona.

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Magistratens förslag.

Drätselkammarens betänkande och statförslag för år 1931 samt de olika nämndernas och styrelsernas särskilda äskanden och förslag för samma år överlämnas härmed.

Västerås Rådhus den 5 december 1930.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter att ha tagit del av Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för staden under år 1931 med därvid fogad motivering och Magistratens den 5 innevarande månad däröver avgivna yttrande, får Beredningsutskottet såsom yttrande anföra följande.

Folkskolestyrelsen föreslår, att ett anslag å 2,880 kronor anvisas såsom arvode till avlönande av en skolsköterska, som skulle biträda skolläkaren vid dennes undersökningar och övervakningar av skolbarnens hälsotillstånd såväl i skolan som i hemmen. Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige ville besluta, att till Lönenämnden för yttrande remittera skolstyrelsens förslag. Beredningsutskottet biträder Drätselkammarens förslag. Mot detta Beredningsutskottets beslut har reservation anförts av herr Granér under yrkande, att Stadsfullmäktige ville på så sätt biträda folkskolestyrelsens förslag, att Stadsfullmäktige ville besluta att å extra stat vid folkskoleväsendet inrätta en befattning som skolsköterska samt remittera frågan om avlöning för denna till Lönenämnden för yttrande.

Vidare har Folkskolestyrelsen föreslagit, att arvodet till vaktmästaren vid Hammarby skola skulle höjas från 1,700 till 2,400 kronor, samt anmält att i anledning därav anslaget till reparation av inventarier kunde sänkas med 700 kronor. Inom skolstyrelsen har dess vice ordförande, herr Edv. Karlsson, reserverat sig mot beslutet, då han ansåge, att frågan lämpligen borde lösas så, att en person engagerades för eldningen och en annan för städningen och renhållningen samt att för dessa ändamål anvisades nuvarande anslag, 1,700 kronor, samt att såsom en följd härav reparationsanslaget icke skulle sänkas. Drätselkammaren har för sin del

N:o 94. *Budgetförslag 1931. Beredningsutskottets förslag.*

anslutit sig till reservantens inom skolstyrelsen uppfattning. Under uttalande av att konsekvenser av det slag Drätselkammaren omförmält ej behöva befaras av ett beslut enligt Folkskolestyrelsens förslag, får Beredningsutskottet, som finner det här närmast vara en praktisk angelägenhet, som lämpligast ordnas i enlighet med Folkskolestyrelsens förslag, föreslå, att Stadsfullmäktige med bifall till detta förslag ville besluta att arvodet till vaktmästaren vid Hammarby skola skall höjas från 1,700 till 2,400 kronor samt att reparationsanslaget skall sänkas med 700 kronor.

Beredningsutskottet biträder Drätselkammarens förslag att Stadsfullmäktige ville för närvarande avslå Hälsovårdsnämndens framställning om anslag till insulin åt obemedlade och mindre bemedlade sockersjuka.

Magistraten föreslår, att det av Drätselkammaren i budgetförslaget upptagna beloppet å 16,700 kronor för stensättnnig av Utanbygatan mellan Engelbrektsgatan och Nygatan i staten endast skall upptagas under rubr. "Gatuarbeten", varom Stadsfullmäktige borde förbehålla sig att framdeles fatta beslut. Beredningsutskottet biträder Drätselkammarens förslag.

I sitt yttrande över Drätselkammarens föreliggande budgetsförslag ifrågasätter Magistraten om icke i stället för utförande av å Köpingsvägen föreslaget stensättningsarbete särskilda åtgärder borde vidtagas för stensättning av Kopparbergsvägen mellan Brogård och Tegnérgatan samt om icke åtgärder från stadens sida borde vidtagas för att ordna fortsättningen av Tegnérgatan eller nuvarande Johanneslundsvägen så, att densamma kunde befaras med omnibus. I anledning därav hemställer Magistraten att det för Köpingsvägen begärda anslaget, 45,000 kronor, visserligen upptages i staten men under rubr. "vägarbeten", varom det skulle tillkomma Stadsfullmäktige att sedermera besluta. Beredningsutskottet erinrar därom, att ett bifall till Magistratens förslag skulle medföra sådan förändring å statens inkomstsida, att ej mindre än 30,000 kronor beräknade såsom bidrag av automobilskattemedlens utjämningsandel, vilket sökts just för Köpingsvägen och ej torde kunna överflyttas på annat vägarbete, därigenom skulle bortfalla. I det Beredningsutskottet tillstyrker bifall till Drätselkammarens förslag, får Beredningsutskottet dock göra det uttalandet, att Drätselkammaren måtte låta verkställa försök med annan permanent beläggning å vägarne än den nu gängse stensättningen samt hemställa, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för dels att frågan om lämplig permanentbeläggning av Skultunavägen ut till kyrkogården tages under övervägande, och dels att den till Drätselkammaren och Magistraten remitterade frågan om förbättrat underhåll av gatorna inom de s. k. utomplansområdena påskyndas. Herr Hammer har inom Beredningss-

N:o 94.
Budget-förslag 1931. Beredningsutskottet. förslag.

utskottet reserverat sig mot dess beslut i förevarande fråga, i det han för sin del yrkat bifall till Magistratens förslag.

I fråga rörande bibehållande eller sänkning av nuvarande w. c.-avgift, 25 kronor om året, som enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag skulle bibehållas, har Drätselkammaren föreslagit, att densamma från och med år 1931 skall vara 15 kronor, dels ock att Stadsfullmäktige ville för närvarande avslå Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag att av under år 1931 inflytande w. c.-avgifter 25,000 kronor skulle avsättas för blivande kostnader för reningsverk. Till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag hava reservanter inom Drätselkammaren yrkat bifall. Magistraten för sin del har anslutit sig till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag samt ävenledes ifrågasatt att, för den händelse vattenklosettavgifterna skulle nedsättas, en mindre avsättning dock skulle ske. Beredningsutskottet biträder vad Magistraten och Vatten- och Gasverksstyrelsen samt reservanterna inom Drätselkammaren i detta avseende föreslagit. Mot detta Beredningsutskottets beslut har reservation anförts av herrar Granér, Hammer och Nelson, vilka för sin del yrkat, att Beredningsutskottet måtte biträda Drätselkammarens förslag.

I anledning av vad Magistraten anfört rörande lön för borgmästaren, får Beredningsutskottet hemställa, att detta yttrande icke föranleder någon ändring i vad Drätselkammaren i denna fråga föreslagit.

Sedan numera framställning inkommit från Västeråsavdelningen av Arbetarnes bildningsförbund om bidrag till avdelningens biblioteksverksamhet under år 1931 med 2,000 kronor, får Beredningsutskottet med påpekande av att genom något förbiseende endast 1,500 kronor upptagits i statförslaget, föreslå, att Stadsfullmäktige ville för år 1931 för ifrågavarande ändamål anvisa samma belopp som i innevarande års stat eller 2,000 kronor.

Sedan styrelsen för Västerås skollovskolonier hemställt, att Stadsfullmäktige ville för år 1931 för bestridande av omkostnaderna för skollovskoloniernas verksamhet anvisa 11,000 kronor har Drätselkammaren, som ifrågasatt, om icke under loppet av år 1931 andra utvägar kunde utfinnas för stödjande av ifrågavarande verksamhet, föreslagit, att i 1931 års stat endast skulle upptagas det sedvanliga beloppet å 8,000 kronor. Sedan det emellertid till Beredningsutskottet anmälts, att, ofrånsett det som på andra vägar skulle kunna inflyta, det är behövligt för föreningen att för uppehållande av dess verksamhet i hittillsvarande omfattning även under år 1931 erhålla det begärda anslaget å 11,000 kronor och då beviljandet av detsamma redan nu är för föreningen en förutsättning för att kunna lämpligen ordna sin verksamhet under år 1931, föreslår Bered-

N:o 94.
Budgetförslag 1931. Beredningsutskottet. förslag.

ningsutskottet, som också erinrar om, att samma anslag under innevarande år utgått, att Stadsfullmäktige ville för skollovskoloniernas verksamhet under år 1931 av uttaxerade medel anvisa 11,000 kronor.

Beträffande arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville besluta att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna skulle utgå oförändrat efter 1 kr. 40 öre per sammanträdestimme, dock högst 7 kr. per sammanträdesdag. Med hänsyn till att det bland taxeringsnämndernas kommunalvalda ledamöter finnas många, som för att kunna fullfölja sina uppdrag nödgas avstå från sin dagliga förvärvsförtjänst även om ett sammanträde inom en taxeringsnämnd icke skulle fortgå mer än 4 à 5 timmar per dag, synes det Beredningsutskottet som det nuvarande arvodet vore allt för lågt, varför Beredningsutskottet med hänvisning till bestämmelserna i gällande taxeringsförordning, § 146 mom. 1 hemställer, att Stadsfullmäktige ville besluta, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skall under år 1931 utgå efter 1 kr. 75 öre per sammanträdestimme, dock högst 10 kr. per sammanträdesdag. Beredningsutskottets yrkande innebär en förhöjning med cirka 500 kr. av förut upptaget anslag.

Med de mindre ändringar utskottet härovan föreslagit, vilka, om de vinna Stadsfullmäktiges bifall, torde böra utjämnas genom motsvarande ändring i förslagsanslagets belopp, vilket ävenledes torde böra ske i fråga om andra i anledning av till äventyrs framkomna yrkanden vid Stadsfullmäktiges behandling av budgeten, vidtagna ändringar i Drätselkammarens förslag, får Beredningsutskottet för sin del förorda bifall till det av Drätselkammaren upprättade budgetförslaget för år 1931, således även till den av Drätselkammaren föreslagna uttaxeringen.

Västerås den 6 december 1930.

För Beredningsutskottet:

GUSTAF SUND.
Tjänsteförrättande ordförande.

Eric Plantin.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 95.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet samt anläggande av nya elektriska ledningar för kvarteren Olga och Petra.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under tillstyrkan av Vatten- och Gasverksstyrelsens närlagda framställning får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige måtte för anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet och för anläggande av nya elektriska ledningar för denna station och för kvarteren Olga och Petra till Vatten- och Gasverksstyrelsens förfogande ställa ett anslag å 9.000 kronor att utgå ur de tekniska verkens amorteringsfond.

Västerås den 4 december 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan någon tid tillbaka pågår arbetet med ombyggnaden av gamla lasarettet till sjukhem, varvid den elektriska installationen helt omlägges. Då samtidigt en livlig byggnadsverksamhet råder inom intilliggande kvarteren Olga och Petra, bör i överensstämmelse med beslutet om övergång från likström till växelström det berörda området läggas under växelström. Den för detta ändamål erforderliga transformatorstationen kan lämpligen anordnas i gamla lasarettet och anslutas till stadens högspänningsjordkabel vid järnvägsverkstäderna.

Kostnaden för högspänningskabel, transformatorstation och distributionskablar till kvarteren Olga och Petra har beräknats till 9,000:— kronor.

Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställer,

att Stadsfullmäktige ville ur Tekniska verkens amorteringsfond anvisa 9,000 kronor till anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet jämte

N:o 95.
Ang. anordnande av en transformatorstation i gamla lasarettet samt anläggande av nya elektriska ledningar för kvarteren Olga och Petra.

härför erforderlig högspänningskabel ävensom lågspänningskablar till kvarteren Olga och Petra.

Västerås den 20 november 1930.

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 96.

Drätselkammarens skrivelse ang. prisnedsättning vid leverans av högspänd elektrisk ström nattetid för värmeändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges avgörande hänskjuta i närlagda skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen framställda förslag angående prisnedsättning vid leverans av högspänd elektrisk ström nattetid för värmeändamål.

Drätselkammaren har vid tagen del av förslaget, vilket närmast avser verksamheten i ett större bageri, som Kooperativa föreningen Svea har under uppförande, men som lämpligen kan och enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens mening bör vinna tillämpning för varje annan abonnent under enahanda förutsättning, som här är fråga, funnit detsamma vara från stadens synpunkt antagligt.

Drätselkammaren får därför för egen del tillstyrka den föreliggande framställningen.

Västerås den 4 december 1930.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I framställning till Vatten- och Gasverksstyrelsen har Kooperativa Föreningen Svea hemställt om leverans av elektrisk ström under natte-

N:o 96.
Ang. prisnedsättning vid leverans av högspänd elektrisk ström nattetid för värmeändamål

tid till sådant pris, att strömmen skall kunna användas som värmekälla i Föreningens blivande bageri vid Pilgatan.

I anledning därav får styrelsen anföra följande: För uttagen ström från statens kraftverk erlägger staden dels en grundavgift per kilowatt och år, dels en förbrukningsavgift per kilowattimme. Den relativt stora konsumtionen av elekerisk energi under dagen i förhållande till natten har till följd, att nattetid uppstår en rymlig marginal av abonnerad men icke uttagen ström, vilken staden kan försälja till ett lägre pris. Ett villkor är emellertid att strömuttagningen faller inom effektgränsen för stadens abonnemang.

Styrelsen har efter företagna beräkningar och under förutsättning att strömmen uttages endast nattetid emellan kl. 10 em. och 7 fm. ansett sig kunna för här ifrågavarande fall föreslå en taxa, upptagande en grundavgift av kr. 7: 50 per kilowatt och år samt en förbrukningsavgift av 2 1/4 öre per kilowattimme. Det föreslagna abonnemanget rör sig om en effekt av cirka 170 kilowatt. Strömmen är avsedd att mätas på högspänningssidan.

Kooperativa Föreningen Svea har för sin del även förklarat sig kunna godtaga den sålunda föreslagna taxan.

På grund av det anförda hemställer Vatten- och Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville medgiva styrelsen att i mån av tillgång enligt ovan till Kooperativa Föreningen Svea och andra avnämare i med avseende å belastning o. d. liknande förhållanden under förutsättning av kontinuerlig drift året om leverera elektrisk ström av cirka 6,000 volts spänning att uttagas under natten mellan kl. 10 em. och 7 fm. mot en grundavgift av kr. 7: 50 per kilowatt och år samt en förbrukningsavgift av 2 1/4 öre per kilowattimme.

Västerås den 20 november 1930.

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 97.

Drätselkammarens och Folkskolestyrelsens yttranden ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 30 nästlidne oktober till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren för utlåtande remitterat en såsom egen motion av Herrar Pers, Lundkvist, Falk och Granér upptagen framställning från Västmanlands Fornminnesförening om understöd till föreningens verksamhet.

Folkskolestyrelsen har i sitt redan avgivna utlåtande tillstyrkt framställningen.

För egen del får Drätselkammaren i ärendet anföra följande.

Ehuru det emot förslaget möjligen kan invändas, att stadens skattskyldige genom landstingets anslag redan i avsevärd grad lämna bidrag till ifrågavarande verksamhet, är Drätselkammaren likväl benägen tillstyrka, att staden för egen del, på grund av att föreningens anläggningar och samlingar i huvudsak finnas just i Västerås och därför äro lättare tillgängliga för stadens invånare än för andra länets innebyggare samt med hänsyn till den utfästelse föreningen lämnat att hålla samlingarne fritt tillgängliga för eleverna i stadens läroanstalter, ekonomiskt stöder föreningens verksamhet i den omfattning, motionärerna ifrågasatt och Folkskolestyrelsen tillstyrkt. Som emellertid frågan om understöd för detta ändamål liksom till alla övriga utomstående föreningar och företag, vilka staden hjälper med anslag, bör prövas för varje år dels med hänsyn till det sätt varpå verksamheten för varje tid bedrives och dess förefintliga behov och dels ur synpunkten av stadens möjlighet att understödja dylik verksamhet, anser Drätselkammaren, att frågan nu bör begränsas till att avse anslag för nästkommande år.

Drätselkammaren får sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

att för år 1931 bevilja Västerås Fornminnesförening ett bidrag av 3,000 kronor till upprätthållande av föreningens verksamhet, i vad den avser till Väs-

N:o 97.
Ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

terås stad förlagda institutioner, att utgå av uttaxerade medel.

Västerås den 4 december 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss till Folkskolestyrelsen av en motion om att Västerås Stadsfullmäktige måtte ekonomiskt stödja fornminnesföreningen med ett årligt anslag av 3,000: — kr., ha fullmäktige anmodat Folkskolestyrelsen att över framställningen i fråga avgiva utlåtande. I händelse det begärda anslaget beviljas, har fornminnesföreningen förklarat sig villig att hålla sina samlingar, därunder inbegripet Vallby-anläggningen, utan inträdesavgift tillgängliga för de elever vid stadens skolor, som under lärares ledning komma att bese och studera desamma.

Med anledning härav vill styrelsen framhålla, att ifrågavarande samlingar erbjuda en värdefull tillgång för undervisningen. Vill man ge de unga en levande bild av gångna tiders liv, så är den muntliga framställningen eller läsningen därom i bok ej nog. Verktyg och redskap, bohag och bostäder, sådana dessa finnas tillgängliga dels i museet på slottet, dels vid anläggningen å Vallby, erbjuda en ovärderlig hjälp. Styrelsen är även i tillfälle vitsorda, att nämnda hjälpmedel ganska flitigt utnyttjas i undervisningssyfte.

Då vårt samhälle av dessa samlingar har gagn och glädje, synes enbart detta väl motivera, att Västerås stad lämnar fornminnesföreningen det ekonomiska stöd, varom den gjort framställning. De kulturvårdande uppgifter i allmänhet, som föreningen främjar, göra skälen för ett dylikt stöd än starkare.

Folkskolestyrelsen vill fördenskull tillstyrka motionärernas hemställan.

Västerås den 20/11 1930.

På Folkskolestyrelsens vägnar:
FREDR. FÅHRÆUS.

Emil Granér.

N:o 97.

Ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västmanlands Fornminnesförening, som varit verksam sedan år 1861, omspänner med sin samlande vetenskapligt bearbetande verksamhet den västmanländska kulturens alla skiftande skeden och former. Till sina museer, länsmuseet i Västerås slott och friluftsmuseet vid Vallby, samlar föreningen föremål från länet belysande de förhistoriska perioderna, medeltiden, kyrklig konst, stads-, allmoge-, bruks- och bergsmans-kultur. Förteckningen över föreningens föremålsbestånd upptager nu cirka 8,000 nummer. I Västerås slott har föreningen sex utställningsrum med föremålen musealt utställda, kompletterade med kartor, fotografier etc. Friluftsmuseet vid Vallby hyser ett 30-tal byggnader, däribland herrgård, stadsbyggnader, bondgård, bergsmansgård, rotetorp m. m. i vilka anordnats dels karakteristiska interiörer dels olika utställningar av möbler, redskap etc. Under föreningens vård står även fornminnesområdet vid Anundshög i Badelunda socken, där förutom den s. k. Anundshögen andra gravar, runsten, skeppssättningar m. m. finnas.

Genom fornminnesföreningens försorg avbildas och beskrivas länets forn- och kulturminnesmärken, gamla byggnadsformer, samfundsväsen, arbetsmetoder, redskap, möbler och heminredningar samt uppteckna folkets språk, tro och sed, sagor och sägner, visor och folkmusik. Detta material, fotografier, ritningar, kartor och upptecknigar, samlas jämte äldre originalhandlingar i ett arkiv, som redan har en betydande omfattning och som så vitt möjligt skall giva en fullständig bild av svunna tiders kultur inom Västmanlands län. Föreningen äger även ett bibliotek samt samlingar av klichéer och skioptikonbilder.

Föreningen utgiver Västmanlands Fornminnesförenings Årsskrift, av vilken hittills aderton delar utkommit.

Till fornminnesföreningen äro nu anslutna hembygdsvårdsorganisationer inom länet i Arboga, Fläckebo, Karbenning, Kila, Köping, Kungsör, Möklinta, Nora, Norberg, Ryttern, Sala, Sura, Säby, Västanfors och Väster Färnebo. Fornminnesföreningen utgör sålunda den gemensamma organisationen i länets kulturminnesvård.

Sedan ett 10-tal år tillbaka har fornminnesföreningen haft anställd fackutbildad tjänsteman, i vars skyldighet det ingår att vara föreningens sekreterare och vårdare av dess byggnader, arkiv och samlingar, att övervaka länets fornminnen och kulturminnesmärken, att leda föreningens upptecknings- och insamlingsverksamhet, att biträda de anslutna hembygdsföreningarna i deras arbete och att utöva föreläsnings- och instruktionsverksamhet inom länet. Föreningen har även en vaktmästare an-

ställd, och ofta måste personalen utökas med tillfälligt engagerade krafter.

N:o 97.

Ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

De kostnader, som äro förenade med Västmanlands Fornminnesförenings verksamhet, bestridas huvudsakligen genom ränteavkastningen å en lönefond om 75,550 kr., varav 75,000 kr. enligt Kungl. Maj:ts nådiga tillstånd erhållits av lotterimedel, samt genom anslag av länets landsting, anslag från kommuner och enskilda samt medlems- och inträdesavgifter jämte inkomster på av föreningen anordnade fester. Dessa föreningens tillgångar ha dock visat sig vara otillräckliga. Föreningen har måst upptaga ett lån på 6,000 kr., och räkenskaperna för året 1929 utvisa en förlust av 3,941: 66 kr. Lönerna för tjänsteman och vaktmästare uppgingo under året 1929 till 10,187: 51 kr., under det att lönefondens avkastning samma år utgjorde cirka 4,500 kr. Föreningen befinner sig alltså i synnerligen brydsamma ekonomiska förhållanden, och föreningen har ej sett sig i stånd att under innevarande år avlöna tjänsteman under längre tid än sju månader. Om ej fornminnesföreningens ekonomiska ställning inom en snar framtid förbättras, kan föreningen ej fortfara med och utveckla sin museala och kulturminnesvårdande samt vetenskapliga verksamhet, och de redan uppnådda resultaten hotas till sitt framtida bestånd.

För Västerås stad och dess innevånare äro fornminnesföreningens museer av alldeles särskilt värde och intresse. Samlingarna såväl i slottet som på Vallby äro oskattbara medel till belysandet av länets och icke minst Västerås stads kulturhistoria. De utnyttjas också flitigt av bl. a. skolornas lärare och elever, för vilka även demonstrationer på begäran anordnas. Friluftsmuseet vid Vallby fyller utom sitt museala ändamål även en icke obetydlig uppgift som en naturskön och populär tillflyktsort särskilt för västeråsarna.

Med hänvisning till det ovan anförda samt till omständigheten, att Västerås stads innevånare i första hand och i största utsträckning ha gagn och glädje av museets verksamhet, vågar Västmanlands Fornminnesförening härmed vördsamt hemställa,

att Västerås Stadsfullmäktige måtte ekonomiskt stödja föreningen med ett årligt anslag av samma storlek, som det av länets landsting beviljade, eller tre tusen (3,000: —) kronor att användas till förkovran och vård av föreningens inom staden befintliga institutioner. I händelse det begärda anslaget beviljas, är föreningen villig att hålla sina samlingar, därunder inbegripet Vallby-anläggningen, utan inträdesavgift tillgängliga för de elever vid stadens skolor, som under lärares ledning komma att bese och stu-

N:o 97.
Ang. anslag till Västmanlands fornminnesförening.

dera desamma. En sådan anordning praktiseras bl. a. i Stockholm, där staden lämnar ett större årligt anslag mot det att skolbarnen under sina lärares ledning ha fritt tillträde till Skansen.

Västerås den 23 september 1930.

För Västmanlands Fornminnesförening:

WALTER MURRAY.

Förestående framställning upptages av undertecknade såsom egen motion.

Västerås den 24 september 1930.

AND. PERS. ALB. LUNDKVIST. ERIC FALK.

EM. GRANÉR.

N:o 98.

Drätselkammarens förnyade yttrande ang. byggande av ett pensionärshem (jfr 1929 n:o 36).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren i anledning av motion av Herr Keijser och Fru Söderquist förelagt Stadsfullmäktige förslag angående uppförande av ett s. k. pensionärshem att i avseende å förvaltningen överlämnas till Fattigvårdsstyrelsen samt angående anvisandet av ett anslag å förslagsvis 100,000 kronor för dess uppförande, hava Stadsfullmäktige genom beslut den 30 maj 1929 återremitterat ärendet till Drätselkammaren och den kommitté inom Drätselkammaren, som närmare utrett ärendet, för ytterligare utredning och utlåtande.

I enlighet med detta beslut har Drätselkammaren överlämnat ärendet till sin särskilda kommitté, och har kommittén efter inriktning av den vidare utredningen att avse nedbringandet av kostnaden genom omläggning av byggnadsprogrammet och med avvisande av förslaget att en särskild styrelse skulle inrättas för skötseln av hemmet föreslagit, att Drätselkammaren ville utverka ett byggnadsanslag å 70,000 kronor för åstadkommande av ett pensionärshem i en byggnad innehållande 12 lägenheter i

N:o 98.
Ang. byggande av ett pensionärshem (jfr 1929 n:o 36).

huvudsakligt utförande enligt ettdera av två alternativ, det ena i anslutning till av Stadsarkitekten Erik Hahr upprättade ritningar och det andra till ritningar, upprättade av firman Landsbro Trävarubolag, med till dessa ritningar hörande anbud.

Vid granskning av dessa båda alternativ har såsom ett tredje alternativ tillkommit av Byggmästaren Edv. Karlsson upprättade ritningar till en byggnad innehållande i vardera av två våningar åtta rum, således 16 lägenheter.

Som Drätselkammaren ansett den styrelse, som närmast ifrågasatts att handhava förvaltningen av institutionen sådan den är tänkt böra i ärendet höras, har Drätselkammaren såsom ett led i utredningen till Fattigvårdsstyrelsen överlämnat dessa alternativa förslag med anhållan om dess yttrande och vilketdera av dem, som från styrelsens synpunkt vore att föredraga och därför borde komma till utförande.

I handlingarne bilagt yttrande har Fattigvårdsstyrelsen på anförda skäl förordat utförandet av Stadsarkitekten Hahrs förslag något förenklat eller ock Byggmästaren Edv. Karlssons förslag försett med modern utrustning.

För egen del får Drätselkammaren såsom tillägg och komplettering av vad Drätselkammaren förut i ärendet yttrat — jämför Stadsfullmäktiges handlingar 1929 n:r 36 — anföra följande.

Drätselkammaren är principiellt sett fortfarande av den uppfattningen, att staden för lösandet av den bostadsfråga, som det här gäller, bör vidtaga åtgärder. Dessa böra emellertid inriktas på uppförandet av en enda byggnad — i stället för vad förut varit ifrågasatt två eller tre byggnader, förlagda i olika delar av staden — då administration och tillsynen härigenom bleve förenklad och denna byggnad inrymmande 16 lägenheter i överensstämmelse med Byggmästare Karlssons förslag. Även om det icke är så mycket att räkna med att tillkomsten av ett hem, förlagt till en dylik byggnad, skulle underlätta genomförandet av gatureglerings, bör ändock tillkomsten av detta tillskott till bostadsstocken på grund av den härstädes rådande bostadsbristen hälsas med glädje.

Må vara att det är riktigt såsom Drätselkammarens kommitté framhållit, att de med tillkomsten av en dylik institution förenade kostnaderna i avseende å ränta och amortering motvägas av utgifter i form av hyresbidrag till behövande å Fattigvårdens stat, bör det likvisst icke undanhållas, att detta endast kan bli delvis och att härutöver tillkomna kostnader, som bli direkta utgifter utan någon ekvivalens. I den mån så blir fallet böra dessa utgifter debiteras fattigvården såsom hyra för institutionsbyggnaden. Detta blir emellertid mera en bokföringsfråga,

N:o 98.
Ang. byggande av ett pensionärshem (jfr. 1929 n:o 36).

När det härefter gällt att taga ställning till de olika alternativa förslagen, har Drätselkammaren funnit det av Byggmästaren Karlsson utarbetade förslaget böra givas företräde framför de andra alternativen både på grund av sin planläggning — det innehåller 16 i stället för 12 lägenheter med lägenheterna avskilda från varandra två och två med egen förstuga och ingång och att det i utförandet icke väsentligen överstiger kostnaden för de båda andra. Kompletterat med värmeledning, 4 st. w. c. i källaren ävensom sopstation och andra utrymmen, skulle huset i dess helhet draga en kostnad uppgående till omkring 85,000 kronor, varav 74,000 kronor för byggnaden utan förenämnda komplettering.

I fråga om plats för byggnaden förordar Drätselkammaren upplåtelse av den av kommittén föreslagna tomten n:o 14 inom byggnadskvarteret Bertil å Blåsbo.

Under anslutning till sin kommittés uppfattning angående olämpligheten av att skapa en särskild styrelse för pensionärshemmets skötsel och förvaltning, får Drätselkammaren härmed överlämna den i ärendet förebragta ytterligare utredning och därvid föreslå,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å förslagsvis 85,000 kr. för uppförande av en byggnad avsedd att inrymma ett s. k. pensionärshem och i huvudsaklig överensstämmelse med handlingarne bifogade ritningar att förskotteras av tillgängliga medel för att slutligen gäldas med uttaxerade medel på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren framdeles kunna komma att besluta, att såsom plats för denna byggnad upplåta tomten n:r 14 inom byggnadsområdet Bertil, att bemyndiga Drätselkammaren att handhava uppförandet av byggnaden, att uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att ombesörja skötseln och tillsynen av denna byggnad samt att godkänna förut överlämnat förslag till bestämmelser angående bostadstilldelningen i densamma. (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1929 n:o 36).

Emot Drätselkammarens beslut i ärendet hava Överingenjören Oskar Hellman och Ingenjören Paul Anderson anfört reservation i det de, utan

att motsätta sig åtgärd att uppföra byggnad för ändamålet, funnit den av Drätselkammaren föreslagna vara alltför dyrbar i utförandet.

Västerås den december 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 98.
Ang. byggande av ett pensionärshem (jfr. 1929 n:o 36).

Till Drätselkammaren i Västerås.

Anmodad avgiva yttrande rörande ett av särskilda kommitterade utarbetat förslag till uppförande av byggnad för ett s. k. pensionärshem ävensom ett av Byggmästaren Edv. Karlsson utarbetat, hos Drätselkammaren framfört förslag för samma ändamål, får Fattigvårdsstyrelsen anföra.

I frågans nuvarande skede anser sig Fattigvårdsstyrelsen icke böra göra något uttalande angående sin principiella ställning till densamma. Styrelsen inskränker sig därför till ett uttalande beträffande den praktiska utformningen av byggnadsprogrammet. I detta hänseende ha samtliga framförda alternativen tagits under övervägande.

Vad först beträffar det av Landsbro Trävarubolag framlagda ritningsförslaget, som avser 12 lägenheter, så synes den anmärkningen berättigad, att allt för stort utrymme upptages av tamburer, w. c., kokvrår, förstugor och trappuppgångar, så att i en relativt stor byggnad allt för små utrymmen för bostadslån erhållas. Dessutom bör påpekas, att det förefaller mindre lämpligt, att kokvrå anordnas i omedelbart samband med tambur.

Arkitekten E. Hahrs förslag, innefattande 12 lägenheter, synes praktiskt väl genomfört, men torde kunna något förbilligas ifråga om såväl anläggning som drift, genom att w. c. för varje lägenhet slopas och gemensamt w. c. anlägges för samtliga lägenheter i resp. våning eller ock i källarvåningen. Sådan anordning bör vara möjlig ur såväl praktisk som hygienisk synpunkt. Dessutom bör ett gemensamt badrum anordnas å lämplig plats, ev. i källarvåningen.

Det av Byggmästare Edv. Karlsson framförda förslaget rymmer 16 rum samt innebär att kokvrå slopas och kok- och värmeanordningar utgöras av vedspis samt att w. c. och vedbodar förläggas i särskild uthusbyggnad, varjämte gas skulle införas för sommarbehovet.

Byggnadens utformning är tilltalande, men förutom att lägenheternas uppvärmning genom vedeldning i kokspis blir alltför dyrbar, torde det bliva svårt att därigenom åstadkomma tillräcklig värme, särskilt då lägenheterna komma att bebos av äldre personer.

N:o 98. *Ang. byggande av ett pensionärshem (fjr. 1929 n:o 36).*

Även om olika var för sig berättigade meningar kunna göra sig gällande i denna fråga och även om med visst fog kan invändas att en högre bostadsstandard icke bör åvägabringas med allmänna medel åt en befolkningsgrupp, som är i behov av samhällets hjälp, än vad majoriteten av stadens befolkning i allmänhet för nöja sig med, så kan på minst lika goda grunder anföras, att ett byggnadsföretag bör planeras med sikte på framtiden och efter sådana linjer, som modern ändamålsenlighet och hygien, med vederbörlig hänsyn till god ekonomi, giva möjlighet till. En fastighet som uppföres omodern, torde, jämförd med en mera tidsenlig byggnad, representera ett avsevärt lägre försäljningsvärde än vad som motsvaras av skillnaden i anläggningskostnad. Med sikte på framtiden, bör man icke heller skatta åt en äldre bostadstyp, som möjligen tilltalar nuvarande generationens åldringar. Och ifråga om fastighetens drift och skötsel samt möjligheterna att upprätthålla ordning och trevnad, så synes det Fattigvårdsstyrelsen som om en mera tidsenligt anlagd fastighet i sådant hänseende äger avgjort företräde.

Genom vad sålunda anförts, vill Fattigvårdsstyrelsen förorda att ifrågavarande byggnad tillgodogöres sådana tidsenliga värme-, kokningsoch sanitära anordningar, som utan nämnvärd kostnadsökning numera stå till buds. I sådant hänseende vill styrelsen för sin del förorda antingen att Arkitekten Erik Hahrs förslag, något förenklat, eller ock Byggmästaren Edv. Karlssons förslag, försett med modern utrustning, kommer till utförande.

Västerås den 25 september 1930.

För Fattigvårdsstyrelsen:

ALB. LUNDKVIST.

Axel Norén.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad, kommitté, har att enligt beslut av Drätselkammaren och Stadsfullmäktige ytterligare utreda ett motionsvis framfört förslag angående åstadkommande härstädes av ett s. k. pensionärshem.

Denna utredning har föranletts därav, att Stadsfullmäktige vid behandling den 30 maj 1929 av Drätselkammarens på grundvalen av ett av kommittén framlagt förslag angående anvisande av ett anslag för ändamålet av 100,000 kronor tvekat inför den stora utgiften samt det byggnadsprogram, som detta anslag avsåge att förverkliga, ävensom att vissa ändringar ifrågasatts i organiserandet av denna nya form av kommunal verksamhet.

N:o 98.
Ang. byggande av ett pensionärshem (jfr. 1929 n:r 36).

På grund av de direktiv, som kunnat spåras såväl i debatten i Stadsfullmäktige som vid behandlingen av återremissen i Drätselkammaren, har kommittén inriktat den vidare utredningen på att söka nedbringa kostnaden genom omläggning av byggnadsprogrammet och har funnit detta vara möjligt, om i stället för två byggnader, som det föregående förslaget avsåge, bleve uppförd en större byggnad med ett större antal lägenheter — att kommittén stannat vid ett antal av 12 har berott därpå, att under den föregående utredningen denna byggnadsstorlek mera i förbigående varit på tal.

Det förslag, som kommittén nu överlämnar, är utformat i två alternativ, det ena en byggnad, vartill ritningar uppgjorts av Stadsarkitekten Hahr, och det andra en byggnad efter ritningar av firman Landsbro trävarubolag och i anslutning till ett av denna firma avgivet anbud å leverans av allt trävirke härtill enligt standardtyp, båda husen innehållande 12 lägenheter, var och en bestående av rum med s. k. kokvrå jämte tambur och diverse utrymmen. Byggnadschefen Smitt har beräknat kostnaden för dessa byggnader, och visar denna ungefär lika belopp för bägge eller i runt tal 70,000 kronor, dock att i beräkningen av kostnaden för det första alternativet icke medtagits arkitektarvode.

Kommittén har icke velat taga ställning till vilketdera av alternativen, som bör komma till utförande, utan ansett detta ställningstagande böra förbehållas Drätselkammaren eventuellt, om detta skulle befinnas lämpligare, det organ, som i händelse beslut fattas om uppförandet av ett pensionärshem, kan få taga hand om verkställigheten av beslutet. Allenast torde i detta sammanhang kunna framhållas, att vissa fördelar äro förenade med, att pensionärerna, såsom avsetts enligt det senare alternativet, skulle sammanföras gruppvis, var grupp inom en avskild del av byggnaden med egen ingång och egna trappor.

I avseende å de framförda betänkligheterna mot förslagets realiserande på grund av därmed förenade stora kostnader, kan framhållas, att ränta och amortering av kostnaden — avsikten är ju att ej helt avkoppla skyldigheten att betala hyra från rätten att få lägenhet upplåten — motväges av redan nu förefintlig årlig utgift å fattigvårdens stat i form av hyresbidrag till den kategori behövande, som närmast skulle vara berättigade till bostadstilldelning. Det kan alltså komma på ett ut att taga denna byggnadskostnad såsom en engångsutgift eller att hava kvar förenämnda årliga utgift å fattigvårdens stat. Även om man skulle betrakta förverkligandet av förslaget såsom ett försök, föreligger möjlighet att, om detta icke skulle utfalla till belåtenhet, försälja fastigheten.

N:o 98.
Ang. byggande av ett pensionärshem (jfr. 1929 n:o 36).

En omständighet, som kan åberopas som ett skäl — och synnerligen starkt — för tillkomsten av ett dylikt hem, på vilket i den föregående utredningen uppmärksamheten redan i övrigt blivit riktad, är, att tillgång på bostäder måste skapas såsom en förutsättning för genomförandet av en del önskvärda gatureglerингar genom rivning av härför hinderliga gamla hus. De i dessa hus boende tillhöra nämligen delvis den kategori hyresgäster, vars bostadsbehov skulle tillgodoses genom ett pensionärshem.

Vad slutligen angår den i Stadsfullmäktige framförda tanken på tillsättandet av en särskild på visst sätt sammansatt styrelse för skötseln av pensionärshemmet, vari jämväl skulle ingå befogenhet att utse hyresgäster i hemmet, kan kommittén icke ansluta sig till detta förslag förnämligast av den anledning, att kommittén anser det vara olämpligt — t. o. m. lagligheten härav kan ifrågasättas — att skapa en institution vid sidan av Fattigvårdsstyrelsen och med funktioner, som enligt lag skulle tillkomma denna senare.

Med överlämnande av ritningar till de bägge alternativen samt kostnadsberäkning får kommittén vidhålla sitt förut avgivna förslag med den ändring däri, att Drätselkammaren ville utverka ett byggnadsanslag å 70,000 kronor för åstadkommande av ett pensionärshem i en byggnad innehållande 12 lägenheter och i huvudsakligt utförande efter ettdera av de nu föreliggande alternativen och att det sedan må bero på det organ, som anförtros verkställigheten av beslutet att närmare träffa avgörande rörande valet mellan dessa alternativ och vidare i detalj utforma det slutligen valda alternativet.

Västerås den 8 april 1930.

För Kommittén:
EINAR KEIJSER.

Ragnar Tenow.

N:o 99.

Drätselkammarens och Lönenämndens yttranden ang. hyresavdrag för folkskollärare, som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan.

Till Stadsfullmäktige, Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige enligt beslut den 27 februari innevarande år till Lönenämnden och Drätselkammaren för yttrande överlämnat en be-

N:o 99.
Ang. hyresavdrag för folkskollärare som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan.

gäran av Folkskolestyrelsen att Stadsfullmäktige ville medgiva uppskov för år 1930 med genomförande av hyresökning för den del av folkskolans lärarepersonal, som vore boende i stadens bostadsfastighet vid Västgötegatan, får Drätselkammaren, som satts i tillfälle taga del av vad Lönenämnden i avgivet yttrande i ärendet anfört, för egen del, ehuru i princip fullt ense med Lönenämnden, förklara sig anse de med denna lärarepersonal upprättade kontrakten böra vara, även om de till innehållet äro stridande mot Stadsfullmäktiges beslut, bindande gent emot staden som fastighetsägare och i överensstämmelse med denna sin ståndpunkt i sak hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta lämna det av Folkskolestyrelsen begärda medgivandet, att avse de lärare, som ha kontrakt upprättade angående av dem innehavd lägenhet och i fråga om tid vara gällande till efter uppsägning inträffande fardag.

Emot detta yrkande ha Drätselkammarens ordförande och vice ordförande reserverat sig, i det de för sin del anslutit sig till Lönenämndens hemställan, att Folkskolestyrelsens begäran icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 4 december 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden har att enligt beslut av Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en framställning av Folkskolestyrelsen angående uppskov med tillämpningen av bestämmelse, antagen av Stadsfullmäktige i samband med en den 16 december 1929 genomförd löneförbättring för folkskolans personal, att de lärare, vilka bebodde staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, härför skulle under åren 1929 och 1930 — således ej blott för 1930, som i Folkskolestyrelsens skrivelse angivits — vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad vore bestämd.

Såsom skäl för denna framställning har av Folkskolestyrelsen åberopats, att den hyresstegring, som för ifrågavarande lärare blivit en följd därav att vid löneförbättringen höjd bostadsersättning från och med år 1929 tillerkänts folkskolans lärare i allmänhet, hade genomförts, utan att

N:o 99. *Ang. hyresavdrag för folkskollärare som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan.*

någon förändring i hyresbeloppen vidtagits i de kontrakt, som funnes upprättade emellan styrelsen och de lärare, varom nu vore fråga, samt att dessa bostäder aldrig av Folkskolestyrelsen betraktats som egentliga tjänstebostäder.

För egen del får Lönenämnden i ärendet anföra följande.

Uppfattningen, att de av staden tillhandahållna bostäderna icke vore att betrakta som tjänstebostäder, kan enligt Lönenämndens sätt att se saken icke utan vidare godtagas. I varje fall kunna desamma såsom hyresobjekt betraktas vara fullt likvärdiga med bostäder, som i öppna marknaden betinga en hyra motsvarande hyresersättningen. Härmed kan ock anses fastslaget, att staden är i sin fulla rätt att för bostäderna i fastigheten Västgötegatan 11, varom här är fråga, uppbära en hyra motsvarande denna ersättning, sådan densamma för varje tid bestämmes. Att Stadsfullmäktige anslutit sig till denna mening framgår därav, att Stadsfullmäktige år efter år bestämt hyresavdraget till samma belopp som ersättningen och att beslut härom alltid fattats i ett sammanhang.

Den omständigheten, att i avvikelse från dessa beslut vanliga hyreskontrakt upprättats med de lärare, det här gäller, därvid hyresbeloppet fixerats utan hänsyn till att detta kunde genom beslut av Stadsfullmäktige vid den årligen återkommande fastställelsen av lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för det nästpåföljande året ändras, synes icke utgöra tillräckligt skäl att nu särskilja hyresavdraget från bostadsersättningen, helst som Stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1929 icke kan givas annan innebörd i förevaranda avseende, än att föreskriften om löneavdrag för bostadsförmån ingår som en integrerande del i beslutet om förändrade lönebestämmelser för lärarepersonalen och sålunda utgör villkor för åtnjutande av de höjda löneförmånerna.

På nu anförda grunder hemställer Lönenämnden

att Stadsfullmäktige måtte besluta förklara Folkskolestyrelsens framställning icke föranleda någon dess vidare åtgärd.

Västerås den 11 november 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I den 3 januari 1930 daterad skrivelse till Folkskolestyrelsen hade hyresgästerna i fastigheten Västgötegatan 11 meddelat, att de fått vidkän-

N:o 99.
Ang. hyresavdrag för folkskollärare som bebo lärarebostäderna vid Västgötegatan.

nas en hyresstegring, som med retroaktiv verkan tillämpats fr. o. m. den 1/1 1929 utan att någon förändring i hyresbeloppen vidtagits i mellan dem och Folkskolestyrelsen upprättat hyreskontrakt. Åtgärden ifråga torde ha avsett att bringa i tillämpning följande av Stadsfullmäktige i samband med den i december 1929 genomförda löneregleringen för folkskolans lärare fattade beslut: — — "att de lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skola härför under år 1930 vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning som för förmånen av dylik bostad är sålunda föreslagen". Nu förhåller det sig emellertid som härovan är nämnt så, att hyreskontrakt finnes upprättat mellan Folkskolestyrelsen och de lärare, som hyra bostad i förutnämnda fastighet. Hyresbeloppen utgöra för tre rum och kök 1,000 kr. och för två rum och kök 725 kr. I ett fall har Lönenämnden nedsatt hyresbeloppet från 1,000 till 700 kr. på grund av lägenhetens dåliga beskaffenhet.

Nu är att märka att dessa bostäder aldrig betraktats som tjänstebostäder med undantag för de lägenheter, som bebos av v. värden för skolans fastigheter samt av en lärare i trädgårdsskötsel. Med dessa båda finns ej heller något hyreskontrakt upprättat. De övriga, som bebo fastigheten, äro att anse som hyresgäster i vanlig mening. Att denna uppfattning har hävd för sig framgår av det förhållandet, att den hyra, som tidigare erlades, var lägre än den till lärarne utgående hyresersättningen. Då Folkskolestyrelsen på sin tid gick i författning om att upprätta hyreskontrakt med hyresgästerna i berörda fastighet, var orsaken den, att behov av reglerande bestämmelser yppats särskilt beträffande uppsägningsskyldighet vid avflyttning.

Folkskolestyrelsen är av den uppfattningen, att hyresgästernas krav på att få de kontrakterade villkoren respekterade äro fullt legitima, och att någon höjning av hyran fördenskull ej bör eller kan ifrågakomma förrän gällande kontrakt uppsagts och överenskommelse i laga ordning träffats angående höjning av hyran.

Med hänvisning till vad härovan anförts får Folkskolestyrelsen alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige ville medgiva uppskov med den beslutade hyresökningen i fastigheten Västgötegatan 11, till dess att åtgärder härför kunna i laga ordning vidtagas.

Västerås den 12 februari 1930.

FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

N:o 100.

Drätselkammarens och Lönenämndens yttranden ang. hyresavdrag för trädgårdslärarne i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har att jämte Lönenämnden till Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en framställning från Folkskolestyrelsen att hyran för de till trädgårdslärarne i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna anvisade bostäderna för vartdera av åren 1929 och 1930 måtte bestämmas skola utgöra 1,000 kronor och får Drätselkammaren, som i detta ärende icke — i olikhet med vad fallet varit i annat likartat ärende över vilket Lönenämnden avgivit yttrande och till vilket yttrande Lönenämnden i nu avgivet utlåtande hänvisat — finner något tvång för staden föreligga, att godkänna av skolmyndigheterna vidtagna åtgärder och som alltså i detta fall kan förena en ståndpunkt i sak med en principiell ståndpunkt, till alla delar instämma i Lönenämndens hemställan,

att Folkskolestyrelsens framställning icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 4 december 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige har Lönneämnden att avgiva utlåtande över en framställning av Folkskolestyrelsen att hyran för de till trädgårdslärarne i Herrgärds- och Skepparbacksskolorna anvisade bostäderna för vartdera av åren 1929 och 1930 skulle utgöra 1,000 kronor, och får Lönenämnden nu i detta ärende anföra följande.

Då dessa bostäder åsatts en hyra av 1,150 kronor, motsvarande den för bostad av samma storleksordning utgående hyresersättningen, är detta enligt Lönenämndens åsikt riktigt. Folkskolestyrelsen gör gällande, att bostäderna skulle vara att anse såsom av staden tillhandahållna tjänstebostäder och att värdesättningen av sådan förmån skulle inverka på hyrans bestämmande. Härvid har styrelsen förbisett, att staden aldrig till-

N:o 100.
Ang. hyresavdrag för trädgårdslärarne i Herrgårds- och Skepparbacksskolorna.

handahållit och ej heller nu tilhandahåller bostadsförmån för innehavare av ett arvodesavlönat uppdrag, som uppdraget att vara trädgårdslärare är. För så vitt detta uppdrag under senare tider icke blivit förenat med större arbete och härav kan föranledas, att arvodet bör höjas från 1,000 till 1,150 kronor och kvitteras mot hyran för de upplåtna bostäderna — någon utredning härom föreligger icke i Folkskolestyrelsens framställning — har anledning saknats ifrågasätta, att bostäderna såsom hyresobjekt skulle vara sämre än bostäder i öppna marknaden, som betinga en hyra, motsvarande den för varje tid fastställda hyresersättningen, och att därför skulle uttagas lägre hyra än denna ersättning.

Under åberopande av vad Lönenämnden anfört i särskilt yttrande över framställning angående reglering av hyrorna för lärarebostäderna i fastigheten Västgötegatan 11 och på nu anförda grunder hemställer Lönenämnden, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att Folkskolestyrelsens framställning icke skall föranleda någon dess vidare åtgärd.

Västerås den 11 november 1930.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arvodet till trädgårdslärarne vid Herrgärds-, Skepparbacks- och Korsängsskolorna har enligt Stadsfullmäktiges beslut under de senare åren utgått med 1,000 kr. till vardera. Beträffande de två förstnämnda har nämnda arvode kvittats mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder om resp. 3 rum och kök i fastigheterna Kaplansgatan 4 och Västgötegatan 11. Då dessa trädgårdslärare anställdes bestämdes, att de skulle bebo nämnda bostäder för att kunna övervaka de intill dem belägna trädgårdarna. Bostäderna ifråga äro alltså att betrakta som tjänstebostäder. Enligt Stadsfullmäktiges beslut av den 30 sistlidne januari skall för sådan bostad om 3 rum och kök erläggas en årshyra av 1,000 kr. Då emellertid Drätselkammaren i egenskap av skolkassör velat åsätta den ett pris av 1,150 kr., motsvarande hyresersättningen av 3 rum och kök till folkskollärare, har Folkskolestyrelsen velat hänskjuta saken till Stadsfullmäktiges avgörande.

Folkskolestyrelsen får alltså hemställa,

N:o 100.
Ang. hyresavdrag för trädgårdslärarne i Herrgårds- och Skepparbacksskolorna.

att Stadsfullmäktige med hänsyn därtill, att lärarne i trädgårdsskötsel vid Herrgårds- och Skepparbacksskolan äro skyldiga att i deras egenskap av trädgårdslärare bebo dem särskilt anvisade bostäder, behagade besluta, att årshyran för dessa bostäder skall för vardera av åren 1929 och 1930 utgöra 1,000 kronor.

Västerås den 17 februari 1930.

FRDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

N:o 101.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till vikariatarvode under 1:ste stadsläkarens semester år 1929.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I till Stadsfullmäktige ställd den 11 juni innevarande år daterad skrivelse, som till Drätselkammaren för beredning överlämnats, har Hälsovårdsnämnden under åberopande av att under av 1:ste stadsläkaren Carl Thunström åtnjuten semester 1929 annan tjänsteläkare icke varit att tillgå för uppehållande av tjänsten och att såsom följd härav provinsialläkaren O. Ohlin för tiden 15 juli—9 augusti 1929 förordnats som vikarie, anhållit, att Stadsfullmäktige på grund av bestämmelsen i § 6 i gällande instruktion för stadsläkarne ville för avlöning av vikarien anvisa ett anslag, beräknat efter 15 kronor om dagen under 26 dagar, eller tillhopa 390 kronor.

I ärendet får nu Drätselkammaren anföra följande.

Enligt åberopat stadgande i läkareinstruktionen är såsom allmän regel förutsatt, att vid tjänsteläkares semester annan tjänsteläkare skall tjänstgöra i den lediges ställe och detta utan att härför åtnjuta särskild ersättning.

Under antagande att vederbörande myndighet vid beviljande av semesterledighet för stadens tjänsteläkare ägnar vederbörlig uppmärksamhet åt att dessa semestrar årligen förläggas så, att möjlighet föreligger för vikariatens ordnande enligt den allmänna regeln och att i förevarande fall icke kunnat undvikas att som vikarie förordna annan legitimerad läkare,

får Drätselkammaren för sin del på grund av den skyldighet, som åligger staden att för dylikt fall avlöna vikarie — stadgandet härom återfinnes i sista punkten under § 6 i läkareinstruktionen — hemställa,

att Stadsfullmäktige ville i enlighet med Hälsovårdsnämndens framställning anvisa ett anslag å 390 kronor såsom ersättning åt vikarie för 1:ste Stadsläkaren Thunström under av denne åtnjuten semester 1929 att utgå av i innevarande års stat avsatt anslag för diverse och oförutsedda behov.

N:o 101. *Ang. anslag till vikariatarvode under 1:ste stadsläkarens semester år 1929.*

Västerås den 4 december 1930.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren den 12 november 1928 hemställde Magistraten, att Stadsfullmäktige i 1929 års budget ville bevilja ett anslag beräknat efter 15 kronor för dag i trettio dagar eller 450 kronor att användas till arvode åt vikarie för satdens tjänsteläkare i de fall då på grund av särskilda förhållanden någon av tjänsteläkarne icke kunde förordnas uppehålla den lediges tjänst under semester.

I sitt betänkande till 1929 års budget anförde Drätselkammaren, att, då de av Magistraten anförda fall väl torde få anses utgöra sällsynta undantagsfall med hänsyn till att staden ej hade mindre än tre tjänsteläkare, Drätselkammaren ansåge obehövligt, att årligt anslag för ändamålet anvisades utan hölle före, att beviljandet av särskild vikariatsersättning i varje fall borde vara beroende på prövning av Stadsfullmäktige, varför Drätselkammaren avstyrkte bifall till Magistratens förslag.

Under år 1929 har inträffat att vid semester för 1:ste stadsläkaren annan tjänsteläkare icke kunnat förordnas uppehålla dennes tjänst. Magistraten beviljade nämligen den 1 juli 1929 *2*:dre stadsläkaren C. Idar semester under tiden 18/7—17/8 samma år samt förordnade stadsdistriktsläkaren Lennart Bladini att jämte egen tjänst uppehålla *2*:dre stadsläkaretjänsten. Senare, nämligen den 8 juli, beviljade Magistraten semester för 1:ste stadsläkaren Carl Thunström under tiden 15/7—9/8 samma år.

Då stadsdistriktsläkaren rimligen icke kunde uppehålla tre olika tjänster, hade 1:ste stadsläkaren träffat överenskommelse med provinsialläkaren O. Ohlin att densamme skulle under semesterledigheten uppehålla 1:ste stadsläkaretjänsten och förordnades Ohlin också av Magistraten härtill.

N:o 101.

Ang. anslag till vikariatarvode under 1:ste stadsläkarens semester år 1929.

Under hänvisning till bestämmelserna i gällande instruktion för stadsläkarne, § 6, att, därest till vikarie för tjänsteläkare under semester förordnas annan läkare än tjänsteläkare, vikarien skall avlönas av staden med belopp, som anvisas, får Hälsovårdsnämnden hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för avlönande av vikarie för 1:ste stadsläkaren, provinsialläkaren O. Ohlin, under tiden 15/7—9/8 anvisa ett anslag beräknat efter 15 kr. om dagen under 26 dagar eller 390 kronor.

Västerås den 11 juni 1930.

För Hälsovårdsnämnden:

VICTOR ÅSBERG.

Eric Plantin.

N:o 102.

Beredningsutskottets och Drätselkammarens förberedande yttranden ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet har att enl. beslut av Stadsfullmäktige den 28 aug. innevarande år avgiva förslag till det yttrande, som Stadsfullmäktige anmodats avgiva över av särskilda sakkunnige avgiven utredning angående kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande, och får Beredningsutskottet efter att hava tagit del av vad Drätselkammaren i ett den 4 innevarande månad dagtecknat yttrande i ärendet anfört och under anslutning härtill hemställa.

att Stadsfullmäktige ville såsom sitt yttrande i ärendet åberopa vad Drätselkammaren anfört.

Västerås den 11 december 1930.

För Beredningsutskottet:

CARL HELLSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 102.

Ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.

Sedan Magistraten genom resolution den 26 juli 1930 anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över av särskilda sakkunnige verkställd utredning angående kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande, samt Stadsfullmäktige den 28 sistlidne augusti uppdragit åt Beredningsutskottet och Drätselkammaren att i ärendet avgiva förberedande yttrande, får Drätselkammaren för sin del i detta hänseende anföra följande.

Beträffande innehållet av den ifrågavarande utredningen och det förslag, varuti densamma utmynnar, torde en närmare redogörelse vara överflödig, då Stadsfullmäktiges ledamöter haft tillfälle att därav taga del genom Svenska Stadsförbundets tidskrift särskilt i det häfte, som lämnar redogörelse för förhandlingarne vid förbundets senaste kongress i Örebro, därunder de sakkunniges ordförande Borgmästare Jakob Pettersson lämnade en utförlig redogörelse över förslaget, vilken redogörelse finnes återgiven i tidskriften. (Årgång 1930, häft. 7).

Den centralisation av den kommande förvaltningsorganisationen, med tyngdpunkten förlagd hos en stadsfullmäktigevald styrelse, varåt det föreliggande förslaget syftar, kan enligt Drätselkammarens uppfattning icke vara till annat än fördel för de svenska stadskommunerna. Ett gott stöd för denna uppfattning ser Drätselkammaren i den utveckling i sådan riktning, som, delvis i strid mot gällande kommunalförvaltning, ägt och äger rum i landets flesta städer, åtminstone så till vida, att förvaltningsarbetet allt mera förlagts uteslutande till Drätselkammaren eller jämte denna någon eller några andra stadsfullmäktigevalda förvaltningsstyrelser. Den förhållandevis starka centralisation, vartill utvecklingen lett här i Västerås och varvid Drätselkammaren kommit att intaga en framträdande och dominerande ställning i förvaltningen, vilket allt enligt Drätselkammarens uppfattning medfört, att förvaltningen vunnit i organisatorisk styrka, utgör en omständighet, som kan anföras som bevis för lämpligheten av den ovan angivna tendensen i de sakkunniges förslag.

Till de sakkunniges uppfattning, att efter processreformens genomförande magistratsinstitutionen i dess nuvarande form icke bör lämnas bestående ens i de städer, där särskilda stadsdomstolar under någon övergångstid tilläventyrs få kvarbliva, ansluter sig Drätselkammaren till fullo. Vad angår utskiftningen av Magistratens uppgifter är det utan vidare klart, att i den mån uppgifterna av rent kommunal natur icke redan övergått till de kommunala förvaltningsmyndigheterna, enkannerligen Drätselkammaren, sådana uppgifter skola tilldelas den nya kommunala förvaltningsstyrelsen. Det synes icke heller kunna ge rum för anmärkning,

N:o 102. *Ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.*

att uppgifter av blandad statlig och kommunal natur, där den senare uppgiften är förhärskande, bli förankrade hos denna nya styrelse. Då det emellertid ifrågasatts, att till styrelsen skulle överflyttas även administrativa uppgifter av övervägande statlig karaktär, kan det vara skäl att ställa sig mera tveksam.

Den uppfattning, som av naturliga skäl omfattas å stadskommunalt håll, eller att statliga uppgifter skola ombesörjas av statligt avlönade organ och icke pålastas kommunerna för att fullgöras genom av dessa avlönade tjänstemän, en uppfattning, som medverkat vid utformningen av förslaget till ny domstolsorganisation, har i avseende å fördelningen av vissa av Magistratens uppgifter icke blivit tillbörligt beaktad. Härutinnan synes ledningen av de politiska och kommunala valen, indelning av stad i valkretsar, utsättande av valdag, verkställande av sammanräkning av stadsfullmäktige- och landstingsmannaval, förandet av handelsregister, förteckning över näringsidkare med flera i betänkandet angivna administrativa uppgifter vara uppgifter av övervägande statlig karaktär, vilka därför böra anförtros åt statligt avlönade organ.

Det bör i detta sammanhang uppmärksammas, att ett belastande av den nya centrala styrelsen med uppgifter av här antytt slag i anseende till den mångfald av bestyr, som ändock åvilar styrelsen, kan innebära risk för, att styrelsens huvudsakliga uppgift såsom ledande och övervakande förvaltningsorgan kan bliva äventyrad.

Ur nu angivna synpunkt är Drätselkammaren av den bestämda uppfattningen, att uppgifter av dylik natur, som hittills tillkommit Magistraten, skola utskiftas på statliga organ, det må nu bliva länsstyrelse eller polismyndighet, och att Drätselkammaren därför anser förslaget i denna del böra göras till föremål för en omarbetning.

Vad beträffar den nya centrala förvaltningsstyrelsens benämning och organisation är likaledes de sakkunniges förslag ägnat att framkalla någon tvekan och en del invändningar.

Man frågar sig till en början, om det kan vara välbetänkt att för "stadens regering" förkasta det hävdvunna namnet drätselkammare, under vilken benämning dock den viktigaste förvaltningsstyrelsen under snart 70 år verkat efter de utvecklingslinjer, vilka varit i stort sett vägledande för det nu framkomna förslaget. Det må vara, att denna benämning, drätselkammare, rent traditionellt sett kanske icke så väl stämmer överens med titeln borgmästare för den ledande personliga kraften i den föreslagna nya organisationen. Men en sådan synpunkt får dock enligt Drätselkammarens mening, om icke förbises, likväl ej givas allt för stor betydelse. Genom bibehållandet av benämningen drätselkammare markeras

N:o 102.
Ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande.

vad som skall vara styrelsens förnämsta och egentliga uppgift bättre än genom det nya namnet stadsstyrelse, som i följd av dess användning för den Magistraten ersättande myndigheten i fögderistäderna, i det allmänna medvetandet torde beteckna en styrelse med funktioner, som ligga väsentligt på sidan om det egentliga kommunala förvaltningsarbetet.

En viss tvekan måste även framkallas av förslaget att giva "borgmästaren" självskriven ordförandeställning i den centrala förvaltningsstyrelsen. Även om den med åren inträdda oerhörda ökningen av de kommunala uppgifterna och de alltmer stegrade anspråken på omsorgsfull och sakkunnig beredning av de förekommande ärendena numera kräver, att kommunalförvaltningen har tillgång till hjälpkrafter, som uteslutande syssla med dessa angelägenheter, och att funktionärer av antydda slag böra givas auktoritativ ställning, så bör det dock icke förbises, att det ännu vilar och även framdeles bör vila på de oavlönade förtroendemännen en betydande anpart av det kommunala förvaltningsarbetet. Det kan vara fara värt, att den starka och dominerande ställning, förslaget avser att förläna "borgmästaren" kommer att betaga möjligheten och lusten för de valda förtroendemännen att göra sig så gällande, som det med hänsyn till kommunens bästa kan vara önskvärt.

Den ställning av blandad förtroende- och tjänstemannakaraktär, förslaget vill giva den nye borgmästarebefattningen, är även ägnad att framkalla betänksamhet. Särskilt kan det befaras, att de ofta återkommande borgmästarevalen kunna framkalla onödiga stridigheter och till skada för en god samhällsanda åstadkomma partimotsättningar, vilka eljes icke skulle ifrågakomma.

Vad slutligen förslagets detaljer angår, finner sig Drätselkammaren sakna anledning till annan erinran, i vidare mån än vad som kan anses framgå av det ovan sagda, än att Drätselkammaren vill ifrågasätta lämpligheten av införandet av besvärsrätt över stadsstyrelsens beslut enligt förslagets 18 § 2:dra stycke, som just avser styrelsens verksamhet som kommunalt förvaltningsorgan. Här i Västerås — och förhållandet torde vara enahanda i många andra städer — förefinnes icke någon särskild besvärsrätt över vare sig Drätselkammarens eller andra förvaltningsstyrelses beslut. Någon sådan rätt finnes ju ej heller föreskriven i nu gällande författning. I de ojämförligt flesta fall avse de beslut, som man enligt förslaget skulle hava rätt att klaga över, frågor, vilka röra det löpande förvaltningsmaskineriets funktionerande, och som kräva omedelbart handlande. Det kan icke vara tillrådligt att på ett sådant område införa det osäkerhetsmoment, som skulle följa av besvärsrätten, en osäkerhet, som ytterligare förhöjes därav, att tidpunkten för en eventuell besvärs-

N:o 102. *Ang. kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande*

talans uppkomst kan tänkas framskjuten i det oändliga. Då varje kommunmedlem har klagorätt och besvärstiden räknas från erhållen del av beslutet samt något allmänt delgivande av besluten ej är eller knappast kan tänkas bliva föreskriven, så vinna ju besluten praktiskt taget aldrig laga kraft. Den föreslagna besvärsrätten i förevarande hänseende synes därför icke tillrådlig. Korrektivet mot olämpliga och olagliga beslut får enligt Drätselkammarens mening sökas i bestämmelserna om revision av vederbörandes förvaltning och deras ansvarighet i övrigt. Under alla förhållanden bör sådan ändring vidtagas i det föreslagna stadgandet, att på sätt enligt lag den 6 juni 1930 numera är föreskrivet om besvär över kommunalnämndsbeslut, icke blott beslut som innefatta yttrande och förslag, utan alla b eslut av rent förberedande och dessutom verkställande art äro undantagna från besvärsrätten samt att besluten må gå i verkställighet utan hinder av förda klagomål, såvida icke den prövande myndigheten annorledes förordnat.

Västerås den 4 december 1930.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 103.

Beredningsutskottets förslag ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av utgången mandatstid, avsägelser och andra orsaker hava ledigheter uppkommit i åtskilliga kommunala uppdrag, och får Beredningsutskottet efter beredning av detta ärende föreslå Stadsfullmäktige fatta beslut om att fylla dessa ledigheter, på sätt nedan närmare angives.

Drätselkammaren:

Ingenjör Paul Anderson, som är vald till ledamot av Drätselkammaren intill utgången av år 1931, har i skrivelse till Beredningsutskottet anhållit om befrielse från detta uppdrag.

N:o 103.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Sedan Beredningsutskottet förvissat sig om, att denna avsägelse är definitiv, får Beredningsutskottet hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta entlediga Ingenjör Anderson från uppdraget i fråga samt i dennes ställe till ledamot intill utgången av år 1931 utse Ingenjören David Sjölander.

Hamnstyrelsen:

I tur att ur Hamnstyrelsen avgå är ledamoten Ingenjören Paul Anderson samt suppleanten Verktygsarbetaren Karl Andersson, och har den förre av dessa avsagt sig förnyelse av uppdraget.

Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige ville till ny ledamot i Hamnstyrelsen efter Herr Andersson för åren 1931—1935 utse Bergsingenjören Gust. Lundberg samt till suppleant för åren 1931—1933 omvälja Verktygsarbetaren Karl Andersson.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg:

Som styrelsens befattning med Strömsholms våg ännu icke är avvecklad, föreslår Beredningsutskottet omval under år 1931 av ledamöterna C. J. Hellström och Tapetseraren C. Bäckman samt suppleanten O. Håvberg. Som suppleant för samma tid efter Ingenjör Paul Anderson, vilken anhållit om befrielse från fortsatt uppdrag föreslår Beredningsutskottet Ingenjörerna David Sjölander.

Byggnadsnämnden:

Samtliga av Stadsfullmäktige valda ledamöter och suppleanter stå under omval.

Beredningsutskottet föreslår förnyelse av uppdraget under nästkommande mandatsperiod 1931—1934 för Baningenjören C. Henning och Byggmästaren Fritz Eklund, avgående ledamöter, samt Fabrikören Joh. Svensson och Brandchefen O. Clarholm, avgående suppleanter. Till ny ledamot för samma tid efter Muraren G. Dahlfors föreslår Beredningsutskottet Byggnadssnickaren David Johansson och till ny suppleant efter Direktören A. Lindén, Faktorn Emanuel Svedlund.

Brandstyrelsen:

Beredningsutskottet föreslår återval av under omval stående ledamöterna Fabrikören J. Keijser och Tapetseraren C. Bäckman samt avgående suppleanten Folkskolläraren I. Fröier. I stället för i tur avgående suppleanten Målaremästaren C. Johansson föreslår Beredningsutskottet

N:o 103. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

måtte utses Kontoristen Ture Bergkvist avseende valet av samtliga tiden 1931—1934.

Sakkunniga vid brandsyn:

Såsom sakkunniga vid brandsyn under år 1931 föreslår Beredningsutskottet omval av Byggmästaren J. Alb. Fredriksson samt till ny sakkunnig efter Muraren G. Dahlfors, suppleanten Byggnadssnickaren A. N. Vretholm med kakelugnsmakaren Jonas Johansson och Muraren Mats Hellblom som suppleanter.

Direktionen för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning:

Beredningsutskottet föreslår återval för åren 1931—1934 av i tur avgående ledamöterna Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, 2:dre Stadsläkaren Carl Idar samt suppleanten Distriktsläkaren L. Bladini.

Badhusstyrelsen:

Med innevarande år utgår mandatstiden för ledamöterna Drätseldirektören Theofil Öberg, 1:ste Seadsläkaren C. Thunström och Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

Beredningsutskottet föreslår omval av de avgående för tiden 1931—1934.

Planteringsnämnden:

I tur avgående samtliga ledamöter nämligen: Redaktören Anders Pers, Sjukbesökaren E. Keijser, Lektorn M. Floderus, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson och Förmannen G. F. Lundberg, föreslås till återval för nästa mandatsperiod åren 1931—1933.

Taxeringsnämnderna:

Beredningsutskottet föreslår följande sammansättning i de olika nämnderna för år 1931.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren J. A. Fredriksson, Bokföraren R. Söderquist och Sågverksägaren A. R. Rudén.

Suppleanter: Handelsträdgårdsmästaren Elow Eriksson, Verkstadsarbetaren Emil Thörn och Fabrikören Otto Pettersson.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Grosshandlanden Frithiof Sandberg, Bokförlagsföreståndaren R. Hult och Kammarskrivaren Enok Alvin.

N:o 103.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Suppleanter: Bankkamreraren J. Hult, Gjutaren Axel Larsson och 1:ste postiljonen J. E. Wirén.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Kvist och Sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: Bryggaren O. M. Hammarström, Marmorarbetaren Gustaf Karlsson och Handelsföreståndaren Axel Andersson.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Fanjunkaren K. A. Jansson och Byggnadssnickaren Karl Viktorsson.

Suppleanter: Kalkylatorn Oskar Norstedt, Fanjunkaren Gustaf Olsson och Gjutaren Aug. Lindström.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Tråddragaren Bernh. Borg och Kontoristen Gösta Sjöberg.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Verkstadsarbetaren Gust. Spännare och Köpmannen Emil Kumlin.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlanden J. Aug. Jönsson och 1:ste Kontorsbiträdet Ture Bergkvist.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Bankdirektören R. Beijnoff och Byggnadsarbetaren J. E. Willebrand.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Handelsföreståndaren C. E. Juhlin och Bokföraren Tage Jonsson.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Metallarbetaren C. F. Flodell och Överingenjören O. Hellman.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlanden F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Skräddaren K. Torstensson och Byggnadssnisckaren K. J. Pettersson.

N:o 103.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

9:de distriktet:

Ledamöter: f. Slöjdläraren F. Brandt, Plåtarbetaren Emil Johansson och f. Guldsmeden C. E. Tengström.

Suppleanter: Justeraren Wilh. Karlsson, Plåtslagaren J. V. Bergstrand och Ingenjören F. O. Berling.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Verkmästaren V. Linde-Olsson, Målaremästaren O. Hansson och Plåtslagaren C. F. Larsson.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren K. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredr. Wetter, Lantbrukaren Jakob Pettersson och Ingenjören Ernst Löf.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, Lantbrukaren J. Jansson och Snickaren J. A. Grönberg, och föreslår Beredningsutskottet att åt nämnden i detta distrikt och närmast åt ledamoten i nämnden Pettersson gives uppdraget att taga befattning med virkestaxeringen, på sätt angives i 81 § i taxeringsförordningen med Herr Jansson som suppleant i detta särskilda uppdrag.

Tillika föreslår Beredningsutskottet, att suppleanterna skola inträda vid förfall för en var av de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit nämnda.

Ombud vid mantalsskrivningen:

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1931 av förutvarande ombuden Skrivaren Axel Andersson, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Snickeriförmannen Hugo Svensson och f. Körsnären Alb. Grönberg.

Brandstodskommittén för fast egendom:

Beredningsutskottet föreslår orval för år 1931 av de avgående ledamöterna Direktören A. Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson och Byggmästaren J. Alb. Fredriksson samt till ny ledamot efter Byggmästaren Axel Hammer förutvarande suppleanten Byggmästaren Fritz Eklund, ävensom till suppleanter Sågverksägaren A. R. Rudén och Bygg-

nadssnickaren Otto Andersson, den förre efter Ingenjören Paul Andersson, som avsagt sig förnyat uppdrag.

N:o 103. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Överförmyndare:

Från Postmästaren Viktor Ohlsson föreligger ansökan om befrielse från uppdraget att intill utgången av år 1932 vara överförmyndare i staden.

Som Herr Ohlsson uppnått sådan ålder att han enligt bestämmelse i lag om förmyndarskap är berättigad avgå, föreslår Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige ville besluta befria Herr Ohlsson från uppdraget att vara överförmyndare samt att till överförmyndare i den avgångnes ställe intill utgången av år 1932 utse förutvarande ersättaren Bankdirektören R. Beijnoff med f. Kassören Joh. Tideström som ersättare, om vilket val anmälan skall göras till härvarande Rådhusrätt.

Examensvittnen vid realskoleexamen:

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1931 av Ingenjören H. Håkanson, Direktören K. Hägwall, Studieledaren G. Hirdman, Direktören E. Falk, Häradshövdingen B. Malmström, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Ingenjören S. Norberg, Folkskolläraren I. Fröier och Skulptören Gust. Sund.

Styrelsen för Västerås sjukkassors Fortsättningskassa:

Avgående ledamoten Verkstadsarbetaren Hugo Avelin och suppleanten Pressaren Alb. Tillman föreslås till omval för åren 1931—1934.

Nämnden över Sundinska understödsfonden för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen:

Enligt bestämmelserna i reglementet för fonden skola ledamöterna i nämnden tillhöra Stadsfullmäktige. Som med innevarande års utgång ledamöterna i nämnden Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman och Folkskoleinspektören Em. Granér ej längre komma att tillhöra Stadsfullmäktige, måste val av nya ledamöter i deras ställe företagas, och får Beredningsutskottet föreslå att till sådana ledamöter i styrelsen måtte utses Fru Ida Olsson, 1:ste Postiljonen J. E. Wirén och Handelsträdgårdsmästaren E. Billert, avseende valet tiden intill 1931 års utgång.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:

Med innevarande år utgår mandatstiden för Domprosten Fredr. Fåhræus, Tapetseraren Carl Bäckman och Folkskoleinspektören Em. Gra-

N:o 103. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

nér, av vilka Herrar Bäckman och Granér efter utgången av innevarande år såsom ej längre tillhörande Stadsfullmäktige, icke äro valbara. Samma är förhållandet med Fru Ida Grönberg.

Beredningsutskottet föreslår omval av Domprosten Fredr. Fåhræus samt att till nya ledamöter i Nämnden måtte utses Fru Ida Olsson efter Fru Ida Grönberg, 1:ste Postiljonen J. E. Wirén efter Herr Bäckman samt Handelsträdgårdsmästaren Erik Billert efter Herr Granér med tiden för mandatet bestämt för Fru Olsson intill utgången av år 1931 samt för Herrar Fåhræus, Wirén och Billert intill utgången av år 1932.

Nämnden över Alolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond:

Beredningsutskottet föreslår återval för tiden 1931—1932 av i tur avgående ledamöterna Fabrikören C. A. Palmén och Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond:

I tur att avgå äro Komministern E. Enochsson, Fabrikören C. A. Palmén samt Järnsvarvaren C. O. Eng. Vidare har under året Fabrikören Fredr. Jansson avlidit.

Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige ville omvälja i nämnden de avgående ledamöterna Herrar Enochsson, Palmén och Eng, samt till ny ledamot efter Herr Jansson utse Fabrikören Arvid Svensson, avseende valet tiden intill 1932 års utgång.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden:

Beredningsutskottet föreslår, återval för tiden 1931—1932 av de i tur avgående ledamöterna Fabrikören Joh. Svensson och Fru Ida Grönberg.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning:

I tur avgående ledamöterna Domprosten Fredr. Fåhræus, Överingenjören M. Schenström och Plåtslagaren C. F. Larsson föreslås till återval för åren 1931—1934.

Styrelsen för Västerås Högre Elementarläroverk för flickor:

De av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i styrelsen Drätseldirektören Theofil Öberg och Fru Agnes Söderquist stå under omval. Av dessa har Drätseldirektören Öberg avsagt sig förnyat uppdrag.

Beredningsutskottet föreslår att för nästa två-årsperiod måtte till ledamöter i styrelsen utses avgående ledamoten Fru Agnes Söderquist och Stadsombudsmannen Ragnar Tenow efter Drätseldirektören Öberg.

N:o 103.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Västerås Systembolags styrelse:

Beredningsutskottet föreslår till av Stadsfullmäktige vald ledamot i styrelsen för åren 1931—1933 omval av ledamoten Metallarbetaren O. Håvberg med Bokförlagsföreståndaren R. Hult som suppleant.

Revisorer av stadens räkenskaper:

I anledning därav att Stadsfullmäktige genom beslut den 26 juni innevraande år på ansökan befriat Kassören M. A. Hedberg från uppdraget att vara revisor av stadens räkenskaper för år 1930, har Stadsfullmäktige att utse ny revisor i dennes ställe, och får Beredningsutskottet härtill föreslå 1:ste Kontorsbiträdet Ture Bergkvist.

Till revisorer av stadens räkenskaper för år 1931 föreslår Beredningsutskottet måtte utses Kaptenen G. Robsahm, Expeditören Bror Lindberg, Byggnadsarbetaren Joh. Emanuel Willebrand, Stuveriförmannen Joh. Edv. Andersson, Folkskolläraren David Sjöholm, Bankkamreraren A. Åstedt och 1:ste Kontorsbiträdet Ture Bergkvist med Bankkamreraren S. Ljungkuist, Kamreraren Rick. Landstätt, Svarvaren Viktor Karlsson, Bokföraren Josef Emanuel Westling, Folkskolläraren Knut Karlfors, Kassören Gösta Lundberg och f. Kassören Joh. Tideström som suppleanter.

Revisor av Arbetareinstitutets räkenskaper för år 1931.

Härtill föreslås omval av Ingenjören F. O. Berling med Kassören Gösta Lundberg sam suppleant.

Revisorer av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1931.

Härtill föreslås Vattenrättsingenjören A. V. Nordin och Fängelsedirektören C. E. Wallgren.

Revisor för Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1931.

Härtill föreslås Folkskolläraren G. Leontein med Bokföraren Josef Emanuel Westling som suppleant.

Revisor för flickskolans räkenskaper för år 1931.

Beredningsutskottet föreslår omval av Folkskolläraren I. Fröier.

Som Beredningsutskottet anser lämpligt, att staden på grund av det anslag, som ställes till förfogande för verksamheten, beredes tillfälle att genom en av staden utsedd revisor granska *Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet* härstädes, och Beredningsutskottet inhämtat, att detta är i överensstämmelse med förbundets egna önskemål, hemställer Bered-

N:o 103. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

ningsutskottet, att Stadsfullmäktige till revisor av förbundets biblioteksverksamhet för år 1931 måtte utse Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson med Posttjänstemannen E. L. Östlund som suppleant.

Huvudmän i Västerås stads sparbank:

De med innevarande års utgång avgående huvudmännen Sjukbesökaren Einar Keijser och Baningenjören Carl Henning föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för åren 1931—1935.

Till ny huvudman för samma tid efter Ingenjören Paul Andersson, som avsagt sig förnyelse av uppdraget, föreslår Beredningsutskottet måtte utses Byggmästaren Axel Hammer.

Till huvudman intill utgången av 1931 efter Kassören M. A. Hedberg, som enligt beslut av Stadsfullmäktige den 26 juni 1930 befriats från uppdraget föreslår Beredningsutskottet Expeditören C. G. Pettersson.

Sakkunnige vid sjöförklaring och sjöförhör:

Till sakkunniga att gå Rådstuvu Rätten till handa vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1931 hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige måtte föreslå Hamnkapten Carl Filip Carlsson, Sjökaptenen G. Thorslund, Ångbåtsbefälhavaren Nids Sander, Maskiningenjören G. Wallenius och Bergsingenjören G. Lundberg.

Kommittén för utredning av frågan om utvidgning och förändringar av gällande stadsplan:

Beredningsutskottet föreslår till ledamot i kommittén efter Muraren G. Dahlfors, Bokförlagsföreståndaren R. Hult.

Torghandels- och Saluhallskommittén:

Kommittén har i skrivelse till Beredningsutskottet anhållit att en ny ledamot i kommittén måtte utses i anledning därav att ur kommittén avgått Brandchefen A. Danielsson och Handlanden Charles Anderson och får därför föreslå, att Stadsfullmäktige till ledamot i kommittén måtte utse Bokförlagsföreståndaren R. Hult. Till ny suppleant i kommittén efter Muraren G. Dahlfors föreslås val av Köpmannen Erik Sjöquist.

Arbetslöshetskommittén:

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1931 av ledamöterna Byggmästaren Edv. Karlsson, Direktören A. Sundström, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Överingenjören Magnus Schenström, Skulptören Gust. Sund, Direktören K. R. Liljeblad, Fattigvårdssysslomannen A. No-

rén och Målaren A. Vestling samt till ny ledamot efter Muraren G. Dahlfors, Bokförlagsföreståndaren R. Hult med Bergsingenjören Gust. Lundberg och Lindaren Fredr. Wetter som suppleanter. N:o 103. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Västerås den 11 december 1930.

För Beredningsutskottet:
CARL HELLSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 104.

Lönenämndens skrivelse ang. löneregler för befattningen som bokhållare vid stadens lantbruk.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige, som här bifogas, har stadens lantegendomsnämnd på anförda skäl hemställt om uppförande på ordinarie stat av en befattning som bokhållare hos Lantegendomsnämnden och i avseende å avlöningne föreslagit befattningens inplacering uti 32:dra lönegruppen i gällande lönestat med en begynnelselön av 4,410 kronor.

Härjämte har Lantegendomsnämnden meddelat, att till innehavare av denna nya befattning skulle utses nuvarande med arvode avlönade bokhållaren hos nämnden Ivar Kjellberg.

Ärendet har för beredning överlämnats direkt till Lönenämnden, och får Lönenämnden nu häri anföra följande.

Lönenämnden delar Lantegendomsnämndens uppfattning angående befogenheten av att få en dylik befattning inrättad men hyser en emot nämnden avvikande mening i fråga om befattningens avlönande — icke så att fatta, att den icke skulle upptagas på ordinarie stat eller att ett överförande dit av befattningen med nuvarande bokhållaren som dess innehavare skulle medföra sämre löneförmåner än nu ugående arvode, men väl i avseende å den föreslagna löngruppen. Då nuvarande innehavaren av bokhållaretjänsten vid överflyttning i befattningen bör få räkna sig till godo sin föregående anställningstid för erhållande av ålderstillägg, bör lönegruppen så väljas, att avlöningen i dess högsta lönegrad ungefär motsvarar det arvode, som nu utgår. Detta skulle bliva den 27:de lönegruppen med en slutavlöning av 4,269 kronor. Som emellertid detta belopp

N:o 104. *Ang. lönereglering för bokhållare vid stadens lantbruk.*

i och för sig och särskilt efter däråt gjort avdrag för pensionsavgifter den behållna lönen skulle bliva mindre än det nu utgående arvodet, har Lönenämnden ansett befogat att detta utjämnas genom ett personligt lönetillägg, vilket nämnden ansett böra bestämmas till 400 kronor årligen. Befattningen tillsatt, på sätt Lantegendomsnämnden angivit, skulle alltså giva innehavaren efter inräkning av föregående anställningstid såsom tjänsteår för erhållande av ålderstillägg och sådana tillagda efter denna tjänstetid en inkomst av 4,669 kronor. Efter avdrag av pensionsavgift, 141 kronor, skulle den behållna lönen årligen utgöra 4,528 krnoor.

Även om denna alltså skulle bliva något högre än det nu utgående arvodet, kan denna höjning motiveras med att befattningen även om den benämnes bokhållare i fortsättningen som hittills utom bokföring innefattar andra göromål, som ge den karaktär av att vara en assistentbefattning åt jordbruksförvaltaren och att den därför icke är fullt jämförlig med andra i lönestaten uppförda bokhållarebefattnnigar.

Med överlämnande av handlingarne i ärendet till Stadsfullmäktige får Lönenämnden hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att hos Lantegendomsnämnden skall från och med den 1 januari 1931 anställas en bokhållare å ordinarie stat med avlöning enligt 27:de lönegruppen i gällande lönestat och att, därest nuvarande innehavare av bokhållaretjänsten erhåller denna nya befattning, han skall utöver lönen årligen åtnjuta ett personligt lönetillägg å 400 kronor, allt utan naturaförmåner att bestridas av för Lantegendomsnämnden tillgängliga medel.

Västerås den 13 december 1930.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I motiveringen till sitt förslag till budget för staden för år 1920 anför Drätselkammaren, att med det ökade arbete, som tillkommit efter stadens övertagande av Kristansborg, förvaltaren behövde ett biträde, varför Drätselkammaren i staten uppförde ett anslag för anställande av en bokhållare å förslagsvis 3,600 kr. Denne skulle utöver sin kontanta lön åtnjuta fri bostad med vedbrand.

N:o 104.
Ang. löne-reglering för bokhållare vid stadens lantbruk.

Stadsfullmäktige beviljade den 30 december ett anslag för år 1920 för anställande av en bokhållart vid stadens lantbruk å förslagsvis 3,600 kronor.

Under år 1920 inrättades Lantegendomsnämnden, som i sitt budgetsförslag för år 1921 under "Lantbruket" upptog en gemensam avlöningspost för arbetare och bokhållare. Bokhållarens avlöning upptogs i varje års utgiftsstat till och med år 1925 på detta sätt. I staten för år 1926 fördelades jordbruksförvaltarens och bokhållarens avlöningar så, att hälften av deras sammanlagda löneförmåner påfördes resp. renhållningsverket och jordbruket.

Av Drätselkammarens utlåtande till 1920 års budget framgår, att den ursprungliga tanken var, att bokhållarens arbete skulle ägnas jordbruksförvaltningen. I själva verket har emellertid icke så blivit förhållandet, utan har bokhållaren utfört förekommande arbeten inom Lantgendomsnämndens olika förvaltningsgrenar. Bokhållarens avlöningsförmåner hava varit något avvikande från vad som förslagsvis angavs i 1920 års budgetsförslag.

Under år 1920 var en person anställd som åtnjöt avlöning och naturaförmåner enligt den fastställda utgiftsstaten.

I början av januari månad 1921 anställdes såsom bokhållare den person, som alltsedan dess innehaft tjänsten. Avlöningen utgick under år 1921 med 6,000 kr. utan naturaförmåner, sänktes under år 1922 med 15 % till 5,100 kr. och år 1923 med ytterligare 15 % till 4,335 kr. Detta belopp har därefter oförändrat utgått per år. Då bokhållaren för bostad å Kristiansborg om 2 rum med vedbrand årligen betalt 400 kr., synes de nu utgående avlöningsförmånerna jämförda med vad i denna sak till en början bestämdes och med hänsyn till vad i staden i lönefrågor därefter förekommit vara något så när väl avvägda.

Med hänsyn till att det under de gångna 11 åren visat sig, att bokhållaretjänsten är nödvändig och kommer att bliva så även i framtiden, anser Lantegendomsnämnden, att fråga om denna tjänsts uppförande å ordinarie stat icke är för tidigt väckt.

Häremot kan ju invändas, att det står i vida fältet, huruvida staden i fortsättningen kommer att driva eget jordbruk eller utarrendera stadens lantegendomar. Men en bokhållare- eller kontorsbiträdestjänst för renhållningsverkets del, då väl detta inom rimlig tid icke kommer att avvecklas, är väl nödvändig och kan, därest Lantegendomsnämndens förslag av Stadsfullmäktige biträdes, den kvinnliga kontorsbiträdesbefattningen å renhållningsverkets kontor indragas, då den nuvarande innehavaren inom icke allt för avlägsen framtid pensioneras.

N:o 104.
Ang. löne-reglering för bokhållare vid stadens lantbruk.

Enligt Nämndens åsikt bör såsom lämplig lönegrupp för befattningen såsom bokhållare hos Lantegendomsnämnden väljas 32:a lönegruppen med en begynnelselön av 4,410 kr.

Nämnden har slutligen velat förutskicka, att nämnden, för den händelse nämndens framställning om bokhållaretjänstens uppförande å ordinarie stat bifalles, kommer att till bokhållare förordna den nuvarande arvodesinnehavaren, vilken är född den 19 juli 1886.

Lantegendomsnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att från och med den 1 januari 1931 inrätta en ny ordinarie befattning benämnd bokhållare hos Lantegendomsnämnden placerad i lönestatens 32:a lönegrupp utan naturaförmåner.

Västerås den 24 november 1930.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Lantegendomsnämnden i Västerås.

Härmed får jag vördsamt anhålla om att bliva upptagen å ordinarie stat för Västerås stads befattningshavare. Jag anställdes i min nuvarande befattning i januari månad 1921 med en avlöning av 6,000:— kronor för detta år, 1922 avdrogs 15 % så att lönen blev 5,100:— kr. och 1923 avdrogs ytterligare 15 % så att lönen blev 4,335:— kr., vilket belopp sedan varit oförändrat.

Västerås den 22 okt. 1930.

IVAR KJELLBERG.

Västerås Central-Tryckeri 1930.

N:o 105.

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1931.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår		68,697:94
	Kronor	68,697:94

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a)	Obligationslån:			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	37,000:—	1,120:—	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	89,000:—	2,754:—	
3.	„ „ 1902 à 4 %	949,000:—	37,960:—	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	1,271,000:—	57,195:—	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	2,132,000:—	94,432:50	
6.	„ „ 1916 à 5 %	900,000:—	45,000:—	
7.	„ „ 1922 à 5 %	1,843,000:—	91,525:—	
8.	„ „ 1924 à 5 %	898,000:—	44,900:—	
9.	„ „ 1929 à 5 %	2,703,000:—	135,150:—	510,036:50
b)	Andra amorteringslån:			
	Upptagna från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4 ¾ %	207,639:20	9,862:86	
2.	„ 1916 à 4 ¾ %	211,659:56	10,053:83	
3.	„ 1918 à 4 ¾ %	301,696:72	14,330:59	
4.	„ 1918 à 5 ¼ %	305,989:18	16,064:43	
5.	„ 1920 à 6 %	192,114:69	11,526:88	61,838:59
			Transport	571,875:09

			Transport	571,875: 09
N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*	Upptagna från Kungl. Statskontoret:			
	(Bostadslån):			
	6. År 1920 à 4 %	148,241: 46	5,929: 66	
	7. „ 1921 à 4 %	69,605: 05	2,784: 20	
	8. „ 1925 à 5 %	27,513: 47	1,375: 67	
	9. „ 1926 à 5 %	35,356: 16	1,767: 81	
	9 a. „ 1927 à 5 %	45,912: 52	2,295: 63	
	9 b. „ 1928 à 5 %	63,776: 65	3,188: 83	
	9 c. „ 1929 à 5 %	39,227: 62	1,961: 38	
	9 d. „ 1930 à 5 %	70,000: —	3,500: —	22,803: 18
	Upptagna lån från:			
	Svenska arbetarnas Allm. Sjuk- och begravningskassa:			
	10. År 1926 à 5 %	187,025: 58	9,351: 28	
	Sveriges Allmänna Sjukkassa och Begravningsfond:			
	11. År 1926 à 5 %	187,025: 58	9,351: 28	
	Städernas Allmänna Brandstodsbolag:			
	12. År 1926 à 5 %	298,926: 11	14,946: 30	
	Kopparbergs läns Sparbank:			
	13. År 1928 à 5 %	469,001: 40	23,033: 25	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:			
	14. År 1928 à 5 %	133,196: 40	6,541: 45	
	Bollnäs Sparbank:			
	15. År 1928 à 5 %	23,450: 06	1,151: 65	
	Gävle Stads Sparbank:			
	16. År 1928 à 5 %	93,800: 28	4,606: 65	
	Arbetsgivarnes ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:			
	17. År 1928 à 5 %	469,001: 34	23,033: 27	92,015: 13
	2. Andra lån och skulder.			
	Upplånta medel:			
	1. Från fonder, 4 ½ %	930,000: —	41,850: —	
	2. Från Sundinska fonden för Pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
	3. Från Järnvägsmedelsfonden à 4,5 %...	612,787: 58	27,575: 44	
	5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder, kr. 5,000: —...		20: —	
	7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
	9. Ränta å tillfälliga lån		50,000: —	122,445: 44
			Transport	809,138: 84

	Transport	809,138: 84
d) Lånekostnader:		
Provisioner	1,250: —	
	Kronor	810,388: 84

I B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
a) Obligationslån:				
1. Upptaget år 1892 à 4 %...	400,000: —	37,000: —	18,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %...	1,000,000: —	89,000: —	25,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %...	2,000,000: —	949,000: —	63,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %...	2,000,000: —	1,271,000: —	52,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %...	3,000,000: —	2,132,000: —	67,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %...	1,095,000: —	900,000: —	19,000: —	
7. „ „ 1922 à 5 %...	2,000,000: —	1,843,000: —	25,000: —	
8. „ „ 1924 à 5 %...	1,000,000: —	898,000: —	20,000: —	
9. „ „ 1929 à 5 %...	2,744,000: —	2,703,000: —	43,000: —	332,000: —
b) Amorteringslån:				
Upptagna från Pensionsförsäkringsfonden:				
1. År 1916 à 4 ¾ %	250,000: —	207,639: 20	4,211: 33	
2. „ 1917 à 4 ¾ %	250,000: —	211,659: 56	4,020: 36	
3. „ 1918 à 4 ¾ %	350,000: —	301,696: 72	5,373: 27	
4. „ 1918 à 5 ¼ %	350,000: —	305,989: 18	5,035: 80	
5. „ 1920 à 6 %	210,000: —	192,114: 69	2,430: 04	21,070: 80
Upptagna från Kungl. Statskontoret: (Bostadslån):				
6. År 1920 à 4 %	162,000: —	148,241: 46	3,790: 34	
7. „ 1921 à 4 %	74,240: —	69,605: 05	1,670: 20	
8. „ 1925 à 5 %	30,000: —	27,513: 47	574: 33	
9. „ 1926 à 5 %	37,800: —	35,356: 16	689: 19	
9 a. „ 1927 à 5 %	48,191: 37	45,912: 52	836: 81	
9 b. „ 1928 à 5 %	65,800: —	63,776: 65	1,088: 17	
9 c. „ 1929 à 5 %	39,825: —	39,227: 62	627: 25	
9. d. „ 1930 à 5 %	70,000: —	70,000: —	1,050: —	10,326: 29
Upptagna lån från: Svenska Arbetarnes Allm. Sjuk- & Begravningskassa:				
10. År 1926 à 5 %	200,000: —	187,025: 58	-3,658: 94	
		Transport	3,658: 94	363,397: 09

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

			Transport	3,658: 94	363,397: 09
		Ursprungl. lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
	Sveriges Allm. Sjukkassa & Begravningsfond:				
11.	År 1926 à 5 %	200,000: —	187,025: 58	3,658: 94	
	Städernas Allm. Brandstodsbolag:				
12.	År 1926 à 5 %	319,663: 33	298,926: 11	5,848: 15	
	Kopparbergs läns Sparkank:				
13.	År 1928 à 5 %	500,000: —	469,001: 40	16,671: 30	
	Svenska Livförsäkringsbolaget:				
14.	År 1928 à 5 %	142,000: —	133,196: 40	4,734: 65	
	Bollnäs Sparbank:				
15.	År 1928 à 5 %	25,000: —	23,450: 06	833: 57	
	Gävle Stads Sparbank:				
16.	År 1928 à 5 %	100,000: —	93,800: 28	3,334: 26	
	Arbetsgivarnes ömsesidiga Olycksfallsförsäkringsbolag:				
17.	År 1928 à 5 %	500,000: —	469,001: 34	16,671: 26	55,411: 07
				Kronor	418,808: 16

2. Fattigvård.

UTGIFTER:

A. Yttre fattigvården:

a)	Understödskostnader:		
	1. Ordinarie understöd	200,000: —	
	2. Tillfälliga understöd	51,500: —	
	3. Understöd in natura	41,000: —	292,500: —
b)	Anstaltsvård:		
	1. Hospitalsvård	22,800: —	
	2. Lasarettsvård	6,000: —	
	3. Sanatorievård	4,600: —	
	4. Andra sjukvårdskostnader	11,000: —	44,400: —
c)	Kommunalt bidrag utan karaktär av fattigvård:		
	1. Sjukvård å kuranstalter	4,600: —	
	2. Yrkesutbildning	4,800: —	
	3. Kommunalt pensionstillskott	5,600: —	15,000: —
		Transport	351,900: —

		Transport	351,900: —	
d)	Andra fattigvårdskostnader:			
	1. Återbetalning till främmande kommuner för utgiven fattigvård	30,000: —		
	2. Medikamenter	5,000: —		
	3. Begravningskostnader	1,500: —	36,500: —	
e)	Diverse utgifter:			
	1. Hyra för fattigvårdsbyrån	2,500: —		
	2. Trycksaker och skrivmaterial	700: —		
	3. Städning, bränsle och lyse	1,500: —		
	4. Telefoner till:			
	Fattigvårdsbyrån 210: —			
	Fattigvårdssysslomannens bost. 110: —			
	Fattigvårdstillsyningsmannens bostad 70: —			
	Fattigv.-styrelsens ordf. bostad 70: —			
	Diakonissan 70: —			
	Samtalsavgifter 85: —	615: —	5,315: —	
f)	Förebyggande fattigvård:			
	1. Anslag till diakonissornas verksamhet		10,000: —	
g)	Löner och arvoden:			
	1. Fattigvårdssysslomannen (44: IV)	8,592: —		
	2. Fattigvårdstillsyningsmannen (27: I)	3,540: —		
	3. Kontorsbiträde I kl. (20: III)	3,042: —		
	4. Kontorsbiträde II kl. (17: II)	2,493: —		
	5. Extra skrivbiträde	1,200: —		
	6. Bidrag till revisionen	800: —		
	7. Kontorsbiträde I kl., arvode som kassörska	500: —	20,167: —	
h)	Oförutsedda utgifter		500: —	424,382: —

B. Ålderdomshemmet.

i)	Hushållet:			
	1. Inköp av förnödenheter	45,500: —		
	2. Produkter från trädgården	4,200: —		
	3. Värdet av utförda arbeten i köket	800: —	50,500: —	
	motsvarande för 65,000 underhållsdagar 77,7 öre pr dag och person.			
j)	Bränsle, lyse och vatten:			
	1. 450 ton ångkol à 18: 50	8,355: —		
	2. Gas	3,000: —		
	3. Vattenavgifter	3,000: —		
	4. Belysningsström	4,300: —		
	5. Kraftström	500: —	19,155: —	
		Transport	69,655: —	424,382: —

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

		Transport	69,655:—	424,382:—
k)	Renhållning:			
	1. Såpa, tvål och tvättpulver	800:—		
	2. Torvmull och sophämtning	300:—		
	3. Värdet av utförd tvätt	4,300:—		
	4. Värdet av arbeten i övrigt	3,500:—	8,900:—	
l)	Beklädnad			
	1. Gång- och underkläder samt skodon	3,500:—		
	2. Värdet av utförda arbeten	2,600:—	6,100:—	
m)	Sjukvård:			
	1. Sjukvårdsartiklar och medicin	5,800:—		
	2. Sjuktransporter	450:—	6,250:—	
n)	Underhåll och anskaffning av inventarier:			
	1. Linne och sängkläder	2,000:—		
	2. Underhåll och anskaffning av möbler och husgeråd	1,000:—		
	3. Anskaffning av glas, porslin och köksattiralj	500:—	3,500:—	
o)	Förbrukningsartiklar:			
	1. Skrivmaterial och tryckning (inköp av ny skrivmaskin)	650:—		
	2. Sänghalm	100:—		
	3. Snus	500:—	1,250:—	
p)	Begravningsomkostnader		1,500:—	
q)	Diverse omkostnader:			
	1. Flitpengar	1,800:—		
	2. Telefon till:			
	Föreståndarens exp. 236:—			
	Sjukhuset 230:—			
	Samtalsavgifter 25:—	491:—		
	3. Inköp av böcker för biblioteket	150:—	2,441:—	
r)	Underhåll av fastigheter:			
	1. Reparation av hemmets byggnader	5,000:—		
	2. Brandförsäkringspremier	800:—		
	3. Värdet av utförda arbeten	700:—	6,500:—	
s)	Räntor och amorteringar:			
	1892 års lån: (kvarv. skuld 1,850:—)			
	Ränta 55:—			
	Amortering 900:—	955:—		
		Transport 955:—	106,096:—	424,382:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	955:—	106,096:—	424,382:—
1902 års lån: (kvarv. skuld 12,004:85)				
Ränta	464:27			
Amortering	796:25	1,260:52		
1922 års lån: (kvarv. skuld 355,699:—)				
Ränta	17,664:33			
Amortering	4,825:—	22,489:33		
1924 års lån: (kvarv. skuld 56,214:80)				
Ränta	2,810:74			
Amortering	1,252:—	4,062:74		
1928 års lån: (Kvarv. skuld 290,780:82)				
Ränta	14,539:04			
Amortering	10,336:17	24,875:21		
1929 års lån: (kvarv. skuld 225,167:92)				
Ränta	11,258:40			
Amortering	3,582:03	14,840:43		
1929 års lån: (kvarv. skuld 83,702:50)				
Ränta	4,185:13			
Amortering	8,764:87	12,950:—	81,433:23	
t) Underhåll av trädgård och planteringar:				
Kontanta kostnader		500:—		
Värdet av utförda arbeten		4,100:—	4,600:—	
u) Löner och arvoden:				
1. Föreståndaren, lön (36:III)	5,880:—			
med avdrag för naturaförmåner, 3 rum och kök	1,235:—	4,645:—		
2. Vaktmästaren, lön (25:IV)	3,933:—			
med avdrag för naturaförm.	680:—	3,253:—		
3. Maskinisten, lön (24:IV)	3,795:—			
med avdrag för naturaförm.	555:—	3,240:—		
4. Eldaren, lön (20:I)	2,640:—			
med avdrag för fritt vivre	900:—	1,740:—		
5. Husmodern, lön (4:IV)		1,671:—		
6. Vårdaren, lön (22:III)	3,174:—			
med avdrag för naturaförm.	555:—	2,619:—		
7. Två sjuksköterskor, lön (5:IV) à 1,563:—		3,126:—		
8. Två sjuksköterskor, lön (5:I) à 1,230:—		2,460:—		
9. Kokerska, lön (1:IV)		1,131:—		
10. Tvättföreståndarinnan, lön 1:I)		870:—		
11. Tre biträden à 810:—		2,430:—		
12. Två biträden à 720:—		1,440:—		
13. Ett biträde à 55:— pr månad		660:—		
	Transport	29,285:—	192,129:23	424,382:—

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport	29,285: —	192,129: 23	424,382: —
14.	Sex biträden à 50:—	3,600: —		
15.	Semester- och sjukvikarier	400: —		
16.	Predikanten, arvode	500: —		
17.	Organistarvode	100: —		
18.	Semesterpengar till personalen	820: —	34,705: —	
u)	Pensioner:			
1.	Pension till Syssloman Larssons änka	527: —		
2.	Pension till Vaktmäst. Lundbergs änka	500: —		
		1,027: —		
	Dyrtidstillägg 50 %	513: 50	1,540: 50	
v)	Stall och hönshus:			
1.	Diverse utgifter för stallet	150: —		
2.	Diverse utgifter för hönsgården	1,160: —		
3.	Bensin och underhåll av bilen samt skatt	384: —		
4.	Värdet av produkter	100: —		
5.	Värdet av utförda arbeten	500: —	2,294: —	
y)	Tvättinrättningen:			
1.	Kraftström	500: —		
2.	Vatten	1,000: —		
3.	Tvättmedel	2,000: —		
4.	Diverse omkostnader	200: —		
5.	Värdet av utförda arbeten	3,200: —	6,900: —	
z)	Trädgården:			
1.	Utsäde, fröer m. m.	500: —		
2.	Arrende för trädgårdsjord	325: —		
3.	Kommunalskatt	407: 72		
4.	En vagnslast kalk	250: —	1,482: 72	
å)	Oförutsedda utgifter		1,000: —	240,051: 45
			Summa kronor	664,433: 45

3. Barnavård.

a)	Utackorderade barn:		
1.	Barns omhändertagande för samhällsvård	31,400: —	
2.	För skyddsuppfostran i enskilda hem	3,000: —	
3.	För barn intagna å skyddshem	6,000: —	40,400: —
b)	Anstalt- och sjukvård:		
1.	Lasarettsvård	1,000: —	
	Transport	1,000: —	40,400: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

		Transport	1,000: —	40,400: —
	2. Sanatorievård		500: —	
	3. Vanföre- och sinnesslövård		3,000: —	
	4. Poliklinisk sjukvård m. m.		2,000: —	
	5. Medikamenter		200: —	
	6. Begravningskostnader		100: —	6,800: —
c)	Återbetalning till främmande kommuner			10,000: —
d)	Arvoden:			
	1. Åt tillförordnad personal:			
	t. f. Föreståndaren	4,620: —		
	t. f. Kvinnlig barnavårdsman	2,880: —		
	t. f. Inspektris och sköterska	2,880: —		
	Läkare	800: —	11,180: —	
	2. Del i löner utgående å Fattigvårdens stat		1,400: —	
	3. Diverse arvoden och inspektionskostnader		2,500: —	15,080: —
e)	Diverse utgifter:			
	1. Del i hyra för lokal		1,100: —	
	2. Del i kostnader för städning, bränsle, lyse		480: —	
	3. Tryck och annonser		500: —	
	4. Telefoner:			
	Barnavårdsbyrån	180: —		
	t. f. Föreståndarens bostad	70: —		
	t. f. Inspektrisens bostad	70: —	320: —	
	5. Stämpelkostnader för utslag i barnavårdsmål		100: —	
	6. Diverse		100: —	2,600: —
f)	Barnhemmet Sommarro:			
	1. Hushållet		5,000: —	
	2. Löner:			
	Föreståndarinnan, 5: IV	1,563: —		
	Två biträden	1,310: —	2,873: —	
	3. Beklädnad		1,400: —	
	4. Bränsle, lyse, vatten		1,400: —	
	5. Hyra för fastigheten		2,500: —	
	6. Underhåll av inventarier		400: —	
	7. Telefon		110: —	
	8. Förbrukningsartiklar och div. utgifter		400: —	14,083: —
			Summa kronor	88,963: —

4. Folkskola.

a)	1. Underhåll och reparationer av fastigheter		39,400: —	
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier		6,000: —	
		Transport	45,400: —	

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter

	Transport	45,400: —	
3. Del av kostnad för tillbyggnad av Hammarby skola (28/2 1929) 20,000 kr. att uttaxeras under 4 år, 2:dra året		5,000: —	50,400: —
b) Löner och arvoden:			
1. Folkskoleinspektören, 49: IV	10,812: —		
Folkskollärare:			
16 ord. lärare: (Dahlberg, Näslund, Vasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein, Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pihlsjö, Vallström, Carlvik, Stenvall, Hedberg) lön i 4:de lönegraden à kr. 4,903:—	78,448: —		
4 ord. lärare: (Vallander, Söderholm, Karlsson, Segerström) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3,518:—	14,072: —		
10 ord. lärare: (Magnusson, Sigroth, S. Granér, Jäderlund, Engmark, Lindgren, Greijer, Skoglund, Nordlund, Elovsson) lön i 3:dje lönegraden à kr. 4,581: —	45,810: —		
6 ord. lärare: (B. Gustavsson, Eriksson, Silén, Runsten, Sandahl, H. Gustavsson), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4,259: —	25,554: —		
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor: (Fröman, Fernqvist, Kolmodin, Hellman, Maunsbach, Bolin, F. Bostrand, E. Bostrand, Andersson, Ahlstedt), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,912:—	39,120: —		
10 ord. lärarinnor: (Sjöberg, Sigroth, Karlsson, Pettersson, A. V. Eriksson, Engström, E. Eriksson, Emanuelsson, Kraft, Råström) lön i 3:dje lönegraden à kr. 3,697: —	36,970: —		
1 ord. lärarinna (Verner) lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,882: —		
7 ord. lärarinnor: (Vickman, Sjöfäldt, A. Granér, Schelin, Lindström, Nordkvist, Sandahl), lön i 2:dra lönegraden à kr. 3,483: —	24,381: —		
Transport	278,049: —		50,400: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

Transport	278,049: —	50,400: —
2 ord. lärarinnor: (Wolfbrandt, Falk), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3,268:—	6,536: —	
1 ord. lärarinna, lön i 1:sta lönegraden för tiden 1/7—31/12	1,634: —	
1 vakansvikarie för vårterminen	1,340: —	
7 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2,489:—...	17,423: —	
Småskollärarinnor:		
28 ord. lärarinnor: (Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Petersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, T. Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderhlom, M. Carlsson, Sjölund, S. Eriksson, H. Leandersson, Ringdahl, Bergström, Källbäck, Svedin, Jäderlund, G. Persson, H. Eriksson) lön i 4:de lönegraden à kr. 2,650: —	74,200: —	
4 ord. lärarinnor: (Nilsson, Larsson, Billby, E. Pettersson), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 1,970: —	7,880: —	
6 ord. lärarinnor: (Norman, v. Essen, A. Söderholm, Thunell, L. Pettersson, M. Verner), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,489:—	14,934: —	
1 ord. lärarinna (Morberg), lön i 1:sta lönegraden	2,167: —	
b) 2. Lärare i slöjd och huslig ekonomi:		
2 lärare i slöjd: (Ljung, Hammarmarsten), lön i 4:de lönegraden à kr. 3,912:—	7,824: —	
1 lärare i slöjd: (Karlsson) lön i 3:dje lönegraden	3,697: —	
1 lärare i slöjd: (Ljungberg) lön i 1:sta lönegraden	3,268: —	
3 lärarinnor i slöjd: (Lindkvist, Vahlström, Hahr), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,750: —	8,250: —	
2 lärarinnor i slöjd: (Morberg, Palmén), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2,589: —	5,178: —	
Transport	432,380: —	50,400: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	432,380: —		50,400: —
	1 lärarinna i slöjd: (Lundholm), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2,428:— ...	2,428: —		
	3 lärarinnor i slöjd: (Gudmundsson, Eriksson, Svedin), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2,267: —	6,801: —		
	1 e. o. lärarinna i slöjd	2,053: —		
	2 lärarinnor i huslig ekonomi: (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kr. 2,950: —	5,900: —		
	1 lärarinna i huslig ekonomi: (Karlsson), lön i 3:dje lönegraden	2,789: —	452,351: —	
	Provisorisk löneförbättring för lärare i övningsämnen		3,176: —	
	Dyrtidstillägg, förslagsvis		100,000: —	
b) 3.	Diverse undervisningsarvoden:			
	För undervisning i slöjd för gossar	10,200: —		
	För undervisning i slöjd för flickor	2,000: —		
	Vikariearvode, förslagsvis	6,000: —		
	Privatläsning	600: —		
	Undervisning för hörselsvaga barn	672: —	19,472: —	
b) 4.	Vaktmästare och städerskor:			
	Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist, Ekström, (bostad och bränsle in natura) 25: IV à kr. 3,053: —	12,212: —		
	Ersättning för ett rum till vaktmästare Ekström vid Herrgärdsskolan	325: —		
	Vaktmästaren vid Jakobsbergsskolan (Hilda Johansson) arvode (bostad och bränsle in natura)	695: —		
	Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,700: —		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode (bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)	630: —		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Elida Johansson), arvode	570: —		
	Städerskan vid Herrgärdsskolan (Susanna Jonsson), arvode	570: —		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	700: —		
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700: —		
	Transport	18,102: —	574,999: —	50,400: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

Transport	18,102:—	574,999:—	50,400:—
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Thorell), arvode	1,085:—		
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson), arvode	525:—		
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson), arvode	570:—		
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson), arvode	570:—		
Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund), arvode	570:—		
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode (bostad å 1 rum, bränsle och lyse in natura)	220:—		
Städerskan i Hwasserska gården (Söderkvist), arvode (bostad å 1 rum och kök, bränsle och lyse in natura)	280:—		
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström), arvode	450:—		
Städerskan i Lundby kyrkskola (H. Lövstav) arvode	550:—		
Läkarearvode för vaktmästare och städerskor	160:—	23,082:—	
b) 5. Diverse arvoden:			
till skolläkaren	1,400:—		
„ sjukgymnastik	1,250:—		
„ simläraren	1,708:—		
„ simlärarinnan	1,386:—		
„ 3 tillsyningslärare à 500:—, 1 à 400:—, 1 à 150:— samt 1 à 100:— kr.	2,150:—		
„ 1 tillsyningslärare i slöjd för gossar	500:—		
„ 1 tillsyningslärare i slöjd för flickor	500:—		
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850:—		
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250:—	9,994:—	608,075:—
g) Pensioner:			
till f. småskollärarinnan J. Kjellin	600:—		
„ f. slöjdläraren J. F. Brandt	535:—		
„ f. folkskoll:na S. Hammarskiöld, Bohman, Persson, Svanholm, Svanbom, f. slöjdlärarinnan E. Vahlbäck, f. småskollärarinnorna O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson	6,212:—		
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka...	200:—		
„ f. städerskan L. Pettersson	200:—	7,747:—	
Dyrtidstillägg till pensionärer		1,000:—	8,747:—
		Transport	667,222:—

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

			Transport	667,222:—
h)	Premie för olycksfallsförsäkring			550:—
i)	Skolträdgårdarna:			
	1. Trädgården vid Västgötegatan:			
	Omkostnader ..... 550:—			
	Arvode till trädgårdsläraren ... 1,000:—	1,550:—		
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (inkl. arvode till vårdaren 50 kr.)	650:—	2,200:—	
	2. Herrdgärdsskolan:			
	Omkostnader ..... 750:—			
	Arvode till trädgårdsläraren ... 1,000:—	1,750:—		
	Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (inkl. arvode till vårdaren 50:— kr.)	700:—	2,450:—	
	3. Korsängsskolan:			
	Omkostnader ..... 750:—			
	Arvode till trädgårdsläraren ... 1,000:—	1,750:—		
	Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (inkl. arvode till vårdaren 50:— kr.)	850:—	2,600:—	
	4. Hammarby m. fl. skolor:			
	Hammarby skola:			
	Omkostnader ..... 400:—			
	Arvode till trädgårdsläraren 250:—	650:—		
	Omkostnader vid Jakobsbergs skola	200:—		
	Omkostnader vid Lundby skola	200:—		
	Omkostnader vid Rosenlunds skola	200:—	1,250:—	8,500:—
j)	Fri undervisningsmaterial till skolbarnen:			
	1. Material i läs- och skrivämnen		20,000:—	
	2. Slöjdmaterial för gossar		2,000:—	
	3. Slöjdmaterial för flickor		4,000:—	
	4. Förbrukningsmaterial för skolköken		3,000:—	29,000:—
k)	Undervisningsmaterial till skolornas förråd			3,000:—
m)	Tandklinik:			
	1. Lokalhyra		600:—	
	2. Tandläkare, arvode		9,000:—	
	3. Tandläkareassistent, arvode		7,500:—	
	4. Arvode till biträde		1,800:—	
			Transport 18,900:—	708,272:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	18,900:—	708,272:—
5. Förbrukningsartiklar		2,000:—	
6. Eldning och renhållning		500:—	21,400:—
n) Tryckнings- och annonskostnader			1,500:—
o) Lärare- och lärjungebiblioteken:			
lärarepersonalens bibliotek		400:—	
Lärjungebiblioteket		1,000:—	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50:—	1,450:—
p) Skolresor:			
Bidrag till skolresor för lärjungarne		1,000:—	
Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärare		800:—	1,800:—
r) Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)		4,000:—	
Lokalhyra		600:—	
Eldning och städning		400:—	5,000:—
s) Vatten, värme och belysning:			
1. Vatten- och v. c.-avgifter		2,500:—	
2. Uppvärmning		30,000:—	
3. Belysning		5,000:—	37,500:—
t) Skolbad:			
Avlöning till baderskor		700:—	
Handdukstvätt och tvål		800:—	
Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad		3,150:—	4,650:—
u) Renhållning:			
1. Skurning och rengöring		7,000:—	
2. Renhållning av gårdar		1,400:—	
3. Renhållning av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1,000:—	
4. Sotning		400:—	9,800:—
v) Diverse utgifter:			
1. Brandstodsavgifter		1,400:—	
2. Telefoner till:			
Djäknebergsskolan	162:—		
Skepparbacksskolan	110:—		
Herrgärdsskolan	110:—		
Transport	382:—	1,400:—	791,372:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	382:—	1,400:—	791,372:—
	Folkskoleinspektörens exp.	168:—		
	Folkskoleinspektörens bostad	70:—		
	Korsängsskolan	238:—		
	Lundby skola	137:—		
	Hammarby skola	114:—		
	Jakobsbergs skola	110:—		
	Tandkliniken	110:—		
	Slöjdlärare Brandts bostad	70:—		
	4 tillsyningslärare à 70 kr.	280:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	120:—	1,799:—	
3.	Postavgifter, förslagsvis		240:—	
4.	Smärre reparationer av material och inventarier		3,000:—	
5.	Barnbespisning, förslagsvis		9,000:—	
6.	Hyra för lokaler i Hwasserska gården		2,000:—	
7.	Skatter		800:—	
8.	Oförutsedda utgifter		750:—	18,989:—

Utgifter för ränta och amortering:

		Resterande lånebelopp	Ränta		
y)	Räntor:				
1.	Obligationslån:				
	1892 års lån à 4 %	9,250:—	278:—		
	1902 års lån à 4 %	102,018:—	4,080:72		
	1907 års lån à 4,5 %	24,950:—	1,122:75		
	1910 års lån à 4,5 %	235,940:—	10,446:75		
	1916 års lån à 5 %	19,450:—	972:50		
	1922 års lån à 5 %	59,897:50	2,974:57		
	1924 års lån à 5 %	17,960:—	898:—		
	1929 års lån à 5 %	135,150:—	6,757:—		
	Ränta å kostnad för tillbyggnad av Hammarby skola 110,000 à 4,5 %		4,950:—	32,480:29	
2.	Amorteringslån:				
	Prästerskapets änke- och pupillkassa à 4,5 %	12,688:77	570:99		
	Västmanlands läns sparbank à 5 %	29,662:70	1,483:14		
	Västmanlands läns sparbank à 5 %	11,155:51	557:78	2,611:91	35,092:20
z)	Kapitalavbetalningar:				
1.	Obligationslån:				
	1892 års lån à 4 %	9,250:—	4,500:—		
	1902 års lån à 4 %	102,018:—	6,773:—		
	1907 års lån à 4,5 %	24,950:—	1,150:—		
	1910 års lån à 4,5 %	235,940:—	7,580:—		
	1916 års lån à 4 %	19,450:—	410:—		
	Transport		20,413:—		845,453:20

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport	20,413: —		845,453: 20
1922 års lån à 5 %	59,897: 50	812: 50		
1924 års lån à 5 %	17,960: —	400: —		
1929 års lån à 5 % .....——	135,150: —	2,150: —	23,775: 50	
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa	12,688: 77	728: 07		
Västmanlands läns sparbank	29,662: 70	1,269: 06		
Västmanlands läns sparbank	11,155: 51	418: 22	2,415: 35	26,190: 85
			Summa kronor	871,644: 05

4 B. Fortsättningsskola.

Lärarearvoden	13,000: —	
Föreståndarearvoden	600: —	13,600: —
Fri undervisningsmaterial till skolans lärjungar		2,000: —
Tryck- och annonskostnader		200: —
Städning och renhållning		400: —
Material till förråden samt diverse utgifter		500: —
	Summa kronor	16,700: —

4 C. Högre folkskola.

a) Undervisningsmaterial			900: —
b) Löner och arvoden:			
Arvode till skolans rektor		900: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön i 4:de lönegraden		6,460: —	
1 ord. lärare (Karlfors) lön i 3:dje lönegraden		6,048: —	
1 ord. lärarinna (Gerland) lön i 3:dje lönegraden		4,926: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarier		2,100: —	
Arvode till slöjdlärare		400: —	
Dyrtidstillägg		5,000: —	25,834: —
c) Tryckning- och annonskostnader			250: —
d) Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärarna			607: 50
e) Biblioteket			300: —
		Summa kronor	27,891: 50

4 D. Allmänt läroverk.

a) Underhåll av fastighet			1,500: —
b) Löner och arvoden:			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920		2,000: —	
	Transport	2,000: —	1,500: —

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport	2,000:—	1,500:—
2.	Arvode för simundervisning (20/6 1918)	430:—	
3.	Anslag till terminsavgifter (28/2 1918), högst	900:—	
4.	Kostnader i anledning av kvinnliga elevers intagning i gymnasiet, förslagsvis	300:—	3,630:—
c)	Övriga utgifter:		
	Ersättning till varmbadhuset för skolbad		450:—
		Kronor	5,580:—

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a)	Högre flickskolan:		
1.	Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan, 5 ½ % å kr. 30,000:— eller kr. 1,650:—, förslagsvis (31/3 1919, 29/9 1921, 27/11 1924)	2,300:—	
2.	Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345:—	
3.	Fyllnadspension åt fröken Hildur Hwasser (28/12 1920), förslagsvis	900:—	
4.	Ersättning för skolbad till varmbadhuset	450:—	3,995:—
b)	Arbetareinstitutet:		
1.	Anslag till föreläsningsverksamhet (30/5 1930 § 109)	3,000:—	
2.	Anslag till bibliotek	17,500:—	20,500:—
c)	Tekniska skolan (Läsåret 1931—1932):		
1.	Rektorsarvode 2,500:—		
2.	övriga lärarearvoden 38,500:—	41,000:—	
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmaterial	3,000:—	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	1,500:—	
5.	Bibliotekskostnader	350:—	
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	1,150:—	
7.	Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	350:—	
8.	Stipendier och premier	350:—	
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning	7,750:—	
10.	Administrationskostnader (Utom rektorsarvode)	2,400:—	
11.	Övriga utgifter	2,250:—	60,100:—
d)	Elektrotekniska fackskolan:		
1.	Hyresbidrag åt rektor		2,000:—
		Kronor	86,595:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

b) 1. Löner och arvoden:			
1:ste stadsläkaren, 37:IV		6,447:—	
2:dre stadsläkaren, 34:IV	5,685:—		
Extra arvode (25/3 1923)	1,600:—	7,285:—	
Distriktsläkaren, 28:IV		4,437:—	
Arvode till sundhetsinspektören (Statsanslag)		1,100:—	
1:ste tillsyningsmannen, 30:IV		4,773:—	
Två tillsyningsmän, 26:IV à 4,101:—		8,202:—	
En stadssjuksköterska, 8:IV		1,887:—	
En stadssjuksköterska, 8:II		1,629:—	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 5:IV		1,563:—	
En stadssjuksköterska för mindre bemedlade, 5:II		1,341:—	
(Avgifter till statens pensionskassa avdrages för varje sköterska med 42:— kr. för år).			
Kost å Epidemisjukhuset		1,340:—	
Kostpengar under semester, 60 dagar à 2:— kronor		120:—	
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	850:—		
Ersättning för bostad	425:—		
Ersättning för bränsle	150:—		
	1,425:—	4,275:—	
Ersättning till 3 tillsyningsmän och 2 stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		150:—	44,549:—
2. Pensioner:			
f. Stadsbarnmorskan L. Närström	400:—		
f. Sjuksköterskan K. Thunell	500:—		
f. Hälsovårdstillsyningsmannen C. A. Holtz	1,450:—	2,350:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående, beräknat efter indextal 163		1,432:70	3,782:70
c) Diverse utgifter:			
1. Barnmorskor:			
Tre telefoner à 70:— kr.	210:—		
Förbrukningsartiklar	100:—	310:—	
Transport		310:—	48,331:70

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport		310:—	48,331:70
2.	Kostnader för skyddskoppympning		175:—	
3.	Telefoner till:			
	1:ste stadsläkarens bostad	70:—		
	2:dre stadsläkarens bostad	70:—		
	Distriktsläkarens bostad	70:—		
	Stadssjuksköterskornas bostad ...	240:—		
	Hälsovårdsnämndens byrå	110:—		
	1:ste tillsyningsmannens bostad	70:—		
	Två tillsyningsmäns bostäder ...	140:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	40:—	810:—	
4.	Desinfektionskostnader		400:—	
5.	Tryck- och annonskostnader		200:—	
6.	Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,200:—	
7.	Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)	4,000:—		
	Lokalhyra till d:o	600:—	4,600:—	
9.	Ambulansautomobilen:			
	Drift- och underhållskostnader	700:—		
	Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000:—	3,700:—	
10.	Premier för olycksfallsförsäkring		100:—	
11.	Hälsovårdsnämndens byrå:			
	Hyra	300:—		
	Städning, eldning och belysning	500:—	800:—	12,295:— 60,626:70

5 B. Bostadsinspektionen.

b)	Löner och arvoden:			
	Bostadsinspektrisen, 26:IV		4,101:—	
	Ersättning för hållande av velociped		30:—	4,131:—
c)	Övriga utgifter:			
	Tryck, annonser och diverse		50:—	
	Telefon till byrån		110:—	160:— 4,291:—

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

b)	Löner och arvoden:			
	Föreståndaren, 35:IV	5,913:—		
	Extra arvode	2,000:—	7,913:—	
	En andra besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1,300:—	
	Vaktmästaren, 16:IV	2,751:—		
	Transport	2,759:—	9,213:—	64,917:70

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

Transport	2,759:—	9,213:—		64,917:70
Extra arvode	600:—			
	3,351:—			
Avgår för 1 rum och kök med värme	555:—	2,796:—		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800:—		
Två mikroskopister och ett biträde		2,700:—		
Arvode till extra personal		1,800:—	19,309:—	
c) Diverse utgifter:				
1. Värme belysning och vatten		700:—		
2. Telefoner till byråns expedition		212:—		
3. Tvätt		150:—		
4. Underhåll av byggnader		1,500:—		
5. Hyra		5,000:—		
6. Premier för olycksfallsförsäkring		100:—		
7. Diverse		800:—	8,462:—	27,771:—
5 D. Poliklinik för könssjuka:				
Värme, lyse och städning			600:—	
Lokalhyra			600:—	
Telefon			110:—	
Diverse			200:—	1,510:—
			Kronor	94,198:70

6. Gator, Vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparationer av stensatta gator	10,000:—		
Avgäld för nubbstensbrott	150:—	10,150:—	
2. Särskilda gatuarbeten:			
Stensättning av Stora gatan och Pilgatan från Karlsgatan till järnvägsspåret till Tillberga	75,000:—		
Stensättning av Utanbygatan mellan Engelbrektsgatan och Nygatan	16,700:—	91,700:—	101,850:—

6 B. Vägar.

1. Grusning och annat underhåll av vägar		45,000:—	
2. Stensättning å Köpingsvägen väster om järnvägskorsningen vid Hammarby		45,000:—	90,000:—

6 C. Planteringar.

a) Anskaffning och underhåll av inventarier:			
1. Anskaffning av redskap	500:—		
Transport	500:—		191,850:—

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

		Transport	500:—	191,850:—
2.	Underhåll av redskap	1,000:—		
3.	Målning av soffor	500:—	2,000:—	
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsträdgårdsmästaren, 37:IV	6,447:—		
	Trädgårdsmästaren, 26:IV	4,101:—		
	Elever, förslagsvis	6,000:—		
	Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1931	1,050:—	17,598:—	
c)	Skötsel och underhåll:			
1.	Vasaparken, inklusive parken vid Aseas kontor	7,000:—		
2.	Stadsparken	2,000:—		
3.	Kyrkogårdarna samt planteringarna kring Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,500:—		
	Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre Allmänna Läroverket, Tekniska skolan, Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringar m. m.	9,500:—	14,000:—	
4.	Rudbecksparken	900:—		
5.	Djäkneberget	4,500:—		
6.	Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,700:—		
7.	Elba och östra holmen	1,750:—		
8.	Botaniska trädgården vid Högre Allm. Läroverket	1,000:—		
9.	Slottsparken	1,000:—		
10.	Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	2,500:—		
11.	Körslor till alla planteringar	4,000:—		
12.	Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	4,000:—		
14.	Grus till alla planteringar	3,000:—		
15.	Tillsyn av fåglar i Svartån	600:—		
16.	Brandstods- och telefonavgifter	250:—		
17.	Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	750:—		
18.	Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65:—		
19.	Oförutsedda utgifter	750:—		
20.	Ersättning till timavlönade arbetare under semester	900:—		
21.	Kostnad för parkvakt	1,400:—	52,065:—	
		Transport	71,663:—	191,850:—

	Transport	71,663:—	191,850:—
d) Extra utgifter:			
Inköp av två dragkärror	200:—		
Inköp av tre gräsklippningsmaskiner	250:—		
Målning och reparation av paviljonger och flaggstänger å Djäkneberget	1,000:—	1,450:—	73,113:—

6 D. Gatubelysning.

a) Gasbelysning		23,200:—	
b) Elektrisk belysning	34,500:—		
Avgår för belysning vid hamnen	840:—	33,660:—	
c) Anskaffning av gas- och eletriska lampor		2,600:—	59,460:—

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		25,000:—	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser: 13 kvinnor à 336:— kronor		4,368:—	29,368:—
		Kronor	353,791:—

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt. A (sid. 655)		35,135:—
	Kronor	35,135:—

8. Hamnen.

8 A och B. Den äldre Hamnen.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 660)		144,800:—

8 C och D. Djuphamnen.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 663)		103,209:06
	Kronor	248,009:06

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 665)		108,924:10

10 B. Svingård.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 667)		35,000:—
	Kronor	143,924:10

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

11. Vattenledningsverk

Enligt Bil. Litt. A (sid. 654)		155,600:—
	Kronor	155,600:—

12. Gasverk.

Enligt Bil.. Litt. A (sid. 656)		406,745:—
	Kronor	406,745:—

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. A (sid. 658)		520,867:—
	Kronor	520,867:—

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhus.

a) Avlöningar:			
En biljettförsäljerska	420:—		
En biträdande simlärarinna	420:—		
En biträdande simlärare	420:—		
Arvode till kontrollanten	200:—	1,460:—	
b) övriga utgifter:			
1. Annonser och trycksaker	150:—		
2. Isväckning och diverse arbeten	4,000:—		
3. Utskylder	160:—		
4. Brandförsäkringspremier	126:—		
5. Oförutsedda utgifter	104:—	4,540:—	6,000:—

17 B. Varmbadhus.

Andel i obligationslån:			
Ränta 7,948:22			
Amortering 5,616:83	13,565:05		
b) Löner och arvoden:			
Badmästaren, 23:IV	3,657:—		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	880:—	2,777:—	
Maskinisten, 23:IV		3,657:—	
Eldaren, 20:IV	3,243:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	555:—	2,688:—	
Biljettförsäljerskan, 11:IV		2,211:—	
Badaren, 19:IV		3,105:—	
	Transport	14,438:—	6,000:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	14,438:—		6,000:—
En baderska, lön	1,350:—			
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	555:—	795:—		
3 baderskor, lön 1,350:—		4,050:—		
1 vakt i simhall, lön		1,785:—		
1 vakt i folkbadet, lön		1,674:—		
2 tvätterskor, lön à 1,785:—		3,570:—		
Provisioner, förslagsvis		4,500:—		
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—		
Arvode till kontrollanten		600:—		
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300:—		
Understöd åt f. baderskan Henny Tärnlund		300:—		
Pension till f. maskinisten C. J. Söderlund		1,428:—	34,940:—	
c) övriga utgifter:				
1. Bränsle		11,000:—		
2. Elektrisk belysning och kraftström		2,200:—		
3. Anskaffning och underhåll av inventarier		900:—		
4. Anskaffning och underhåll av linne		2,000:—		
5. Underhåll av fastigheten		6,000:—		
6. Underhåll av pannor och ledningar		5,000:—		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		500:—		
8. Renhållning och städning		150:—		
9. Skriv- och trycksaker		600:—		
10. Telefon till badhuset	230:—			
Samtalsavgifter	20:—	250:—		
11. Läkararvode		100:—		
12. Brandförsäkringspremier		250:—		
13. Olycksfallsförsäkringspremier		170:—		
14. Förbrukningsartiklar		4,500:—		
15. Utskylder		1,500:—		
16. Oförutsedda utgifter		197:—	35,317:—	70,257:—

17 C. Klapphus.

a) Underhåll och reparationer:			
Underhåll av fastigheten		100:—	
b) Löner och arvoden:			
Arvode till tillsyningsmannen		50:—	150:—

17 D. Båttrafik.

a) Underhåll och reparationer		1,000:—	
	Transport	1,000:—	76,407:—

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport		1,000: —	76,407: —
b)	Löner och arvoden:			
	Befälhavare	4,500: —		
	Maskinist	3,600: —		
	Besättningsmän	1,500: —		
	Polettförsäljare	500: —		
	Extra betjäning sön- och helgdagar	500: —	10,600: —	
c)	Anskaffning och underhåll av inventarier		300: —	
d)	Driftkostnader:			
	Smörjoljor, fotogen och trassel m. m.	400: —		
	Bränsle	2,000: —	2,400: —	
e)	övriga utgifter:			
	1. Diverse	100: —		
	2. Hyra för reservbåt under högsommaren	700: —	800: —	15,100: —

17 E. Vedgård.

a)	Nyanskaffning och underhåll:			
	1. Underhåll av maskiner och material		400: —	
b)	Löner och arvoden:			
	1. Föreståndaren, 36: IV, 1/3 av lönen	2,060: —		
	Förman vid vedgården	3,540: —		
	Skrivbiträde	1,200: —		
	Revisions- och resekostnader	420: —		
	2. Avlöningar till arbetare	4,500: —	11,720: —	
c)	Utkörning av ved		7,500: —	
d)	Fraktkostnader		3,500: —	
e)	Hyror:			
	1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård	2,000: —		
	2. För kontor	200: —	2,200: —	
f)	Räntor:			
	1. Ränta å rörelsekapital		2,000: —	
g)	övriga utgifter och förbrukningsartiklar:			
	1. Lyse, värme och städning	550: —		
	2. Skrivmaterial, tryck- och annonskostnader	600: —		
	Transport	1,150: —	27,320: —	91,507: —

Transport	1,150:—	27,320:—	91,507:—
3. Telefonavgifter	300:—		
4. Försäkringspremier och skatter	800:—		
5. Läkarearvode och medicin	50:—		
6. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	750:—	3,050:—	30,370:—

17 F. Grustag.

a) Underhåll av väg till grustaget		1,000:—	
b) Egentliga driftskostnader		20,000:—	
c) Räntor:			
Ränta å av Drätselkammaren förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader, varav den 1/1 1930 återstår kronor 64,765:35 à 5 %		3,238:28	
d) Kapitalavbetalningar:			
Andra årets amortering å av Drätselkammaren förskotterade anläggningskostnader, utöver inköpssumman för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1930 återstår kr. 57,415:35, förslagsvis	1,500:—		
Fjärde årets amortering å inköpssumman kr. 10,500:— à 10 % för maskiner till grustaget, varav den 31/12 1930 återstår kr. 7,350:—	1,050:—	2,550:—	
e) Övriga utgifter:			
Avgäld för grustäkt, 5 % å taxeringsvärdet kr. 10,000:—	500:—		
Avskrivningar å fordringar	500:—	1,000:—	27,788:28
		Kronor	149,665:28

18. Brandväsende.

a) Pensioner:			
f. Brandchefen C. G. Sjökvist		2,000:—	
f. Tornväktaren E. G. Eriksson (30/3 1922)	150:—		
Dyrtidstillägg till Eriksson, förslagsvis	98:—	248:—	
f. Brandmannen K. E. Pettersson		1,893:—	
f. Brandchefen A. Danielssons änka (27/11 1930)		700:—	4,841:—
b) Löner och arvoden:			
Brandchefen, 41:I		6,540:—	
Transport		6,540:—	4,841:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	6,540:—	4,841:—
	Vice brandchefen, 36:I	5,280:—	
	2 brandmästare, 29:IV à 4,605:—	9,210:—	
	3 brandförmän, 26:IV à 4,101:—	12,303:—	
	14 brandmän: (Ferngren, Lindberg, Rask, Junggren, Karlsson, E. Johansson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning), 24:IV à 3,795:—	53,130:—	
	1 brandman (K. S. Johansson), 24:III	3,570:—	
	1 brandman (Hjort), 24:II	3,345:—	
	1 brandman (Thoor), 24:II	3,120:—	
	Arvode till verkstadsförman	250:—	96,748:—
c)	Hyra för bostäder åt brandmanskapet		6,562:50
d)	Kol, ved, lyse samt kraft till verkstäderna		2,500:—
f)	Diverse utgifter:		
	1. Olycksfallsförsäkring av personalen	550:—	
	2. Anslag för reserv vid sjukdomsfall	200:—	
	3. Trycksaker och skrivmaterial	300:—	
	4. Tvätt och renhållning	200:—	
	5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	800:—	
	6. Underhåll av brandredskapen	1,400:—	
	7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400:—	
	8. Telefon och telefonsamtal	700:—	
	9. Försäkringsavgifter för material och inventarier	250:—	
	10. Läkarearvode och sjukvård	400:—	
	11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	500:—	
	12. Löner till skorstensfejaremästare	50:—	
	13. Oförutsedda utgifter	300:—	
	14. Beklädnad à 180 kr. för 20 man, förslagsvis	3,600:—	
	15. Anslag till semestervikarier	970:—	
	16. Anslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarie, förstörda kläder m. m.	300:—	10,920:—
g)	Borgarbrandkåren:		
	1 chef	300:—	
	3 förmän à 200 kr.	600:—	
	1 1:ste maskinist	300:—	
	5 maskinister à 150 kr.	750:—	
	6 eldare à 100 kr.	600:—	
	Transport	2,550:—	121,571:50

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport		2,550:—	121,571:50
	24 man à 75 kr.		1,800:—	
	Övningar och eldsvådor		800:—	
	Telefon till chefen		70:—	
	Kol och underhåll av sprutor		100:—	5,320:—
i)	Nyanskaffningar:			
	40 st. överdragsrockar à 20:— kr. till borgarbrandkåren		800:—	
	Linoleummatta		195:—	995:—
k)	Fastigheter:			
	8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen, 100,000:—	8,000:—		
l)	Brandsynekostnader		100:—	
	Arvode till skorstensfejaremästarne för eldstadsbesiktning (Stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1927)		400:—	500:—
m)	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna			1,200:—
			Kronor	129,586:50

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplan.

a)	Rådhuset:			
	1. Underhåll av fastighet	1,000:—		
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier	500:—		
	3. Brandförsäkringspremier	100:—	1,600:—	
b)	Polis- och brandstation:			
	1. Underhåll av fastigheten	2,000:—		
	2. Brandstodspremier och vattenavgift	300:—		
	3. Skatter	250:—		
	4. Gaturenhållning	50:—		
	5. Sotning	100:—		
	7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning	300:—		
	8. Tillbyggnaden vid brandstation enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31/5 1928, att amorteras på 5 år (26,000:— kr.) 3:dje året	5,200:—	8,200:—	
c)	Stadshotellet:			
	Räntor och amorteringar:			
	Andel i obligationslån:			
	1 års ränta 15,029:92			
	1 års amort. 23,312:92	38,342:84		
	2. Underhåll av fastigheten och inventarier	5,000:—		
	Transport	5,000:—	9,800:—	

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport	5,000:—	9,800:—
	Extra underhållskostnader för år 1931	15,000:—	20,000:—
3.	Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		15,000:—
4.	Skatter		5,000:—
5.	Brandstodspremier		500:—
6.	Renhållning		1,000:—
7.	Sotning		300:—
8.	Vattenavgift		1,000:— 42,800:—
d)	Sundinska huset:		
1.	Underhåll av fastigheten	4,900:—	
	Med avdrag av från 1930 reserverat anslag	2,900:—	2,000:—
2.	Skatter		400:—
3.	Brandstodspremier		75:—
4.	Renhållning		400:—
5.	Sotning		40:—
6.	Vattenavgift		200:—
7.	Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden (30/9 1920)		8,000:— 11,115:—
e)	Tullhuset:		
1.	Underhåll av fastigheten		200:—
2.	Vattenavgift och sotning		50:—
3.	Brandstodsavgifter		25:— 275:—
f)	Paviljongen i Stadsparken:		
1.	Underhåll av fastigheten		500:—
2.	Skatter		300:—
3.	Brandförsäkringspremier		200:—
4.	Sotning		50:—
5.	För ombyggnad av paviljongen		5,000:— 6,050:—
g)	Gårds- och tomtfastigheter:		
1.	Underhåll av fastigheter	50,000:—	
	Med avdrag av från år 1930 reserverade medel	10,000:—	40,000:—
2.	Skatter		12,000:—
3.	Brandförsäkringspremier		3,000:—
4.	Renhållning		9,000:—
5.	Sotning		2,000:—
6.	Vattenavgifter m. m.		5,000:—
	Transport		71,000:— 70,040:—

Transport	71,000:—	70,040:—	
7. Amortering å kostnaden kr. 33,000:— för omändring av stadens gårdar (4:de året 31/3 1927)	6,600:—		
8. Lön till vice värd 2/3 av 6,180:—	4,120:—	81,720:—	
h) Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheterna	500:—		
2. Skatter	1,800:—		
3. Brandförsäkringspremier	100:—	2,400:—	
i) Hamnplanen och materialgården:			
1. Underhåll av förrådsbyggnader och grusning av magasinsgatorna m. m.	2,000:—		
2. Justering av spår m. m.	2,500:—	4,500:—	
j) Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheten	200:—		
2. Skatter	150:—		
3. Brandförsäkringspremier	95:—		
4. Vatten och sotning	25:—		
Tillbyggnad av paviljongen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/12 1928, 1931 års amortering (2:dra och sista året)	4,342:10	4,812:10	
k) Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	100:—		
2. Löner och arvoden	1,400:—		
4. Brandförsäkringspremier	30:—		
5. Vattenavgift	200:—		
6. Bränsle, lyse och diverse	400:—	2,130:—	
m) Omnibustrafikstationen:			
1. Amortering	2,800:—		
2. Brandförsäkringspremier m. m.	300:—	3,100:—	168,702:10

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 667) ..... 119,217:—

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a) Egendomen Carlsberg:			
1. Underhåll av fastigheten	500:—		
2. Skatter	650:—	1,150:—	
Transport		1,150:—	287,919:10

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

		Transport	1,150:—	287,919:10
b)	Hästholmarna:			
	1. Underhåll av fastigheter och bryggor ...	2,000:—		
	3. Skatter	1,000:—		
	4. Brandförsäkringspremier	400:—		
	5. Diverse utgifter	200:—		
	6. Ordningsman, arvode, förslagsvis	1,100:—		
	7. Ombyggnad av bryggorna vid Elba, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/2 1926 kr. 16,597:98, att fördelas på 5 år, 5:te året	3,300:—	8,000:—	
c)	Diverse jordägor:			
	1. Skatter	6,500:—		
	2. Arrenden och avgälder:			
	Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång ..... 45:—			
	S. k. Falkenbergska tomten ... 200:—	245:—		
	3. Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873 ..... 45:—			
	Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873 ..... 25:—			
	Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873 100:—			
	Vasaparken, utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 12,085 ..... 645:34			
	Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:			
	1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordjordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång à 12,085 252:70			
	Transport 1,068:04	6,745:—	9,150:—	287,919:10

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

Transport	1,068: 04	6,745: —	9,150: —	287,919: 10
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång à 12,085	11: 75	1,079: 79		
4. Mark av Lustigkulls- och Skenvretarna (Koloniträdgårdar)		179: 74		
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdar)		450: —		
6. Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119		20: —		
7. Arrende för tomten N:o 68 i Norra kv. (till domprosten)		40: —	8,514: 53	
d) övriga utgifter:				
1. Omkostnader för kreaturstorg och tivoliplats		1,500: —		
2. Avstjälpningsplatserna: Underhåll och tillsyn		5,000: —		
3. Avskrivning av fordran å husrötebrist vid Stensborg		4,698: 06	11,198: 06	28,862: 59

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 669)				5,245: 80
			Kronor	322,027: 49

21. Magistrat och Rådhusrätt.

a) Anskaffning och underhåll av inventarier				1,000: —
b) Löner och arvoden:				
Borgmästaren, 48: I, reservationsvis		9,000: —		
Civilrådmannen, 48: IV		10,368: —		
Brottmålsrådmannen, 48: IV		10,368: —		
3:dje Rådmannen, 46: IV		9,480: —		
Assessorn, 45: IV		9,036: —		
Stadsvaktmästaren, 25: IV		3,933: —	52,185: —	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och assessorn, högst			2,200: —	
		Transport	54,385: —	1,000: —

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

		Transport	54,385:—	1,000:—
	Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1931, förslagsvis		2,000:—	56,385:—
c)	Renhållning			1,500:—
d)	Belysning			400:—
e)	Uppvärmning			1,000:—
f)	Övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		2,000:—	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500:—	
	3. Olycksfallsförsäkringspremier		50:—	
	4. Läkarearvode för stadsvaktmästaren		60:—	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Borgmästarens ämbetsrum och bostad...	230:—		
	Civilrådmannen	110:—		
	Brottmålsrådmannen	110:—		
	Assessorn	180:—		
	3:dje Rådmannen	110:—		
	Rådhusets tambur	290:—		
	Stadsvaktmästaren	70:—		
	Samtalsavgifter	125:—	1,225:—	4,835:—
g)	Oförutsedda utgifter			500:—
			Kronor	65,620:—

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			300:—
b)	1. Löner och arvoden:			
	Kronokassören		3,900:—	
	Stadsfogden, arvode för vakansvikarie, förslagsvis...		3,000:—	
	1:sta skrivbiträdet, 20: IV		3,243:—	
	2:dra skrivbiträdet, 17: I		2,310:—	
	5 st. exekutionsbiträden (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist), 23: IV à 3,657:—		18,285:—	
	Bidrag till registrering av mantalslängden		150:—	
	Arvode till ett biträde å kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden		1,800:—	
	Bidrag till extra biträden för samma ändamål		300:—	32,988:—
			Transport	33,288:—

	Transport		33,288:—
b) 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis	210:—		
5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden	750:—		
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden	210:—		
7. Arvode till mantalsskrivningsombud	700:—		
8. Pension åt f. stadsfogden E. Kumlin	6,207:—		
9. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1931	300:—		8,377:—
c) Kronouppbördskontoret:			
1. Hyra för tjänstelokal i rådhusets annex	750:—		
2. Renhållning	800:—		
3. Belysning	150:—		
4. Uppvärmning	300:—		2,000:—
d) Exekutionsbiträdenas tjänsterum:			
1. Hyra	1,200:—		
2. Renhållning	500:—		
3. Belysning	100:—		
4. Uppvärmning	300:—		2,100:—
e) övriga utgifter:			
1. Tryck och annonskostnader	1,300:—		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	800:—		
3. Olycksfallsförsäkringspremie	40:—		
4. Läkararvode för exekutionsbiträden och skrivbiträden	150:—		
5. Anslag till exekutionsbiträdena för hållande av velocipeder	150:—		
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	180:—		
Kronokassören	230:—		
Exekutionsbiträdena	280:—		
Samtalsavgifter	25:—	715:—	3,155:—
f) Oförutsedda utgifter			100:—
		Kronor	49,020:—

23. Polisväsen och fångvård.

(8 % av 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen å 50,000:— kr. = 4,000:—).

a) 1. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar	1,800:—	
Transport	1,800:—	

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

		Transport	1,800:—	
	2. Inköp av:			
	Två velocipeder	300:—		
	En skrivmaskin	400:—	700:—	2,500:—
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsfiskalen, 37:IV		6,447:—	
	Poliskommissarien, 38:IV		6,714:—	
	Kriminalöverkonstapeln, 31:IV		5,001:—	
	4 överkonstaplar (Andersson, Winroth, Karlsson, Kling) 29:IV à 4,605:—		18,420:—	
	2 inspektionskonstaplar (Haake, Carlsson), 26:IV à 4,101:—		8,202:—	
	6 kriminalkonstaplar (Veimer, Forslund, Söder, Sporre, Svensson, Ström) 26:IV à 4,101:—		24,606:—	
	27 poliskonstaplar (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 5 Fäldt, 6 Johnsson, 8 Johansson, 9 Wass, 10 Kraft, 14 Persson, 16 Carlsson, 19 Morlin, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg, 29 Bertilsson, 11 Gustavsson, 12 Brohmé, 25 Hising, 31 Dahlin, 15 Feltendahl, 20 Björkman, 22 Marthon, 32 Mårtensson, 13 Deander, 33 Gustavsson, 34 Johansson, 35 Pettersson), 25:IV à 3,933:—		106,191:—	
	3 poliskonstaplar (36 Ullberg, 37 Eriksson, 30 Lundkvist) 25:III à 3,702:—		11,106:—	
	1 poliskonstapel (18 Lundgren), 25:II		3,471:—	
	3 poliskonstaplar (17 Rosdahl, 27 Imberg, 4 Persson) förslagsvis 25:II, 3,471:—		10,413:—	
	2 e. poliskonstaplar		6,000:—	
	Beklädnad till 4 överkonstaplar, 2 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 2 extra konstaplar, 42 man à 225 kronor		9,450:—	
	Slitningsersättning åt 1 kriminalöverkonstapel och 6 kriminalkonstaplar à 225 kr.		1,575:—	217,596:—
c)	Pensioner:			
	f. Poliskonstapel E. F. Kindblom		500:—	
	överkonstapel Vretlövs änka och 1 minderårigt barn (26/6 1919) pensionsersättning		600:—	
	f. Poliskonstapel Asplunds änka		500:—	
	Dyrtidstillägg till ovanstående		865:—	
	Inspektionskonstapel K. A. Eriksson		2,667:—	5,132:—
d)	Renhållning:			
	Städning av tjänstelokalerna à kr. 102:— pr månad			1,224:—
e)	Belysning			600:—
			Transport	227,052:—

			Transport	227,052:—
f)	Uppvärmning:			
	Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna			1,500:—
g)	övriga utgifter:			
	1. Premie för olycksfallsförsäkring		700:—	
	2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500:—	
	3. Läkarearvoden för poliskåren		800:—	
	4. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Polisstationen	220:—		
	Poliskommissariens tjänsterum	110:—		
	Poliskommissariens bostad	70:—		
	Kriminalpolisstationen, 2 ledningar	400:—		
	Stasdfiskalens tjänsterum	110:—		
	Stadsfiskalens bostad	70:—		
	Kriminalöverkonstapelns bostad	70:—		
	Kriminalkonstapel Forslunds bostad	70:—		
	2 länskriminalkonstaplars bostäder à 70 kr.	140:—		
	Flyttbar apparat i Polischefens bostad	15:—		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	325:—	1,600:—	
	6. Oförutsedda utgifter		1,000:—	
	7. Fångars vård och förplägnad å straffängelset		400:—	
	8. Hyra till Fattigvårdsstyrelsen för bårhus vid Carlslund (Stadsfullm. beslut den 26/6 1930)		300:—	6,300:—
			Summa kronor	234,852:—

26. Allmän pensionsfösäkring.

a)	Pensionsnämnden för Västerås stad:			
	1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. pr dag, förslagsvis		350:—	
	2. Arvode åt ordföranden		600:—	
	2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp		2,400:—	
	3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		300:—	
	4. Annonser och kungörelser		100:—	
	5. Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		250:—	4,000:—
b)	Pensionsnämnden för S:t Ilian:			
	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde			50:—
c)	Pensionsnämnden för Lundby:			
	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde			50:—
			Transport	4,100:—

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport	4,100:—
d)	Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunnat indrivas	7,500:—
e)	Bidrag till pensionstillägg och understöd	25,000:—
	Kronor	36,600:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		2,000:—
b)	1. Löner och arvoden:		
	Drätseldirektören, 60:IV	16,128:—	
	Byggnadschefen, 55:IV	13,476:—	
	Stadsombudsmannen, 49:IV	10,812:—	
	Drätselnotarien, 41:IV	7,584:—	
	Stadskamreraren, 47:IV	9,924:—	
	Stadsbokhållaren, 29:II	4,095:—	
	Stadskassörskan, 26:IV	4,101:—	
	1 kvinnligt kontorsbiträde av 1 klass å drätseldirektörskontoret, 20:IV 3,243:—		
	Personligt lönetillägg 500:—	3,743:—	
	1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret, 20:II	2,841:—	
	1 mantligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret, 19:IV	3,105:—	
	Stadsinspektoren, 34:IV	5,685:—	
	Byggmästaren, 39:IV	6,981:—	
	4 arbetsförmän (Pettersson, Råberg, Westholm, Johansson), 27:IV à 4,269:—	17,076:—	
	1 förrådsförman (Barklund) 25:IV	3,933:—	
	Rådhusvaktmästaren, 25:IV	3,933:—	
	3 körkarlar (Eriksson, Persson, Andersson), 22:IV, à 3,519:—	10,557:—	
	Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och stadskamrerarekontoret, förslagsvis	5,000:—	
	Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode	1,200:—	
	Anslag till stadsrevisionen	2,300:—	
	Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, körkarlar och skrivbiträden	100:—	132,574:—
	Transport		134,574:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

			Transport	134,574: —
b)	3. Pensioner:			
	Pensionsersättning till:			
	f. Skrivbitr. Amelie Presto-Ström	400: —		
	Änkefru Södergren	376: —	776: —	
	7 st. arbetare, förslagsvis		8,000: —	
	Dyrtidstillägg till Änkefru Södergren, förslagsvis		188: —	8,964: —
d)	Renhållning: Rådhuset och annexet			2,500: —
e)	Belysning: Rådhuset och annexet			450: —
f)	Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1,600: —
g)	övriga utgifter:			
	1. Tryck- och annonskostnader		8,500: —	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,400: —	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie		50: —	
	4. Premie för inbrotts- och garantiförsäkring		203: 75	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfullmäktiges ordförande	70: —		
	Drätselkammarens ordförande	70: —		
	Drätseldirektörens exp. och bostad	180: —		
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	180: —		
	Drätselnotariens exp. och bostad	250: —		
	Byggnadschefens exp. och bostad	180: —		
	Stadskamrerarekontoret	230: —		
	Stadskamrerarens bostad	70: —		
	Stadsinspektorens exp.	110: —		
	Byggmäst. Alb. Anderssons bostad	70: —		
	Arbetsförman Råberg	70: —		
	Arbetsförman Westholm	70: —		
	Arbetsförman Johansson	70: —		
	Arbetsförman Pettersson	70: —		
	Rådhusvaktmästaren	70: —		
	Förrådet	180: —		
	Transport	1,940: —	11,153: 75	148,088: —

N:o 105. *Budget för 1931. Utgifter.*

	Transport	1,940:—	11,153:75	148,088:—	
	Samtalsavgifter	250:—	2,190:—		
6.	Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200:—		
7.	Diverse och oförutsedda utgifter		1,000:—	15,543:75	
h)	Stallet:				
1.	Utfodring och skötsel av 4 hästar		3,200:—		
2.	Hästskoning och hästförsäkring m. m.		300:—		
3.	Underhåll av körredskap		500:—	4,000:—	167,631:75

27 B. Byggnadsnämnd.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			200:—	
b)	Löner och arvoden:				
	Stadsarkitekten, arvode	5,000:—			
	Stadsarkitekten, reseersättning	750:—	5,750:—		
	Biträdande stadsingenjören, 37:IV	6,447:—			
	Personligt lönetillägg	1,300:—	7,747:—		
	Ingenjörsbiträden å stadsingenjörs- och byggnadschefkontoren		10,500:—	23,997:—	
c)	Pension:				
	f. Stadsingenjören F. Gewalt		3,000:—		
	Dyrtidstillägg efter index 165		1,456:—	4,456:—	
d)	övriga utgifter:				
1.	Kostnader för besiktningar		200:—		
2.	Hantlangning med material		1,400:—		
3.	Telefon och postavgifter		100:—		
4.	Annonskostnader		150:—		
5.	Rit- och skrivmaterial		600:—		
6.	Lösen för resolutioner hos myndigheter samt andra diverse utgifter		50:—	2,500:—	31,153:—

27 C. Automobiler.

a)	Underhåll och reparationer			2,000:—	
b)	Löner och arvoden:				
	1 bilförare, förslagsvis			3,200:—	
c)	Driftkostnader:				
	Bensin, smörjoljor m. m.			2,500:—	
d)	Diverse utgifter:				
	Diverse, såsom skatter m. m.			1,200:—	
e)	Amortering av inköpt lastbil enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/6 1928 (3:dje och sista året)			5,267:58	14,167:58
				Kronor	212,952:33

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a)	Sociala ändamål:		
1.	Arbetsstugan (29/12 1910)	4,000: —	
	med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2,500: —	1,500: —
2.	Barnkrubban (28/12 1918)		3,000: —
3.	Barnhemmet (28/12 1918)		1,000: —
4.	Natthärberget		300: —
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling (30/9 1927 och 29/12 1920)		3,200: —
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis		3,500: —
7.	Anslag till Västerås sjukkassor o. fortsättningskassa (23/12 1918), förslagsvis		19,500: —
8.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och och 28/12 1918)		600: —
9.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)		800: —
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		500: —
11.	Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)		2,000: —
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920) ...		3,000: —
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden		1,550: —
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12) 1920)		2,000: —
18.	Anslag till skollovskolonier		11,000: —
19.	Anslag till Västerås gymnastikförening		1,000: —
20.	Västmanlands läns sjuksköterskeförening		200: —
21.	Ansdag till Västmanlands fornminnesförening (22/12 1930)		3,000: — 57,650: —
b)	Taxeringsnämnderna:		
1.	Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma, högst 7 kr. pr dag		2,000: —
2.	Biträde åt ordförandena		700: —
3.	Lyse och städning i byrålokal		60: —
4.	Annonsering		60: —
5.	Skrivmaterial och diverse		100: — 2,920: —
c)	Diverse utgifter:		
1.	Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare		3,200: —
2.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)		5,000: —
	Transport		8,200: — 60,570: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Utgifter.

	Transport	8,200:—	60,570:—
3.	Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 6:— kr. för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1,794:—	
5.	Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à 12:— kr. (26/10 1911)	720:—	
6.	Representationsanslag (19/12 1912)	1,000:—	
7.	Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	1,500:—	
9.	Anslag till utsättning av smörbord	300:—	
13.	Anslag till arbetslöshetsverksamhet	1,500:—	
18.	Avskrivning å resterande förlust å vedgårdsrörelsen	16,567:22	
20.	Gäldande av del av ogulden kostnad för ombyggnad av Skultunavägen kr. 88,867:04 från åren 1922 och 1923, varifrån avgår 1929 och 1930 års amortering 50,000:— kr. = 38,867:04 (3:dje och sista året)	38,867:04	
21.	Anslag till gäldande av kostnader för påbörjade, utförda och blivande arbeten å diverse trafikleder, förslagsvis	80,000:—	
22.	Anslag till gäldande av kostnader för Hörendesjöns reglering	10,534:97	
23.	Avskrivning å makadam	25,000:—	
24.	Gäldande av under år 1929 utbetald garantisumma till bestyrelsen för Västeråsutställnnigen (30/12 1929 § 233)	10,000:—	195,983:23
		Kronor	256,553:23

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Årets förslagsanslag		94,441:60
	Kronor	94,441:60

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

		Resterande lånebelopp:	Ränta:	
a)	Obligationslån:			
	1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	2,330: —	50: 30	
	1896 „ „ à 3,6 %	27,980: —	928: 44	
	1902 „ „ à 4 %	33,320: —	1,332: 80	
	1907 „ „ à 4,5 %	439,100: —	19,759: 50	
	1910 „ „ à 4,5 %	788,090: —	34,907: 63	
	1916 „ „ à 5 %	354,088: —	17,704: 40	
	1922 „ „ à 5 %	415,596: 50	20,638: 89	
	1924 „ „ à 5 %	166,130: —	8,306: 50	
	1929 „ „ à 5 %	575,844: 77	28,792: 24	132,420: 70
	2. Folkskolestyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	9,250: —	278: —	
	1902 „ „ à 4 %	102,018: —	4,080: 72	
	1907 „ „ à 4,5 %	24,950: —	1,122: 75	
	1910 „ „ à 4,5 %	235,940: —	10,446: 75	
	1916 „ „ à 5 %	19,450: —	972: 50	
	1922 „ „ à 5 %	59,897: 50	2,974: 57	
	1924 „ „ à 5 %	17,960: —	898: —	
	1929 „ „ à 5 %	135,150: —	6,757: —	27,530: 29
	3. Fattigvårdsstyrelsen:			
	1892 års lån à 4 %	1,850: —	55: —	
	1902 „ „ à 4 %	12,004: 85	464: 27	
	1922 „ „ à 5 %	355,699: —	17,664: 33	
	1924 „ „ à 5 %	56,214: 80	2,810: 74	
	1929 „ „ à 5 %	225,167: 92	11,258: 40	32,252: 74
	4. Kyrkorådet:			
	1896 års lån à 3,6 %	3,660: —	122: 04	
	1910 „ „ à 4,5 %	39,000: —	1,755: —	
	Lån av stadskassan à 5 %	39,331: 46	1,966: 57	3,843: 61
	5. Hamnen:			
	För nya hamnbyggnaden à 4 ½ %	103,050: —	4,637: 25	
		Transport	4,637: 25	196,047: 34

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

	Transport	4,637:25	196,047:34
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	92,872:—	4,643:60	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 %...	6,325:—	316:25	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 % ...	15,000:—	750:—	
För östra hamnbyggnadens vidare fortsättning, à 5 %	135,150:—	6,757:—	17,104:10
6. Djuphamnen:			
1924 års lån à 5 %	333,915:—	16,695:75	
1926 års lån à 5 %	608,699:—	30,434:95	
Lån av stadskassan à 5 %	519,461:19	25,973:06	73,103:76
b) Andra amorteringslån:			
4. Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
Räntor å av staden utlämnade lån ...	—:—	43,762:43	
2. Fattigvårdsstyrelsen:			
1928 års lån à 5 %	290,780:82	14,539:04	
3. Hamnen:			
1928 års lån à 5 %	172,029:70	8,601:48	
4. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1926 års lån à 5 %	79,392:27	3,969:61	
1928 års lån à 5 %	535,599:52	27,686:58	98,559:14
c) Andra lån och skulder:			
2. Ränta å beräknad brist i hamnkassan, cirka 136,000:— kr. à 5 %	136,000:—	6,800:—	
2. Ränta å kronor 1,000:—, lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4,5 %	1,000:—	45:—	
4. Ränta å till fattigvården förskotterade medel för restaurering av huvudbyggnaden vid ålderdomshemmet Karslund, enligt amorteringsplan	83,702:50	4,185:13	
5. Ränta å till Malma grustag förskotterade och ännu oguldna anläggningskostnader à 5 %	66,265:35	3,313:27	
6. Ränta å lån för tillbyggnaden vid Hammarby skola à 4,5 %	110,000:—	4,950:—	19,293:40
d) Aktier:			
1. Utdelning å aktier i Stockholm—Wästerås—Bergslagens järnväg kr. 99,700:— à 5 %		4,985:—	
3. Utdelning å A. B. Arbetarebostäders aktier, kr. 300,000:— à 4,75 %		—:—	4,985:—
4. Utdelning å på staden överförda aktier i S. W. B:s Nya Järnvägs A. B., motsvarande ränta till A. B. Västeråsbanans Intressenter kr. 83,780:—			—:—
		Kronor	409,092:74

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

	Resterande lånebelopp:	Årets Amortering:	
a) Obligationslån:			
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	2,330: —	2,145: —	
„ „ 1896 à 3,6 %	27,980: —	4,380: —	
„ „ 1902 à 4 %	33,320: —	2,500: —	
„ „ 1907 à 4,5 %	439,100: —	17,860: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	788,090: —	24,730: —	
„ „ 1916 à 5 %	354,088: —	7,480: —	
„ „ 1922 à 5 %	415,596: 50	5,637: 50	
„ „ 1924 à 5 %	166,130: —	3,700: —	
„ „ 1929 à 5 %	575,844: 77	9,239: 72	77,672: 22
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	9,250: —	4,500: —	
„ „ 1902 à 4 %	102,018: —	6,773: —	
„ „ 1907 à 4,5 %	24,950: —	1,150: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	235,940: —	7,580: —	
„ „ 1916 à 5 %	19,450: —	410: —	
„ „ 1922 à 5 %	59,897: 50	812: 50	
„ „ 1924 à 5 %	17,960: —	400: —	
„ „ 1929 à 5 %	135,150: —	2,150: —	23,775: 50
2. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	1,850: —	900: —	
„ „ 1902 à 4 %	12,004: 85	796: 25	
„ „ 1922 à 5 %	355,699: —	4,825: —	
„ „ 1924 à 5 %	56,214: 80	1,252: —	
„ „ 1929 à 5 %	225,167: 92	3,582: 03	11,355: 28
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	3,660: —	540: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	39,000: —	1,000: —	
Lån från stadskassan à 5 %	39,331: 46	673: 39	2,213: 39
5. Hamnen:			
För nya hamnbyggnaden:			
1907 års lån à 4,5 %	103,050: —	5,725: —	
1906 „ „ à 5 %	92,872: —	1,961: —	
1929 „ „ à 5 %	135,150: —	2,150: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	6,325: —	275: —	
För malmlossningskran, kapitalåterstod	15,000: —	625: —	10,736: —
6. Djuphamnen:			
1924 års lån à 5 %	333,915: —	5,339: 25	
1926 års lån à 5 %	608,699: —	9,766: 05	15,105: 30
		Transport	140,857: 69

N:o 105. *Budget för 1931. Inkomster.*

			Transport	140,857:69
b)	Andra amorteringslån:			
	1. Kapitalavbetalningar å lån från Pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
	Årets amortering	—:—	17,544:88	
	2. Fattigvårdsstyrelsen:			
	1928 års lån à 5 %	290,780:82	10,336:17	
	3. Hamnen:			
	1928 års lån à 5 %	172,029:70	6,115:01	
	4. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
	1926 års lån à 5 %	79,392:27	1,553:25	
	1928 års lån à 5 %	535,599:52	18,131:95	53,681:26
			Kronor	194,538:95

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården:

a)	Ersättning av Landstinget enligt 40—42 §§ i lagen om fattigvården för:			
	1. Hospitalsvård	16,000:—		
	2. Lasarettsvård	5,000:—		
	3. Sanatorievård	4,000:—		
	5. Andra sjukvårdskostnader	4,000:—		
	6. Vårdkostnader till andra kommuner	5,000:—	34,000:—	
b)	Inkomst av statsbidrag		3,000:—	
c)	Återbetalning av enskilda för utgiven fattigvård		6,500:—	
d)	Inkomst av pensioner		6,000:—	
e)	Diverse inkomster:			
	1. Diverse inkomster	2,000:—		
	2. Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av kostnad för hyra, städning, bränsle och telefon m. m.	1,580:—		
	3. Barnavårdsnämndens bidrag med 1/4 av lönerna för kassörskan och biträden jämte diverse andra utgifter	1,400:—	4,980:—	54,480:—

B. Ålderdomshemmet:

f)	Vårdavgifter:			
	1. Ersättning av främmande kommuner	13,000:—		
	2. Ersättning av enskilda	22,500:—		
	3. Ersättning av landstinget enligt 41 § fattigvårdslagen	3,000:—		
	4. Ersättning av landstinget för t. b. c.-avdelningen	4,000:—		
		Transport	42,500:—	54,480:—

	Transport	42,500:—		54,480:—
5.	Ersättning av staten för t. b. c.-avdeln.	6,500:—		
6.	Ersätnting av statsmedel för vissa personer	2,500:—		
7.	Inkomst av pensioner	23,000:—	74,500:—	
g)	Diverse inkomster:			
1.	Inkomst av arbeten 2,500:—			
	Värdet av åt hemmet utförda arbeten 16,000:—	18,500:—		
2.	Värdet av produkter från trädgården för hushållet	4,200:—		
3.	Inkomst av trädgårdsprodukter	200:—		
4.	Inkomst av försålda bohag	1,000:—		
5.	Inkomst av hönsgården 2,000:—			
	Produkter till hushållet 1,300:—	3,300:—		
6.	Inkomst av tvättinrättningen 12,000:—			
	Värdet av åt hemmet utförd tvätt 4,500:—	16,500:—		
7.	Anslag av staten för biblioteket	75:—		
8.	Hyra från polisväsendet för bårhus	300:—	44,075:—	118,575:—
			Kronor	173,055:—

3. Barnavård.

a)	Återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader för skyddsuppfostran enligt § 63 i Barnavårdslagen	5,000:—
b)	Återbetalning av landstinget för utgivna vårdkostnader å lasarett och sanatorier	1,200:—
c)	Ersättning av enskilda för utgivna uppfostringsbidrag	5,000:—
d)	Statsbidrag enligt § 67 Barnadvårdslagen	2,000:—
	Kronor	13,200:—

4. Folkskola.

4 A. Den egentliga folkskolan.

a)	Statsbidrag:		
1.	Till folkskolan:		
	För 21 ord. lärare à kr. 2,810:—	59,010:—	
	„ 10 ord. lärare à kr. 2,510:—	25,100:—	
	„ 6 ord. lärare à kr. 2,210:—	13,260:—	
	„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2,310:—	25,410:—	
	„ 10 ord. lärarinnor à kr. 2,110:—	21,100:—	
	„ 7 ord. lärarinnor à kr. 1,910:—	13,370:—	
	„ 2 ord. lärarinnor à kr. 1,710:—	3,420:—	
	Transport	160,670:—	

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

	Transport	160,670: —	
„	1 ord. lärarinna för tiden 1/7—31/12	855: —	
„	7 e. o. lärarinnor à kr. 1,350: — ...	9,450: —	
„	1 vakansvikarie vårterminen 1930	748: —	171,723: —
2.	Till småskolan:		
	För 31 ord. lärarinnor à kr. 1,530: — ...	47,430: —	
„	6 ord lärarinnor à kr. 1,380: — ...	8,280: —	
„	1 ord. lärarinna	1,230: —	
„	1 ord. lärarinna	1,080: —	58,020: —
3.	Slöjdundervisningen:		
	För gossar:		
	52 grupper à kr. 146: 88	7,637: 76	
	För flickor:		
	84 grupper à kr. 146: 88	12,337: 92	19,975: 68
4.	Till undervisning i huslig ekonomi:		
	18 kurser à kr. 229: 50		4,131: —
	Dyrtidstillägg:		
5.	Till lärare i läs- och skrivämnen	75,500: —	
6.	Till lärare i slöjd och huslig ekonomi...	8,400: —	83,900: —
7.	Till lärjungebiblioteket		150: — 337,899: 68
8.	Statsbidrag till beredande av utjämning av skoldistriktens kostnader för folkskoleväsendet		19,562: 50

b) Barnbespisningen, anslag från Wahlbäckska fonden ..... 2,000: —

c) Arrendemedel:
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden ..... 37: —

d) Hyresmedel:

För bostäder till lärare, förslagsvis	6,225: —	
För uthyrning av skollokaler	800: —	7,025: —
	Kronor	366,524: 18

4 B. Fortsättningsskola.

Statsbidrag till lärarearvoden		9,200: —
	Kronor	9,200: —

4 C. Högre Folkskola.

a)	Statsbidrag till avlöningar	12,122: —
	Statsbidrag till dyrtidstillägg	4,315: —
	Statsbidrag till bibliotek	150: —
	Kronor	16,587: —

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

c) Tekniska skolan (läsåret 1931—1932):

1. Beräknade statsunderstöd:		
a) Statsbidrag till avlöning åt rektor och lärare ...	18,250: —	
b) Statsbidrag till inköp av stadigvarande undervisningsmaterial	1,500: —	
c) Statsbidrag till underhåll och förbrukning av undervisningsmaterial	750: —	20,500: —
2. Av landstinget anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
5. Avkastning av donationer och fonder		350: —
6. Lärjungeavgifter		6,250: —
7. Säljbar produktion		1,500: —
	Kronor	32,600: —

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Statsanslag åt sundhetsinspektören	1,100: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	300: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	800: —	
4. Protokollslösen	300: —	2,500: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter		27,771: —
	Kronor	30,271: —

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggning.

Försäljningsmedel		200: —	
Årligt bidrag till omläggning av del av Stora gatan (A.-B. Yngve Swenson)		300: —	
Till gäldande av särskilda gatuarbeten:			
Av ordinarie automobilskattemedel	70,000: —		
Från år 1930 besparade automobilskattemedel, c:a	12,000: —	82,000: —	82,500: —

6 B. Vägar.

Av ordinarie automobilskattemedel	20,000: —	
Av automobilskattemedlens utjämningsandel	30,000: —	
Vägskatt, c:a	6,200: —	56,200: —

6 C. Planteringar.

Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid Domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4,500: —	
Transport	4,500: —	138,700: —

N:o 105. *Budget för 1931. Inkomster.*

Transport	4,500: —	138,700: —
Anslag för vård av Slottsparken	1,000: —	
Försäljningsmedel och dekorationer	4,000: —	
Ersättning från Asea för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	10,000: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	1,000: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,800: —
	Kronor	151,500: —

8. Hamnen.

8 A och B. Den äldre Hamnen.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 662) ..... 144,800: —

8 C och D. Djuphamnen.

Enligt Bil. Litt. B (sid. 664) ..... 71,700: —

Kronor 216,500: —

10. Renhållningsverk.

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 666) ..... 56,500: —

10 B. Svingård.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 667) ..... 35,000: —

Kronor 91,500: —

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. A (sid. 654) ..... 217,700: —

Kronor 217,700: —

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. A (sid. 656) ..... 455,400: —

Kronor 455,400: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. A (sid. 657) ..... 713,100: —

Kronor 713,100: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

17 A. Kallbadhus.

Badavgifter	2,900: —	
Uthyrnnig av badhuset vid uppvisningar	100: —	3,000: —

17 B. Varmbadhus.

Badavgifter:		
1. Karbad	20,000: —	
2. 1:sta klass badstu	11,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	12,000: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	10,000: —	
5. Medicinska bad	4,700: —	
6. Billighetsbadstu	11,000: —	
7. Skolbad	2,250: —	
8. Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	75,000: —

17 D. Båttrafik.

1. Persontrafik	14,950: —	
2. Godstrafik	150: —	15,100: —

17 E. Vedgård.

Inkomster av vedförsäljning	30,370: —

17 F. Grustag.

Inkomster av grusförsäljning	27,788: 28
Kronor	151,258: 28

18. Brandväsen.

m)	Verkstäderna: 1. Smidesverkstaden, 2. Snickareverkstaden, 3. Skräddareverkstaden, 4. Skomakareverkstaden	6,000: —
n)	Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	3,000: —
o)	Ersättning för eldning åt polisen	100: —
p)	Ersättning för tillsyn och skötsel av enskilda brandskåp	150: —
r)	Hyra för uppställningsplats för stadens lastautomobil	200: —
s)	Hyresmedel för befäl och manskap vid brandkåren	13,528: 75
	Kronor	22,978: 75

20. Fastighetsförvaltning.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c)	Stadshotellet:	
	1. Hyror:	
	Västerås Hotell A.-B.	32,000: —
	Transport	32,000: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

	Transport	32,000: —	
	Västerås Systembolag	18,500: —	
	Sällskapet	2,250: —	
	Upplands Enskilda Bank	5,000: —	
	Barberare Gösta Ståhl	1,400: —	59,150: —
2.	Avgifter för festvåningens användande		1,500: —
	Hyresgästernas andel i kostnaden för vattenavgifter		400: —
	Hyresgästernas andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: — 75,050: —
d)	Sundinska huset:		
	Hyresinkomster		10,350: —
e)	Tullhuset:		
	Hyra för bostadslägenhet		400: —
f)	Paviljongen i Stadsparken:		
	Hyresinkomster		2,500: —
g)	Gårds- och tomtfastigheter:		
	Hyror och arrenden för gårdar och tomter enligt bilaga	172,162: 50	
	Avgår avskrivningar enligt förslag	7,162: 50	165,000: —
h)	Hamnmagasinen:		
	A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1	6,600: —	
	A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2	6,000: —	
	A.-B. John A. Fors, magasin n:r 3	2,087: 50	
	A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3	1,800: —	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3	2,200: —	
	A.-B. Rudhe & C:o, magasin n:r 3	1,500: —	
	Norlings Agenturaffär, magasin n:r 3	674: —	
	Vatten- och Gasverksstyrelsen	112: 50	20,974: —
i)	Hamnplanen:		
	Platshyror av:		
	Hygrell & C:o	1,087: 50	
	Tegel- och Murbruks A.-B.	2,128: —	
	Kafferosteriet Pyramiden	650: —	
	Järnhandl. Axel Sundström	812: 50	
	Tekniska Byggnadsbyrån	367: 50	
	Ingenjör Paul Andersson	200: —	
	Grosshandl. G. Nordenhaag	495: —	
	Grosshandl. G. Nordenhaag	1,930: —	
	Transport	7,670: 50	274,274: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

	Transport		7,670:50	274,274:—
	Vatten- och Gasverksstyrelsen		1,050:—	
	Myggbo Sågbolag		562:50	
	Järnhandl. Eric Sundström		562:50	
	Järnhandl. Bröderna Larsson		735:—	
	Västerås Automobil A.-B.		900:—	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B.		207:—	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B.		525:—	
	Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt		7,556:—	
	A.-B. John A. Fors		180:—	
	Stadens Vedgård		2,000:—	
	J. Aug. Andersson & C:o		600:—	
	Arvid Enström		478:—	
	Arrende för 6 tomter å Sjöhatten:			
	Koop. Föreningen Svea, n:r 1, 1:sta rad.	233:80		
	Centralföreningen, n:r 2, 1:sta rad.	230:50		
	A.-B. Hakon Swenson, n:r 3, 1:sta rad.	316:80		
	A.-B. Hakon Swenson, n:r 1, 2:dra rad.	291:—		
	A.-B. John A. Fors, n:r 2, 2:dra rad.	292:30		
	A.-B. Nissen & C:o, n:r 3, andra rad.	235:40	1,599:80	
	Krooks Petroleum- & Olje A.-B.		150:—	
	A.-B. Västerås Spedition		25:—	24,801:30
j)	Hamnpaviljongen:			
	Hyresinkomster:			
	Spedition		2,250:—	
	Fackf.-kafé		750:—	
	Hamnkontor		500:—	3,500:—
k)	Kabinettet:			
	Inkomster			1,400:—
m)	Omnibustrafikstation:			
	Hyra			3,100:— 307,075:30

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 668) ..... 119,217:—

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a)	Egendomen Carlsberg		1,000:—	
	Transport		1,000:—	426,292:30

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

	Transport	1,000: —		426,292: 30
Del av Carlsberg (Stadens lantbruk)		200: —		
Del av Carlsberg (Skogsvårdsstyrelsen) ...		200: —		
Arrende för ett markområde (Knut Albin Andersson)		5: —	1,405: —	
b) Hästholmarna:				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4,500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å östra holmen		2,000: —	6,500: —	
c) Diverse jordägor:				
1. östra utmarken:				
Arrende:				
För följande lägenheter:				
Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3,500: —		
Gustavsslätt (K. E. Eklund), utgår 14/3 1936		275: —		
Andersborg (G. Andersson)		500: —		
Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)		430: —		
Kristiansborg (stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (F. Johansson)		500: —		
Ett område av Myggbo (Folkets Park)	50: —			
Ett område (Folkets Park)...	70: —	120: —		
Malma gård (stadens lantbruk)		3,500: —		
Arrende för jaktmark å Malma och östra utmarken		25: —	11,850: —	
2. Västra utmarken:				
Arrende:				
Stensborg, växthus och en del jord (R. Eriksson)		2,000: —		
Stensborg, övrig mark och hus (Västerås Templarförening)	1,500: —			
Ett område (C. V. Sandberg)	200: —	1,700: —		
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år				
Doktor Holm	50: —			
Förman Hedkvist	20: —			
Fru Eriksson, Ekeby	10: —	80: —		
	Transport	3,780: —	19,755: —	426,292: 30

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

Transport	3,780:—	19,755:—	426,292:30
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:			
J. A. Thilén ..... 5:—			
Matilda Eriksson ..... 5:—			
J. A. Olsson ..... 15:—			
Rob. Pettersson ..... 5:—	30:—		
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt att framdraga järnvägsspår upplåtet område t. o. m. år 1949	25:—		
Område av Gästgivarevreten i Gamla Stohagsjorden:			
Västerås Skeppsvarv	570:—		
Ett område intill Solgården:			
(Axel Eklundh)	10:—		
Ett område intill Mälardalen:			
(H. Mörk)	25:—	4,440:—	
d) Viksäng:			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944:			
Apotekare K. Hj. Karlsson	20:—		
Stadsfogde E. Kumlin	100:—		
Disp. O. Johansson	50:—		
Kamrer H. Molander	20:—		
Direktör A. Sundström	40:—		
f. Handl. Gustav Svensson	35:—		
Änkefru Lydia Ström	20:—		
Kamrer K. E. Eriksson	25:—		
Kapten H. Slettengrens sterbhus	75:—	385:—	
e) Diverse arrenden:			
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	37:—		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman), utgår 14/3 1931	60:—		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)...	100:—		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Sv. Metallverken)	45:—		
Koloniträdgårdar vid Lustigkulla	179:74		
Koloniträdgårdar vid Biskopsängarna	500:—		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200:—		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272:60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72:40		
Transport	1,466:74	24,580:—	426,292:30

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

	Transport	1,466:74	24,580:—	426,292:30
	Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (Daniel Israelsson)	50:—		
	Diverse mindre områden	900:—	2,416:74	
f)	Arrende för fiskvatten:			
	Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50:—		
	Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150:—		
	Diverse mindre fiskarrenden (G. O. Sabel m. fl.)	35:—	235:—	
g)	Hyresmedel:			
	Platshyror:			
	Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50:—		
	Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50:—		
	Två magasinsplatser å Skallberget (Söderlund och Nitroglycerin A.-B.)	20:—		
	Slaktarvagnar å tomten n:r 6 Norra kv.	350:—		
	Upplag å Munk- och Kungsängen:			
	Kungl. Telegrafverket 100:—			
	Axel Bergkvist 50:—			
	P. J. Wallén (260 kvm. à 50 öre) 130:—			
	Mjölkcentralen (270 kvm. à 50 öre) 135:—			
	Dir. G. Stomberg (208 kvm. à 50 öre) 104:—			
	K. Larssons isupplag (198 kvm. à 50 öre) 99:—	618:—		
	Markhyra för serveringspaviljong å Djäkneberget	300:—		
	Markhyra för vattenkiosken i Vasaparken	500:—		
	Fotografiatelier å Kungsängen	50:—		
	Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan (A.-B. Vintervägen)	200:—		
	Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500:—		
	Karuseller och skjutbanor m. m.	2,000:—		
	Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	500:—		
	Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000:—		
	Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,800:—		
	Transport	10,938:—	27,231:74	426,292:30

N:o 105.
Budget för 1931.
Inkomster.

Transport	10,938:—	27,231:74	426,292:30
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus (Karlsson)	300:—		
A.-B. Yngve Swenson, Bensinupplag i Kopparbergsvägen vid kvart. Hubert	125:—		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)	648:—		
Försäljningskiosk å Kungsängen (Hedman)	200:—		
Avgäld för grustäkt	500:—		
Hyra för svingårdsanläggningen vid Malma	5,000:—		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	5,000:—	22,711:—	49,942:74

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C (sid. 669)			7,300:—
		Kronor	483,535:04

23. Polisväsen och fångvård.

a)	Statsbidrag för reservpolis, 1/3 av 3 poliskonstapelslöner i lägsta lönegraden	3,465:—	
	Statsbidrag för avlönande av 2 kriminalkonstaplar, förslagsvis	8,652:—	12,117:—
b)	Bidrag av Systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis		2,600:—
		Kronor	14,717:—

24. Auktionsväsen.

Auktionsprovision, förslagsvis		100:—
	Kronor	100:—

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnd.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	5,000:—

27 C. Automobiler.

Inkomst av körningar		14,167:11
	Kronor	19,167:11

30. Allmänna bidrag av staten.

a)	Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	22,302:—
b)	Källarfrihetsmedel	349:89
	Kronor	22,651:89

N:o 105. *Budget för 1931. Inkomster.*

31. Diverse inkomster.

a)	Bötesmedel		500:—
b)	Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor		50:—
c)	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.		4,000:—
d)	Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.		50:—
	Överskott å förrådsrörelsen		1,000:—
e)	Vågavgifter från Köttbesikeningsbyrån		2,500:—
f)	Gottgörelse av statsverket i anledning av Västmanlands regementes indragning för året 1/7 1930—1/7 1931		10,000:—
		Kronor	18,100:—

32. Skatter och liknande avgifter.

a)	Hundskatt à 25:— kr. pr hund			7,500:—
b)	Bevillningsavgifter från offentliga föreställningar, artistskatt			1,000:—
c)	Skogsaccis			100:—
d)	Utdebitering för år 1930 à kr. 7:97 å 362,515:90 skattekronor	2,889,251:72		
	Varifrån avgår för beräknad avkortning och för restitutioner	288,925:17	2,600,326:55	
e)	Kommunal progressivskatt		95,000:—	
f)	Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter å stadens grund för all framtid		86:74	2,695,413:29
g)	Nöjesskatt			42,000:—
			Kronor	2,746,013:29

Sammandrag av Utgifts- o. Inkomststaten

N:o 105.

Budget för 1931.

Sammandrag.

för år 1931.

	Utgifter:	Inkomster:	överskott:	Brist:
Brist från sist avslutade räkenskapsår	68,697:94			68,697:94
1 a. Räntor m. m.	810,388:84	409,092:74		401,296:10
1 b. Kapitalavbetalningar å lån	418,808:16	194,538:95		224,269:21
2. Fattigvård	664,433:45	173,055:—		491,378:45
3. Barnavård	88,963:—	13,200:—		75,763:—
4. A. Folkskola	871,644:05	366,524:18		505,119:87
4. B. Fortsättningsskola	16,700:—	9,200:—		7,500:—
4. C. Högre Folkskola	27,891:50	16,587:—		11,304:50
4 D. Allmänt läroverk	5,580:—			5,580:—
4. E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	86,595:—	32,600:—		53,995:—
5. Hälso- och sjukvård	94,198:70	30,271:—		63,927:70
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	353,791:—	151,500:—		202,291:—
7. Avloppsledningar	35,135:—			35,135:—
8. Hamnar	248,009:06	216,500:—		31,509:06
10. Renhållningsverk och svingård	143,924:10	91,500:—		52,424:10
11. Vattenledningsverk	155,600:—	217,700:—	62,100:—	
12. Gasverk	406,745:—	455,400:—	48,655:—	
13. Elektricitetsverk	520,867:—	713,100:—	192,233:—	
17. Andra kommunens affärsföretag	149,665:28	151,258:28	1,593:—	
18. Brandväsen	129,586:50	22,978:75		106,607:75
20. Fastighetsförvaltning	322,027:49	483,535:04	161,507:55	
21. Magistrat och Rådhusrätt	65,620:—			65,620:—
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	49,020:—			49,020:—
23. Polisväsen och fångvård	234,852:—	14,717:—		220,135:—
24. Auktionsväsen		100:—	100:—	
26. Allm. Pensionsförsäkring	36,600:—			36,600:—
27. övriga förvaltningskostnder	212,952:33	19,167:11		193,785:22
28. Anslag och bidrag till div. ändamål	256,553:23			256,553:23
29. Oförutsedda utgifter	94,441:60			94,441:60
30. Allmänna bidrag av staten		22,651:89	22,651:89	
31. Diverse inkomster		18,100:—	18,100:—	
32. Skatter och liknande avgifter		2,746,013:29	2,746,013:29	
Summa kronor	6,569,290:23	6,569,290:23	3,252,953:73	3,252,953:73

N:o 105.
Budget för 1931.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. A.

Utgifts- och Inkomststat

för Vatten- & Avloppsledningss- samt Gas- & Elektricitetsverken för år 1931.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:		
Föreståndaren, 53: IV		12,588: —
Assistenten vid vatten-, avloppsledn. och gasverken, 41: IV		7,584: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 41: IV		7,584: —
Kamreraren, 41: IV		7,584: —
Bokhållaren, 27: IV		4,269: —
Kassören, 29: I		3,840: —
Förrådsförmannen, 27: IV		4,269: —
Manligt kontorsbiträde, 1:a kl., 24: III		3,570: —
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:a kl., 20: II		2,841: —
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:a kl., 20: I		2,640: —
Kvinnligt kontorsbiträde, 2:a kl., 17: I		2,310: —
Avläsareförmannen, 25: IV		3,933: —
Avläsare, 23: IV, 3 st. à 3,657: —		10,971: —
Ritbiträde		3,000: —
Revisionskostnader		2,000: —
Springpojkar		1,400: —
Tillfällig kontorshjälp		1,500: —
Pensionärer:		
A. H. Eriksson, 30/10 1919	2,047: —	
Sofia Risberg, 25/11 1920	750: —	
J. G. Johansson, 25/1 1923	1,050: —	
Hilma Boholm, 22/2 1923	887: —	
Augusta Lönnqvist, 28/3 1923	900: —	
C. G. Gustafsson, 22/6 1925	2,047: —	
Hilda Pettersson, 31/5 1928	400: —	
Judit Hellström, 24/1 1930	1,101: —	
Anna Johansson, 28/3 1929	801: —	
K. W. Jansson, 24/1 1930	2,994: —	
Greta Tersmeden, 17/3 1930	2,667: —	
C. F. Jonsson, 14/2 1930	1,959: —	
K. B. Asplund, 17/6 1930	1,302: —	
C. Lindquist, 17/6 1930	1,113: —	
K. Johansson, 17/6 1930	1,107: —	21,125: —
	Kronor	103,008: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Härav påföres:		
Vattenverket		15,500:—
Avloppsledningarne		9,300:—
Gasverket		22,700:—
Elektricitetsverket		51,500:—
Installationsarbeten		4,008:—
	Kronor	103,008:—
Diverse utgifter:		
Läkarearvode	1,400:—	
Avlöning vid sjukdom och olycksfall	6,300:—	
Medicin	600:—	8,300:—
Olycksfallsförsäkringsavgift		4,800:—
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial samt tryck-saker	5,300:—	
Postporto och annonser	1,000:—	6,300:—
Telefonavgifter för ledningar till:		
Föreståndarens exp. och bostad	270:—	
Kamrerarens exp.	110:—	
Assistenternas exp. och bostäder	340:—	
Förrådet	230:—	
Förmännens exp.	230:—	
Elektricitetsverket	160:—	
Vattenverket	316:—	
Vattenborgen	70:—	
Gasverket	250:—	
Montörförmannens bostad	70:—	
Rörnätsförmannens bostad	70:—	
Elektriska montörernas bostäder	490:—	
Lyktförmannens bostad	70:—	
	2,676:—	
Samtalsavgifter	524:—	3,200:—
Kontor och förråd:		
Renhållning och städning	3,200:—	
Uppvärmning	1,300:—	
Belysning	400:—	4,900:—
Kontors- och förrådsbyggnader:		
Försäkringar	250:—	
Underhållskostnader	1,750:—	2,000:—
Anskaffande och underhåll av inventarier och verktyg	3,000:—	
Resor och diverse	1,300:—	
Fjärde årets amortering av lastbil, amorteringstid 4 år	1,200:—	5,500:—
	Kronor	35,000:—

N:o 105. *Budget för 1931. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Härav påföres:

Vattenverket	5,300: —
Avloppsledningarna	3,100: —
Gasverket	7,700: —
Elektricitetsverket	17,500: —
Installationer	1,400: —
Kronor	35,000: —

Vattenverket.

INKOMSTER:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	215,700: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten	800: —
Kronor	217,700: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:			
Kraftström och smörjoljor m. m.		22,000: —	
Tillsyn och spolning av ledningsnät och brandposter samt rengöring av bassänger		4,900: —	
Tillsyn av installationer		900: —	
Uppsättning och nedtagning av mätare		1,300: —	
Renhållning, uppvärmning och belysning vid vattenverket och reservoarerna		1,000: —	30,100: —
Underhållskostnader:			
Byggnader och bassänger		1,600: —	
Maskiner med tillhörande ledningar jämte elektrisk utrustning		1,400: —	
Ledningsnät och brandposter		13,700: —	
Mätare		4,500: —	
Verktyg och inventarier		1,000: —	
Cyklar		300: —	22,500: —
Avlöningar:			
Förvaltningen enligt ovan		15,500: —	
Maskinmästaren, 27: IV	4,269: —		
Maskinisten, 23: IV	3,657: —		
Rörnätsförmannen, 27: IV	4,269: —		
Vårdaren av vattenborgen, 20: IV	3,243: —		
Ersättningspersonal vid semester m. m.	600: —		
	16,038: —		
Transport	16,038: —	15,500: —	52,600: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport		16,038:—	15,500:—	52,600:—
Avgår:				
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,760:—			
Avloppsledningarnas och gasverkets andel i lön till rörnätsförmannen	2,550:—	4,310:—	11,728:—	27,228:—
Diverse utgifter:				
Förvaltningen enligt ovan			5,300:—	
Brandförsäkringar			200:—	
Utskylder			7,250:—	
Avgift till Hamre gård			150:—	
Bränsle till maskinpersonalen, Hesslö			400:—	
Analyser och skjutsar m. m.			1,200:—	
Avskrivningar av fordringar			500:—	15,000:—
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11 1911):				
Räntor			27,700:—	
Amortering			29,920:—	57,620:—
Inköp av mätare, förslagsvis				3,152:—
				155,600:—
Inkomster utöver utgifter				62,100:—
			Kronor	217,700:—

Avloppsledningarna.

UTGIFTER:

Driftkostnader:				
Kraftström till driften i pumpstationen samt smörjoljor			3,100:—	
Spolning av ledningar, rensning av brunnar			9,600:—	
Muddring framför utloppen i Svartån och Mälaren			5,500:—	
Bortfraktning av avfall från pumpstationen			700:—	18,900:—
Underhållskostnader:				
Byggnader			300:—	
Maskiner			300:—	
Ledningsnät och brunnar			10,700:—	11,300:—
Avlöningar:				
Förvaltningen enligt ovan			9,300:—	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen			1,275:—	
Tillsyn av driften i pumpstationen			4,100:—	14,675:—
			Transport	44,875:—

N:o 105. *Budget för 1931.* *Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

	Transport	44,875: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		3,100: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	41,570: —	
Amortering	18,590: —	60,160: —
		108,135: —
Avgår inkomster för cirka 2,950 vattenklosetter		73,000: —
Utgifter utöver inkomster Kronor		35,135: —

Gasverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	23,200: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	315,700: —
Koks och tjära	115,800: —
Installationer	700: —
Kronor	455,400: —

UTGIFTER:

Driftkostnader:		
Gaskol	144,900: —	
Kraftström	3,500: —	
Smörjoljor, packning, trassel	2,000: —	
Reningsmassa	1,400: —	
Vatten	1,500: —	
Apparatdrift och ombyte av reningsmassa	5,500: —	
Tillsyn av ledningsnät, pumpning av sifoner	2,600: —	
Tillsyn av installationer	1,400: —	
Uppsättning och nedtagning av mätare	2,000: —	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen	4,300: —	
Renhållning, städning, uppvärmning, belysning	2,200: —	171,300: —
Underhållskostnader:		
Byggnader och transportanläggningar	2,000: —	
Ugnar, apparater och gasklockor med tillhörande ledningar jämte el. utrustning	5,600: —	
Ledningsnät	9,900: —	
Mätare	5,300: —	
Gatubelysning	4,200: —	
Verktyg och inventarier	2,500: —	
Cyklar	500: —	
Transport	30,000: —	171,300: —

N:o 105. *Budget för 1931. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Transport		30,000:—	171,300:—
Omläggning av gasledningar, 28,000:— kr., att fördelas på 5 år, 2:dra året		5,600:—	
Avsättning för ommurning av ugnarna		2,500:—	38,100:—
Avlöningar:			
Förvaltningen enligt ovan		22,700:—	
Gasmästaren, 29: III		4,350:—	
Justerareförmannen, 26: IV		4,101:—	
Gasverkseldare, 25: IV, 6 st. à 3,933 kr.	23,598:—		
1 gasverkseldare, 25: III	3,072:—	27,300:—	
Ersättningspersonal vid semester och sjukdom		1,730:—	
Andel i avlöning till rörnätsförman		1,275:—	
		61,456:—	
Avgår värdet av gasmästarens naturaförmåner		880:—	60,576:—
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		7,700:—	
Brandförsäkringar		900:—	
Utskylder		5,600:—	
Bränsle till kontor och gasmästarebostad		250:—	
Analyser, skjutsar, föreningsavgifter		1,470:—	
Utställning m. m.		500:—	
Avskrivning av fordringar		1,000:—	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten		2,800:—	
Omkostnader för gaspoletter		1,000:—	21,220:—
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911):			
Räntor		49,720:—	
Amortering		53,310:—	103,030:—
Tolvte (sista) årets amortering av gasmätare inköpta 1916—1918		5,519:—	
Inköp av gasmätare, förslagsvis		7,000:—	12,519: -
			406,745:—
Inkomster utöver utgifter			48,655:—
		Kronor	455,400:—

Elektricitetsverket.

INKOMSTER:

Allmänna belysningen	34,500:—
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	678,000:—
Installationsarbeten	600:—
Kronor	713,100:—

N:o 105. *Budget för 1931. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

UTGIFTER:

Driftkostnader:			
Elektrisk energi		153,000:—	
Oljor, vatten, svavelsyra m. m.		900:—	
Tillsyn av ledningsnät och transformatorstationer		2,000:—	
Tillsyn av installationer		2,500:—	
Uppsättning och nedtagning av mätare		6,500:—	
Tillbehör till och tillsyn av gatubelysningen		9,300:—	
Renhållning, uppvärmning och belysning		2,100:—	176,300:—
Underhållskostnader:			
Byggnader inkl. transformatorhusen		2,500:—	
Maskiner, transformatorer och instrumentering		4,800:—	
Reparation av ackumulatorbatteriet, 25,000 kr. att fördelas på 5 år, 3:dje året		5,000:—	
Jord- och luftledningsnäten med kabelkistor, tryckpunkter jämte serviser		36,000:—	
Mätare		11,000:—	
Gatubelysning		3,600:—	
Verktyg och inventarier		2,300:—	
Motorcykel och cyklar		1,500:—	
Omläggning inom vissa stadsområden till växelström enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25/4 1929 och 27/2 1930		30,000:—	96,700:—
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		51,500:—	
Maskinmästaren, 32:IV	5,229:—		
Maskinist, 25:IV	3,933:—		
Maskinist, 25:I, 2 st. à 3,240:—	6,480:—		
Montörförmannen, 27:IV	4,269:—		
Justerareförmannen, 26:IV	4,101:—		
Extra maskinist, förslagsvis	3,700:—		
	27,712:—		
Avgår värdet av maskinmästarens naturaförmåner	880:—	26,832:—	78,332:—
Turbinstationen:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000:—	
Tillsyn av maskinerna samt reglering av dammluckorna		700:—	
Övriga kostnader för drift och underhåll		800:—	4,500:—
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		17,500:—	
Transport		17,500:—	355,832:—

N:o 105.
Budget för 1931.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport		17,500: —	355,832: —
Brandförsäkringar		575: —	
Utskylder		21,500: —	
Bränsle åt maskinmästaren		200: —	
Skjutsar, föreningsavgifter, annonskostnader		1,800: —	
Utställning m. m.		1,000: —	
Avskrivning av fordringar		1,500: —	
Fjärde (sista) årets amortering av motorcykel		500: —	44,575: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911):			
Räntor, Elektricitetsverket	37,020: —		
Turbinhuset	1,380: —	38,400: —	
Amortering, Elektricitetsverket	60,410: —		
Turbinhuset	1,650: —	62,060: —	100,460: —
Inköp av elektriska mätare 1931, förslagsvis			20,000: —
			520,867: —
Inkomster utöver utgifter			192,233: —
		Kronor	713,100: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Hamnen.

Bil. Litt. B 1.

Utgifts- och Inkomststat

för Västerås äldre hamn år 1931.

A. Den egentliga hamnen.

UTGIFTER:

Nyanläggningar:			
1931 års amortering av fyrbelysningen å Stora Sandskär (Stadsfullmäktiges beslut den 23/2 1928) att amorteras 1929—1938, ursprungl. kostn. 10,645: 64, återstår 1/1 1931 6,200 kr., 3:dje året		1,000: —	
1931 års amortering av tillbyggnaden av varuskjulen (Stadsfullmäktiges beslut den 26/6 1930) att amorteras 1931—1935, anslag 14,000: —		2,800: —	3,800: —
a) 1. Underhåll och reparationer:			
1 a. Kajer, dukdalber, båtbryggor, fyrar och sjömärken		8,000: —	
1 b. Anslag för ombyggnad av östra kajen (28/12 1928) förslagsvis		34,145: 66	
1 c. Förstärkning av stora piren till fyren (Stadsfullmäktiges beslut den 24/4 och 30/5 1930) anslag 10,000 kr. verklig kostnad		8,562: —	
2. Grusning å hamnen		500: —	
3. Hamnskjulen		200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	100: —		
Drift och underhåll av motorbåten	300: —	400: —	51,807: 66
b) Löner och arvoden:			
Hamnkaptenen, 39: I		6,000: —	
Mantligt kontorsbiträde av 2. kl., 19: I		2,520: —	
Tillfälligt biträde å hamnkontoret		1,200: —	
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000: —	
Transport		13,720: —	55,607: 66

	Transport	13,720:—	55,607:66
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 7 % å uppbörden kr. 50,000		3,500:—	17,220:—
c) övriga utgifter:			
1. Hamnkontoret:			
Hyra för lokal	500:—		
Skrivmaterial och tryck	300:—		
Telefonavgifter för ledningar till:			
Hamnkontoret ..... 180:—			
Hamnkaptenens bostad ..... 70:—			
Kranmaskinistförmannens bostad ... 70:—			
Samtalsavgifter, förslagsvis ..... 75:—	395:—		
Städning och eldning	400:—	1,595:—	
2. Belysning å hamnen		1,400:—	
3. Renhållning å hamnen		1,800:—	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet och föreningen Inre Vattenvägar		300:—	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström...		48:—	
6. Premie för olycksfalls- och ansvarsförsäkring		470:—	
7. Diverse och oförutsedda utgifter		200:—	5,813:—
d) 1. Räntor:			
Hamnbyggnaden:			
(Enligt av Stadsfullmäktige den 22 dec. 1920 godkänd plan).			
Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp:	Ränta:	
1907 års lån à 4,5 %	103,050:—	4,637:25	
1916 års lån à 5 %	92,872:—	4,643:60	
1928 års lån à 5 %	172,029:70	8,601:48	
1929 års lån à 5 %	135,150:—	6,757:—	
Ränta å beräknat balanserat underskott i hamnkassan kr. 136,000 à 5 proc.		6,800:—	31,439:33
d) 2. Kapitalavbetalningar å lån:			
	Urspr. lånebelopp	resterande lånebelopp	Årets amorter.
1907 års lån à 4,5 % (Beslut år 1907)	229,000:—	103,050:—	5,725:—
	Transport	5,725:—	110,079:99

N:o 105.
Budget för 1931.
Hamnen.

		Transport	5,725:—	110,079:99	
1916 års lån à 5 % (Beslut år 1914)	113,000:—	92,872:—	1,961:—		
1928 års lån à 5 % (Beslut år 1927)	183,400:—	172,029:70	6,115:01		
1929 års lån à 5 %	150,000:—	135,150:—	2,150:—	15,951:01	126,031:—

B. Hamnmaskiner.

b)	Löner och arvoden:			
	En kranmaskinistförman, 27:IV	4,269:—		
	Kranskötare, förslagsvis	7,000:—	11,269:—	
c)	Driftskostnader:			
	Strömförbrukning för kranar		1,800:—	
d)	Underhåll och reparationer	1,800:—		
	Reparation av kran n:o I, förslagsvis	3,000:—	4,800:—	
e)	Diverse utgifter, förslagsvis		200:—	18,769:—
			Kronor	144,800:—

INKOMSTER:

A. Den egentliga hamnen:

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg i regelbunden trafik	50,000:—		
	2. Andra fartyg	40,000:—	90,000:—	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	12,000:—		
	2. Segelfartyg	1,200:—		
	3. Pråmar	2,300:—	15,500:—	
i)	Uthyrning av båtplatser		5,500:—	
k)	Uthyrning av upplagsplatser i hamnen		800:—	
l)	Uthyrning av varuskjul		1,850:—	
n)	Uthyrning av mark för oljemagasin		11,700:—	125,350:—

B. Hamnmaskiner:

f)	Kranhyror för kran:			
	1. N:o I	5,000:—		
	2. „ II	3,000:—		
	3. „ IV	1,000:—		
	4. „ V	200:—		
	5. „ VI	4,500:—		
	6. „ VII	5,500:—		
	7. „ VIII	100:—	19,300:—	
g)	Markhyra för kran N:o III		150:—	19,450:—
			Kronor	144,800:—

Bil. Litt. B II. N:o 105.
Budget för 1931.
Djuphamnen

Utgifts- och Inkomststat.

för Västerås stads djuphamn år 1931.

8 C. Den egentliga hamnen.

UTGIFTER:

a)	Underhåll och reparationer:			
	1. Underhåll av byggnader, kajer, moringar och sjömärken		500:—	
	2. Underhåll av järnvägsspår		1,000:—	
	3. Anskaffning och underhåll av livräddningsredskap och andra inventarier...		200:—	
	4. Grusning å hamnen		200:—	1,900:—
c)	Övriga utgifter:			
	1. Belysning inklusive fyrlampa		600:—	
	2. Premie för olycksfallsförsäkring		200:—	
	3. Diverse och oförutsedda utgifter		300:—	1,100:—
d)	1. Räntor:			
	Andel i stadens lån:	Resterande lånebelopp:		
	1924 års à 5 %	333,915:—	16,695:75	
	1926 års à 5 %	608,699:—	30,434:95	
	Lån av stadskassan kr. 519,461:19 à 5 %		25,973:06	73,103:76

d) 2. Kapitalavbetalningar:
Andel i stadens lån:

	Urspr. lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amortering		
1924 års à 5 %	339,000:—	333,915:—	5,339:25		
1926 års à 5 %	618,000:—	608,699:—	9,766:05	15,105:30	91,209:06

8 D. Hamnmaskiner.

a)	Underhåll och reparationer:		
	Underhåll av kranmaskiner	2,500:—	
b)	Löner och arvoden:		
	Avlöning till kranskötare	6,000:—	
c)	Driftkostnader:		
	Strömförbrukning för kranmaskiner	3,000:—	
d)	övriga utgifter:		
	Diverse	500:—	12,000:—
		Summa kronor	103,209:06

N:o 105.
Budget för 1931.
Djuphamnen

8 C. Den egentliga hamnen.

INKOMSTER:

f)	Hamnavgifter för varor:			
	1. Ångfartyg		20,000: —	
g)	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. Ångfartyg	9,000: —		
	2. Pråmar	2,000: —	11,000: —	
k)	Hyror:			
	1. Upplagsplatser	8,000: —		
	4. Hamnarbetarnas lokal	700: —	8,700: —	39,700: —

8 D. Hamnmaskiner.

f)	Kranhyror:		
	1. Brokranen (12 tons)	20,000: —	
	2. Portalkranen (5 tons)	12,000: —	32,000: —
			71,700: —
	Att genom uttaxering fyllas		31,509: 06
		Summa kronor	103,209: 06

Bil. Litt. C. N:o 105.
Budget för 1931.
Lantegendomsnämnden.

Utgifts- och Inkomststat

för Västerås stads Lantegendomsnämnd år 1931.

Renhållningsverket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier:			
	1. Inköp och underhåll av kärl		1,500: —	
	2. Inköp och underhåll av inventarier		2,000: —	
	3. Beklädnadspersedlar		1,200: —	4,700: —
b)	Löner och arvoden:			
	1. och 2. Förvaltarens lön, 45: IV	9,036: —		
	Bokhållarens lön, 27: IV	4,269: —		
	Personligt lönetillägg...	400: —	4,669: —	
	Revisionskostnader		400: —	
			14,105: —	
	Av ovanstående påföres renhållningsverket hälften		7,052: 50	
	Kontorsbiträde av 2:dra klass, lön 17: IV	2,859: —		
	Personligt lönetillägg	300: —	3,159: —	
	En förman, lön 25: IV		3,933: —	
	Tio renhållningsarbetare: (Sunnesson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestling, Kihlgren, Persson, Johansson, Karlsson, Dahl), lön 23: IV à 3,657: —		36,570: —	
	Två renhållningsarbetare, f. n. vakanta, lön 23: I à 3,000: —		6,000: —	
			56,714: 50	
	Avgår bostadsförmåner, värderade förslagsvis till: 2 st. à 625: —, 4 st. à 387: 50, 5 st. à 425: — kr.		4,925: —	51,789: 50
	3. Pensioner:			
	K. J. Jansson	1,450: —		
	Dyrtidstillägg	875: 70	2,325: 70	
	Transport		2,325: 10	51,789: 50 4,700: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Lant-egendoms-nämnden.

	Transport	2,325: 10	51,789: 50	4,700: —
	G. Karlsson 1,300: 65			
	Dyrtidstillägg 819: 25	2,119: 90		
	G. A. Mallmén	2,379: —		
	Arv. Andersson	2,379: —		
	Änkan efter renhållningsarbetaren Em. Andersson, Anna Andersson	732: —	9,935: 60	
4.	Hyra för bostäder till 5 st. arbetare à 425 kr. pr st.		2,125: —	
5.	Extra kontorsbiträde		1,000: —	
6.	Extra arbetare		17,000: —	
7.	Kostnader för arbetarnas semester		2,500: —	84,350: 10
c)	Inköp av torvmull			4,000: —
d)	Stallet:			
1.	Utfodring		4,150: —	
2.	Hästskoning		575: —	
3.	Underhåll av seldon, täcken och presenningar		600: —	
4.	Försäkring av hästar		200: —	5,525: —
e)	övriga utgifter:			
1.	Hyra för kontor		1,000: —	
2.	Olycksfallsförsäkring		800: —	
3.	Kontorsböcker och skrivmaterial		500: —	
4.	Vattenavgifter		150: —	
5.	Sotning		65: —	
6.	Brandstodsavgifter		300: —	
7.	Belysning och värme i fabriken och kontoret samt städning		800: —	
8.	Underhåll av fabrik och hus		1,000: —	
9.	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Kristiansborgs gårdskontor	250: —		
	Renhållningsverkets kontor	190: —		
	Renhållningsfabriken (extra kl.)	114: —		
	Förman Jansson bost. (extra kl.)	80: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	50: —	684: —	
10.	Läkare, veterinär, medicin och sjukvårdsavgifter		350: —	
11.	Drivkraft för blandningsmaskin		1,000: —	
12.	Driftkostnad och underhåll av automobil		3,000: —	
13.	Diverse utgifter samt skatter		700: —	10,349: —
			Summa kronor	108,924: 10

INKOMSTER:

a)	Försäljning av stallströ och sopor		2,500: —
b)	Försäljning av tormullspudrett		6,000: —
		Transport	8,500: —

N:o 105. *Budget för 1931. Lantegendomsnämnden.*

		Transport		8,500: —
c)	Försäljning av torvmull			500: —
d)	Hämtningsavgifter			43,000: —
e)	Transport av svinmat till Malma			1,500: —
f)	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis			3,000: —
		Summa kronor		56,500: —

Svingården.

UTGIFTER:

a)	Kraftfoder, förslagsvis		14,000: —
b)	Inköp av grisar, förslagsvis		3,000: —
c)	Avlöningar		3,000: —
d)	Transport av svinmat och andra körningar		3,000: —
e)	Ved, lyse, reparationer och diverse		3,000: —
f)	Hyra till Malma gård för ladugården i ursprungligt skick m. fl. byggnader, rastgårdar m. m.		1,000: —
g)	Hyra för svingårdsanläggningen, motsvarande 5 % å anläggningskostnaden		5,000: —
h)	Uppsamling av svinmat i staden, förslagsvis		3,000: —
		Summa kronor	35,000: —

INKOMSTER:

Försäljning av fläsk		35,000: —
	Summa kronor	35,000: —

Lantbruket.

UTGIFTER:

a)	Anskaffning av inventarier			2,000: —
b)	Driftkostnad:			
	1. Arrende för Nordanby	1,500: —		
	2. Arrende för Kungsängen	200: —		
	3. Arrende för del av ö. Utmarken	2,000: —		
	4. Arrende för Malma	3,500: —		
	5. Arrende för Kristiansborg	3,037: —		
	6. Arrende för del av Carlsberg	200: —	10,437: —	
	7. Avlöning till arbetare, bokhållare och förvaltare, förslagsvis	54,300: —		
	Avgår naturaförmåner till bokhållare och förvaltare, förslagsvis	2,200: —	52,100: —	62,537: —
c)	Produkter av egen skörd samt inköpt:			
	1. Till utsäde:			
	Nordanby	4,000: —		
	Transport	4,000: —		64,537: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Lant-egendoms-nämnden.

	Transport	4,000: —		64,537: —
	Malma	3,500: —		
	Kristiansborg	2,000: —	9,500: —	
2.	Till stallet:			
	Nordanby	2,695: —		
	Malma	3,850: —		
	Kristiansborg	2,310: —	8,855: —	
3.	Till ladugården		10,350: —	28,705: —
d)	Underhåll och reparationer:			
1.	Underhåll av seldon		900: —	
2.	Underhåll av fordon och redskap		3,000: —	
3.	Underhåll av hus		2,000: —	5,900: —
e)	Övriga utgifter:			
1.	Hästskoning		600: —	
2.	Häst- och brandförsäkring		1,000: —	
3.	Driftkostnad för motorplog		1,200: —	
4.	Komposter, pudrett och konstgödning		5,500: —	
5.	Läkare, veterinär och medicin		500: —	
6.	Krono-, kommunal- och utskylder till kyrkan		3,000: —	
7.	Avverkningskostnad för ved		750: —	
8.	Elektrisk ström		1,300: —	
9.	Hägnadskostnader		500: —	
10.	Telefonavgifter för ledningar till Nordanby och Malma	198: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	27: —	225: —	
11.	Diverse utgifter (skördegarn, presstråd, hösalt m. m.)		3,500: —	
12.	Olycksfallsförsäkring		500: —	18,575: —
f)	Grundförbättringar:			
1.	Dikning, stensprängning och kalkning			1,500: —
			Summa kronor	119,217: —

INKOMSTER:

a)	Diverse jordbruksprodukter:		
1.	Nordanby	30,679: —	
2.	Malma	36,800: —	
3.	Kristiansborg	18,138: —	85,617: —
b)	Från ladugården		16,000: —
c)	Körningar		10,000: —
d)	Trädgården vid Malma		800: —
e)	Hyror		3,000: —
f)	Hyra för potatislotter		800: —
g)	Försäljning av djur		3,000: —
		Summa kronor	119,217: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Lant-egendoms-nämnden.

Skogarna.

UTGIFTER:

a)	Löner och arvoden:		
	Skogvaktaren, pension, förslagsvis 29/30 av 2,556	2,470: 80	
	Jägmästarearvode och tillsyn av stadens skogar	850: —	3,320: 80
b)	övriga utgifter:		
	3. Hägnadskostnader	75: —	
	4. Utskylder	800: —	
	5. Dikning och rensningar	700: —	
	6. Renoveringar av skogsindelningar	100: —	
	7. Diverse utgifter	250: —	1,925: —
		Summa kronor	5,245: 80

INKOMSTER:

Rotvärde å diverse virke		7,300: —
	Summa kronor	7,300: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Kyrkan.

Kyrkan och kyrkliga ändamål.

Utgifts- och inkomststat för år 1931 fastställd av ordinarie kyrkostämma den 31 oktober 1930.

UTGIFTER:

1. Avlöningar och pensioner:			
Domkyrkoorganisten, lön	4,830: —		
tre ålderstillägg	855: —	5,685: —	
Domkyrkoklockaren, lön	3,240: —		
ett ålderstillägg	231: —		
hyresersättning	1,200: —	4,671: —	
Domkyrkovaktmästaren, lön	3,240: —		
ett ålderstillägg	231: —		
tilläggsanslag	300: —	3,771: —	
Extra domkyrkovaktmästaren, arvode		800: —	
Eldaren, arvode		1,600: —	
Ringaren, arvode		600: —	
Kyrkogårdsvaktmästaren, arvode (jämte bostad)		2,500: —	
För tillsyn av östra kyrkogården		720: —	
Orgelnist och kantor vid begravningar, arvode		500: —	
Räkenskapsföraren, arvode		1,000: —	
Kyrkoskrivaren, lön	3,840: —		
tre ålderstillägg	765: —		
tilläggsanslag	500: —	5,105: —	
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen		900: —	
Klockare och orgelnist i Lundby, provisorisk lön (jämte bostad)		1,250: —	
Kyrkvaktare i Lundby		400: —	
Orgeltrampare i Lundby		100: —	
Dödgrävare i Lundby		100: —	
Extra ringare i Lundby		30: —	
Kyrkvärdarna i Lundby		5: —	
Städerskan i Lundby kyrka		75: —	
Fru Bedinger, pension med 50 % dyrtidstillägg		600: —	
Hedda Berglind, understödsfond		100: —	
G. Eriksson, understöd		400: —	
Tunell, pension med 50 % dyrtidstillägg		225: —	
Fru Söderholm, pension med 50 % dyrtidstillägg		450: —	31,587: —
2. Prästgårdsbyggnadsmedel:			
Reparationer och oförutsedda behov m. m.		6,000: —	
Brandstod och sotning		500: —	6,500: —
		Transport	38,087: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Kyrkan.

	Transport		38,087: —
3. Pastorsexpeditionen:			
Hyra till staden		1,200: —	
Bränsle och lyse		600: —	
Städning, eldning och skurning		720: —	
Kyrkböcker, blanketter, annonser m. m.		1,500: —	4,020: —
4. Kyrkans egentliga behov:			
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn		1,000: —	
Underhåll av ledningar, lampor m. m.		400: —	
Stearin- och vaxljus		200: —	
Tillsyn av orgeln		100: —	
Tillsyn av den elektriska motorn		150: —	
Bänkhyresersättning		2,000: —	
För klockor		500: —	
För tornurets skötsel		100: —	
För skurningar		350: —	
Biblar och böcker åt nattvardsungdom		1,000: —	
Barnkören		500: —	
Den större kyrkokören		1,500: —	
Kyrksalen (hyra, ljus, värme, städning)		3,500: —	
Västra församlingshemmet		1,500: —	
För barngudstjänster (tidningar, böcker, orgelspel)		800: —	
För tvätt och oblat		75: —	
Bränsle, förslagsvis		5,000: —	
Sotning		75: —	
Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar		1,200: —	
Sand och grus		300: —	
För införande av elektrisk uppvärmning i sakristian, förslagsvis		2,000: —	
För reparation av Lundby kyrkas sakristia		1,000: —	
Brandstod för Lundby kyrka		100: —	
För den elektriska installationen i domkyrkan		4,165: —	
Bidrag till det kyrkliga arbetet bland pojkar		750: —	
Diverse och oförutsedda utgifter		2,000: —	30,265: —
5. Kyrkogårdarna:			
Anslag för östra kyrkogården	4,900: —		
Snöskottning, sprängning m. m.	200: —		
Sand och grus	300: —	5,400: —	
För kyrkogården vid Hovdestalund, förslagsvis	10,700: —		
Diverse behov	300: —	11,000: —	16,400: —
6. Diakonissorna:			
Anslag till Diakonissanstalten		4,000: —	
	Transport	4,000: —	88,772: —

N:o 105.
Budget för 1931.
Kyrkan.

	Transport	4,000:—	88,772:—
Kostpenningar		4,800:—	
För biträde vid matlagning åt sjuka		180:—	
Hyresmedel		2,400:—	
Bränsle och tvätt m. m.		1,500:—	
Bidrag till hyra och städning av lokaler för diakonissornas och annan kyrklig verksamhet		2,000:—	
Diverse, såsom för modermöten, telefoner m. m.		2,000:—	16,880:—
7. Församlingsbiblioteket:			
Hyra till staden		600:—	
Arvode för skötseln		75:—	
Städning, bränsle, lyse		400:—	
Bokinköp och bindning		400:—	
Filialen i Västra stadsdelen		500:—	
Filialen i Lundby		50:—	
Till "De blindas förenings bibliotek"		60:—	2,085:—
8. Arrendemedel:			
Avgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter medelmarkegång, cirka			200:—
9. Räntor och amorteringar:			
Andel i 1896 års obligationslån:			
Kapitalskuld 1/1 1931, 3,660:—			
Ränta för året	122:04		
Amortering för året	540:—	662:04	
Andel i 1910 års obligationslån:			
Kapitalskuld 1/1 1931, 39,000:—.			
Ränta för året	1,755:—		
Amortering för året	1,000:—	2,755:—	
Lån från pensionsstyrelsen:			
Kapitalskuld 1/1 1931, 386,078:49.			
Ränta för året	19,303:92		
Amortering för året	9,318:71	28,622:63	
Sjunde årets amortering för den elektriska ringledningen, kapitalskuld 1/1 1931, 5,974:79		1,490:—	
Lån för prästgårdar m. m.:			
Kapitalskuld 1/1 1931, 39,331:46.			
Ränta för året	1,966:57		
Amortering för året	673:39	2,639:96	
Lån i stadssparbanken för prästgården i västra förstaden:			
Kapitalskuld 1/1 1931, 36,700:—.			
Ränta för året	1,752:50		
Amortering för året	3,300:—	5,052:50	41,222:13
		Transport	149,159:13

N:o 105.
Budget för 1931.
Kyrkan.

	Transport	149,159: 13
10. Prästerskapets avlöning enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut:		
Kyrkoherden	10,000: —	
4 komministrar à 5,000: —	20,000: —	
Pastorsadjunkten (domkyrkosysslomannen) med ålderstillägg och hyresbidrag	3,500: —	
Skjutsersättning åt prästerskapet	900: —	
Avgifter till änke- och pupillkassan	489: —	
Provisoriska tilläggslöner och dyrtidstillägg	15,885: —	
Löneförbättring av pastoratet till Pastor Berggren	600: —	51,374: —
	Summa kronor	200,533: 13

INKOMSTER:

Beräknad behållning från 1930, cirka	5,000: —
För gravplatser, förslagsvis	4,000: —
För klockor, förslagsvis	500: —
För likvagnen, förslagsvis	100: —
Hyra för klockargården	300: —
Andra smärre inkomster	200: —
Församlingsavgifter för prästerskapets avlöning (14 öre pr sk.-krona)	51,374: —
Att i övrigt uttaxeras (39 öre pr sk.-krona)	139,059: 13
Summa kronor	200,533: 13

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a) Enligt lagen om prästerskapets avlöning 14 öre pr skattekrona å kr. 362,515: 90	50,752: 23	
b) Enligt kyrkostämmans beslut 39 öre pr skattekrona å kr. 362,515: 90	141,381: 20	192,133: 43
varifrån avgår beräknad avkortning		1,700: 30
	Kronor	190,433: 13

REGISTER

över

Utgifts- och inkomststaten för år 1931.

	Sid.
Aktier	635
Allmänna bidrag av staten	649
Allmänna läroverket	609
Allmänna pensionsförsäkringen:	
utgifter	629
Anslag och bidrag till diverse ändamål	633
Auktionsväsendet	649
Automobiler:	
utgifter	632
inkomster	649
Avloppsledningar:	
utgifter:	615
specialstat	655
Barnavårdsnämnden:	
utgifter:	600
inkomster	639
Brandväsendet:	
utgifter	619
inkomster	643
Byggnadsnämnden:	
utgifter	632
inkomster	649
Båttrafiken:	
utgifter	617
inkomster	643
Diverse utgifter	633
Diverse inkomster	650
Drätselkammaren	630
Fastighetsförvaltningen:	
utgifter	621
inkomster	643
specialstat	667
Fattigvården:	
utgifter	596
inkomster	638
Folkskolan:	
utgifter	601
inkomster	639
Förslagsanslaget	634
Gatuläggningen:	
utgifter	613
inkomster	641
Gatubelysningen	615
Gaturenhållningen:	
utgifter	615
inkomster	642
Grustaget:	
utgifter	619
inkomster	643
Hamnar:	
utgifter	615
inkomster	642
specialstat	660
Hälsovårdsnämnden:	
utgifter	611
inkomster	641
Högre folkskolan:	
utgifter	609
inkomster	640
Kallbadhuset:	
utgifter	616
inkomster	643
Klapphuset	617
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet	626
Kyrkan och kyrkliga ändamål	670
Lantegendomsnämnden	665
Lån:	
utgifter	593
inkomster	635
Magistraten	625
Planteringar:	
utgifter	613
inkomster	641
Polisväsen och fångvård:	
utgifter	627
inkomster	649
Renhållningsverket:	
utgifter	615
inkomster	642
specialstat	665
Rådhusrätten	625
Räntor och lånekostnader:	
utgifter	593
inkomster	635
Sammandrag av utgifts- och inkomststaten	651
Skatter	650
Stadsfullmäktige	630
Svingården:	
utgifter	615
inkomster	642
specialstat	667

	Sid.
Tekniska skolan:	
utgifter	610
inkomster	641
Undervisningsändamål	610
Varmbadhuset:	
utgifter	616
inkomster	643
Vatten-, Gas- och Elektricitets-verken:	
utgifter	616
inkomster	642
specialstat	652
Vedgården:	
utgifter	618
inkomster	643
Vägar:	
utgifter	613
inkomster	641
Ålderdomshemmet:	
utgifter	597
inkomster	638

Västerås Central-Tryckeri 1931